

گنبد بین المللی

مرکز حمایت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

همراه با حداکثر امتیاز آموزش مداوم

زمان: ۱۴ تا ۱۶ اسفند ۱۴۰۱

مکان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

مراقبت جسمی، روانی و اجتماعی

بازتوانی، توان بخشی و ارتقای کیفیت زندگی

مراقبت از مراقبین و خانواده

مسائل قانونی و فرهنگی

طب سنتی

مراکز ارائه‌دهنده مراقبت تسکینی

تروما در سالمندان

محورهای همایش

مطالعات مرتبط با
مراقبت‌های تسکینی و
حمایتی در سالمندان با
تمرکز بر حوزه‌های:

گروه‌های هدف: پرستاران، پزشکان، سالمندشناسان و سلامت سالمندی، اخلاق پزشکی، داروسازان، توانبخشی، مددکاران اجتماعی، روان‌شناسان، متخصصین تغذیه، مامایی، اتاق عمل و هوشبری

Palliative and Supportive Care
in Older Adults

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلاصه مقالات ارائه شده در

اولین کنفرانس بین المللی

مراقبت های تسکینی و حمایتی در سالمندان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

عنوان کتاب:

خلاصه مقالات کنگره بین‌المللی مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

تهیه و تنظیم:

دیبرخانه اولین کنگره بین‌المللی مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

نشانی دیبرخانه:

کاشان، بلوار قطب راوندی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن: ۵۵۵۸۹۳۹۲ (۰۳۱) – ۵۵۱۰۹۹۹۹ (۰۳۱)

فکس: ۵۵۵۸۹۳۹۲ (۰۳۱)

www.hamayesh.kaums.ac.ir/PSC

Palliative-Care@kaums.ac.ir

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی کاشان

فهرست مطالب

پیام ریاست کنگره	۱
پیام دبیر علمی کنگره	۲
پیام دبیر اجرایی کنگره	۳
محورهای کنگره	۴
ارکان و ساختار سازمانی کنگره	۵
کنگره در یک نگاه	۱۱
برنامه سالن اصلی کنگره	۱۲
برنامه سالن ارائه مقالات	۱۵
مراقبت جسمی	۱۸
بررسی عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون در مناطق حاشیه شهر همدان	۱۹
تبعیت دارویی در سالمندان مبتلا به بیماری مزمن مراجعه کننده به مراکز آموزشی درمانی اردبیل	۲۰
ارائه مدل مراقبتی پیشگیری و درمان زخم فشاری در سالمندان ناتوان	۲۱
ارتباط ترس از سقوط با بهزیستی روانی و افسردگی در سالمندان مبتلا به بیماری قلبی - عروقی: یک مطالعه پیش بینی کننده	۲۲
بررسی ارتباط سواد سلامت با چندابتلایی بر اساس تفاوت های جنسیتی در سالمندان	۲۳
بررسی اهمیت مراقبت تسکینی پایان حیات در سالمندان بستری در بخش های مراقبت ویژه از دیدگاه پرستاران: یک مطالعه مرور نظام مند	۲۴
موارد اورژانسی در مراقبت تسکینی	۲۵
بررسی تأثیر فعالیت بدنی بر کیفیت خواب سالمندان دارای بیماری مزمن: یک مرور سیستماتیک	۲۶
تأثیر تمرینات جسمی حرکتی بر وضعیت تعادل سالمندان: یک مرور سیستماتیک	۲۷
بررسی سطح فعالیت فیزیکی سالمندان در ارتباط با نگرش به عوامل بازدارنده آن	۲۸
بررسی ارتباط سطح فعالیت جسمانی سالمندان با نگرش به عوامل تسهیل کننده آن	۲۹
بررسی الگوی فعالیت جسمانی در سالمندان شهر کاشان	۳۰
بررسی تأثیر ملاتونین در پیشگیری از دلیریوم پس از جراحی: یک مطالعه مروری	۳۱
رفلکسولوژی در سالمندان: یک مطالعه مروری	۳۲
بررسی شیوع پرفشاری خون در سالمندان ایران -۱۴۰۰	۳۳
بررسی وضعیت ابتلای زنان یائسه به بیماری های مزمن در شهر کاشان	۳۴
بررسی وضعیت غربالگری سلامت در زنان سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر کاشان	۳۵

- ۳۶ ..... بررسی وضعیت تغذیه مرتبط با سلامت زنان سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر کاشان
- ۳۷ ..... مروری بر ابزارهای سنجش درد در سالمندان مبتلا به دمانس در ایران
- ۳۸ ..... بررسی تأثیر اجرای برنامه درمانی طراحی شده بر اساس الگوی توزیع فشار در سطح تحتانی پا (ارزیابی فشار کف پای) بر میزان بروز زخم پا در سالمندان دیابتی نوع ۲ با قند کنترل نشده
- ۳۹ ..... بررسی تأثیر اجرای برنامه مدون آموزش تغذیه طبق مدل بزنف بر میزان سرمی FBS و HbA1C در سالمندان دیابتی نوع ۲ با قند کنترل نشده
- ۴۰ ..... بررسی تأثیر اجرای «برنامه پیگیری تلفنی پس از ترخیص مبتنی بر الگوی SMART» بر موارد مراجعه به دلیل عود مجدد علائم بیماری، بستری مجدد در بیمارستان به دلیل عفونت و میزان پایبندی به رژیم غذایی و دارویی در سالمندان ترخیص شده از بیمارستان
- ۴۱ ..... بررسی تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان
- ۴۲ ..... مروری بر مداخلات تغذیه‌ای در درمان دردهای عضلانی اسکلتی سالمندان
- ۴۳ ..... بررسی میزان سستی در سالمندان و پیامدهای ناشی از آن در سالمندان شهر کاشان
- ۴۴ ..... مروری بر راهکارهای مدیریت خشکی دهان (زروستومی) در سالمندان
- ۴۵ ..... بررسی تأثیر بسته آموزشی بر کیفیت زندگی و سواد سلامت بیماران با نارسایی قلبی
- ۴۶ ..... اعتبار سنجی نسخه فارسی ابزار جامع ارزیابی کم‌توانی پلاس در سالمندان سطح جامعه
- ۴۷ ..... شیوع کم‌توانی چند بعدی و عوامل خطر مرتبط با آن در سالمندان ایرانی: یک مطالعه مبتنی بر جامعه
- ۴۸ ..... مقایسه‌ی تأثیر حمام پا و رفلکسولوژی پا بر خستگی بیماران تحت رادیوتراپی
- ۴۹ ..... بررسی سطح دانش مراقبت تسکینی به سالمندان و عوامل مؤثر بر آن از دیدگاه پرستاران: یک مرور سیستماتیک
- ۵۰ ..... چالش‌های پرستاران برای مراقبت تسکینی سالمندان
- ۵۱ ..... بررسی سطح دانش مراقبت تسکینی در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن ساکن شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۱
- ۵۲ ..... عوامل تسهیل‌کننده کاربرد مراقبت‌های تسکینی در سالمندان مبتلا به سرطان از دیدگاه پرستاران شاغل و خانواده بیماران، مطالعه مروری
- ۵۳ ..... مرگ خوب در مراقبت‌های تسکینی هنگام پایان عمر در سالمندان
- ۵۴ ..... اثربخشی ماساژ بازتابی پا در کنترل فشار خون سالمندان: یک مرور روایتی
- ۵۵ ..... بررسی تأثیر فاز اول توان‌بخشی بر میزان بستری مجدد سالمندان کاندید CABG در یکی از مراکز منتخب دانشگاه علوم پزشکی البرز
- ۵۷ ..... تأثیر برنامه‌ی آموزشی مدیریت غیر دارویی درد توسط هم‌تایان بر خودکارآمدی و شدت درد مزمن سالمندان مبتلا به استئوآرتریت مزمن
- ۵۸ ..... کاربرد مدل سیستمی بتی نیومن در سالمند مبتلا به آسم
- ۵۹ ..... بررسی وضعیت سلامت دهان و دندان در سالمندان ایرانی: نقش وضعیت تغذیه و سواد سلامت
- ۶۰ ..... بررسی پرسشنامه غربالگری سوء تغذیه در سالمندان
- ۶۱ ..... بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه وضعیت تغذیه‌ای (SCREEN© II) در سالمندان ایرانی
- ۶۲ ..... توانمندسازی سالمندان، مقاله مروری

۶۳	شیوع سالمند آزاری و عوامل مرتبط با آن: مطالعه‌ای مبتنی بر جمعیت
۶۴	پیامد نهایی پنومونی کووید ۱۹ در سالمندان بستری و تحت مراقبت در بیمارستان شهید بهشتی کاشان در سال ۱۴۰۰
۶۵	بررسی تأثیر آموزش مجازی خود مراقبتی بر پیشگیری از سقوط سالمندان در منزل
۶۶	شناسایی علائم تشخیصی اندوفتالمیت حاد بعد از عمل در سالمندان تحت عمل کاتاراکت
۶۷	بررسی مقایسه‌ای شاخص‌های سلامت باروری در سالمندان نیازمند مراقبت در بیمارستان و خانه سالمندان در کاشان در سال ۱۴۰۰
۶۸	مقایسه تأثیر طب فشاری و رفلکسولوژی پا بر خستگی سالمندان مبتلا به پارکینسون: یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده
۶۹	بررسی اثربخشی مداخلات آموزشی مؤثر بر عملکرد فیزیکی سالمندان: یک مطالعه مروری
۷۰	طب مکمل در تهوع و استفراغ ناشی از شیمی‌درمانی در سالمندان، مطالعه‌ای مروری
۷۱	شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های ارائه خدمات تسکینی سالمندان مبتنی بر مراقبت در منزل
۷۲	بررسی تأثیر برنامه خود مدیریتی بر خودکارآمدی زنان سالمند غرب تهران
۷۳	خواب و فعالیت فیزیکی در سالمندان مبتلا به روماتیسم مفصلی
۷۴	A Systematic Review of the Challenges and Opportunities of Machine Learning in Older Adults Clinical Care
۷۵	Machine Learning for Burned Wound Management: A Narrative Literature Review from a Nursing Perspective
۷۶	Examining the Effect of Humidifier Therapy on Hoarseness and Coughing Following Endotracheal Extubation in the Elderly after Undergoing Coronary Artery Bypass Surgery
۷۷	The Effects Of Crocin Supplementation on Sleep Quality, General Health, and Happiness in Elderly Population: A Randomized, Double-Blind, Placebo-Controlled Trial
۷۸	Frailty Screening of Older Adults in the Context of Primary Health Care
۷۹	Risk factors for Postoperative Delirium in Geriatric Patients with Hip Fracture
۸۰	Saffron: New Option in Alzheimer's Disease Treatment
۸۱	Effectiveness of Virtual Reality (VR) in the Rehabilitation Care of Elderly
۸۲	Evaluation of Risk Factors in Elderly Patients with Diabetic Foot Ulcers Referred to Shohada Educational and Medical Center of Ghaen
۸۳	The Effect of Aerobic Exercise on the Quality of Life in Elderlies
۸۴	Elderly and Pressure Ulcers
۸۵	Frequency of Different Oral Mucosal Lesions in Geriatric Patients Attending the Department of Oral and Maxillofacial Medicine of Tabriz Faculty of Dentistry
۸۶	Evaluation of Elderly's Integrated Healthcare Components in Primary Healthcare Centers of Tehran, Iran
۸۷	Neuroprotective Effects of Quercetin in Alzheimer's Disease
۸۸	Neuroprotective Effects of Quercetin in Parkinson's Disease

۸۹	..... The Effects of Genistein on Aging
۹۰	..... Saffron and Age-related Macular Degeneration: Could be a New Therapeutic Candidate?
۹۱	..... Affecting Interventions the Level of HbA1C in the Elderly Diabetes Patients
۹۲	..... Effect of Low-level Laser Therapy (LLLT) on Elders: A Systematic Review
۹۳	..... How Active Aging Dimensions are Associated with the Mental Health of Muslim Older People in the Iranian Context
۹۴	..... Gender Interaction in Association of Perceived Social Support and Health-Related Quality of Life among Iranian Older People: A cross-Sectional Survey
۹۵	..... Role of Family in Provision and Perception of Social Support for Older People: A Cross-Sectional Survey in Tehran-Iran
۹۶	..... مراقبت روانی اجتماعی
۹۷	..... بررسی استرس زناشویی در سالمندان مبتلا به دیابت
۹۸	..... آیا شادکامی و تاب‌آوری سالمندان با هوش هیجانی و هوش معنوی آن‌ها رابطه دارد؟
۹۹	..... مروری بر خاطره‌گویی در سالمندان
۱۰۰	..... بررسی عملکرد و رضایت جنسی در سالمندان مبتلا به دیابت
۱۰۱	..... شناسایی عوامل تأثیرگذار بر فشار مراقبتی مراقبین خانوادگی سالمندان با اختلال شناختی
۱۰۲	..... بررسی مداخلات روانی اجتماعی بر سلامت روان سالمندان آسیب‌دیده ناشی از بلایا در شهرستان زرین‌دشت
۱۰۳	..... پیامدهای پاندمی کووید ۱۹ بر سلامت روان سالمندان: مرور سیستماتیک
۱۰۴	..... بررسی تأثیر درمان شناختی رفتاری بر اختلالات روان در زنان سالمند مبتلا به سرطان سینه: مرور نظام‌مند
۱۰۵	..... بررسی وضعیت سلامت اجتماعی و عوامل مربوط به آن در سالمندان: یک مطالعه مروری
۱۰۶	..... بررسی تأثیر راهکارهای دارویی بر پیشگیری از اختلالات شناختی بعد از عمل کاتاراکت: مرور نظام‌مند
۱۰۷	..... مراقبت‌های روانی - اجتماعی سالمندان مبتلا به اولسر پپتیک (زخم معده)
۱۰۸	..... مروری بر تأثیر برنامه کمک‌های اولیه روان‌شناختی بر سطح استرس و بهبودی روان‌شناختی مراقبین سالمندان مبتلا به آلزایمر
۱۰۹	..... سلامت معنوی در سالمندان بستری در بیمارستان‌های دولتی شهر کاشان
۱۱۰	..... بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با گرگرفتگی و تعریق شبانه در زنان یائسه مراجعه‌کننده به درمانگاه‌های زنان مراکز آموزشی شهر مشهد
۱۱۱	..... ماساژدرمانی در مراقبت تسکینی سالمندان: از بیمارستان تا خانه سالمندان
۱۱۲	..... طب فشاری در مراقبت جسمی - روانی سالمندان: یک مرور سیستماتیک
۱۱۳	..... بررسی مداخلات تسکینی و حمایتی انجام شده در سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه مروری
۱۱۴	..... بررسی ارتباط سلامت معنوی با امید به زندگی در سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان روانپزشکی بهاران زاهدان
۱۱۵	..... بررسی ارتباط انعطاف‌پذیری شناختی با امید به زندگی در سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان روانپزشکی بهاران زاهدان
۱۱۶	..... استراتژی‌های سازگاری با فوت فرزند در سالمندان ایرانی: یک مطالعه گراند تئوری

- ۱۱۷..... تأثیر خاطره پردازی به شیوه گروهی بر سلامت روان سالمندان: مرور سیستماتیک
- ۱۱۸..... وضعیت اتونومی در سالمندان بستری در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۱۳۹۹ تهران، ایران
- ۱۱۹..... استیگمای سرطان: نیازهای حمایتی افراد متأثر از سرطان
- ۱۲۰..... حمایت اجتماعی و روش‌های تأمین آن در سالمندان کشورهای مختلف: یک مطالعه مروری
- ۱۲۱..... کیفیت مراقبت تسکینی در افراد مبتلا به بیماری مزمن
- ۱۲۲..... بررسی سوگ و عوامل مرتبط با آن در سالمندان در دوران پاندمی کووید ۱۹: مطالعه مروری نظام‌مند
- ۱۲۳..... تعیین گره‌های شادمانی در یائسگی: یک مطالعه مروری
- ۱۲۴..... مروری بر اثرات کرامت درمانی در بیماران مبتلا به سرطان در مراحل پایانی
- ۱۲۵..... چالش‌های انجام مراقبت‌های معنوی در مراحل پایان زندگی سالمندان
- ۱۲۶..... تأثیر برنامه آموزش شادی بر بهزیستی روان‌شناختی در سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز روزانه یزد
- ۱۲۷..... دوران گذار بازنشستگی
- ۱۲۸..... رشد پس از سانحه ناشی از ابتلا به کووید-۱۹ و عوامل مرتبط با آن در سالمندان
- ۱۲۹..... تجسم هدایت شده در مراقبت جسمی - روانی سالمندان: یک مرور سیستماتیک
- ۱۳۰..... لزوم بازننگری قوانین امور حسبی در ارتباط با محجوریت سالمندان
- ۱۳۱..... بررسی ارتباط بین سوء رفتار و سالمند آزاری باکیفیت زندگی سالمندان: مطالعه مروری
- ۱۳۲..... مروری بر عوامل پیشگویی‌کننده نیاز به دریافت مراقبت‌های حمایتی در سالمندان آسیب‌پذیر
- ۱۳۳..... عوامل اجتماعی پیش‌بینی‌کننده‌ی احساس تنهایی اجتماعی و عاطفی در سالمندان شهر اصفهان
- ۴۰۳۰ بررسی راهکارهای مناسب پیشنهادی برای برخورد با رفتارهای خطرناک افراد سالمند در دوران شیوع کووید از دیدگاه کارشناسان
- ۱۳۴.....
- ۱۳۵..... بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر افسردگی و اضطراب سالمندان: یک مطالعه مروری
- ۱۳۶..... مداخلات مؤثر در ارتقای سلامت روان سالمندان: یک مرور سیستماتیک
- ۱۳۷..... حمایت اجتماعی و فعالیت‌های جسمانی در سالمندان: یک مطالعه حیطه‌ای
- ۱۳۸..... نیازهای حمایتی مردان سالمند: مرور سیستماتیک
- ۱۳۹..... آگاهی و نگرش پرستاران نسبت به سالمندان و عوامل مرتبط با آن‌ها
- ۱۴۰..... تعیین تأثیر مراقبت معنوی بر اضطراب و اختلال خواب بیماران مبتلا به سرطان (یک مطالعه نیمه تجربی)
- ۱۴۱..... بررسی ارتباط تعالی سالمندی با حمایت اجتماعی سالمندان استان تهران در سال ۱۴۰۱: مقطعی
- ۱۴۲..... بررسی فاکتورهای چندگانه مرتبط با رضایت از زندگی در سالمندان شهر قم
- ۱۴۳..... عوامل مرتبط با سواد سلامت و ارتقای کیفیت زندگی سالمندان: مرور نظام‌مند
- ۱۴۴..... ارتباط بین اعتقادات معنوی و سلامت جسمی در سالمندان - کاشان ۱۳۹۹
- ۱۴۵..... مقایسه سلامت عمومی و حمایت اجتماعی بین سالمندان ساکن خانه سالمندان و سالمندان ساکن در خانواده
- ۱۴۶..... تعیین همبستگی وضعیت شناختی با تاب‌آوری جسمی و روانی در سالمندان مبتلا به بیماری ایسکمی قلبی در کاشان، سال ۱۳۹۸

- ۱۴۷..... بررسی تأثیر بسته آموزشی مجازی بهداشت خواب بر کیفیت خواب، خواب‌آلودگی روزانه و عملکرد شناختی سالمندان عضو کانون‌های بازنشستگان شهر گرگان
- ۱۴۸..... آموزش موسیقی علائم خلق و خوی افسرده را در افراد مسن بهبود می‌بخشد
- ۱۴۹..... نقش دوستی و همنشینی در مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان: یک مرور مفهومی (اسکوپینگ)
- ۱۵۰..... Communication Skills among Older Adults at Geriatric Home in Baghdad City: A Cross-Sectional Survey
- ۱۵۱..... The Survey COVID-19-related Psychological Outcomes on Elderly Health: A Review Study
- ۱۵۲..... A Review of Nursing Interventions in Reducing Depression in Elderly Patients
- ۱۵۳..... The Role of Psychosocial Support Response for the Elderly in Disasters and Emergencies
- ۱۵۴..... Barriers to Home Care for Older Adults: The Perspective of Informal Caregivers in South Tehran
- ۱۵۵..... Barriers to Palliative Care Utilization in Elderly People with Cancer: A Systematic Review
- ۱۵۶..... Effective Factors on Life Satisfaction in Menopause: A Review Study
- ۱۵۷..... The Effect of Peer Education on Anxiety, Stress and Depression in Elderly
- ۱۵۸..... Relationship between Social Determinants of Health and General Health Status of the Elderly in Alborz Province: Path Analysis
- ۱۵۹..... Causes of Drug Use based on Social Support Theory
- ۱۶۰..... Risk Factors of Elder Abuse based on Demographic, Socio-economic and Cultural Challenges
- ۱۶۱..... The Role of Social Support in Mental Health of Older People in Tehran, Iran
- ۱۶۲..... The Effect of Communication using the Peplau's Theory on Satisfaction with Nursing Care in the Elderly Hospitalised in the Cardiac Intensive Care Units
- ۱۶۳ ..... مراقبت از مراقبین و خانواده**
- ۱۶۴..... بررسی مروری تأثیر مداخلات روانی-اجتماعی برای بهبود سلامت مراقبین سالمندان در مرحله پایان عمر
- ۱۶۵..... بررسی موانع مراقبت تسکینی در سالمندان: یک مرور حیطه‌ای
- ۱۶۶..... تدوین برنامه توانمندسازی مراقبین غیررسمی برای مراقبت از سالمندان دوره انتهایی عمر در منزل
- ۱۶۷..... تجارب مراقبین خانواده و خصوصی غیر حرف‌های در مراقبت از سالمندان مراحل انتهایی عمر در منزل
- ۱۶۸..... مراقبت از مراقبت دهندگان بیماران مبتلا به آلزایمر (AD)
- ۱۶۹..... بررسی تأثیر برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه بر بار عوارض ناشی از شیمی‌درمانی سالمندان مبتلا به سرطان دستگاه گوارش و بار مراقبتی مراقبین
- ۱۷۰..... بررسی نقش مراقبین در مراقبت تسکینی
- ۱۷۱..... بررسی تأثیر ورزش‌های هوازی بر حافظه سالمندان
- ۱۷۲..... تأثیر آموزش الگوی فرآیند موازی توسعه یافته بر تبعیت از درمان سالمندان دیابتی نوع دو
- ۱۷۳..... رابطه تبعیت از درمان و خودمراقبتی در سالمندان دیابتی نوع دو

- ۱۷۴..... کاوشی در ارتباط نوه- پدربزرگ/ مادربزرگ از دیدگاه نوه‌های بزرگسال با نقش مراقبتی
- ۱۷۵..... بررسی تأثیر مداخله حمایتی پرستاران بر اضطراب خانواده بیماران سالمند در آستانه مرگ بستری در بخش مراقبت‌های ویژه
- ۱۷۶..... نگرش به سالمندی از دریچه نوجوانی: مطالعه‌ای مبتنی بر ادراک نوه‌های نوجوان از سالمندی پدربزرگ/ مادربزرگ
- ۱۷۷..... نیازهای حمایتی مراقبان غیررسمی سالمندان مبتلا به اختلال دمانس
- ۱۷۸ ۱۴۰۱..... بررسی تاب‌آوری مراقبین خانگی سالمندان مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج و عوامل مرتبط با آن در شهرستان کاشان سال
- ۱۷۹..... بررسی تأثیر واقعیت درمانی گروهی بر میزان اضطراب و افسردگی مراقبان خانوادگی سالمندان با چندین بیماری مزمن: یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده
- ۱۸۰..... تأثیر طب فشاری گوش بر افسردگی در سالمندان: یک کارآزمایی بالینی تصادفی سازی شده دو سوکور
- ۱۸۱..... حمایت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه کیفی
- ۱۸۲..... تجارب مراقبان خانوادگی در مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه کیفی
- ۱۸۳..... بار مراقبتی در مراقبین خانوادگی سالمندان تحت عمل جراحی
- ۱۸۴..... تاب‌آوری در مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان
- ۱۸۵..... پرستاری از راه دور: حامی مراقبین سالمندان
- ۱۸۶..... عوامل مؤثر بر بار مراقبتی در مراقبین بیماران سالمند: مقاله مروری
- ۱۸۷..... The Effectiveness of Self-Management Program based on 5A Model on Patient Care Burden for Stroke Patients
- ۱۸۸..... Associations between Dietary Total Antioxidant Capacity and Sarcopenia in Elderly People
- ۱۸۹..... Aromatherapy Massage Versus Reflexology on Female Older Patients with the Acute Coronary Syndrome
- ۱۹۰..... Towards Better Lymphedema Rehabilitation by Interdisciplinary Approach in the Elderly
- ۱۹۱..... The Role of Family Caregivers in the Safety of Older Adults with Chronic Diseases in Home Health Care: A Qualitative Study
- ۱۹۲..... بازتوانی، توانبخشی و ارتقای کیفیت زندگی**
- ۱۹۳..... بررسی شاخص درد و کیفیت بهبودی در سالمندان تحت عمل جراحی فیوژن مهره‌های کمری طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در کاشان
- ۱۹۴..... تأثیر حرکات گهواره‌ای بر آرامش سالمندان
- ۱۹۵..... ارتباط سواد سلامت با رفتارهای خودمراقبتی در سالمندان مبتلا به بیماری سندروم حاد کرونری بستری در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی بیمارستان سیدالشهدا
- ۱۹۶..... تأثیر ماساژدرمانی بر تسکین علائم سالمندان مبتلا به استئوآرتریت زنان: یک مرور سیستماتیک
- ۱۹۷..... تأثیر توانمندسازی بر کیفیت زندگی بیماران سالمندان تحت همودیلایز
- ۱۹۸..... بررسی تأثیر تمرینات هوازی بر علائم جسمی و روان‌شناختی یائسگی: مرور سیستماتیک
- ۱۹۹..... مروری بر تأثیر تمرینات ورزشی در بازتوانی قلبی سالمندان مبتلا به بیماری‌های قلبی

- تأثیرات استفاده از تلفن همراه در برنامه توان بخشی قلب: مقاله مروری ۲۰۰
- تأثیر آوادرمانی بر امید به زندگی بیماران سرطانی: مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی سازی و کنترل شده ۲۰۱
- تأثیر برنامه پیاده روی منظم بر کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به مزمن انسدادی ریه با شدت متوسط ۲۰۲
- ضرورت اجرای برنامه مراقبت تسکینی در منزل و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به نارسایی قلبی ۲۰۳
- بررسی ارتباط سبک زندگی با کیفیت خواب در زنان یائسه مراجعه کننده به درمانگاه های زنان مراکز آموزشی شهر مشهد ۲۰۴
- بررسی تأثیر مراقبت تسکینی (ناماسته) بر درد سالمندان دارای آلزایمر ۲۰۵
- اجرای برنامه ی خودمدیریتی مبتنی بر مدل 5A در سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن: مطالعه مروری ۲۰۶
- تأثیر مراقبت های تسکینی بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی یزد ۲۰۷
- بررسی تأثیر تمرینات ورزشی منظم و با شدت متوسط بر سالمندان ۲۰۸
- تأثیر آموزش بازخورد محور در سطح سواد سلامت سالمندان ۲۰۹
- مروری بر انواع تأثیرات درمانی طب فشاری بر سلامت سالمندان ۲۱۰
- بررسی میزان استفاده از تکنولوژی در زندگی روزمره در سالمندان و عوامل مرتبط با آن ۲۱۱
- وضعیت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در حیطه سلامت توسط سالمندان مبتلا به بیماری مزمن ۲۱۲
- بررسی میزان اثربخشی پاشویه با آب گرم در به عنوان یک روش مراقبت تسکینی در حل مشکلات خواب سالمندان (مطالعه مروری) ۲۱۳
- چالش های مراقبت تسکینی در سالمندان ۲۱۴
- مراقبت و حمایت پس از جراحی تعویض کامل مفصل زانو در سالمندان: یک مطالعه مروری ۲۱۵
- بررسی تأثیر برنامه آموزش خودمدیریتی با استفاده از حمایت همتا بر میزان تبعیت از درمان در بیماران سالمند مبتلا به پرفشاری خون ۲۱۶
- مراقبت تسکینی و زوال عقل در سالمندان: یک مرور سیستماتیک ۲۱۷
- بررسی همبستگی منزلت و استقلال عملکردی در سالمندان شهر تهران در سال ۱۳۹۹ ..... ۲۱۸
- بررسی عوامل پیش بینی کننده مرگ و میر در سالمندان مبتلا به کووید-۱۹ بستری شده در بیمارستان ۲۱۹
- توان بخشی با نرم افزار گوشی هوشمند در بیماران پارکینسون ۲۲۰
- نقش فعالیت فیزیکی در بهبود علائم عصبی - روانی آلزایمر در سالمندان ۲۲۱
- بررسی ویژگی های روان سنجی نسخه فارسی سنجش کیفیت زندگی حین بیماری شدید در خانواده بیماران مبتلا به کووید ۱۹ (QOLTI) ۲۲۲
- تأثیر برنامه آموزش شادی بر شادکامی در سالمندان مراجعه کننده به مراکز روزانه یزد ۲۲۳
- ارتباط تجربه علائم تنفسی با کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در سالمندان مبتلا به بیماری مزمن انسدادی ریه ۲۲۴
- موانع و تسهیل کننده های صلاحیت پرستاران در مراقبت توان بخشی سالمندان: یک بحث گروهی متمرکز ۲۲۵
- آثار روان شناختی معنویت درمانی در سالمندان دریافت کننده مراقبت تسکینی، مطالعه مروری ۲۲۶
- تأثیر مراقبت های تسکینی بر کیفیت زندگی از دیدگاه سالمندان مبتلا به سرطان، مطالعه مروری ۲۲۷

۲۲۸.....	اقدامات حمایتی و تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر: یک مرور یکپارچه.....
۲۲۹.....	تعیین تأثیر اوقات فراغت بر سلامت روان سالمندان.....
۲۳۰.....	شناسایی روش‌های گذران اوقات فراغت در سالمندان ایرانی: تحلیل محتوای کیفی.....
۲۳۱.....	بررسی تأثیر فاز اول توانبخشی بر میزان بستری مجدد سالمندان کاندید CABG در یکی از مراکز منتخب دانشگاه علوم پزشکی البرز.....
۲۳۲.....	تأثیر خنده درمانی بر سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی سالمندان: مرور سیستماتیک.....
۲۳۳.....	امورات جنسی در زنان یائسه سالمند: مرور سیستماتیک.....
۲۳۴.....	بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر علائم بالینی سالمندان مبتلا به آلزایمر.....
۲۳۵.....	ارتقا کیفیت زندگی و بازتوانی سالمندان سرطانی شهر سمنان.....
۲۳۶.....	چالش‌ها و راهکارهای ارائه خدمات کاردرمانی در درمان‌های حمایتی در سالمندان مقیم آسایشگاه.....
۲۳۷.....	بررسی تأثیر روش رفلکسولوژی در مراقبت تسکینی از سالمندان: یک مرور سیستماتیک.....
۲۳۸.....	بررسی ابزارهای سنجش وضعیت سبک زندگی سالمندان ایرانی: یک مرور نظام‌مند.....
۲۳۹.....	اثرات مداخله موسیقی بر کیفیت خواب افراد مسن: مروری سیستماتیک و متاآنالیز.....
۲۴۰.....	توانبخشی مجازی در تعویض مفصل لگن و زانو در سالمندان.....
۲۴۱.....	طراحی و اعتباریابی برنامه مراقبتی برای زنان مبتلا به اختلالات کف لگن با استفاده از مدل منطقی.....
۲۴۲.....	بیان یک تجربه: مرکز دانشگاهی مراقبت روزانه سالمندان (مراقبت، آموزش و پژوهش).....
۲۴۳.....	The Effect Social Isolation on the Quality of Life of Elderly in the Period of Covid-19
۲۴۴.....	The Effect of Rehabilitation on Depression in Elderly Patients undergoing Hemodialysis Treatment
۲۴۵.....	Effect of Sedative Music on Improving Sleep Quality in Older Adults: A Review Study
۲۴۶.....	Investigating the Effect of Self-Care Training on the Quality of Life of the Elderly Treated with Hemodialysis
۲۴۷.....	Investigating the Relationship between Spiritual Health and Quality of Life among Elderly with Lupus
۲۴۸.....	The Effect of Swedish Massage combined with Exercise Therapy on Nonspecific Low Back Pain among Elderly People
۲۴۹.....	The Effect of Swedish Massage on Pain in Rheumatoid Arthritis Patients: A Randomized Controlled Trial
۲۵۰.....	The Effect of Superbrain Yoga Exercises on Cognitive Functions of the Older Adults
۲۵۱.....	Designing and Developing a Clinical Practice Guideline for Palliative Home Health Care of the Elderly with Dementia
۲۵۲.....	Effectiveness of Palliative Care on Quality of Life in Elderly People with Cancer: A Systematic Review

Components of the Interprofessional Supportive Care of Cancer Elderly Patients undergoing	۲۵۳
Chemotherapy in Iran: The Stakeholders' Perceptions	
Effects of Oro-motor Exercises on Clinical Function Recovery of Swallowing and Quality of Life in	۲۵۴
Elderly People: A Pilot Randomized Controlled Trial	
The Development and Psychometric Evaluation of Nurses' Knowledge, Attitude, and Practice	۲۵۵
Regarding Elder Abuse	
مسائل قانونی و فرهنگی	۲۵۶
اثر بخشی مداخله مددکاری اجتماعی بر کاهش تجربه سوء رفتار در سالمندان	۲۵۷
بررسی مسائل و چالش‌های اخلاقی و قانونی در فرایند مراقبت از بیماران سالمند	۲۵۸
ملاحظات روان‌شناختی-اجتماعی و فرهنگی در مراقبت تسکینی	۲۵۹
اتانازی در سالمندان	۲۶۰
The Barriers of Implementing Advance Directives at the End of Life Care of Older Adults	۲۶۱
طب سنتی	۲۶۲
بررسی رویکرد طب گیاهی بر کنترل درد در بیماران مبتلا به سرطان	۲۶۳
بررسی مروری رویکردهای طب سنتی جهت حفظ سلامت سالمندان	۲۶۴
چالش‌های سالمندان در به‌کارگیری طب سنتی در پاندمی کووید-۱۹ (مروری بر شواهد)	۲۶۶
تأثیر آروماتراپی بر کیفیت خواب در سالمندان	۲۶۷
تأثیر استفاده موضعی روغن سیاهدانه بر بی‌اختیاری ادراری زنان سالمند: یک کارآزمایی بالینی دو سو کور	۲۶۸
تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان	۲۶۹
حفظ سلامتی سیستم ادراری در سالمندان از دیدگاه طب ایرانی	۲۷۰
مروری سیستماتیک بر گرگرفتگی ناشی از یائسگی و کاربرد طب گیاهی در ایران	۲۷۱
رزوراترول و بیماری آلزایمر: آیا به‌عنوان کاندید درمانی می‌تواند شناخته شود؟	۲۷۲
درمان و کنترل بیماری آلزایمر در طب سنتی ایران	۲۷۳
بررسی تأثیر روغن به‌لیمو بر مدت‌زمان خواب سالمندان. مطالعه کارآزمایی بالینی دو سو کور	۲۷۴
بررسی تأثیر عصاره اتانولی برگ شاه توت بر فاکتورهای مرتبط با متابولیسم قند و لیپید، آنزیم‌های کبدی و بررسی هیستولوژی کبد در	۲۷۵
موش‌های مبتلا به کبد چرب غیرالکلی	
Using Chemical Drugs and Medicinal Plants for Symptom Management among Patients Receiving	۲۷۶
Chemotherapy	
The Therapeutic Effect of Curcumin on Psychological Symptoms in Elderly: A Randomized, Double-	۲۷۷
Blind, Placebo-Controlled Clinical Trial	
Effect of Rosa Damascena Aromatherapy on the Sleep Quality of the Elderly Living in the Nursing	۲۷۸
Home	

Investigating the Palliative Effect of Acupuncture on Chronic Knee Pain and Quality of Life in the Elderly: A Systematic Review	۲۷۹
The Effect of Auriculotherapy on Improving Sleep Quality in Postmenopausal Women Aged 45-60 Years: A Clinical Trial Study	۲۸۰
Effects of Medicinal Plants on Alzheimer's Disease and Memory Deficits: A Systematic Review Study	۲۸۱
Curcumin as New Option in the Treatment of Alzheimer's Disease	۲۸۲
Ginkgo Biloba in the Prevention and Treatment of Alzheimer's Disease	۲۸۳
Saffron and Parkinson Disease: New Therapeutic Candidate	۲۸۴
مراکز ارائه دهنده مراقبت تسکینی	۲۸۵
بررسی میزان دانش پرستاران و نیازهای آموزشی آن‌ها در ارتباط با مراقبت تسکینی در جنوب ایران	۲۸۶
تأثیر موسیقی درمانی بر تسکین درد بزرگسالان مبتلا به سرطان: یک مرور سیستماتیک	۲۸۷
بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر سلامت روان سالمندان مبتلا به آلزایمر: یک مرور سیستماتیک	۲۸۸
ارتباط بین صلاحیت بالینی و نیازهای آموزشی پرستاران در رابطه با ارائه مراقبت‌های تسکینی	۲۸۹
تأثیر استفاده از Virtual Reality (VR) در مدیریت درد سالمندان بستری در مراکز ارائه‌دهنده مراقبت‌های تسکینی	۲۹۰
انطباق بیمارستان‌های آموزشی استان خراسان رضوی با معیارهای بیمارستان دوستدار سالمند در سال ۱۴۰۱	۲۹۱
غفلت و عوامل مرتبط با آن در سالمندان شهر اردبیل	۲۹۲
سطح دانش مراقبت تسکینی در پرستاران شاغل در بیمارستان شهید بهشتی کاشان ۱۴۰۱	۲۹۳
کیفیت مراقبت تسکینی از دیدگاه سالمندان بستری در بیمارستان شهید بهشتی کاشان در سال ۱۴۰۱	۲۹۴
نگرش پرستاران شاغل در بیمارستان شهید بهشتی کاشان نسبت به مراقبت تسکینی از سالمندان ۱۴۰۱	۲۹۵
مکان ترجیحی مرگ و مراقبت انتهای زندگی در بیماران مبتلا به سرطان: یک مطالعه مقطعی در ایران	۲۹۶
بررسی میزان افسردگی و عوامل مؤثر بر آن در سالمندان ساکن خانه‌ی سالمندان	۲۹۷
اهداف، برنامه درسی و محتوای آموزش مؤثر مراقبت تسکینی از سالمندان ایرانی: یک مطالعه دلفی	۲۹۸
مراقبت تسکینی در منزل: مراقبت فراموش شده در سالمندان End Stage	۲۹۹
چالش‌های موجود در ارائه مراقبت تسکینی در سالمندان، یک مرور سیستماتیک	۳۰۰
چالش‌های مراقبت تسکینی در منزل در سالمندان (مرور نظام‌مند)	۳۰۱
طراحی خدمات مراقبت تسکینی در یک بیمارستان فوق تخصصی در استان اصفهان: مطالعه امکان‌سنجی	۳۰۲
Ethical Issues Perceived by Nurses Working in Palliative Care Centers for the Elderly	۳۰۳
Integrating Palliative Care in the Primary Health Care Network of Iran	۳۰۴
The Effects of Iran Health Transformation Plan on the "End Of Life" Care in Acute Hospital Setting: Perspectives of Patients and Families	۳۰۵

The Impact of the COVID-19 Pandemic on the Quality of Palliative Care in Nursing Homes: A
۳۰۶.....Systematic Review

۳۰۷.....**تروما در سالمندان**

۳۰۸.....مباحث اخلاقی و قانونی در مراقبت تسکینی

۳۱۰.....تروماهای سالمندی با تمرکز بر سطوح پیشگیری در کشور و منطقه

۳۱۱.....بررسی فراوانی انواع تروما در سالمندان مراجعه کننده به بیمارستان نمازی شیراز

۳۱۲.....شکستگی لگن، تهدیدی برای سالمندان، یک مرور سیستماتیک

۳۱۳.....بررسی تروما در سالمندان و عوامل مؤثر بر آن: یک مرور سیستماتیک

مقایسه پیامدهای بالینی دو تکنیک بایپولار همی آرتروپلاستی و پیچ دینامیک لگن برای درمان شکستگی اینترتروکانتر استخوان فمور
سالمندان ۳۱۴

۳۱۵.....بررسی اپیدمیولوژیک خدمات اورژانس پیش بیمارستانی شرق ایران به سالمندان قبل و بعد از پاندمی کووید ۱۹

۳۱۶.....بررسی ارتباط میزان تروما در سالمندان با افزایش سن: مطالعه مروری

بررسی تأثیر آموزش بر رفتارهای مراقبت از سقوط سالمندان تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی: کارآزمایی بالینی تصادفی شده سوکور
..... ۳۱۷

۳۱۸.....بررسی مشکلات سالمندان جانباز و بازماندگان جنگ در ابعاد مختلف سلامت: یک مطالعه مروری

۳۱۹.....راهکارهای کاهش ترس از افتادن در سالمندان

۳۲۰.....Educational Intervention in Elderly People: Prevention of Falling Down

The Effect of Melatonin on Prevention of Postoperative Delirium After Lower Limb Fracture Surgery
۳۲۱.....in Elderly Patients

Investigating the Palliative Effect of an Exercise Intervention on Balance, Prevention of Falling and
۳۲۲.....Quality of Life in Older Adults: A Systematic Review

Investigating the Prevalence of Accidents in the Elderly in Eastern Iran before and after the Covid-
۳۲۳.....19 Pandemic

۳۲۴.....Prediction of Mortality in Hip Fractured Elderly Patients: Role of Routine Blood Tests

پیام ریاست کنگره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَوْفَ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا (اسراء: ۲۳)

« پروردگارت فرمان داده جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید هرگاه یکی از آنان یا هر دوی آن‌ها نزد تو به سن پیری رسیدند، کمترین اهانتی به آنان روا مدار و بر آنان فریاد مزن و با آنان به احترام و محبت سخن بگو »

امروزه سالمندی از پدیده‌های مطرح در عرصه بهداشت جهانی است. افزایش امید به زندگی و کاهش میزان باروری باعث افزایش تعداد سالمندان در سراسر جهان شده و نظام‌های سیاسی، اقتصادی و بهداشتی با چالش بزرگی به نام سالمند شدن جمعیت روبرو شده‌اند.

سالمندان دچار تغییرات زیادی می‌شوند که آن‌ها را مستعد ابتلا به بیماری‌های مختلف می‌نماید؛ عواملی از جمله کاهش ظرفیت فیزیولوژیک، افزایش اختلالات وابسته به سن، ابتلا به چند بیماری به‌ویژه بیماری‌های مزمن و اختلالات تغذیه‌ای باعث می‌شود تا سالمندان بیش از سایر گروه‌های سنی در معرض آسیب قرار بگیرند و آنان را نیازمند به مراقبت‌های تسکینی و حمایتی می‌نماید.

در ایران نیز بیش از ۱۰ درصد از جمعیت کشور را سالمندان تشکیل داده‌اند و شهرستان کاشان با ۱۲ درصد جمعیت سالمند، جزء شهرستان‌های سالمند کشور محسوب می‌گردد.

با توجه به جمعیت بالای سالمندان شهرستان کاشان و در راستای مأموریت محوله به دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان از طرف وزارت بهداشت، این دانشکده، کنگره بین‌المللی با عنوان «مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان» را برگزار می‌کند.

در این کنگره آخرین یافته‌های علمی در زمینه مراقبت‌های تسکینی و حمایتی از سالمندان در حوزه‌های مراقبت جسمی؛ مراقبت روانی-اجتماعی؛ بازتوانی، توان بخشی و ارتقای کیفیت زندگی؛ طب سنتی؛ مراقبت از مراقبین و خانواده؛ مسائل قانونی و فرهنگی؛ مراکز ارائه‌دهنده مراقبت تسکینی و تروما در سالمندان توسط پژوهشگرانی از دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور ایران و سایر کشورها به صورت حضوری و مجازی مورد بحث و هم‌اندیشی قرار خواهند گرفت.

اینجانب به نوبه خود حضور کلیه اساتید و محققان حوزه سالمندی را گرامی داشته و از دست‌اندرکاران برپایی این کنگره علمی نیز صمیمانه سپاسگزارم. امیدوارم رویدادی موفق و ثمربخش در پیش رو داشته باشیم و با کمک آن بتوانیم در مسیر ارزشمند ارتقاء مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان قدم برداریم.

دکتر کورش ساکی

ریاست دانشگاه علوم پزشکی کاشان

و ریاست اولین کنگره بین‌المللی مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

اسفندماه ۱۴۰۱

پیام دبیر علمی کنگره

به نام خدا

مدل‌های جدید و نوآورانه جهت مراقبت در مراکز بهداشتی، درمانی، جامعه و منزل و درمان آن در بعضی از کشورها جهت کاهش میزان مرگ‌ومیر و بستری در بیمارستان و بهبود کیفیت زندگی، افزایش رضایت بیماران، کاهش هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی و تأثیرگذاری مطلوب مراقبت پرستاران مورد انتظار است، ولی هنوز محل مراقبت دربرگیرنده بزرگترین چالش‌ها است. به منظور حفظ حقوق مردم جهت دریافت مراقبت در منزل و جوامع خود، برای پرستاران ضروری است که در حمایت، نوآوری و توسعه مدل‌های مراقبت‌های جدید و پرداخت پیشرو باشند.

با توجه به سونامی تقاضای نیروهای آینده، جمعیت پیر و دارای بیماری‌های زمینه‌ای و یا بیماری‌های صعب‌العلاج و یا دوران پایان زندگی که نیازهای مراقبتی پیچیده‌تر و فرایند رسیدگی دارند تا سال ۲۰۵۰ نسبت جمعیت ۶۵ سال و بالاتر، بیش از دو برابر کودکان زیر ۵ سال خواهد بود (۱۵٫۶ درصد نسبت به ۷٫۲ درصد) که این بی‌سابقه است و منجر به بحران در ارائه مراقبت می‌شود.

مراقبت تسکینی در شرایط بحران در بیمارستان یا در بخش‌های مراقبت طولانی‌مدت در سطح جامعه و یا به صورت هاسپیس در بیمارانی که دوران پایان زندگی خود را طی می‌کنند، انجام می‌شود. مراقبت در منزل و هاسپیس، پلی بین بخش‌های مختلف مراقبت سلامت بیمارستان‌ها و تیم درمان خواهد بود. از طرفی نیاز به مراقبت در منزل با کیفیت به دلیل افزایش جمعیت در حال رشد و روند پیری و همراه بودن بسیاری از بیماران مراقبت در منزل با پنج تا شش بیماری مزمن توانسته است که تعداد مراکز سلامت خانگی را در بعضی کشورها تا ده برابر نسبت به سال‌های ۲۰۰۹ افزایش دهد و بیش از دو برابر تولید ناخالص از ۱۷٫۶ درصد به ۳۴ درصد در سال ۲۰۴۰ برساند. یکی از دلایل آن، استفاده از داروهای وریدی و زیرپوستی در منزل مانند آنتی‌بیوتیک‌ها، شیمی‌درمانی، مدیریت درد و تغذیه وریدی انجام می‌شود و باعث کاهش احساس ترس و نگرانی، استقلال بیماران و راحتی در محیط زندگی در طول درمان می‌شود. این سیستم مراقبت، اهدافی نظیر ارائه طیف گسترده‌تر مراقبت به‌خصوص اختصاصی، پرداخت صورت‌حساب، حمل و نقل و رفع احتیاجات سالمندان و جایگزین مداخلات الکترونیکی و مراقبت از راه دور هزینه مراکز مراقبت تسکینی و حمایتی به وسیله بیمه‌ها و خود فرد در هر مرحله بیماری برای راحتی مراقبت و کاهش استرس و یا در بیمارستان‌ها توسط بیمه‌ها پرداخت می‌گردد.

دکتر محسن تقدسی

ریاست دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

و دبیر علمی اولین کنگره بین‌المللی مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

اسفندماه ۱۴۰۱

پیام دبیر اجرایی کنگره

باسمه تعالی

حمد و سپاس پروردگار خلق و خداوند کبریای را که علم و تزکیه را اساس زندگی بشر و آرمان راهگشای انسان قرار داد. مفتخریم به میزبانی از شما در اولین کنگره بین‌المللی «مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان» در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان که با همکاری معاونت‌های پرستاری و تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مراکز تحقیقات پرستاری تروما و ترومای دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان در اسفندماه ۱۴۰۱ برگزار می‌گردد.

دبیرخانه این کنگره بیش از ۴۵۰ مقاله از نویسندگان داخلی و خارجی در ارتباط با موضوعات و محورهای تعیین‌شده دریافت کرده است که از این تعداد ۲۵ مقاله در قالب سخنرانی و ۳۲۰ مقاله در قالب پوستر ارائه خواهد شد. علاوه بر این در طول مدت برگزاری کنگره بیش از ۳۰ سخنرانی، پنل، کارگاه و جلسات متعدد پرسش و پاسخ توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی بقیه الله، شهید بهشتی، اصفهان، ایران، تهران، تبریز، علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، کوفه، بغداد، کربلا، تیلبورگ هلند، مرکز پزشکی ریورساید کالیفرنیا و کاشان برگزار خواهد شد. از دیگر دستاوردهای قابل توجه این کنگره در کنار معرفی برترین مقاله‌های علمی، برخورداری از امتیاز آموزش مداوم جهت تمدید پروانه‌های حرف‌های مختلف پزشکی و مرتبط با طب تسکینی است.

در پایان به عنوان دبیر اجرایی کنگره ضمن قدردانی و سپاس از تمامی اعضای کمیته‌های علمی و اجرایی، داوران و اساتید ارجمندی که با ارائه سخنرانی‌های ارزشمند خود به غنای این کنگره رونق بخشیدند، تقدیر و تشکر به عمل می‌آورم. امیدواریم که با برپایی این دست برنامه‌ها، شاهد گسترش روزافزون مراقبت‌های تسکینی حمایتی از سالمندان این مرز و بوم باشیم.

دکتر زهرا رضائی شهسوارلو

دبیر اجرایی اولین کنگره بین‌المللی مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

اسفندماه ۱۴۰۱

محورهای کنگره

کلیه مطالعات مرتبط با مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان با تمرکز بر حوزه‌های:

- ❖ مراقبت جسمی
- ❖ مراقبت روانی-اجتماعی
- ❖ بازتوانی، توانبخشی و ارتقای کیفیت زندگی
- ❖ طب سنتی
- ❖ مراقبت از مراقبین و خانواده
- ❖ مسائل قانونی و فرهنگی
- ❖ مراکز ارائه‌دهنده مراقبت تسکینی
- ❖ تروما در سالمندان

ارکان و ساختار سازمانی کنگره

ریاست کنگره: دکتر کورش ساکی

دبیر علمی: دکتر محسن تقدسی

دبیر اجرایی: دکتر زهرا رضایی شهسوارلو

کمیته علمی کنگره (به ترتیب حروف الفبا)	
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محمد آقاجانی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محسن ادیب حاج باقری
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	علیرضا ایرج‌پور اصفهانی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	فاطمه سادات ایزدی اونجی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	اعظم باقری
عضو هیئت علمی دانشگاه کربلا	خمیس بندر ابید
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران	شهاب پاپی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محسن تقدسی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	زهرا تقربی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز	حسین جباری بیرامی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	معصومه حسینیان
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	غلامعلی حمیدی
دانشجوی دکترای طب سنتی ایرانی دانشگاه علوم پزشکی تهران	سید پیمان خامه‌چی
متخصص طب سالمندی مرکز پزشکی ریورساید	حمید خراسانی‌فر
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محمدحسین خراسانی زاده
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	منصور دیان‌تی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی	وحید راشدی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	مریم رسولی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	سیداصغر رسولی نژاد
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محبوبه رضایی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	زهرا رضائی شهسوارلو
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محمد زارع
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محمد رضا زارعی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	زهرة سادات
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	کوروش ساکی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	زهرا سوکی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	خدیجه شریفی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	فرزانه صابری
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	مهديه صابری
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	آزاده صفا
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	معصومه عابدزاده
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله	عباس عبادی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	فاطمه عباس زاده
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	فاطمه سادات عسگریان
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	اسماعیل فخاریان
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	فاطمه فلاحی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محبوبه کنایه عطریان
عضو هیئت علمی دانشگاه تیلورگ هلند	رابرت گابنس
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	محمد سجاد لطفی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	نگین مسعودی علوی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	ندا میرباقر

کمیته اجرایی کنگره (به ترتیب حروف الفبا)	
میلاذ آدمی	زهرا ساکنی
فاطمه آفتابی آرانی	حمیدرضا سپهری
محمد آقاجانی	جواد سلج محمودی
علی آقایی	حسن سلمانی
علی بازوند	ماشالله سلمانی
مصطفی بخشی	محمد رضا سلیمانی
سیده فائزه پارسا مهر	امین سمیعی
محسن تقدسی	علی شعبانی
زهرا تقریبی	مهديه صابری
محسن تواضعی	آزاده صفا
سید مهدی جلالی	حسن صفری
زهرا چارباغی	فاطمه عابدی خالدي
ناهید چارباغی	فاطمه فلاحي
فاطمه حاجی رضائی کاشان	زهرا قاسمی
محسن حق گو	اکرم کریمی راد
غلامعلی حمیدی	زهرا کریمیان
مهدی سده حمیدی	الهه لطفی
مهدی خاندایی	محمد سجاد لطفی
امیر خدا بنده	مسعود محسنی
محمد حسین خراسانی زاده	حسین محمدی مطلق
محبوبه رضایی	رضا معصومی
زهرا رضایی شهسوارلو	فاطمه مقصود
سعیده رفیعی	سمیه نادی
حسینی رنجبر	احسان نبوتی
محمد زارع	صفورا یداللهی
محمد رضا زارعی	

کمیته دانشجویی (به ترتیب حروف الفبا)	
معین طلوعی	علی آل عطیه
سمیرا عباس زاده	حنانه ایپکچی
شایان فتاحیان	ریحانه ایپکچی
محمد حسین قیصری	علی تلک آبادی
محمد محمدی	یارا حسن
سارا مرتضوی نیا	فاطمه خدابخشیان
محمد متین ناطقی	مهدی درویش طاهری
سمیه ناظمی	حانیه زارع
علیرضا نعیمی خالدی	علیرضا شاکرم
سید محمد علی هاشمی طامه	مهدیه شبانی زاده
میلاذ یوسفی تهرانی	مهدی شواخی زواره
	ابراهیم صباری فرد

تقدیر و تشکر

بدین‌وسیله مراتب قدردانی و سپاس را از معاونت تحقیقات و فناوری و معاونت پرستاری وزارت بهداشت جهت مساعدت مالی و حمایت علمی از کنگره اعلام می‌نماییم. از ریاست محترم اداره سلامت سالمندان وزارت بهداشت، جناب آقای دکتر شتی، به خاطر حضور فعال در برنامه‌های کنگره و حمایت‌های فکری جهت پیشبرد اهداف کنگره و همچنین از مدیریت محترم دفتر طب ایرانی و مکمل وزارت بهداشت، سرکار خانم دکتر حسینی یکتا، به خاطر حمایت مالی و علمی کنگره کمال تشکر و قدردانی داریم.

از ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان به خاطر حمایت همه‌جانبه مادی و معنوی جهت پیشبرد اهداف و برگزاری کنگره تقدیر و تشکر می‌گردد. از معاون محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه به خاطر حمایت‌ها و پیگیری مصوب‌نمودن کنگره در غیاب ریاست دانشگاه، انجام مکاتبات با مسئولین، حمایت‌های فکری و معنوی، حضور فعال در برنامه‌ها و ارائه خالصانه تجارب ارزشمند خود جهت پیشبرد این کنگره، تقدیر و تشکر می‌شود. همچنین از معاون محترم آموزشی دانشگاه به خاطر حضور گرمابخش خود و استفاده از ظرفیت‌های تحت امر جهت صدور مجوز آموزش مداوم، حمایت از حضور دانشجویان و اساتید در برنامه کنگره و نظر لطف همه‌جانبه به برگزاری این کنگره تقدیر می‌گردد.

از شهرداری کاشان به خاطر حمایت و ترابری مهمانان کنگره و تبلیغات سطح شهر و همچنین شورای اسلامی شهر کاشان به خاطر استقبال و حمایت مادی و معنوی کنگره تقدیر و تشکر می‌گردد.

از اعضای هیئت‌علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، جهت ارائه و داوری مقالات کنگره در زمان کوتاه و با کیفیت عالی، از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت همکاری خالصانه و تمام‌وقت با تیم علمی و اجرایی کنگره و در نهایت از کارکنان دانشکده پرستاری و مامایی که به‌صورت شبانه‌روزی دوشادوش همکاران علمی و اجرایی این کنگره، مجاهدانه تلاش نمودند تا با کمترین هزینه و بهترین کیفیت کنگره برگزار گردد، کمال تقدیر و تشکر می‌گردد.

دبیرخانه اولین کنگره بین‌المللی مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان

با همکاری و حمایت مادی و معنوی

معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

مرکز تحقیقات تروما، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

شهرداری کاشان

شورای اسلامی شهر کاشان

کنگره در یک نگاه

Palliative and Supportive Care
in Older Adults

۱۴ تا ۱۶ اسفند ۱۴۰۱

زمان	مکان	برنامه‌های کنگره در یک نگاه	
۸:۰۰ - ۹:۰۰	آمفی تئاتر دانشکده پزشکی	افتتاحیه کنگره	روز اول: یکشنبه ۱۴ اسفند
۹:۰۰ - ۱۰:۰۰		مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در سالمندان	
۱۰:۳۰ - ۱۲:۰۰	آمفی تئاتر، دانشکده پزشکی	مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در جامعه و منزل در راستای پاسخگویی اجتماعی	
۱۲:۰۰ - ۱۵:۳۰		مراقبت‌های حمایتی تسکینی با رویکرد بین حرفه‌ای	
۱۳:۳۰ - ۱۵:۳۰	سالن قریب، دانشکده پزشکی	ارائه مقالات سخنرانی	روز دوم: دوشنبه ۱۵ اسفند
۸:۰۰ - ۱۰:۰۰		مراقبت‌های حمایتی تسکینی در ترومای سالمندان	
۱۰:۰۰ - ۱۲:۰۰	آمفی تئاتر، دانشکده پزشکی	توانبخشی در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان	
۱۳:۳۰ - ۱۵:۳۰		طب مکمل در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان	
۸:۰۰ - ۱۵:۳۰	سالن قریب، دانشکده پزشکی	ارائه مقالات سخنرانی	روز سوم: سه‌شنبه ۱۶ اسفند
۸:۰۰ - ۱۲:۰۰		کارگاه ارزیابی CGA در سالمندان	
۱۴:۰۰ - ۱۶:۰۰	سالن طیب، دانشکده پزشکی	کارگاه ادغام مراقبت‌های تسکینی در نظام سلامت ایران	
۸:۰۰ - ۱۰:۰۰	آمفی تئاتر، دانشکده پزشکی	مسائل اخلاقی و قانونی در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان	
۱۰:۰۰ - ۱۲:۰۰		مراقبت‌های تسکینی در پایان عمر	روز سوم: سه‌شنبه ۱۶ اسفند
۸:۰۰ - ۱۲:۰۰	سالن مهارت‌های بالینی فرقانی	کارگاه مدیریت درد بر اساس طب مکمل در سالمندان - طب سوزنی و طب فشاری	
۱۳:۳۰ - ۱۵:۰۰	آمفی تئاتر، دانشکده پزشکی	اختتامیه	

پایان کنگره

برنامه سالن اصلی کنگره

جدول برنامه روز اول

زمان	سخنرانان	برنامه سالن اصلی	
۷:۴۵ - ۸:۴۵		میناق با شهدا - ثبت‌نام در کنگره و آموزش مداوم	
۸:۴۵ - ۸:۵۰		تلاوت قرآن مجید	
۸:۵۰ - ۹:۰۰		سرود ملی جمهوری اسلامی ایران	
۹:۰۰ - ۹:۱۵	دکتر کوروش ساکی (ریاست دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ریاست کنگره، دانشیار گروه روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)	سالمندی جمعیت و اهمیت مراقبت‌های حمایتی و تسکینی	افتتاحیه کنگره
۹:۱۵ - ۹:۲۵	دکتر سید جواد ساداتی نژاد (وزیر جهاد کشاورزی)	ظرفیت‌های موجود و سیاست‌های مرتبط با مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان در وزارت جهاد سازندگی و کشاورزی	
۹:۲۵ - ۹:۳۵	دکتر محسن تقدسی (ریاست دانشکده پرستاری و مامایی، دبیر علمی کنگره، دانشیار گروه پرستاری داخلی جراحی دانشگاه علوم پزشکی کاشان)	مأموریت ویژه دانشکده پرستاری و مامایی در راستای مراقبت‌های حمایتی و تسکینی سالمندان	
۹:۳۵ - ۱۰:۰۰	دکتر عباس عبادی (معاون پرستاری وزارت بهداشت، استاد گروه مدیریت پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله)	سیاست‌گذاری در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی	
۱۰:۰۰ - ۱۰:۳۰	استراحت و پذیرایی - بازدید از سالن پوستر		
عنوان کنفرانس: خدمات مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در جامعه و منزل در راستای پاسخگویی اجتماعی			
هیئت رئیسه: دکتر عباس عبادی، دکتر کوروش ساکی، دکتر مریم رسولی، دکتر محسن شتی، دکتر خدیجه شریفی، دکتر عبدالله امیدی			
۱۰:۳۰ - ۱۱:۰۰	دکتر مریم رسولی (مدیر کل دفتر ارتقای سلامت و خدمات بالینی پرستاری وزارت بهداشت، استاد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)	مدل‌های مراقبت‌های حمایتی تسکینی در سالمندان	سخنرانی
۱۱:۰۰ - ۱۱:۲۰	دکتر محسن شتی (ریاست اداره سلامت سالمندان وزارت بهداشت، استادیار اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی ایران)	وضعیت شاخص‌های سلامت سالمندان در ایران و ضرورت پرداختن به مراقبت‌های حمایتی تسکینی در سالمندان	سخنرانی
۱۱:۲۰ - ۱۱:۴۰	دکتر حمید خراسانی فر (متخصص طب سالمندی در مرکز پزشکی Riverside)	سیستم مراقبت‌های حمایتی و تسکینی سالمندان در خارج از کشور	سخنرانی
۱۱:۴۰ - ۱۲:۰۰	Dr. Hyder Hamzeh Al-Hadrawi (دانشیار پرستاری دانشگاه کوفه)	The Meaning of palliative Care for Geriatrics: Biopsychosocial Vs. Biomedical Model	سخنرانی
۱۲:۰۰ - ۱۳:۳۰	نماز جماعت و نهار - بازدید از سالن پوستر		
عنوان کنفرانس: مراقبت‌های حمایتی تسکینی با رویکرد بین حرفه‌ای			
هیئت رئیسه: دکتر مریم رسولی، دکتر محسن تقدسی، دکتر علیرضا ایرج پور اصفهانی، دکتر سید علی کلاهدوزان، دکتر سید روح اله موسوی زاده، دکتر محمد گنجی			
۱۳:۳۰ - ۱۳:۵۵	دکتر علیرضا ایرج پور اصفهانی (استاد گروه مراقبت‌های حمایتی تسکینی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)	مبانی و رویکرد بین‌رشته‌ای در مراقبت‌های حمایتی تسکینی	سخنرانی
۱۳:۵۵ - ۱۴:۲۰	دکتر سید علی کلاهدوزان (عضو گروه مراقبت‌های حمایتی تسکینی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)	آموزش مدیریت نیازهای روانی سالمندان سخت‌درمان با رویکرد بین حرفه‌ای	سخنرانی
۱۴:۲۰ - ۱۴:۴۵	دکتر سید روح اله موسوی زاده (عضو گروه مراقبت‌های حمایتی تسکینی و استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)	آموزش مدیریت نیازهای معنوی سالمندان سخت‌درمان با رویکرد بین حرفه‌ای	سخنرانی
۱۴:۴۵ - ۱۵:۰۰	دکتر علیرضا ایرج پور اصفهانی (استاد گروه مراقبت‌های حمایتی تسکینی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)	تجارب راه‌اندازی مراکز ارائه‌دهنده مراقبت‌های حمایتی تسکینی در ایران	سخنرانی
۱۵:۰۰ - ۱۵:۳۰	پرسش و پاسخ		

روز اول: یکشنبه ۱۴ اسفند ۱۴۰۱ (سالن اصلی)

جدول برنامه روز دوم

عنوان کنفرانس: مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در ترومای سالمندان		
هیئت رئیسه: دکتر اسماعیل فخاریان، دکتر نگین مسعودی علوی، دکتر آیدین امیدوار، دکتر معصومه عابدزاده کلهرودی، دکتر مجتبی صحت		
سخنرانی	مدیریت وضعیت‌های پیچیده در ترومای سالمندان	دکتر اسماعیل فخاریان (ریاست مرکز تحقیقات تروما، استاد گروه جراحی تخصصی دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی	تروماهای سالمندی با تمرکز به سطح سوم پیشگیری در کشور و منطقه	دکتر مجتبی صحت (عضو مرکز تحقیقات تروما، دانشیار گروه پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی	سازگاری با مرگ فرزند در سالمندان	دکتر آزاده صفا (عضو مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دکترای پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی	نقش آزمایشات روتین خون در پیش‌بینی مرگ بیماران سالمند دچار شکستگی لگن	دکتر مهرداد مهدیان (عضو مرکز تحقیقات تروما، دانشیار گروه موشبری دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی	ملاحظات بیهوشی در ترومای سالمندان	دکتر محمدرضا فاضل (عضو مرکز تحقیقات تروما، دانشیار گروه موشبری دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
پرسش و پاسخ		
استراحت و پذیرایی - بازدید از سالن پوستر		
عنوان کنفرانس: توانبخشی در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی سالمندان		
هیئت رئیسه: دکتر مهدی رجبی، دکتر امین اربابی، دکتر الهه میانه ساز، دکتر زهره سادات، دکتر وحید راشدی، دکتر محمد افشار		
سخنرانی	مدیریت درد در سالمندان	دکتر مهدی رجبی (استادیار گروه بیهوشی دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی مجازی	مراقبت‌های حمایتی تسکینی در دلیریوم	دکتر حمید خراسانی فر (منخصص طب سالمندی در مرکز پزشکی Riverside)
ارائه مقاله	طراحی و تدوین راهنمای بالینی مراقبت تسکینی در منزل از سالمندان مبتلا به دمانس	فاطمه مالکی (دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)
پنل	توانبخشی در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی سالمندان	
نماز جماعت و نهار - بازدید از سالن پوستر		
عنوان کنفرانس: طب مکمل در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی از سالمندان		
هیئت رئیسه: دکتر سید پیمان خامه‌چی، دکتر محسن تقی زاده، دکتر حمیدرضا بنفشه، دکتر محسن ادیب حاج باقری، دکتر ژاله زندیه، دکتر یونس حکیمی		
سخنرانی	نقش تغذیه و مکمل‌های غذایی در مراقبت‌های تسکینی حمایتی سالمندان	دکتر محسن تقی زاده (عضو مرکز تحقیقات بیهوشی و تغذیه در بیماری‌های متابولیک، استاد گروه علوم تغذیه دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی	ظرفیت طب‌های سنتی و مکمل در بهبود کیفیت زندگی سالمندان	دکتر نفیسه حسینی یکتا (مدیر کل دفتر طب ایرانی و مکمل وزارت بهداشت)
سخنرانی	چالش‌های طب سنتی ایرانی در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی از سالمندان	دکتر سید پیمان خامه‌چی (دبیر شورای سیاست‌گذاری طب ایرانی در سازمان نظام پزشکی کشور، رئیس انجمن علمی طب ایرانی در کاشان)
سخنرانی	نقش طب چینی در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان	دکتر یونس حکیمی (مدرس و عضو رسمی انجمن طب سوزنی ایران)
پنل	طب مکمل در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی از سالمندان	

روز دوم: دوشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۱ (سالن اصلی)

جدول برنامه روز سوم

عنوان کنفرانس: مسائل اخلاقی و قانونی در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان		
هیئت رئیسه: دکتر عباس عباس زاده، دکتر محمد آقاجانی، دکتر نگین مسعودی علوی، دکتر علی صابر، آقای محمد علی نجفی، علی دادگری		
سخنرانی	چالش‌های اخلاقی در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در سالمندان	دکتر عباس عباس زاده (مدیرکل دفتر توانمندسازی و بهبود سرمایه‌های انسانی، استاد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)
سخنرانی	وجوه اخلاقی و قانونی در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان	دکتر نگین مسعودی علوی (رئیس مرکز تحقیقات پرستاری تروما، استاد گروه پرستاری داخلی جراحی دانشگاه علوم پزشکی کاشان)
سخنرانی	Spirituality: A Focused Synthesis of Its Dimensions, Implications, & Meaningfulness	Dr. Sadeg Al-Fayyadh (دانشیار پرستاری دانشگاه بغداد)
سخنرانی	تعیض سنی در مراقبت‌های حمایتی و تسکینی سالمندان	
استراحت و پذیرایی - بازدید از سالن پوستر		
عنوان کنفرانس: مراقبت‌های تسکینی در پایان عمر		
هیئت رئیسه: دکتر رضا منوچهری اردکانی، دکتر محمد سجاد لطفی، دکتر وحید راشدی، دکتر زهرا زنجانی، آقای محمدرضا افاضل		
سخنرانی مجازی	Supportive and palliative care in frail older adults	Dr. Robbert Gobbens (استاد پرستاری دانشگاه تیلبورگ هلند)
سخنرانی	Stigma Around Hospice and Palliative care	Dr. Khamees Bandar Obaid (استادیار پرستاری دانشگاه کربلا)
سخنرانی	اتونومی و کرامت در مراقبت‌های حمایتی تسکینی سالمندان	دکتر عبدالحسن کاظمی (عضو مرکز تحقیقات فلسفه و تاریخ پزشکی، استاد دانشگاه علوم پزشکی تبریز)
سخنرانی	اتانازی	دکتر وحید راشدی (عضو مرکز تحقیقات سالمندی، استادیار سالمند شناسی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی)
نماز جماعت و نهار - بازدید از سالن پوستر		
اختتامیه		
سخنرانی	سخنرانی بیانیه کنگره	
	تقدیر از مقالات برتر کنگره از نظر پاسخگویی اجتماعی با نظر داوران	
	تقدیر از سالمندان و نوه‌های هنرمند شهر کاشان	
	تقدیر از هنرمندان فعال در حوزه سالمندی	
پایان کنگره		

روز سوم: سه‌شنبه ۱۶ اسفند ۱۴۰۱ (سالن اصلی)

برنامه سالن ارائه مقالات

زمان	سخنرانان	برنامه سالن ارائه مقالات	روز اول: یکشنبه ۱۴ اسفند ۱۴۰۱ (سالن ارائه مقالات: سالن دکتر قریب دانشکده پزشکی)
۷:۴۵ – ۸:۴۵		افتتاحیه کنگره حضور در مراسم‌های سالن اصلی	
۱۲:۰۰ – ۱۳:۳۰		نماز جماعت و نهار – بازدید از سالن پوستر	
محور: مراقبت‌های جسمی، روانی و اجتماعی از سالمندان			
هیئت رئیسه (بر اساس حروف الفبا): دکتر فاطمه سادات ایزدی، دکتر آزاده صفا (هماهنگ‌کننده تیم)، دکتر نگین مسعودی علوی، دکتر ندا میرباقر			
۱۳:۳۰ – ۱۳:۴۵	شهین سالاروند	مؤلفه‌های مهم در مراقبت تسکینی حمایتی سالمندان تحت شیمی‌درمانی؛ دیدگاه دینفعان	سخنرانی مجازی
۱۳:۴۵ – ۱۴:۰۰	افسانه بیرانوند	بررسی مقایسه‌ای تأثیر پماد رزماری و پماد زنجبیل بر میزان درد سالمندان مبتلا به استئوآرتریت	سخنرانی مجازی
۱۴:۰۰ – ۱۴:۱۵	فاطمه رحیمی	موانع مراقبت از سالمندان: دیدگاه مراقبین غیررسمی جنوب تهران	سخنرانی مجازی
۱۴:۱۵ – ۱۴:۳۰	مصطفی غلامی	Ethical issues perceived by nurses working in palliative care centers for the elderly	سخنرانی
۱۴:۳۰ – ۱۴:۴۵	صبا مقدم	بررسی تأثیر بسته آموزشی مجازی بهداشت خواب بر کیفیت خواب، خواب‌آلودگی روزانه و عملکرد شناختی سالمندان عضو کانون‌های بازنشستگان شهر گرگان	سخنرانی مجازی
۱۴:۴۵ – ۱۵:۰۰	علیرضا معینی	تأثیر برنامه آموزش شادی بر بهزیستی روانشناختی در سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز روزانه یزد	سخنرانی
۱۵:۰۰ – ۱۵:۱۵	کوروش جودکی	بررسی تأثیر آموزش همتا بر اضطراب، استرس و افسردگی سالمندان	سخنرانی مجازی
۱۵:۱۵ – ۱۵:۳۰	نجمه ولی زاده زارع	بررسی تأثیر برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه بر بار عوارض ناشی از شیمی‌درمانی سالمندان مبتلا به سرطان دستگاه گوارش و بار مراقبتی مراقبین	سخنرانی مجازی
پایان روز اول			

محور: باز توانی، توانبخشی و ارتقای کیفیت زندگی سالمندان			
هیئت رئیسه (بر اساس حروف الفبا): دکتر محمد آقاجانی، دکتر منصور دیانتی، دکتر محبوبه رضائی (هماهنگ کننده تیم)، دکتر اسماعیل عزیزی فینی			
۸:۰۰ - ۸:۱۵	هاجر صادقی	موانع و تسهیل کننده‌های صلاحیت پرستاران در مراقبت توانبخشی سالمندان: یک بحث گروهی متمرکز	سخنرانی
۸:۱۵ - ۸:۳۰	جلال بختیاری	Effects of Oro- motor Exercises on Clinical Function Recovery of Swallowing and Quality of life in Elderly People: A Pilot Randomized Controlled Trial	سخنرانی مجازی
۸:۳۰ - ۸:۴۵	فاطمه مالکی	نیازهای حمایتی مراقبان غیررسمی سالمندان مبتلا به اختلال دمانس	سخنرانی
۸:۴۵ - ۹:۰۰	عصمت نوحی	ضرورت اجرای برنامه مراقبت تسکینی در منزل و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به نارسایی قلبی	سخنرانی
۹:۰۰ - ۹:۱۵	هاجر صادقی	اهداف، برنامه درسی و محتوای آموزش مؤثر مراقبت تسکینی از سالمندان ایرانی: یک مطالعه دلفی	سخنرانی
۹:۱۵ - ۹:۳۰	امید ملک پور	بررسی تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر توانمندسازی بر اساس الگوی خانواده محور بر کیفیت زندگی و ابعاد سلامت سالمندان	سخنرانی
۹:۳۰ - ۹:۴۵	Dr Aysin Karavanchi	Communication skills among older adults at geriatric home in Baghdad city: A cross sectional survey	سخنرانی
۹:۴۵ - ۱۰:۰۰	صدیقه السادات مختاری	تأثیر حمام گرم پا بر خستگی سالمندان مبتلا به دیابت	سخنرانی مجازی
۱۰:۰۰ - ۱۰:۳۰	استراحت و پذیرایی - بازدید از سالن پوستر		
محور: مراقبین و خانواده			
هیئت رئیسه (بر اساس حروف الفبا): دکتر محسن ادیب حاج باقری، دکتر مرجان حقی، دکتر منصور دیانتی، دکتر محبوبه رضائی (هماهنگ کننده تیم)			
۱۰:۳۰ - ۱۰:۴۵	بتول محمدیان	تجارب مراقبان خانوادگی در مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه کیفی	سخنرانی مجازی
۱۰:۴۵ - ۱۱:۰۰	ثمین میرزاپور	تجارب مراقبین خانواده و خصوصی غیر حرفه‌ای در مراقبت از سالمندان مراحل انتهایی عمر در منزل	سخنرانی
۱۱:۰۰ - ۱۱:۱۵	دکتر مهرداد مهدیان	تأثیر ملاتونین بر پیشگیری از هذیان پس از عمل جراحی شکستگی اندام تحتانی در بیماران سالمند	سخنرانی
۱۱:۱۵ - ۱۱:۳۰	محمد مهدی پژاوند	بررسی تأثیر مداخله حمایتی پرستاران بر اضطراب خانواده بیماران سالمند در آستانه مرگ بستری در بخش مراقبت‌های ویژه	سخنرانی مجازی
۱۱:۳۰ - ۱۱:۴۵	ثمین میرزاپور	تدوین برنامه توانمندسازی مراقبین غیررسمی برای مراقبت از سالمندان دوره انتهایی عمر در منزل	سخنرانی

روز دوم: دوشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۱ (سالن ارائه مقالات: سالن دکتر قریب دانشکده پزشکی)

۱۱:۴۵ – ۱۲:۰۰	بتول محمدیان	حمایت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه کیفی	سخنرانی مجازی
۱۲:۰۰ – ۱۳:۳۰	نماز جماعت و نهار – بازدید از سالن پوستر		
محور: مراکز ارائه‌دهنده مراقبت تسکینی در سالمندان			
هیئت رئیسه (بر اساس حروف الفبا): دکتر وحید راشدی، دکتر خدیجه شریفی، دکتر آزاده صفا (هماهنگ‌کننده تیم)، دکتر نگین مسعودی علوی			
۱۳:۳۰ – ۱۳:۴۵	حسین جباری بیرامی	ادغام مراقبت‌های تسکینی در شبکه بهداشت و درمان ایران	سخنرانی
۱۳:۴۵ – ۱۴:۰۰	دکتر تهمینه صالحی	بیان یک تجربه: مرکز دانشگاهی مراقبت روزانه سالمندان (مراقبت، آموزش و پژوهش)	سخنرانی
۱۴:۰۰ – ۱۴:۱۵	عسل سادات نیارئیس زواره	طراحی خدمات مراقبت تسکینی در یک بیمارستان فوق تخصصی در استان اصفهان: مطالعه امکان‌سنجی	سخنرانی
۱۴:۱۵ – ۱۴:۳۰	دکتر موسوی نسب	Use of telemedicine services for the aging and elderly	سخنرانی
پایان روز دوم			

مراقبت جسمی

بررسی عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون در مناطق

حاشیه شهر همدان

مریم افشاری^۱، سمیه هاشمی^۱، اکرم کریمی شاهنجرینی^۱، لیلی تاپاک^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

نویسنده مسئول: مریم افشاری (afshari_m20@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: پرفشاری خون یک مسئله مهم بهداشت عمومی به ویژه در بین سالمندان می‌باشد. یکی از عوامل کلیدی برای تضمین کنترل موفق این بیماری، تبعیت از درمان دارویی می‌باشد. به نظر می‌رسد در کنار عوامل روان‌شناختی و اجتماعی، سواد سلامت نقش کلیدی در تبعیت از درمان دارویی داشته باشد؛ بنابراین مطالعه حاضر باهدف تعیین رابطه سواد سلامت و عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون در مناطق حاشیه شهر همدان انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی (توصیفی - تحلیلی) بود که در مراکز خدمات جامع سلامت و پایگاه‌های سلامت مناطق حاشیه شهر همدان در فاصله زمانی فروردین تا مردادماه سال ۱۴۰۱ انجام شد. جمعیت مورد مطالعه ۴۰۵ نفر از سالمندان دارای پرونده بیماران پرفشاری خون در سامانه یکپارچه بهداشتی (سیب) بودند. بیماران از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی در دو مرحله انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌های این مطالعه شامل پرسشنامه محقق ساخته مدل پیشنهادی سازمان جهانی بهداشت، پرسشنامه استاندارد سواد سلامت بزرگسالان ایرانی و پرسشنامه استاندارد تبعیت از درمان دارویی بود که از طریق مصاحبه انفرادی تکمیل گردید. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS v.24 انجام شد. این مطالعه در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی همدان تصویب شد (شناسه کد اخلاق: IR.UMSHA.REC.1400.911)

یافته‌ها: نتایج نشان داد که درصد تبعیت از درمان دارویی در ۶۳ درصد از شرکت‌کنندگان نامطلوب بود. همین‌طور ۶/۸۷ درصد از بیماران دارای سواد سلامت ناکافی و نه چندان کافی بودند. بین سواد سلامت با تبعیت از درمان دارویی در بیماران رابطه آماری معنی‌دار وجود داشت ($P = 0/039$). وضعیت اقتصادی متوسط شانس عدم تبعیت درمان دارویی را افزایش می‌داد ($P < 0/05$). همچنین افزایش سن، وضعیت سلامت درک شده (متوسط و ضعیف)، طول مدت درمان (بیشتر از ۱۵ سال)، مصرف منظم دارو و سواد سلامت اثر افزایشی در احتمال تبعیت از درمان دارویی داشتند ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بیش از نیمی از سالمندان این مطالعه تبعیت از درمان دارویی نامطلوب و سواد سلامت ناکافی داشته‌اند. همچنین تعدادی از عوامل تأثیرگذار بر میزان تبعیت دارویی افراد شناسایی شدند. این نتایج بیانگر آن است که جامعه نیازمند آموزش، افزایش آگاهی و همچنین ایجاد بستر مناسب برای اجرای مداخلات متمرکز بر سواد سلامت در جهت ارتقای تبعیت از درمان دارویی به ویژه در مناطق محروم و حاشیه‌نشین می‌باشد.

کلمات کلیدی: تبعیت از درمان دارویی، سواد سلامت، سالمندان، پرفشاری خون، حاشیه شهر.

psc-00440015

تبعیت دارویی در سالمندان مبتلا به بیماری مزمن مراجعه‌کننده به مراکز آموزشی درمانی

اردبیل

مرضیه آوازه ۱، نصیب بابایی ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

نویسنده مسئول: نصیب بابایی (nasib.babaei@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: امروزه جهان پزشکی با رشد ابتلا به بیماری‌های مزمن مواجه است. تبعیت دارویی یکی از اجزای ضروری درمان مؤثر این بیماری هاست که عدم رعایت آن بخصوص در سالمندان منجر به پیامدهای منفی بر سلامتی و افزایش هزینه مراقبت‌های بهداشتی می‌شود. هدف از این مطالعه تعیین سطح تبعیت دارویی سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن مراجعه‌کننده به مراکز آموزشی درمانی اردبیل بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۲۲۲ نفر از سالمندان مبتلا به بیماری مزمن (عضلانی اسکلتی، دیابت، قلبی عروقی و کلیوی) مراجعه‌کننده به کلینیک مراکز آموزشی درمانی امام خمینی (ره)، فاطمی و علوی اردبیل در سال ۱۳۹۷ با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ای شامل مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه تبعیت دارویی موريسکی انجام شد. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و آنالیز چند متغیره رگرسیون لوجستیک در نرم‌افزار آماری SPSS 16 تجزیه و تحلیل شد. در تمام موارد، نسبت شانس با فاصله اطمینان ۹۵٪ محاسبه و p -value کمتر از ۰/۰۵ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین (انحراف معیار) سن سالمندان مورد مطالعه (۷/۶۵) ۶۸/۲۵ سال بود. ۱۸۷ نفر (۸۴٪) سالمندان مراجعه‌کننده تبعیت دارویی نامطلوب (کمتر از ۶) و تنها ۳۵ نفر (۱۶٪) تبعیت دارویی مطلوب (بیشتر از ۶) داشتند. شانس تبعیت دارویی مطلوب در سالمندان دارای تحصیلات بالاتر بیشتر بود یعنی سطح تحصیلات بالا جزو عوامل افزایشده تبعیت دارویی می‌باشد. سایر متغیرهای مورد نظر شامل سن، جنس، شغل، سطح درآمد، شبکه زندگی، محل سکونت، وضعیت تأهل و نوع بیماری مزمن تأثیر معنی‌داری روی تبعیت دارویی نداشتند.

نتیجه‌گیری: میزان بالای عدم تبعیت دارویی در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن و عوارض ناشی از عدم تبعیت دارویی بیماران جای بسی نگرانی است و انجام مطالعاتی مبنی بر شناسایی عوامل مؤثر بر افزایش سطح تبعیت دارویی در سالمندان ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: سالمندان، بیماری‌های مزمن، تبعیت دارویی.

ارائه مدل مراقبتی پیشگیری و درمان زخم فشاری در سالمندان ناتوان

نسترن پورخورشیدی ۱، زینب خدایاری مطلق ۲، علی اسماعیلی وردنجانی ۳، علیرضا رفیع ۴

۱. دکترای پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

۲. دکترای پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی خرم‌آباد، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم‌آباد، ایران

۳. دکترای پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

۴. کارشناس ارشد پرستاری سالمندشناسی، دانشکده علوم پزشکی بهبهان، بهبهان، ایران.

نویسنده مسئول: زینب خدایاری مطلق (zeynab.khodayari@gmail.com)

چکیده

مقدمه: زخم فشاری، آسیب پوست و بافت‌های زیرین آن محسوب می‌شود که معمولاً به دنبال فشار اجتناب‌ناپذیر بر نسوج ایجاد می‌شود و باعث درد، آسیب و کاهش کیفیت زندگی مددجو می‌گردد. هدف این پژوهش، ارائه یک مدل مراقبتی پیشگیری و درمان زخم فشاری در سالمندان ناتوان است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک پژوهش کیفی از نوع تحلیل محتوای قراردادی است. نمونه‌گیری به شیوه هدفمند در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی همدان شامل ۸ مصاحبه عمیق، نیمه ساختاریافته به صورت فردی با توجه به هدف پژوهش با مراقبین خانوادگی سالمندان و ۹ مصاحبه با ارائه‌دهندگان خدمات سلامت در بیمارستان (شامل پرستار، کارشناس زخم، متخصص عفونی، متخصص داخلی، متخصص پوست، متخصص تغذیه و کاردرمان) تا رسیدن به اشباع داده‌ها انجام شد. صدای شرکت-کنندگان با رضایت آنان ضبط شد. سپس محتوای هر مصاحبه رونویسی و کدگذاری شد. جهت اطمینان از صحت داده‌ها از معیارهای لینکلن و گوبا استفاده شد. تحلیل داده‌ها به روش استقرایی با رویکرد الو-کینگاس (۲۰۰۸)، در سه گام آماده‌سازی (تشکیل ماتریس داده‌ها)، ایجاد طبقه (سازماندهی)، چکیده‌سازی و ارائه گزارش انجام گرفت.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها دو طبقه اصلی به نام بررسی و پیشگیری شامل شش زیرطبقه (فشار بر بافت، سوءتغذیه، نیروی اصطکاک و سایش، اختلال در تحرک، رطوبت پوست، اختلال پرفیوژن بافتی) و درمان با شش زیرطبقه (حذف فشار، آموزش و سازماندهی، مراقبت از زخم، تغذیه مناسب، دارو درمانی و پانسمان) را به دست داد.

نتیجه‌گیری: همه زخم‌های فشاری قابل پیشگیری هستند. مراقبین خانوادگی سالمندان می‌توانند با کاربست تدابیر مناسب از ایجاد زخم فشاری جلوگیری در بیمار جلوگیری به عمل آورند و با اقدامات مناسب آن‌ها را درمان کنند. در نتیجه ضمن کاهش دوره درمان و اقامت بیمار در بیمارستان، می‌توان ناتوانی، درد و کیفیت زندگی سالمندان را بهبود بخشید.

کلمات کلیدی: مدل مراقبتی، سالمندان، زخم فشاری، پیشگیری، درمان.

psc-00730092

ارتباط ترس از سقوط با بهزیستی روانی و افسردگی در سالمندان مبتلا به بیماری قلبی -

عروقی: یک مطالعه پیش‌بینی کننده

وحیده رضایپور ۱، عدنان حامد سلطانی ۲، شهاب پاپی ۳، احترام السادات ایلالی ۳

۱. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

۳. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: شهاب پاپی (shahabpapi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: مطالعه حاضر باهدف تعیین ارتباط ترس از سقوط با بهزیستی روانی و افسردگی در سالمندان مبتلا به بیماری قلبی -عروقی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی است که با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج مطالعه بر روی ۲۸۳ نفر از سالمندان انجام شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های افسردگی (CES-D) The Center of Epidemiological Studies-Depression (Scale) ترس از زمین خوردن (Falls Efficacy Scale: FES-1) و بهزیستی روانی سازمان جهانی بهداشت جمع‌آوری شد. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS از طریق آمار توصیفی و با استفاده از تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی‌داری در مطالعه ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نشان داد که جنسیت، محل سکونت، بهزیستی روانی و افسردگی با ترس از سقوط ارتباط معنی‌دار دارند ($P < 0.001$). نتایج نشان داد به ازای ۱۰ واحد افزایش بهزیستی به طور متوسط ترس از سقوط سالمندان ۲ واحد کاهش می‌یابد. همچنین به طور متوسط ترس از سقوط سالمندان زن ۱،۵۵ واحد بیش‌تر از سالمندان مرد است. نتایج بیشتر نشان داد، متوسط ترس از سقوط برای سالمندانی که افسردگی دارند ۳،۳۷ واحد بیش‌تر از سالمندانی است که افسردگی ندارند و بعلاوه متوسط ترس از سقوط برای سالمندانی که ساکن شهر هستند ۲،۶۸ واحد بیش‌تر از سالمندانی است که ساکن روستا هستند.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های مطالعه افسردگی و بهزیستی روانی به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های ترس از سقوط هستند و می‌توانند به‌عنوان عوامل مؤثر در مداخلات جهت کاهش ترس از سقوط و افتادن سالمندان در نظر گرفته شوند.

کلمات کلیدی: ترس از سقوط، سقوط، سالمند، بیماری قلبی و عروقی، افسردگی.

psc-00730093

بررسی ارتباط سواد سلامت با چندابتلائی بر اساس تفاوت‌های جنسیتی در سالمندان

وحیده رضاپور ۱، عدنان حامد سلطانی ۲، طاهره رضانی ۳، شهاب پاپی ۴، احترام السادات ایلالی ۴

۱. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

۳. دانشگاه علوم توان‌بخشی و رفاه اجتماعی، تهران، ایران

۴. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: وحیده رضاپور (rezapour.v66@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با افزایش سن، فرد با تهدیدات بسیاری مانند ابتلا به بیماری‌های مزمن، روبه‌رو می‌شود. شواهد حاکی از آن است که سطح سواد سلامت افراد، می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در پیشگیری و درمان این بیماری‌ها داشته باشد. از این رو مطالعه حاضر باهدف تعیین ارتباط سواد سلامت با چندابتلائی بر اساس تفاوت‌های جنسیتی در سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه مقطعی حاضر در سال ۱۳۹۷ بر روی ۴۸۷ نفر از سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی شهرستان ملکان که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده بودند، انجام شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه جمعیت شناختی و پرسشنامه سواد سلامت (HELIA) استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی، در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نرم‌افزار آماری STATA14 انجام شد.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت‌کنندگان $67 \pm 69/7$ بود. ۷۰/۸۵ درصد شرکت‌کنندگان مرد و ۲۹/۱۵ درصد زن بودند. میانگین نمره سواد سلامت در مردان $1/4 \pm 73$ و در زنان $2/2 \pm 66$ بود که از نظر آماری تفاوت معنی‌داری داشت. سطح سواد سلامت ۱۲/۷۳ درصد از سالمندان در حد ناکافی، ۴۰/۸۶ درصد در حد نه چندان کافی، ۲۸/۷۴ درصد در حد کافی و ۱۷/۶۵ درصد عالی بود. ۸۵/۲۱ درصد سالمندان به بیش از سه بیماری مبتلا بودند. بین چند ابتلائی، سن، شغل، وضعیت تأهل و تحصیلات با سواد سلامت در مردان و زنان ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت و این عوامل در مجموع در میان مردان و زنان به ترتیب ۳۸ و ۲۲ درصد پیشگویی‌کننده سواد سلامت بودند.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد که سطح سواد سلامت در سالمندان مورد بررسی در سطح ناکافی و نه چندان کافی بود. لذا به‌کارگیری برنامه‌های ارتقاء سلامتی برای افزایش آگاهی عمومی به ویژه در زنان و سالمندان می‌تواند منجر به پیشگیری و کنترل بیماری‌های چندگانه گردد.

کلمات کلیدی: سواد سلامت، چند ابتلائی، سالمند.

psc-00810273

بررسی اهمیت مراقبت تسکینی پایان حیات در سالمندان بستری در بخش‌های مراقبت ویژه از

دیدگاه پرستاران: یک مطالعه مرور نظام‌مند

فاطمه نجفلوی ترکمانی^۱، فائزه بنی یعقوبی^۱، فرشید الازمی^۱، امیر دهقانی^۱

^۱. دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران

نویسنده مسئول: فائزه بنی یعقوبی (faeze.baniyaghoobi@gmail.com)

چکیده

مقدمه: امروزه به دلیل افزایش تعداد سالمندان بیماری که در مراحل پایانی زندگی خود نیاز به توجه دارند، مراقبت تسکینی در خدمات پرستاری ضروری است. عدم آگاهی و نگرش منفی پرستاران در مراقبت تسکینی یکی از رایج‌ترین موانع مراقبت تسکینی با کیفیت است. افزایش بیماری‌های مزمن غیر واگیر و افزایش پیری جمعیت، در نیاز جهانی به مراقبت‌های تسکینی نقش دارد بنابراین، این مطالعه باهدف ارزیابی آگاهی و نگرش پرستاران در مورد مراقبت‌های تسکینی پایان حیات انجام یافت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مرور نظام‌مند برای جستجو مقالات موجود، از کلیدواژه‌های آگاهی، نگرش، پرستار، مراقبت تسکینی، سالمند، بخش مراقبت‌های ویژه، پایان حیات و مراقبت در پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی شامل SID، magiran و به طور همزمان کلیدواژه‌های انگلیسی Awareness، Attitude، Nurse، Palliative Care، Elderly، Intensive Care Unit، End of life and care در پایگاه‌های اطلاعاتی Science Direct، Pubmed و موتور جستجوی Google Scholar، در بازه زمانی ۲۰۱۰-۲۰۲۲ استفاده گردید. پس از بررسی کیفیت مقالات با استفاده از دستورالعمل پریزما و معیارهای ورود و خروج مقالات، در نهایت ۲۰ مقاله انتخاب شد و نتایج آن‌ها بررسی گردید.

یافته‌ها: سالمندان در مراحل پایان حیات، مراقبت‌های تسکینی را عمدتاً در محیط بیمارستان و در بخش مراقبت‌های ویژه دریافت می‌کنند و یکی از وظایف سیستم درمانی ارائه مراقبت تسکینی به این بیماران است. خدمات مراقبت تسکینی از طریق اثر ترکیبی دانش، نگرش، باورها و تجربیات ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی ارائه می‌شود. نتایج مطالعات نشان می‌دهد که پرستارانی که سابقه کار بالای ۱۰ سال دارند نگرش مثبت‌تری نسبت به مراقبت پایان حیات دارند. همچنین مشخص شده است که آموزش کافی و افزایش تجربه در این زمینه باعث نگرش مثبت پرستاران شده و پرستارانی که آموزش کافی ندیده‌اند در برقراری ارتباط با بیمار در مرحله پایان حیات مشکل داشته و به همین علت نگرش منفی داشتند.

نتیجه‌گیری: نبود محتوای برنامه درسی مراقبت تسکینی برای پرستاران، عدم آموزش صحیح مراقبت‌های تسکینی، کم بودن سابقه و تجربه پرستاری، عدم تناسب نسبت بیمار به پرستار و سطح تحصیلات افراد به طور قابل توجهی بر دیدگاه پرستاران تأثیر می‌گذارد و در مطالعات انجام شده پرستاران آگاهی پایین و نگرش متوسط نسبت به مراقبت‌های تسکینی پایان حیات داشتند.

کلمات کلیدی: پرستار، مراقبت تسکینی، سالمند، بخش مراقبت‌های ویژه، پایان حیات.

psc-00980117

موارد اورژانسی در مراقبت تسکینی

فرزانه بهادری ۱، نسیم پیرزاده ۲، مهسا یارالهی ۳

۱. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، دانشگاه علوم توان‌بخشی سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

۲. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران.

۳. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، دانشگاه علوم توان‌بخشی سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: فرزانه بهادری (Bahadori_farzaneh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: طب تسکینی رویکردی برای بهبود کیفیت زندگی بیماری‌های صعب‌العلاج، بیماران در مراحل انتهایی زندگی و خانواده آن‌ها می‌باشد که به همراه درمان اولیه به آن‌ها کمک می‌کند تا با بیماری‌ها و مشکلات ناشی از آن کنار آمده و بتواند تا آخرین لحظه عمر زندگی مطلوب خود را داشته باشند. هدف طب تسکینی ارتقاء کیفیت زندگی بیمار است و به دنبال افزایش طول عمر بیمار یا درمان علت زمینه‌ای بیماری نیست. به همین دلیل بیماری‌هایی که نیازمند مداخله فوری باشد جایگاهی در سیتینگ‌های مراقبت تسکینی ندارند. در مراقبت‌های تسکینی برخی مواقع به دلیل بیماری‌های زمینه‌ای بیماری، سندرم و علائمی عارض می‌شود که نیازمند مداخله اورژانسی تیم مراقبتی است، لذا مطالعه حاضر به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که در مراقبت تسکینی چه بیماری‌هایی جزء موارد اورژانسی به شمار می‌روند؟

مواد و روش‌ها: پایگاه‌های داده PubMed، Direct Science، Scopus و Google Scholar بوده‌اند. کلیدواژه‌های اصلی Disease، Management، Palliative Care و Older Adults بودند که در مقالات منتشرشده طی سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۲۲ جستجو شدند. ۱۳ مقاله یافت شد که در پایان مرحله غربالگری ۳ مقاله مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بیماری‌هایی که در مراقبت‌های تسکینی نیازمند مداخله اورژانسی است عبارت‌اند از: هیپرکلسمی، خونریزی، سندرم ورید اجواف فوقانی، فشردگی نخاعی و صرع است. عدم مدیریت فوری بیماری‌های فوق می‌تواند منجر به بروز پیامدهایی می‌گردد که باعث افت شدید کیفیت زندگی در بیماران بستری در سیتینگ مراقبت تسکینی می‌گردد که این مسئله باهدف مراقبت تسکینی در تضاد است.

نتیجه‌گیری: بیماران بستری در مراقبت تسکینی به دلیل وجود چندین بیماری زمینه‌ای و ظهور علائم جدید در زمان بستری، ضروری است که تیم مراقبت تسکینی به‌منظور شناسایی زودرس بیماری‌هایی که نیازمند مداخله اورژانسی است، از ابزارهای بالینی و پاراکلینیکی همزمان با هم استفاده نمایند.

کلمات کلیدی: اورژانسی، بیماری، مراقبت تسکینی، سالمند.

psc-01230069

بررسی تأثیر فعالیت بدنی بر کیفیت خواب سالمندان دارای بیماری مزمن: یک مرور

سیستماتیک

الهه کردی ۱، ندا میرباقر آجرپز ۲، معصومه حسینیان ۱

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از مشکلات مرتبط با سلامت سالمندان، اختلال در کیفیت خواب آن‌ها می‌باشد که می‌تواند بر کیفیت زندگی این گروه سنی تأثیر منفی وارد کند. با توجه به تأثیر ورزش و فعالیت بدنی بر کیفیت خواب، هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک بررسی تأثیر فعالیت بدنی بر کیفیت خواب سالمندان دارای بیماری مزمن می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی IranMedex, Magiran, SID و انگلیسی Science Direct, Ovid, Web of Sciences, Scopus, Pubmed و با کلیدواژه‌های کیفیت خواب، بازدهی خواب، دوره خواب، فعالیت بدنی، ورزش و سالمندان بود که به صورت ترکیب با هم از سال ۲۰۲۲ - ۲۰۱۶ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با تأثیر فعالیت بدنی بر کیفیت خواب سالمندان جمع‌آوری شد و ۱۳ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۱۰ مقاله‌ای که مرور شد ۹ مقاله فارسی و ۴ مقاله انگلیسی بود که دو مطالعه توصیفی تحلیلی و ۸ مطالعه مداخله‌ای بودند. همه مطالعات نشان داد فعالیت بدنی بر کیفیت خواب و ابعاد آن (کارایی و مؤثر بودن خواب، اختلالات خواب، میزان داروی خواب‌آور مصرفی، اختلال عملکرد صبحگاهی) مؤثر بود. در همه مطالعات برای بررسی کیفیت خواب از پرسشنامه پیترزبورگ استفاده شده است. در مطالعات مرور شده از ورزش‌های هوازی مثل پیاده‌روی، ورزش‌های خانگی و یوگا استفاده شده بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به مطالعات مرور شده انجام فعالیت بدنی و ورزش بر کیفیت خواب و ابعاد آن در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن اثر دارد.

کلمات کلیدی: کلمات کلیدی، ورزش، فعالیت بدنی، کیفیت.

تأثیر تمرینات جسمی حرکتی بر وضعیت تعادل سالمندان: یک مرور سیستماتیک

حنانه ایپکچی ۱، ریحانه ایپکچی ۱، ندا میرباقر آجرپز ۲

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجرپز (Mirbagher_n@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: یکی از مشکلات سالمندان کاهش توانایی جسمی حرکتی و به دنبال آن، عدم تعادل است. بر اساس نتایج مطالعات تمرینات جسمی حرکتی یکی از روش‌ها برای بهبود تعادل است. با این وجود، اثربخشی آن بر روی تعادل سالمندان مورد بحث است. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک تأثیر تمرینات جسمی حرکتی و وضعیت تعادل سالمندان است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی IranMedex، SID، Magiran و انگلیسی Ovid، Science Direct، Web of sciences، Scopus، Pubmed و با کلیدواژه‌های تمرین، جسمی حرکتی، پيلاتس، تشک پيلاتس، تایچی، ایروبیکیک، تمرینات آبی، تمرینات ارتعاشی، تعادل، سالمندان از سال ۲۰۱۲-۲۰۲۲ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با تمرینات جسمی حرکتی بر تعادل سالمند جمع‌آوری شده و ۵۶۲ مقاله بدست آمد که ۱۲ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۵۶۲ مقاله ۱۲ مقاله معیار ورود به مطالعه را داشتند که ۷ مقاله فارسی و ۵ مقاله انگلیسی بود. تمامی مطالعات از نوع کارآزمایی بالینی بودند. نتایج مطالعات در دو تم دسته‌بندی شد تم اول: تأثیر مثبت تمرینات جسمی حرکتی بر تعادل سالمندان و تم دوم: اثربخشی انواع تمرینات جسمی حرکتی که شامل پيلاتس، تشک پيلاتس، تایچی، ایروبیکیک، تمرینات آبی، تمرینات ارتعاشی، بر تعادل سالمندان بود. **نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج مطالعه تمام تمرینات جسمی حرکتی که شامل پيلاتس، تشک پيلاتس، تایچی، ایروبیکیک، تمرینات آبی، تمرینات ارتعاشی است، برای بهبود تعادل سالمندان پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: تمرینات جسمی حرکتی، تعادل، سالمندان.

psc-02760255

بررسی سطح فعالیت فیزیکی سالمندان در ارتباط با نگرش به عوامل بازدارنده آن

معصومه حسینیان^۱، نگین مسعودی علوی^۱، سوفیا اصالت منش^۱

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: فعالیت جسمانی از عناصر زیرساختی برنامه بهداشت عمومی است که در سال‌های اخیر توجه به آن افزایش زیادی یافته است. انجام فعالیت به‌عنوان مهم‌ترین مؤلفه‌ی سلامت دوران سالمندی و ادامه زندگی به‌صورت فعال تا زمان مرگ در تعاریف سازمان جهانی بهداشت است. در تعریف فعالیت جسمانی هر حرکت و فعالیت بدن توسط عضلات اسکلتی که با افزایش مصرف کل انرژی روزانه همراه است می‌باشد. فعالیت جسمانی دوران سالمندی شامل فعالیت در محیط کار، کارهای خانه، مراقبت از خود، حمل‌ونقل و فعالیت‌های اوقات فراغت است. انجام منظم آن باعث افزایش تناسب و تعادل بدن، قدرت عضلانی و بهبود عملکرد روانی می‌گردد و برای کمک به رشد و توسعه مطلوب سلامتی، کاهش چاقی و حفظ سلامت اجتماعی ضروری است. افزایش اعتمادبه‌نفس، بهبود نگرش‌ها و تصویر ذهنی از خود، لذت بردن از تحرک، کاهش استرس و افسردگی از اثرات دیگر آن در سالمندان است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی است. تعداد نمونه بر اساس فرمول کوکران و مطالعات قبلی تعداد ۴۰۰ نفر از سالمندان بالای ۶۰ سال شهر کاشان به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و از لحاظ اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه‌ی تعیین سطح فعالیت جسمانی سالمندان مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۶، آمار توصیفی و آزمون‌های پیرسون و کای اسکوار و رگرسیون خطی در سطح معنی‌داری $p < 0/05$ انجام شد.

یافته‌ها: از نمونه‌های این مطالعه ۲۳۷ نفر (۵۹/۲ درصد) زن بودند. میانگین سن جامعه پژوهش $67/6 \pm 6/8$ سال بود. متوسط انرژی مصرفی در فعالیت جسمانی سالمندان شهر کاشان $326/21 \pm 364/84$ بر حسب متابولیک اکی‌والان ساعت/هفته بود. از کل سالمندان مورد بررسی ۲۰ نفر (۵ درصد) در سطح فاقد هرگونه فعالیت جسمانی، ۳۲۰ نفر (۸۰ درصد) در سطح فعالیت جسمانی کم، ۵۹ نفر (۱۴/۸ درصد) در سطح فعالیت جسمانی متوسط و ۱ نفر (۰/۲ درصد) در سطح فعالیت جسمانی شدید بودند.

نتیجه‌گیری: آنچه نتایج این مطالعه نشان داد الگویی از عوامل بازدارنده فعالیت جسمانی در سالمندان بود که تحت تأثیر آن فعالیت جسمانی تغییر می‌کند. بررسی و شناخت و درک این عوامل در چارچوب شناسایی برنامه‌های مدون و مؤثرتر بسیار می‌تواند کارآمد باشد با شناسایی این عوامل و بهبود شرایط حاکم بر وضعیت فرهنگی و اجتماعی جوامع سالمندی می‌توان ضمن آموزش بهتر مداخلات سودمندتری ارائه داد.

کلمات کلیدی: فعالیت فیزیکی، سالمند، کاشان، بازدارنده، نگرش.

بررسی ارتباط سطح فعالیت جسمانی سالمندان با نگرش به عوامل تسهیل کننده آن

معصومه حسینیان^۱، نگین مسعودی علوی^۱، سوفیا اصالت منش^۱

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از برنامه‌های زیربنایی بهداشت عمومی که در سلامت عمومی نقش به‌سزایی دارد انجام فعالیت جسمانی مناسب است که توجه به آن با روند روبه‌رشدی همراه بوده است. به‌عنوان مهم‌ترین مؤلفه‌ی سالمندی سالم از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت داشتن سطح مطلوبی از فعالیت جسمانی از اهمیت بالایی برخوردار است که باید تا زمان مرگ در افراد حفظ گردد. فعالیت جسمانی به‌عنوان هر حرکت و فعالیت بدن توسط عضلات اسکلتی که با افزایش مصرف کل انرژی روزانه همراه است تعریف می‌گردد که در دوران سالمندی این فعالیت‌ها شامل فعالیت در محیط کار، مراقبت از خود، کارهای خانه، حمل‌ونقل و فعالیت‌های اوقات فراغت است. انجام منظم فعالیت جسمانی در تناسب ظاهری بدن و ارتقای تعادل بدن، بهبود قدرت عضلانی و سلامت عملکرد روانی مؤثر می‌باشد و برای کمک به رشد و توسعه مطلوب سلامتی، کاهش چاقی و حفظ سلامت اجتماعی ضروری است. از اثرات دیگر آن در سالمندان افزایش اعتمادبه‌نفس، بهبود نگرش‌ها و تصویر ذهنی از خود، لذت بردن از تحرک، کاهش استرس و افسردگی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی است. تعداد نمونه بر اساس فرمول کوکران و مطالعات قبلی ۴۰۰ نفر از سالمندان بالای ۶۰ سال شهر کاشان است که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و از لحاظ اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه‌ی تعیین سطح فعالیت جسمانی سالمندان مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۶، آمار توصیفی و آزمون‌های پیرسون و کای اسکوار و رگرسیون خطی در سطح معنی‌داری $p < 0/05$ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: از نمونه‌های این مطالعه ۲۳۷ نفر (۵۹/۲ درصد) زن بودند. میانگین سن جامعه پژوهش $67/6 \pm 6/8$ سال بود. متوسط انرژی مصرفی در فعالیت جسمانی سالمندان شهر کاشان $326/21 \pm 364/84$ بر حسب متابولیک اکی والان ساعت/هفته بود. از کل سالمندان مورد بررسی ۲۰ نفر (۵ درصد) در سطح فاقد هرگونه فعالیت جسمانی، ۳۲۰ نفر (۸۰ درصد) در سطح فعالیت جسمانی کم، ۵۹ نفر (۱۴/۸ درصد) در سطح فعالیت جسمانی متوسط و ۱ نفر (۰/۲ درصد) در سطح فعالیت جسمانی شدید بودند.

نتیجه‌گیری: سطح فعالیت جسمانی توسط طیف وسیعی از متغیرهای روانی، اجتماعی، فرهنگی و فردی و جسمانی تعیین می‌شود که با شناسایی عوامل دخیل در ارائه‌ی برنامه‌های آموزشی و فرهنگی می‌توان چارچوب آن را منسجم‌تر و بهتر نمود شناسایی عوامل تسهیل‌کننده فعالیت جسمانی با آنچه که در سایر گروه‌ها است متفاوت‌تر است. این عوامل در این گروه در چارچوب برنامه‌های ارتقای سلامت می‌بایست ارائه گردد؛ اما این نکته را نباید فراموش نمود که رفتارهای سلامتی بازتابی از الگوهای رفتاری در سنین قبل است؛ از این‌رو توجه به دوره‌های قبل از سالمندی از اهمیت فراوانی برخوردار است.

کلمات کلیدی: فعالیت فیزیکی، سالمند، کاشان، تسهیل‌کننده، نگرش.

psc-02760258

بررسی الگوی فعالیت جسمانی در سالمندان شهر کاشان

معصومه حسینیان^۱، نگین مسعودی علوی^۱، سوفیا اصالت منش^۱

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: فعالیت جسمانی از مهم‌ترین مؤلفه‌های سلامت در دوران سالمندی می‌باشد که تأمین‌کننده استقلال فردی و ارتقادهنده توانایی جسمانی است و کیفیت زندگی این دوران را بهبود می‌بخشد. هدف این مطالعه بررسی میزان فعالیت جسمانی سالمندان شهر کاشان و عوامل مرتبط آن می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی است. تعداد نمونه‌ها ۴۰۰ نفر از سالمندان بالای ۶۰ سال شهر کاشان با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و از لحاظ اطلاعات دموگرافیک و تعیین سطح فعالیت جسمانی سالمندان مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۶ و آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: از نمونه‌های این مطالعه ۲۳۷ نفر (۵۹/۲ درصد) زن با میانگین سن $67/6 \pm 6/8$ سال بود. متوسط انرژی مصرفی در فعالیت جسمانی سالمندان $326/21 \pm 364/84$ بر حسب متابولیک اکی والان ساعت/ هفته بود؛ که ۲۰ نفر (۵ درصد) در سطح فاقد هرگونه فعالیت جسمانی، ۳۲۰ نفر (۸۰ درصد) در سطح فعالیت جسمانی کم، ۵۹ نفر (۱۴/۸ درصد) در سطح فعالیت جسمانی متوسط و ۱ نفر (۰/۲ درصد) در سطح فعالیت جسمانی شدید بودند. میزان فعالیت جسمانی متوسط و شدید در مردان بیشتر از زنان بود. بیشترین فعالیت‌های جسمانی مربوط به امور شخصی بود (۳۷ درصد). آزمون‌ها رابطه معنادار بین سطح فعالیت جسمانی با جنس ($p < 0/0001$)، وضعیت تأهل ($p < 0/0001$)، وضعیت تحصیلات ($p > 0/002$)، وضعیت شغل فعلی ($p < 0/0001$) و وضعیت داشتن استقلال شخصی ($p < 0/00001$) نشان داد.

نتیجه‌گیری: بررسی این مطالعه نشان داد میزان انجام فعالیت جسمانی در جمعیت سالمندان شهر کاشان پایین بود. ویژگی‌ها و الگوهای دوران سالمندی تابعی از سبک و شیوه‌های زندگی در دوران قبل است. توجه به این عوامل و شرایط در تأمین ضوابط و برنامه‌ریزی‌های مربوط به امور سالمندی نقش به‌سزایی می‌تواند داشته باشد.

کلمات کلیدی: فعالیت جسمانی، سالمند، کاشان، عوامل مرتبط.

بررسی تأثیر ملاتونین در پیشگیری از دلیریوم پس از جراحی: یک مطالعه مروری

فاطمه اصغریان ورزنه ۱، محمدرضا زارعی ۲

۱. دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات اتوایمیون، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه اصغریان ورزنه (Fatemeasgharian.2002@gmail.com)

چکیده

مقدمه: دلیریوم (روان پریشی) پس از عمل ناشی از یک اختلال فیزیولوژیکی زمینه‌ای است که به طور نامطلوبی، بیشتر افراد مسن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این مشکل در سالمندان باعث پیامدهای منفی بسیاری از جمله افزایش مرگ‌ومیر و بستری طولانی‌مدت می‌گردد و به این دلیل پیشگیری و درمان دلیریوم پس از عمل به یک اولویت فوری در زمینه‌ی حمایت‌های تسکینی سالمندان تبدیل شده است. امروزه علاقه‌ی روزافزونی برای استفاده از ملاتونین برای کاهش دلیریوم پس از جراحی در سالمندان وجود به چشم می‌خورد. از این رو مطالعه‌ی حاضر باهدف بررسی تأثیر ملاتونین در پیشگیری و درمان دلیریوم در سالمندان تحت عمل جراحی انجام شد.

مواد و روش‌ها: طی جستجوی اولیه در پایگاه اطلاعاتی PubMed در محدوده‌ی زمانی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳ با کلیدواژه‌های Melatonin, Postoperative Delirium, Adults, Older Adults, Geriatric, Elderly, Aged, ۱۲ مطالعه یافت شد. بعد از غربالگری‌هایی که توسط محققان صورت گرفت، تنها ۶ مطالعه یافت شد که معیار مورد نظر را برای تجزیه و تحلیل داشتند.

یافته‌ها: نتایج مطالعات نشان داد ملاتونین نقش بالقوه‌ای در پیشگیری و درمان دلیریوم پس از عمل در افراد سالمند دارد. مطالعات نشان دادند که ملاتونین در کاهش دلیریوم پس از جراحی قلب نقش مؤثری دارد. همچنین می‌تواند باعث کاهش بروز دلیریوم در بیماران بستری در بخش مراقبت‌های بحرانی (CCU) و کاهش مدت زمان استفاده از وسایل کمک تنفسی مکانیکی و بستری در بخش مراقبت‌های ویژه (ICU) شود. باین‌حال به دلیل ناهمگونی مطالعات مثل تنوع جراحی‌ها و مقدار دوز تجویزی و همچنین مطالعات متناقض نمی‌توان قطعی بودن تأثیر آن را تضمین کرد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت موضوع پیشگیری و درمان دلیریوم پس از عمل در سالمندان و استفاده از روش‌های دارویی با عوارض جانبی حداقل، ملاتونین و آگونیست‌های آن می‌توانند گزینه‌ای معقول و مقرون به صرفه باشند. باین‌حال برای تصمیم‌گیری قطعی در مورد تأثیر آن نیاز به مطالعات بیشتر با حجم نمونه‌ی بزرگ نیاز است.

کلمات کلیدی: ملاتونین، دلیریوم پس از عمل، سالمندان، پیشگیری.

psc-01810536

رفلکسولوژی در سالمندان: یک مطالعه مروری

فاطمه زهرا عباسپور اکتیچی^۱، علی افتخاری^۲

۱. کارشناسی ارشد پرستاری کودکان دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. کارشناس پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بابل، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه زهرا عباسپور اکتیچی (donyaabp830@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی در جهان به مقطع سنی بیش از ۶۰ سال مربوط می‌شود و امروزه تعداد سالمندان در جهان رو به افزایش است. افراد سالمند در معرض بیماری‌ها، مشکلات، کسالت و سندرم‌های مختلفی قرار دارند و آن‌ها به مراقبت‌های حمایتی و تسکینی برای زندگی بهتر نیازمندند و از آنجایی که رفلکسولوژی به‌عنوان یکی از روش‌های شفابخش در طب کل‌نگر در زمینه‌های مختلف حمایتی تسکینی در سالمندان استفاده شده است، هدف از این مطالعه بررسی اثرات رفلکسولوژی در سالمندان است.

مواد و روش‌ها: در مطالعه مروری حاضر، مقالاتی که از سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ در پایگاه‌های الکترونیکی Google Scholar، Science direct، Iranmedx، Scopous، PubMed، SID، Magiran، Reflexology، Reflexotherapy، Old Person، Aging، Elderly انتشار یافته‌اند مورد بررسی قرار گرفته‌اند. مطالعاتی که به بررسی اثرات رفلکسولوژی در سالمندان پرداخته‌اند، طی دو مرحله بازبینی شدند. مطالعات شامل گزارش کوتاه، گزارش سردبیر و گزارش کنفرانس‌ها به علت عدم قابلیت در پاسخگویی به سؤال پژوهش از مطالعه خارج شدند. بر اساس معیارهای ورود و خروج، در مرحله اول عنوان و چکیده و در مرحله دوم کل مقاله مورد بررسی قرار گرفت و نهایتاً ۲۲ مقاله وارد مطالعه شدند.

یافته‌ها: تمام ۲۲ مقاله راه یافته به مرحله نهایی از نوع مداخله‌ای بودند و بیشتر مطالعات بر روی کیفیت خواب، مشکلات فیزیکی و اضطراب سالمندان متمرکز شده بودند. همچنین مطالعات دیگر نشان داد که رفلکسولوژی می‌تواند بر متغیرهای بیوشیمی خون مانند قند خون و افزایش سلامت قلبی و عروقی نیز مؤثر باشد.

نتیجه‌گیری: رفلکسولوژی علاوه بر مشکلات فیزیکی سالمندان، می‌تواند به‌عنوان یک روش کم هزینه و آسان برای رفع و تسکین مشکلات روانی، قلبی و بیوشیمی خون نیز مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: Reflexotherapy، Reflexology، Elderly، Aging، Old Person.

psc-01660214

بررسی شیوع پرفشاری خون در سالمندان ایران - ۱۴۰۰

فاطمه سادات عسگریان ۱

۱. استادیار اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

نویسنده مسئول: فاطمه سادات عسگریان (fatisadat@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: پرفشاری خون، یکی از مهمترین عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی و شایعترین علت ایجاد سکتة مغزی و نارسایی کلیوی در سالمندان می‌باشد. هدف اصلی از مطالعه حاضر، بررسی اپیدمیولوژی پرفشاری خون در سالمندان ایران در سال ۱۴۰۰ طی یک مطالعه مقطعی در این گروه سنی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی-تحلیلی است که در میان سالمندان ۶۰ سال و بالاتر ایران در سال ۱۴۰۰ مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی که به مراکز مراجعه کرده بودند، انجام شد. در این مطالعه فشارخون بالا ($\text{sys} > 140$ | $\text{dias} > 90$) (medication) تعریف شد. اطلاعات مندرج در چک‌لیست مطالعه شامل جنسیت، سن، میانگین فشارخون سیستول و دیاستول، وضعیت تأهل و وضعیت زندگی بود.

یافته‌ها: در این مطالعه در گروه سنی ۶۵ تا ۷۴ سال، درصد فشارخون $67/64$ با فاصله اطمینان $(69/62, 65/66)$ و در گروه سنی ۷۵ سال بالا $73/53$ با فاصله اطمینان $(76/45, 70/61)$ بود که این نسبت در شهرها بیشتر از روستاها بود. در این مطالعه درصد آگاهی از فشارخون در گروه سنی ۶۵ تا ۷۴ سال $71/96$ با فاصله اطمینان $(74/25, 69/67)$ و درصد آگاهی در گروه سنی بالاتر از ۷۵ سال $76/83$ با فاصله اطمینان $(80/09, 73/58)$ بود.

نتیجه‌گیری: شیوع فشارخون بالا در جمعیت سالمند زیاد است. وضعیت زندگی افراد سالمند می‌تواند از عوامل خطر احتمالی در افزایش فشارخون سیستولیک و دیاستولیک باشد. برنامه‌ریزی دقیق و جامع به منظور کشف علل مربوطه و آموزش مداوم در جهت تغییر شیوه زندگی مانند تغذیه صحیح، ورزش و فعالیت بدنی مداوم به‌عنوان راهکارهای موثر برای کاهش شیوع فشارخون بالا در این سنین ضروری است.

کلمات کلیدی: پرفشاری خون، سالمندی، شیوع.

psc-02020300

بررسی وضعیت ابتلای زنان یائسه به بیماری‌های مزمن در شهر کاشان

محبوبه کفایی عطریان ۱

۱. استادیار، مرکز تحقیقات تروما، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه کفایی عطریان (kafaeima@gmail.com)

چکیده

مقدمه: یائسگی مرحله مهمی از زندگی زنان است و ممکن است باعث درجاتی از ناراحتی جسمی و روحی باشد. هدف مطالعه حاضر تعیین وضعیت ابتلای زنان یائسه به بیماری‌های مزمن در زنان یائسه مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر کاشان بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی زنان ۴۵-۶۰ سال یائسه مراکز بهداشتی کاشان بررسی شدند. نمونه‌گیری خوشه‌ای و در درون خوشه‌ها، تصادفی بود. پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک و بیماری‌های شرکت‌کنندگان بر اساس گزارش خودشان بود. از آزمون‌های توصیفی، تی، کای اسکوئر (یا آزمون دقیق فیشر)، استفاده شد. از نرم‌افزار SPSS استفاده و خطای کمتر از ۵٪ پذیرش شد.

یافته‌ها: میانگین $\pm$ انحراف معیار سن و سن یائسگی ۳۵۷ شرکت‌کننده به ترتیب $3,95 \pm 53,45$ و $3,73 \pm 49,08$ سال بود. اکثر متاهل (۳۰۸ نفر، ۸۵٫۶۵٪)، خانه‌دار (۳۳۳ نفر، ۹۲٫۵۰٪)، دارای تحصیلات بی‌سواد و ابتدایی (۳۰۳ نفر، ۸۴٫۱۶٪) بودند. تعداد ۷۶ نفر (۲۰٪) به فشار خون، ۱۲۲ نفر (۳۳٫۴٪) چربی خون، ۶۱ نفر (۱۶٫۷٪) دیابت و ۱۵۴ نفر (۴۲٫۲٪) به حداقل یکی از این سه بیماری مبتلا بودند. دور کمر و فشار خون سیستول، سن افراد و تحصیلات پایین، در مبتلایان به بیماری‌های مزمن بیشتر بود ($P < 0,05$). بین سن، وضعیت تأهل، شغل، رضایت از وضع اقتصادی، تعداد حاملگی، تعداد فرزندان، نوع زایمان، هیستریکتومی و داشتن بیمه با ابتلا به بیماری‌های مزمن رابطه معنی‌دار وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: شیوع بالای بیماری‌های مزمن در زنان یائسه کاشان نشان‌دهنده نیاز به تغییر سبک زندگی، مداخلات مراقبتی و آموزشی به این قشر رو به تزاید جامعه است.

کلمات کلیدی: یائسگی، بیماری‌های مزمن، دیابت.

بررسی وضعیت غربالگری سلامت در زنان سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر

کاشان

محبوبه کفایی عطریان ۱

۱. استادیار، مرکز تحقیقات تروما، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه کفایی عطریان (kafaeima@gmail.com)

چکیده

مقدمه: پائستگی مرحله مهمی از زندگی زنان است و ممکن است باعث درجاتی از ناراحتی جسمی و روحی باشد. هدف مطالعه حاضر تعیین وضعیت غربالگری سلامت در زنان سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر کاشان بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی زنان بالاتر از ۵۵ سال مراکز بهداشتی کاشان بررسی شدند. نمونه‌گیری خوشه‌ای و در درون خوشه‌ها، تصادفی بود. پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک و ۶ سؤال در مورد انجام غربالگری سلامت بود. نمره کل انجام غربالگری بر اساس میانگین و انحراف معیار به ضعیف، متوسط و خوب تقسیم شد. از آزمون‌های توصیفی، تی، کای اسکوئر (یا آزمون دقیق فیشر)، استفاده شد. از نرم‌افزار SPSS استفاده و سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ پذیرش شد.

یافته‌ها: تعداد ۱۱۰ نفر در مطالعه وارد شدند. میانگین $\pm$ انحراف معیار سن شرکت‌کننده به ترتیب 57.8 ± 1.87 بود. اکثراً متأهل (۸۱ نفر، ۸۱/۷٪)، خانه‌دار (۸۳/۲ نفر، ۸۹٪)، دارای تحصیلات بی‌سواد و ابتدایی (۹۶ نفر، ۸۳/۵٪) بودند. بیشتر افراد علامت‌های بیماری خود را به کادر درمانی گزارش نمی‌کردند (۷۵/۷٪) ۸۷ نفر، معاینات دو ره ای انجام نمی‌دادند (۵۳/۹٪) ۶۲ نفر و (۴۱/۷٪) ۴۸ نفر خود را برای سرطان سینه به طور دوره‌ای معاینه نمی‌کردند؛ اما بیشتر افراد ماموگرافی سالانه انجام می‌دادند (۵۳/۰٪) ۶۱ نفر، معاینه سالانه زنان (۵۱/۳٪) ۵۹ نفر انجام می‌دادند و هر سه سال پاپ اسمیر انجام می‌دادند (۷۵/۷٪) ۶۲ نفر. در کل تعداد ۲۶ نفر (۲۲/۶٪) از نظر غربالگری بیماری‌ها ضعیف عمل می‌کردند. تعداد ۷۱ نفر (۶۱/۷٪) عملکرد متوسط و ۱۷ نفر (۱۴/۸٪) عملکرد خوب داشتند.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه شرکت‌کنندگان مشارکت کافی در غربالگری بیماری‌های زنان در دوران سالمندی نداشتند مداخلات ارتقایی برای بهبود وضعیت بیماری‌بایی در این قشر پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: زنان، غربالگری، سالمند.

psc-02020535

بررسی وضعیت تغذیه مرتبط با سلامت زنان سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر

کاشان

محبوبه کفایی عطریان ۱

۱. استادیار، مرکز تحقیقات تروما، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه کفایی عطریان (kafaeima@gmail.com)

چکیده

مقدمه: رعایت رژیم غذایی مناسب در دوران سالمندی از ابتلا به بیماری‌های مزمن سالمندان پیشگیری می‌کند. هدف مطالعه حاضر تعیین وضعیت تغذیه مرتبط با سلامت در زنان سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر کاشان بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی زنان ۵۵ سال و بالاتر بررسی شدند. نمونه‌گیری خوشه‌ای بود. پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک و ۴ سؤال در مورد وضعیت تغذیه مرتبط با سلامت بود. مجموع امتیازات در مقیاس لیکرت ۵ قسمتی ۲۰ امتیاز بود. نمره کل انجام وضعیت تغذیه بر اساس میانگین و انحراف معیار به ضعیف، متوسط و خوب تقسیم بدین ترتیب افرادی که امتیاز بین ۱۱-۱۸، ۱-۱۸ داشتند دارای امتیاز متوسط در نظر گرفته شدند. از آزمون‌های توصیفی، تی، کای اسکوئر (یا آزمون دقیق فیشر)، استفاده شد. از نرم‌افزار SPSS استفاده و سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ پذیرش شد.

یافته‌ها: تعداد ۱۴۹ نفر در مطالعه وارد شدند. شرکت‌کنندگان اکثراً متأهل (۱۲۵ نفر، ۸۳/۹٪)، خانه‌دار (۱۳۰ نفر، ۸۷/۲٪)، دارای تحصیلات بی‌سواد و ابتدایی (۱۲۷ نفر، ۸۵/۲٪) بودند. بیشتر شرکت‌کنندگان در بیشتر اوقات مصرف نوشابه و کافئین را محدود می‌کردند (۵۹/۱٪). ۸۸ نفر، به مقدار مناسب استفاده از گروه‌های غذایی (لبنیات، نان و غلات، پروتئین، میوه و سبزیجات) توجه داشتند (۶۶/۴٪). ۹۹ نفر، به کاهش مصرف قند چربی و نمک توجه داشتند (۶۸/۵٪). ۱۰۲ و به مصرف شیر و لبنیات توجه داشتند (۹۲ نفر، ۶۰/۴٪). میانگین و انحراف معیار رعایت رژیم غذایی $14,86 \pm 3,32$ از مجموع ۲۰ امتیاز بود. با تحصیلات بالاتر ($P < 0,03$)، وضعیت اشتغال ($P < 0,03$)، تحصیل همسر ($P < 0,01$) ارتباط معنی‌دار داشت اما ارتباط آن با وضعیت تأهل و شغل همسر ($P > 0,05$) معنی‌دار نبود. بیشتر افراد از نظر رعایت رژیم غذایی در وضعیت متوسط قرار داشتند (۱۰۱ نفر، ۶۷/۸٪).

نتیجه‌گیری: با توجه به وضعیت رعایت تغذیه مرتبط با سلامت در شرکت‌کنندگان این پژوهش و اینکه تغذیه مناسب از بیماری‌های دوران سالمندی پیشگیری می‌کند، مداخلات ارتقایی برای بهبود وضعیت سلامت در این قشر پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: زنان، تغذیه، سالمند.

مروری بر ابزارهای سنجش درد در سالمندان مبتلا به دمانس در ایران

زهرا تقریبی ۱، محمد زارع ۲

۱. دانشیار، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. مربی، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: محمد زارع (mzare@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از مشکلات شایع در سالمندان مبتلا به دمانس، درد است که به علت اختلالات حافظه، آفازی، آپراکسی و آگنوزی بیماران، به درستی توسط آن‌ها بیان نمی‌شود، همچنین ممکن است علائم تجربه درد با علائم بیماری دمانس توسط مراقبان اشتباه گرفته شود و پیامدهای جدی به دنبال داشته باشد. لذا با توجه به اهمیت ارزیابی دقیق درد در مدیریت بیماری سالمندان، مطالعه حاضر باهدف مرور ابزارهای سنجش درد در سالمندان مبتلا به دمانس در ایران انجام گردید.

مواد و روش‌ها: این پژوهش، یک مرور نظام‌مند است. کلیه مقالات مرتبط با کلیدواژه‌های "دمانس"، "درد" و "ارزیابی" و معادل‌های معنایی آن‌ها به‌صورت ترکیبی در پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، WoS، Google Scholar، SID، ISC و Magiran تا سال ۲۰۲۳ مورد بررسی قرار گرفتند. معیار اصلی ورود مقالات به مطالعه، استفاده از یک ابزار سنجش، ارزیابی و یا غربالگری درد در گروه سالمندان مبتلا به دمانس بود. نهایتاً ۹ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: ابزارهای مورد استفاده در مطالعات جهت تعیین درد در سالمندان مبتلا به دمانس در دو گروه ابزارهای غیراختصاصی و اختصاصی قرار می‌گیرند. در ۴ مطالعه از ابزارهای غیراختصاصی سنجش درد شامل ابزارهای FPS، NRS، BPI و SF-MPQ-2 استفاده شده بود. با وجود کاربست گسترده از ابزارهای مذکور در مطالعات، با این حال به علت بروز آفازی و آگنوزی در بیماران مبتلا به دمانس و ماهیت خودگزارش‌دهی ابزارهای مذکور، نقد جدی به آن‌ها وارد است. سایر مطالعات (۵ مطالعه) از ابزارهای اختصاصی سنجش درد در سالمندان مبتلا به دمانس، شامل ابزارهای P-APS، P-Doloplus-2، P-PACSLAC-II، P-MPS و P-Doloshort استفاده نمودند. ابزارهای مذکور با اهداف بالینی و یا پژوهشی متناسب ویژگی این گروه از بیماران معرفی شده‌اند، نقطه قوت ابزارهای مذکور، توجه به شاخص‌های رفتاری درد در سالمندان مبتلا به دمانس شامل حالات چهره، گفتار یا آوا، حرکات بدن، تغییر در تعاملات بین فردی، تغییر الگوی فعالیت‌ها و تغییر وضعیت ذهنی است.

نتیجه‌گیری: استفاده از ابزارهای اختصاصی سنجش درد در سالمندان مبتلا به دمانس به‌عنوان ابزارهای روا و پایا جهت ارزیابی درد در سالمندان مبتلا به دمانس می‌تواند دستیابی به اهداف مورد انتظار کادر بهداشتی درمانی، مراقبان غیرحرفه‌ای و پژوهشگران را تضمین نماید و در عرصه‌های مختلف مورد استفاده قرار گیرند.

کلمات کلیدی: سالمندی، دمانس، درد، ابزارسازی.

psc-02480578

بررسی تأثیر اجرای برنامه درمانی طراحی شده بر اساس الگوی توزیع فشار در سطح تحتانی پا (ارزیابی فشار کف پای) بر میزان بروز زخم پا در سالمندان دیابتی نوع ۲ با قند کنترل نشده

نُشده

وجیهه بی نیاز ۱، رضا طاهری ۲، اشرف نظام ۱، صدیقه مرادی ۱

۱. مرکز تحقیقات بالینی بیمارستان امام حسین، مشهد، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: وجیهه بی نیاز (v.biniaz@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مطابق مطالعات، بیماران دیابتی نوع ۲ به دلیل ابتلا به درجاتی از نوروپاتی و عدم درک کافی حس درد، مستعد زخم‌های فشاری در ناحیه پا می‌باشند. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر اجرای برنامه درمانی طراحی شده بر اساس اندازه‌گیری فشار کف‌پایی بر میزان ایجاد زخم پا در سالمندان دیابتی نوع ۲ با قند کنترل نشده طراحی گردید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به روش نیمه تجربی و آینده‌نگر با مشارکت ۱۰۱ نفر سالمند دیابتی نوع ۲ که میانگین شش ماهه میزان سرمی FBS آنان بالاتر از ۱۲۰ و HbA1C آن‌ها بالاتر از ۶ بود، در دو گروه مورد (۴۳ بیمار: ۱۸ مرد و ۲۵ زن) و شاهد (۵۸ بیمار: ۳۹ مرد و ۱۹ زن) طراحی گردید. در گروه مورد، میزان فشار کف‌پایی به‌ویژه در نواحی قدامی و خلفی پا و نقاط شایع ایجاد زخم در ناحیه کف پا در وضعیت دینامیک توسط پزشک فوق تخصص عروق و با دستگاه اسکن پا مورد ارزیابی قرار گرفت. در گروه مورد، متناسب با فشار اندازه‌گیری شده، برنامه‌های درمانی متفاوتی همچون ارائه آموزش‌های مراقبت از پا (۴۳ بیمار)، استفاده از روش‌های تعدیل فشار کف پا با کفی‌های طبی آفلودینگ (۱۷ بیمار) و کفش‌های دیابتی (۲ بیمار) اجرا گردید. این افراد به مدت شش ماه پس از اجرای برنامه درمانی توصیه شده، از نظر بروز زخم پای دیابتی مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: میانگین میزان فشار کف پای در ده نقطه شایع تماس کف پا با زمین در هنگام راه‌رفتن، در گروه مورد ۶٫۶۱ و در گروه شاهد ۶٫۵۹ (N/cm²) بود. هیچ‌یک از بیماران گروه مورد (دریافت‌کنندگان آموزش مراقبت از پا و استفاده‌کنندگان از کفی‌های طبی آفلودینگ و کفش‌های دیابتی) در مدت شش ماه پس از مداخله‌ی مبتنی بر فشار کف پا دچار زخم پای دیابتی نشدند، اما در این مدت سه مورد ابتلای به زخم پای دیابتی در گروه شاهد مشاهده شد ($p < 0/01$).

نتیجه‌گیری: بررسی الگوی توزیع فشار در سطح تحتانی پا و مداخلات آموزشی-درمانی مبتنی بر آن، می‌تواند روش مفیدی برای تشخیص زود هنگام و پیشگیری از ایجاد زخم فشاری در سالمندان دیابتی مستعد باشد.

کلمات کلیدی: دیابت، فشار سطح تحتانی کف پا، اسکن کف پا، زخم دیابتی، زخم فشاری.

بررسی تأثیر اجرای برنامه مدون آموزش تغذیه طبق مدل بزنف بر میزان سرمی FBS و

HbA1C در سالمندان دیابتی نوع ۲ با قند کنترل نشده

وجیهه بی نیاز ۱، زهرا یثوبی ۱، اشرف نظام ۱، صدیقه مرادی ۱

۱. مرکز تحقیقات بالینی بیمارستان امام حسین، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: وجیهه بی نیاز (v.biniaz@gmail.com)

چکیده

مقدمه: نتایج مطالعات نشان دهنده تأثیر آموزش‌های خود مراقبتی در بیماران دیابتی، بر میزان بروز عوارض جدی و خطرناک این بیماری مزمین می‌باشد. هدف مطالعه حاضر بررسی تأثیر برنامه آموزش تغذیه بر اساس مدل بزنف بر میزان سرمی FBS و HbA1C در سالمندان دیابتی نوع ۲ با قند کنترل نشده می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به روش نیمه تجربی و آینده‌نگر با مشارکت ۲۵۶ سالمند دیابتی نوع ۲ که میانگین شش ماهه‌ی میزان سرمی FBS آنان بالاتر از ۱۲۰ و HbA1C آن‌ها بالاتر از ۶ بود، در دو گروه مورد (۱۱۵ بیمار: ۳۵ مرد و ۸۰ زن) و شاهد (۱۴۱ بیمار: ۳۶ مرد و ۱۰۵ زن) طراحی گردید. ابزار گردآوری داده‌ها علاوه بر پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، شامل پرسشنامه مدل بزنف و ارزیابی برنامه‌ریزی شده‌ی میزان سرمی FBS و HbA1C بود. بیماران گروه مورد به مدت یک ماه تحت ۴ جلسه آموزش مدون تغذیه قرار گرفتند و سپس جلسات آموزشی را به صورت ماهانه تا شش ماه ادامه دادند. پرسشنامه خاص مدل بزنف قبل و بعد از مداخله آموزشی و میزان سرمی FBS و HbA1C در پایان جلسات آموزش و سپس ماهانه تا شش ماه بررسی گردید.

یافته‌ها: میانگین نمره متغیرهای اجزای مدل بزنف در خصوص کنترل قند خون، قبل و بعد از مداخله آموزشی، در گروه مورد (28.69 ± 1.92) vs (23.41 ± 2.26) نسبت به گروه شاهد (22.57 ± 2.08 vs 22.29 ± 2.03) تفاوت معنی‌دار داشت ($p < 0.05$). میانگین مقادیر سرمی FBS و HbA1C در پایان ماه اول آموزش نسبت به قبل از مطالعه و هرماه نسبت به ماه گذشته تفاوت داشت. این اختلاف پس از پایان ماه ششم آموزش نسبت به قبل از مطالعه ($20.5,8$ vs $10.2,6$)، از نظر آماری معنی‌دار بود ($p < 0.01$).

نتیجه‌گیری: اجرای برنامه آموزشی مدون بر اساس مدل بزنف همراه با کنترل، پایش و پیگیری برنامه‌ریزی شده در بیماران دیابتی نوع ۲ می‌تواند در کنترل قند خون آنان مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: دیابت، تغذیه، آموزش، بزنف.

psc-02480587

بررسی تأثیر اجرای «برنامه پیگیری تلفنی پس از ترخیص مبتنی بر الگوی SMART» بر موارد مراجعه به دلیل عود مجدد علائم بیماری، بستری مجدد در بیمارستان به دلیل عفونت و میزان پایبندی به رژیم غذایی و دارویی در سالمندان ترخیص شده از بیمارستان

وجیهه بی نیاز^۱، اشرف نظام^۱، صدیقه مرادی^۱
۱. مرکز تحقیقات بالینی بیمارستان امام حسین، مشهد، ایران
نویسنده مسئول: وجیهه بی نیاز (v.biniaz@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مطالعات نشان می‌دهد که بستری مجدد سالمندان در بیمارستان علاوه بر تحمیل هزینه‌های هنگفت به نظام سلامت و بیمار، مانع ارائه به‌موقع خدمات اورژانسی به بیماران فوری می‌گردد. ترخیص ایمن به‌عنوان نوعی حلقه ارتباطی بین خدمات بستری و سرپایی، در صورت استمرار مراقبت از بیمار پس از ترخیص می‌تواند سبب پیوستگی مراقبت و کیفیت خدمات به سالمندان گردد. این مطالعه باهدف تأثیر اجرای "برنامه پیگیری تلفنی پس از ترخیص مبتنی بر الگوی SMART بر موارد مراجعه به دلیل عود مجدد علائم بیماری، بستری مجدد در بیمارستان به دلیل عفونت و میزان پایبندی به رژیم غذایی و دارویی در سالمندان ترخیص شده از بیمارستان" طراحی گردید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به روش نیمه تجربی با مشارکت ۷۶۴ سالمند (۴۹۷ زن و ۲۶۷ مرد) ترخیص شده از بیمارستان با تشخیص جراحی یا داخلی در دو گروه مورد (۴۲۳ بیمار) و شاهد (۳۴۱ بیمار) انجام شد. بیماران گروه مورد ۴۸ تا ۷۲ ساعت پس از ترخیص ایمن با الگوی SMART تحت خدمت پیگیری تلفنی شامل ویزیت و مشاوره تلفنی و ارائه آموزش‌های مراقبتی-حمایتی در خصوص شناخت عوارض درمان و علائم خطر، ملاحظات مرتبط با میزان فعالیت، نوع تغذیه و رژیم دارویی، علائم عفونت‌های بیمارستانی و عفونت زخم محل جراحی قرار گرفتند. در صورت نیاز به دریافت خدمات آموزشی-حمایتی بیشتر، بیمار ۴۸ تا ۷۲ ساعت بعد مجدداً پیگیری تلفنی شده و خدمات تکمیلی را دریافت می‌نمود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها چک‌لیست خاص ترخیص ایمن با نمره دهی لیکرت، تکمیل شده از نتایج پیگیری تلفنی بیماران بود.

یافته‌ها: میانگین نمره بدست آمده از متغیرهای چک‌لیست ترخیص ایمن؛ تعداد مراجعات به دلیل عود مجدد علائم بیماری مرتبط با نقص مراقبت‌های بعد از درمان (۲۴ در مقابل ۳۹ بیمار)، تعداد بیماران نیازمند بستری مجدد در بیمارستان به دلیل عفونت (۱۵ در مقابل ۲۷ بیمار) و میزان پایبندی به رژیم غذایی و دارویی تجویز شده (۸۱ در مقابل ۶۳ درصد) در گروه مورد نسبت به شاهد تفاوت معنی‌داری داشت ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: اجرای ترخیص برنامه‌ریزی شده بر اساس الگوی SMART و استمرار مراقبت‌های پس از ترخیص توسط پیگیری تلفنی، به عنوان یک فرآیند پویا و مشارکتی، می‌تواند مداخله‌ای مؤثر برای نگهداری و مراقبت از دستاوردهای به‌دست‌آمده در طول بستری باشد.

کلمات کلیدی: الگوی Smart، ترخیص ایمن، پیگیری، تلفنی.

psc-02730394

بررسی تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان

سیده مهسا لطفی^۱، محمدرضا زارعی^۲

۱. دانشجوی تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، اصفهان، ایران.

۲. مرکز تحقیقات اتوایمیون، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، اصفهان، ایران.

نویسنده مسئول: محمدرضا زارعی (mohammad.zarei3113@gmail.com)

چکیده

مقدمه: بی‌خوابی تأثیر منفی قابل توجهی بر کیفیت زندگی و عملکرد روزانه سالمندان دارد. خواب خوب برای سلامتی و کیفیت زندگی در سالمندان بسیار مهم است. گزارش‌های پزشکی نشان می‌دهد که اختلالات مربوط خواب زمینه‌ساز بسیاری از شرایط پزشکی نامطلوب است. به نظر می‌رسد مداخلات غیر دارویی نظیر رایحه‌درمانی (آروماتراپی) به‌عنوان یک انتخاب کم یا بدون عارضه، برای درمان مشکلات خواب در سالمندان باشد. لذا مطالعه حاضر باهدف بررسی تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: طی جست‌وجوی اولیه در پایگاه‌های PubMed، Science Direct و Google Scholar در محدوده‌ی زمانی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۳ با کلیدواژه‌های "Aromatherapy"، "Sleep quality" و "Older Adults" ۳۰۰ مطالعه یافت شد. بعد از غربالگری‌هایی که توسط نویسندگان صورت گرفت، تنها ۸ مطالعه یافت شد که معیارهای مورد نظر را برای تجزیه و تحلیل داشتند.

یافته‌ها: مرور مطالعات نشان داد که آروماتراپی تأثیرات مثبتی و قابل توجهی بر روی اختلالات خواب، فشار خون، خواب‌آلودگی روزانه، افسردگی، کنترل استرس و سطح اضطراب آن‌ها دارد. همچنین عوامل دیگری نیز بر کیفیت خواب تأثیرگذار هستند که با رایحه‌درمانی می‌توان سطح آن‌ها را کنترل کرد و اختلال خواب در افراد سالمند را بهبود بخشید.

نتیجه‌گیری: رایحه‌درمانی به‌طور مؤثری سطح اضطراب، درد، استرس، افسردگی و خستگی سالمندان را کاهش داده است و بر بهبود کیفیت خواب سالمندان تأثیر مثبت گذاشته است. بنابراین می‌توان از رایحه‌درمانی به‌عنوان یک درمان جایگزین غیر دارویی و غیر تهاجمی برای بهبود کیفیت خواب سالمندان استفاده کرد.

کلمات کلیدی: رایحه‌درمانی، کیفیت خواب، افراد سالمند.

psc-02850416

مروری بر مداخلات تغذیه‌ای در درمان دردهای عضلانی اسکلتی سالمندان

فاطمه فلاحي ۱، فرزانه فلاحي ۲

۱. استادیار، گروه مدیریت و بهداشت، کاشان، ایران

۲. کارشناس تغذیه و رژیم درمانی، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه فلاحي (fallahifatema@gmail.com)

چکیده

مقدمه: یکی از مشکلات شایع در دوره سالمندی که کیفیت زندگی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد درد است. درد عضلانی اسکلتی از جمله شایع‌ترین دردهای مزمن در سالمندان و علل اصلی ناتوانی در آنان محسوب می‌شود. رژیم غذایی در درمان دردهای عضلانی اسکلتی سالمندان تأثیرات قابل توجهی دارد. این بررسی باهدف مروری بر مداخلات تغذیه‌ای در تسکین دردهای اسکلتی عضلانی انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری، مقالات پایگاه‌های علمی پابمد، وب آو ساینس، گوگل اسکالر، پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و نورمگز با کلیدواژه‌های درد عضلانی اسکلتی، سالمندی، رژیم غذایی، مدیترانه‌ای، رژیم غذایی بدون گلوتن، رژیم غذایی با محدودیت چربی، رژیم گیاهخواری، گیاهان خوراکی، میوه‌ها، سبزیجات، اسیدهای چرب، روغن ماهی و روغن زیتون انجام شد و با توجه به معیارهای ورود و خروج، مقالات مرتبط در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ وارد این پژوهش شدند. در نهایت نه مطالعه مرور شدند.

یافته‌ها: در هفت مطالعه کاهش دردهای عضلانی اسکلتی با انواع مداخلات تغذیه‌ای مانند رژیم‌های غذایی مدیترانه‌ای، رژیم‌های گیاهخواری، روغن آرگان، روغن ماهی، روغن زیتون و ویتامین دی، مشاهده شد. در دو مطالعه شاخص‌های التهابی نیز، ارزیابی شده بودند. **نتیجه‌گیری:** این بررسی نشان داد که مداخلات تغذیه‌ای درد عضلانی اسکلتی، به‌ویژه در سالمندان مبتلا به آرتروز را کاهش می‌دهند. مداخلات تغذیه‌ای از جمله مصرف ویتامین دی، علاوه بر بهبود درد، می‌تواند سطوح شاخص‌های التهابی را نیز کاهش دهد.

کلمات کلیدی: درد، عضلانی اسکلتی، سالمندی، رژیم درمانی.

بررسی میزان سستی در سالمندان و پیامدهای ناشی از آن در سالمندان شهر کاشان

نوشین صدیقیان ۱، محسن تقدسی ۲، غلام عباس موسوی ۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

۲. دانشیار، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

۳. مربی، گروه آمار و بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

نویسنده مسئول: محسن تقدسی (drtaghadosi73@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سستی، سندرمی چندبعدی است و با پیامدهای نامطلوبی چون انزوای اجتماعی و ابتلا به بیماری‌های زمینه‌ای همراه است. با توجه به افزایش جمعیت سالمندان ایرانی و آمارهای متفاوت از شیوع سستی و پیامدهای ناشی از آن، مطالعه حاضر باهدف، تعیین بررسی میزان سستی در سالمندان و پیامدهای ناشی از آن در سالمندان شهر کاشان در سال ۱۳۹۹ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی، ۶۴۴ سالمند شهر کاشان در سال ۹۹ مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه‌های پژوهش از ۱۲ مرکز و پایگاه بهداشتی به صورت خوشه‌ای انتخاب شدند. شرکت‌کنندگانی که نمره ۲۲ و بالاتر از آزمون کوتاه وضعیت ذهنی کسب کرده بودند، شاخص سستی تیلبورگ را تکمیل کردند. داده‌ها با SPSS نسخه ۱۶، آزمون کای دو و رگرسیون لجستیک تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: شیوع کلی سستی در سالمندان شهر کاشان ۳۲/۳ درصد بدست آمد. ارتباط معناداری بین متغیرهای سن، بیماری‌های زمینه‌ای، درآمد، تحصیلات، نحوه زندگی و شغل با سستی بدست آمد. ($P < 0/01$) مقدار ضریب همبستگی بین سستی و حیطة فیزیکی (۰/۸۸)، بین سستی و حیطة روانی (۰/۷۸) و بین سستی و حیطة اجتماعی (۰/۷۲) بدست آمد. ($P < 0/01$)

نتیجه‌گیری: بررسی دقیق شیوع سستی و نیز ارائه خدمات سالمندی مناسب بر حسب حیطة شیوع سستی باید در برنامه‌ریزی برای سالمندان سست قرار بگیرد.

کلمات کلیدی: سستی، شیوع، سالمند، عوامل خطر.

psc-03090453

مروری بر راهکارهای مدیریت خشکی دهان (زروستومی) در سالمندان

علیرضا أبرحیمی ۱، فرید رجائی ریزی ۲

۱. دانشجوی دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: علیرضا أبرحیمی (Ara76.2010@gmail.com)

چکیده

مقدمه: زروستومی (Xerostomia)، خشکی دهان، به معنای کاهش محسوس در حجم بزاق بوده که ممکن است با تغییر در ترکیبات بزاق نیز همراه باشد. طبق مطالعات حدود ۲۰ درصد از افراد مسن و سالمندان، به این وضعیت دچار هستند. مشکلات دندانی، تغذیه‌ای و تکلم ایجاد شده متعاقب خشکی دهان، کیفیت زندگی سالمندان را تحت تأثیر قرار می‌دهد و هزینه‌های درمانی را افزایش می‌دهد. هدف از این مطالعه، مروری بر راهکارهای مدیریت خشکی دهان در سالمندان ارائه شده در مطالعات اخیر می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه، مقالات داخلی و خارجی ارائه شده از سال ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۱ با جستجو در بانک‌های اطلاعاتی در دسترس (PubMed / Google Scholar) مورد بررسی قرار گرفت. جستجو بر اساس کلیدواژه‌های خشکی دهان، زروستومی، سالمندان و درمان انجام گردید. مطالعاتی که در آن‌ها بیماران، سابقه رادیوتراپی و شیمی‌درمانی داشتند، به علت نیاز به استراتژی‌های درمانی پیچیده، از مطالعه حذف گردید.

یافته‌ها: در این مطالعه، تعداد ۲۰ مقاله منطبق با معیارهای ورود و خروج، مورد بررسی قرار گرفت. روش‌های درمانی ارائه شده در ۴ دسته محرک‌های سیستم پاراسمپاتیک (کولینرژیک)، محرک‌های طبیعی، محرک‌های موضعی و روش‌های نوین، طبقه‌بندی گردید.

نتیجه‌گیری: استفاده از داروهای کولینرژیک مانند Pilocarpine و Cevimeline به‌عنوان راهکار ثابت شده در رفع خشکی دهان ذکر شده است. مصرف آبمیوه‌های حاوی Citric Acid، به‌عنوان محرک طبیعی تولید بزاق، در رفع درجاتی از خشکی دهان سودمند بوده است، با این حال مصرف مداوم آن‌ها در صورتی که با رعایت بهداشت دهان همراه نباشد، منجر به تخریب ساختار دندان خواهد شد. جویدن آدامس بدون قند، طب سوزنی، تحریک غدد بزاقی با استفاده از سیگنال‌های الکتریکی یا لیزر درمانی، در برخی مطالعات مورد بررسی قرار گرفته است، اما تاکنون شواهد کافی جهت حمایت از آن‌ها به‌عنوان استراتژی‌های درمانی مؤثر بر خشکی دهان در سالمندان ارائه نشده است.

کلمات کلیدی: خشکی دهان، زروستومی، سالمندان، درمان.

بررسی تأثیر بسته آموزشی بر کیفیت زندگی و سواد سلامت بیماران با نارسایی قلبی

صدیقه میرانزاده ۱، محسن ادیب حاج باقری ۱، آرشام کبرایی ۱

۱. دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: صدیقه میرانزاده (s_miranzadeh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: نارسایی قلبی یک مشکل عمده بهداشتی محسوب می‌شود که کیفیت زندگی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. افزایش سواد سلامت می‌تواند منجر به بهبود کیفیت زندگی این بیماران گردد. مطالعه حاضر باهدف تعیین تأثیر آموزش بر سواد سلامت و کیفیت زندگی مبتلایان نارسایی قلبی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی است که روی ۶۰ بیمار مبتلا به نارسایی قلبی بستری در کاشان، سال ۱۴۰۰ انجام شد. شرکت‌کنندگان به صورتی تصادفی در دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفتند. قبل، بعد و یک ماه بعد از اتمام دوره آموزشی پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک، سواد سلامت و کیفیت زندگی اختصاصی بیماران با نارسایی قلبی توسط هر دو گروه تکمیل شد. گروه مداخله در گروه‌های ۱۰ نفره و در ۵ جلسه حضوری در رابطه با نوع فعالیت، رژیم غذایی، توصیه‌های درمانی و نحوه پیگیری و مصرف داروها آموزش دیدند. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری کای اسکوئر و تی تست مستقل و تی تست زوجی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: دو گروه از سن، جنس، تأهل، سطح تحصیلات، شغل و مدت ابتلا به نارسایی قلبی، وضعیت اقتصادی، محل زندگی، قد و وزن تفاوت معنی‌دار آماری نداشتند. ($P > 0/05$) مقایسه نمره کل کیفیت زندگی و ابعاد آن (جسمی، روحی و سایر) ابتدا و انتهای آموزش در گروه مداخله کاهش معنادار داشت ($P < 0/05$) کاهش نمره دلالت بر افزایش کیفیت زندگی است. درحالی‌که در گروه کنترل افزایش وجود داشت ($P < 0/05$) که حاکی از پایین آمدن کیفیت زندگی آن‌ها بود. دو گروه قبل از مداخله تفاوت آماری معناداری در نمره کل کیفیت زندگی و ابعاد آن نداشتند ($P < 0/05$) ولی پس از مداخله این تفاوت معنادار بود ($P < 0/05$) مقایسه میانگین نمره سواد سلامت و ابعاد آن در هر سه زمان تفاوت آماری معناداری در گروه مداخله نشان داد. ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: استفاده از بسته‌های آموزشی به‌عنوان یک روش آموزشی آسان و بی‌خطر و کم‌هزینه می‌تواند در جهت افزایش کیفیت زندگی و سواد سلامت بیماران مبتلا به نارسایی قلبی و پیشگیری از پیشرفت بیماری کمک کند.

کلمات کلیدی: نارسایی قلبی، آموزش، سواد سلامت، کیفیت زندگی.

psc-03170315

اعتبار سنجی نسخه فارسی ابزار جامع ارزیابی کم‌توانی پلاس در سالمندان سطح جامعه

مریم ایمانی^۱، محبوبه خواجه^۲، احمد خسروی^۳، حسین ابراهیمی^۴

۱. مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۲. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۳. دانشیار، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۴. استاد، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

نویسنده مسئول: مریم ایمانی (imani@shmu.ac.ir)

چکیده

مقدمه: به دلیل همراهی کم‌توانی با پیامدهای نامطلوب سلامتی و افزایش هزینه‌های بهداشتی-درمانی، شناسایی سالمندان کم‌توان جهت پیشگیری یا کاهش کم‌توانی و عوارض مرتبط با آن، ضروری است. لذا مطالعه حاضر باهدف اعتبارسنجی نسخه فارسی ابزار جامع ارزیابی کم‌توانی پلاس (CFAI-Plus) در میان سالمندان در سطح جامعه انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع مطالعات روش‌شناختی بوده که به‌صورت مقطعی بر روی ۳۴۰ نفر از سالمندان شهر شاهرود انجام گردید. شرکت‌کنندگان در مطالعه به‌صورت خوشه‌ای-تصادفی از میان افراد مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی-درمانی در شهر شاهرود، ایران انتخاب شدند. نسخه فارسی ابزار CFAI-Plus از طریق ترجمه پیشرو-پسرو بدست آمد. روایی صوری و محتوا به‌صورت کیفی و کمی با نظر متخصصان و افراد گروه هدف و روایی سازه از طریق تحلیل عاملی تأییدی و روایی گروه‌های شناخته شده مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت، با محاسبه آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی درون خوشه‌ای، همسانی درونی و پایایی آزمون-بازآزمون ارزیابی گردید.

یافته‌ها: روایی صوری و محتوا به‌صورت کمی و کیفی برای تمام گویه‌ها مورد تأیید قرار گرفت. در تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم برای مدل هفت عاملی (فیزیکی، خلق، عاطفه، شناختی، انزوای اجتماعی، حمایت اجتماعی و محیطی) با ۲۷ گویه، مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)، شاخص برازش تطبیقی (CFI) و شاخص تاکرلویس (TLI) به ترتیب ۰/۰۴۵، ۰/۹۳ و ۰/۹۲ بدست آمد که نشان‌دهنده برازش قابل قبول مدل می‌باشد. در روایی گروه‌های شناخته شده، زنان، افراد با گروه‌های سنی بالاتر، تحصیلات کمتر و درآمد ماهانه ناکافی، به طور معناداری کم‌توانی بیشتری داشتند ($p < 0.05$). همسانی درونی پرسشنامه کافی بوده و از ۰/۴۷ برای عامل شبکه اجتماعی تا ۰/۸۸ برای عامل خلق متفاوت بود. ضریب همبستگی درون خوشه‌ای نیز از ۰/۷۶ برای عامل عاطفه تا ۰/۹۲ برای عامل فیزیکی متفاوت بود که نشان‌دهنده پایایی آزمون-بازآزمون قابل قبول عوامل پرسشنامه می‌باشد.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که نسخه فارسی ابزار جامع ارزیابی کم‌توانی پلاس (CFAI-Plus) از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است؛ بنابراین، می‌توان از آن به‌عنوان یک ابزار مناسب در غربالگری سالمندان کم‌توان یا در معرض خطر کم‌توانی در سطح جامعه استفاده گردد.

کلمات کلیدی: ابزار جامع ارزیابی کم‌توانی، اعتباریابی، روانسنجی، سالمندان، کم‌توانی.

شیوع کم‌توانی چند بعدی و عوامل خطر مرتبط با آن در سالمندان ایرانی: یک مطالعه مبتنی بر جامعه

مریم ایمانی^۱، محبوبه خواجه^۲، احمد خسروی^۳، حسین ابراهیمی^۴

۱. مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۲. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۳. دانشیار، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۴. استاد، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

نویسنده مسئول: مریم ایمانی (Imani@shmu.ac.ir)

چکیده

مقدمه: کم‌توانی چند بعدی به کاهش عملکرد در ابعاد فیزیکی، روانی، شناختی، اجتماعی و محیطی اشاره دارد. مطالعات در خصوص کم‌توانی، بیشتر بر بعد فیزیکی آن تمرکز کرده‌اند و تحقیقات اندکی در مورد کم‌توانی در سایر ابعاد وجود دارد. هدف از این مطالعه، ارزیابی شیوع کم‌توانی در ۵ بعد مختلف و عوامل مرتبط با آن در میان سالمندان جامعه ایرانی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی، داده‌های بدست آمده از ۴۱۳ نفر از سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی-درمانی در شهر شاهرود که به صورت خوشه‌ای-تصادفی انتخاب شده بودند، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. معیارهای ورود به مطالعه داشتن سن ۶۰ سال و بالاتر و توانایی درک و تکلم زبان فارسی بود و شرکت‌کنندگان با اختلالات جسمی، روانی و شناختی شدید تشخیص داده شده توسط پزشک که در روند اجرای مطالعه تداخل ایجاد کند، از مطالعه حذف شدند. نسخه ۴ گویه‌ای مقیاس افسردگی سالمندان (GDS-4)، ابزار شناختی کوتاه Mini-Cog، پرسشنامه فعالیت‌های روزمره و ابزاری زندگی (ADL، IADL) و ابزار جامع ارزیابی کم‌توانی (CFAI-Plus) از پرسشنامه‌های استفاده شده در این مطالعه بودند. آنالیز رگرسیون لجستیک چندوجهی برای ارزیابی ارتباط کم‌توانی با متغیرهای جمعیت‌شناختی، متغیرهای مرتبط با سلامتی و سبک زندگی استفاده گردید.

یافته‌ها: شیوع کم‌توانی شدید در ابعاد فیزیکی، روانی، شناختی، اجتماعی و محیطی به ترتیب ۹/۲، ۱۳/۶، ۵۹/۶، ۲۶/۲ و ۲۸/۱ درصد و شیوع کم‌توانی متوسط به ترتیب ۳۸/۵، ۵۷/۹، ۲۵/۲، ۵۲/۷ و ۶۲/۸ بود. در آنالیز رگرسیون چندوجهی، سن بالا تنها متغیر مرتبط با کم‌توانی در همه ابعاد بود. جنسیت زن، تحصیلات پایین، عدم استقلال در فعالیت‌های ابزاری زندگی روزانه (IADL)، مصرف سیگار، ابتلا به بیماری‌های مفصلی و فشار خون بالا، درآمد ناکافی، عدم فعالیت فیزیکی، تنها زندگی کردن، داشتن کمتر از ۲ فرزند، افسردگی، وضعیت شناختی ضعیف، چندابتلایی و سلامت خود گزارش شده ضعیف هر کدام به طور متفاوتی با یکی از ابعاد کم‌توانی مرتبط بودند.

نتیجه‌گیری: با استفاده از این رویکرد چند بعدی، سالمندان کم‌توان و در معرض خطر کم‌توانی، در هر بعد به صورت جداگانه شناسایی شده و بر اساس آن می‌توان مداخلات هدفمند برای پیشگیری یا کاهش کم‌توانی در ابعاد مختلف طراحی نمود.

کلمات کلیدی: سالمندان، شیوع، عوامل خطر، کم‌توانی چندبعدی.

psc-03470481

مقایسه‌ی تأثیر حمام پا و رفلکسولوژی پا بر خستگی بیماران تحت رادیوتراپی

مهلا رجب زاده ۱، محمد نمازی نیا ۱، سید رضا مظلوم ۲

۱. دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: مهلا رجب زاده (rajabzadehm951@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با افزایش سن خطر ابتلا به سرطان افزایش می‌یابد. رادیوتراپی یکی از روش‌های درمان سرطان و خستگی از شایع‌ترین عوارض رادیوتراپی می‌باشد. حمام پا و رفلکسولوژی پا دو روش آسان و ارزان هستند که ممکن است موجب کاهش خستگی در بیماران سرطانی تحت رادیوتراپی شوند اما میزان اثر آن‌ها در مطالعات مقایسه‌ی نشده است. هدف از انجام این مطالعه مقایسه‌ی تأثیر این دو روش بر خستگی بیماران تحت رادیوتراپی بوده است.

مواد و روش‌ها: این کارآزمایی بالینی تصادفی دو گروه بر روی ۶۲ بیمار سرطانی تحت رادیوتراپی در مرکز درمانی رضا (ع) مشهد انجام شد. بیماران به صورت تصادفی به دو گروه حمام پا و رفلکسولوژی تقسیم شدند. در گروه حمام پا، بیماران از روز هفتم پس از رادیوتراپی به مدت دو هفته هر شب یک ساعت قبل از خواب برای ۲۰ دقیقه پاهای خود را در آب ۴۱ درجه شناور کردند و در گروه رفلکسولوژی مداخله از روز هفتم دوره‌ی رادیوتراپی طی دو هفته هر شب و به مدت ۱۰ دقیقه برای هر پا در ۳ ناحیه شبکه خورشیدی، ناحیه غده هیپوفیز و ناحیه غده پینه آل انجام شد. نمره‌ی خستگی با پرسشنامه سنجش خستگی اسمتس در روز هفت دوره‌ی رادیوتراپی و سپس ۷، ۱۴ و ۲۸ روز بعد ارزیابی شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد میانگین نمره‌ی خستگی در مرحله‌ی قبل از مداخله در دو گروه همگن بود ($P = 0/223$) اما در روز ۷ بعد از مداخله در گروه حمام پا و رفلکسولوژی به ترتیب $91/0 \pm 2/4$ و $87/0 \pm 2/3$ ($P < 0/01$) در روز ۱۴، $80/6 \pm 3/2$ و $72/2 \pm 2/7$ ($P < 0/01$) و در روز ۲۸، $71/4 \pm 2/6$ و $56/0 \pm 3/7$ ($P < 0/01$) بود که به صورت معنی‌داری در گروه رفلکسولوژی کمتر بود.

نتیجه‌گیری: رفلکسولوژی پا و حمام پا باعث کاهش خستگی می‌شود اما رفلکسولوژی پا در کاهش خستگی مؤثرتر است لذا استفاده از آن توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: حمام پا، رفلکسولوژی پا، خستگی، رادیوتراپی، سالمندی.

بررسی سطح دانش مراقبت تسکینی به سالمندان و عوامل مؤثر بر آن از دیدگاه پرستاران: یک

مرور سیستماتیک

فاطمه خدابخشیان^۱، فاطمه حاجی رضائی کاشان^۲، ندا میرباقر آجریز^۳

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۳. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجریز (Mirbagher_n@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: مراقبت تسکینی یک مفهوم مهم در پرستاری از سالمندان می‌باشد. با وجود اینکه دریافت مراقبت تسکینی حق بیماران و خانواده‌های آنان است، اما اغلب پرستاران، دانش کافی برای ارائه این نوع مراقبت را ندارند و عوامل متعددی را در آن دخیل می‌دانند. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک بررسی سطح دانش مراقبت تسکینی به سالمندان و عوامل مؤثر بر آن از دیدگاه پرستاران می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. در جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی Magiran، IranMedex و SID و انگلیسی Science Direct، Pubmed، Scopus، Web of Sciences و Google Scholar و با کلیدواژه‌های دانش، مراقبت تسکینی، پرستار، سالمند و معادل‌های MESH آن با همه ترکیبات احتمالی، در بازه زمانی ۲۰۲۲-۲۰۱۲، ۲۰۴ مطالعه یافت شد. تعداد ۲۸ مقاله مرتبط باهدف مطالعه و منطبق با معیارهای ورود و خروج انتخاب شدند.

یافته‌ها: از ۲۸ مقاله‌ای که مرور شد ۳ مقاله در ایران و ۲۵ مقاله در خارج انجام شده است. تمامی مطالعات از نوع توصیفی مقطعی بودند. ۲۷ مقاله از پژوهش‌های مرور شده حاکی از سطح دانش ناکافی پرستاران در زمینه مراقبت تسکینی از سالمندان بود و تنها یک مطالعه سطح بالای دانش پرستاران در این زمینه را گزارش کرده بود. در مطالعات مختلف گزارش شده است که عوامل متعددی مانند آموزش در زمینه مراقبت تسکینی، سن، سابقه بالینی، تجربه حرف‌های و شخصی مراقبت تسکینی، مدرک تحصیلی، بیمارستان و بخش اشتغال و نگرش نسبت به مراقبت تسکینی بر دانش پرستاران و در نتیجه بر ارائه مراقبت تسکینی توسط پرستاران به سالمندان تأثیر داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه سطح ناکافی دانش پرستاران و تأثیرگذاری عامل آموزش مراقبت تسکینی بر دانش پرستاران در زمینه مراقبت تسکینی در اکثر مطالعات، برگزاری دوره‌های آموزشی برای دانشجویان پرستاری و پرستاران جهت مراقبت مطلوب‌تر پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، دانش، سالمند، پرستار.

psc-02210221

چالش‌های پرستاران برای مراقبت تسکینی سالمندان

نیر سلمانی ۱

۱. دانشیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

نویسنده مسئول: نیر سلمانی (n.salmani@ssu.ac.ir)

چکیده

مقدمه: متخصصان مراقبت‌های سلامتی نیاز سالمندان به مراقبت‌های تسکینی را شناسایی و تلاش‌هایی را برای حفظ کیفیت زندگی، مدیریت درد و رنج و همچنین درمان علائم بیماری‌های انتهای زندگی آغاز کرده‌اند و پرستاران مسئولیت رسیدگی به مشکلاتی را که بیمار در مراقبت تسکینی با آن مواجه است را بر عهده دارند. این مطالعه باهدف مرور ادبیات موجود جهت شناسایی چالش‌هایی که پرستاران در ارائه مراقبت‌های تسکینی به سالمندان مواجه می‌شوند انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه‌ی مروری با جست‌وجوی اینترنتی کلیدواژه‌های مراقبت تسکینی، پرستاران، چالش، سالمند در پایگاه‌های اطلاعاتی Pubmed، Scopus، Google Scholar، SID انجام شد. در مجموع ۳۲ مقاله از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ یافت شد و مقالات تکراری، بدون فول قابل دسترسی، نامه به سردبیر، غیر مرتبط باهدف مطالعه حاضر حذف و ۶ مقاله مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: چالش‌هایی که پرستاران در ارائه مراقبت‌های تسکینی به سالمندان مواجه می‌شوند در ۵ طبقه دسته‌بندی شد که شامل چالش‌های ارتباطی با خانواده‌ی سالمند، بار روانی مراقبت از سالمند در آستانه‌ی مرگ، بارکاری زیاد در زمان کم، کمبود منابع (فیزیکی، انسانی) و برقراری ارتباط با سالمند در آستانه‌ی مرگ بود.

نتیجه‌گیری: پرستاران نقش مهمی در ارائه مراقبت‌های تسکینی به سالمندان ایفا می‌کنند و به این ترتیب، چالش‌هایی که آن‌ها با آن مواجه هستند باید به درستی مورد توجه قرار گیرد و استرس آن‌ها کاهش یابد و بر اساس چالش‌های شناسایی شده این امر در صورت فراهم شدن منابع مناسب، مشارکت فعال خانواده‌ها در مراقبت‌های تسکینی، برقراری ارتباط باز و مؤثر بین پرستار با سالمند و خانواده‌ی وی و افزایش دانش و مهارت پرستاران در مراقبت از سالمندان میسر خواهد بود.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، سالمند، پرستاران، چالش.

بررسی سطح دانش مراقبت تسکینی در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن ساکن شهرستان

کاشان در سال ۱۴۰۱

فاطمه حاجی رضائی کاشان ۱، فاطمه خدابخشیان ۲، عاطفه حاجی رضائی کاشان ۳، ندا میرباقر آجرپز ۴

۱. کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه، کاشان، اصفهان

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، اصفهان

۳. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان، کاشان، اصفهان

۴. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجرپز (Mirbagher_n@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: تعیین سطح دانش سالمندان از مراقبت تسکینی و شناسایی نیازهای آن‌ها می‌تواند نقش مهمی در تشویق استفاده از خدمات مراقبت تسکینی ایفا کند. توسعه منابع آموزشی مرتبط با مراقبت تسکینی برای سالمندان، نیازمند اطلاعات زیادی در مورد سطح دانش موجود این گروه است، لذا این مطالعه با هدف تعیین سطح دانش مراقبت تسکینی در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن ساکن شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۱۰۰ نفر از سالمندان دارای بیماری مزمن شهرستان کاشان با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس، در سال ۱۴۰۱ در شهر کاشان انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه عوامل دموگرافیک و پرسشنامه مقیاس دانش مراقبت تسکینی (PaCKS) بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از SPSS نسخه ۲۶ انجام شد.

یافته‌ها: ۴۱ درصد از شرکت‌کنندگان مورد مطالعه بالای ۷۰ سال داشتند و بیماری مزمن اکثر سالمندان (۳۲٪) قلبی بود. ۳۰٪ از سالمندان اطلاعات خود در ارتباط با مراقبت تسکینی را از کادر درمان کسب می‌کردند و ۲۶٪ از ایشان هیچ منبعی برای کسب اطلاعات در ارتباط با مراقبت تسکینی نداشتند. میانگین نمره دانش مراقبت تسکینی $9,89 \pm 3,07$ بود که در سطح متوسط ارزیابی شد. ۴۶,۵٪ از سالمندان دانش متوسط و ضعیفی در ارتباط با مراقبت تسکینی داشتند. آزمون کای اسکور ارتباط معنی‌داری بین متغیرهای منبع کسب اطلاعات در ارتباط با مراقبت تسکینی و وضعیت اقتصادی نمونه‌ها را با سطح دانش آن‌ها نشان داد ($p < 0,05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به سطح دانش سالمندان نسبت به مراقبت تسکینی، لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی در جهت حفظ و ارتقا سطح دانش این گروه پیشنهاد می‌گردد. توسعه برنامه‌های آموزشی توسط کادر درمان در زمینه مراقبت تسکینی می‌تواند نقش مؤثری در ارتقای دانش سالمندان ایفا کند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، دانش، سالمند، بیماری مزمن.

psc-03480540

عوامل تسهیل‌کننده کاربرد مراقبت‌های تسکینی در سالمندان مبتلا به سرطان از دیدگاه

پرستاران شاغل و خانواده بیماران، مطالعه مروری

زهرا رضائی هفتادری ۱، فاطمه دهقانی ۲، بهاره فلاح ۳

۱. دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی یزد، یزد، ایران

۲. کارشناسی ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

۳. کارشناسی ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه دهقانی (fatemehdehghani65.6@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبت از سالمندان، از اجزای ضروری خدمات بهداشتی محسوب می‌شود. سالمندان معمولاً از انواع اختلالات ناتوان‌کننده رنج می‌برند، لذا نیازمند مراقبت جامع و مستمر می‌باشند. یکی از انواع مراقبت‌ها در این زمینه، مراقبت تسکینی است که یک مفهوم چندبعدی است و عوامل متعددی با آن در ارتباط هستند که می‌توانند آن را تسهیل نمایند. با توجه به اینکه مراقبت تسکینی در ایران در مراحل اولیه قرار دارد، سامان بخشیدن به این امر مستلزم پی بردن به عوامل تسهیل‌کننده می‌باشد تا بتوان گامی در جهت نیل به آن برداشت. لذا هدف از این مطالعه تعیین عوامل تسهیل‌کننده مراقبت تسکینی در سالمندان از دیدگاه پرستاران شاغل و خانواده می‌باشد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر با جست‌وجوی کلیدواژه‌های مراقبت تسکینی، سالمندان، سرطان، خانواده و پرستاران در پایگاه‌های اطلاعاتی داده بین‌المللی و فارسی پاب مد، SID، مگیران، گوگل اسکالر و اسکوپوس در محدوده‌ی زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ انجام گردید. پس از بازبینی، ۲۷ مقاله با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: عوامل تجربه شده مؤثر بر این فرایند از دیدگاه خانواده و پرستاران به ترتیب مشتمل بر کمک خانوادگی برای مراقبت، آگاهی از نحوه مراقبت، حمایت خانوادگی مراقب، ویژگی‌های فردی و توان مالی گیرنده و دهنده مراقب، آگاهی از ارزش مراقبت‌های تسکینی، مؤثر بودن روابط حرفه‌ای، تثبیت همکاری بین حرفه‌های بهداشتی، توجه به نیازهای جسمی، معنوی، فردی و اجتماعی بیماران، اطمینان به توانایی‌های مراقبین، تصمیم‌گیری بالینی مبتنی بر خواست بیمار، روابط پرستار - بیمار بر اساس اعتماد، حمایت از خانواده بیمار، مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای و مدیریت کاری بیان شده است.

نتیجه‌گیری: اجرای مراقبت تسکینی زمانی موفقیت‌آمیز خواهد بود که پرستاران و خانواده‌ها در محیطی که حامی و ارزش‌گذار مراقبت تسکینی باشد، فعالیت کنند. بیمارستان‌ها و مراکز مراقبت از سالمندان با اختصاص وقت مناسب، ارائه تسهیلات لازم و ضروری و توانمند نمودن پرستاران و با تدوین سیاست‌های حمایتی رسمی و غیر رسمی به منظور آموزش و حمایت مالی از سالمندان نیازمند مراقبت تسکینی و همچنین ایجاد ساختارهایی جهت رفاه سالمندان می‌توانند نقش مؤثری در ارتقاء و تسهیل اجرای مراقبت‌های تسکینی سالمندان داشته باشند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، سالمندان، سرطان، خانواده، پرستاران.

psc-04020433

مرگ خوب در مراقبت‌های تسکینی هنگام پایان عمر در سالمندان

علیرضا سلیمانی تبار ۱، سلمان برسته ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران

نویسنده مسئول: سلمان برسته (s.barasteh@gmail.com)

چکیده

مرگ و مردن نقش محوری در همه جوامع و فرهنگ‌ها دارد که نشان‌دهنده هویت اجتماعی و فرهنگی فرد در جامعه است. با پیشرفت‌های پزشکی و فناوری، عمر افراد طولانی‌تر شده است و شکل مرگ تغییر یافته است. اصطلاح "مرگ خوب" در ابتدا مترادف اتانازی شناخته می‌شد، اما در دهه ۱۹۶۰ به‌عنوان یک مفهوم کلیدی از جنبش تسکین و آسایش هنگام مرگ به کار گرفته شد.

در مطالعه حاضر با سرچ کلیدواژه‌های مناسب به جستجوی مقالات مرتبط در زمینه‌ی "مرگ خوب" پرداختیم. طبق آخرین مطالعات صورت‌گرفته، در شرایط زیر می‌توان به یک مرگ خوب دست‌یافت: آگاهی از مردن، آمادگی برای مرگ، کنار گذاشتن نقش‌ها و مسئولیت‌ها و خداحافظی از اطرافیان. همچنین مقالات اخیر نشان داده‌اند که تصورات بیماران، مراقبان، پزشکان و بستگان در مورد مرگ خوب متفاوت هستند، اما تحقیقات در زمینه‌ی دیدگاه‌های متفاوت در مورد مرگ خوب محدودند. به‌صورت جامع، می‌توان دیدگاه در مورد مرگ خوب را به دو دسته‌ی تفکرات اشخاص و اثرات محیطی بر روی افراد دسته‌بندی کرد. در تفکرات اشخاص در مورد "مرگ خوب"، موضوع کنترل درد، احساس نزدیکی، قابلیت بخشش اموال به دیگران، آمادگی برای مرگ و درک شدن به‌عنوان یک شخص توسط دیگران از عواملی بودند که در مطالعات مختلف مؤثر شناخته شده‌اند. در سمت دیگر، اثرات محیطی بر افراد نیز شامل فرهنگ جامعه، سن شخص هنگام مرگ، مشکلات مالی، مباحث دینی، نوع بیماری تهدیدکننده حیات فرد و شرایط زندگی افراد نیز از مواردی بودند که مطالعات قبلی در این حیطه به آن‌ها اشاره نموده‌اند.

در پایان، ذکر این نکته حائز اهمیت می‌باشد که موضوع کیفیت مرگ از حیطه‌های نسبتاً جدید و بین‌رشته‌ای در علوم پزشکی می‌باشد که توجه زیادی را به خود جلب کرده است و پرسش‌های اساسی حول محور خود شکل داده است. لذا مطالعات بیشتری مورد نیاز می‌باشند تا شناخت بیشتری نسبت به آن شکل گیرد و به پرسش‌ها پاسخ داده شود.

کلمات کلیدی: مرگ خوب، مراقبت‌های تسکینی، مراقبت‌های هنگام مرگ، سالمندی.

psc-03470562

اثربخشی ماساژ بازتابی پا در کنترل فشار خون سالمندان: یک مرور روایتی

مهلا رجب زاده ۱، محمد اقبالی ۲

۱. مربی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه،

ایران

۲. استادیار، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت

حیدریه، ایران

نویسنده مسئول: مهلا رجب زاده (Rajabzadehm951@gmail.com)

چکیده:

مقدمه: پرفشاری خون یکی از مهم‌ترین عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی در سالمندان است که هزینه‌های درمانی و مراقبتی زیادی را به خود اختصاص می‌دهد. به علت عوارض جانبی مصرف داروهای کنترل‌کننده‌ی فشار خون تبعیت بیماران از درمان‌های دارویی کاهش پیدا کرده است. ماساژ بازتابی پا، به‌عنوان یکی از شاخه‌های طب مکمل می‌تواند در کنار درمان‌های دارویی به کنترل فشار خون در سالمندان کمک کند. لذا با توجه به وجود مطالعات اولیه مناسب و کافی در این زمینه، این مطالعه باهدف بررسی اثربخشی ماساژ بازتابی پا در کنترل فشار خون سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری با جستجو در منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی در پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و انگلیسی از قبیل PubMed، Google Scholar، Science Direct، ProQuest، Sid، Magiran، Irandoc با استفاده از کلیدواژه‌های Elderly، Hypertension، Reflexology بررسی انجام شد. معیارهای ورود مطالعات اولیه عبارت بودند از مقالات چاپ شده به زبان فارسی و انگلیسی، مقالات مرتبط با تأثیر ماساژ بازتابی پا بر فشار خون بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲. مقالاتی که هم‌راستا باهدف تحقیق نبوده و یا به‌صورت گزارش مورد و نامه به سردبیر چاپ شده بودند، از مطالعه حذف شدند. عنوان و چکیده مقالات (۸۴۵ مقاله) توسط دو پژوهشگر به‌صورت مستقل بررسی شد و در نهایت تعداد ۹ مقاله (همگی انگلیسی) از بین ۳۹ مقاله انتخاب شده بر اساس عنوان و چکیده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در مجموع، تعداد ۹ مقاله تمام‌متن، مورد بررسی نهایی قرار گرفت. پس از جستجو، غربالگری و ارزیابی، نتایج ۷ مطالعه نشان داد که ماساژ بازتابی پا تأثیر آمار معناداری بر کاهش فشار خون در سالمندان دارد و در ۲ مطالعه تأثیر نسبی ماساژ بازتابی پا بر کاهش فشار خون در سالمندان نشان داده شد.

نتیجه‌گیری: ماساژ بازتابی پا می‌تواند به‌عنوان یکی از شاخه‌های طب مکمل و روشی آسان و ارزان برای کاهش فشار خون سالمندان به کار برده شود با این حال به نظر می‌رسد برای دستیابی به نتایج دقیق‌تر انجام پژوهش‌های بیشتر الزامی است. یافته‌های این بررسی ممکن است مبنایی برای تحقیقات بیشتر باشد.

کلمات کلیدی: ماساژ بازتابی پا، پرفشاری خون، سالمندی، مطالعه مروری.

بررسی تأثیر فاز اول توان بخشی بر میزان بستری مجدد سالمندان کاندید CABG در یکی از

مراکز منتخب دانشگاه علوم پزشکی البرز

فاطمه رحیمی ۱، زهرا عابدی ۱، مریم آهنگر ۲، معصومه افخمی ۲، اکرم زاکانی ۲، بهناز موحدی ۳، زینب رحیمی ۴
 ۱. کارشناسی ارشد پرستاری ویژه، مرکز تحقیقات قلب، مرکز آموزشی درمانی شهید رجایی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
 ۲. کارشناسی پرستاری، واحد توسعه تحقیقات بالینی رجایی، مرکز آموزشی درمانی شهید رجایی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
 ۳. فلوشیپ اینترونشنال کاردیولوژی، دانشیار، مرکز تحقیقات قلب، مرکز آموزشی درمانی شهید رجایی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
 ۴. شناس مامایی، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
 نویسنده مسئول: فاطمه رحیمی (rahimi.yaali110@gmail.com)

چکیده

مقدمه: در میان بیماری‌های قلبی و عروقی، بیماری عروق کرونر مهم‌ترین عامل مرگ‌ومیر در این دسته از بیماری‌ها می‌باشد. سازمان بهداشت جهانی از این بیماری به‌عنوان همه‌گیری دوران نوین یاد می‌کند. سندرم‌های کرونری حاد از بیماری‌های تهدیدکننده سلامتی در دوران سالمندی و یکی از اختلال‌های مهم و بسیار شایع در افراد بالای ۶۰ سال می‌باشند. جراحی عروق کرونریکی از معمول‌ترین روش‌های درمانی در بیماری‌های قلبی-عروقی در سالمندان می‌باشد. با وجود این که کاهش در میزان مرگ‌ومیر بیماری‌های قلبی-عروقی امیدوارکننده است، افزایش شدید در میزان موارد بستری مجدد نگران‌کننده می‌باشد که نسبت قابل توجهی از موارد بستری مجدد سالمندان در بیمارستان‌ها را بیماری‌هایی قلبی به خود اختصاص می‌دهند به طوری که این بیماری و همچنین نئوپلاسم‌ها دارای بیشترین موارد بستری مجدد در بین تمام انواع بیماری‌ها می‌باشند در مطالعات، فراوانی بستری مجدد در بیماران نارسایی قلبی ۶۰ درصد، همچنین فراوانی بستری مجدد بیماری‌های ایسکمیک قلبی را ۵۳ درصد گزارش کرده‌اند. در سال‌های آغازین قرن ۲۳ قرار داریم، قریبی که در آن، امید به زندگی برای بشر از مرز ۶۶ سالگی عبور کرده است. از سوی دیگر جمعیت جهان و کشور نیز به سرعت رو به پیری است. در سال ۲۰۰۶ تعداد کل سالمندان جهان از رقم ۶۸۷ میلیون و ۹۲۳ هزار نفر گذشت و پیش‌بینی می‌شود این تعداد در سال ۲۰۵۰ به رقم بالای ۱ میلیارد برسد. حدود ۵۴ درصد از سالمندان جهان در آسیا ساکن می‌باشند. در ایران بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰، جمعیت سالمندان بالای ۶۵ سال، ۵/۷ درصد جمعیت کل کشور بوده است که پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۱۴۱۰ به ۲۵ الی ۳۰ درصد افزایش می‌یابد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک مطالعه کارآزمایی بالینی است که روش نمونه‌گیری این مطالعه، انتخاب تصادفی و دسترسی آسان (Easy Access) با رعایت شرایط ورود و خروج مطالعه بود. اطلاعات مربوط به افراد نظیر سن، جنسیت و BMI و سابقه بیماری‌های زمینه‌ای (دیابت - فشارخون و هیپرلیپیدمی) توسط ابزار مطالعه و به‌منظور بررسی تأثیر به‌کارگیری فاز اول توان بخشی بر فراوانی بستری مجدد بیماران (بستری بیمار ۶ ماه پس از جراحی) با جراحی بای پس عروق کرونر بر روی تمام بیماران با بستری مجدد در سال ۹۸ و ۹۹ در بخش‌های قلب و عروق و ویژه بیمارستان شهید رجایی کرج که معیارهای ورود پژوهش یعنی تشخیص بستری مجدد (۶-۹ ماه پس از جراحی) ثبت شده در پرونده بیمار، تمایل به همکاری در پژوهش، سکونت در شهر کرج انجام خواهد شد. داده‌های این پژوهش از ۱۰۰ بیمار از طریق انجام مصاحبه با بیمار و خانواده وی و با استفاده از پرسشنامه قبل و بعد از اجرای فاز اول انجام شد.

یافته‌ها: میانگین سن سالمندان در گروه کنترل ۶۸/۳۲ و در گروه مداخله ۶۷/۳۶، ۶۸ درصد گروه مداخله درگیری ۳ رگ، میانگین بستری مجدد در گروه مداخله یک سال بعد از فاز اول ۱۶۶/۵۲ با انحراف معیار ۲۱/۳۰ بوده است و میانگین آن در گروه کنترل ۱۸۹/۳۲ با انحراف معیار ۲۱/۱۵ بوده است که میانگین بستری مجدد در گروه مداخله به طور معناداری کمتر از میانگین گروه کنترل است ($P = 0/05$) بیشترین علل بستری مجدد بیماران در گروه کنترل، اختلالات روان‌شناختی، بیماری‌های زمینه‌ای و سندرم متابولیک بود.

نتیجه‌گیری: توان‌بخشی قلبی مداخله‌ای جامع و سازمان یافته است که به‌عنوان بخش اصلی پیشگیری ثانویه می‌تواند موجبات بهبودی جسمی و روانی بیماران جراحی قلب را فراهم سازد و همانطور که تحقیقات نشان داده است بیماران پس از عمل جراحی دچار عوارض و مشکلات ناشی از عمل شده که این عوارض هر چند کوچک هم که باشد به علت عدم آگاهی کافی و ترس از عوارض بعد از عمل در بیمار باعث می‌شود که این مشکلات بر کاهش کیفیت زندگی بیماران و مراجعه مکرر و بستری مجدد بیماران در مراکز آموزشی درمانی می‌گردد. مداخلات درمانی و توان‌بخشی باعث کاهش بستری مجدد و مورتالیتی بیماران شده و بار هزینه‌های بستری مجدد بیماران را در سیستم بهداشت و درمان کاهش خواهد داد.

کلمات کلیدی: سالمند، CABG، قلب و عروق، فاز اول.

تأثیر برنامه‌ی آموزشی مدیریت غیر دارویی درد توسط هم‌تایان بر خودکارآمدی و شدت درد

مزمّن سالمندان مبتلا به استئوآرتریت مزمن

مریم صالحیان^۱، مرجان شوقی^۱، سمیرا مهاجر^۱، سیدرضا مظلوم^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی لرستان، لرستان، ایران

نویسنده مسئول: مریم صالحیان (salehianmr@mums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: استئوآرتریت مهمترین علت ناتوانی در سالمندان است که با درد مزمن، پیشرونده و محدودیت عملکردی همراه است. این مطالعه با هدف بررسی تعیین تأثیر برنامه‌ی آموزشی مدیریت غیر دارویی درد توسط هم‌تایان بر خودکارآمدی و شدت درد مزمن سالمندان مبتلا به استئوآرتریت انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه نیمه تجربی در سال ۱۳۹۹ بر ۶۰ نفر از سالمندان مبتلا به استئوآرتریت مزمن در مشهد انجام شد. سالمندان به طور تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. چهار جلسه آموزشی یک ساعته توسط دو هم‌تایان برای گروه مداخله در دو هفته اجرا گردید. شدت درد و خودکارآمدی درد در دو گروه توسط پرسشنامه‌های درد مک گیل (MPQ) و خودکارآمدی درد (PSEQ) قبل از مداخله، بلافاصله بعد از آخرین مداخله و ۸ هفته بعد از مداخله جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: دو ماه بعد از اجرای مداخله میانگین نمره خودکارآمدی درد، به طور معنی‌داری بیشتر از گروه کنترل بود ($P=0/002$). میانگین و انحراف معیار نمره کل درد در گروه مداخله $7/5 \pm 47/3$ و در گروه کنترل $7/73 \pm 54/8$ بود که از نظر آماری معنی‌دار بود. نمره کل درد دو ماه بعد از مداخله در مقایسه با قبل از مداخله در گروه مداخله کاهش و در گروه کنترل افزایش داشت که از نظر آماری معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری: نتایج بهبود شدت درد و خودکارآمدی درد را در گروه مداخله نشان داد؛ بنابراین برنامه آموزشی مدیریت غیر دارویی درد توسط هم‌تایان به‌عنوان یکی از روش‌های مؤثر در کنترل درد مزمن سالمندان مبتلا به استئوآرتریت است.

کلمات کلیدی: استئوآرتریت، سالمندی، رزماری، زنجبیل، درد.

psc-00490021

کاربرد مدل سیستمی بتی نیومن در سالمند مبتلا به آسم

لیلا قنبری افرا ۱، مریم ابراهیم پور رودپشتی ۲

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: لیلا قنبری افرا (ghanbari.afra91@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: پرستاران باید مراقبت‌ها و مداخلات خود را در یک چارچوب عملی ارائه دهند. مدل‌های مفهومی پرستاری، دانش منحصر به فردی را فراهم می‌کنند که می‌تواند برای هدایت مطالعات موردی و افزایش کاربرد محتوی آموزشی در عمل پرستاری استفاده شوند. لذا مطالعه حاضر باهدف اجرای مدل سیستمی بتی نیومن در بیمار مبتلا به آسم انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه موردی در آذر ۱۴۰۱ در یکی از بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام شد. یک سالمند مبتلا به آسم (آقای ۶۷ ساله) مورد بررسی قرار گرفت و الگوی نیومن بر روی وی اجرا شد. مراقبت پرستاری بر اساس فرایند پرستاری نیومن انجام شد.

یافته‌ها: یک سالمند مبتلا به آسم با توجه به مدل نیومن مورد ارزیابی قرار گرفت. عوامل استرس‌زای درون فردی (در بعد فیزیولوژیکی، شامل ضعف و بی‌حالی و ناتوانی فرد، خستگی و تنگی نفس)، عوامل استرس‌زای بین فردی (دوری از خانواده و فرزندان) و عوامل استرس‌زای برون فردی (پرخاشگری) پیدا شد. بر اساس بررسی‌های انجام شده، ۱۰ تشخیص پرستار و مراقبت‌های پرستاری بر اساس سه سطح پیشگیری که از نظر نیومن مهم هستند، ارائه شده است. نتایج به ترتیب در طبقه‌بندی مداخلات پرستاری و طبقه‌بندی و نتایج پرستاری مورد استفاده قرار گرفت.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه حاضر، اجرای مراقبت پرستاری بر اساس مدل نیومن، می‌تواند بر کاهش نیازهای فیزیولوژیک و روانی سالمند مبتلا به آسم مؤثر باشد. پرستاران می‌توانند با به کارگیری مراقبت پرستاری بر اساس مدل سیستمی نیومن نقش مؤثرتری در بهبود مشکلات این بیماران داشته باشند.

کلمات کلیدی: بتی نیومن، نظریه پرستاری، آسم، ایران.

بررسی وضعیت سلامت دهان و دندان در سالمندان ایرانی: نقش وضعیت تغذیه و سواد سلامت

ساناز متولیان^۱، شهاب پاپی^۱، احترام السادات ایلالی^۱، عاطفه اسماعیل پور^۱، فاطمه ملامحمد زمانی^۱، رحیمه نجفی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: ساناز متولیان (sanazmotevaliyan1395@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سلامت دهان و دندان نقش مهمی در تعیین الگوهای دریافت غذا، چگونگی برآورده شدن نیازهای تغذیه‌ای و در نتیجه سلامت سالمندان و کیفیت زندگی آنان دارد. سواد سلامت نیز به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تعیین‌کننده‌های امر سلامت است که تأثیر بسزایی در پیشگیری از بیماری‌ها در سالمندان دارد. مطالعه حاضر باهدف تعیین وضعیت سلامت دهان و دندان در ارتباط با وضعیت سواد سلامت و وضعیت تغذیه‌ای سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی شهر تبریز انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه تحلیلی مقطعی است که بر روی ۳۰۰ نفر از سالمندان شهر تبریز در سال ۱۳۹۹ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه سلامت دهان و دندان سالمندان (Geriatric Oral Health Assessment Index (GOHAI)، وضعیت تغذیه‌ای سالمندان (PSCREEN) Seniors in the Community: Risk Evaluation for Eating and Nutrition)، و Health Literacy for Iranian Adults (HELIA) و پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون آماری شاپیرو-ویلک برای بررسی نرمال بودن داده‌ها و آنالیز رگرسیون خطی ساده و چندگانه به‌منظور ارزیابی ارتباط بین متغیرها و کنترل اثر متغیرهای مداخله‌گر استفاده شده، سطح معنی‌داری در این مطالعه کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سنی سالمندان مورد مطالعه $69/7 \pm 6/7$ سال بود. تعداد زنان و مردان شرکت‌کننده در این مطالعه برابر بود. ۲۵۷ نفر (۸۵/۷٪) از افراد متأهل بودند. نتایج نشان داد وضعیت سلامت دهان و دندان ۵۱٪ از سالمندان کمتر از میانگین بود، ۶۵/۳۳٪ از سالمندان سواد سلامت کافی نداشتند و ۶۹/۳۳٪ سوء تغذیه شدید داشتند. وضعیت تغذیه افراد رابطه معنی‌داری با نمره سلامت دهان داشت و به ترتیب افراد در معرض سوء تغذیه، دچار سوء تغذیه خفیف و دچار سوء تغذیه شدید نسبت به افراد سالم با کنترل اثر سایر متغیرهای مورد بررسی نمره سلامت دهان پایین‌تری داشتند مقدار R^2 در این مطالعه ۰,۵۹ بود ($CI95\% = -11,3, -15,69$ ، $B = -13,5$ ، $p < 0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه و ارتباط سوء تغذیه با سلامت دهان و دندان در سالمندان تحت مطالعه، لازم است تا مطالعاتی در خصوص عوامل مؤثر بر سوء تغذیه در سالمندان انجام شود تا با انجام مداخله بر روی عوامل مؤثر بر سوء تغذیه بر وضعیت سلامت دهان و دندان سالمندان تغییر ایجاد نمود و موجب بهبود کیفیت زندگی آنان شد.

کلمات کلیدی: سالمندی، سواد سلامت، وضعیت تغذیه‌ای، سوء تغذیه.

psc-01560237

بررسی پرسشنامه غربالگری سوء تغذیه در سالمندان

شهاب پاپی ۱، پریسا مشفق ۲، مریم خزائی پول ۳

۱. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲. استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

۳. دانشیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

نویسنده مسئول: شهاب پاپی (Shahabpapi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: هدف اصلی در این مطالعه قضاوت درباره ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه غربالگری تغذیه‌ای کوچک MINI-MNA در میان سالمندان بود. هدف ثانویه گردآوری یک نسخه کوچک شده با ویژگی‌های روان‌سنجی برتر و مقدار برش احتمالی تجربی برای غربالگری خطر سوء تغذیه بود.

مواد و روش‌ها: نمونه‌های این مطالعه سالمندان (۶۰+ سال) بودند و به روش نمونه‌گیری در دسترس از جمعیت سالمندان شهری گرگان، گلستان، انتخاب شدند. این پرسشنامه برای تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی مختلف ترجمه شد.

یافته‌ها: در مجموع ۲۴۲ نفر با میانگین سنی ۶۹-۷۱ سال شرکت کردند. برای MINI-MNA، ضریب آلفا ۰,۷۵ و میانگین همبستگی مورد آزمون ۰,۶۷ بود. ضریب آلفای گروهی آن برای پاسخ بله یا خیر به آیتم (های) آن به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۸۲ بود. شاخص برازش آن ۰,۹۵ بود. برای ریز پرسشنامه ضریب آلفا ۰/۸۱ و میانگین همبستگی گویه-آزمون ۰/۸۱ بود. شاخص برازش آن ۰,۹۷ بود. برش احتمالی تعدیل شده با سن آن برای تشخیص خطر سوء تغذیه، نمره شش با حساسیت ۹۲,۳٪، ویژگی ۹۴,۸٪ و شاخص youden 0.87 بود.

نتیجه‌گیری: پرسشنامه مورد بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی بسیار بهتری را در مقایسه با MINI-MNA نشان داد. از آنجایی که ۳/۱ کوتاه‌تر است، ریز پرسشنامه ممکن است غربالگری سوء تغذیه را سریع‌تر کند ولیکن پرسشنامه مورد بررسی جایگزین پرسشنامه‌های موجود نیست، بلکه راه‌های غربالگری سوء تغذیه را در میان سالمندان گسترش می‌دهد.

کلمات کلیدی: سوء تغذیه، غربالگری، سالمندان، پرسشنامه، ایران.

بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه وضعیت تغذیه‌ای (SCREEN@ II) در سالمندان

ایرانی

مریم خزائی پول ۱، شهاب پایبی ۲، پریسا مشفق ۳

۱. دانشیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

۲. استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

۳. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: مریم خزائی پول (Khazaiem@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: جهان در حال سالمندشدن است و یکی از مشکلات سالمندان سوءتغذیه می‌باشد که می‌تواند منجر به مرگ شود. سوءتغذیه به آسانی قابل درمان است ولیکن بایستی زود تشخیص داده شود. برای این امر ابزار غربالگری مناسب سالمندان که دقت بالایی نیز داشته باشد نیاز است. هدف از این مطالعه بررسی ابزار غربالگری سوءتغذیه II © SCREEN از نظر روایی و پایایی بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه مقطعی از نوع روانسنجی بود. جامعه هدف در فاز اول ترکیبی از (Content Experts)، متدولوژیست بودند. در فاز دوم مطالعه از ۲۴۲ سالمند بالای ۶۰ سال شهر گرگان استفاده شد. برای ارزیابی روایی ابتدا از طریق روایی ظاهری درجه دشواری تعیین شد و سپس روایی همزمان این پرسشنامه با پرسشنامه یاد آمد ۲۴ ساعت خوراک انجام شد. برای ارزیابی پایایی ۵۰ نفر از سالمندان به فاصله دو هفته پرسشنامه را تکمیل کردند.

یافته‌ها: این ابزار حساسیت و اختصاصیت خوبی نشان داد، حساسیت ۹۸ و ویژگی ۸۳/۷ درصد محاسبه شد. در روایی محتوا شاخصی با نام CVI محاسبه شد و نشان داد که این پرسشنامه دارای روایی محتوای مناسبی می‌باشد و بررسی پایایی نتایج به‌دست‌آمده با نتایج مطالعات مشابه هم‌خوانی داشت.

نتیجه‌گیری: نسخه فارسی پرسشنامه (SCREEN © II) روایی (ظاهری، محتوا، سازه) و پایایی (در دفعات آزمون) قابل قبولی دارد. بنابراین به‌عنوان ابزار بالینی و تحقیقاتی برای بررسی وضعیت تغذیه‌ای سالمندان خصوصاً در موارد سوء تغذیه شدید توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: سالمند، غربالگری، وضعیت تغذیه‌ای، روایی، پایایی.

psc-02270386

توانمندسازی سالمندان، مقاله مروری

فاطمه عباس زاده ۱

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان - دانشکده پرستاری و مامایی - گروه مامایی

نویسنده مسئول: فاطمه عباس زاده (faabbazadehs@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: بررسی توانمندسازی در سالمندان نیازمند رویکردی است که قادر به ردیابی و تجزیه و تحلیل طیف وسیعی از تعاملات توانمندسازی و محدودکننده در حوزه شخصی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فیزیکی و حقوقی باشد. این مطالعه با هدف تعیین مداخلات لازم جهت توانمندسازی مناسب و مؤثر در سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: جستجوی سیستماتیک در پایگاه‌های اطلاعاتی SID، Scopus، Web of Science، Embase، Medline، Magiran، "بانک مقالات پزشکی ایران" انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد به‌منظور توانمندسازی سالمندان توجه به سبک زندگی سالم از مهم‌ترین اقدامات در این خصوص می‌تواند باشد. از جمله مؤلفه‌های سبک زندگی سالم در سالمندی می‌توان به روابط اجتماعی و بین فردی، مدیریت تنش، پیشگیری، فعالیت جسمی، تفریح، ورزش، سرگرمی و تفریحات سالم و تغذیه سالم اشاره نمود. همچنین نتایج نشان داد سه سطح مختلف، استقلال افراد مسن در تصمیم‌گیری، توانایی عمل به آن تصمیم و محیط اجتماعی باید در توانمندسازی سالمندان در نظر گرفته می‌شود. منظور از استقلال، استقلال عملکردی و استقلال فکری است. استقلال عملکردی، فراتر از توانایی خودمراقبتی بوده و به حضور فعال سالمند در فعالیت‌های روزانه‌اش اشاره دارد. استقلال فکری سالمند به این معنی است که سالمندان انتظار دارند در دوران سالمندی بتوانند مدیریتی که تا کنون برای آن‌ها در زندگی‌شان شکل گرفته را حفظ کنند و مدیر خود باشند. همچنین نتایج نشان می‌دهد سالمندان ایرانی خودمدیریتی، توانایی خودمراقبتی، زندگی مستقل و برخورداری از استقلال مالی را برای داشتن استقلال در دوران سالمندی مورد تأکید ویژه قرار می‌دهند. همچنین نتایج جستجو نشان داد شناخت مشارکت‌ها و حقوق افراد مسن پیش شرط هر تلاش مؤثر برای حمایت از توانمندسازی است.

نتیجه‌گیری: جهت توانمندسازی سالمندان به مجموعه پیچیده‌ای از تعاملات (شخصی، اجتماعی و حقوقی) که می‌توانند عامل تسهیل توانمندسازی باشند باید توجه شود.

کلمات کلیدی: توانمندسازی، سالمند، مطالعه مروری.

شیوع سالمند آزاری و عوامل مرتبط با آن: مطالعه‌ای مبتنی بر جمعیت

حسین ابراهیمی ۱، سعیده متحدی ۲، احمد خسروی ۳، سیدمحمد میرحسینی ۴، محبوبه خواجه ۵

۱. استاد، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۳. دانشیار، گروه اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۴. مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۵. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه خواجه (m_khajeh@ymail.com)

چکیده

مقدمه: سالمند آزاری معضلی بزرگ است که ابعاد جسمی، جنسی، روانی، مالی و جامعه شناختی متعددی دارد. چنین معضلی می‌تواند منجر به بیماری‌های جسمی مانند آسیب‌های بدنی و شکستگی‌های متعدد در سالمندان و همچنین اختلالات روانشناختی مانند اضطراب و افسردگی شود. بنابراین آگاهی و شناخت به موقع چنین مشکلی می‌تواند گامی در جهت برنامه‌ریزی هر چه بهتر در ارتقای ابعاد مختلف زندگی سالمندان باشد. با این اوصاف هدف از این مطالعه تعیین شیوع و عوامل مرتبط با سالمند آزاری در شهرستان شاهرود، بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی بر روی ۳۶۰ سالمند ایرانی مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی درمانی شاهرود به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انجام شد. معیارهای ورود به پژوهش شامل سن بالای ۶۰ سال و سلامت روانی و شناختی و معیارهای خروج شامل بیماری شدید جسمی و روانشناختی ایجادکننده اختلال در روند تکمیل پرسشنامه بود. داده‌های مربوط به سوء استفاده و سالمند آزاری با استفاده از ابزار استاندارد غربالگری آسیب‌پذیری در برابر سوء استفاده (Vulnerability to Abuse Screening Scale (VASS)) جمع‌آوری و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون رگرسیون در نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش مشخص کرد که شیوع سالمند آزاری در افراد مورد بررسی ۳۸/۶ درصد بود. زندگی با همسر و فرزندان ($OR=۰/۲۰$) و زندگی با همسر ($OR=۰/۴۳$) در مقایسه با زندگی به تنهایی در مدل رگرسیون با خطر کمتر آزار سالمندان همراه بود.

نتیجه‌گیری: تعداد قابل توجهی از سالمندان ایرانی در معرض سوء استفاده و آزار قرار دارند و سیستم‌های مراقبت بهداشتی باید اقداماتی را برای کاهش آن انجام دهند. در خصوص این مشکل اجتماعی، پیشنهاد می‌شود که افراد مسن تا حد امکان در جمع خانواده زندگی کنند و به ویژه شرایط ازدواج برای سالمندانی که همسر خود را از دست داده‌اند فراهم گردد و همچنین زمینه مقابله با پدیده مذکور از طریق آموزش همگانی و برنامه‌ریزی سازمان‌های ذی‌صلاح فراهم شود.

کلمات کلیدی: سوء استفاده، سالمند آزاری، سالمند.

psc-03120349

پیامد نهایی پنومونی کووید ۱۹ در سالمندان بستری و تحت مراقبت در بیمارستان شهید بهشتی

کاشان در سال ۱۴۰۰

منصوره مومن هروی ۱، احمد نجفی ۲، عرفانه عینی ۲، محمد جواد آزادچهر ۲

۱. دکتری، بیماری‌های عفونی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، اصفهان

۲. دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: منصوره مومن هروی (mansoreheravi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه و هدف: کووید ۱۹ یک بیماری عفونی نوپدید با مرگ‌ومیر بالا در سالمندان است که به علت علائم غیراختصاصی تشخیص بیماری در آن‌ها ممکن است با تأخیر انجام شود. شناخت تابلوی بالینی و یافته‌های آزمایشگاهی تشخیص و درمان سریع‌تر بیماری و مراقبت کافی بعد بهبودی از فاز حاد بیماری می‌تواند در کاهش موربیدیتی و مورتالیتی در این بیماران مؤثر باشد. هدف این مطالعه بررسی پیامد نهایی کووید ۱۹ در سالمندان بستری و تحت مراقبت در بیمارستان شهید بهشتی کاشان در سال ۱۴۰۰ بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی از نوع گذشته‌نگر با استفاده از اطلاعات موجود روی ۳۱۰ بیمار سالمند ۶۰ سال و بالاتر مبتلا به کووید ۱۹ که در طی موج چهارم و پنجم اپیدمی کووید ۱۹ (فروردین تا پایان آذر ۱۴۰۰) در بیمارستان شهید بهشتی کاشان بستری شدند انجام گرفت. پرسشنامه حاوی اطلاعات دموگرافیک، علائم بالینی و پاراکلینیک، بیماری زمینه‌ای و سابقه واکسیناسیون و پیامد نهایی با مرور پرونده بیماران و سیستم HIS تکمیل و اطلاعات وارد نرم‌افزار SPSS شد و نتایج با استفاده از آزمون کاسکوئر مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و P value زیر ۰/۰۵ معنادار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: از ۳۱۰ سالمند مبتلا به کووید ۱۹ بستری در بیمارستان اکثریت بیماران (۵۴/۷ درصد) مرد و ساکن شهر (۷۳/۲ درصد) بودند میانگین سنی $75 \pm 8/31$ (۶۰-۹۵) شایع‌ترین بیماری زمینه‌ای فشار خون بالا ۴۶/۱ درصد و شایع‌ترین علامت سرفه (۵۳/۲ درصد) و ضعف و خستگی (۴۶/۵ درصد) بود در ۸۰/۳ درصد ESR، در ۷۹/۹ درصد CRP و در ۶۵/۱ درصد LDH افزایش یافته بود. میانگین مدت بستری $41 \pm 6/89$ روز بود اکثریت (۶۱/۳ درصد) با بهبودی نسبی مرخص شده و ۱۷/۴ درصد فوت کردند. بین مرگ با سکونت، سابقه بیماری قلبی عروقی، SPO2 و نیاز به اینتوباسیون ارتباط معنادار آماری وجود داشت ($P < 0/05$).

کلمات کلیدی: کووید ۱۹، سالمند، پنومونی، مراقبت، پیامد.

بررسی تأثیر آموزش مجازی خود مراقبتی بر پیشگیری از سقوط سالمندان در منزل

مریم تاجور ۱، آذر جهانبانی ۲، ام البنین آتش بهار ۳، مهناز آشورخانی ۴

۱. دانشیار، گروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. گروه سلامت خانواده و جمعیت، معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده علوم پزشکی سیرجان، سیرجان، ایران

۴. استادیار، گروه آموزش و ارتقا سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران و مرکز پژوهش‌های سلامت مبتنی بر مشارکت جامعه،

پژوهشکده رفتارهای پرخطر، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: ام البنین آتش بهار (o.atashbahar@sirums.ac.i)

چکیده

مقدمه: سقوط یکی از مشکلات شایع در دوران سالمندی است که می‌تواند عواقب منفی بسزایی بر وضعیت سلامت این گروه سنی و نیاز آنان به مراقبت‌های حمایتی و تسکینی داشته باشد. هدف از انجام این مطالعه، تعیین تأثیر آموزش مجازی خودمراقبتی بر آگاهی، نگرش و عملکرد سالمندان در پیشگیری از سقوط در منزل بود.

مواد و روش‌ها: مداخله‌ای نیمه تجربی با طراحی ارزیابی قبل و بعد در سال ۱۴۰۰ بر روی ۱۲۰ سالمند ۶۵ تا ۸۵ سال تحت پوشش مرکز بهداشت جنوب تهران انجام شد. مداخله در قالب برنامه آموزش مجازی خودمراقبتی و پیشگیری از سقوط در منزل طراحی گردید. محتوای آموزشی بر اساس مفاد مندرج در راهنمای مراقبت‌های ادغام یافته دوران سالمندی و شامل علل عمده فردی و محیطی سقوط، مشکلات و عوارض پس از سقوط و راهکارهای پیشگیری از سقوط در سالمندان بود. بخشی از محتواها به صورت آنلاین در طی چهار هفته متوالی در بستر رسانه اجتماعی واتساپ در اختیار افراد قرار داده شد. همچنین چهار جلسه آموزش آنلاین به همراه پرسش و پاسخ و بحث گروهی به فاصله یک هفته در بستر اسکایپ برگزار گردید. بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله مجدداً پرسشنامه توسط سالمندان تکمیل گردید. تحلیل داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS 26 و با استفاده از آمار توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار و آمار تحلیلی شامل آزمون تی مستقل، من ویتنی، کای دو و رگرسیون لجستیک انجام شد.

یافته‌ها: حدود ۲۲ درصد از سالمندان مورد مطالعه دارای سابقه سقوط در طی یک سال گذشته بودند. بیشترین فراوانی سابقه سقوط در بین سالمندان در بازه سنی ۷۱ تا ۷۵ سال، زنان و سالمندان دارای مشکل بینایی و فشار خون بالا بود. میانگین نمرات سالمندان در ابعاد آگاهی، نگرش و عملکرد خودمراقبتی در پیشگیری از سقوط در منزل بلافاصله بعد از انجام مداخله و سه ماه بعد از آن، به طور معنی‌داری بالاتر از پیش از آزمون بود ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به شرایط زندگی سالمندان و دسترسی اجتماعی کمتر به این گروه سنی آسیب‌پذیر، آموزش‌های مجازی خودمراقبتی می‌تواند به طور قابل توجهی در پیشگیری از سقوط سالمندان در منزل و کاهش متعاقب هزینه‌های مراقبت‌های حمایتی و تسکینی مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: آموزش از راه دور، آموزش مجازی، خودمراقبتی، سالمندان، سقوط.

psc-04600543

شناسایی علائم تشخیصی اندوفتالمیت حاد بعد از عمل در سالمندان تحت عمل کاتاراکت

مهدی شاعری ۱

۱. استادیار گروه چشم، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران

نویسنده مسئول: مهدی شاعری (shaeri_m@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: اندوفتالمیت حاد بعد از عمل جراحی، عارضه وخیمی است که به دنبال هر عمل جراحی نافذ چشم رخ داده ولی در ۹۰٪ موارد به دنبال عمل جراحی کاتاراکت که بخصوص در سالمندان بیشتر انجام می‌شود اتفاق می‌افتد.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی در سال ۱۴۰۱ انجام شد. پرونده بیماران با تشخیص آندوفتالمیت پس از عمل جراحی جامعه پژوهش را تشکیل دادند. علائم ۶۰ بیمار بالای ۶۰ سال که با معیارهای ورود همخوانی داشتند از سیستم اطلاعات بیمارستانی استخراج و با نرم‌افزار SPSS 21 تجزیه و تحلیل و با آمار توصیفی ارائه شدند.

یافته‌ها: چهارده علامت که عبارت بودند از: Lid Swelling، B Scan، Visual Acuity، Hypopyon، MGP، Red Eyes، Eye Pain، Corneal Involvement، Chemosis، Eye Discharge، Vitreous Cell، Red Reflex، AC Cell، Fibrin in AC بیشترین فراوانی را در این بیماران داشتند.

نتیجه‌گیری: در بیماران با تشخیص آندوفتالمیت پس از عمل جراحی کاتاراکت توجه سریع به علائم بالینی برای پیش‌بینی تشخیص بیماری و سپس انتخاب اقدام درمانی ضروری است.

کلمات کلیدی: اندوفتالمیت، بیماری‌های چشم، عوارض بعد از عمل جراحی، کاتاراکت، سالمندان.

بررسی مقایسه‌ای شاخص‌های سلامت باروری در سالمندان نیازمند مراقبت در بیمارستان و

خانه سالمندان در کاشان در سال ۱۴۰۰

اعظم باقری ۱، طیبه فخاری مقدم، سپیده خوش گفتار، لیلا ظهیری

۱. دانشکده پرستاری مامایی، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران

چکیده

مقدمه: افزایش امید به زندگی، پیرشدن جمعیت، افزایش تعداد سالمندان در کنار کاهش شاخص‌های باروری برخی از مهمترین چالش‌های سلامت عمومی در قرن اخیر را ایجاد کرده است. نیاز به مراقبت از سالمندان پرشمار توسط میانسالان و جوانان کم شماری که نیروی فعالیت و کار جوامع به حساب می‌آیند یکی از این چالش‌های مهم است. در این مطالعه برخی از شاخص‌های سلامت باوری در سالمندان نیازمند مراقبت در بیمارستان با خانه سالمندان مقایسه شد.

روش کار: در این پژوهش که به روش توصیفی انجام شد ۵۰ سالمند که در خانه سالمندان برکت تحت مراقبت بودند به روش سرشماری و ۵۰ سالمند بستری در بیمارستان شهید بهشتی کاشان که تحت مراقبت در منازل قرار داشتند، به روش در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه پژوهشگر ساخته بود. پرسشنامه مشتمل بر سه بخش مربوط به مشخصات دموگرافیک (جنس، سن، تحصیلات، شغل و ...)، سلامت عمومی و سلامت باروری (وضعیت تأهل، حیات همسر، تعداد فرزندان، نازایی و ...) بود. روش گردآوری داده‌ها شامل مصاحبه و تکمیل پرسشنامه‌ها به صورت خود گزارشی بود. هنگام تکمیل پرسشنامه در صورتی که فرد در فهم سؤالات مشکل داشت توسط محققین توضیح لازم داده شد. روایی و پایایی پرسشنامه مذکور به روش اعتبار محتوی و تست ری تست با آلفای ۰.۸ تأیید شد. پس از ورود اطلاعات به نرم‌افزار آماری SPSS اطلاعات تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: در این مطالعه در مجموع ۱۰۰ نفر سالمند ۶۰-۹۲ ساله شرکت کردند که ۵۰ نفر خانم و ۵۰ نفر آقا بودند. ۵۰ درصد از آنان جهت مراقبت به خانه سالمندان سپرده شده بودند و بقیه در بیمارستان شهید بهشتی بستری و در حال درمان و مراقبت بودند. نتایج مطالعه نشان داد که شاخص‌های دموگرافیک از قبیل سن، تحصیلات، شغل، درآمد و ... در دو گروه تفاوت معنی‌دار آماری نداشت ($p > 0.05$). در حالی که برخی شاخص‌های سلامت باوری از قبیل تعداد فرزندان، وجود همسر، سابقه نازایی و ... در دو گروه تفاوت معنی‌دار داشت ($p < 0.05$). نتایج نشان داد که ۴۰ درصد افراد ساکن در خانه‌ی سالمندان بدون فرزند و ۳۰ درصد دارای ۵ فرزند یا بیشتر بودند در حالی که ۵ درصد از بیماران بستری در بیمارستان بدون فرزند بودند و ۶۰ درصد دارای ۵ یا بیشتر فرزند بودند. ۱۰۰ درصد افراد تحت مراقبت در خانه سالمندان بدون همسر (۴۵ درصد ازدواج نکرده، ۵۵ درصد بیوه یا مطلقه) بودند در حالی که سالمندان بستری در بیمارستان تنها ۲.۵ درصد ازدواج نکرده و ۲۲.۵ درصد بیوه یا مطلقه بودند. ابتلا به بیماری در سالمندان دو گروه تفاوت چندانی نداشت. ۹۵ درصد از فرزندان گروه بستری در بیمارستان قلباً حاضر به سپردن والدین به خانه سالمندان نبودند مگر اینکه به خاطر ناتوانی در مراقبت (۱۸.۴ درصد)، عدم همراهی خانواده در مراقبت (۱۳.۲ درصد) و یا عدم تمکن مالی در تأمین احتیاجات (۲.۶) مجبور شوند.

نتیجه‌گیری نهایی: بر اساس نتایج این مطالعه، توجه به بهبود شاخص‌های سلامت باروری از قبیل ازدواج در سنین مناسب و فرزند آوری و افزایش تعداد فرزندان خانواده برای افزایش توان مالی و فیزیکی برای مراقبت از سالمندان در منزل نقش بسزایی در سلامت آینده جامعه و نیاز کمتر به خانه سالمندان خواهد داشت. نیاز فوری به برنامه‌ریزی‌های متعدد در این زمینه وجود دارد.

کلمات کلیدی: سالمند، سلامت باروری، خانه سالمندان

psc-03920514

مقایسه تأثیر طب فشاری و رفلکسولوژی پا بر خستگی سالمندان مبتلا به پارکینسون: یک کار آزمایشی بالینی تصادفی شده

مریم صالحیان^۱، الناز صادقی^۱، حمیدرضا بهرامی^۲، علی شعبی^۳، طاهره صادقی^۱

۱. دانشکده پرستاری و مامایی مشهد، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲. دانشکده طب سنتی و مکمل، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران

۳. گروه مغز و اعصاب، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران

نویسنده مسئول: مریم صالحیان (salehianmr@mums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: خستگی یکی از شایع‌ترین علائم غیرحرکتی بیماران پارکینسونی است. در این مطالعه تأثیر طب فشاری و رفلکسولوژی بر خستگی و ابعاد آن در سالمندان مبتلا به پارکینسون مورد مقایسه قرار گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه کارآزمایی بالینی در بیمار مبتلا به پارکینسون مراجعه‌کننده به کلینیک بیمارستان قائم مشهد در سال ۱۴۰۰ انجام شد. ۶۰ بیمار به روش بلوک‌بندی تصادفی به دو گروه رفلکسولوژی (n=30) و طب فشاری (n=30) تخصیص داده شدند. در گروه رفلکسولوژی، ماساژ نواحی شبکه خورشیدی، کلیوی و ستون فقرات و در گروه طب فشاری، ماساژ نقاط چشم سوم، شن من قلبی و زو سان لی به مدت سه بار در هفته به مدت ۴ هفته توسط مراقبین آموزش دیده برای سالمندان انجام گرفت. میزان خستگی با استفاده از مقیاس اسمتس سنجیده شد. دو گروه با استفاده از ANOVA for repeated measures در سطح معنی‌داری ۹۵ درصد با هم مقایسه شدند.

یافته‌ها: میزان خستگی در بین دو گروه رفلکسولوژی و طب فشاری در سه بار اندازه‌گیری متوالی تفاوت آماری معناداری وجود نداشته است ($p < 0/05$). درحالی‌که هر دو مداخله در طول سه بار اندازه‌گیری میزان خستگی را به طور معنی‌داری کاهش دادند و این تفاوت از لحاظ آماری معنی‌دار بود ($p < 0/05$). بیشترین تغییرات میزان کل خستگی در گروه رفلکسولوژی بود.

نتیجه‌گیری: رفلکسولوژی و طب فشاری هر دو باعث کاهش خستگی در سالمندان پارکینسونی می‌گردد اما به کارگیری رفلکسولوژی برای زمان طولانی در کاهش خستگی مؤثرتر است؛ بنابراین رفلکسولوژی می‌تواند به‌عنوان یک مداخله مفید در بهبود خستگی سالمندان مبتلا به پارکینسون بکار گرفته شود.

کلمات کلیدی: خستگی، سالمندی، پارکینسون، رفلکسولوژی، طب فشاری.

بررسی اثربخشی مداخلات آموزشی مؤثر بر عملکرد فیزیکی سالمندان: یک مطالعه مروری

روزینا راهنما^۱، مهناز خلفه نیلساز^۱، سیده سعیده عابدینی^۱

۱. جهاد دانشگاهی علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: روزینا راهنما (rahnamarozina@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: فعالیت بدنی منظم یکی از عوامل اثرگذار در سالمندی سالم و فعال می‌باشد که باعث افزایش سال‌های زندگی فعال و کاهش ناتوانی می‌شود. با توجه به اینکه فعالیت جسمانی در پیشگیری از بیماری، حفظ استقلال و بهبود کیفیت زندگی سالمندان بسیار مهم است و اطلاعات کمی در مورد فعالیت بدنی افراد مسن وجود دارد، از این‌رو هدف این مطالعه بررسی اثربخشی مداخلات آموزشی مؤثر بر عملکرد فیزیکی سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری به بررسی مداخلات آموزشی مؤثر بر فعالیت بدنی سالمندان و چالش‌های مرتبط با آن پرداخته شد. مقالات منتشر شده به زبان انگلیسی تا سال ۱۴۰۱ مورد بررسی قرار گرفت. جستجوی مقالات در پایگاه PubMed و Google Scholar انجام گرفت. کیفیت مقالات مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: در جستجوی اولیه ۱۰۲ مقاله استخراج شد؛ که بعد از حذف مقالات تکراری و غیر مرتبط، ۸۸ مقاله از مطالعه حذف شدند. در نهایت، ۱۴ مقاله وارد مطالعه شدند. کیفیت مقالات به دو دسته متوسط و خوب تقسیم شدند. تعاریف فعالیت بدنی در افراد سالمند در مطالعات مختلف و همچنین رویکردهای اندازه‌گیری که چالش‌های روش‌شناختی را برای تجزیه و تحلیل داده‌ها ایجاد می‌کردند، متفاوت بودند. گروه‌های سنی بالاتر و زنان کمتر تمایل به فعالیت بدنی منظم داشتند. مداخلات مبتنی بر شناخت و ترکیبی، در تغییر رفتار فعالیت بدنی موفق‌تر بودند. با این حال، مداخلات مبتنی بر رفتار تغییرات طولانی‌مدت بیشتری را در بهبود رفتار فعالیت‌های بدنی نشان دادند.

نتیجه‌گیری: نیاز به مطالعاتی با نمونه‌های تصادفی که نماینده افراد سالمند و مبتنی بر جامعه باشد و روش‌های اندازه‌گیری معتبر برای تعیین سطوح فعالیت‌های بدنی در طول زمان و مقایسه بین کشورها ضروری می‌باشد. همچنین مداخلات سلامت همراه یا mHealth اثربخشی و پایبندی بیشتری در مشارکت سالمندان در فعالیت‌های بدنی دارد.

کلمات کلیدی: عملکرد فیزیکی، سالمندان، اثربخشی، مداخلات آموزشی.

psc-04380501

طب مکمل در تهوع و استفراغ ناشی از شیمی‌درمانی در سالمندان، مطالعه‌ای مروری

محمدجواد امینی فر^۱، امیرحسین معصومی پور^۱

۱. دانشجو کارشناسی پرستاری، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

نویسنده مسئول: محمدجواد امینی فر (aminifarmohammadjavad@gmail.com)

چکیده

مقدمه: تهوع و استفراغ ناشی از شیمی‌درمانی (CINV) یکی از شایع‌ترین واکنش‌های جانبی به شیمی‌درمانی است، تهوع و استفراغ با عوارض جانبی مانند کم‌آبی بدن، عدم تعادل مایعات و الکترولیت‌ها، سوء تغذیه، بی‌اشتهایی و آسیب به مری و معده همراه است. تهوع و استفراغ غیرقابل کنترل در اثر عدم تحمل شیمی‌درمانی و امتناع از درمان از سوی بیماران می‌تواند برنامه شیمی‌درمانی را به تأخیر بیندازد و کیفیت زندگی بیماران را کاهش دهد؛ بنابراین تلاش برای کاهش عوارض جانبی درمان سرطان به خصوص تهوع و استفراغ از اهمیت بالایی برخوردار است. با توجه به عوارض جانبی و اثر کم داروهای ضد استفراغ مورد استفاده برای تهوع و استفراغ ناشی از شیمی‌درمانی، یکی از اقدامات اساسی و کم‌خطر برای استفاده، درمان‌های مکمل و جایگزین (CAM) می‌باشد؛ بنابراین هدف از انجام این مطالعه مروری شناسایی روش‌های غیر دارویی یا به عبارتی طب مکمل برای کاهش تهوع و استفراغ شیمی‌درمانی و معرفی این روش‌ها برای ارتقا کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به سرطان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: جهت یافتن مقالات مرتبط از بانک‌های اطلاعاتی PubMed، Scholar Google استفاده شد. کلیدواژه‌ها شامل *chemotherapy*، *nausea*، *vomiting*، *Complementary and alternative medicine* نهایتاً ۱۰ مطالعه در طی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۰ مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: پس از جستجو، غربالگری و ارزیابی، نتایج نشان داد که اقداماتی مانند تمرینات تنفسی، موسیقی همراه با ماساژ درمانی اطراف چشم و طب سوزنی باعث کاهش قابل توجه تهوع، استفراغ ناشی از شیمی‌درمانی شده و بر وضعیت عملکردی بیماران تأثیر می‌گذارد. از طرفی گیاهان دارویی مانند *Citrus aurantium* L، *Hypericum perforatum* L، *Achillea millefolium* L و *Zingiber officinale* با موفقیت CINV را درمان کرده‌اند و نشان داده شده است که *Zingiber officinale* و عصاره نعناع فلفلی (*Peppermint*) نسبت به سایر ترکیبات برتری دارند. در نهایت مشخص گردید که ماساژ یخ در ناحیه نیگان علاوه بر بهبود شدت تهوع و استفراغ در بیماران تأثیر کاهشی بر دفعات بروز علائم نیز داشته است.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج تحقیقات اخیر، طب مکمل عوارض جانبی کمتری ایجاد می‌کند و هزینه‌های درمان را کاهش می‌دهد. همچنین در مقایسه با سایر درمان‌ها مؤثرتر، کمتر تهاجمی‌تر و در دسترس‌تر است. مطالعات اخیر همچنین افزایش استفاده از CAM را در درمان سرطان نشان داده است که می‌تواند در کنار سایر درمان‌های دارویی برای تسکین علائم بیماران و افزایش کیفیت زندگی مبتلایان به سرطان به خصوص سالمندان مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: تهوع، استفراغ، شیمی‌درمانی، درمان‌های مکمل.

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های ارائه خدمات تسکینی سالمندان مبتنی بر مراقبت در منزل

حسن ابوالقاسم گرگی ۱، جلال عربلو ۲، پرنیان نیک منش ۳

۱. دانشیار مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، مرکز تحقیقات علوم مدیریت و اقتصاد

سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. استادیار سیاست گذاری سلامت، عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات علوم مدیریت و اقتصاد سلامت، مرکز تحقیقات علوم مدیریت و اقتصاد سلامت،

دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۳. دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: پرنیان نیک منش (Nikmaneshp.n@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی جمعیت یکی از عواملی است که باعث می‌شود سطح نیاز و در نتیجه تقاضا برای مراقبت‌های سلامت افزایش یابد. وقتی جمعیت سالخورده می‌شود ذخیره کالای سلامت کاهش می‌یابد و الگوی بیماری‌ها از بیماری‌های عفونی به بیماری‌های مزمن تغییر پیدا می‌کند. افراد با طول عمر بیشتر، مصرف بیشتری از معالجات و درمان‌ها دارند. نظام‌های سلامت امروزی با یک چالش دوگانه و همزمان به‌منظور شناسایی نیازهای فوری جمعیت جوان و آماده شدن برای تغییر تصویر جمعیت به یک جمعیت سالمندتر با بیماری‌های غیر واگیر بیشتر مواجه هستند. بازسازی و مدرن سازی نظام سلامت با راهبردهای صحیح و چشم‌انداز قوی مستلزم اولویت‌بندی و پیوند دادن میان ابعاد مختلف اصلاحات بخش سلامت است.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش از پایگاه‌های داده الکترونیکی انگلیسی شامل SID، Magiran، Science Direct، GoogleScholar، PubMed، Scopus می‌باشد. پس از ارزیابی معیارهای ورود و کیفیت مقالات، ۲۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: از مجموع ۹۸ مقاله، ۲۰ منبع مرتبط انتخاب شد. به طور کلی چهار بعد و مؤلفه مرتبط با ارائه خدمات تسکینی سالمندان مبتنی بر مراقبت در منزل شناسایی شد که عبارتند از: گروه‌های هدف و ذینفعان، مزایای ارائه خدمات مراقبت تسکینی سالمندان در منزل، نحوه تأمین مالی و محدودیت‌های اجرای این طرح در کشور.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که می‌توان از تجارب کشورهای موفق که پیش از ایران با بحران سالمندی مواجه شده‌اند استفاده کرد. برخی موارد عبارتند از: پوشش همگانی بیمه اجتماعی و سلامت، استفاده از ظرفیت افراد داوطلب و بخش خصوصی، مراقبت ادغام یافته با استفاده از تیم بین رشته‌ای، استفاده از فناوری‌های نوین، ظرفیت‌سازی برای آموزش نیروی انسانی و در نظر گرفتن حمایت‌های مالی و غیرمالی برای خانواده‌هایی که از سالمندان خود مراقبت می‌کنند.

کلمات کلیدی: سالمندان، مراقبت تسکینی، مراقبت در منزل.

psc-01880155

بررسی تأثیر برنامه خود مدیریتی بر خودکارآمدی زنان سالمند غرب تهران

ثریا نجاتی^۱، مجیده هروی کریمو^۲، ناهید رژه^۲

۱ مربی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

۲ استاد دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه شاهد

نویسنده مسئول: ثریا نجاتی (nejatiso@tums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: ضرورت توجه به سالمندان به علت افزایش تعداد آن‌ها بسیار مهم تلقی می‌شود، در این دوره زندگی، سلامت سالمند به علت ضعف سیستم ایمنی و بیماری‌های مزمن تهدید می‌شود. می‌توان سالمند را با برنامه خودمدیریتی که یکی از روش‌های توانبخشی است و توانجو نقش اصلی در آن دارد به حداکثر استقلال و بهبود سلامت رساند. لذا هدف این مطالعه ارتقا خودکارآمدی سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی تصادفی شده دو گروه می‌باشد که در آن ۶۸ سالمند زن مراجعه‌کننده به سراهای محله غرب تهران، وارد مطالعه شدند و به صورت تصادفی به دو گروه مداخله و کنترل تخصیص داده شدند. ابتدا پرسشنامه‌های دموگرافیک و خودکارآمدی توسط هر دو گروه تکمیل گردید. سپس گروه مداخله در برنامه آموزشی خودمدیریتی ۸ جلسه‌ای شرکت نمودند. یک و سه ماه بعد از اتمام مداخله، پرسشنامه خودکارآمدی، مجدداً توسط دو گروه تکمیل شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها آزمون‌های آماری کای دو، دقیق فیشر، تی مستقل و آنالیز کواریانس با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های پژوهش، قبل از مداخله بین دو گروه از نظر مشخصات دموگرافیک اختلاف آماری معناداری نشد و همگن بودند همچنین از نظر خودکارآمدی اختلاف آماری معنادار نگردید ($p=0.94$). از این نظر همگن بودند. یک و سه ماه بعد از مداخله، تفاوت آماری بین دو گروه معنادار شد ($p<0.001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، برنامه خود مدیریتی بر میزان خودکارآمدی سالمندان موثر بوده است.

کلمات کلیدی: برنامه خود مدیریتی، خودکارآمدی، سالمندی.

psc-02410229

خواب و فعالیت فیزیکی در سالمندان مبتلا به روماتیسم مفصلی

معصومه رامبد ۱، محمدعلی نظری نیا ۲، نیلوفر پاسیار ۱، محمد حسین خادمیان ۳

۱. دانشیار، مرکز تحقیقات مراقبت‌های روان جامعه نگر، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. استاد، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۳. مربی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: دکتر معصومه رامبد (rambodma@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: نقص در فعالیت فیزیکی و خواب یکی از مشکلات شایع در بیماران روماتیسمی است که می‌تواند کیفیت زندگی آن‌ها را تحت تأثیر منفی خود قرار دهد. این مطالعه باهدف تعیین وضعیت خواب و فعالیت فیزیکی در سالمندان مبتلا به روماتیسم مفصلی انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر بر روی ۱۶۰ بیمار مبتلا به روماتیسم مفصلی سالمند مراجعه‌کننده به مراکز روماتولوژی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام دهد. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه خواب و فعالیت فیزیکی جمع‌آوری شد.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد ۸۵/۴ درصد از شرکت‌کنندگان در این مطالعه زن بودند. میانگین سنی این سالمندان ۶۸/۰۰ (۷/۵۷) بود. میانگین خواب شبانه در این سالمندان ۶/۳۲ (۱/۹۹) بود. ۷۸/۷ درصد از سالمندان خواب نیمروزی داشتند و مدت‌زمان خواب نیمروزی آن‌ها ۴/۸۶ (۲/۱۵) ساعت بود. میانگین فعالیت فیزیکی روزانه آن‌ها ۳/۵۰ (۲/۰۴) ساعت بود. سی و یک درصد از افراد فعالیت محدود روزانه داشتند.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که میانگین خواب شبانه سالمندان مبتلا به روماتیسم مفصلی کمتر از استاندارد که ۷-۸ ساعت می‌باشد، است. هر چند خواب نیمروزی استاندارد ۹۰-۳۰ دقیقه می‌باشد، میانگین خواب نیمروزی این سالمندان ۴/۸۶ ساعت است. به علاوه میانگین فعالیت فیزیکی روزانه آن‌ها نیز گویای پایین بودن فعالیت فیزیکی آن‌ها می‌باشد. لذا انجام مداخلاتی جهت فعال نگه داشتن این سالمندان و بهبود سلامت خواب آن‌ها توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: خواب، فعالیت فیزیکی، سالمندی، روماتیسم مفصلی.

psc-00740251

A Systematic Review of the Challenges and Opportunities of Machine Learning in Older Adults Clinical Care

Mohammad Javad Ghazanfari¹, Seyedah Mah Jabin Taheri Otaqhsara², Akbar Zare Kaseb¹, Amir Emami Zeydi², Mustafa Esfandiari², Mehsa Dadkhah Tehrani³

1. Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2. Mazandaran University of Medical Sciences, Mazandaran, Iran

3. Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Mohammad Javad Ghazanfari (javad.ghazanfari12@gmail.com)

Abstract

Introduction: Machine learning as one of the components of artificial intelligence is known to play an effective role in increasing the accuracy of diagnosis, sensitivity and clinical features for predicting complications related to elderly people. However, the widespread adoption of machine learning has challenged the development of clinically relevant models due to the lack of expert programming in the medical community and access to health data. The aim of this study was to determine the challenges and opportunities of machine learning in older adults.

Material and Methods: The protocol of this systematic review followed the PRISMA guideline. An extensive search was carried in online databases including PubMed, ISI, Scopus, Google Scholar, and ProQuest with the keywords such as "Machine Learning", "Transfer Learning", "Artificial Intelligence", "elderly", "Geriatrics", "care", "clinical care", from the earliest records up to October 20, 2022. Also, all English-language opinions, lesson learned and Letters to the editor studies related to the purpose of the present study were included. All stages of search and quality evaluation of articles were conducted by two researchers, independently.

Results: 6 out of 341 studies were included in the study. The challenges of machine learning in clinical care were including lack of complete expertise in using machine learning (n=6), lack of expert programming (n=5) and inappropriate access to health data (n=4). On the other hand, these challenges lead to the creation of opportunities such as the development of automatic machine learning platforms to facilitate clinical studies to fully understand the high capabilities of artificial intelligence in the health field, especially clinical care (n=3), extensive education of healthcare workers, especially doctors (n=3), and improving the standard of clinical care (n=2).

Conclusion: In general, the use of machine learning, despite the challenges raised, can avoid heavy costs for the patient, family and medical systems by accurately and early diagnosis of complications when care resources are limited and expensive.

Keywords: Machine Learning .Artificial Intelligence .elderly, Geriatrics .clinical care.

psc-00740252

Machine Learning for Burned Wound Management: A Narrative Literature Review from a Nursing Perspective

Mohammad Javad Ghazanfari¹, Mustafa Esfandiari², Akbar Zare Kaseb¹, Mohammad Hashem Gholampour², Seyedah Mah Jabin Taheri Otaqhsara², Mehsa Dadkhah Tehrani³

1. Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2. Mazandaran University of Medical Sciences, Mazandaran, Iran

3. Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Mohammad Javad Ghazanfari (javad.ghazanfari12@gmail.com)

Abstract

Introduction: Machine learning (ML) helps predict and make decisions about the diagnosis and treatment of diseases using data and previous experiences through statistical techniques and computer programs. One of the applications of ML is the diagnosis and management of burn wounds. However, ML for burn wound management is still questionable and challenging. The aim of this study was to the role of Machine learning for burned wound management from the nursing perspective.

Materials and Methods: The protocol of the narrative review followed the PRISMA guideline. An extensive search was conducted in online databases including PubMed, ISI, Scopus, Google Scholar, Science direct with the keywords such as "Machine Learning", "Transfer Learning", "Artificial Intelligence", "Burn", "Wounds and Injuries", "Wound Healing", from the earliest records up to October 20, 2022. Also, all original English articles related to the purpose of the present study were included in the study.

Results: Various roles such as preparing ML algorithms for burn assessment and burn wound management, increasing sensitivity and accuracy in predicting burn-related complications such as acute kidney injury, classifying and identifying burns at different depths using the color and texture characteristics of laboratory images and Prediction of burn space and severity and spatial frequency domain imaging has been proposed for the diagnosis of burn wounds and decision making for skin grafting.

Conclusion: Overall, it seems that ML can be considered as a new and promising technology for the management of burn wounds. However, evidence in this regard is limited. Therefore, it is suggested that future researchers design good studies to evaluate the role of ML in accurate assessment of patients and diagnostic and therapeutic measures for patients with burn wounds.

Keywords: Machine Learning .Artificial Intelligence .Burn, Wounds and Injuries .Wound Healing.

psc-01530096

Examining the Effect of Humidifier Therapy on Hoarseness and Coughing Following Endotracheal Extubation in the Elderly after Undergoing Coronary Artery Bypass Surgery

Maryam Sadat Nasorollahi¹, Nahid Rejeh², Majideh Heravi-Karimooi³, Seyed Davood Tadrizi⁴, Alireza Sarlak⁵

1 Critical Care Nursing, Shahed University, Tehran, Iran.

2 Elderly Care Research Center, Faculty of Nursing and Midwifery, Shahed University, Tehran, Iran

3 Elderly Care Research Center, Faculty of Nursing and Midwifery, Shahed University, Tehran, Iran

4 Nursing Education and Management, School of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

5 Nursing, Rajaie Cardiovascular, Medical and Research Center, Tehran, Iran

Corresponding Author: Nahid Rejeh (Email:nrekeh@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Hoarseness and coughing are common complications following endotracheal extubation. It has been stated that humidifier therapy has anti-inflammatory properties. Therefore, the present study has been conducted in order to determine the effect of humidifier therapy on hoarseness and coughing following endotracheal extubation in the elderly undergoing coronary artery bypass surgery.

Materials and Methods: In a clinical trial, 80 elderly patients undergoing coronary artery bypass surgery were selected using convenience sampling. They were randomly divided into two control and experimental groups. The elderly patients in the experimental group were exposed to humidifier therapy after tracheal extubation. The control group received routine care. The intensity of cough and hoarseness were measured in both groups, after tracheal extubation. The severity of cough and hoarseness were recorded in both groups immediately after intervention, 6, 12, 18, and 24 hours after extubation. For analyzing the data, U Mann Whitney, chisquared and independent t-tests were performed using SPSS version 21.

Results: The effect of reducing the severity of coughing by humidifier therapy is -0.51% (P=0.001). Actually, humidifier therapy can reduce the probability of not coughing by 0.6% (P=0.001). Also, the effect of reducing hoarseness with humidifier therapy is -0.51%. Humidifier therapy can reduce the possibility of not hoarsening by 0.5%.

Conclusions: The findings of the present study reveal that humidifier therapy can decrease cough and hoarseness in the elderly patients after Endotracheal Extubation

Keywords: Endotracheal Extubation .Humidifier Therapy .Hoarseness .Cough .Elderly.

psc-02370222

The Effects Of Crocin Supplementation on Sleep Quality, General Health, and Happiness in Elderly Population: A Randomized, Double-Blind, Placebo-Controlled Trial

Amir Qadri¹, Hamidreza Sadeghi Gandomani¹, Mohammad Afshar¹, Zohre Sadat¹, Fatemeh Shirvanizadeh¹, Narges Naseri Borojni¹

1 Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding Author: Amir Qadri (gaderiam@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Old age is a period of human life in which general health, especially happiness and hope, might impair. Also, general health, sleep quality and happiness of the elderly in this stage of life start a reducing trend. The present study aimed to determine the effect of crocin of saffron on sleep quality, general health and happiness in elderly population.

Materials and Methods: This triple-blind randomized clinical trial recruited elderly referred to the health center in Kashan, Iran, at 2020 (n = 70). The study samples divided into intervention and control groups using computer-generated random numbers to receive either 30 mg/day crocin (2 plus crocin tablet, 15 mg BID) (n = 35) or placebo (2 tablets per day, 15 mg BID) (n = 35), one hour after taking food, for 4 weeks. The sleep quality, general health and happiness was evaluated on the at study baseline, 4 and 8 weeks after the intervention. Data were analyzed using Chi-square, independent t and repeated measures ANOVA tests.

Results: The two groups matched for demographic characteristics ($P > 0.05$). Independent t-test showed no significant difference between the two groups on the baseline (Sleep quality $p = 0.55$. General health $p = 0.060$ and happiness $p = 0.83$) while there was a statistically significant difference between the two groups on the post-test ($P = 0.001$) and follow-up for three variables.

Conclusions: taking crocin by elderly people had beneficial effects on sleep quality, general health and happiness. Given that the efficacy of psychological drug is more critically considered, health-care professionals can use natural medications such as crocin to increase the psychological parameters of elderly population.

Keywords: crocin sleep quality .general health .happiness .elderly.

psc-03500523

Frailty Screening of Older Adults in the Context of Primary Health Care

Hajar Ziaeefar¹, **Abolghasem Pourreza**², **Maryam Tajvar**³, **Hoseein Matlabi**⁴ and **Mehdi Yaseri**⁵

1. Healthcare Management PhD. Dept. of Health Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2. Professor. Dept. of Health Promotion and Education, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3. Assistant Professor of Healthcare Management. Dept. of Health Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4. Research Centre for Integrative Medicine in Ageing, Ageing Research Institute, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

5. Associate Professor Biostatistics. Dept. of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Hajar Ziaeefar (mh.ziaeefar@gmail.com)

Abstract

Introduction: Older adults are high risk to chronic diseases that lead to increased frailty and mortality as well as increased pressure on the health system, through screening and early detection of frail older adults in primary healthcare, the associated complications as well as mortality can be reduced. The aim of this study is frailty screening of older adults based on chronic diseases.

Material and Methods: This quantitative cross-sectional study was conducted in Tehran (Iran) in 2019. A two stage cluster sampling method was employed. Level of frailty were screened by the PRIZMA-7 questionnaire. The Questionnaire was piloted with 18 respondents. The test-retest reliability score for the questionnaire was $r=0.82$, $p<0.001$. Data analysis of the questionnaire was conducted using nonparametric tests and Logistic Regression model by SPSS software Version 22.

Results: frailty level of $76 \leq$ years' old people were 12.59 times higher than people aged 65-60 years. Frailty level of men was 0.97 times higher than women, which was not statistically significant. Median (Q1-Q3) frailty of 99 older adults who suffer from cardio diseases was 1(1-2) and it was, 1(0-2) for older adults who did not. Median (Q1-Q3) frailty was 2 (0-4) for 149 older adults with bone disease and 1 (0-1) for people who did not. According to Mann-Whitney test, these difference for both diseases were statistically significant (p -value <0.001).

Conclusion: Early detection of older adults in the age group of $76 \leq$ years and the older adults who suffering from cardiovascular and bone disease can be more effective to decrease frailty consequences.

Keywords: Frailty .Brief screening .Older adults .Chronic disease .Primary care.

psc-03610470

Risk factors for Postoperative Delirium in Geriatric Patients with Hip Fracture

***Parsa farmahin farahany*¹, *Amirali alizadeh*², *Fatemeh Rostami*³, *Samira node*⁴**

1. Parsa farmahin farahany*, Student Research Committee, Faculty of paramedicine, Iran university of medical sciences, Tehran, Iran.
2. Amirali alizadeh, MSc of surgical technology, Operating room group, Faculty of nurse and midwifery, Shiraz medical university, Shiraz, Iran
3. Fatemeh Rostami, MSc of surgical technology, Operating room group, Faculty of nurse and midwifery, Shiraz medical university, Shiraz, Iran
4. Samira Node, MSc of surgical technology, Operating room group, Faculty of nurse and midwifery, Shiraz medical university, Shiraz, Iran

Author: Parsa farmahin farahany (parsafarahany1998ssparsa@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The incidence of hip fracture is increasing concurrently with the aging of the population. It has been estimated that in many countries, the number of hip fractures will rise from 1.7 million in 1990 to 6.3 million in 2050. One of the complications associated with hip fracture is postoperative delirium. Delirium is a common neuropsychiatric syndrome that can happen in hospitalized patients from different settings. Risk factors in terms of delirium after hip fracture surgeries have been researched in many studies, while they have not reached an agreement.

Material and Methods: PubMed, EMBASE, and Cochrane Library were searched from inception until January 21st, 2022. A combined searching strategy of subject words and free words was adopted. Studies involving risk factors for postoperative delirium in elderly patients undergoing hip fracture surgeries were reviewed.

Results: A total of 23 studies were included. The following risk factors were significant: advanced age, preoperative cognitive impairment, preoperative dementia, preoperative delirium, diabetes, preoperative functional dependence, ASA level, low albumin, medical comorbidities, Parkinson's disease and surgery delay.

Conclusion: Clinicians should be alert to patients with those risk factors. To identify the risk factors more precisely, more research studies with larger sample size and better design should be conducted.

Keywords: Risk factors .Postoperative delirium .Hip fracture .Geriatric.

psc-03810427

Saffron: New Option in Alzheimer's Disease Treatment

Sara sadeghi^{1,2}, ***Hamed Mirzaei***³

1 Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2 School of Medicine, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

3 Research Center for Biochemistry and Nutrition in Metabolic Diseases, Institute for Basic Sciences, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

*Corresponding Author: Hamed Mirzaei (mirzaei-h@kaums.ac.ir & h.mirzaei2002@gmail.com)

Abstract

Introduction: Alzheimer's Disease (AD) is a neurodegenerative disorder associated with aging and the main etiology of dementia worldwide. Despite the immense research on this disease, only a few drugs capable of delay the progression of the disease are currently available. Saffron (*Crocus sativus* L.) has been commonly used as a medicinal plant, in food preparation and currently has vast therapeutic traits attributed to it.

Material and methods: The strategy of the search was based on a focused literature review. Databases used to identify the most relevant articles included Google Scholar and PubMed. Search keywords used in variable forms included: "Alzheimer's Disease", "crocetin", "saffron", "safranal" and "crocin". Papers published in the last decade or related publications were chosen for this review article.

Results: In vitro and in vivo preclinical studies have explained the efficacy of saffron on cognitive disturbance in animal models of AD, emphasizing that crocin seems to be capable of modifying A β and tau protein aggregation, decreasing oxidative stress and setting glutamate levels. Clinical studies have demonstrated that the impacts of saffron on cognitive impairment were not distinct from those produced by memantine and donepezil, also possessed a better safety profile.

Conclusion: Saffron and its compounds should be further investigated due to consider them safer alternatives in AD treatment.

Keywords: Neurodegenerative disorders .Alzheimer's Disease .Saffro .Crocin.

psc-02310362

Effectiveness of Virtual Reality (VR) in the Rehabilitation Care of Elderly

Fatemeh Rahimi¹, Parisa Arzani²

1. Assistant Professor, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

2. Assistant Professor, Department of Physiotherapy, School of Rehabilitation Sciences, Semnan University Of Medical Sciences, Semnan, Iran

Corresponding author: Fatemeh Rahimi (frahimi85@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The number of elder people has increased steadily over the time. Over the past two decades, virtual reality (VR) has been the subject of growing interest in oncology. Virtual reality (VR) is a subject of interest and curiosity in cancer research. A growing number of researchers are studying the impact of VR to improve the patient's quality of life. The aim of this study was to review published studies carried out on the effectiveness of virtual reality (VR) in the rehabilitation care of elderly.

Methods: This literature review was carried out in five databases: PubMed, Medline, Web of Science, Scopus and PEDro. A total of 345 articles were found, and after the removal of duplicates, 157 titles and abstracts were screened. From the screened abstracts, 34 studies were read in full text. 27 of those were excluded for the following reasons: conference papers, low quality randomized controlled trial (RCT), intervention not relevant or wrong population.

Finding: Virtual reality (VR) has several applications in the rehabilitation domain and also generates a secure environment to do activities. Evaluation of the effectiveness of VR among elders revealed positive effects of VR as a tool to reduce risks of falls and also improve the social and emotional well-being of older adults. The decline in physical and mental health, the loss of functional capabilities, and a weakening of social ties represent obstacles towards active aging among older adults and indicate a need for support. So, recent studies and new experiments in the field of geriatrics have shown that virtual reality can help older people feel less alone, increase their sense of well-being and mobility, and even benefit those with Alzheimer's or dementia.

Keywords: rehabilitation .virtual reality .elderly .elder people, physical therapy.

psc-03290347

Evaluation of Risk Factors in Elderly Patients with Diabetic Foot Ulcers Referred to Shohada Educational and Medical Center of Ghaen

Mohammad Hadi Sarvari¹, Mohammad Reza Jani², Narjes Khatoon Taheri³

1. Instructor of Critical Care Nursing, Department of Nursing, Qaen School of Nursing and Midwifery, Birjand

2. University of Medical Sciences. Corresponding author. Sarvarymh350@gmail.com

3. Instructor of Critical Care Nursing, Department of Nursing, Ferdows School of Nursing, Birjand University of Medical Sciences.

Corresponding author: Mohammad Hadi Sarvari (sarvarymh350@gmail.com)

Abstract

Introduction: Diabetes is the most common endocrine disease and can lead to dysfunction of the kidneys, eyes, heart, arteries and nervous systems. Diabetes is the the main reason of diabetic foot ulcers and lower limb amputation which in turn reduces the quality of patients life. This study was done to evaluate the risk factors Leading to diabetic foot ulcers in elderly.

Methods: This case-control study was performed on 58 elderly diabetic patients with diabetic foot ulcer (case group) and 110 diabetic patients without diabetic foot ulcer (control group), referred to shohada Educational and Medical Center of ghaen during 2019 and 2020. Patients information was collected using a researcher-made checklist. data were analyzed after entering SPSS software version 16.

Results: The mean age of patients in case group was 68.2 and in control group was 49 years old. In the case group, 68.96% were men, 31.04% were women, and in the control group, 55.45% were men and 44.55% were women. The average diabetic duration was 25.2 years in case group and 12.34 years in control group. 72.41% in case group and 76.36% in control group used oral drugs and the rest of the subjects in two groups used insulin to control blood sugar. 94.82% in case group and 82.72% in control group had a history of previous hospitalization due to complications of diabetes. 36.2% of the subjects in the case group and 32.72% in the control group had a history of smoking. 37.93% of the subjects in the case group and 37.27% in the control group had a family history of diabetes. There was a statistically significant difference between two groups in terms of age, sex and diabetic duration ($P<0/05$) and in other cases this difference was not significant.

Conclusion: In men, with increasing in age and diabetic duration, increases the risk of diabetic foot ulcers. Therefore, it is necessary for these people to be given more care and training in this field.

Keywords: Diabetes, Diabetic foot ulcer, Amputation.

psc-04820590

The Effect of Aerobic Exercise on the Quality of Life in Elderlies

Farzaneh Gouyande¹

1 BSc Nursing Student, Nursing and Midwifery Faculty, Kashan University of Medical Sciences

Abstract

Background: According to the reports of World Health Organization, the pace of population ageing is much faster than in the past and in 2050, 80% of older people will be living in low- and middle-income countries. As people get old, physical and mental functions gradually begin to decrease besides WHO discovered that 60–85% of people in the world have sedentary lifestyles, which it leads to one of the most serious community health concerns in western countries. An inactive lifestyle is increasingly the main cause of most chronic diseases. In this vein, The maintenance of high physical function is one of the key factors for successful aging. Therefore, this study was conducted with the aim of reviewing the effect of aerobic exercise on the quality of life (QoF) in elderlies.

Method: The present study was a review article. The process of collecting data was searching keywords: “Quality of life”, “Aerobic exercise”, “Older adults” and “Physical activity” in Persian and Latin sources in databases: “PubMed”. “Google Scholar” and “WHO”. Searched articles from 2014 to 2023 were reviewed. A total of 184articles were obtained and finally 10 articles were used to write a review.

Results: The results suggest that physical activity (PA) was positively and consistently associated with some QoL domains among older individuals, supporting the notion that promoting PA in the elderly may have an impact beyond physical health. PA can positively effect different aspects of human well-being. Staying physically and mentally active can therefore not only delay the development of some chronic illnesses and disabilities in older adults, but also improve positive psychological characteristics.

Conclusion: Aerobic exercise improves Psychological Well-Being, QoL and psychological status. Therefore, Recommending continuous aerobic exercise helps the elderly to improve their quality of life and prevent the complications of aging.

Keywords: Aerobic exercise; Physical activity; Older adults; Quality of life.

psc-03290348

Elderly and Pressure Ulcers

Mohammad Hadi Sarvari¹, Mohammad Reza Jani², Zahra Ebadinejad³

1. Instructor of Critical Care Nursing, Department of Nursing, Qaen School of Nursing and Midwifery, Birjand

2. University of Medical Sciences. Corresponding author. Sarvarymh350@gmail.com. 09159643058.

3. Birjand University of Medical Sciences.

Corresponding author: Mohammad Hadi Sarvari (sarvarymh350@gmail.com)

Abstract

Background and Objective: One of the most common problems in health care is pressure ulcer in elderly.

Method: In this article, we review the results of articles related to pressure ulcers and its risk factors and treatment, which were conducted between 2019 and 2022.

Findings: This complication is caused by decreased soft tissue blood flow following compression of the tissue between two hard surfaces, such as the bone surface from the inside and the surface of the bed or chair from the outside, and the necrotic cells themselves destroy adjacent cells. This complication affects the quality of life of patients and if not treated properly, can cause irreparable problems for the patient. Pressure ulcers increase the cost of health care and are known as the third most costly disorder after cancer and cardiovascular disease. The disease affects three million adults in the United States and is a major burden on the health care system. Pressure ulcers or injuries are seen predominantly in patients who belong to geriatric group, severely malnourished, paraplegic or neuropathic population. It can also be seen as a consequence of prominent implants/medical devices causing skin pressure. The condition becomes more complex and challenging to manage when it is associated with other comorbidities such as diabetes, infection, immunosuppression and poor tissue perfusion. One of the important points of pressure ulcers management is in obese patients. Several studies have shown that obesity is associated with an increased risk of pressure ulcer. Increased duration of surgery and postoperative urinary tract infections are also two important risk factors for pressure ulcer. The most important stages are stage three and stage four pressure ulcers which generally require multiple surgeries including debridements, washouts and wound closures. There are different surgical techniques described in the literature including myocutaneous flaps, perforator flaps and muscular flaps to provide adequate tissue cover and to achieve satisfactory healing of the ulcers. The possible common post-operative complications include infection, seroma formation, necrosis of the flaps, hematoma formation with subsequent infection and wound dehiscence. Along with surgical techniques, there are other measures such as the use of vacuum-assisted drainage, nutritional supplements and a variety of dressings which are in use and can play a role in achieving the aim of healing the ulcers depending on their stages and accompanying comorbidities of the patients. Dressings include the use of advanced nano-dressings, negative-pressure dressings, intelligent dressings with advanced sensors, oscillating magnetic fields, electrical excitation, ultrasound and infrared light, the use of biofilms and topical antimicrobials such as silver. Honey and polyhexamethylene bioguanide, herbal medicines. Platelet growth factors, omega-3 oils can help accelerate the healing of pressure ulcers.

Conclusion: The overall positive outcome of managing such wounds depends on a number of factors, and therefore requires a multidisciplinary approach to address nutrition, patient's immune system, well-equipped nursing care and training, and indeed an appropriate approach.

Keywords: pressure ulcer, dressing, risk factor.

psc-03300350

Frequency of Different Oral Mucosal Lesions in Geriatric Patients Attending the Department of Oral and Maxillofacial Medicine of Tabriz Faculty of Dentistry

Katayoun Katebi¹

Assistant professor, Department of Oral and maxillofacial

1. medicine, Faculty of Dentistry, Tabriz university of medical sciences, Tabriz Iran

Corresponding author: Katayoun Katebi (k_katebi@yahoo.co.uk)

Abstract

Background: Geriatric population has higher risk for developing oral mucosal lesions, which can affect their quality of life negatively by disturbing mastication, swallowing, and speech and the common symptoms are burning, irritation, and pain. The Aims of this study was to determine the frequency of each oral lesions in the geriatric population attending the department of oral and maxillofacial medicine of Tabriz faculty of dentistry.

Materials and methods: This cross-sectional study was conducted using the medical records of the patients aged over 65 years old who attended the department of oral and maxillofacial medicine from 2019- 2021. Dental and oral clinical examinations along with demographic information were recorded. The identified oral lesions were classified as potentially malignant disorders, malignancies, reactive lesions, denture related lesions, immune mediated lesions, pigmented lesions and lesions related to tongue. Descriptive statistics and Kruskal-wallis test were performed ($P < 0.05$). It should be mentioned that this is not a prevalence study because only the medical records of patients who have oral lesions are kept in this department.

Results: A total of 237 geriatric patients were identified. 151 (63.7%) were female and 86 (36.3%) were male. Mean age of patients was 71 ± 4.7 . Totally 169 patient (71.3%) were edentulous. Overall, coated tongue (51.26%) was the most frequently detected lesion, followed by denture stomatitis (38.84%), sublingual varicosities (22.67%) and, lichen planus (19.68%). There wasn't any significant relationship between the type of the oral lesion and gender ($P = 0.09$).

Conclusion: As it can be seen edentulousness and complications related to it such as denture stomatitis is very common in this population. This shows the need for educating the adult population about the importance of oral health and retaining their natural teeth. Designing of a suitable, accessible, and affordable health outreach programmes are very important.

Keywords: Oral mucosal lesions .Geriatric population .Dentistry.

psc-03500529

Evaluation of Elderly's Integrated Healthcare Components in Primary Healthcare Centers of Tehran, Iran

Hajar Ziaeefar¹, Abolghasem Pourreza², Maryam Tajvar³, Mehdi Yaseri⁴

1. Healthcare Management PhD. Dept. of Health Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
  2. Professor. Dept. of Health Promotion and Education, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
  3. Assistant Professor of Healthcare Management. Dept. of Health Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
  4. Associate Professor Biostatistics. Dept. of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
- Corresponding author: Hajar Ziaeefar. mh.ziaeefar@gmail.com

Abstract

Introduction: Over the past few decades, significant demographic and epidemiological changes have been occurred and led to serious changes in the health-care needs of the elderly. Integrated care has been emerged as a strategy to provide better care for the elderly in the community. The aim of this study was conducted to evaluate components of integrated health-care program of the elderly

Materials and methods: This quantitative cross-sectional study was conducted in Tehran (Iran) in 2019. For the purpose of the study, a two-stage cluster sampling method was employed. In the first stage, primary health-care centers were selected, then in the second stage, a systematic random sampling was conducted based on the number of the elderly covered by each center. Level of frailty, medication use awareness, and self-care ability were evaluated by the elderly self-report questionnaire. The questionnaire was piloted with thirty respondents. The test-retest reliability score for the questionnaire was $r=0.795$, $P<0.001$. Data analysis of the questionnaire was conducted using generalized estimating equation model by SPSS software Version 22. Statistical significance for all analyses was set at $P < 0.05$

Results: Findings of the components showed that the mean $\pm$ standard deviation of frailty (80 ± 17) and self-care ability (87 ± 17) were higher than the mean of medication use awareness (49 ± 19). Frailty and self-care ability ($\beta =$ frailty, self-care) of the elderly had a positive statistical significance with the ones with good financial status ($\beta = 5, 10$) and without chronic disease ($\beta = 4, 5$). Medication use awareness had a negative statistical significance with illiteracy ($\beta = -9.5$)

Conclusion: It is suggested that the medication use awareness of the elderly should be prioritized by improving integrated health-care program.

Keywords: Elderly, integrated health care, medication review, risk screening, self care ability.

psc-03830423

Neuroprotective Effects of Quercetin in Alzheimer's Disease

Fatemeh Zarepour¹

1. MD Student, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding author: Fatemeh zarepour (zarepurfatemeh@gmail.com)

Abstract

Background: Alzheimer's disease (AD) primarily affects elderly persons and accounts for 60–80% of all dementia cases 65 years of age or older. A flavonoid with remarkable pharmacological effects and positive therapeutic potential, quercetin, is. It is extensively dispersed across plants and is frequently consumed, primarily in fruits and vegetables, in everyday meals.

Methods: Studies with data that were recently published were often sourced from search engines like PubMed, Scopus, and Medline and included in this article. Our search criteria were “[Quercetin (Title/Abstract)] AND [Alzheimer’s disease (Title/Abstract) OR Alzheimer disease (Title/Abstract)].”

Results: In this review, we give a summary of the most recent research on quercetin's potential as a lead drug in clinical applications and its connection to cognitive function in Alzheimer's disease. In a number of in vitro and in vivo models, it displays advantageous qualities against general processes of AD pathogenesis. By reducing oxidative stress and neuroinflammation, it safeguards neuronal cells. Quercetin has anti-disease Alzheimer's effects that include inhibiting tau phosphorylation and A aggregation. By preventing the AChE enzyme from hydrolyzing acetylcholine, it raises acetylcholine levels. Even though it exhibits neuroprotective efficacy in a number of in vitro and animal models, in vivo investigations have found that it undergoes substantial metabolic processing after entering the body through the gut, which has an impact on its bioavailability.

Conclusion: Future clinical studies of quercetin and its analogues as neuroprotective medicines must increase their bioavailability by creating related compounds with better stomach and brain penetration, which will probably improve clinical efficacy.

Keywords: Alzheimer’s disease .clinical directions .mechanistic insights .polyphenols .quercetin.

psc-03840425

Neuroprotective Effects of Quercetin in Parkinson's Disease

Pouya Taghavi^{1,2}, Majid Nejati³

1. Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. School of Medicine, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

3. Anatomical Sciences Research Center, Institute for Basic Sciences, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding author: Majid Nejati (mnejatimt@gmail.com)

Abstract

Background: The increasing loss of dopaminergic neurons in the substantia nigra pars compacta is a hallmark of Parkinson's disease (PD), a chronic and progressing neurodegenerative condition (SNc). Quercetin, a naturally non-toxic flavonoid with antioxidant, anti-apoptotic, and anti-inflammatory effects that falls within the safe dose range, is crucial in the treatment of aging-related illnesses.

Methods: Studies with data that were recently published were often sourced from search engines like PubMed, Scopus, and Medline and included in this article. Our search designations were "[Quercetin (Title/Abstract)] AND [parkinson's disease (Title/Abstract) OR parkinson disease (Title/Abstract)]."

Results: By targeting SIRT1, quercetin is a potential therapeutic approach for treating Parkinson's disease (PD). It has been demonstrated that developing therapies can reduce neuroinflammation, SIRT1/Nrf2/HO-1-mediated oxidative stress, SIRT1/NF-B/NLRP3 pathway-mediated PKD1/CREB phosphorylation and BDNF gene expression, SIRT1-mediated PKD1/CREB phosphorylation and BDNF gene expression, SIRT1-mediated mitochondrial disorders in the dopaminergic neurons, and SIRT1-PINK1-Parkin-mediated mitochondrial

Conclusion: These findings proposed that quercetin may be a flavonoid that can prevent the onset of Parkinson's disease. The mechanism behind the neuroprotective properties of quercetin, however, need more research.

Keywords: Quercetin, Aging-related diseases, Parkinson's disease, Oxidative stress, Mitochondrial dysfunction, Inflammatory response.

psc-03960422

The Effects of Genistein on Aging

Amirhossein Sheida^{1,2}, ***Hamed mirzaeri***²

1. Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. School of Medicine, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Correspondence: Hamed Mirzaeri (h.mirzaei2002@gmail.com)

Abstract

Introduction: Nowadays, due to the increase in life expectancy, one of the main goals of scientific research is to counteract the onset of age-related diseases. Genistein is one of the several non-pharmacological agents with the capacity to be used as geroprotector, i.e. to promote health span. It is an isoflavone, and its distribution in the plant kingdom is restricted to the Leguminosae.

Material and methods: We searched for all articles published in English and indexed in Medline from January 2000 to December 2022. We included animal models and RCTs for Genistein in age-related diseases. Our search criteria were “[Genistein (Title/Abstract)] AND [Alzheimer’s disease (Title/Abstract) OR Alzheimer disease (Title/Abstract)]” OR “[Genistein (Title/Abstract)] AND “[Parkinson disease (Title/Abstract)] OR “[Genistein (Title/Abstract)] AND “[Demntia (Title/Abstract)] OR “[Genistein (Title/Abstract)] AND “[aging-related diseases (Title/Abstract)] Then the literature was screened and the data were extracted.

Results: Genistein has been reported to have beneficial properties on age-related diseases. All these effects of genistein have been described both in cells and animal models. Genistein exhibits antioxidant activity against A β peptide-induced oxidative stress in various models, by decreasing the production of ROS. Genistein mediates this effect mainly through activation of the Nrf2/HO-1(nuclear factor erythroid 2/heme oxygenase-1) pathway.

Conclusion: These results highlight the fact that aspects of executive function are differentially sensitive to both genistein exposure and aging and suggest that altered prefrontal dopamine function could potentially play a role in mediating these effects.

Keyword: Ageing-related diseases ,Alzheimer’s disease ,Parkinson disease ,Dementia ,Herbal medicines.

psc-03980428

Saffron and Age-related Macular Degeneration: Could be a New Therapeutic Candidate?

Danial Molavizadeh^{1,2}, **Kiarash Soltani**³, **Hamed Mirzaei**⁴

1 Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2 School of Medicine, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

3 Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

4 Research Center for Biochemistry and Nutrition in Metabolic Diseases, Institute for Basic Sciences, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Hamed Mirzaei (mirzaei-h@kaums.ac.ir&h.mirzaei2002@gmail.com)

Abstract

Introduction: Age-related macular degeneration (AMD) is a neurodegenerative ocular disorder, based on oxidative stress and chronic inflammation pathogenesis. Saffron's major components, crocin and crocetin, as derivatives of carotenoids, are potential antioxidants with antiapoptotic characteristics.

Material and methods: The search strategy was based on a focused literature review. Databases used to find the most relevant articles included Google Scholar and PubMed. Search keywords used in various forms included: "saffron", "crocin", "crocetin", "safranal", "Age-related macular degeneration". Articles published in the last decade or relevant publications were selected for this review article.

Results: Saffron supplementation improved visual function in individuals with AMD, including those using AREDS supplements. Given the chronic nature of AMD, longer-term supplementation may be more beneficial. Saffron's biological properties, together with preclinical evidence, provide a strong rationale for testing the effect of saffron supplementation in early AMD.

Conclusion: The present data indicate that saffron supplementation may induce a short-term, significant improvement in retinal function in early AMD. Although such results must be further replicated and the clinical significance is yet to be evaluated, they provide important clues that nutritional carotenoids may impact AMD in novel and unexpected ways, possibly beyond their antioxidant properties.

Keywords: saffron .crocin .crocetin .safranal .Age-related macular degeneration.

psc-04680584

Affecting Interventions the Level of HbA1C in the Elderly Diabetes Patients

Foruzan Molaei¹

1. MSc of Nursing, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

Corresponding Author: foruzan molaei (molaei.foruzan@gmail.com)

Abstract

Introduction: As people age, the incidence of diabetes increases. Given that hemoglobin glycosylated (HbA1C) shows us blood glucose over the past 8-12 weeks, and a standard Criterion for long-term control of blood sugar. This systematic review was conducted to determine interventions affecting the level of HbA1C in elderly patients with diabetes.

Material and methods: The present study is a systematic review study that were searched articles on search engines and databases e.g. Magiran, SID, Scopus, Embase, Science direct, Google Scholar, and PubMed in English and Persian using keywords Hemoglobin glycosylated, Diabetes, HbA1C and elderly. Published articles in the last 25 years about the interventions influencing the level of HbA1C in elderly diabetic patients were entered. In the first stage, 40 articles were found. Of these, 11 articles related to the topic.

Results: The results of various studies showed that the national diabetes prevention and control program, intermittent aerobic exercise, treatment based on acceptance and commitment and reality therapy, endurance exercise with different intensities, group cognitive behavioral therapy and self-efficacy training have a positive effect on improving the HbA1C level of elderly diabetic patients. Self-managed program leads to improved blood glucose levels and decreased HbA1C levels in elderly patients with diabetes.

Conclusion: The results of the studies showed various interventions have been effective on HbA1C in elderly diabetics. It is necessary to use these interventions to improve the level of HbA1C in elderly people with diabetes.

Keywords: Hemoglobin glycosylated .Diabetes .HbA1C .elderly.

psc-04540537

Effect of Low-level Laser Therapy (LLLT) on Elders: A Systematic Review

Mohammadamin Jandaghian-Bidgoli¹

1. Student Research Committee, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Mohammadamin Jandaghian-Bidgoli (mohammadaminjandaghian@sbmu.ac.ir)

Abstract

Introduction: Low-level laser therapy (LLLT) is a noninvasive technique used in different medical fields. It has been applied in different medical areas such as wound healing, traumatic brain injuries, neurological disorders, cognitive disorders, Alzheimer's disease, pain, and arthritis, with different results. Recent attempts to develop nonpharmaceutical approaches are considered favorable for elders. This study aimed to evaluate the effect of LLLT on cognitive symptoms of elders.

Material and methods: We performed a systematic review and meta-analysis of RCTs evaluating the effect of LLLT on elders. PubMed, EMBASE, and the Cochrane Library were searched for articles published before August 2022. RCTs meeting our selection criteria were included. The methodological quality of the RCTs was evaluated according to the Cochrane risk-for-bias method.

Findings: Overall, 11 studies were included in this systematic review. The results showed that the positive and negative scales and agitation and excitement levels did not change significantly after LLLT. Besides, it was proved that LLLT can improve the quality of life and cognitive function among elders. When compared with pure exercise therapy, combined LLLT phototherapy plus exercise therapy had additional benefits in reducing the severity of pain, number of tender points, and fatigue. On the other hand, the results of the only RCT using combined LLLT phototherapy showed significant improvement in most outcomes except for depression when compared to placebo.

Conclusion: Our results provided the most up-to-date and relevant evidence regarding the effects of LLLT in elders. The findings suggest that laser therapy could be a promising treatment modality and an adjunct to pharmacotherapy in elders.

Keywords: Systematic Review, Low-level Laser Therapy, Elders

psc-03650381

How Active Aging Dimensions are Associated with the Mental Health of Muslim Older People in the Iranian Context

Badrye Karami¹, ***Maryam Tajvar***¹, ***Mehdi Yaseri***¹, ***Asghar Zaidi***²

1. Tehran University of Medical Sciences, Tehran, iran

2. Oxford University

Corresponding Author: Maryam Tajvar (mtajvar@sina.tums.ac.ir)

Abstract

Introduction: The process of demographic transition, coupled with modernization, has had considerable consequences for the structure and function of families as main source of support for the elderly. The main aim of this study was to provide a benchmark by examining associations between family factors and the elderly's social support.

Material and Methods: We conducted a cross-sectional survey of a random sample of 644 people aged 60+ years resident in Tehran stratified by the area's socioeconomic status. Multilevel mixed-effects models were used to examine the hypotheses.

Results: The analyses showed that family size, living arrangements, and contact with family members were associated with the elderly's receipt of instrumental social support. Living arrangements and quality of relationships with family members were associated with the elderly's perceptions of social support.

Conclusion: Implications of these findings are considered and may provide important insights into the implications of demographic and associated family changes for the elderly in the future.

Keywords: Family . Social Support . Iran.

psc-03650382

Gender Interaction in Association of Perceived Social Support and Health-Related Quality of Life among Iranian Older People: A cross-Sectional Survey

Badrye Karami¹, Astrid Fletcher², Emily Grundy³, Maryam Tajvar¹, Fatemeh Mohabbati⁴

1. Department of Health Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2. Faculty of Epidemiology & Population Health, London School of Hygiene and Tropical Medicine, London, United Kingdom.

3. Institute for Social and Economic Research, University of Essex, Essex, United Kingdom.

4. School of Public Health, Zabol University of Medical Sciences, Zabol, Iran.

Corresponding author: Dr. Maryam Tajvar (mtajvar@tums.ac.ir)

Abstract

Objective: This study aimed to examine the relationship between perceived social support and dimensions of Health-related quality of life (HRQoL) and to examine possible gender interaction in the mentioned associations.

Method: A community-based cross-sectional study was conducted among 644 participants over 60 years old in Tehran. The data were collected through face-to-face interviews conducted in their own homes using a structured multi-sectional questionnaire. Version 1 of the SF-12 scale was used to measure the HRQoL, consisting of two summary measures . PCS (Physical Component Score) and MCS (Mental Component Score). The Persian version of the Social Provisions Scale (SPS) was used to measure perceived social support. Four multilevel mixed-effects logistic regression models in STATA were used to examine the associations.

Results: Older people with poor SPS score were 1.8 times more likely to be in the worst quartile of the MCS distribution ($p=0.02$), and twice as likely to be in the worst quartile of the PCS distribution ($p=0.01$). We found strong evidence ($p=0.02$) to support the hypothesis of gender interaction in the association between economic status and PCS, and borderline evidence ($p=0.05$) for gender interaction in the association between physical activity and PCS.

Conclusions: Social support could be regarded as one of the main social determinants affecting HRQoL among elderly people. Men with poor economic status and poor physical activity, compared to women, are more likely to suffer from poor quality of life, thus men should be prioritized in financial support and lifestyle and physical activity interventions.

Keywords: Perceived Social Support, Quality of Life, older people, Gender.

psc-03650383

Role of Family in Provision and Perception of Social Support for Older People: A Cross-Sectional Survey in Tehran-Iran

Badrye Karami¹, ***Maryam Tajvar***¹, ***Emily Grundy***², ***Astrid Fletcher***³, ***Elizabeth Allen***³

1. Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2. Institute for Social and Economic Research, University of Essex, Essex, United Kingdom

3. Faculty of Epidemiology & Population Health, London School of Hygiene and Tropical Medicine, London, United Kingdom

Corresponding Author: Maryam Tajvar (mtajvar@sina.tums.ac.ir)

Abstract

Introduction: The process of demographic transition, coupled with modernization, has had considerable consequences for the structure and function of families as main source of support for the elderly. The main aim of this study was to provide a benchmark by examining associations between family factors and the elderly's social support.

Material and Methods: We conducted a cross-sectional survey of a random sample of 644 people aged 60+ years resident in Tehran stratified by the area's socioeconomic status. Multilevel mixed-effects models were used to examine the hypotheses.

Results: The analyses showed that family size, living arrangements, and contact with family members were associated with the elderly's receipt of instrumental social support. Living arrangements and quality of relationships with family members were associated with the elderly's perceptions of social support.

Conclusion: Implications of these findings are considered and may provide important insights into the implications of demographic and associated family changes for the elderly in the future."

Keywords: Family , Social Support , Iran.

مراقبت روانی اجتماعی

بررسی استرس زناشویی در سالمندان مبتلا به دیابت

لیلا قنبری افرا ۱، مریم ابراهیم پوررودپشتی ۱، منیره قنبری افرا ۲، محدثه ابراهیم پوررودپشتی ۳

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. کارشناس ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، سوپروایزر مجتمع شهید بهشتی - امیرالمومنین، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

۳. دانشجوی دکتری عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

نویسنده مسئول: لیلا قنبری افرا (ghanbari.afra91@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: در حال حاضر روابط زناشویی به‌عنوان یک موضوع مهم در مطالعات سیستم بهداشتی درمانی و نظام سلامت مطرح است و می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار گیرد؛ لذا مطالعه حاضر باهدف بررسی استرس زناشویی در سالمندان مبتلا به دیابت انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی بر روی سالمندان مبتلا به دیابت مراجعه‌کننده به مرکز دیابت در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۱ انجام گردید. ۱۶۰ بیمار به روش در دسترس انتخاب و وارد مطالعه شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های "اطلاعات زمینه‌ای و بالینی" و "استرس زناشویی استکهلم" جمع‌آوری شد. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های توصیفی و رگرسیون تک متغیره و چند متغیره تحت نرم‌افزار SPSS۲۱ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: متوسط سن شرکت‌کنندگان $63/24 \pm 6/02$ بود. ۵۷٫۷ درصد آن‌ها مرد بودند. تمام شرکت‌کنندگان بیش از ده سال سابقه ابتلا به دیابت را داشتند. ۲۵/۴ و ۳۹/۷ درصد به ترتیب دارای سابقه سایر بیماری‌های زمینه‌ای و مصرف دارو بوده‌اند. بیش از سه چهارم آن‌ها به یکی از عوارض دیابت مبتلا بوده‌اند. متوسط نمره استرس زناشویی در $13/49 \pm 5/53$ (۰-۱۷) بود.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج مطالعه استرس زناشویی در سالمندان مبتلا به دیابت بالا بود. از این رو پیشنهاد می‌شود ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی از جمله پرستاران با فراهم کردن زمینه‌های لازم برای مراقبت‌های پیگیر، درمان مناسب و آموزش کافی، شرایط لازم را برای برخورداری بیماران از روابط زناشویی مطلوب مهیا نمایند.

کلمات کلیدی: استرس زناشویی، دیابت، سالمند.

psc-00340012

آیا شادکامی و تاب‌آوری سالمندان با هوش هیجانی و هوش معنوی آن‌ها رابطه دارد؟

مریم زارعی^۱، فاطمه شیرازی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: مریم زارعی (zareemaryami1993@gmail.com)

چکیده

مقدمه: در سنین سالمندی میزان شادکامی کاهش یافته و مشکلاتی نظیر افسردگی و اضطراب افزایش می‌یابد. یکی از عواملی که به افراد در سازگاری با شرایط سخت و استرس‌زای زندگی کمک می‌کند، تاب‌آوری است؛ بنابراین پژوهش حاضر باهدف تعیین ارتباط بین هوش هیجانی و هوش معنوی با شادکامی و تاب‌آوری سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه‌ی مقطعی بر ۲۶۸ سالمند بالای ۶۰ سال که از ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ به مراکز روزانه سالمندی شیراز، ایران مراجعه کرده بودند، انجام شد. انتخاب نمونه‌ها با روش در دسترس بود. داده‌ها با پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک، هوش هیجانی شات، هوش معنوی کینگ، شادکامی اکسفورد و تاب‌آوری کانر و دیویدسون جمع‌آوری شدند. داده‌ها با آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون و ... مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: هوش هیجانی ارتباط مثبت و معناداری با تاب‌آوری داشت ($r=0.34$ و $p=0.001$) اما بین هوش هیجانی و شادکامی ارتباط معناداری مشاهده نشد ($r=-/051$ و $p=4$) این در حالی است که هوش معنوی ارتباط مثبت و معناداری با هر دو متغیر شادکامی ($r=0.15$ و $P=0.01$) و تاب‌آوری ($r=0.2$ و $P=0.001$) داشت. بین هوش هیجانی و هوش معنوی نیز ارتباط مثبت و معناداری وجود داشت ($r=0/247$ و $p< 0.001$).

نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از همبستگی مثبت معنادار میان هوش معنوی با شادکامی و تاب‌آوری و هوش هیجانی با تاب‌آوری بود. همچنین هوش معنوی و هوش هیجانی با یکدیگر ارتباط مثبت معناداری داشتند؛ بنابراین از این یافته‌ها می‌توان در تدوین برنامه‌هایی برای افزایش تاب‌آوری و شادکامی در سالمندان استفاده کرد.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، هوش معنوی، شادکامی، تاب‌آوری، سالمندی.

psc-00430016

مروری بر خاطره گویی در سالمندان

نصیب بابایی ۱، مرضیه آوازه ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

نویسنده مسئول: مرضیه آوازه (m.avazeh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از انواع مداخلات درمانی در بیماری‌های مزمن روش درمانی خاطره گویی است. درمان از طریق خاطره گویی اغلب برای افراد سالخورده به کار می‌رود و در طبقه‌بندی مداخلات و مراقبت‌های پرستاری با عنوان یادآوری رویدادها، احساسات و تفکرات گذشته، به‌منظور ایجاد و تسهیل احساس لذت و بالابردن کیفیت زندگی یا سازگاری با موقعیت‌های فعلی کاربرد دارد. هدف از انجام این مطالعه مروری بر خاطره گویی در سالمندان بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری، بررسی جامع متون با استفاده از کلیدواژه‌های: Elderly, Geriatric, Reminiscence و Reminiscence therapy در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی: SID, Magiran و Iranmedex و خارجی: ProQuest, CINAHL, PubMed, Ovid, Science Direct, Scopus, Google Scholar انجام گرفت. کلیه مقالات منتشر شده در بازه زمانی ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۲ مرتبط با خاطره گویی در سالمندان مورد بررسی قرار گرفت. در بررسی اولیه مطالعات، موارد تکراری حذف شد، سپس تمام متن مطالعات انتخاب شده توسط دو مرورگر به طور مستقل مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: در جستجوی اولیه ۱۱۵۴ مقاله یافت شد که نهایتاً ۱۸ مطالعه کاملاً مرتبط وارد پژوهش شد. مطالعات متعددی اثرات مثبت خاطره گویی را بر احساس تنهایی و سلامت معنوی، عزت نفس، اعتماد به نفس، میزان افسردگی و علائم افسردگی، سلامت روانی، سطح امید و کیفیت زندگی سالمندان نشان داده‌اند. اغلب مطالعات مورد بررسی بر روی سالمندان مبتلا به دمانس یا فاقد ابتلا به اختلال شناختی و دمانس صورت گرفته است. چند مطالعه اخیر به تأثیر مثبت خاطره گویی بر علائم افسردگی و اضطراب در سالمندان مبتلا به سرطان دست یافته‌اند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که خاطره گویی به‌عنوان یک مداخله درمانی نه‌تنها در سالمندان مبتلا به اختلالات شناختی بلکه در سایر افراد سالمند مبتلا به بیماری‌هایی مانند سرطان می‌تواند مؤثر واقع شود. مطالعات بیشتر در زمینه اثربخشی آن در انواع سرطان‌های شایع در کشور پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: خاطره گویی، سالمندان، مرور.

psc-00490103

بررسی عملکرد و رضایت جنسی در سالمندان مبتلا به دیابت

لیلا قنبری افرا ۱، مریم ابراهیم پوررودپشتی ۱، منیره قنبری افرا ۲، محدثه ابراهیم پوررودپشتی ۳
۱. دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۲. کارشناس ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، سوپروایزر مجتمع شهید بهشتی - امیرالمومنین، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران
۳. دانشجوی دکتری عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران
نویسنده مسئول: لیلا قنبری افرا (ghanbari.afra91@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: ارتباط جنسی یکی از اساسی‌ترین نیازهای انسان و سبب بقای نسل می‌باشد. وجود یک ارتباط جنسی رضایت‌بخش می‌تواند سبب استحکام بنیان خانواده و سلامت در دو بعد جسمی و روانی گردد؛ لذا مطالعه حاضر باهدف بررسی رضایت جنسی و عملکرد جنسی در سالمندان مبتلا به دیابت انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی بر روی سالمندان مبتلا به دیابت مراجعه‌کننده به مرکز دیابت در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۱ انجام گردید. ۱۶۰ بیمار به روش در دسترس انتخاب و وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه شامل فرم جمع‌آوری اطلاعات زمینه‌ای و بالینی، پرسشنامه‌های رضایت جنسی لارسون و عملکرد جنسی اریزونا بود. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون تحت نرم‌افزار SPSS۲۱ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: متوسط سن شرکت‌کنندگان $63/24 \pm 6/02$ بود. ۵۷٫۷ درصد آن‌ها مرد بودند. تمام شرکت‌کنندگان بیش از ده سال سابقه ابتلا به دیابت را داشتند. ۲۵/۴ و ۳۹/۷ درصد به ترتیب دارای سابقه سایر بیماری‌های زمینه‌ای و مصرف دارو بوده‌اند. متوسط نمره رضایت جنسی و عملکرد جنسی در کل شرکت‌کنندگان به ترتیب $13/62 \pm 85/24$ (۲۵-۱۲۵) و عملکرد جنسی $12/1 \pm 5/1$ (۵-۳۰) بود. بر اساس آزمون همبستگی پیرسون رضایت جنسی با عملکرد جنسی ارتباط مثبت معنا دارد ($r=0.426, p=0.004$).

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر عملکرد جنسی سالمندان مبتلا به دیابت در سطح پایین و رضایت جنسی آن‌ها در سطح متوسط بود. بهبود عملکرد جنسی موجب ارتقای رضایت جنسی سالمندان دیابتی می‌شود. بر این اساس پیشنهاد می‌شود ارائه برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای باهدف بهبود عملکرد و رضایت جنسی سالمندان مبتلا به دیابت مورد توجه پرستاران قرار گیرد.

کلمات کلیدی: عملکرد جنسی، رضایت جنسی، دیابت، سالمند.

شناسایی عوامل تأثیرگذار بر فشار مراقبتی مراقبین خانوادگی سالمندان با اختلال شناختی

زینب خدایاری مطلق ۱، نسترن پورخورشیدی ۲، آرزو شاهسواری ۳، رضوانه سهل آبادی ۴، حمیدرضا سیف ۵

۱. دکترای پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی خرم‌آباد، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم‌آباد، ایران.

۲. دکترای پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

۳. دکترای پرستاری، دانشکده پرستاری الیگودرز، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، الیگودرز، ایران.

۴. کارشناس ارشد مشاوره در مامایی، معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.

۵. کارشناس ارشد روانپرستاری، کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

نویسنده مسئول: نسترن پورخورشیدی (N.poorkhorshidi@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبین خانوادگی در مراقبت از سالمند دارای اختلال شناختی چالش فراوانی دارند که این موضوع می‌تواند منجر به فشار مراقبتی شود. اختلال شناختی در سالمندان سبب اختلال در حافظه، گفتار، توجه، جهت‌یابی، واکنش، عملکرد اجرایی، قضاوت، مهارت حل مسئله و در مراحل پیشرفته زوال عقلی خواهند شد. این اختلال سبب افت معنادار کیفیت زندگی بیماران شده و بار اقتصادی هنگفتی به سیستم درمانی و جامعه تحمیل می‌کند. هدف این پژوهش، شناسایی عوامل تأثیرگذار بر فشار مراقبتی مراقبین خانوادگی سالمندان با اختلال شناختی است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه مروری است که با جستجوی کلیدواژه‌های فارسی و انگلیسی فشار مراقبتی، مراقبین، خانواده، سالمندان، اختلال شناختی، دمانس، آلزایمر بدون محدودیت زمانی در پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی و بین‌المللی، PubMed، SID، Irandoc، Google Scholar، Magiran، ScienceDirect، Scopus و با دریافت چکیده یا متن کامل مقالات انجام شد. در جستجوی اولیه ۴۶ مقاله یافت شد که پس از بررسی با معیارهای ورود و خروج در نهایت، تعداد ۱۲ مقاله وارد بررسی شد.

یافته‌ها: درک فشار مراقبتی در مراقبین خانوادگی سالمندان با اختلال شناختی در افراد مختلف متفاوت است و به عوامل مختلف مانند وضعیت مراقب (سن، جنس، تحصیلات، منابع حمایتی، سطح درآمد، وضعیت سلامت جسمی و روانی، سطح اجتماعی و تیپ شخصیتی) و همچنین وضعیت بیمار (بیماری‌های همراه، سن، جنس، شدت اختلال، مدت‌زمان ابتلا، وابستگی بیمار به مراقب) بستگی دارد.

نتیجه‌گیری: اختلال شناختی در سالمندان منجر به مشکلات زیادی هم برای سالمندان و هم برای مراقبین خانوادگی آن‌ها می‌شود. با شناسایی نشانه‌های اختلال شناختی و عوامل تأثیرگذار بر آن می‌توان فشار مراقبتی در مراقبین را کاهش داد و همچنین کیفیت زندگی سالمندان درگیر با این اختلال را بهبود بخشید و هزینه‌های درمانی و مراقبت را کاهش داد.

کلمات کلیدی: مراقبین خانوادگی، فشار مراقبتی، اختلال شناختی، سالمندان.

psc-00780037

بررسی مداخلات روانی اجتماعی بر سلامت روان سالمندان آسیب‌دیده ناشی از بلایا در

شهرستان زرین‌دشت

آمنه مرزبان ۱، محسن دولتی ۱، رضا فرجی ۲، نگار فانی ۳، عابد خانی زاده ۲

۱. دکترا، گروه سلامت در بلایا و فوریت‌ها، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. کارشناس ارشد، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۳. کارشناس ارشد، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: رضا فرجی (Rezafaraji1989@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: تسکین آسیب‌پذیری بازماندگان مسن پس از فاجعه نیازمند درک نیازها و ویژگی‌های خاص این جمعیت مختلف و تعیین عوامل خطرزایی است که منجر به آسیب‌پذیری آنان می‌شود. این مطالعه باهدف بررسی مداخلات روانی اجتماعی بر سلامت روان سالمندان آسیب‌دیده ناشی از بلایا در شهرستان زرین‌دشت صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این پژوهش توصیفی-تحلیلی در بین سالمندان شهرستان زرین‌دشت در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ انجام پذیرفت که ۲۲۰ نفر از آنان با روش نمونه‌گیری هدفمند از سالمندان آسیب‌دیده در سیل و با پرسشنامه حمایت اجتماعی نوربک و پرسشنامه سلامت روان انجام شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS ورژن ۲۱ و آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: از ۲۲۰ سالمند ۴۶/۶۳٪ مرد، میانگین سنی ۶۸/۱۹ سال و ۳۴/۱۴٪ بی‌سواد بودند. میانگین نمره سلامت روان سالمندان قبل و بعد از مداخله به طور معناداری افزایش داشت. همچنین بین نمره حمایت اجتماعی و سلامت روان همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه اجرای مداخلات روانی و اجتماعی به سالمندان در قدرت تطابق آن‌ها در شرایط بلایا مفید می‌باشد. همچنین جلوگیری از تنهایی آنان بعد از بروز بلا از بروز افسردگی و گوشه‌گیری در این گروه می‌کاهد.

کلمات کلیدی: سالمند، حمایت اجتماعی، سلامت روان، زرین‌دشت.

پیامدهای پاندمی کووید ۱۹ بر سلامت روان سالمندان: مرور سیستماتیک

آمنه مرزبان ۱، محسن دولتی ۱، رضا فرجی ۲، نگار فانی ۳، عابد خانی زاده ۱
۱. دکترا، گروه سلامت در بلایا و فوریت‌ها، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران
۲. کارشناس ارشد، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران
۳. کارشناس ارشد، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
نویسنده مسئول: محسن دولتی (mohsendowlati.69@gmail.com)

چکیده

مقدمه: ویروس کرونا بر سلامت روان سالمندان بیش از هر گروه دیگری تأثیرگذار بود، از یک سو ضعف سیستم ایمنی آن‌ها در مقابله با ویروس و از سوی دیگر انزوایی که هر روز شدیدتر می‌شد چالش‌های بهداشت روان این گروه را افزایش می‌داد. این مطالعه باهدف بررسی پیامدهای پاندمی کووید ۱۹ بر سلامت روان سالمندان صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این یک مرور نظام‌مند از مقالات علمی است که از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ در مورد پیامدهای کووید ۱۹ بر سلامت روان سالمندان انجام شده بود. PubMed، MEDLINE، SCOPUS، CINAHL و Google Scholar پایگاه‌های اولیه‌ای بودند که برای جستجوی ادبیات مورد استفاده قرار گرفتند. کلیدواژه‌های مورد استفاده در این بررسی به شرح زیر بودند: «پیامد»، «کووید ۱۹»، «بلایا»، «سلامت روان»، «چهل و پنج (۵۷) مقاله برای این مطالعه انتخاب شدند.

یافته‌ها: نتایج ۵۷ مقاله پژوهشی منتخب نشان می‌دهد در ۴۶ مطالعه سالمندان در دوران پاندمی دچار افسردگی، اضطراب، مشکلات خواب و استرس شده بودند. همچنین قرنطینه دوران کووید ۱۹ باعث کاهش فعالیت فیزیکی سالمندان و خانه‌نشینی آن‌ها شده بود که علت اصلی کاهش سلامت روان سالمندان گزارش شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج تحقیق و بار منفی بالای کووید ۱۹ بر سلامت روان سالمندان توجه به حمایت‌ها و خدمات روان‌شناختی و مشاوره‌ای در مرحله بازبایی این بحران و کمک به بازگشت سالمندان به زندگی عادی ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: سالمند، کووید ۱۹، سلامت روان، مرور سیستماتیک.

psc-01040051

بررسی تأثیر درمان شناختی رفتاری بر اختلالات روان در زنان سالمند مبتلا به سرطان سینه:

مرور نظام‌مند

نادیه ذاکر حسینی ۱

۱. کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، انستیتو کانسر، مجتمع بیمارستانی امام خمینی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: نادیه ذاکر حسینی (nadiaroses52@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سرطان پستان شایع‌ترین سرطان زنان است که بر جنبه‌های مختلف سلامت فردی، از جمله سلامت روان اثر می‌گذارد، با توجه به اینکه سالمندان مبتلا به سرطان از اختلالات روان رنج می‌برند، لذا مطالعه حاضر باهدف تعیین تأثیر درمان شناختی رفتاری بر اختلالات روان در زنان سالمند مبتلا به سرطان سینه انجام گردید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری سیستماتیک با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی و موتورهای جستجوی SID، Magiran، Pubmed، علم نت، Google Scholar، Cochrane و Scopus انجام شد. جستجوی مقالات با کلیدواژه‌های درمان شناختی رفتاری، اختلالات روان، سالمند، سلامت روان، امید به زندگی، کیفیت زندگی، افسردگی، اضطراب، استرس، سرطان سینه و معادل انگلیسی آن‌ها بدون در نظر گرفتن محدودیت زمانی انجام شده است. معیار خروج مقالات، شامل مطالعاتی در خصوص سایر سرطان‌ها بوده است.

یافته‌ها: پس از ارزیابی کیفیت مقالات از بین ۷۳ مقاله در نهایت ۱۴ مقاله مرتبط مداخله‌ای وارد مطالعه گردید. نتایج مطالعات مختلف نشان داد که درمان شناختی رفتاری سبب افزایش خودکارآمدی و کیفیت زندگی، امید به زندگی، ارتقای سلامت روان و امیدواری و بهبود معنی‌دار کیفیت خواب زنان سالمند مبتلا به سرطان سینه شد و به‌طور معناداری علائم افسردگی، استرس و اضطراب را در این زنان کاهش داد.

نتیجه‌گیری: درمان شناختی رفتاری تأثیری مثبت بر ابعاد مختلف سلامت روان زنان سالمند مبتلا به سرطان سینه دارد، بنابراین این روش در مراکز انکولوژی به‌عنوان یک درمان تکمیلی در کنار درمان‌های پزشکی می‌تواند برای این سالمندان در نظر گرفته شود.

کلمات کلیدی: درمان شناختی رفتاری، اختلالات روان، سالمند، افسردگی، اضطراب، استرس، سرطان سینه.

بررسی وضعیت سلامت اجتماعی و عوامل مربوط به آن در سالمندان: یک مطالعه مروری

نسترن دژگام^۱، مریم فنواتی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل، گروه اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

۲. عضو هیئت علمی، گروه اتاق عمل، دانشکده مامایی و پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

نویسنده مسئول: نسترن دژگام (nastarandezhgam@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: انسان‌ها طی پدیده‌ای پیشرونده و غیر قابل بازگشت به نام سالمندی، دچار تغییرات و محدودیت‌هایی در اعضای بدن و نیز زندگی خود می‌شوند. هدف از این مطالعه مروری بررسی وضعیت سلامت اجتماعی و عوامل مربوط به آن در سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری در سال ۱۴۰۱ انجام شد. پایگاه‌های اطلاعاتی Scopus، Google Scholar، Pubmed و Scopus با استفاده از کلیدواژه‌های مراقبت روانی، مراقبت اجتماعی، سالمندان جستجو شد. مقالاتی که در فاصله زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ به چاپ رسیده بودند، استخراج گردید. این مقالات ابتدا از نظر مرتبط بودن با موضوع بررسی شدند و پس از مطالعه متن کامل مقالات منتخب و استخراج اطلاعات مورد نیاز، این اطلاعات در مطالعه حاضر گزارش شد.

یافته‌ها: در این مطالعه مجموعاً ۲۰ مقاله جمع‌آوری شد. با حذف مقالات غیر مرتبط، نهایتاً ۱۵ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. مقالات، ضمن گزارش روبه افزایش جمعیت سالمندان، پیش‌بینی کرده بودند در ۱۰ سال آینده ۲۵-۳۰ درصد جمعیت کشور ایران را سالمندان تشکیل دهند. بر اساس مطالعات در محدوده دسترسی ما میانگین سلامت اجتماعی سالمندان پایین بود و این میانگین در سالمندان ساکن سرای سالمندان کمتر از سالمندان مقیم منزل بود. دوری از خانواده و انزوای اجتماعی بیشترین تأثیر را بر سلامت اجتماعی سالمندان داشتند. طبق گزارش مطالعات در دسترس ما، حمایت و مشارکت اجتماعی باعث کاهش افسردگی و افزایش بهبود زندگی شده بود. همچنین مطالعه‌ای نشان داد بین حمایت اجتماعی و رفتارهای خود مراقبتی ارتباط وجود داد.

نتیجه‌گیری: سالمندان نیاز به حمایت اجتماعی خصوصاً از جانب خانواده‌های خود دارند. به نظر می‌رسد ارتقاء نظام تأمین اجتماعی و حمایتی سالمندان، تنوع خدمات مراقبتی، توانمندسازی و تسهیل‌گری اجتماعی، قوانین حمایتی و توسعه زیرساخت‌های اجتماعی می‌تواند کیفیت مراقبت از سالمندان را ارتقاء بخشد. از طرفی آموزش نیروی انسانی برای مراقبت از سالمندان و حمایت‌های اجتماعی از مراقبان خانوادگی سالمندان می‌تواند به ارتقای کیفیت مراقبت از سالمندان کمک کند.

کلمات کلیدی: مراقبت روانی، مراقبت اجتماعی، سالمندان.

psc-01120059

بررسی تأثیر راهکارهای دارویی بر پیشگیری از اختلالات شناختی بعد از عمل کاتاراکت: مرور نظام‌مند

عاطفه شیرین زاده فیض آبادی ۱

۱. دکتری تخصصی بیهوشی، گروه بیهوشی، دانشکده پیراپزشکی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

نویسنده مسئول: عاطفه شیرین زاده فیض آبادی (at_shirinzadeh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: از بین اختلالات شناختی بعد از عمل جراحی به خصوص در سالمندان، دلیریوم از اهمیت بالاتری برخوردار می‌باشد. این اختلال می‌تواند باعث تغییراتی در شخصیت و حافظه‌ی بیمار شود و عوارض پس از عمل جراحی را افزایش دهد. لذا مطالعه حاضر باهدف تعیین تأثیر راهکارهای دارویی بر پیشگیری از اختلالات شناختی بعد از عمل کاتاراکت انجام گردید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری سیستماتیک با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی و موتورهای جستجوی SID، Magiran، Pubmed، علم نت، Google Scholar، Cochrane و Scopus انجام شد. جستجوی مقالات با کلیدواژه‌های اختلال شناختی، دلیریوم، کاتاراکت، دارو، پیشگیری، بیهوشی، سالمند و معادل انگلیسی آن‌ها بدون در نظر گرفتن محدودیت زمانی انجام شده است. معیار خروج مقالات، شامل مطالعاتی در خصوص راهکارهای غیر دارویی بوده است.

یافته‌ها: پس از ارزیابی کیفیت مقالات از بین ۳۸ مقاله در نهایت ۱۳ مقاله مرتبط مداخله‌ای وارد مطالعه گردید. نتایج مطالعات مختلف نشان داد که بین لیدوکائین و دگزامتازون در مقایسه با هم، میدازولام و دکسمتومیدین در مقایسه با هم، حفظ دی‌اکسید کربن انتهای بازدمی در دو سطح مختلف و بنزودیازپین‌ها تفاوت معنی‌داری در گروه‌های مطالعه در شدت بروز دلیریوم نداشتند هرچند در مطالعه‌ی دکسمتومیدین در مقایسه با رمی فنتانیل عارضه شناختی کمتری ایجاد نمود. ابزار مورد استفاده جهت سنجش اختلال شناختی MMSE بوده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج و عدم وجود قطعیت در خصوص انتخاب داروی مناسب در زمینه پیشگیری از اختلالات شناختی بعد از عمل کاتاراکت، به نظر می‌رسد می‌بایست در پژوهش‌های کارآزمایی بین داروهای کم عارضه و مؤثر واقع شده در مطالعات پیشین، مقایسه صورت گیرد تا به بهترین انتخاب منجر گردد.

کلمات کلیدی: اختلال شناختی، دلیریوم، کاتاراکت، دارو، پیشگیری، بیهوشی، سالمند.

مراقبت‌های روانی – اجتماعی سالمندان مبتلا به اولسر پپتیک (زخم معده)

زهرا گنججلی^۱، سپیده پودینه^۱

۱. دانشجوی پرستاری، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان، ایران

نویسنده مسئول: زهرا گنججلی (zhrganjali68@gmail.com)

چکیده

مقدمه: زخم معده یا اولسر پپتیک (Peptic Ulcer Disease) به معنی نوعی آسیب خوش‌خیم به مخاط و زیر مخاط دستگاه گوارش است. معمولاً بین ترشح اسید معده و این آسیب ارتباط وجود دارد ولی امروزه عامل اصلی این زخم‌ها را وجود و تکثیر باکتری هلیکوباکتر پیلوری می‌دانند که از راه‌های مختلفی از جمله آسیب به لایه محافظ مخاط معده موجب ایجاد زخم معده می‌شود، از این‌رو درمان اصلی یک درمان آنتی‌بیوتیکی است. احتمال شیوع این بیماری ۶ تا ۱۵ درصد است. هدف از این مقاله تأثیر مراقبت‌های روانی بر سالمندان مبتلا به اولسر پپتیک است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری از پایگاه‌های اطلاعاتی Google, Web of Science, Pubmed, Scopus, Iran Medex, Magiran, Scholar و SID استفاده شد.

یافته‌ها: بیماران با علائم اختلالات و زخم‌های دستگاه گوارش تعداد زیادی از مراجعین به کلینیک‌های عمومی و داخلی را تشکیل می‌دهند. بیماری‌های گوارشی همچون زخم معده و کولیت اولسروز نمونه‌هایی از بیماری‌های روان‌تنی هستند. درد یکی از رایج‌ترین مشکلات بهداشتی است که باعث می‌شود بیماران مبتلا به زخم معده درصدد یافتن مراقبت‌های طبی و درمانی برآیند تا از میزان استرس و آسیب‌های روانی خود بکاهند. از این یافته پژوهش برداشت می‌شود که بایست تا حد امکان از منابع استرس در بیماران مبتلا به زخم معده مخصوصاً سالمندان کاسته شود.

نتیجه‌گیری: از این‌رو پژوهش حاضر با توجه به تفاوت‌ها، بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و استرس را به سالمندان مبتلا به زخم معده و افراد سالم هدف قرار می‌دهد، بنابراین باید سالمندان مبتلا به این بیماری را تحت مراقبت قرار گیرند

کلمات کلیدی: سالمندان، زخم معده، مراقبت روانی.

psc-01500177

مروری بر تأثیر برنامه کمک‌های اولیه روان‌شناختی بر سطح استرس و بهبودی روان‌شناختی مراقبین سالمندان مبتلا به آلزایمر

زهرا علیجانی پریزاد^۱، علی جوادزاده^۱، هانیه حسن‌خانی^۱

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی دانشکده پرستاری مامایی شهید بهشتی رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ایران

نویسنده مسئول: زهرا علیجانی پریزاد (Zahra.parizad75@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبین بیماران مبتلا به آلزایمر با افزایش علائم افسردگی، اضطراب، کنترل درک شده و بار مراقبتی بالایی روبه‌رو هستند. کمک‌های اولیه روان‌شناختی مداخله‌ای مؤثر در کاهش استرس مراقبین و افزایش سلامت روان و دانش آن‌ها در مورد ارائه مراقبت تلقی شود. این مطالعه باهدف بررسی تأثیر برنامه کمک‌های اولیه روان‌شناختی بر سطح استرس و بهبودی روان‌شناختی مراقبین سالمندان مبتلا به آلزایمر انجام گرفته است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مطالعه مروری است که در سال ۱۴۰۱ انجام شد. با استفاده از کلیدواژه‌های Psychological first aid, Older adults, Alzheimer's disease, Psychological well-being, در پایگاه فارسی و انگلیسی Google Scholar, SID, Margiran بدون محدودیت زمانی انجام و پس از بررسی کیفیت مقالات و تجزیه و تحلیل در چک‌لیست مورد نظر وارد شدند.

یافته‌ها: سالمندان مبتلا به آلزایمر تغییرات شدیدی را در توانایی جسمی و ذهنی خود تجربه می‌کنند و برای انجام کارهای روزانه خود به شدت به مراقبان خود وابسته هستند که پیامد مهمی نه‌تنها برای آن‌ها بلکه برای مراقبان آن‌ها نیز دارد و سلامت روان آن‌ها را درگیر می‌کند. بهزیستی روانی به‌عنوان سطح سلامت روان‌شناختی فرد توصیف می‌شود که کمک‌های اولیه شناختی به‌عنوان راهبرد اولیه برای توان‌بخشی روانی و بهزیستی روانی پس از بحران انتخاب شده است که شامل ارزیابی نیازها و نگرانی افراد، کمک به رفع نیازهای اولیه (خواب، استراحت، ورزش و مصرف غذای سالم)، گوش دادن به صحبت افراد بدون تحت فشار قراردادن آن‌ها، هدایت افراد به خدمات موردنیاز، حمایت اجتماعی از طریق پیوستن به گروه‌های حمایتی، تمرین تکنیک‌های آرامبخش و تلاش برای ایجاد یک برنامه منظم روزانه بخش‌هایی از آن می‌باشد که می‌تواند باعث ارتقای دانش، مهارت و اعتماد به نفس در مراقبین شود.

نتیجه‌گیری: مراقبت از یک فرد مسن مبتلا به آلزایمر دشوارتر از مراقبت از مبتلا به سایر بیماری‌ها یا اختلالات مزمن می‌باشد. بر همین اساس استفاده از برنامه‌های خودمراقبتی برای مراقبین برای مدیریت بار مراقبتی و حفظ سلامتی جسمی، روانی و عاطفی آن‌ها بسیار مهم است؛ بنابراین کمک‌های اولیه روان‌شناختی یک مداخله مؤثر در افزایش آگاهی مراقبین در امر مراقبت، افزایش سطح سلامت روانی و کاهش سطح استرس در مراقبین می‌باشد.

کلمات کلیدی: کمک‌های اولیه روان‌شناختی، سالمندان، بیماری آلزایمر، بهبودی روانی.

سلامت معنوی در سالمندان بستری در بیمارستان‌های دولتی شهر کاشان

آزاده صفا ۱، طیبه مرادی ۲

۲. عضو هیئت علمی گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۱. عضو هیئت علمی گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کاشان، کاشان، ایران
نویسنده مسئول: طیبه مرادی (moradi.t1995@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: در دوران سالمندی توجه به جنبه‌های مختلف سلامت و خوب بودن از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی از جنبه‌های مهم سلامت که اغلب نادیده گرفته می‌شود، سلامت معنوی است. بنابراین مطالعه حاضر باهدف بررسی وضعیت سلامت معنوی سالمندان و عوامل مرتبط با آن در سالمندان بستری در بیمارستان‌های دولتی شهر کاشان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۳۰۰ سالمند بستری در بیمارستان‌های دولتی شهر کاشان به روش نمونه‌گیری مستمر وارد مطالعه شدند. ابزار مطالعه پرسشنامه سلامت معنوی پالوتزیان و الیسون (The Spiritual Well-Being Scale) بود. پس از جمع‌آوری داده‌ها، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۱۱/۵ و با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل و آنووا تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین نمره سلامت معنوی $7/67 \pm 73/93$ بود. ضریب همبستگی پیرسون ارتباط مثبت و معناداری را بین نمره سلامت معنوی و سن نشان داد ($P=0.01$, $R=0.14$). آزمون آماری تی تست تفاوت معناداری را بین نمره سلامت معنوی با وضعیت تأهل ($P=0.018$) نشان داد. آزمون آماری ANOVA تفاوت معناداری را بین نمره سلامت معنوی با شغل ($P=0.004$) و وضعیت اقتصادی ($P=0.014$) نشان داد.

نتیجه‌گیری: بر طبق نتایج به‌دست‌آمده، در سالمندان بستری در بیمارستان در نظر گرفتن سلامت معنوی و عوامل مؤثر در آن به‌وسیله کادر درمان مهم و ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: سالمندی، سلامت معنوی، بستری.

psc-01930165

بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با گرگرفتگی و تعریق شبانه در زنان یائسه مراجعه‌کننده

به درمانگاه‌های زنان مراکز آموزشی شهر مشهد

سکینه نظری ۱، محبوبه قربانی ۲

۱. استادیار گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران.

۲. مربی گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران، دانشجوی دکتری بیولوژی تولید مثل، دانشگاه علوم

پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه قربانی (Ghorbani.mahboobeh@gmail.com)

چکیده

مقدمه: گرگرفتگی و تعریق شبانه از شایع‌ترین و مشکل‌آفرین‌ترین علائم در زنانی هستند که به دوران یائسگی پا گذاشته‌اند. با توجه به اینکه شواهد علمی می‌گویند که ویژگی‌های شخصیتی بر سلامت و طول عمر آن‌ها تأثیرگذار است بنابراین مطالعه حاضر باهدف تعیین ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با علائم گرگرفتگی و تعریق شبانه در زنان یائسه صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه همبستگی ۴۰۰ زن یائسه مراجعه‌کننده به درمانگاه‌های زنان مراکز آموزشی شهر مشهد به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب گردیدند. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌های، ویژگی‌های شخصیت نشو، فرم ثبت روزانه‌ی گرگرفتگی و تعریق شبانه صورت گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با SPSS و ضریب همبستگی اسپرمن، پیرسون انجام شد.

یافته‌ها: آزمون پیرسون نشان داد که بین نمره‌ی روان رنجورخویی، برون‌گرایی و گشودگی به تجربه با تعداد گرگرفتگی همبستگی مستقیم و بین توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی با تعداد گرگرفتگی همبستگی معکوس وجود داشت. درحالی‌که این همبستگی‌ها از نظر آماری معنی‌دار نبود. بین برون‌گرایی، روان رنجورخویی، وجدان‌گرایی و توافق‌پذیری با مدت گرگرفتگی همبستگی مستقیم و بین گشودگی به تجربه با مدت گرگرفتگی نیز همبستگی معکوس وجود داشت؛ اما بر اساس نتایج آزمون همبستگی پیرسون این همبستگی‌ها از نظر آماری معنی‌دار نبودند. بین روان رنجورخویی، توافق‌پذیری، وجدان‌گرایی، برون‌گرایی و گشودگی به تجربه با تعداد تعریق شبانه همبستگی مستقیم وجود داشت؛ اما بر اساس نتایج آزمون همبستگی پیرسون این همبستگی‌ها از نظر آماری معنی‌دار نبودند. نتایج نشان داد که تنها نمره‌ی وجدان‌گرایی با سطوح مختلف شدت تعریق شبانه ارتباط معنی‌دار داشت ($p=0/028$).

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت نقش مراقبان بهداشتی در آموزش بهداشت و تغییر رفتار و اهمیت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی در مراقبت از خود و حفظ سلامتی و پیشگیری از بیماری‌ها، آموزش موارد فوق به زنان یائسه هنگام درمان علائم گرگرفتگی و تعریق شبانه و مشاوره با روان‌شناس در صورت لزوم ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، گرگرفتگی، تعریق شبانه، یائسگی.

ماساژدرمانی در مراقبت تسکینی سالمندان: از بیمارستان تا خانه سالمندان

نازنین خلیق ۱، محبوبه رضائی ۲

۱. دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی

۲. دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه اتاق عمل

نویسنده مسئول: محبوبه رضائی (m4.rezaei@gmail.com)

چکیده

مقدمه: بسیاری بر این باورند که مراقبت تسکینی، مربوط به بیماران در حال احتضار است. این در حالی است که حیطة عملکرد مراقبت تسکینی بر تخفیف علائم، بهبود عملکرد و کیفیت زندگی افراد بخصوص در سالمندان متمرکز است. یکی از تکنیک‌های کاربردی در مراقبت تسکینی، ماساژدرمانی است، با این وجود مطالعه جامعی در خصوص کاربردهای آن در مراقبت تسکینی سالمندان انجام نشده است؛ لذا این مطالعه باهدف بررسی کاربردهای ماساژدرمانی در مراقبت تسکینی افراد سالمند انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش، یک مطالعه سیستماتیک است که در آن مقالات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ در پایگاه اطلاعاتی Pubmed مورد بررسی قرار گرفت. جهت جستجو، از کلیدواژه‌های Older, Older adult, Geriatric, Elderly, Massage, Older population, Older people, patient در قسمت عنوان/خلاصه مقالات و در منابع انگلیسی استفاده شد. مطالعات کارآزمایی بالینی که تمام متن مقاله در دسترس پژوهشگران بود، وارد این پژوهش شدند.

یافته‌ها: در این پژوهش، ۲۰ مقاله وارد مطالعه شدند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۷۴/۵۷ سال بود. ماساژ در طیف وسیعی از اختلالات جسمی مانند بهبود درد و اسپاسم عضلانی، کاهش علائم یبوست و افزایش تحمل غذا در سالمندان مؤثر بود. همچنین ماساژ می‌توانست منجر به کاهش استرس و اضطراب، کاهش میزان پرخاشگری، بهبود عزت نفس و بهبود اختلال خواب و در کل بهبود فرایند توان‌بخشی در سالمندان گردد. ماساژ در محیط‌های گوناگون شامل بخش‌های بستری و سرپایی بیمارستان، انواع کلینیک‌ها، خانه سالمندان و حتی در منزل می‌توانست به کار گرفته شود.

نتیجه‌گیری: روش‌های غیر دارویی مانند ماساژ می‌تواند در طیف وسیعی از اختلالات جسمی و روانی سالمندان مؤثر باشد. توصیه می‌شود با توجه به عوارض مداخلات دارویی، بیش از پیش از این روش برای بهبود وضعیت سلامت افراد سالمند و مراقبت تسکینی در این افراد استفاده گردد.

کلمات کلیدی: ماساژ، سالمند، مراقبت تسکینی، مراقبت، مداخلات غیر دارویی.

psc-00570068

طب فشاری در مراقبت جسمی – روانی سالمندان: یک مرور سیستماتیک

فاطمه اصغریان ورزنده ۱، محبوبه رضائی ۲

۱. دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی، کاشان، ایران

۲. دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه اتاق عمل، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه رضائی (m4.rezaei@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبت تسکینی، مسئله‌ای بسیار مهم در حیطه سلامت عمومی جامعه بخصوص در سالمندان است. افزایش روزافزون جمعیت سالمند و عدم توجه به نیازهای پیچیده آن‌ها از دغدغه‌های مهم سیستم‌های بهداشت و درمان است. یکی از تکنیک‌های کاربردی در مراقبت تسکینی، استفاده از طب فشاری است، با این وجود مطالعه جامعی در خصوص کاربردهای آن در مراقبت تسکینی سالمندان انجام نشده است؛ لذا این مطالعه باهدف بررسی کاربردهای طب فشاری در مراقبت تسکینی افراد سالمند انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش، یک مطالعه سیستماتیک است که در آن مقالات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ در پایگاه اطلاعاتی Pubmed مورد بررسی قرار گرفت. جهت جستجو، از کلیدواژه‌های Geriatric.Geriatric population, Elderly, Acupressure, Older adult, people, Older population, Older people, Aged population, Aged people و Aged در قسمت عنوان/خلاصه مقالات و در منابع انگلیسی استفاده شد. مطالعات کارآزمایی بالینی که تمام متن مقاله در دسترس پژوهشگران بود، وارد این پژوهش شدند.

یافته‌ها: در این پژوهش، ۱۱ مقاله وارد مطالعه شدند. طب فشاری در تخفیف علائم جسمی مانند بهبود درد مزمن، افزایش ثبات عملکردی و تعادل پویا، بهبود عملکرد فیزیکی، کاهش علائم بی‌خوابی و ارتقاء کیفیت زندگی در سالمندان مؤثر بود. همچنین طب فشاری می‌توانست منجر به کاهش علائم افسردگی و اضطراب، بهبود علائم رفتاری و روانی، بهبود کیفیت خواب و افزایش تاب‌آوری در سالمندان گردد. طب فشاری در محیط‌های گوناگون شامل بخش‌های بستری و سرپایی بیمارستان، انواع کلینیک‌ها، خانه سالمندان و حتی در منزل به کار گرفته شده بود.

نتیجه‌گیری: روش‌های غیر دارویی مانند طب فشاری می‌تواند در طیف وسیعی از اختلالات جسمی و روانی سالمندان مؤثر باشد. توصیه می‌شود با توجه به عوارض مداخلات دارویی، بیش از پیش از این روش برای بهبود وضعیت سلامت افراد سالمند و مراقبت تسکینی در این افراد استفاده گردد.

کلمات کلیدی: طب فشاری، سالمند، مراقبت تسکینی، مراقبت، مداخلات غیر دارویی.

بررسی مداخلات تسکینی و حمایتی انجام شده در سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه

مروری

مریم ربیعی فرادنبه ۱، محمد حسین کاوه ۲

۱. کارشناس ارشد سلامت سالمندی، گروه ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شیراز، گروه ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: محمد حسین کاوه (mhkaveh255@gmail.com)

چکیده

مقدمه: رشد جمعیت سالمندان در دنیا روندی صعودی دارد. سرطان به‌عنوان شایع‌ترین بیماری مزمن، عامل اصلی مرگ و میر در جهان است. با توجه به شیوع زیاد سرطان و رشد فزاینده پدیده سالمندی، مراقبت‌های تسکینی اهمیت ویژه‌ای خواهند داشت. مراقبت‌های تسکینی راهکاری برای ارتقاء کیفیت زندگی بیماران و خانواده‌ها بوده و به افراد در کنار آمدن با بیماری حتی تا زمان مرگ و سوگ، کمک می‌کند. هدف از این پژوهش بررسی مداخلات تسکینی و حمایتی انجام شده در بزرگسالان مبتلا به سرطان بوده است.

مواد و روش‌ها: برای انجام این پژوهش، در پایگاه‌های علمی معتبر مانند PubMed، Google Scholar، Magiran و Sid با کلیدواژه‌های "سالمند"، "بزرگسال"، "مراقبت‌های تسکینی"، "مراقبت‌های حمایتی"، "سرطان" و معادل انگلیسی آن‌ها جستجو انجام شد. مطالعات RCT مرتبط با پژوهش حاضر که بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ بر روی بزرگسالان مبتلا به سرطان انجام شده بودند، استخراج و مورد مطالعه قرار گرفتند.

یافته‌ها: مداخلات تسکینی و حمایتی بر روی بیماران مبتلا به سرطان‌های شایع از قبیل ریه، گوارش، خون، پستان و پروستات انجام شده بود. این مراقبت‌ها را می‌توان به دو گروه کلی جسمی و روانی تقسیم کرد. مراقبت‌های تسکینی جسمی شامل: ارائه برنامه فعالیت بدنی، رژیم غذایی و همچنین مراقبت تیم پزشکی با استفاده از دارو بوده است. ارائه حمایت‌های عاطفی، ارتقاء مهارت‌های مقابله‌ای، ارتقاء امیدواری و کنترل اضطراب نیز در دسته مراقبت‌های روانی قرار می‌گیرند. نتایج مراقبت‌ها در هر دو گروه حاکی از افزایش کیفیت زندگی، افزایش خلق، افزایش امید به زندگی، کاهش افسردگی، کاهش درد و کاهش اضطراب ناشی از مرگ بوده و در تسهیل پذیرش مرگ در افراد مؤثر بوده است.

نتیجه‌گیری: مراقبت‌های تسکینی تنها در تسکین و کاهش درد خلاصه نمی‌شود و تطابق فرد با شرایط ناشی از بیماری را نیز فراهم می‌آورد؛ بنابراین توصیه می‌شود این شیوه مراقبتی در مطالعات و همچنین نظام سلامت به کار برده شود.

کلمات کلیدی: مراقبت‌های تسکینی، مراقبت‌های حمایتی، سالمندان، سرطان.

psc-00970049

بررسی ارتباط سلامت معنوی با امید به زندگی در سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان

روانپزشکی بهاران زاهدان

محمد پورکیخایی ۱، زهرا رئیسی ۲، مهرانگیز قبیمی ۲

۱. دانشگاه آزاد اسلامی

۲. دانشگاه علوم پزشکی

نویسنده مسئول: مهرانگیز قبیمی (mehrangiz_ghabimi72@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: پیری عبارت است از اضمحلال تدریجی در ساختمان و ارگان‌سیسم بدن که بر اثر دخالت عامل زمان پیش می‌آید سلامت معنوی یکی از ابعاد مهم سلامت در انسان است که ارتباط هماهنگ و یکپارچه را بین نیروهای داخلی فراهم می‌کند. امید نیز یک حالت انگیزشی مثبتی است که مبتنی بر حس پایوری و راه‌یابی است. بنابراین بر آن شدیم تا مطالعه‌ای باهدف تعیین ارتباط سلامت معنوی با امید به زندگی در سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان روانپزشکی بهاران زاهدان انجام دهیم.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد که به شکل مقطعی در سال ۱۴۰۱ انجام گرفت. جامعه مورد مطالعه ۶۵ نفر از سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان روانپزشکی زاهدان بودند؛ که به شکل آسان و در دسترس وارد مطالعه شده بودند. داده‌ها از طریق اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه‌ی استاندارد سلامت معنوی و امید به زندگی جمع‌آوری شد. پرسشنامه سلامت معنوی (SWBS) حاوی ۲۰ سؤال است که ۱۰ سؤال در حیطه سلامت وجودی و ۱۰ سؤال در حیطه سلامت مذهبی را شامل می‌شود و همچنین پرسشنامه امید به زندگی (MHS) که حاوی ۴۸ سؤال است. اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از آمارهای توصیفی میانگین، انحراف معیار و دامنه تغییرات و آزمون‌های استنباطی *T test*، *onova*، ضریب همبستگی پیرسون در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند

یافته‌ها: افراد شرکت‌کننده در این مطالعه ۳۹ زن (۶۰٪) و ۲۶ مرد (۴۰٪) بودند. میانگین سنی سالمندان شرکت‌کننده در این مطالعه $67/07 \pm 1/63$ می‌باشد. میانگین نمره سلامت معنوی و امید به زندگی در سالمندان تحت مطالعه به ترتیب $58/36 \pm 4/61$ و $93/23 \pm 2/44$ است. بین سلامت معنوی و امید به زندگی ارتباط مستقیم وجود دارد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که سالمندان دارای سلامت معنوی متوسط و از امید به زندگی متوسطی برخوردار می‌باشد. همچنین بین سلامت معنوی سالمندان و امید به زندگی آن‌ها ارتباط مستقیم وجود دارد و به عبارتی دیگر سالمندانی که از سلامت معنوی بالایی برخوردارند امید به زندگی بالایی نسبت به سایرین دارند. تشکیل کارگاه و جلسات باهدف افزایش سلامت معنوی سالمندان می‌تواند تأثیر بسزایی بر امید به زندگی این گروه داشته باشد.

کلمات کلیدی: سلامت معنوی، امید به زندگی، سالمندان.

بررسی ارتباط انعطاف‌پذیری شناختی با امید به زندگی در سالمندان مراجعه‌کننده به

بیمارستان روانپزشکی بهاران زاهدان

محمد پورکیخایی ۱، زهرا رئیسی ۲، مهرانگیز قبیعی ۲

۱. دانشگاه آزاد اسلامی

۲. دانشگاه علوم پزشکی

نویسنده مسئول: زهرا رئیسی (raisizahra61@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی را به‌طور قراردادی مترادف با آغاز سن ۶۵ سالگی می‌دانند. انعطاف‌پذیری شناختی یعنی پذیرش محیط‌های درونی و بیرونی خود فرد و تعهد به فعالیت‌هایی که از لحاظ ارزشمندی باثبات است. امید، ظرفیت تصور توانایی ایجاد مسیرهایی به سمت اهداف مطلوب و تصور داشتن انگیزه برای حرکت در این مسیرها است. بنابراین بر آن شدیم تا مطالعه‌ای باهدف تعیین ارتباط انعطاف‌پذیری شناختی با امید به زندگی در سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان روانپزشکی بهاران زاهدان انجام دهیم.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد که به شکل مقطعی در سال ۱۴۰۱ انجام گرفت. جامعه مورد مطالعه ۶۵ نفر از سالمندان مراجعه‌کننده به بیمارستان روانپزشکی زاهدان بودند؛ که به شکل آسان و در دسترس وارد مطالعه شده بودند. داده‌ها از طریق اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه‌ی انعطاف‌پذیری شناختی و امید به زندگی جمع‌آوری شد. پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی (CFI) حاوی ۲۰ سؤال است که در سه حیطه جایگزین‌ها، کنترل و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی طبقه‌بندی می‌شود. پرسشنامه امید به زندگی (MHS) حاوی ۴۸ سؤال است که به روش لیکرت ۵ (نمره) نمره‌گذاری می‌شود. اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از آمارهای توصیفی میانگین، انحراف معیار و دامنه تغییرات و آزمون‌های استنباطی *t* test، *onova*، ضریب همبستگی پیرسون در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند

یافته‌ها: افراد شرکت‌کننده در این مطالعه ۳۹ زن (۶۰٪) و ۲۶ مرد (۴۰٪) بودند. میانگین سنی سالمندان شرکت‌کننده در این مطالعه $67/07 \pm 1/63$ می‌باشد. میانگین نمره انعطاف‌پذیری شناختی و امید به زندگی در سالمندان تحت مطالعه به ترتیب $37/70 \pm 3/41$ و $27/44 \pm 2/44$ است. بین انعطاف‌پذیری شناختی و امید به زندگی ارتباط مستقیم وجود دارد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که سالمندان دارای انعطاف‌پذیری شناختی پایین و از امید به زندگی متوسطی برخوردار می‌باشد. همچنین بین انعطاف‌پذیری شناختی سالمندان و امید به زندگی آن‌ها ارتباط مستقیم وجود دارد و به عبارتی دیگر سالمندانی که از انعطاف‌پذیری شناختی بالایی برخوردارند امید به زندگی بالایی نسبت به

کلمات کلیدی: انعطاف‌پذیری شناختی، امید به زندگی، سالمندان.

psc-01290067

استراتژی‌های سازگاری با فوت فرزند در سالمندان ایرانی: یک مطالعه گراند تئوری

آزاده صفا ۱، محسن ادیب حاج باقری ۱، محبوبه رضایی ۱

۱. دانشکده پرستاری مامایی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: آزاده صفا (azade.fazel@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: ازدست‌دادن فرزند در هر سنی می‌تواند فاجعه‌بار باشد اما این پدیده در سالمندی که والدین با مشکلات سلامتی و محدودیت‌ها روبرو هستند، می‌تواند تأثیرات منفی مضاعفی بر زندگی والدین داشته باشد. این مطالعه به‌منظور کشف استراتژی‌های سازگاری با فوت فرزند در سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک پژوهش کیفی است که به روش گراند تئوری کوربین و اشتراوس ۲۰۱۵ انجام شد. داده‌ها از ۱۷ سالمند ایرانی با تجربه فوت فرزند که به‌صورت هدفمند انتخاب شدند، از طریق مصاحبه‌های رودرو نیمه ساختارمند در سال ۲۰۲۰-۲۰۲۱ جمع‌آوری شد. برای افزایش اعتبار داده‌ها از معیار گوبا و لینکلن استفاده شد. جهت مدیریت داده‌ها از نرم‌افزار MAXQDA ورژن ۱۲ استفاده شد.

یافته‌ها: دامنه سن سالمندان ۶۱-۸۵ سال و با اکثریت زنان بود. تحلیل داده‌ها منجر به استخراج ۳ طبقه اصلی و ۱۰ زیر طبقه از تجارب مشارکت‌کنندگان شد. طبقات اصلی شامل استراتژی بروز احساسات، تلاش برای کنترل شرایط و تلاش برای تعالی خود بودند.

نتیجه‌گیری: در این مطالعه سالمندان از روش‌های مختلفی برای پذیرش فوت فرزند استفاده کردند. شناخت این استراتژی‌ها به مراقبان سلامت کمک کند تا با استفاده از آن‌ها، مداخلات بهداشت روانی و جسمی سالمندان را برنامه‌ریزی کنند. پیشنهاد می‌شود سیستم بهداشتی انجمنی با عنوان انجمن سالمندان سوگوار برای ارائه خدمات تخصصی و مشاوره به سالمندان سوگوار و هدایت آن‌ها به‌سوی سازگاری تأسیس کند."

کلمات کلیدی: استراتژی، سازگاری، سالمند، گراند تئوری.

تأثیر خاطره پردازی به شیوه گروهی بر سلامت روان سالمندان: مرور سیستماتیک

ریحانه ایپکچی ۱، حنانه ایپکچی ۱، ندا میرباقرآجریز ۲

۱ مرکز تحقیقات تروما پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲ مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجریز (salam_20012003@yahoo.co.uk)

چکیده

مقدمه: با افزایش سن اختلالات شناختی و روانشناختی شروع به پدیدار شدن می‌کند که می‌تواند واکنش‌های احتمالی متعددی به دنبال داشته باشد. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک تأثیر خاطره پردازی به شیوه گروهی بر سلامت روان سالمندان است

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی IranMedex, SID, Magiran و انگلیسی Ovid, Science Direct, Web of Sciences, Scopus, Pubmed و با کلیدواژه‌های خاطره پردازی گروهی، سلامت روان، سالمندان از سال ۲۰۱۲-۲۰۲۲ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با خاطره پردازی گروهی و سلامت روان جمع‌آوری شده و ۱۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۷۶ مقاله موجود، ۱۰ مقاله مرور شد که ۵ تا فارسی و ۵ تا انگلیسی بود. تمامی مطالعات از نوع کارآزمایی بالینی بودند. ۸ مقاله از پژوهش‌های مرور شده حاکی از تأثیر مثبت خاطره پردازی به شیوه گروهی بر سلامت سالمندان است و ۲ مطالعه نشان دادند که خاطره پردازی گروهی بر سلامت روان سالمندان تأثیر مثبت ندارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه، اتفاق نظر در مورد خاطره پردازی به شیوه گروهی بر سلامت روان سالمندان وجود ندارد. پیشنهاد می‌گردد تحقیقات بیشتری در این زمینه انجام گردد.

کلمات کلیدی: خاطره پردازی، سلامت روان، سالمندان.

psc-01450085

وضعیت اتونومی در سالمندان بستری در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۱۳۹۹ تهران، ایران

رحیم حسینی ۱، الناز گودرزی ۱، رقیه اسمعیلی ۱

۱ دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: رقیه اسمعیلی (r_esmaeili@sbm.ac.ir)

چکیده

مقدمه: به لطف ارتقا حقوق بشر، اتونومی به‌عنوان حق اولیه هر فردی شناخته می‌شود، اما تغییر در تکنولوژی فعلی می‌تواند سبب تغییر در اعمال اتونومی در سالمندان گردد. مطالعه حاضر باهدف تعیین وضعیت اتونومی در سالمندان بستری در بیمارستان انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی-تحلیلی حاضر بر روی ۱۷۲ سالمند بستری در ۳ بیمارستان شهر تهران که معیارهای ورود به مطالعه را داشتند به روش در دسترس انجام شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، شامل پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه اتونومی در سالمندان بود. داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: تنها از دیدگاه ۲۸/۵ درصد افراد وضعیت حریم خصوصی خوب، گزارش شد. بالاترین نمره در این حیطة مربوط به گویه سابقه حمام و دستشویی در مقابل سایر بیماران بود. ۷۱/۵ درصد افراد دیدگاه متوسطی نسبت به رعایت رضایت آگاهانه داشتند و بعد مراقبت از بهداشت شخصی بالاترین نمره را در این حوزه داشت. رابطه معناداری بین اتونومی سالمندان با داشتن سابقه بستری ($p < 0/0001$)، تعداد تخت‌های بخش ($P = 0/01$ و $r = 0/191$)، تعداد تخت‌های هر اتاق ($P = 0/003$ و $r = 0/225$) و مدت‌زمان بستری در بخش ($P = 0/01$) مشاهده شد. ($r = 0/184$)

نتیجه‌گیری: از دیدگاه اکثر سالمندان وضعیت اتونومی در هر دو بعد در سطح متوسطی بود که لزوم توجه بیشتر مسئولین در حوزه درمان را در زمینه ارتقا و رعایت اخلاق و حقوق سالمندان را در محیط‌های درمانی نشان می‌دهد.

کلمات کلیدی: پرستاری، رضایت آگاهانه، سالمندی، حریم خصوصی.

استیگمای سرطان: نیازهای حمایتی افراد متأثر از سرطان

فاطمه حسن شیری ۱، جمیله محتشمی ۲

۱. علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه حسن شیری (hasanshiri7@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سرطان یکی از مشکلات عمده سلامت در بسیاری از نقاط جهان و یکی از علل اصلی مرگ در کشورهای توسعه یافته و بار بیماری در این کشورها می‌باشد. بررسی آمارهای کشور نشان می‌دهد که بروز سرطان‌ها با افزایش سن افزایش یافته و بیشتر موارد سرطان در سالمندان (بالای ۶۰ سال) اتفاق افتاده است. تردیدی نیست که تشخیص بیماری‌های تهدیدکننده حیات چون سرطان اثرات متعددی بر کیفیت زندگی فرد می‌گذارد. سرطان جزو بیماری‌هایی است که جنبه‌های مختلف سلامت فیزیولوژیک، روانی، اجتماعی و معنوی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نگرش‌های منفی تهدید سرطان را نه تنها یک بیماری مهلک بلکه یک دشمن شیطانی و یک بیماری شرم‌آور می‌سازد. کمبود حمایت‌های عاطفی، اجتماعی و اقتصادی از عوامل افزایشنده این نگرش‌ها هستند. حمایت اجتماعی در مراقبت‌های سرطان به خوبی تعریف نشده، اما نقش مهمی در تثبیت تهدیدی که به هویت فرد وارد می‌شود، دارد. در این مطالعه مروری بر متون مرتبط با نیازهای حمایتی و استراتژی‌های مقابله با استیگما در سرطان انجام شد.

مواد و روش‌ها: مروری بر متون مرتبط با نیازهای حمایتی و استراتژی‌های مقابله با استیگما در بیماری‌های مختلف و از جمله سرطان انجام گرفت. مقالات و پایان‌نامه‌های موجود در بانک‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، Science Direct، ProQuest، Google Scholar، پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی Iran medex، Irandoc و SID با ترکیب کلمات کلیدی نیاز، حمایت، انگ، برجسب، Stigma، راهکار، استراتژی، برنامه، Fight، غلبه، Guideline، سلامت، روان، بیماری، سرطان جستجو شد.

یافته‌ها: از بین ۳۳۳ مقاله مرتبط، ۶۱ مقاله معیارهای لازم را دارا بوده، مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج مطالعات گویای این بود نیازهای مختلف جسمی، روانی، معنوی و اجتماعی در بیماری‌های مزمن وجود دارد و استراتژی‌های به کار گرفته‌شده برای کاهش نگرش‌های منفی شامل درمان، مشاوره، آموزش، گروه متمرکز، درمان‌های شناختی-رفتاری، توانمندسازی، مشاوره گروهی و عضویت در گروه‌های حمایتی می‌باشد.

نتیجه‌گیری: نتایج مرور متون نیازهای مختلف افراد مبتلا به سرطان و استراتژی‌های مقابله‌ای با نگرش‌های منفی را مشخص نمود. به‌کارگیری راهکارهای ارائه شده همچون آموزش، گروه متمرکز، درمان‌های شناختی-رفتاری، توانمندسازی، مشاوره گروهی و عضویت در گروه‌های حمایتی و حمایت عاطفی/معنوی/مالی می‌تواند در بهبود کیفیت زندگی این افراد کمک مؤثری دارد.

کلمات کلیدی: حمایت، استیگما، نیاز، سرطان.

psc-02780263

حمایت اجتماعی و روش‌های تأمین آن در سالمندان کشورهای مختلف: یک مطالعه مروری

صالحه عباسیان ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، خراسان رضوی، ایران

نویسنده مسئول: صالحه عباسیان (abasians11@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی بخشی از زندگی انسان است که نیازهای حمایتی او را افزایش می‌دهد. تأمین این نیاز با توجه به جمعیت رو به رشد سالمندی در جهان از اولویت‌های مهم سیاست‌گذاران حوزه سلامت است. پژوهشگران این مطالعه مروری باهدف بررسی روش‌های تأمین نیاز حمایتی سالمندان در کشورهای مختلف انجام دادند.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مروری با جستجو در متون موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی انگلیسی و فارسی شامل- Google Scholar, PubMed, Sid, Elsevier, Web of science, Magiran, ایرانداک، نشریه علمی پژوهشی سالمند، انجام شده است در جستجوی منابع انگلیسی زبان، کلیدواژه‌های Social support و Older adult و Aging و در جستجوی منابع فارسی، کلیدواژه‌های حمایت اجتماعی، سالمند و مروری مربوط به سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲ استفاده گردید. در این جستجو از ۴۶ مقاله مرتبط، ۲۵ مقاله کلیدی تر داده‌های آن به تحلیل نهایی وارد شد.

یافته‌ها: روش‌های حمایت اجتماعی به طور کلاسیک، در دو بعد ساختاری و عملکردی طبقه‌بندی شده است. بعد ساختاری به اندازه، ترکیب و پیچیدگی شبکه اجتماعی سالمندان اشاره دارد. بعد کارکردی معمولاً می‌تواند به سه دسته عاطفی، ابزاری و اطلاعاتی طبقه‌بندی شوند. بعلاوه، بعد عملکردی را می‌توان به دو روش درک شده و دریافتی اندازه‌گیری کرد. با توجه به ارائه‌دهنده حمایت اجتماعی، حمایت اجتماعی از نظر ساختاری به حمایت اجتماعی رسمی و غیررسمی تقسیم می‌شود.

نتیجه‌گیری: حمایت اجتماعی افراد با افزایش سن آن‌ها کاهش می‌یابد. این درحالی است که بیشترین حمایت اجتماعی ادراک شده سالمندان از سمت خانواده بوده است؛ بنابراین در کشورهایی که خانواده مسئولیت‌پذیری بیشتری داشته و نقش خانواده پر رنگ تر است، مؤسسات نگهداری سالمندان نقش کمتری دارد. همچنین حمایت اجتماعی رابطه مثبتی با عزت نفس و خوش‌بینی سالمندان دارد و می‌تواند به حفظ پیری سازگار کمک کند.

کلمات کلیدی: حمایت اجتماعی، سالمندی، نقش خانواده.

psc-01220114

کیفیت مراقبت تسکینی در افراد مبتلا به بیماری مزمن

شهره کلاگری ۱، حمیرا خدام ۱، آمنه محمودیان ۲

۱. دانشگاه علوم پزشکی گلستان-دانشکده پرستاری بویه، گلستان، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی بابل-دانشکده پرستاری فاطمه زهرا (س) رامسر، رامسر، ایران

نویسنده مسئول: آمنه محمودیان (mahmoudianamaneh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: مراقبت تسکینی، حقوق انسانی پایه برای همه بیماران به خصوص سالمندانی است که از دردهای پیشرونده، طاقت‌فرسا و محدودیت در فعالیت روزمره رنج می‌برند و نیازمند مراقبت مداوم هستند. توسعه مراقبت‌های تسکینی در جهت ارتقای کیفیت زندگی در ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی افراد مبتلا به بیماری مزمن می‌باشد و مستلزم ارزیابی مستمر توسط بیماران دریافت‌کننده مراقبت می‌باشد. مراقبت تسکینی هدف از مطالعه حاضر، تبیین کیفیت مراقبت تسکینی افراد مبتلا به بیماران مزمن بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر بخشی از رساله دکتری با رویکرد متوالی توضیحی و مدل‌پیکیری در سال ۲۰۲۱ بود که در دو فاز کمی و کیفی انجام شد. بیماران مزمن بستری در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گلستان که میانگین نمره دیدگاه آنان نسبت به کیفیت مراقبت تسکینی در فاز کمی، $1 \pm$ انحراف معیار از میانگین کل فاصله داشت با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج انتخاب و وارد فاز کیفی با رویکرد محتوای قرار دادی شدند. با مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته، جمع‌آوری داده‌ها تا رسیدن به اشباع ادامه یافت و سپس تحلیل داده‌های کیفی با استفاده از روش گرانهم و لاندمن انجام شد.

یافته‌ها: از تجزیه و تحلیل داده‌ها، ۶ طبقه اصلی دستیابی به اطلاعات درمانی - مراقبتی، حمایت، مراقبت ایمن، مدیریت درد، مشارکت در تصمیم‌گیری درمانی - مراقبتی و احترام استخراج گردید.

نتیجه‌گیری: با استفاده از نتایج مطالعه حاضر، با آگاهی از دیدگاه افراد مبتلا به بیماری مزمن نسبت به کیفیت مراقبت‌های تسکینی، مدیران نظام سلامت باید در جهت ارتقا مراقبت در وجوه جسمی

کلمات کلیدی: بیماری مزمن، مراقبت تسکینی، مطالعه تلفیقی.

psc-00740376

بررسی سوگ و عوامل مرتبط با آن در سالمندان در دوران پاندمی کووید ۱۹: مطالعه مروری نظام‌مند

اکبر زارع کاسب ۱، محمد هاشم غلام پور ۲، امیر محمد نظری ۱، مهسا دادخواه تهرانی ۳، محمد جواد غضنفری ۱، مصطفی اسفندیاری

۱

۱ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۲ دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

۳ دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محمد جواد غضنفری (javad.ghazanfari12@gmail.com)

چکیده

مقدمه: عصر همه‌گیری کرونا با یک شوک به جامعه جهانی مسئول حدود ۲٫۵ میلیون مرگ در جهان می‌باشد. یکی از مسائلی که با افزایش مرگ‌ومیر در این دوران مورد توجه است، سوگ می‌باشد. ازدست‌دادن شخصی که در زندگی فرد مهم تلقی می‌شود به‌عنوان سوگ تعریف شده است. باید در نظر داشت با توجه به بالابودن نرخ مرگ‌ومیر در بین سالمندان در دوران کرونا، احتمالاً افراد مسن، نزدیکان و دوستان هم‌دوره‌ای بیشتری را ازدست‌داده‌اند. هدف از این مطالعه، بررسی سوگ و عوامل مرتبط با آن در سالمندان در دوران پاندمی کووید ۱۹ می‌باشد.

مواد و روش‌ها: یک جستجوی نظام‌مند از ۲۹ دسامبر ۲۰۱۹ تا ۸ ژانویه ۲۰۲۳ با استفاده از مقالات بروز پایگاه‌های اطلاعاتی مانند PubMed، Scopus، ISI با کلیدواژه‌های Older Adult، Aged، Mourning، Bereavement، Elderly، Grief، Covid-19 Pandemics، SARS CoV-2 Infection، Covid-19. تمام مقالات توصیفی و مقطعی که معیارهای ورود به مطالعه را داشتند وارد مطالعه شدند. مطالعات مروری، مداخله‌ای، نامه به سردبیر و گزارش‌ها از مطالعه خارج شدند.

یافته‌ها: بعد از جستجو در پایگاه‌های داده ۸۳ مقاله به دست آمد که با بررسی عنوان و چکیده به ۳۲ مقاله کاهش یافت. در نهایت با بررسی متون کامل ۷ مقاله معیارهای مطالعه ما را داشتند. در میان همه عوامل مؤثر بر سوگ ناتوانی در ملاقات با عزیزان قبل از مرگ یا انجام مراسم مذهبی و عزاداری جمعی به‌ویژه ناراحت‌کننده بود و منجر به رنجش بیشتر در سالمندان شد (۶ مورد). محدود شدن ارتباطات حس دلتنگی خاصی را برای سالمندان داشت که نهایتاً به احساس ازدست‌رفتن برنامه‌ها و اهداف آینده ختم می‌شد (۴ مورد). شرکت‌کنندگان مسن‌تر اغلب تجارب غم و اندوه خود را به داشتن احساس «زمان محدود» باقی‌مانده و ناتوانی در دستیابی به اهداف یا رؤیاهای خود در این زمان باقیمانده از زندگی مرتبط می‌کردند، در واقع آن‌ها خود را یک‌قدم به مرگ نزدیک‌تر می‌دیدند (۳ مورد).

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که سالمندان به علت احتمال بیشتر مرگ‌ومیر و عوارض ناشی از کووید ۱۹، دلتنگی فرزندان و نوه‌ها، آینده‌ای مبهم و مسائل و مشکلات فیزیولوژیک مرتبط با سنین کهن‌سالی، بیشتر مستعد عوارض کوتاه‌مدت و بلندمدت ناشی از سوگ خواهند بود؛ بنابراین، با توجه به اهمیت موضوع، پیشنهاد می‌گردد مطالعات بیشتری به بررسی سوگ در سالمندان و رویکردهای مؤثر در کنترل و پیشگیری از عوارض آن بپردازند.

کلمات کلیدی: همه‌گیری کووید ۱۹، سوگ، سالمندان.

تعیین گره‌های شادمانی در یائسگی: یک مطالعه مروری

زینب خزاعی شیر ۱، سمیرا ابراهیم زاده ذگمی ۲

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲. مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: سمیرا ابراهیم زاده ذگمی (ebrahimzadehs@mums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: از مراحل پراهمیت در زندگی زنان دوره یائسگی می‌باشد. امروزه یائسگی به دلیل افزایش امید به زندگی پدیده‌ای مهم است، پیش‌بینی شده تعداد زنان یائسه در جهان تا سال ۲۰۳۰ به ۱٫۲ میلیارد نفر برسد. مهم است زنان در این سال‌ها مانند سال‌های باروری سالم زندگی کنند. از اصلی‌ترین نیازهای روانی انسان‌ها شادمانی می‌باشد. بر طبق مطالعات، شادمانی در دوره یائسگی کاهش می‌یابد. در نتیجه با توجه به اهمیت موضوع، این مطالعه باهدف تعیین ابعاد مؤثر بر شادمانی در یائسگی انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر مروری نقلی بوده که جهت تدوین این مقاله جست‌وجوی مقالات با استفاده از کلیدواژه‌های شادمانی، یائسگی، مروری و معادل انگلیسی آن‌ها Review، Menopause، Happiness، به‌تنهایی و ترکیبی با عملگرهای AND و OR در پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و انگلیسی PubMed، Scopus، Science direct، ProQuest، SID، Magiran، و موتور جست‌وجوی Google Scholar بدون محدودیت زمانی و زبانی انجام شد. در ابتدا ۴۲ مقاله یافت شد، معیارهای ورود، کلیه مطالعات کمی بود که عوامل مؤثر بر شادمانی را در یائسگی بررسی نموده بودند. در نهایت از داده‌های ۱۵ مقاله جهت نگارش استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه حاضر منجر به دسته‌بندی عوامل مؤثر بر شادی زنان یائسه در سه دسته کلی گردید. دسته اول شامل عوامل جسمی (از جمله تغییرات سطوح هورمونی، علائم وازوموتور، افزایش بیماری‌های قلبی عروقی، آرتروز، پوکی استخوان) می‌باشد. دسته دوم شامل عوامل روحی روانی (از جمله افسردگی، اضطراب، تحریک‌پذیری، سندرم آشیانه خالی، وضعیت تأهل و رضایت زناشویی) است و در آخر دسته سوم شامل عوامل اجتماعی و اقتصادی (از جمله تغییرات شغلی، کاهش نقش‌های اجتماعی، از دست دادن دوستان و سطح درآمد کمتر از حد کفاف خانواده) می‌باشد.

نتیجه‌گیری: به‌منظور گسترش سلامت روان و شادمانی زنان یائسه همه عوامل جسمی، روحی روانی و اجتماعی اقتصادی دارای اهمیت می‌باشد؛ لذا سیاست‌گذاران حوزه سلامت زنان به این موارد در تدوین مراقبت‌های سالانه باید توجه نمایند.

کلمات کلیدی: شادمانی، یائسگی، مروری.

psc-02710419

مروری بر اثرات کرامت درمانی در بیماران مبتلا به سرطان در مراحل پایانی

سبا براتی ریزی ۱، الهام نواب ۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
۲. دانشیار، گروه پرستاری مراقبت‌های ویژه و مدیریت، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
نویسنده مسئول: الهام نواب (elhamnavab2@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سرطان به‌عنوان یکی از حوادث تنش‌زای زندگی، منجر به تغییرات زیادی در زندگی بیمار و خانواده‌اش می‌شود. امروزه بر مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در مبتلایان به سرطان تأکید می‌شود، به‌طوری‌که بدون وجود آن‌ها، مراقبت جامع از بیمار میسر نخواهد شد. کرامت درمانی یکی از این روش‌هاست که بیماران را به تفکر و گفت‌وگو در مورد مهم‌ترین تجربه‌ها و جنبه‌هایی از زندگی خود که مایل‌اند آن‌ها را به اشتراک بگذارند، تشویق می‌کند. این مطالعه باهدف بررسی اثرات کرامت درمانی در بیماران مبتلا به سرطان در مراحل پایانی انجام شده است.

مواد و روش‌ها: جست‌وجوی الکترونیکی با کلیدواژه‌های Cancer، Dignity therapy، Malignancy و Neoplasms و معادل‌های فارسی آن در پایگاه‌های اطلاعاتی Web of Science، SID، Magiran، PubMed، Scopus و موتور جست‌وجوی Google Scholar بدون محدودیت زمانی انجام شد. معیارهای ورود به مطالعه، مرتبط بودن، دسترسی به متن کامل و انتشار به زبان فارسی یا انگلیسی بود. مقالات بعد از بررسی در صورت تکراری بودن یا عدم ارتباط با موضوع حذف شدند.

یافته‌ها: بررسی نتایج ۱۵ مطالعه نشان داد که اثرات کرامت درمانی در بیماران مبتلا به سرطان در مراحل پایانی را می‌توان در دسته‌ی اثرات جسمی و روانی طبقه‌بندی کرد. اثرات جسمی کرامت درمانی شامل بهبود عملکرد فیزیکی، تهوع، استفراغ، بی‌خوابی، اسهال و بی‌اشتهایی بود. اثرات روانی کرامت درمانی شامل کاهش پریشانی روان‌شناختی و افسردگی و اضطراب، ارتقای حس کرامت، امید و حمایت اجتماعی، بهبود عملکرد شناختی، عاطفی و بهزیستی معنوی بود. همچنین کرامت درمانی باعث تقویت حس معنا، هدف، عزت و به‌صورت کلی افزایش کیفیت زندگی در میان بیماران شده بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به اثرات جسمی و روانی کرامت درمانی، این رویکرد می‌تواند به‌عنوان یک مداخله مؤثر در مراحل پایانی بیماران مبتلا به سرطان مورد استفاده قرار گیرد و با استفاده از این روش می‌توان در جهت ارتقای کرامت و عزت بیماران و بهزیستی جسمی و روانی آنان گام برداشت.

کلمات کلیدی: Cancer، Malignancy، Dignity therapy، Neoplasms.

چالش‌های انجام مراقبت‌های معنوی در مراحل پایان زندگی سالمندان

سلیمان رهنما^۱، سجاد سبزعلی^۱، فرامرز کلهر^۲

۱. کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۲. دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
نویسنده مسئول: سلیمان رهنما (slmanrhna@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبت تسکینی به مشکلات جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی می‌پردازد. پرداختن به مسائل معنوی در مراقبت از بیمار، به‌ویژه در مراحل پایان عمر بسیار مهم است. نیازهای معنوی می‌تواند شامل: بحث در مورد بخشش، حمایت خدا، زندگی ابدی، دعا، جستجوی آرامش درونی، ترتیب ملاقات توسط روحانیون بیمارستان و ... باشد. بیشترین کسی که در مراحل پایان زندگی با بیمار در ارتباط می‌باشد پرستار است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری از مقالات نمایه شده در پایگاه‌های اطلاعاتی Web .Scopus .PubMed .Google Scholar of Science و بانک مقالات پزشکی ایران استفاده شد. با استفاده از کلمات کلیدی از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ تعداد ۱۰۰۰۰ مقاله جست‌وجو گردید. از این بین ۹۵۰۰ مقاله نامرتبط حذف گردید. معیارهای ورود مقالات به این مطالعه دسترسی کامل به مقاله، مقالات اصیل (تجربی و نیمه تجربی) و داشتن زبان انگلیسی یا فارسی بود. در نهایت ۴۰ مقاله جهت بررسی در این مطالعه انتخاب شد.

یافته‌ها: پرستاران بیان کردند آموزش مراقبت معنوی شامل توانمندی فرهنگی ارائه‌دهنده و گوش دادن فعالانه به نگرانی‌های بیمار و خانواده می‌باشد. اکثر پرستاران اظهار داشتند که آموزش‌های مناسب در مورد مراقبت از روحیه و معنویت بیماران را دریافت نکرده‌اند. همچنین آن‌ها عواملی مثل حجم کاری بالا، محدودیت زمانی، فقدان فضای خصوصی برای بیماران، محدودیت‌های فرهنگی، عدم آگاهی از نیازهای معنوی بیماران، عادات انجام کار روتین، تفاوت جنسی پرستار و بیمار، عدم ارتباط بین پرستاران و مشاوره معنوی، انگیزه کاری ضعیف به دلیل عدم پشتیبانی از طرف مدیران و در آخر پرستاران معتقد بودند مراقبت معنوی توسط دیگران بهتر انجام خواهد شد را گزارش دادند

نتیجه‌گیری: تفاوت در سیستم‌های اعتقاد معنوی بین پرستار و بیمار، باعث به‌وجود آمدن دیدگاه‌های مختلف در مورد اهمیت و اجرای مراقبت‌های معنوی می‌شود. در نتیجه شناسایی این عوامل بسیار حائز اهمیت می‌باشد و باعث بهبود هر چه بهتر می‌شود.

کلمات کلیدی: Care Satisfaction، Palliative Care، End-Of-Life، Spiritual Needs، Spiritual Care.

psc-02940378

تأثیر برنامه آموزش شادی بر بهزیستی روان‌شناختی در سالمندان مراجعه‌کننده به مراکز روزانه یزد

علیرضا معینی^۱، حسین توانگر^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

نویسنده مسئول: علیرضا معینی (alirezamoeini98@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان به‌موجب کهولت سن، کاهش توانایی و همچنین آسیب‌پذیربودن، باید تحت توجه و حمایت‌های لازم قرار گیرند و توجه به این گروه سنی از نظر روانی و جسمانی از اهمیت بسزایی برخوردار است. این مسئله ضرورت انجام مداخلات کارآمدتر و چندگانه را بیش‌ازپیش آشکار می‌کند. هدف اصلی پژوهش حاضر تأثیر برنامه آموزش شادی بر بهزیستی روان‌شناختی سالمندان بوده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر جزء تحقیقات نیمه‌آزمایشی (تجربی) و با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل و از نوع مداخله‌ای (برنامه آموزش شادی) بوده است؛ و از نظر نحوه گردآوری داده‌های تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی محسوب می‌شود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی سالمندان ساکن در خانه‌های سالمندان شهر یزد در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بوده است که با روش نمونه‌گیری در دسترس و با استفاده از ملاک‌های ورود و خروج ۷۶ نفر انتخاب شدند و به طور تصادفی در دو گروه مساوی قرار گرفتند. گروه آزمایش در ۶ جلسه ۶۰ دقیقه‌ای برنامه‌ی آموزش شادی شرکت داده شد و گروه کنترل در لیست انتظار باقی ماند. سپس در پایان دوره آموزشی مجدداً پرسشنامه‌ها روی گروه آزمایش و کنترل اجرا گردید. داده‌های حاصل از پیش‌آزمون و پس‌آزمون از طریق تحلیل کوواریانس و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ تحلیل شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها نشان داد که مداخله برنامه شادی، بهزیستی روان‌شناختی را در شرکت‌کنندگان گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل به طور معناداری بهبود داده است ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های این مطالعه، برنامه شادی، سبب افزایش بهزیستی روان‌شناختی سالمندان می‌شود و نمایانگر افق‌های تازه‌ای در مداخلات بالینی است و می‌توان از آن به‌عنوان یک روش مداخله‌ای مؤثر در بهبود سلامت عمومی و کیفیت زندگی سالمندان بهره گرفت.

کلمات کلیدی: برنامه شادی، بهزیستی روان‌شناختی، سالمندی.

psc-03010296

دوران گذار بازنشستگی

سید اصغر رسولی نژاد^۱، سیدوحید رسولی نژاد^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: سید اصغر رسولی نژاد (seyedasgharrasoli@gmail.com)

چکیده

مقدمه: هرکس می‌خواهد زندگی کند. هرکس می‌خواهد در صلح و صفا باشد. هرکس می‌خواهد خوشبخت باشد و هدف غایی زندگی لذت بردن و زندگی شاد و دیگران را شاد کردن است. راهکارهای زندگی سالم: شناخت ذهن و تفکر، تقویت سلامت روان، مراقبت‌های روحی روانی و معنوی، تعادل بین کار و زندگی، شرکت در فعالیت‌های معنوی، آموزش و یادگیری مادام‌العمر، تطابق و سازگاری مؤثر، حس هدفمندی و معنادار بودن زندگی، معنویت و امید، فعالیت‌های داوطلبانه، درک خطر، ایمنی فردی و شناخت همه مراحل چرخه زندگی. رویداد مهم: بازنشستگی یکی از واقعیت‌ها و رویدادهای مهم زندگی و یکی از مهیج‌ترین آن‌ها می‌باشد. بازنشستگی می‌تواند بهترین دوران عمر باشد و یا یک ناامیدی بزرگ.

تعریف بازنشستگی: نقطه‌ای که رابطه استخدامی فرد با سازمان به طور کامل متوقف می‌شود، جداشدن از یک پست یا از یک کار فعال به طور کامل، سازمان‌ها همان‌طور که برای گزینش، استخدام، آموزش، اشتغال و ارتقای کارکنان خود، برنامه‌ریزی و طرح‌های اجرایی دارند، باید برای دوره بازنشستگی کارکنان خود نیز فکر کنند و آن‌ها را به امید خود رها ن سازند.

مراحل چرخه مدیریت منابع انسانی سازمان: (۱) نیازسنجی شایسته، (۲) شایسته‌یابی، (۳) شایسته‌گزینی، (۴) شایسته‌یگماری، (۵) شایسته‌سازی، (۶) شایسته‌ارزیابی، (۷) شایسته‌ارتقای، (۸) شایسته‌نگهداری، (۹) شایسته‌جدایی و محترم‌مداری.

سؤالات کلیدی: (۱) چه تغییراتی در عملکرد جسمی، روانی و شناختی در دوران بازنشستگی رخ می‌دهد؟ (۲) چه فاکتورهای فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی تأثیر بر این تغییرات دارند؟ (۳) چه پاسخ‌های تطابقی برای این تغییرات مناسب است؟ (۴) و چگونه می‌توانیم دوران بازنشستگی موفق‌تری داشته باشیم؟

تعریف: رفتن از یک وضعیت زندگی به یک وضعیت دیگر را دوره گذار گویند.

مراحل: (۱) پایان یک دوره، ویژگی‌ها: بکار گرفته نشدن، هویت نداشتن، خارج‌شدن از خوش‌خیالی، درک‌نکردن وضعیت. (۲) نقطه عطف یا بینابینی: زندگی قبلی پایان‌یافته و زندگی جدید هنوز شروع نشده است. (۳) دوره جدید: این دوره یک فرایند است و نه یک کار یک‌مرحله‌ای و معمولاً طولانی است.

کلمات کلیدی: بازنشستگی، دوره گذار.

psc-03050301

رشد پس از سانحه ناشی از ابتلا به کووید-۱۹ و عوامل مرتبط با آن در سالمندان

- محبوبه خواجه ۱، فاطمه زهرا سلامت ۲، حسین باقری ۳، امید کرکز ۴، فاطمه بهرام نژاد ۵
۱. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۳. دانشیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۴. مربی، گروه اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۵. استادیار، گروه مدیریت پرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

ایران

نویسنده مسئول: محبوبه خواجه (mkhajeheh.1985@gmail.com)

چکیده

مقدمه: پس از وقایع تروماتیکمانند همه‌گیری کووید-۱۹، ممکن است تغییرات شخصی و روان‌شناختی مثبتی در نتیجه مبارزه فرد علیه این حادثه استرس‌زا اتفاق افتد که زندگی آتی وی را به شیوه مثبت‌تری پیش ببرد. در این خصوص مفهوم رشد پس از سانحه مطرح می‌گردد. پرداختن و آگاهی از رشد پس از سانحه به‌عنوان عاملی است که می‌تواند پیش‌زمینه و همچنین فراهم‌کننده اطلاعات لازم در راستای حفظ و بهبود بهزیستی روان‌شناختی تمام افراد به‌ویژه سالمندان باشد. بنابراین مطالعه حاضر باهدف تعیین وضعیت رشد پس از سانحه ناشی از ابتلا به کووید-۱۹ و عوامل مرتبط با آن در سالمندان ترخیص شده از بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی شاهرود اجرا شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی تحلیلی مقطعی ۶۰۰ سالمند در سال ۲۰۱۹-۲۰۲۰ که به کرونا مبتلا بوده‌اند و پس از بهبودی مرخص شده‌اند روش نمونه‌گیری تصادفی ساده مورد ارزیابی قرار گرفتند. شرکت‌کنندگان این مطالعه شامل بیماران بالای ۶۰ سال که تست مثبت کرونا برای آن‌ها محرز شده بوده و پس از بستری و بهبودی ترخیص شدند، بود. جمع‌آوری داده‌ها از بیماران واجد شرایط از طریق تماس تلفنی با شماره موجود در پرونده بیماران انجام شد. برای تکمیل پرسشنامه استاندارد رشد پس از سانحه تدسچی و کالون از شرکت‌کنندگان درخواست شد تا سؤالات این پرسشنامه را به دو صورت قبل و بعد از کرونا پاسخ دهند. سپس داده‌ها با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین سن افراد شرکت‌کننده $72/18 \pm 7/80$ سال بود. نمره رشد پس از سانحه و ابعاد مختلف آن در سالمندان قبل و بعد از ابتلا به کووید-۱۹ به طور معنی‌داری افزایش یافت ($p < 0/01$). بین نمره رشد پس از سانحه سالمندان مبتلا به کووید-۱۹ و سن، تعداد فرزندان، سطح فعالیت فیزیکی، تعداد روز ابتلا به کووید-۱۹ و تعداد روز بستری در بیمارستان همبستگی وجود داشت.

نتیجه‌گیری: سالمندان بعد از ابتلا به کووید-۱۹ به دلیل قرار گرفتن در شرایط استرس‌زا نمره‌ی رشد پس از سانحه‌ی بالاتری نسبت به قبل از ابتلا پیدا می‌کنند.

کلمات کلیدی: رشد پس از سانحه، کووید-۱۹، سالمند.

تجسم هدایت شده در مراقبت جسمی – روانی سالمندان: یک مرور سیستماتیک

محمد فرجی ۱، محبوبه رضائی ۲

۱. دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی، کاشان، ایران

۲. دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه اتاق عمل، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه رضائی (m4.rezaei@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبت تسکینی، مسئله‌ای بسیار مهم در حیطه سلامت عمومی جامعه بخصوص در سالمندان است. افزایش روزافزون جمعیت سالمند و عدم توجه به نیازهای پیچیده آن‌ها از دغدغه‌های مهم سیستم‌های بهداشت و درمان است. یکی از تکنیک‌های کاربردی در مراقبت تسکینی، استفاده از تجسم هدایت شده است، با این وجود مطالعه جامعی در خصوص کاربردهای آن در مراقبت تسکینی سالمندان انجام نشده است. لذا این مطالعه باهدف بررسی کاربردهای تجسم هدایت شده در مراقبت تسکینی افراد سالمند انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش، یک مطالعه سیستماتیک است که در آن مقالات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ در پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed و Google Scholar مورد بررسی قرار گرفت. جهت جستجو، از کلیدواژه‌های Elderly, Guided Imagery, Aged People, Geriatric Population, Older Adult, Older People, Older Population, Aged و Aged People در قسمت عنوان/خلاصه مقالات و در منابع انگلیسی استفاده شد. مطالعات کارآزمایی بالینی که تمام متن مقاله در دسترس پژوهشگران بود، وارد این پژوهش شدند.

یافته‌ها: در این پژوهش، ۸ مقاله وارد مطالعه شدند. تجسم هدایت شده در تخفیف علائم جسمی مانند بهبود دردهای مزمن، کنترل علائم استنواآرتروز، کنترل علائم فیزیولوژیک ناشی از اضطراب، کاهش استرس، اضطراب و افسردگی و کنترل علائم آسم در سالمندان مؤثر بود. تجسم هدایت شده در محیط‌های گوناگون شامل بخش‌های بستری و سرپایی بیمارستان، انواع کلینیک‌ها، خانه سالمندان و حتی در منزل به کار گرفته شده بود.

نتیجه‌گیری: روش‌های غیر دارویی مانند تجسم هدایت شده می‌تواند در طیف وسیعی از اختلالات جسمی و روانی سالمندان مؤثر باشد. توصیه می‌شود با توجه به عوارض مداخلات دارویی، بیش‌ازپیش از این روش برای بهبود وضعیت سلامت افراد سالمند و مراقبت تسکینی در این افراد استفاده گردد.

کلمات کلیدی: تجسم هدایت شده، سالمند، مراقبت تسکینی، مراقبت، مداخلات غیر دارویی.

psc-03240424

لزوم بازنگری قوانین امور حسبی در ارتباط با محجوریت سالمندان

علیرضا قاسمی طوسی ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: علیرضا قاسمی طوسی (ghassemita@mums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: آنچه به کرات رخ می‌دهد، بدین شکل می‌باشد که سالمندی که ضعف قوای جسمی و روحی دارد. از جانب اطرافیان مورد سوء استفاده مالی قرار می‌گیرد. به طور مثال سالمند توسط یکی از فرزندان به دفترخانه اسناد رسمی برده شده و اموالی را به قیمت ناچیز به نام فرزند خود می‌نماید یا انگشت اشاره بیماری که با کاهش هوشیاری در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شده، مهمور به جوهر شده است. در مدت مذکور و بدون اطلاع سایر بستگان کلیه اموال نامبرده به نام فرزند فوق منتقل گردیده است و سایر بستگان در جریان این قضیه نبوده‌اند و بعضاً سالمند پس از انتقال اموالش توانایی اداره و تهیه مایحتاج اولیه خود را هم ندارد.

مواد و روش‌ها: در این شرایط قانون‌گذار می‌بایستی تمهیداتی جهت جلوگیری از سوء استفاده از سالمندان اندیشیده باشد و همانطور که مثلاً سن ۱۸ سال شمسی را آغاز سن رشد و صلاحیت دخل و تصرف در امور مالی قرار داده، سن خاصی مثلاً ۸۰ سالگی را شروع محدودیت در دخل و تصرف در اموال قرار دهد.

یافته‌ها: این بدان معنا نیست که فرد مذکور از هرگونه دخالت در امور مالی خود منع شده باشد، بلکه امینی جهت وی گمارده شود و مرادفات مالی وی صرفاً پس از تنفیذ امین صحیح شناخته گردد. همین طور امین یا قیم قانونی صلاحیت انجام سایر امور فرد مذکور را در صورت اثبات جنون یا سفاهت وی به عهده داشته باشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به شکایت‌های روزافزون در مورد سوء استفاده مالی از سالمندان که اکثراً با توجه به گذشت زمان و کمبود مدارک مستدل قابل اثبات نمی‌باشد. لزوم بازنگری در قوانین امور حسبی بیش‌ازپیش در این زمینه احساس می‌گردد.

کلمات کلیدی: سالمند، حجر، امور حسبی.

بررسی ارتباط بین سوء رفتار و سالمند آزاری با کیفیت زندگی سالمندان: مطالعه مروری

سمیه ناظمی^۱، شایان فتاحیان کلیشادری^۱، پریسا شاهمرادی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: شایان فتاحیان کلیشادری (Shayan.fattahian@gmail.com)

چکیده

مقدمه: یکی از مسائل مربوط به سالمندان که اغلب نادیده گرفته می‌شود، سوء رفتار نسبت به آنها است. سوء رفتار با سالمند عبارت است از: تحمیل درد و رنج به سالمند از سوی مراقبین یا اعضای خانواده که ممکن است از طریق ارتکاب عملی آزاردهنده یا ترک عملی ضروری به صورت عمدی یا غیرعمدی در یک یا چندین مرتبه رخ دهد و می‌تواند باعث افزایش خطر و صدمه یا تجاوز به حقوق انسانی و کاهش کیفیت زندگی در فرد سالمند شود. با توجه به افزایش روزافزون خشونت علیه سالمندان به عنوان پیامد فرایندهای گذار فرهنگی و تغییر در هنجارها و ارزش‌های اجتماعی مطالعه حاضر باهدف ترکیب یافته‌ها در مورد ماهیت و تأثیر سالمند آزاری و سوء رفتار بر کیفیت زندگی سالمندان انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه مروری است که با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی Science, Google Scholar, PubMed, Web Of Science, Direct, SID, Magiran و در بازه‌ی زمانی (۲۰۱۳-۲۰۲۳) و با کلیدواژه‌های Violence, Abuse, Quality of life, Gender, Old people, Elder, Mistreatment انجام شد. پس از بررسی معیارهای ورود و خروج درنهایت ۳۰ مقاله بر اساس ارتباط با موضوع وارد مطالعه شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد سالمند آزاری و سوء رفتار با سالمندان در کلیه ابعاد کیفیت زندگی شامل عملکرد جسمانی، محدودیت در ایفای نقش به علت مشکلات جسمانی، درد جسمانی و سلامت عمومی، نشاط، عملکرد اجتماعی، محدودیت در ایفای نقش به علت مشکلات عاطفی و سلامت روان تأثیر قابل توجهی می‌گذارد. در همین راستا غفلت و بی‌توجهی، سلب اختیار، بهره‌برداری مالی، آزارهای کلامی، روان‌شناختی - عاطفی، جسمی، طردشدگی، نقض آزادی‌ها و حقوق شخصی را می‌توان از جمله اشکال سالمند آزاری دانست که از این میان غفلت و بی‌توجهی در میان مطالعات آمار قابل توجهی را به خود اختصاص داده است. همچنین نمره‌ی کیفیت زندگی در کلیه ابعاد، در زنان باتجربه‌ی سوء رفتار به طور معناداری پایین‌تر از مردان باتجربه مشابه گزارش گردید.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه بیانگر اهمیت و ضرورت پرداختن به پدیده سالمند آزاری و تأثیرات آن بر کیفیت زندگی سالمندان است، لذا توصیه می‌شود اتخاذ راهکارهای مناسب جهت کشف و شناسایی قربانیان سوء رفتار، تقویت شبکه‌ی حمایت‌های اجتماعی، تدوین قوانین حمایت از سالمندان برای ارزیابی و رسیدگی به موارد سوء رفتار نسبت به سالمندان در دستور کار قرار گیرد.

کلمات کلیدی: سالمند آزاری، سوء رفتار، کیفیت زندگی، خشونت.

psc-03560438

مروری بر عوامل پیشگویی‌کننده نیاز به دریافت مراقبت‌های حمایتی در سالمندان آسیب‌پذیر

حانیه زارع ۱، محمد زارع ۲

۱ مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۲ مربی، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
نویسنده مسئول: حانیه زارع (zare-hanieh@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: آسیب‌پذیری به‌عنوان یک سندروم سالمندی تعریف می‌شود که با کاهش ظرفیت و توانایی مقاومت فرد در برابر عوامل استرس‌زا منجر به شکنندگی در برابر پیامدهای نامطلوب سلامتی می‌گردد. تخمین زده می‌شود که ۴ درصد از بیماران ۶۵ تا ۶۹ ساله معیارهای تشخیص آسیب‌پذیری را دارند. از آنجایی که آسیب‌پذیری یک مشکل پیشرونده است، انجام مراقبت‌های تسکینی برای چنین افرادی ضروری به نظر می‌رسد. برخی از عوامل در دریافت مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر، تأثیرگذار است، بنابراین با شناسایی این عوامل و کنترل آن‌ها می‌توان تا حد زیادی به سالمندان آسیب‌پذیر کمک کرد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه از نوع مرور نظام‌مند، مستندات علمی در زمینه دریافت مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر به دو زبان فارسی و انگلیسی و بدون محدودیت زمانی در بانک‌های اطلاعاتی Scopus، Web of Sciences، PubMed، ProQuest، Google Scholar، MagIran، SID و IranDoc جستجو شد. پس از ارزیابی معیارهای ورود و کیفیت مقالات، ۱۵ مقاله از نظر محتوا دسته‌بندی و تحلیل گردید.

یافته‌ها: از مهم‌ترین عواملی که نیاز به دریافت مراقبت‌های حمایتی و تسکینی را در سالمندان آسیب‌پذیر افزایش می‌دهد، انجام جراحی‌ها است، با آن حال توانایی غربالگری مؤثر، دریافت مشاوره به‌موقع و تعیین تأثیر مشاوره همچنان یک چالش بر سر این موضوع می‌باشد. همچنین بستری در بخش‌های مراقبت‌های ویژه به طور معناداری بر میزان دریافت مراقبت‌های حمایتی اثرگذار است و توجه به این نکته ضروری است که ممکن است پس از ترخیص و بهبودی از یک بیماری حاد در بخش مراقبت ویژه فقط بر درمان شرایط پزشکی تمرکز شود و تصور شود که با بهبودی افراد، علائم و مشکلاتشان برطرف خواهد شد، اما باید این نکته را در نظر داشت که بسیاری از این افراد دارای اختلال شناختی بوده و در بیان علائم خود مشکل دارند و ممکن است اصلاً مراقبت تسکینی دریافت نمایند.

نتیجه‌گیری: برخی از شرایط، سالمندان آسیب‌پذیر را در درجه بالاتری از آسیب‌پذیری قرار داده و نیاز به اقدامات تسکینی حمایتی در آنان را افزایش می‌دهد، لذا آشنایی با این شرایط و انجام مشاوره قبل از شروع، می‌تواند تا حد زیادی خطر مرگ‌ومیر و بار هزینه‌های درمانی را کاهش دهد.

کلمات کلیدی: سالمند، آسیب‌پذیری، مراقبت حمایتی، مراقبت تسکینی.

psc-03570492

عوامل اجتماعی پیش‌بینی‌کننده‌ی احساس تنهایی اجتماعی و عاطفی در سالمندان شهر

اصفهان

نرگس معتمدی^۱، سیده مهرنوش شفیعی دارابی^۲، زهرا امینی^۱

^۱ استادیار، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

^۲ دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده مسئول: نرگس معتمدی دهنوی (n_motamedi@med.mui.ac.ir)

چکیده

مقدمه: بسیاری از سالمندان دوران پیری را به‌عنوان دوران تنهایی توصیف کرده‌اند. احساس تنهایی با مشکلات اجتماعی (عزت نفس پایین، تعامل اجتماعی ضعیف)، سلامت روانی (اضطراب، افسردگی و اختلال خواب) و سلامت جسمانی (عملکرد سیستم ایمنی) همراه است. از این رو، شناسایی عوامل مؤثر بر این تفکر، امری ضروری در جهت پیشگیری از این احساس می‌باشد. هدف از انجام این مطالعه، بررسی عوامل اجتماعی پیش‌بینی‌کننده احساس تنهایی در سالمندان شهر اصفهان است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۲۰۰ سالمند مراجعه‌کننده به مراکز خدمات جامع سلامت مشارکت کردند. اطلاعات مربوط به سن، جنس، تأهل، تحصیلات، محل سکونت، شغل، درآمد، سلامت اجتماعی (پرسشنامه Keyes) سالمندان به‌عنوان متغیرهای مستقل ثبت شد. احساس تنهایی با پرسشنامه Social and emotional loneliness scale for adults (SELSA) به‌عنوان متغیر وابسته بررسی شد. از آزمون رگرسیون خطی جهت تعیین سهم هر یک از متغیرها در پیش‌بینی احساس تنهایی استفاده شد.

یافته‌ها: از بین موارد بررسی شده، عوامل پیش‌بینی‌کننده احساس تنهایی در سالمندان شامل بدون همسر بودن، ضریب رگرسیونی تعدیل شده = ۱۲/۸۸، مقدار (p = ۰,۰۰۱)، درآمد کم ضریب رگرسیونی تعدیل شده = ۲/۹۰، مقدار (p = ۰,۰۳۶) و سلامت اجتماعی کم در بعد انسجام ضریب رگرسیونی تعدیل شده = ۱/۵۹، مقدار (p = ۰,۰۰۱) بود. سن، جنس، تحصیلات، محل سکونت، شغل نقش پیش‌بینی‌کننده نداشتند.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه سالمندان بدون همسر، با درآمد کم و سلامت اجتماعی ضعیف‌تر، بیشتر احساس تنهایی می‌کردند، توجه به یک منبع درآمد مناسب در سالمندان و طراحی مداخلاتی در راستای ارتقای سلامت اجتماعی به خصوص در سالمندان بدون همسر لازم است.

کلمات کلیدی: سالمند، تنهایی، سلامت اجتماعی.

psc-03660384

بررسی راهکارهای مناسب پیشنهادی برای برخورد با رفتارهای خطرناک افراد سالمند در

دوران شیوع کووید از دیدگاه کارشناسان ۴۰۳۰

آزیتا کیانی آسیابار ۱، شفیقه محمدی تبار ۱، معصومه حیدری ۱

۱. دانشگاه شاهد، تهران، ایران

نویسنده مسئول: شفیقه محمدی تبار (mohammaditabar@shahed.ac.ir)

چکیده

مقدمه: انتشار ویروس جدید کرونا از دسامبر ۲۰۱۹ و وضعیت اضطراری بهداشت عمومی در سراسر جهان سبب چالش‌های نوظهور جهانی در مدیریت بیماری در تمام کشورها گردید. در بررسی‌های انجام شده نشان داد که رفتار و عکس‌العمل‌های مردم نسبت به شیوع کووید ۱۹ نیز متفاوت و گاهی بسیاری از رفتارهای نادرست و خطرناک بود. از آنجائی که بسیاری از رفتارها در زمان شیوع بیماری‌های عفونی مشابه کووید ۱۹ می‌تواند صورت گیرد و از طرف دیگر کارشناسان ۴۰۳۰ جزو اولین کسانی بودند که با مردم در ارتباط بودند و تجربیات ارزشمند آن‌ها می‌تواند در این مقوله کمک قابل ملاحظه‌ای نماید. لذا راهکارهای مناسب پیشنهادی کارشناسان ۴۰۳۰ برای برخورد با رفتارهای نادرست مورد بررسی قرار گرفت تا در زمان‌های مشابه بتوان از این راهکارها استفاده کرد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی با رویکرد روایت پژوهی و تحلیل محتوی است که باهدف بررسی راهکارهای مناسب پیشنهادی برای برخورد با رفتارهای متفاوت افراد سالمند در دوران شیوع کووید از دیدگاه کارشناسان ۴۰۳۰ به انجام رسید.

یافته‌ها: کارشناسان شرکت‌کننده در این پژوهش معتقد بودند برای بهبود رفتارها اولاً باید علت رفتارهای غلط شناخته شود و بر اساس آن سیاست‌گذاری مناسب و آموزش مناسب به جامعه انجام شود. از علل رفتارهای غلط و اشتباه مقاومت در برابر تغییر افراد سالمند، دریافت اطلاعات غلط و ناکافی، خستگی و عادی شدن، اخبار ضد و نقیض، عقاید و حرف‌های متفاوت علما بدست آمد. کارشناسان مدیریت صحیح و اعتمادسازی، برنامه‌ریزی و پیگیری و اعمال قانون را برای سیاست‌گذاری و آموزش حضوری، استفاده از فضای مجازی و استفاده از رسانه‌ها را با در نظر گرفتن خصوصیات سالمندان، خصوصیات آموزش‌دهندگان و مشاوران، محتوای آموزش و شناخت سؤالات، نحوه آموزش، چالش‌های مشاوران پیشنهاد کردند.

نتیجه‌گیری: برای مقابله با بیماری کووید ۱۹ و بیماری‌های مشابه باید برای ارائه راهکارهای مناسب علت رفتارها شناخته شود و آموزش و سیاست‌گذاری بر اساس آن صورت گیرد.

کلمات کلیدی: رفتار، کووید ۱۹، پژوهش کیفی.

psc-03690388

بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر افسردگی و اضطراب سالمندان: یک مطالعه مروری

فرشته غلامی دربرزی ۱، لیلا نیسانی سامانی ۲، ندا محمدی نهرخلجی ۱

۱. مرکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث البرز، البرز، ایران

۲. دانشکده پرستاری و مامایی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: فرشته غلامی دربرزی (fereshte.gh86@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی دوران حساسی از زندگی است و توجه به مسائل و نیازهای این مرحله یک ضرورت اجتماعی است. آمارهای جهانی نشان می‌دهند روزبه روز بر جمعیت سالمندان افزوده می‌شود. بهبود سلامت روانی و وضعیت عاطفی سالمندان به آن‌ها کمک می‌کند که علی‌رغم مشکلات جسمی، عملکرد مطلوب اجتماعی خود را حفظ نمایند. لذا این مطالعه باهدف مروری بر تأثیر موسیقی درمانی بر افسردگی و اضطراب سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری، مقالات چاپ شده به زبان انگلیسی و فارسی در پایگاه‌های اطلاعاتی SID، Iranmedex، Magiran، Scopus، MEDLINE/PubMed، Library Cochrane، IranDoc و Google Scholar با استفاده از کلیدواژه‌های موسیقی درمانی، سالمندی، افسردگی و اضطراب تا ماه دسامبر سال ۲۰۲۲ مورد جستجو قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که موسیقی درمانی سبب کاهش افسردگی و اضطراب سالمندان، کاهش احساس تنهایی، کاهش رفتارهای آشفته و بهبود خلق و خو و علائم روانی سالمندان می‌شود.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که می‌توان استفاده از موسیقی درمانی را به‌عنوان وسیله‌ای در راستای ارتقای سلامت روان افراد سالمند به کار برد و آن را در دستور کار مراکز نگهداری سالمندان و خانواده‌ها قرار داد.

کلمات کلیدی: موسیقی درمانی، افسردگی، اضطراب، سالمندی.

psc-03740390

مداخلات مؤثر در ارتقای سلامت روان سالمندان: یک مرور سیستماتیک

محمد حسین خراسانی زاده ۱، منیژه امیر محمدی ۲

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران، تهران، ایران

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: منیژه امیرمحمدی (manizhe_am70@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: امید به زندگی انسان در دهه‌های اخیر به طور چشمگیری افزایش یافته است. بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت (WHO)، نسبت افراد ۶۰ سال به بالا بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۵۰ تقریباً دو برابر خواهد شد و از ۱۲ درصد به ۲۲ درصد خواهد رسید. سالمندان ممکن است کاهش عملکرد و همچنین چالش‌های سلامت روان را تجربه کنند. تهدید سلامت جسمی و روانی پیامدهای مالی بزرگی دارد. هدف از مطالعه حاضر انجام یک مرور سیستماتیک برای شناسایی مداخلات مؤثر در ارتقای سلامت روان، در میان سالمندان بود.

مواد و روش‌ها: یک بررسی سیستماتیک در پایگاه‌های SCOPUS، MEDLINE، Pebmed، Google Scholar در فاصله سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ جست‌وجو شد. کلیدواژه‌های اصلی Mental Health، Intervention، Older Adults و بودند که در مقالات منتشر شده ۱۲۹ مقاله یافت شد که در پایان مرحله غربالگری ۳۶ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج ۳۶ مقاله پژوهشی منتخب نشان می‌دهد که فعالیت فیزیکی، مراقبت خانگی مؤثر، حمایت‌های اجتماعی، نوروفیدبک و ذهن آگاهی در ارتقا سلامت روان سالمندان نقش مؤثری دارند. همچنین انگیزه شرکت در مداخلات یکی از عوامل تأثیرگذار فردی مهم در نتیجه مداخلات خواهد بود.

نتیجه‌گیری: سلامت روان به ارتباط بین منابع فردی، عوامل زمینه‌ای و خواسته‌ها بستگی دارد. نتیجه می‌گیریم که تعدادی از عوامل برای داشتن اثر مطلوب مداخله مؤثر از اهمیت محوری برخوردار هستند. اگر این عوامل در نظر گرفته شوند، سلامت روان می‌تواند با موفقیت در میان سالمندان ارتقا یابد.

کلمات کلیدی: سالمند، مداخلات، سلامت روان، مرور سیستماتیک.

حمایت اجتماعی و فعالیت‌های جسمانی در سالمندان: یک مطالعه حیطه‌ای

مهناز خلیفه نیل ساز ۱، روزینا راهنما ۱

۱. جهاد دانشگاهی علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: مهناز خلیفه نیل ساز (m.kh.nilsaz62@gmail.com)

چکیده

مقدمه: ترویج رفتارهای مرتبط با سالمندی سالم به‌ویژه فعالیت‌های جسمانی منظم، در جمعیت‌هایی که در حال پیرشدن هستند، همواره مطرح می‌باشد. هرچند ارتباط برخی عوامل چون تأثیر حمایت‌های اجتماعی بر سطح فعالیت‌های جسمانی سالمندان مشخص نشده است. از این رو مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط بین حمایت‌های اجتماعی و فعالیت‌های اجتماعی در سالمندان صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مرور حیطه‌ای بود که به‌منظور بررسی مطالعات مرتبط با حمایت اجتماعی و سطح فعالیت‌های بدنی در افراد سالمند با استفاده از پایگاه‌های Science Direct، PubMed، Web of Science، از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ انجام شد. کیفیت مقالات نیز نمره‌گذاری شدند.

یافته‌ها: در جستجوی اولیه ۱۴۰ مقاله استخراج شد؛ که بعد از حذف مقالات تکراری ۸۰ مقاله به دست آمد. با مطالعه عناوین و چکیده مقالات، ۵۳ مقاله از مطالعه حذف شدند. سپس متن کامل ۲۷ مقاله مورد بررسی قرار گرفت، بعد از حذف مقالات غیر مرتبط در نهایت، ۲۰ مقاله وارد مطالعه شدند. در مجموع کیفیت مقالات متوسط بود. دو مطالعه به‌صورت کارآزمایی بالینی ارتباط فعالیت‌های جسمانی با کاهش استرس و اضطراب، ۱۵ مطالعه به‌صورت توصیفی و تحلیلی ارتباط فعالیت‌های جسمانی و تنهایی و سبک زندگی سالم در سالمندان را بررسی می‌کردند. همچنین، سه مطالعه به‌صورت آینده‌نگر ارتباط خانوادگی، تنهایی و سطح تحرک در سالمندان را پیگیری کرده بودند. یافته‌های حاصل از مطالعه همچنین ارتباط مثبت و معنی‌داری بین حمایت اجتماعی افراد در خانواده و سطح فعالیت جسمانی در اوقات فراغت را نشان داد.

نتیجه‌گیری: سالمندانی که از حمایت اجتماعی بیشتری برخوردار هستند، رفتارهای مرتبط با سلامت به‌ویژه عملکرد حرکتی بهتری دارند و این امر بر کیفیت زندگی آن‌ها اثر معنی‌داری خواهد داشت.

کلمات کلیدی: سالمندان، حمایت اجتماعی، فعالیت جسمانی.

psc-03940445

نیازهای حمایتی مردان سالمند: مرور سیستماتیک

زهرا سوکی^۱، خدیجه شریفی^۱، زهرا تقریبی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: خدیجه شریفی (sharifi81k@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: جمعیت سالمندان در دنیا و نیز ایران به علت پیشرفت‌هایی که در سیستم بهداشت حاصل گردیده رو به افزایش است، از این رو توجه به کیفیت زندگی و نیازهای حمایتی مردان سالمند که بیش از زنان در حوزه سلامت مورد غفلت واقع شده‌اند ضروری به نظر می‌رسد. پژوهش مروری حاضر باهدف ارزیابی نیازهای حمایتی مردان سالمند انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه مرور سیستماتیک بر اساس سرچ مقالات انگلیسی و فارسی چاپ شده در بانک‌های اطلاعاتی PubMed, Scopus, Science Direct, web of science و Google Scholar و پایگاه‌های داخلی شامل Scientific Information Database, Magiran و Iranmedex از سال ۲۰۰۰ تا ژانویه ۲۰۲۳ انجام شد. کلیدواژه‌های فارسی "مرد، نیاز، حمایت، سالمند" و در پایگاه‌های خارجی با عبارت‌های Men, Elderly, Supportive Needs, MeSH آن با همه ترکیبات احتمالی (استفاده از عملگرهای OR و AND) انجام شد. مقالات کمی، مقطعی و توصیفی در مورد نیازهای حمایتی مردان سالمند توسط ۲ (در برخی موارد ۳) پژوهشگر مستقل استخراج گردید. در سرچ اولیه ۱۵۹ مقاله بدست آمد و در نهایت ۱۱ مقاله بر اساس معیارهای ورود انتخاب شد. برای ذخیره و جداسازی مقالات از نرم‌افزار End Note و برای نقد مقالات از ابزار STROBE استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های مطالعات متعدد این موارد به‌عنوان نیازهای قابل توجه سالمندان مرد بدست آمد، استفاده از مشاوره با پزشک عمومی (شبهه به طرح پزشک خانواده با فواصل منظم)، متناسب شدن رژیم غذایی با شرایط سلامت و بیماری (مصرف بیشتر سبزی در مقایسه با گوشت)، کنترل تأثیر مسائل اجتماعی نامطلوب بر نمایه استفاده از خدمات سلامت در مردان، نیاز به سیاست گذاری و اقدامات درون بخشی و بین بخشی برای تماس زودهنگام جمعیت مرد سالمند با خدمات بهداشتی به‌ویژه خدمات مراقبت‌های اولیه (تمرکز نظام سلامت بر پیشگیری بجای درمان بیماری و توان‌بخشی)، مدیریت تخصیص منابع محدود با برنامه‌ریزی آتی خدمات سلامت بر اساس نیازها، توجه به سلامت باروری سالمندان در اولین سطح نظام سلامت و توجه به نیازهای برآورده نشده که با افزایش سن به طرز چشمگیری افزایش می‌یابد.

نتیجه‌گیری: نظر به نتایج به دست آمده از پژوهش‌ها، توجه به سلامت مردان سالمند و ادغام برنامه مربوطه در اولین سطح نظام سلامت (مثلاً واحد بهداشت خانواده در مراکز جامع سلامت شهری و روستایی) به‌منظور ارتقای کیفیت زندگی و سلامت این گروه پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: مردان سالمند، نیاز، حمایت.

آگاهی و نگرش پرستاران نسبت به سالمندان و عوامل مرتبط با آنها

نادیا سدری ۱، اصغر توان ۱، محمد علی ذاکری ۲، محمد رضا زارع زردینی ۳

۱ دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

۲ دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

۳ دانشگاه علوم پزشکی یزد، یزد، ایران

نویسنده مسئول: اصغر توان (at.tavan@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: با توجه به افزایش رو به رشد جمعیت سالمندان و خطر ابتلا به شرایط و بیماری‌های مزمن آنها من جمله بیماری‌های صعب‌العلاج آماده‌سازی پرستاران برای مراقبت از آنها یکی از مهم‌ترین چالش‌های آموزش پرستاری است. میزان دانش و نوع نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از بیماران سالمند می‌تواند مسئله مهمی در کیفیت مراقبت از آنان باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی بر روی ۴۱۲ شرکت‌کننده در سه بیمارستان دولتی ایران از تیر تا مهر ۱۳۹۹ انجام شد. بیماران به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از سه پرسشنامه شامل فرم اجتماعی جمعیت شناختی، پرسشنامه بیماران مسن در مراقبت حاد (OPACS) و آزمون دانش درباره بیمار سالمند (KOP-Q) جمع‌آوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از SPSS 25 استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس آزمون همبستگی پیرسون، بین دانش و بعد General opinion پرستاران در مراقبت از بیمار سالمند ارتباط آماری معنادار و مثبت وجود داشت ($r=0.271$, $P=0.000$). بین دانش و بعد practice experiences، ارتباط آماری معنادار وجود نداشت ($r=-0.009$, $P=0.857$). همچنین بین ابعاد General opinion و practice experiences ارتباط آماری معنادار و مثبت وجود داشت ($r=0.205$, $P=0.000$).

نتیجه‌گیری: در نتیجه بین دانش و نگرش پرستاران در مراقبت از بیماران سالمند، ارتباط مستقیم و معناداری وجود داشت. افزایش دانش و آگاهی پرستاران نسبت به سالمندان باعث افزایش تعاملات آنها با سالمندان و افزایش کیفیت مراقبت از آنها می‌گردد.

کلمات کلیدی: Nursing attitudes، older adults، Practice experiences، General opinion، Nursing knowledge.

psc-04250477

تعیین تأثیر مراقبت معنوی بر اضطراب و اختلال خواب بیماران مبتلا به سرطان (یک مطالعه

نیمه تجربی)

مریم لعلی ۱

۱. مرکز تحقیقات سلامت جامعه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)

نویسنده مسئول: مریم لعلی (maryamlali198@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مبتلایان به سرطان، با مشکلات و استرس‌های متعدد زیستی- روانی و اجتماعی مواجه‌اند و اضطراب و اختلال خواب، از شایع‌ترین اختلال روانی در این بیماران است. بیماران برای رهایی از اثرات درمانی بیماری سرطان از جمله اضطراب و اختلال خواب و تطابق با مشکلات طبی به طور مکرر در جستجوی مداخلاتی می‌باشند، از جمله آن‌ها مداخلات معنوی (مراقبت معنوی) می‌باشد که برای این بیماران به دلیل شرایط خاص بیماری و مزمن بودن بیماریشان بسیار حائز اهمیت است. هدف از این مطالعه، تعیین تأثیر مراقبت معنوی بر اضطراب و اختلال خواب بیماران مبتلا به سرطان می‌باشد که در درمانگاه مراقبت‌های تسکینی بیمارستان سیدالشهداء (ع) اصفهان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به صورت نیمه تجربی، دوگروهی، دومرحله‌ای و با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون می‌باشد. ۶۰ بیمار سرطانی مراجعه‌کننده به مرکز طب تسکینی بیمارستان سیدالشهداء (ع)، به صورت روش سرشماری در دو گروه مداخله و مقایسه قرار گرفتند که به مدت ۳ ماه به طول انجامید و پرسشنامه سلامت عمومی قبل و بعد از مراقبت معنوی در هر دو گروه تکمیل شد. کلیه اطلاعات بدست آمده از پرسشنامه کدگذاری شده و با کمک نرم‌افزار کامپیوتری SPSS ۱۸ و همچنین با روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهند که میانگین نمرات پیش‌آزمون گروه مداخله و مقایسه تفاوت آماری معناداری ندارند $p > 0/05$ همچنین میانگین نمرات پس‌آزمون اضطراب و اختلال خواب گروه مقایسه، ۹/۸۳ و در گروه مداخله، ۲/۷۳ می‌باشد. مشاهده می‌شود که میانگین نمرات پس‌آزمون گروه مقایسه به طور معناداری بیشتر از گروه مداخله است. ($p=0/000$).

نتیجه‌گیری: می‌توان نتیجه گرفت که ارائه مراقبت معنوی در بیماران مبتلا به سرطان در کاهش علائم اضطراب و اختلال خواب و بهبود آن مؤثر است و همچنین باعث ارتقاء سطح سلامتی بیماران می‌گردد و پرستاران می‌توانند جهت ارتقاء سطح سلامتی این بیماران از برنامه مراقبت معنوی استفاده نمایند.

کلمات کلیدی: مراقبت معنوی، بیماری سرطان، اضطراب و اختلال خواب، سلامت عمومی، مراقبت پرستاری.

بررسی ارتباط تعالی سالمندی با حمایت اجتماعی سالمندان استان تهران در سال ۱۴۰۱:

مقطعی

نیلوفر ایزد دوست ۱، راضیه سادات حسینی ۲

۱. گروه بهداشت باروری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. عضو هیئت علمی، گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: راضیه سادات حسینی (ra.hosseiny@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی یک پدیده حیاتی و یک سیر طبیعی می‌باشد. در سطح جهان، جمعیت به سرعت در حال پیرشدن است، به طوری که تا سال ۲۰۵۰، نسبت جمعیت بالای ۶۰ سال جهان تقریباً دو برابر شده و به ۲۲ درصد و در ایران نیز به بیش از ۲۴ درصد خواهد رسید. حمایت اجتماعی نقش مهمی در سلامت جسمی و روانی افراد مسن دارد. مؤلفه‌های روانی و اجتماعی تا حدی بررسی شده است ولی ارتباط برخی مفاهیم جدید مانند تعالی سالمندی با حمایت اجتماعی تاکنون در ایران مورد بررسی قرار نگرفته است. لذا مطالعه حاضر باهدف تعیین ارتباط تعالی سالمندی با حمایت اجتماعی سالمندان استان تهران انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع مقطعی است که بر روی ۶۰۰ سالمند استان تهران انجام شد. نمونه‌گیری از سطح جامعه (پارک، مساجد و ...) به شکل مستمر در یک دوره ۲ ماهه انجام گرفت. شش منطقه شهر تهران به صورت تصادفی انتخاب شدند. در هر یک از مناطق، تعداد صد نفر سالمند بر اساس معیار ورود و خروج تعیین شده، وارد مطالعه شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی، مقیاس حمایت اجتماعی شربون و استوارت (MOS-SSS) و تعالی سالمندی کوزورت (Gerotranscendence) بود. داده‌ها پس از استخراج از پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. سطح آماری آزمون‌ها کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که میانگین سنی سالمندان مورد مطالعه $76/82 \pm 7/45$ سال و اکثریت آن‌ها خانم ($64/$) و متأهل ($63/$) بودند. میانگین و انحراف معیار تعالی سالمندی و حمایت اجتماعی $50/89 \pm 6/33$ و $70/00 \pm 15/32$ بود. نتایج بدست آمده بیانگر ارتباط معنی‌دار بین تعالی سالمندی با حمایت اجتماعی سالمندان بود. ($P=0/007$).

نتیجه‌گیری: ارتباط معنی‌دار بین تعالی سالمندی با حمایت اجتماعی، حاکی از آن است که تغییر در حمایت اجتماعی سالمندان منجر به تغییر در تعالی سالمندی آن‌ها می‌شود. بنابراین توجه مسئولین و برنامه ریزان در این زمینه را جهت ارائه راهکارهایی برای افزایش حمایت اجتماعی سالمندان می‌طلبد.

کلمات کلیدی: سالمندی، تعالی سالمندی، حمایت اجتماعی.

psc-01560236

بررسی فاکتورهای چندگانه مرتبط با رضایت از زندگی در سالمندان شهر قم

پریسا مشفق^۱، شهاب پاپی^۲، مریم خزائی پول^۳

۱. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲. استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

۳. دانشیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

نویسنده مسئول: پریسا مشفق (Pmoshfegh72@gmail.com)

چکیده

مقدمه: به دلیل پیشرفت علم و بهبود شرایط بهداشتی جمعیت سالمندان روبه افزایش است. فاکتورهای اجتماعی، روانی و رفتاری، رضایت از زندگی سالمندان را تحت تأثیر قرار می‌دهند. این مقاله باهدف ارزیابی فاکتورهای چندگانه مرتبط با رضایت از زندگی در سالمندان شهر قم انجام شد.

مواد و روش‌ها: این یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که بر ۶۷۹ سالمند شهر قم و با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس در سال ۱۳۹۷ انجام شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های مشخصات دموگرافیک، رضایت از زندگی، وضعیت شناختی، حمایت اجتماعی و فعالیت‌های روزمره زندگی جمع‌آوری شد و با استفاده از آزمون‌های تی مستقل، آنالیز واریانس، همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین سنی سالمندان شرکت‌کننده ۶۲-۷۰ سال بود و میانگین امتیاز رضایت از زندگی ۱۳/۷-۳/۷۳ بود. نتایج به‌دست‌آمده رابطه قابل توجه بین شغل و تحصیلات با رضایت از زندگی را نشان می‌دهد. همچنین نتایج نشان داد که حمایت اجتماعی، وضعیت شناختی و سلامتی و فعالیت‌های روزمره فاکتورهای پیش‌بینی‌کننده سطح رضایت از زندگی سالمندان هستند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان می‌دهد که تغییرات زندگی در دوره سالمندی به میزان قابل‌توجهی می‌تواند با کمک حمایت‌های اجتماعی، وضعیت شناختی و سلامتی و فعالیت‌های روزمره پیش‌بینی شود. بنابراین برای افزایش سطح رضایت از زندگی در سالمندان ارتقاء و بهبود این چهار فاکتور ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: رضایت از زندگی، سالمندان، ایران، قم.

عوامل مرتبط با سواد سلامت و ارتقای کیفیت زندگی سالمندان: مرور نظام‌مند

هدیه مصباحی^۱، مروارید نهی^۱

۱. دانشکده پرستاری و مامایی آزاد مشهد، مشهد، تهران

نویسنده مسئول: هدیه مصباحی (mesbahihedie@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سن بالای ۶۰ تا ۶۵ سال به‌عنوان سالمندی نامیده شده است. سالمندی احتمالاً مهم‌ترین پدیده مردم شناختی اواخر قرن بیستم و شروع قرن بیست و یکم می‌باشد. در این بین، توجه به خودمراقبتی و مسئولیت‌پذیری سالمندان در قبال بیماری‌های مختلف یکی از راهکارهای حمایتی به شمار می‌آید که نیازمند سطح بالایی از سواد سلامت است. همچنین نشان داده شده است که سواد سلامت با کیفیت زندگی سالمندان به‌عنوان یک شاخص تعیین‌کننده و اساسی ارتباط دارد. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل مرتبط با سواد سلامت و ارتقای کیفیت زندگی سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری برای جستجو مقالات انگلیسی از پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Elsevier، Google Scholar استفاده شد و برای مقالات فارسی با کلیدواژه‌های سالمندی، سواد سلامت، کیفیت زندگی از پایگاه‌های اطلاعاتی Google، Sid، Magiran استفاده شد. اطلاعات در یک بازه زمانی بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: تمام مقالات بررسی شدند و داده‌های استخراج‌شده دسته‌بندی گردید. سرانجام ۴۱ مقاله وارد مطالعه شد. تعداد بیماران در مجموع ۳۲۹۶ نفر بود. ارتباط معنی‌داری میان سطح سواد سلامت با سن، جنس، تحصیلات، درآمد و تأهل دیده شد، به طوری که شیوع سطح پایین سواد سلامت در افراد با سنین بالا، با تحصیلات کمتر و درآمد پایین‌تر بیشتر است. همچنین افراد متأهل از سطح سواد سلامت بالاتری برخوردار هستند و سواد سلامت خانم‌های سالمند کمتر از آقایان برآورد شده است.

نتیجه‌گیری: در این بررسی سیستماتیک برخی شواهد نشان می‌دهد که سالمندان ایرانی سواد سلامت نسبتاً پایینی دارند و از آنجا که کشور ما در طی سال‌های آینده با افزایش جمعیت سالمندان مواجه خواهد شد و از طرفی سواد سلامت می‌تواند در ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان، کنترل و خودمدیریتی بیماری در آن‌ها، کاهش مراجعه به مراکز بهداشتی درمانی و کاهش هزینه‌های نظام سلامت مؤثر باشد، توجه به مسائلی که بر ارتقاء سواد سلامت سالمندان تأثیر بگذارد، امری اجتناب‌ناپذیر است و نیاز به برنامه‌ریزی‌ها و مداخلات اثربخش در زمینه ارتقای سواد سلامت سالمندان احساس می‌شود.

کلمات کلیدی: سالمندی، سواد سلامت، کیفیت زندگی.

psc-03010295

ارتباط بین اعتقادات معنوی و سلامت جسمی در سالمندان – کاشان ۱۳۹۹

سید وحید رسولی نژاد ۱، سید اصغر رسولی نژاد ۱، مریم سادات رسولی نژاد ۲

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: سید وحید رسولی نژاد (dr.v.rasoolinejad@gmail.com)

چکیده

سابقه و هدف: نتایج یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد که اعتقادات معنوی نقش مهمی در ارائه سبک رفتارهای سالم و در نتیجه حفظ و ارتقاء سلامت فرد ایفا می‌کنند. با توجه به محدودیت‌های اجرا و انجام مطالعات به‌ویژه در حیطه عاطفی و تغییر نگرش‌های عاطفی که در آن احتمال سوگیری پاسخ‌دهنده وجود دارد، این مطالعه طراحی و اجرا شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی ۱۳۶ نفر از افراد بالای ۶۰ سال کاشان با توجه به هدف مطالعه به روش آسان انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از ابزار پرسشنامه پژوهشگر ساخته، استفاده شد که در آن اطلاعات مورد نظر بر اساس اهداف ویژه که شامل وضعیت سلامت و اعتقادات معنوی به‌صورت خود اظهاری عنوان شد، بدست آمد. سپس بعد از جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی داده‌های بدست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه نمونه‌ها ۸۶ نفر (۶۳٪) زن و ۵۰ نفر (۳۷٪) مرد بودند. سلامت مردان به ترتیب ۵ نفر (۱۰ درصد) خوب، ۳۰ نفر (۶۰ درصد) متوسط و ۱۵ نفر (۳۰ درصد) ضعیف عنوان شد. درحالی‌که سلامت زنان به ترتیب ۱۳ نفر (۱۵ درصد) خوب، ۴۹ نفر (۵۷ درصد) متوسط و ۲۴ نفر (۲۸ درصد) ضعیف نشان داده شد. رفتارهای معنوی و التزام عملی به فرایض دینی در مردان مورد مطالعه ۴۳ نفر (۸۶ درصد) خوب، ۵ نفر (۱۰ درصد) متوسط و ۲ نفر (۴ درصد) ضعیف عنوان شد. همچنین در زنان رفتارهای معنوی و التزام عملی به فرایض دینی ۷۳ نفر (۸۵ درصد) خوب، ۱۰ نفر (۱۲ درصد) متوسط و ۳ نفر (۳ درصد) ضعیف بیان گردید.

نتیجه‌گیری: با عنایت به نتایج بدست آمده از این بررسی پیشنهاد می‌گردد مطالعات توصیفی - تحلیلی و ب‌ویژه تأثیر آموزش و آموزه‌های معنوی و اخلاقی که بنیان رفتارهای سالم در مراودات اجتماعی است به منظور حفظ و ارتقاء یک جامعه سالم مورد توجه بیشتر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: اعتقادات معنوی، سلامت جسمی.

مقایسه سلامت عمومی و حمایت اجتماعی بین سالمندان ساکن خانه سالمندان و سالمندان

ساکن در خانواده

علی صادقی ورزقان ۱، زهرا حسین زاده ۲، فاطمه حسن شیری ۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. کارشناس فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

۳. استادیار پرستاری، گروه هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه حسن شیری (hasanshiri7@gmail.com)

چکیده

مقدمه: در سالمندی، به استثنای تغییراتی که از نظر جسمی به وجود می‌آید، همان نیازهای روانی و اجتماعی احساس می‌شود. هدف از پژوهش حاضر، مقایسه سالمندان ساکن خانه سالمندان و سالمندان ساکن در خانواده‌ها از لحاظ سلامت عمومی و مؤلفه‌های آن و از لحاظ حمایت اجتماعی بود.

مواد و روش‌ها: نمونه شامل ۷۰ نفر (۳۵ زن و ۳۵ مرد) از سالمندان ساکن خانه‌های سالمندان تبریز و ۷۰ نفر از سالمندان (۳۵ زن و ۳۵ مرد) حاضر در اماکن عمومی، بازارها، پارک‌ها، مساجد و مغازه‌ها و منازل شخصی که در خانواده خود زندگی می‌کردند، بود که به طور تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند و با آزمون‌های سلامت عمومی (GHQ) و حمایت اجتماعی فیلیپس مورد ارزیابی قرار گرفتند. تحقیق حاضر از نوع علی - مقایسه‌ای بود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) در سطح معناداری $P < 0.0001$ استفاده شد و تفاوت در میانگین‌ها با استفاده از آزمون پیگیری توکی بررسی گردید.

یافته‌ها: پس از مقایسه نمرات به وسیله نرم‌افزار SPSS نتایج نشان داد که بین سالمندان ساکن خانه سالمندان و سالمندان ساکن در خانواده‌ها از نظر سلامت عمومی و مؤلفه‌های آن یعنی نشانه‌های جسمانی، اضطراب، اختلال در عملکرد اجتماعی، افسردگی و حمایت اجتماعی تفاوت معناداری وجود دارد. هم‌چنین برای آزمون تفاوت بین زنان و مردان در دو گروه سالمندان از لحاظ دو متغیر نام برده شده از روش تحلیل واریانس عاملی (۲×۲) استفاده شد که نتایج نشان داد تفاوت معناداری بین زنان و مردان در هر دو گروه سالمند، از نظر متغیرهای سلامت عمومی و مؤلفه‌های آن و حمایت اجتماعی وجود ندارد.

نتیجه‌گیری: وجود تفاوت در دو گروه بدین صورت تبیین می‌شود که مسائلی از قبیل بیماری‌های قلبی، سکنه مغزی، افسردگی و هم‌چنین وابستگی‌های جسمی، روانی، عاطفی و اقتصادی در سالمندان ساکن خانه سالمندان بیشتر دیده می‌شود. از طرفی کسانی که در کنار خانواده خود زندگی می‌کنند در مقایسه با افرادی که در خانه سالمندان روزگار می‌گذرانند خویشتن‌پنداری مثبت‌تر و سازگاری درونی و ذهنی و حمایت اجتماعی بهتری را تجربه می‌کنند.

کلمات کلیدی: سلامت عمومی، حمایت اجتماعی، سالمندان.

psc-04400513

تعیین همبستگی وضعیت شناختی با تاب‌آوری جسمی و روانی در سالمندان مبتلا به بیماری

ایسکمی قلبی در کاشان، سال ۱۳۹۸

حسنی رنجبر کاشی^۱، زهره سادات^۱، محسن تقدسی^۱

۱ مرکز تحقیقات ترومای پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: حسنی رنجبر کاشی (phsa.ranjbar@gmail.com)

چکیده

مقدمه: یکی از مشکلات تهدیدکننده استقلال و کیفیت زندگی سالمندان، اختلالات شناختی است. اکثر افراد بالای ۶۰ سال به دلایل متعدد از جمله بیماری‌های مزمن که بیماری‌های کرونری قلبی از شایع‌ترین آن‌هاست، ممکن است دچار ناتوانی در فعالیت‌های روزمره شوند که این امر امکان بروز اختلالات شناختی را افزایش داده و طی یک سیکل معیوب سبب کاهش توانایی در انجام امور روزمره می‌گردد. وجود آسیب‌پذیری‌هایی چون سالمندی و اختلالات شناختی در طیف گسترده‌ای برنامه‌ریزی‌ها، اجرا و نظارت بر خدمات مراقبت‌های حمایتی و تسکینی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از سویی شواهدی وجود دارد که تاب‌آوری می‌تواند بر بهزیستی ذهنی تأثیرات مثبتی داشته باشد. بنابراین هدف این مطالعه تعیین همبستگی نمره شناختی با تاب‌آوری جسمی و روانی در سالمندان مبتلا به بیماری ایسکمی قلبی در کاشان است.

مواد و روش‌ها: مطالعه مقطعی، بر روی ۳۵۰ نفر از افراد ۶۰ سال و بالاتر مبتلا به بیماری ایسکمی قلبی بستری در بخش‌های مراقبت ویژه قلبی، اورژانس و بازتوانی بیمارستان شهید بهشتی کاشان با روش نمونه‌گیری در دسترس انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه تاب‌آوری روانی ویندل، پرسشنامه تاب‌آوری جسمی رسنیک و پرسشنامه ارزیابی مختصر وضعیت شناختی بود که یکی از متداول‌ترین ابزارهای بررسی وضعیت شناختی است. داده‌های پرسشنامه‌ها به صورت خودگزارش دهی و یا با کمک پژوهشگر پس از رضایت آگاهانه با حفظ محرمانگی جمع‌آوری و با نرم‌افزار spss16 و روش‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تی تست تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت‌کنندگان $68/88 \pm 7/75$ سال بود. میانگین نمره ابزار وضعیت شناختی $26/02 \pm 2/29$ از مجموع ۳۰ امتیاز و میانگین نمره تاب‌آوری جسمی $9/57 \pm 3/00$ و روانی $65/92 \pm 8/24$ به ترتیب از مجموع ۱۵ و ۹۵ امتیاز بود. بر اساس نتایج این مطالعه، وضعیت شناختی با تاب‌آوری روانی همبستگی مثبت و معنی‌دار داشت ($p = 0.000$) در حالی که این همبستگی با تاب‌آوری جسمی معنی‌دار نبود ($p = 0.205$).

نتیجه‌گیری: تاب‌آوری روانی بیشتر با وضعیت شناختی بهتر در سالمندان مبتلا به بیماری ایسکمی قلبی مرتبط است. بنابراین توصیه می‌گردد بررسی‌های بیشتری جهت بهبود این موارد در سالمندان انجام گیرد.

کلمات کلیدی: ischemic heart disease, elderly, psychological resilience, physical resilience.

بررسی تأثیر بسته آموزشی مجازی بهداشت خواب بر کیفیت خواب، خواب‌آلودگی روزانه و عملکرد شناختی سالمندان عضو کانون‌های بازنشستگان شهر گرگان

صبا مقدم^۱، مهشید فروغان^۱، شمس‌الدین نامجو^۱، محسن واحدی^۲

۱. مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۲. گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات سایکوز، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: صبا مقدم (moghadam.saba@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: این مطالعه باهدف طراحی و بررسی تأثیر بسته آموزشی مجازی بهداشت خواب بر کیفیت خواب، خواب‌آلودگی روزانه و عملکرد شناختی سالمندان عضو کانون بازنشستگان شهر گرگان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مطالعات ترکیبی (Mixed Method) می‌باشد که در دو فاز انجام شد. در فاز اول بسته آموزشی با استفاده از بررسی متون گسترده طراحی و در فاز دوم بر روی ۹۰ نفر از سالمندان عضو خانه مهر بازنشستگان شهر گرگان در سال ۱۴۰۰ در دو گروه مداخله و کنترل (گروه کنترل ۴۵ نفر و مداخله ۴۵ نفر) انجام گرفت. پرسشنامه‌های دموگرافیک، کیفیت خواب پیتزبورگ (PSQI) معاینه مختصر وضعیت شناختی (MMSE) و ارزیابی خواب‌آلودگی اپورث (ESS) قبل از مداخله برای هر دو گروه تکمیل گردید. برای گروه مداخله ۴ جلسه آموزشی از طریق مجازی (گوشی همراه) برگزار شد ولی گروه کنترل آموزشی دریافت نکردند. سپس بار دیگر پرسشنامه‌ها برای هر دو گروه مجدداً تکمیل گردید. داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSSv25 تحلیل شدند. برای توصیف و تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آماری فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، آزمون‌های تی، کای اسکور و آنالیز واریانس تک متغیره با اندازه‌های مکرر استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج داده‌ها در مقطع زمانی قبل از آموزش تفاوت آماری معنی‌داری بین دو گروه سالمندان (کنترل - مداخله) در کیفیت خواب ($P > 0/05$)، خواب‌آلودگی روزانه ($P > 0/05$) و عملکرد شناختی ($P > 0/05$) دیده نشد، اما در مقطع زمانی پس از آموزش تفاوت آماری معنی‌داری بین دو گروه سالمند (کنترل - مداخله) در کیفیت خواب ($P < 0/05$)، خواب‌آلودگی روزانه ($P < 0/05$) و عملکرد شناختی ($P < 0/05$) مشاهده گردید.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج و اهمیت خواب مناسب در حفظ سلامت در سالمندی، از این بسته برای تقویت رفتارهای ارتقاء دهنده کیفیت خواب توسط ارائه‌دهندگان خدمات سلامت مانند متخصصان سلامت و طب سالمندان، روانشناسان، مشاوران و پرستاران توصیه شود.

کلمات کلیدی: بهداشت خواب، کیفیت خواب، خواب‌آلودگی روزانه، عملکرد شناختی، سالمندی.

psc-04650560

آموزش موسیقی علائم خلق و خوی افسرده را در افراد مسن بهبود می‌بخشد

غزاله قاسم زاده ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: غزاله قاسم زاده (ghazale.kaums1401@gmail.com)

چکیده

مقدمه: اختلالات افسردگی به طور گسترده‌ای مشاهده می‌شود. در افراد مبتلا به اختلالات عصبی و شناختی مانند آلزایمر، پارکینسون، نشاندهنده روابط بین افسردگی و شناخت می‌باشد. افسردگی یک عامل خطر برای سلامت بوده و حتی ممکن است باعث مرگ شود. عوامل متفاوتی در ایجاد افسردگی وجود دارد که شامل ناتوانی، سوگ، جنسیت، اختلالات خواب و انزوای اجتماعی. مطالعات نشان داده‌اند که در سنین بالاتر تعاملات اجتماعی می‌تواند باعث بهبود سلامت و شناخت شود. بنابراین مشارکت اجتماعی یک امر مهم در سلامت روان در سالمندان است. مطالعات نشان داده‌اند که تحریک ذهنی و فیزیکی مرتبط با فعالیت‌های اجتماعی در برابر زوال شناختی محافظت کند. مداخلات موسیقی مانند فعالیت‌های موسیقی درمانی و آموزش موسیقی ممکن است در تقویت عملکردهای اجتماعی - شناختی نقش داشته باشند به‌ویژه اگر این فعالیت‌ها به‌صورت گروهی انجام شود. موسیقی در گروه می‌تواند باعث تقویت ارتباطات، هماهنگی، همکاری و همدلی بین اعضای گروه شود.

مواد و روش‌ها: با استفاده از جدول اعداد تصادفی ۲۰ نفر در گروه آزمایش و ۲۵ نفر در گروه کنترل قرار گرفتند. برای گروه آزمایش یک برنامه آموزشی ۱۲ جلسه‌ای به مدت ۷۰ دقیقه‌ای، هفته‌ای دو بار برگزار شد. همچنین برای گروه کنترل نیز ۱۲ فعالیت ژیمناستیک ۴۵ دقیقه‌ای، دو بار در هفته در نظر گرفته شد که بر اساس تمرینات ملایم و تحت نظارت فیزیوتراپیست بود.

یافته‌ها: نتایج حاکی از آن است که در گروه آزمون بهبودی قابل توجهی در شاخص افسردگی مشاهده شد در صورتی که در گروه آزمون هیچ بهبودی وجود نداشت. همچنین سطح شناختی در گروه آزمون نسبت به گروه کنترل افزایش یافته است.

نتیجه‌گیری: آموزش موسیقی تأثیر مثبتی بر روی علائم خلق افسرده، عملکردهای شناختی عمومی و عملکردهای اجتماعی - شناختی در سالمندان داشته باشد. آموزش موسیقی همچنین می‌تواند یک روش کارآمد برای به تأخیر انداختن زوال عملکرد شناختی باشد. همچنین مداخلات موسیقی جهت کاهش و کنترل رویکردهای دارویی نیز استفاده شده و به‌عنوان طب مکمل قرار بگیرد.

کلمات کلیدی: افسردگی، مداخله موسیقی، پیشگیری، اختلال شناختی، مشارکت اجتماعی.

نقش دوستی و همنشینی در مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان: یک مرور مفهومی (اسکوپینگ)

نسیبه زنجری ۱، زهرا تقریبی ۲، لیلا تقریبی ۳

۱. دکتری سلامت و رفاه اجتماعی، استادیار گروه سالمندی، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.
  ۲. دکتری پرستاری، دانشیار گروه پرستاری، مرکز تحقیقات ترومای پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.
  ۳. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، گروه سالمندی، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران
- نویسنده مسئول: لیلا تقریبی (leilatagharobi@gmail.com)

چکیده

مقدمه: همگام با افزایش جمعیت سالمندان، چالش‌های متعددی هم برای این گروه جمعیتی و هم برای مراقبان و سیاست‌گذاران حوزه سلامت به وجود آمده است که عمدتاً مرتبط با افزایش و تغییر ماهیت نیازهای مراقبتی است. با توجه به آمار بالای بیماری‌های مزمن و سخت‌درمان در سالمندان، ارائه مراقبت به آن‌ها نیازمند رویکرد ویژه‌ای است که تمرکز آن بر توانبخشی و مراقبت تسکینی می‌باشد، از طرفی شواهد موجود بیانگر جایگاه ویژه و اهمیت دوستی و مصاحبت در روابط اجتماعی سالمندان می‌باشد. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی نقش دوستی و همنشینی در مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان و همچنین شناسایی خلأ پژوهشی مرتبط با آن انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مرور مفهومی بر اساس روش Arksey و همکاران هدایت شد. پژوهش‌های انجام شده در زمینه نقش دوستی و همنشینی در مراقبت‌های تسکینی و حمایتی در سالمندان با هر نوع طراحی به زبان فارسی و انگلیسی، بدون محدودیت زمانی و در بانک‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، Web of Science، SID، Magiran و موتور جستجوی Google Scholar با کلیدواژه‌های *friend*، *companion*، *pet.animal*، *acquaintances*، *inter personal relations*، *palliative care*، *end of life*، *hospice*، *supportive care* و معادل‌های فارسی آن‌ها جستجو شد. مقالات بر اساس عنوان، چکیده و متن کامل توسط دو نفر مرور و داده‌های آن‌ها آنالیز شد.

یافته‌ها: از مجموع ۳۴۹ مقاله یافت شده، ۱۰ مطالعه وارد این پژوهش گردید. محور مورد بحث در تعداد محدودی از مطالعات به مصاحبت و همنشینی با دوستان صمیمی در مراقبت‌های تسکینی اختصاص داشت، اما غالب مطالعات، همنشینی با حیوانات را به بحث گذاشته بودند. بر اساس شواهد موجود آثار همنشینی در مراقبت تسکینی را در قالب کلی می‌توان به دو دسته پیامدهای مثبت و منفی تقسیم کرد. پیامدهای مثبت در قالب شش بعد جسمی، روانی، معنوی، اجتماعی، اقتصادی و اخلاقی قابل طبقه‌بندی است. در خصوص پیامدهای منفی، برخی اثرات مثل "احتمال خطر آلودگی"، کاملاً آشکار و مشخص بوده، حقیقتی انکارناپذیر هستند و گروه‌های مختلف اعم از بیماران و ارائه‌دهندگان مراقبت به آن‌ها پرداخته‌اند، درحالی‌که گروهی از پیامدهای منفی گزارش شده، مثل "به رخ کشیدن ناتوانی" ضمنی و دور از ذهن بوده که در یافته‌های اندک مطالعات کیفی انجام شده در این حوزه روی بیماران دریافت‌کننده مراقبت‌های تسکینی، به چشم می‌خورد. مورد اخیر بیانگر خلأ اطلاعاتی است که نیاز به مطالعه بیشتر را طلب می‌کند.

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد توجه به مقوله همنشینی با جانداران اعم از دوست صمیمی، جانور یا گیاه مورد علاقه در مراقبت‌های تسکینی با تمرکز بر پیامدهای مثبت و منفی آن، توسط پژوهشگران عرصه نظام سلامت، امری ضروری است. برای وسعت و عمق بخشیدن به دانسته‌های موجود در این حوزه، انجام مطالعه با رویکرد کیفی در زمینه فرهنگی کشور ایران توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: همنشینی، مراقبت تسکینی، سالمندی.

Communication Skills among Older Adults at Geriatric Home in Baghdad City: A Cross-Sectional Survey

Dr Aysin Karavanchi¹

Dr Ali Hussein Alek Al-Ganmi²

1. College of Nursing, University of Babghdad, Department of Community Health Nursing

2. College of Nursing, University of Babghdad, Department of Adult Nursing

Abstract

Background: Older adults' communication skills is a vital to evaluate the needs of elderly patients and to provide care that is guided to the individual patient's needs, however, in Iraq, this topic received a limited interests.

Objective: To assess the communication skills of older adults in geriatric home in Baghdad city, Iraq, and to determine the relationships between the older adult communication skills and their socio-demographic characteristics.

Methods: A cross-sectional survey was conducted among 100 geriatric adults and data was collected conveniently from two geriatric homes in Baghdad city. Data was collected using a demographic and the communication skills for elderly (29-items) check-list technique. Data was analyzed by descriptive and inferential statistical tests in SPSS software version 26. Mean and standard deviation, chi-square test was used to determine the significant relationship between the communication skills among elderly adult age and their demographic characteristics at $P < 0.05$.

Results: In total, 100 older adults were evaluated, being 72% male, 44% aged 70 years and older, and 62% were married, 22% were singles, 46% qualified as a high school graduate, and 48% were jobless. In general, there is an acceptable level of total communication skills (67.6%) of elderly in geriatric homes. There is an acceptable level of the participants ability to listening, and talking skills with a Mean (SD)= $2.22 \pm 73.9\%$ and $2.15 \pm 71.66\%$, respectively. Skills of thinking was with Mean (SD)= $2.11 \pm 70.33\%$ and diplomatic and tactic skills with Mean (SD)= $2.00 \pm 66.76\%$. There is a correlation between communication skills and adult education level $p \geq 0.05$.

Conclusion: Older adults have an acceptable level of communication skills, particularly in the listening, talking, thinking and diplomatic and tactic skills aspects. The higher the educational qualification, the better communication performance.

Recommendations: Successful communication skills in older adults could be achieved by establishing a regular training and learning programs and maintain communications by geriatric nurses.

Keywords: Communication skills, older adults, elderly, geriatric.

psc-01350266

The Survey COVID-19-related Psychological Outcomes on Elderly Health: A Review Study

Fatemeh Bagheri¹, ***Mohammadreza Zarei***²

1. Department of Surgical Technology, Faculty of Nursing and Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. Autoimmune Diseases Research Center, Kashan University of Medical Science, Kashan, Iran

Corresponding Author: Mohammadreza Zarei (mohammad.zarei3113@gmail.com)

Abstract

Introduction: During the COVID-19 pandemic elderly people experienced more loneliness, they were either staying alone at home or tolerating long-term care conditions in the hospital. Therefore, the aim of reviewing the articles published from 2020 to 2022 was to investigate the impact of COVID-19-related psychological outcomes on elderly people in different countries of the world.

Material and Methods: A literature search of research articles was conducted on PubMed and Google Scholar with the following key terms: "Covid-19", "pandemic", "psychological outcomes", "older adults", and elderly people". 59 cross-sectional articles published in the years 2020 to 2022 were found and reviewed based on the title and abstract, and just 20 cross-sectional articles were included in this review. Finally, Covid-19 and its psychological impacts on elderly people were discussed.

Results: The impact of the physical, psychological and social consequences of the corona crisis on the quality of elderly people's life is very noticeable. The findings indicate that, during the covid-19 epidemic, lack of interaction and social distance during quarantine increases the risk of anxiety and depression in the elderly people. On the contrary, some studies showed elderly people were less psychologically distressed than younger ones and revealed that the limitations of the COVID-19 pandemic did not have a major impact on loneliness and satisfaction with life.

Conclusion: Limitations of interaction and social distance caused by quarantine during the COVID-19 pandemic increase the psychological effects on elderly people such as fear, anxiety, and depression. However, elderly people's ability to adapt to adversity may be not equal, depending on economic, social, cultural, and other individual factors. Hence, for discovering the relationship between the COVID-19 pandemic and its related psychological outcomes in elderly people, more studies are needed.

Keywords: COVID-19 .elderly people .psychological impact .pandemic.

psc-02110224

A Review of Nursing Interventions in Reducing Depression in Elderly Patients

Ali Jelodarian¹

1. Student Research Committee, Faculty of Nursing, Aja University of Medical Science, Tehran, Iran

Corresponding Author: Ali Jelodarian (alijalodaryan@gmail.com)

Abstract

Introduction: One of the most important changes that many countries are currently facing or will experience in the near future is the increase in the elderly population. Mental disorders are the main cause of disability and the burden of diseases throughout life. that their prevalence is increasing in the elderly. Depression is one of these disorders. Considering the negative effects of depression in the lives of the elderly (such as difficulty in sleeping and making decisions, etc.) and that the elderly directly use about ninety percent of nursing services they receive. The aim of the present study is to review nursing interventions in reducing depression in elderly patients.

Material and Methods: In this review study, keywords related to depression, elderly patients and nursing were searched in reliable scientific databases (Google Scholar, Pub Med, Science Direct, Wiley Online Library) in the period since 2016 to 2021 and fifteen articles were found because of lack of access to full texts and insufficient relevance to the topic only ten numbers of them were selected and reviewed.

Results: Considering the role of nurses in caring for the elderly, nurses can strengthen their role as providers of mental health care in long-term care of the elderly. Social support in the treatment of depression, medication management and various health care management strategies, all provide solutions for depressed elderly that nurses play an important role. Also, by changing the attitude of nurses towards depression and the elderly, the quality of care for the elderly can be increased.

Conclusion: Based on the studies, we conclude that by improving the attitude of nurses and improving the quality of nursing services, creating a happy environment, the symptoms of depression in the elderly have decreased.

Keywords: depression, the elderly, Nurse.

psc-02330216

The Role of Psychosocial Support Response for the Elderly in Disasters and Emergencies

Elahe Sedigh¹, ***Zeinab sadat Moosavifard***², ***Shiva Pirsabzi***³

1. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
  2. Faculty, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
  3. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
- Corresponding Author: Elahe Sedigh (elahe.sedigh70@yahoo.com)

Abstract:

Introduction: The special situation of the elderly in disasters is a social challenge. Older people are more prone to cognitive impairment, chronic diseases and mobility problems that limit their ability to deal with disasters. Some elderly people may have limited mobility. Many elderly survivors are neglected. The issue of mental health in disasters in Iran started from the Rudbar earthquake in 1369, when mental health services were defined as a subset of the health committee. Since then, many activities have been carried out in the field of mental health, and the purpose of this research is to identify activities related to the response phase of psychosocial support in the elderly.

Material and Methods: This applied research is compiled with an emphasis on national and international documentation on the response of psychosocial support in emergency disasters. In the study of the texts, the documents available in the field of the Ministry of Health, scientific articles, related books, and searches on the Websites related to the field of mental health were used. The findings were summarized in predetermined forms.

Results: The findings of the research showed that paying attention to establishing proper communication with the victims, choosing appropriate words in counseling people, especially the elderly, preparing to provide community-oriented programs to empower survivors as a group, participation of survivors in programs, paying attention to culture and customs. The people of the region, observing humanitarian principles, neutrality, impartiality, paying special attention to sensitive groups, including the elderly, as general principles, play an important role in psychosocial support for victims of emergency disasters.

Conclusion: To deal with future disasters, it is recommended to create a national follow-up system for the elderly as a vulnerable group, to designate separate shelter areas for them, and to involve psychological specialists in all aspects of emergency preparation, providing special care. Since the role of mental health in timely response to survivors, especially the elderly, plays a significant role in the survival of the person, therefore, the preparation of mental health teams is of great importance. The proper training of counselors who provide mental health services in disasters should be the attention of officials in the preparation phase before the disaster.

Keywords: psychosocial support .elderly .disasters .emergencies.

psc-00990061

Barriers to Home Care for Older Adults: The Perspective of Informal Caregivers in South Tehran

Fatemeh Rahimi¹, ***Elham Shakibazadeh***¹, ***Mahnaz Ashoorkhani***¹, ***Mahshid Foroughan***²

1. Department of Health Education and Promotion, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2. Department of Aging, Iranian Research Center on Aging, University of Social Welfare and Rehabilitation Science, Tehran, Iran

Corresponding Author: Fatemeh Rahimi (negarmosafer@yahoo.co.uk)

Abstract

Introduction: Longer life expectancy increases the number of elderly people who require long-term care. The presence of a caregiver at home prevents or postpones the placement of the elderly in care facilities. Identifying the caregivers' viewpoints about the care clarifies the role of various factors in providing quality care. The purpose of this study was to assess barriers to home care from the perspective of Iranian informal caregivers of older adults.

Material and Methods: This is a qualitative study. Data were gathered between January to April 2021. 17 informal caregivers were chosen on purpose from those who referred to organizations in southern Tehran. Inclusion criteria were 18 years or older, at least one month of care experience, and cared an average of six hours per week. Interviews were semi-structured, and they were conducted via telephone. We used MAXQDA 2018 software to analyze coded data.

Results: Barriers to home care for older adults were categorized into three domains: (1) Individual barriers (physical, mental, and social burden of care as well as personal characteristics of the caregivers), (2) interpersonal barriers (psychobehavioural characteristics of the older adult and misbehavior of people around the caregivers) (3) care system barriers (inefficient institutional / organizational infrastructure, moral issues, and inefficiency in public policy).

Conclusions: Despite advances in the health and social care system in recent years, the needs of informal caregivers have been ignored in health and social care systems, which can become a barrier to providing optimal care for the elderly. Specific contextual challenges among Iranian caregivers and a lack of social and healthcare support for families hindered.

Keywords: informal caregivers .family carer .elderly .barrier .home care .Iran.

psc-00590162

Barriers to Palliative Care Utilization in Elderly People with Cancer: A Systematic Review

Elaheh khoshash¹, Meysam Zare Qeshlagi¹, Nahid Noroozi¹

1. Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Nahid Noroozi (n.noroozi1992@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The number of elderly people with cancer and the need for palliative care among this population is increasing in the world. Despite the proven benefits of palliative care in physical, emotional, psychological and spiritual dimensions, it is an underutilized form of care among the elderly. The object of this systematic review study was to investigate the barriers to access palliative care in the elderly people with cancer.

Material and Methods: A systematic review search was conducted using PubMed, Google Scholar, SID (from 2012 to 2022). Research articles that examined barriers to palliative or supportive care utilization in elderly with cancer were included in this review. To facilitate the search by using the appropriate keywords, the terms (palliative care OR supportive care OR hospice care) AND (cancer OR neoplasm) AND (barriers OR obstacles) were used. Then, the full text of the articles that have carefully examined the barriers to access to palliative care in the elderly, and were published in English and Persian, were selected. A total 12 studies related to the research topic were selected and analyzed in this review.

Results: The finding of this study identified a range of barriers and challenges to accessing palliative care, including: lack of awareness of the existence of palliative care, low education level, being urban or rural, misperception of palliative care as end-of-life care, cultural restrictions, lack of communication with care providers, denial of illness and lack of social perception that cause not to refer to caregivers.

Conclusion: Barriers to palliative care utilization that were identified in this review, provide guidance for identifying and developing intervention to facilitate access to palliative care in elderly people with cancer. Palliative care interventions may have more beneficial effects on quality of life and symptom intensity among elderly patient with cancer, therefore it is suggested that the necessary plan and policies and allocation of resources be carried out in relation to cultivation, education.

Keywords: Elderly ,Cancer ,Palliative Care ,Barriers.

psc-02190484

Effective Factorson Life Satisfaction in Menopause: A Review Study

***Zeinab Khazae Shir*¹, *Samira Ebrahimzadeh Zagmi*²**

1. M.Sc.student Of consulling midwifery, student Research committee, school of nursing and midwifery mashhad University of medical science, mashhad, Iran
2. Assistant Professor, Nursing and Midwifery Care Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

Corresponding Author: samira ebrahimzadeh zagmi (ebrahimzadehzs@mums.ac.ir)

Abstract

Introduction: Menopause is one of the most important stages in women's life. In Asia, menopausal women constitute 28.3% of the total population. Life satisfaction is result of experiencing positive emotions in life. Life satisfaction decreases in menopause. Therefore, this study was conducted with the aim of investigating factors affecting life satisfaction in menopause.

Material and Method: The present study is a narrative review that, in order to compile this article, articles were searched by using the keywords life satisfaction, menopause, review alone and in combination with AND and OR in the Persian and English databases of PubMed, Scopus, Science direct, ProQuest, SID, Magiran and Google Scholar search engine without time and language restrictions. At first, 56 articles were found, the inclusion criteria, All the studies were quantitative that had examined the factors affecting life satisfaction. Finally, the data of 20 articles were used for writing

Result: The results of the study showed that factors affecting life satisfaction in menopause are divided into four main variable groups. First, Psychological variables (increasing depression, increasing anxiety and stress, decreasing optimism and decreasing happiness cause less satisfaction in life.) Second, Physical variables (including increased types of pains, especially musculoskeletal and joint pains, high body mass) which, if present, are the cause of reducing life satisfaction. Third, sexual variables (including marital dissatisfaction and a decrease in sexual intimacy) that are associated with a decrease in life satisfaction, and finally the fourth, Variables of vasomotor symptoms (including hot flashes, urogenital problems, sleep disorders) decrease life satisfaction in menopausal women.

Conclusion: In order to expand the mental health and happiness of postmenopausal women, all physical, psychological and social economic factors are important. And the policy makers of women's health should pay attention to these issues in adjusting of annual care.

Keywords: life satisfaction .menopause .review.

psc-03100304

The Effect of Peer Education on Anxiety, Stress and Depression in Elderly

Kurosh Jodaki¹

1. Iran University of Medical Science, Tehran, Iran

Corresponding Author: Kurosh Jodaki(kuroshjodaki@gmail.com)

Abstract

Introduction: Anxiety and depression are common mental disorders in the elderly, especially the elderly who are admitted to nursing homes residents. The effects of peer education have been addressed in different populations, but this method of education has not been applied in the elderly population of Iran, and its effect has not been studied. The present study investigated the peer education on anxiety, stress and depression of the elderly nursing home residents in Qom city.

Materials & Methods: This research is a quasi-experimental study with an intervention and control group and it was conducted on 70 elderly citizens living in Qom nursing homes. For the intervention group, a relaxation and stress reduction program was trained through the peer group. The control group received resident's routine care. Data were collected using a demographic information questionnaire and Depression Anxiety StressScale- 21 questionnaire. Data were collected from the beginning of the study, 10 and 30 days after the intervention. Data analysis was performed using SPSS 19, descriptive statistics, independent t- test and RM-ANOVA. This research has been approved by the Ethics Committee in Biomedical Research of QUMS, with the MUQ.REC.1395.160.

Results: The results of the study showed no significant difference between any of the demographic variables at the beginning of the study ($p > 0.05$). The statistical test showed that the effects of time ($p < 0.001$) and group ($p < 0.011$) were significant on anxiety, stress, and depression.

Conclusion: The results of this study showed that peer education can decrease anxiety, stress and depression in the elderly. Therefore, this educational method can be used to promote various health education programs have been used to health promotion, especially in the elderly community.

Keywords: Peer Education, Anxiety, Stress, Depression, Elderly.

psc-03750393

Relationship between Social Determinants of Health and General Health Status of the Elderly in Alborz Province: Path Analysis

Tayyaba Fasihi Herandi¹, ***Azam Mohammadloo***², ***Mitra Rahimzadeh***¹

1. Alborz University of Medical Sciences, Faculty of Health, alborz, iran

2. Kashan University of Medical Sciences, Faculty of Health, kashan, iran

Corresponding Author: Azam Mohammadloo (azammohamadloo@gmail.com)

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to examine the relationship between social determinants of health (SDH), quality of life, lifestyle, and general health of the aging people in Alborz province.

Material and Methods: A descriptive cross-sectional study conducted in 2000 aging people. A two-stage cluster sampling was applied to select participants. We used a four-section questionnaire. The statistical analysis was performed with AMOS 22. We used path analysis to examine whether SDH, QOL and lifestyle would directly or indirectly affect general health and whether the pathway model was acceptable.

Results: The general health status of the most of participants was low. The results of path analysis show that general health is affected by the SDH, lifestyle and quality of life. Our pathway model was an acceptable model. Variables such as marital status, educational level, job, income, number of family members, QOL, and lifestyle can be considered as predictors of general health status in the aging people.

Conclusion: It can be concluded that it is necessary to provide appropriate strategies to promote general health of the elder person.

Keywords: Lifestyle .Elder .Pathway model .General health .Mental health

psc-03770577

Causes of Drug Use based on Social Support Theory

Sadaf Rezaei¹, Ali Khani Jeihooni¹

1. Public Health, School of Health, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran
Corresponding Author: Ali Khani Jeihooni (khani_1512@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Drug use is one of the most important health challenges among different communities and has become a psychological and social problem. The current study aimed to investigate the factors related to drug use in the elderly based on the level of social support and constructs of the Protection Motivation Theory (PMT).

Material and Methods: This case-control study was conducted on 400 elderly with and without drug use history. These individuals were chosen from addiction treatment centers in Fasa city, Fars Province, Iran 2021-2022. For gathering the data, a demographic questionnaire, a PMT-based questionnaire, and a perceived social support questionnaire were used. Data analyzing method was descriptive statistics, Chi-square, one-way ANOVA, t-test, Mann-Whitney, and Kruskal-Wallis tests.

Results: Mean age of onset of use was 35.48 ± 13.57 and the duration of use was 27.86 years. 84.9% of the elderly were addicted to opium and 58.3% had experienced medical withdrawal. The most important factors related to drug use were social and environmental factors. The mean score of awareness, vulnerability, severity, fear, protection, motivation, response efficacy, perceived self-efficacy, and social support was higher in the elderly with no history of substance use. There was no significant difference between the two groups in terms of reward and response costs.

Conclusion: A low level of education in the elderly with a history of drug use caused their low awareness of the side effects of drug use and the continuation of unhealthy behavior. Appropriate educational interventions are recommended using health education theories such as PMT to improve social support, awareness, and motivation to withdraw drug use. To reduce the prevalence of drug use, more specialized educational interventions are recommended to increase the awareness of the elderly about the underlying factors of drug use. In addition, further studies are recommended to identify the underlying causes of drug use.

Keywords: Elderly .Drug use .Social support .Protection Motivation Theory (PMT) .awareness.

psc-03880414

Risk Factors of Elder Abuse based on Demographic, Socio-economic and Cultural Challenges

Fatemeh Estebarsi¹, Zahra Rahimi²

1. Shahbad Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, iran

2. Iran University of Medical Sciences, Tehran, iran

Corresponding Author: Fatemeh Estebarsi (estebarsi.fa@gmail.com)

Abstract

Introduction: Elder abuse is a type of domestic violence and one of the main social health issues in modern societies. Due to the importance of elder abuse and its effects on the elderly, this phenomenon requires the full attention of social protection organizations, the health care system and policymakers. Therefore, the present study aimed to identify the risk factors for elder abuse in Iranian society based on Demographic, Socio-economic and cultural challenges. It is expected that the results of study can be used for reducing and preventing of elder abuse in Iranian society.

Material and Method: The present cross-sectional study was carried out on the elderly population in 22 districts of Tehran in 2018-2019. Simple random sampling was used to collect the samples. Demographic Information Questionnaire and the Elder Abuse Questionnaire were used for this purpose. Data were then analyzed by SPSS software version 18, using univariate and multivariate linear regression models at of 0.95% confidence intervals.

Results: The results revealed that the highest and lowest frequencies of elder abuse were related to the dimensions of emotional abuse and physical abuse. Among the studies variables, life status with the family ($p > 0.001$), education level ($p > 0.001$), financial adequacy ($p > 0.001$), and Perceived health status ($p > 0.001$) are predictors of elder abuse in the participants of this study.

Conclusion: Because the demographic variables are predictive risk factors for elder abuse, it is important for social protection organizations, health care systems, and policy makers to strengthen their measures, design plans, processes and programs to reduce the risk of elder abuse, community-level prevention, and remove barriers related to the promotion of demographic variables."

Keywords: Elderly .Elder Abuse .Mistreatment of the Elderly .Risk Factors .Predictive Model.

psc-04120471

The Role of Social Support in Mental Health of Older People in Tehran, Iran

***Maryam Tajvar*¹, *Emily Grundy*², *Astrid Fletcher*³, *Omolbanin Atashbahar*⁴, *Zeinab Khaledian*⁵**

1. Associate Professor, Department of Health Management and Economic Sciences, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2. Professor, Department of Social Policy, London School of Economics and Political Science, London, United Kingdom.

3. Professor, Faculty of Epidemiology & Population Health, London School of Hygiene and Tropical Medicine, London, United Kingdom.

4. Assistant Professor, Department of Public Health, Sirjan School of Medical Sciences, Sirjan, Iran

5. Department of Health Management and Economic Sciences, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Maryam Tajvar (mtajvar@sina.tums.ac.ir)

Abstract

Introduction: Mental health plays an important role in palliative and supportive care. It can help elderly participate more meaningfully in their lives, including in decisions about their care. We aimed to investigate direct and stress-buffering associations between social support and the mental health of older people in Iran, a country which has recently undergone a rapid population ageing.

Material and methods: A cross-sectional study was conducted among 800 elderly over 60 years old resident in Tehran using stratified random sampling method. For the first stage, three municipal districts of Tehran were chosen from areas of different socioeconomic status. For the second stage, one neighborhood from each district was randomly selected. The Social Provisions Scale and the General Health Questionnaire were used to measure perceived social support and mental health, respectively. Multilevel mixed-effects models were used to examine the hypotheses using STATA software.

Results: Our results indicated that in general, women primarily relied on their children, while men primarily relied on their wives for most types of social support. The findings supported the hypothesis of a direct association between perceived and received social support and mental health. However, we did not find strong evidence to suggest that social support buffered the effects of stress arising from limitations of physical functioning. Lack of help doing paperwork was associated with worse mental health for women but not men. Source of support did not seem to be important.

Conclusions: Our results indicated that in Tehran, as in Western settings, social support is important for the mental well-being of elderly and consequently in palliative cares. Considering the strong association between mental health and social support, early interventions to strengthen social support resources in old ages including developing age friendly cities, tackling health inequity and promoting social systems and social activities of elderly are necessary.

Keywords: Social support .mental health .older people .Iran .Tehran.

psc-02160243

The Effect of Communication using the Peplau's Theory on Satisfaction with Nursing Care in the Elderly Hospitalised in the Cardiac Intensive Care Units

***Roya Mansour-ghanaei*^{1,2}, *Haddad Fathidokht*², *Azar Darvishpour*², *Saman Maroufizadeh*²**

1 Assistant Professor, Gastrointestinal and Liver Diseases Research Center, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

2 Zeynab (P.B.U.H) School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

Corresponding Author: Roya Mansour-ghanaei (r_ghanaei@gums.ac.ir)

Abstract

Introduction: Increasing satisfaction with nursing care and education to increase understanding of the type of disease, treatment process, drugs used, and follow-up can improve quality of life, hope for the future, and independence in self-care. As a result, the current study aimed to determine the effect of communication using Peplau's theory on nursing care satisfaction in the elderly hospitalised in cardiac intensive care units in hospitals in Guilan Province's east.

Material and Methods: This quasi-experimental study was conducted by available sampling methods on 78 hospitalised older adults (39 interventions and 39 controls) in the cardiac intensive care units of Guilan hospitals in 2021. In the intervention group, Peplau's communication theory (four stages of orientation, identification, exploitation, and resolution) was implemented, and the control group received routine care. At the time of discharge, a patient satisfaction questionnaire about the quality of nursing care was completed for both groups. Data were analysed using SPSS version 20 and a descriptive statistics and independent t-test.

Results: The mean age in the intervention group was 70.8 ± 6.3 and in the control group was 73.8 ± 8.8 , and in general it was 72.30 ± 7.6 . Half of the participants were men, and the other half were women. The mean score of satisfaction with nursing care in the intervention group (93.0 ± 5.4) was significantly higher than that in the control group (75.7 ± 6.8) ($t=11.54$, $p<0.001$, $d=2.84$). In other words, the mean score of satisfaction with nursing care in the intervention group was 17.4 units (95% confidence interval: 20.4 - 14.4) higher than in the control group.

Conclusion: The use of Peplau's communication theory has been effective in increasing the satisfaction of nursing care among the elderly hospitalised in cardiac intensive care units. Using this communication method in the care of these patients can lead to an improvement in the level of satisfaction and quality of care, increase functional independence, and reduce the need for care.

Keywords: Nurse; patient satisfaction; Elderly; Peplau's theory; Nursing theory

مراقبت از مراقبین و خانواده

psc-00520027

بررسی مروری تأثیر مداخلات روانی-اجتماعی برای بهبود سلامت مراقبین سالمندان در مرحله پایان عمر

فاطمه ملامحمدزمانی^۱، احترام سادات ایلالی^۱، شهاب پایی^۱، عاطفه اسماعیل پور^۱، رحیمه نجفی^۱، ساناز متولیان^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه ملامحمدزمانی (fatemezamani6363@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مداخلات روانی-اجتماعی برای حمایت از مراقبین خانواده ممکن است به بهبود سلامت روانی، اجتماعی، جسمی و عاطفی آنها کمک کند. بنابراین هدف این مطالعه مروری، بررسی مداخلات روانی-اجتماعی بر سلامت مراقبین سالمندان در مرحله پایان عمر می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری حیطه‌ای جستجو در پایگاه‌های Scopus، Pubmed، Google Scholar، Embase در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ میلادی انجام گرفت؛ و از کلیدواژه‌های انگلیسی Palliative care، Hospicecare، Psychosocial، Intervention، Caregiver، Health، Endstage Care استفاده شد. همچنین جستجو فارسی در سایت‌های SID و Magiran با استفاده از کلیدواژه‌های مراقبت تسکینی، مداخلات روانی-اجتماعی، سلامت، مراقبین پایان عمر انجام گرفت.

یافته‌ها: در جستجوی اولیه ۱۰۴۸ مقاله رؤیت شد و از بین این مقالات تعداد ۱۲ مقاله وارد مطالعه شدند، نتایج این مطالعه نشان داد، مداخلات روانی-اجتماعی بهبود قابل توجهی بر اضافه بار نقش، پریشانی روانی و احساس گناه، عملکرد روزانه مراقبین، افزایش مهارت‌های ارتباطی و حل مسئله و روابط مراقب با بیمار، افزایش سطح آگاهی درک شده، شایستگی و احساسات مثبت و به زیستی روانی-شناختی و ارتقای خواب در بردارد.

نتیجه‌گیری: پیامدهای این تحقیق نشان می‌دهد مراقبت‌های روانی-اجتماعی مراقبین خانواده را قادر می‌سازد تا علاوه بر نقش حمایتی از خویشاوند در حال مرگ باعث بهبود و رضایت سلامتی خود نیز می‌شود. در این حال کیفیت زندگی مراقب را بهبود می‌بخشد که این زمینه برای انجام مداخلات و مطالعات آینده را ایجاد می‌کند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، مداخلات روانی-اجتماعی، سلامت، مراقبین پایان عمر.

psc-00520029

بررسی موانع مراقبت تسکینی در سالمندان: یک مرور حیطه‌ای

رحیمه نجفی^۱، احترام سادات ایلالی^۱، شهاب پاپی^۱، فاطمه ملامحمدزمانی^۱، عاطفه اسماعیل پور^۱، ساناز متولیان^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: رحیمه نجفی (Rahimenajafi5@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی جمعیت، تقاضا برای دریافت مراقبت و خدمات سلامت توسط سالمندان را افزایش داده است و این امر منجر به ایجاد مفهومی تحت عنوان گرانباری مراقبتی شده است. گرانباری مراقبتی ممکن است منجر به کیفیت پایین‌تر مراقبت در طول زمان، احتمال سوء استفاده یا غفلت از بیمار و در نهایت منجر به نتایج منفی سلامت برای دریافت‌کننده مراقبت شود. لذا این مطالعه باهدف تعیین گرانباری مراقبتی و عوامل مرتبط با آن در مراقبین سالمندان شهر یزد انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی-تحلیلی به روش مقطعی بر روی ۴۰۰ نفر از مراقبین سالمندان مبتلا به بیماری مزمن در شهر یزد در سال ۱۳۹۸ انجام شد. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک و مقیاس گرانباری مراقبین خانوادگی توسط محقق، به روش مصاحبه انجام شد. به‌منظور تحلیل داده‌ها، از آزمون تی مستقل و آنالیز واریانس استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار سنی مراقبین شرکت‌کننده در مطالعه $49/93 \pm 14/59$ (طیف ۸۳-۱۶ سال) بود. اکثریت مراقبین سالمندان، زن و متأهل بودند. بیشترین فراوانی نسبت مراقب با سالمند، مربوط به همسر فرد سالمند بود. میانگین نمره گرانباری مراقبتی در شرکت‌کنندگان مورد سالمندان $8/08 \pm 8/38$ از طیف ۰ تا ۳۰ به دست آمد. گرانباری مراقبتی با سن، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات، میزان درآمد، محل سکونت و همراهان زندگی ارتباط معناداری داشت ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: باتوجه به این که اکثریت مراقبین سالمندان را همسران آنها تشکیل می‌دهند که خود نیز سالمند بوده و ممکن است به مشکلات و بیماری‌های مزمن مبتلا باشند و همچنین عوامل مرتبط با گرانباری مراقبتی مانند وضعیت درآمد، وضعیت تحصیلات، وضعیت تأهل و نیز وضعیت مسکن (شخصی یا استیجاری)، لذا توجه دست‌اندرکاران بهداشت و درمان کشور و نیز متخصصین حوزه سالمندی به این امر ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: بار مراقبتی، سالمندان، مراقبین.

psc-01830149

تدوین برنامه توانمندسازی مراقبین غیررسمی برای مراقبت از سالمندان دوره انتهایی عمر در

منزل

ثمین میرزاپور ۱، حسین مطلبی ۱، احمد کوشا ۱

۱. علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

نویسنده مسئول: حسین مطلبی (hm1349@gmail.com)

چکیده

مقدمه: حمایت و نگهداری از سالمندان دارای بیماری انتهایی عمر، مشکلات فراوانی را برای مراقبین غیر رسمی ایجاد کرده است. مراقبان غیر رسمی سالمندان بیماران پنهانی هستند که مستعد ابتلا به مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی فراوانی می‌باشند از این رو توانمندسازی، آموزش و پشتیبانی از آن‌ها می‌تواند باعث حمایت همه جانبه از آن‌ها و کیفیت مراقبت شود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه چند روشی، با استفاده از مصاحبه با ۱۵ مراقب غیر رسمی به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف نیازها و چالش‌های آنان بررسی گردید، سپس با بررسی مروری متون غیر سیستماتیک، برنامه‌های توانمندسازی مراقبین غیر رسمی در کشورهای توسعه یافته جمع‌بندی شدند، با توجه به داده‌های جمع‌آوری شده از طریق مصاحبه‌ها و بررسی متون اجزای برنامه تدوین شد و در نهایت پرسشنامه لیکرت جهت اعتبارسنجی برنامه طراحی شد و محققان با پرسشنامه تکمیلی وارد مطالعه دلفی شدند.

یافته‌ها: در بررسی متون غیر سیستماتیک پنج برنامه، قانون‌ها و سیاست‌های اجرایی در کشورهای انگلستان، استرالیا، کانادا، هنگ‌کنگ به دست آمد. در ادامه نتایج تحلیل محتوای کیفی در چهار طبقه شامل تأثیرات مراقبت بر مراقب خانواده، نیازهای درک شده مراقبین، چالش‌های مرتبط با مراقبین غیر رسمی بدون مجوز و ملزومات توانمندسازی مراقبین غیر رسمی و ۱۷ زیر طبقه قرار گرفت. در نهایت با برگزاری بحث گروهی متمرکز با استفاده از نظرات متخصصین، برنامه‌ای با ۶۴ استاندارد شامل مسئولیت اجرایی، نحوه ارائه برنامه، محل اجرای برنامه، نیروهای مورد استفاده، حق و حقوق مراقب، محتوای آموزشی، نحوه تأمین هزینه طراحی شد.

نتیجه‌گیری: الگوی استاندارد تدوین شده حاصل از نتایج این مطالعه می‌تواند برای ارتقاء توانمندی مراقبین غیررسمی در زمینه مراقبت و حمایت از حقوق آنان و مرگ با آرامش برای سالمندان با بیماری انتهایی و بهبود ارائه خدمات و کیفیت مفید باشد.

کلمات کلیدی: سالمندان، بحث گروهی متمرکز، برنامه توانمندسازی، مراقبین غیر رسمی.

psc-01830150

تجارب مراقبین خانواده و خصوصی غیر حرف‌های در مراقبت از سالمندان مراحل انتهایی عمر

در منزل

ثمین میرزایپور ۱

۱. علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

نویسنده مسئول: ثمین میرزایپور (samiiinyamur@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبین غیر رسمی به‌عنوان خط مقدم در ارائه مراقبت به سالمندان ایفای نقش می‌کنند ولی اغلب با چالش‌های مراقبتی و نیازهای برآورده نشده روبرو هستند. هدف از این مطالعه کشف تجربیات مراقبین غیر رسمی در حین مراقبت از سالمندان مراحل انتهایی عمر در منزل بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه کیفی اکتشافی، مراقبین خانواده و افراد غیر حرف‌های حقوق بگیر وارد مطالعه شدند که از سالمندان مراحل انتهایی عمر مراقبت می‌کردند. جمع‌آوری داده‌ها از طریق ۱۵ مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته در شهرستان ماکو انجام گرفت. از شرکت‌کنندگان در مورد چالش‌ها و مشکلات آن‌ها و همچنین حمایت‌های مورد انتظارشان پرسیده شد. مصاحبه‌ها بر اساس روش تحلیل محتوا مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: تعداد ۱۲۰ کد اولیه از این مطالعه استخراج شد و نهایتاً تعداد ۸۸ کد نهایی در چهار طبقه اصلی قرار گرفت. "تأثیرات مراقبت بر مراقب خانواده" که به بار جسمی، روانی و مالی مراقبت اشاره دارد. "نیازهای درک شده مراقبین" که شامل نیازهای درک شده در ابعاد روانی، مالی و آموزشی می‌باشد. "چالش‌های مرتبط با مراقبین غیر رسمی بدون مجوز" که به بی‌سوادی و کم‌سوادی آن‌ها، عدم آگاهی در مورد مراقبت، رفتار نامناسب با سالمند و حس بی‌اعتمادی خانواده نسبت به آن‌ها می‌پردازد. تم آخر "ملزومات توانمندسازی مراقبین غیر رسمی" می‌باشد که مراقبین به ملزوماتی همچون تعریف خدمات تخصصی و غیرتخصصی مراقبتی، تعیین برنامه‌های حمایت روحی بعد از مرگ سالمند، تعیین نیروهای مکمل خانواده برای مراقبت و تعیین بیمه مراقبت اشاره کردند.

نتیجه‌گیری: تمامی مراقبین در مدیریت زندگی خود و مقابله با احساسات با مشکل مواجه هستند. شناسایی چالش‌ها و نیازهای برآورده نشده مراقبین، متخصصان مراقبت‌های بهداشتی را قادر می‌سازد تا استراتژی‌های مراقبتی را توسعه دهند و مداخلاتی را با تمرکز بر حمایت از مراقبین غیر رسمی، کاهش بار مراقبت و افزایش کیفیت مراقبت برنامه‌ریزی کنند.

کلمات کلیدی: سالمند، مراقبین، مراقبت انتهایی عمر، مصاحبه کیفی، تحلیل محتوا.

psc-01890158

مراقبت از مراقبت دهندگان بیماران مبتلا به آلزایمر (AD)

مژده طاهری افشار^۱، آمنه محمودیان^۱

۱. دانشکده پرستاری فاطمه زهراي رامسر، دانشگاه علوم پزشکی بابل، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: مژده طاهری افشار (mojdehafshar94@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مطالعات جمعیت‌شناسی سالمندان، وقوع اپیدمی جهانی آلزایمر را تأیید می‌کند. این بیماری وضعیت سلامتی، اقتصادی و روانی فرد، خانواده و جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. مراقبت از بیماران آلزایمر، سخت‌ترین نوع مراقبت است که می‌تواند سبب بروز استرس، خستگی و اختلالات روانی در مراقبت دهندگان آنان شود. خانواده‌ها نیز ناچارند با امکانات محدود خود، مراقبت تسکینی که یک مراقبت کل‌نگر است را بر عهده گیرند و در نتیجه با مشکلات زیادی مواجه می‌شوند که بار مراقبتی را افزایش می‌دهد که آن‌ها را در برابر شرایط جسمی و روانی آسیب‌پذیر می‌کند و بر کیفیت زندگی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. این مطالعه باهدف مروری بر مطالعات منتشر شده در زمینه مراقبت از مراقبت دهندگان بیماران مبتلا به آلزایمر (AD) انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه، مطالعات منتشر شده در زمینه مراقبت از مراقبت دهندگان بیماران مبتلا به آلزایمر (AD)، با استفاده از واژگان کلیدی Alzheimer's Disease, Caregivers, Patient و معادل فارسی آن از طریق موتور جستجوی Google Scholar و بانک‌های اطلاعاتی خارج و داخل کشور از مقالات سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ انتخاب شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که مراقبت از فرد مبتلا به بیماری آلزایمر (AD) با بار روانی و افسردگی و اضطراب و اختلال در عملکرد اجتماعی، خانوادگی و حرف‌های قابل توجهی همراه است.

نتیجه‌گیری: حمایت از مراقبین بیمار انزوال عقلی موضوع مهم در زمینه مراقبت تسکینی است که سیاست‌گذاران بهداشتی باید به این مهم بیشتر توجه نمایند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، مراقبت دهندگان، بیماری آلزایمر.

بررسی تأثیر برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه بر بار عوارض ناشی از شیمی‌درمانی سالمندان مبتلا به سرطان دستگاه گوارش و بار مراقبتی مراقبین

نجمه ولی زاده زارع ۱، ملیحه خلیلی نیا ۱، نیره حشمتی ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی مشهد، خراسان رضوی، ایران

نویسنده مسئول: نجمه ولی زاده زارع (valizadehn@mums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: بار عوارض شیمی‌درمانی در سالمندان به علت بروز سندرم‌های سالمندی افزایش می‌یابد و کنترل عوارض شیمی‌درمانی را سخت‌تر می‌کند. آموزش به بیماران سالمند تحت شیمی‌درمانی و مراقبین، بخش جدانشدنی از مراقبت‌های پرستاری است. این پژوهش باهدف تعیین تأثیر برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه بر بار عوارض ناشی از شیمی‌درمانی سالمندان و بار مراقبتی مراقبین انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه کارآزمایی بالینی دو گروه تصادفی در بیمارستان امام رضا (ع)، امید و مرکز شیمی‌درمانی رضا بر روی ۹۰ سالمند مبتلا به سرطان دستگاه گوارش و مراقبین آن‌ها از تاریخ اپریل ۲۰۲۱ تا جولای ۲۰۲۱ انجام شد. تصادفی سازی به صورت روش بلوک‌بندی ساده بود. پس از نصب اپلیکیشن آموزشی کموتراپی، گروه مداخله ۱ ماه تحت آموزش با این اپلیکیشن قرار گرفتند. محتوی برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه شامل مصرف داروها، رژیم غذایی و عوارض دارویی آن‌ها بود. قبل از شروع دوره دوم، پس از دوره چهارم و یک ماه پس از اتمام دوره چهارم شیمی‌درمانی، میزان بار عوارض شیمی‌درمانی و بار مراقبتی مراقبین با تکمیل پرسشنامه‌های بار عوارض آندرسون و بار مراقبتی زاریت در دو گروه کنترل و مداخله اندازه‌گیری شدند. آنالیز داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS.25 انجام شد.

یافته‌ها: میانگین سن مراقبین مورد مطالعه در گروه مداخله $12/0 \pm 42/4$ و در گروه کنترل $10/5 \pm 43/5$ سال بود. ۴۶ مراقب در گروه کنترل و ۴۷ نفر در گروه مداخله شرکت کردند. در گروه مداخله ۳۰ نفر ($63/8$ درصد) و در گروه کنترل ۲۲ نفر ($47/8$ درصد) از سالمندان مورد مطالعه زن بودند. نتایج نشان داد بار عوارض شیمی‌درمانی در سالمندان قبل از مداخله $32/3 \pm 128/8$ و بلافاصله بعد $19/2 \pm 73/6$ و یک ماه بعد $18/1 \pm 42/4$ بود که آزمون آنالیز واریانس با اندازه‌های تکراری تفاوت معنی‌دار نشان داد ($p < 0/001$). همچنین در بین مراقبین نمره بار مراقبتی قبل از مداخله $18/7 \pm 44/5$ و بلافاصله بعد $13/8 \pm 33/5$ و یک ماه بعد $11/2 \pm 24/0$ بود که در نتیجه آزمون فریدمن تفاوت معنی‌دار نشان داد ($p < 0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به تأثیر مثبت و معنادار برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه بر بار عوارض شیمی‌درمانی سالمند و بار مراقبتی مراقبین سالمندان مبتلا به سرطان دستگاه گوارش و همچنین راحت و بدون عارضه بودن و قابل اجرا بودن این برنامه، استفاده از آن برای بیماران تحت شیمی‌درمانی جهت مدیریت بهتر توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: آموزش مبتنی بر تلفن همراه، بار مراقبتی، بار عوارض، شیمی‌درمانی، سالمند، مراقب، سرطان گوارش.

psc-02220194

بررسی نقش مراقبین در مراقبت تسکینی

نسیم پیرزاده ۱، فرزانه بهادری ۲، مهسا یارالهی ۲

۱. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، دانشگاه علوم توان‌بخشی سلامت اجتماعی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: نسیم پیرزاده (n.pirzadeh7238@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقب تسکینی کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های تهدیدکننده زندگی و خانواده آن‌ها را ارتقاء می‌بخشد. هدف این نوع مراقبت، تسکین رنج‌های مبتلایان و خانواده آن‌ها از طریق تعیین، ارزیابی و تسکین درد و دیگر مشکلات جسمی، روانی-اجتماعی و معنوی است. در مراقبت مبتنی بر منزل، نقش مراقبین غیررسمی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بر همین اساس این مطالعه به ابعاد نقش مراقبین غیررسمی در مراقبت تسکینی می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری، معیار اصلی جهت ورود به مطالعه، مقالات دارای متن کامل به زبان انگلیسی در بازه زمانی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ میلادی بود. جهت جستجو از واژه‌های Palliative Care، Home Base Palliative Care، Caregivers، Pain Management، Palliative Medicine در بررسی مقالات موجود در پایگاه‌های PubMed، Google Scholar، ScienceDirect استفاده شد. در مجموع از ۵۴۷ مقاله، ۲۶ و در نهایت ۶ مقاله که با اهداف پژوهش حاضر مرتبط بودند، جهت بررسی انتخاب شدند.

یافته‌ها: نتایج بررسی ۶ مقاله منتخب نشان داد که نقش مراقبین غیررسمی در مراقبت تسکینی چندبعدی است؛ که می‌توان آن را در ابعاد: روانی و عاطفی (مانند افزایش انگیزه، اعتماد به نفس و کاهش حس تنهایی مراقبت‌گیرنده)، جسمی (مانند کمک به انجام فعالیت‌های روزمره زندگی، مدیریت درد، رعایت بهداشت فردی)، اقتصادی (تأمین هزینه داروها و مراقبت‌ها)، اجتماعی (کاهش انزوای اجتماعی، تعامل با تیم پزشکی مراقبت تسکینی) دسته‌بندی نمود.

نتیجه‌گیری: از آنجایی که مراقبین غیررسمی در مراقبت تسکینی و بهبود کیفیت زندگی بیماران نقش کلیدی دارند و می‌توانند چالش‌های مراقبت‌های پایان عمر را کاهش دهند، ضروری است که از طریق آموزش مهارت‌های مراقبتی به آن‌ها، مراقبت‌های تسکینی را اثربخش نموده و بار مراقبتی آن‌ها را به حداقل رساند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، مراقبت تسکینی در منزل، مراقبین، مدیریت درد.

psc-01050253

بررسی تأثیر ورزش‌های هوازی بر حافظه سالمندان

نازنین خلیق ۱، ندا میرباقر آجرپز ۲

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجرپز (salam-20012003@yahoo.co.uk)

چکیده

مقدمه: عدم فعالیت بدنی یک عامل خطرزای بسیار مهم برای فعالیت‌های شناختی سالمندان است. فعالیت بدنی به شکل وسیعی به‌عنوان یک استراتژی رفتاری برای افزایش عملکرد ذهنی از جمله حافظه است. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک بررسی تأثیر ورزش‌های هوازی بر حافظه سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی IranMedex, Magiran, SID و انگلیسی Scopus, Pubmed, Web of Sciences, Ovid, Science Direct و با کلیدواژه‌های ورزش‌های هوازی، حافظه، عملکرد ذهنی و سالمند بود که به‌صورت ترکیب با هم از سال ۲۰۲۲ - ۲۰۰۹ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با تأثیر ورزش‌های هوازی بر حافظه سالمندان جمع‌آوری شد و ۱۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۱۰ مقاله‌ای که مرور شد ۳ مقاله فارسی و ۷ مقاله انگلیسی بود. تمامی مطالعات از نوع کارآزمایی بالینی بودند. نتایج مرور ۹ مطالعه نشان داد ورزش‌های هوازی باعث تقویت حافظه، افزایش توانایی‌های شناختی، خود آگاهی شناختی و توجه انتخابی می‌شود. تنها در یک مطالعه ورزش‌های هوازی بر حافظه و توانایی‌های شناختی تأثیر نداشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه اکثر مطالعات حاکی از تأثیر مثبت ورزش‌های هوازی بر حافظه و عملکرد شناختی سالمندان است، انجام آن به سالمندان توصیه می‌گردد.

کلمات کلیدی: طب تسکینی، سالمند، ورزش‌های هوازی، فعالیت بدنی، عملکرد شناختی.

psc-02700249

تأثیر آموزش الگوی فرآیند موازی توسعه یافته بر تبعیت از درمان سالمندان دیابتی نوع دو

- ملیحه کابوسی ۱، غلامرضا محمودی شن ۲، عبدالرحمن چرکزی ۳، مهین طاطاری ۴، مریم زاهدی ۵
۱. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، گروه سالمندی دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
  ۲. دانشیار، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
  ۳. دانشیار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
  ۴. کارشناسی ارشد آمار زیستی، مرکز مشاوره و سلامت باروری، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
  ۵. استادیار گروه داخلی، متخصص داخلی - فوق تخصص بیماری‌های غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
- نویسنده مسئول: غلامرضا محمودی شن (mahmoodigh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: آموزش مبتنی بر رویکردهای نظریه محور، به‌عنوان یکی از اساسی‌ترین شیوه‌های تبعیت از درمان، در سالمندان مبتلا به دیابت نوع دو است، این پژوهش باهدف تأثیر آموزش الگوی فرآیند موازی توسعه یافته بر تبعیت از درمان سالمندان دیابتی نوع دو مراجعه‌کننده به کلینیک دیابت شهر گرگان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده، با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با دو گروه مداخله و کنترل بر روی ۷۰ سالمند دیابتی نوع دو در کلینیک دیابت دزیانی گرگان در سال ۱۴۰۱ انجام شد. روش نمونه‌گیری، ابتدا به‌صورت در دسترس و سپس تخصیص تصادفی به دو گروه مداخله و کنترل انجام گرفت. در گروه مداخله بر اساس الگوی فرآیند موازی توسعه‌یافته محتوای برنامه آموزشی در ۵ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای برای هفته‌ای یک بار ارائه شد. چهار هفته بعد از آخرین جلسه آموزش، پس‌آزمون گرفته شد. ابزار تحقیق، پرسشنامه مشخصات جمعیت شناختی و تبعیت از درمان در بیماری‌های مزمن بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ و با کمک آمار توصیفی (جدول، میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (تی مستقل، کای اسکوئر، فیشر، یومن ویتنی، ویلکاکسون) انجام گردید.

یافته‌ها: آزمون یو من ویتنی در مقایسه ابعاد مختلف تبعیت از درمان بیماران دیابتی، بعد از آموزش در دو گروه مداخله و کنترل در بعد تلفیق درمان با زندگی اختلاف معنی‌داری را نشان نداد ($P=0/06$). ولی در سایر ابعاد تبعیت از درمان اختلاف معنی‌داری را نشان داد ($P<0/01$). همچنین در مقایسه بعد کلی تبعیت از درمان سالمندان دیابتی، بعد از آموزش در دو گروه مداخله و کنترل، اختلاف معنی‌داری را نشان داد ($P<0/01$ و $Z=-5/78$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها، آموزش بر اساس الگوی فرآیند موازی توسعه‌یافته، می‌تواند موجب افزایش تبعیت از درمان سالمندان مبتلا به دیابت نوع دو شود.

کلمات کلیدی: الگوی فرآیند موازی توسعه یافته، سالمندان، دیابت، تبعیت از درمان.

رابطه تبعیت از درمان و خودمراقبتی در سالمندان دیابتی نوع دو

ملیحه کابوسی ۱، غلامرضا محمودی شن ۲، عبدالرحمن چرکزی ۳، مهین طاطاری ۴

۱. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، گروه سالمندی دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

۲. دانشیار، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

۳. دانشیار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

۴. کارشناسی ارشد آمار زیستی، مرکز مشاوره و سلامت باروری، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

نویسنده مسئول: غلامرضا محمودی شن (mahmoodigh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: دیابت به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بیماری‌های مزمن دوره سالمندی به شمار می‌آید. به دلیل ماهیت مزمن و مادام‌العمر بودن درمان، به‌عنوان یک چالش مهم سلامتی در دنیا به شمار می‌آید. تبعیت از درمان در کنار خودمراقبتی از ارکان اصلی کنترل دیابت و کاهش عوارض این بیماری می‌باشد. لذا این مطالعه باهدف تعیین رابطه تبعیت از درمان و خودمراقبتی سالمندان دیابتی نوع دو انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی همبستگی بر روی ۱۱۶ نفر از سالمندان دیابتی نوع دو مراجعه‌کننده به کلینیک دیابت شهر گرگان در سال ۱۴۰۱ با روش نمونه‌گیری در دسترس انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه استاندارد تبعیت از درمان در بیماری‌های مزمن و پرسشنامه خودمراقبتی سالمندان می‌باشد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با نرم‌افزار آماری spss21 توسط آمار توصیفی (جدول، میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی اسپیرمن، یو من ویتنی و کروسکال والیس) در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ انجام شد.

یافته‌ها: میزان تبعیت از درمان در واحدهای پژوهش با میانگین و انحراف معیار $11/28 + 84/24$ و میزان خودمراقبتی $76/83 + 8/69$ نشان داده شد. آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن بین تبعیت از درمان با خودمراقبتی سالمندان ارتباط معنی‌داری را نشان نداد ($r=0/03$ ، $p=0/7$).

نتیجه‌گیری: نتایج بین تبعیت از درمان با خودمراقبتی سالمندان ارتباط معنی‌داری را نشان نداد. از آنجایی که در درمان بیماری دیابتی، مشارکت بیمار در مراقبت از خود نقش کلیدی در درمان و پیشگیری از بیماری دارد، لازم است مراقبین بهداشتی به ویژه کادر پرستاری با شناسایی نیازهای مراقبتی سالمندان دیابتی، برنامه‌های آموزشی و مراقبتی را باهدف ارتقاء تبعیت از درمان و خودمراقبتی بیماران تدوین نمایند.

کلمات کلیدی: تبعیت از درمان، خودمراقبتی، سالمندان، دیابت.

psc-00940062

کاوشی در ارتباط نوه - پدربزرگ / مادربزرگ از دیدگاه نوه‌های بزرگسال با نقش مراقبتی

مرضیه دین‌دوست ۱، حمیدرضا آقامحمدیان شعرباف ۲

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

۲. استاد گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: حمیدرضا آقامحمدیان شعرباف (aghamohammadian@um.ac.ir)

چکیده

مقدمه: مطالعات نشان می‌دهند رابطه پدربزرگ/ مادربزرگ با نوه‌ها می‌تواند برای هر دو نسل رضایت‌بخش باشد، اگرچه مفهوم‌سازی پدربزرگ و مادربزرگ‌ها از روابط بین نسلی ممکن است برخی تناقضاتی را نشان دهد (ون هامبولت و همکاران، ۲۰۱۸)، بدین ترتیب که پدربزرگ و مادربزرگ‌های جوان‌تر و صاحب نوه‌های کوچک‌تر، مثبت‌ترین روابط بین‌نسلی را گزارش می‌کنند (دانیفون و باجراچاریا، ۲۰۱۲). با این حال، این روابط در مراحل بعدی زندگی که نوه به بزرگسالی برسد نیز، همچنان مهم هستند (اسکیپلینو و کینشات، ۲۰۱۹)، پدربزرگ و مادربزرگ‌ها می‌توانند نوه‌ها را به‌عنوان بخشی از شبکه حمایتی و مراقبتی خود در نظر بگیرند و نوه‌ها نیز با وجود تغییرات و ناپایداری‌های فزاینده تشکیلات خانوادگی، از رابطه با پدربزرگ و مادربزرگ به‌عنوان یکی از ثبات‌ترین روابط در زندگی خود بهره‌برند (روئیز و سیلورستون، ۲۰۰۷). از این رو با توجه به اهمیت رابطه نوه و پدربزرگ/مادربزرگ برای هر دو نسل در دوره‌های مختلف زندگی و اثرگذاری آن بر سایر روابط خانوادگی (اسکیپلینو و کینشات، ۲۰۱۹)، در پژوهش حاضر به واکاوی تجربه ارتباط نزدیک با پدربزرگ/مادربزرگ و مراقبت از آن‌ها از دیدگاه نوه‌های بزرگسال پرداخته‌ایم.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر به لحاظ هدف، بنیادی و از نوع کیفی با رویکرد پدیدارشناسی است. جامعه مورد مطالعه، کلیه نوه‌های ۱۸-۲۵ ساله شهر مشهد بودند که حداقل به مدت یک سال سابقه زندگی با پدربزرگ/مادربزرگ و مراقبت از آن‌ها را داشته‌اند. به روش نمونه‌گیری هدفمند و تا زمان اشباع داده‌ها ۱۲ نفر انتخاب شدند. با شرکت‌کنندگان مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انجام شده و به روش اسمیت و اسبورن (۲۰۰۷) تجزیه و تحلیل شد. به‌منظور تأمین اعتبار پژوهش، ۴ ملاک موثق بودن (کرفتینگ، ۱۹۹۱)، لحاظ شد.

یافته‌ها: در این مطالعه ۵ مضمون اصلی از میان اظهارات شرکت‌کنندگان استخراج شد، (۱) ادراک از جایگاه و نقش پدربزرگ و مادربزرگ، (۲) تقویت‌کننده‌های ارتباط با پدربزرگ/مادربزرگ، (۳) ناکام‌کننده‌های رابطه با پدربزرگ/مادربزرگ، (۴) امتیازات زندگی و مراقبت از پدربزرگ/مادربزرگ، (۵) هزینه‌های زندگی و مراقبت از پدربزرگ/مادربزرگ. این مضامین شامل زیرمضمون‌هایی بودند.

نتیجه‌گیری: مطابق یافته‌ها، به نظر می‌رسد ارتباط نزدیک با پدربزرگ/مادربزرگ در عین وجود برخی سختی‌ها، مزایایی به همراه داشته و رضایت‌پایداری را به ارمغان می‌آورد. نتایج پژوهش حاضر می‌تواند برای غنی‌سازی ارتباط با خانواده گسترده مورد استفاده خانواده‌ها، درمانگران و مراکز مراقبتی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: سالمند، پدربزرگ/مادربزرگ، نوه.

بررسی تأثیر مداخله حمایتی پرستاران بر اضطراب خانواده بیماران سالمند در آستانه مرگ

بستری در بخش مراقبت‌های ویژه

محمد مهدی پژاوند^۱، علی فتاحی بافقی^۲، کیانرخ رافعی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، گروه پرستاری، یزد، ایران

۲. کارشناس پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، گروه پرستاری، یزد، ایران

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، گروه روانشناسی، بوشهر، ایران

نویسنده مسئول: محمد مهدی پژاوند (mohammadmahdi_pazhavand@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان به‌عنوان حامی و پناهگاه امن روانی و عاطفی برای خانواده‌ها محسوب می‌شوند. خانواده و نزدیکان بیماران سالمند بستری در بخش مراقبت‌های ویژه به دلیل شرایط بحرانی بیماران خود، در معرض مجموعه‌ای از واکنش‌های جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی قرار می‌گیرند. حمایت پرستاران از خانواده بیماران بر اساس نیازهای آنان می‌تواند در جهت سازگاری بیشتر و کاهش اضطراب آنان تأثیرگذار باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه کارآزمایی بالینی، ۶۸ بیمار سالمند در آستانه مرگ بستری در بخش‌های مراقبت‌های ویژه مرکز آموزشی درمانی نمازی شیراز سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و با روش تخصیص تصادفی در دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفتند. در گروه مداخله حمایت پرستاری طراحی شده طی جلساتی در زمان بستری با اعضا خانواده بیمار انجام گرفت. حمایت از خانواده بیماران در چهار بعد حمایت عاطفی، ابزاری، اطلاعاتی و ارزیابی صورت پذیرفت. پرسشنامه اضطراب Beck در هر دو گروه آزمایش تکمیل شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری Mann-Whitney مستقل در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین تغییر نمره اضطراب اعضای خانواده بیماران پس از مداخله در گروه به طور معناداری بیشتر از گروه گواه بود. ($p < 0/05$) آزمون تحلیل کوواریانس نشان داد میانگین نمره اضطراب اعضای خانواده بیماران دو گروه پس از مداخله تفاوت معناداری دارد. ($p < 0/05$)

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این مطالعه، مداخلات حمایتی پرستاران بر کاهش اضطراب اعضای خانواده بیماران سالمند در آستانه مرگ بستری در بخش مراقبت‌های ویژه، ضرورت دارد. لذا پیشنهاد می‌شود که پرستاران به‌عنوان اعضای اصلی تیم مراقبت در راستای کاهش سطح اضطراب خانواده بیماران، سعی در افزایش مداخله حمایتی داشته باشند.

کلمات کلیدی: اضطراب، مراقبت ویژه، خانواده بیمار، سالمندان.

psc-00940337

نگرش به سالمندی از دریچه نوجوانی: مطالعه‌ای مبتنی بر ادراک نوه‌های نوجوان از

سالمندی پدربزرگ / مادربزرگ

حسین پورشهریار ۱، مرضیه دین‌دوست ۲

۱. استادیار گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
۲. دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
نویسنده مسئول: مرضیه دین‌دوست (m.dindoost73@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: نگرش نسبت به سالمندی، احساسات، شناخت‌ها و رفتارهای مرتبط با فرآیند پیری تعریف شده است (حس، ۲۰۰۶). مطالعات نشان می‌دهد سن افراد یکی از عواملی است که در نگرش آنان به سالمندی نقش دارد (چو و همکاران، ۲۰۲۰)، بدین معنی که افراد مسن، از نگرش مثبت‌تری نسبت به این دوران برخوردارند، اما نوجوانان و جوانان، کلیشه‌های منفی، قضاوتی و تبعیض‌آمیزی در مورد سالمندی دارند (گالو، ۲۰۱۹). به علاوه، میزان اطلاعات دریافتی دربارهٔ دوره سالمندی، نزدیکی به سالمندان، فاصله طبقاتی با آنان و طبقه اجتماعی خود افراد نیز می‌تواند در نگرش نسبت به این دوره مؤثر باشد (چو و همکاران، ۲۰۲۰). از آنجا که نگرش افراد، به‌ویژه نوجوانان و جوانان، نسبت به سالمندی می‌تواند در کیفیت خدمات و مراقبت‌های ارائه شده به سالمندان مؤثر باشد (رز و همکاران، ۲۰۱۷)، در پژوهش حاضر به مطالعه گروهی از نوه‌های نوجوان که در ارتباط نزدیک با پدربزرگ/مادربزرگ خود بوده‌اند، پرداخته‌ایم تا به این سؤال پاسخ دهیم که نگرش نوجوانان نسبت به دوره سالمندی چگونه است، بدین ترتیب بستری برای آموزش به نوجوانان و ارائه خدمات باکیفیت‌تر به سالمندان فراهم خواهد شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر به لحاظ هدف، بنیادی و از نوع کیفی با رویکرد پدیدارشناسی است. جامعه موردمطالعه، کلیه نوه‌های نوجوان (۱۲-۱۸ سال) شهر مشهد بودند که حداقل به مدت یک سال سابقهٔ زندگی نزدیک با پدربزرگ/مادربزرگ را داشته‌اند. به روش نمونه‌گیری هدفمند و تا زمان اشباع داده‌ها ۱۴ نفر انتخاب شدند. با شرکت‌کنندگان مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انجام شده و به روش اسمیت و اسپورن (۲۰۰۷) تجزیه و تحلیل شد. به‌منظور تأمین اعتبار پژوهش، ۴ ملاک موثق بودن (کرفتینگ، ۲۰۱۴)، لحاظ شد.

یافته‌ها: در این مطالعه ۴ مضمون اصلی استخراج شد، (۱) ناتوانی‌های اجتناب‌ناپذیر، (۲) ناکامی‌های اجتناب‌ناپذیر، (۳) حقوق و تکالیف سالمندی، (۴) خشنودی و فراغ بال در سالمندی. این مضامین شامل زیرمضمون‌هایی بودند.

نتیجه‌گیری: نوجوان شرکت‌کننده در پژوهش حاضر، دیدگاهی متعادل و تا حدی مثبت نسبت به دوره سالمندی داشته و مقتضیات مثبت و منفی این دوره را در کنار یکدیگر موردتوجه قرار داده‌اند. نتایج پژوهش می‌تواند برای غنی‌سازی آموزش به نوجوان به‌عنوان نسل بعدی که وظایف مراقبتی بر عهده خواهند داشت، مورد استفاده خانواده‌ها، درمانگران و مراکز مراقبتی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: نگرش به سالمندی، نوجوانی، پدربزرگ/مادربزرگ، نوه.

نیازهای حمایتی مراقبان غیررسمی سالمندان مبتلابه اختلال دمانس

فاطمه مالکی ۱، علیرضا ایرج پور ۲

۱. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، گروه سلامت جامعه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ایران
۲. استاد، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، گروه پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

ایران

نویسنده مسئول: علیرضا ایرج پور (irajpour@nm.mui.ac.ir)

چکیده

مقدمه: اختلال دمانس با تخریب پیش‌رونده‌ی شناخت، خودمراقبتی را مختل و سالمند را به مراقب وابسته‌تر می‌نماید. بار مراقبتی نگهداری از بیمار مبتلابه دمانس، می‌تواند بر کیفیت مراقبت تأثیر بگذارد. با توجه به تمایل جوامع سنتی همچون ایران برای نگهداری از سالمندان توسط اعضای خانواده، حمایت و پشتیبانی از آن‌ها ضرورت دارد. این پژوهش باهدف شناسایی نیازهای حمایتی مراقبان غیررسمی سالمندان مبتلابه دمانس مقیم منزل صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک پژوهش کیفی توصیفی اکتشافی است. جامعه پژوهش مراقبان سالمندان مبتلابه دمانس در مرحله متوسط و شدید بیماری بودند. ۲۳ مشارکت‌کننده ساکن شهر اصفهان به‌صورت هدفمند انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌های انفرادی رودررو، تلفنی و آنلاین صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از رویکرد جهت‌دار الو و کینگاز استفاده شد.

یافته‌ها: با خلاصه‌سازی و سازمان‌دهی مجدد ۱۲۰ کد اولیه به دست آمده، طبقه‌ی اصلی «نیاز به حمایت از مراقب» استخراج شد. این طبقه شامل سه زیرطبقه‌ی «حمایت آموزشی»، «حمایت جسمی-روانی» و «حمایت اجتماعی-اقتصادی» است. مراقبان دانش و مهارت محدودی در مورد بیماری و نحوه‌ی مراقبت داشتند. کیفیت و صحت مراقبت‌هایی که ارائه می‌دادند به‌علاوه کفایت تأمین نیازهای بیماران، از جمله دغدغه‌های مراقبان بودند. ازسوی‌دیگر مراقبت از بیمار مبتلابه دمانس، تأثیر بسیاری بر سلامت جسمی و روانی مراقب داشت. تغییرات رفتاری و روان‌شناختی بیماران، احساس غم‌واندوه ناشی از پیشرفت بیماری، ترس از آینده و رویدادهای پیش‌بینی‌نشده، در کنار تعدد وظایف و پیچیدگی مراقبت، بار مراقبتی بسیاری بر مراقبان وارد می‌کرد. حمایت‌های اجتماعی ناکافی، سازمان‌نیافته و بدون توجه به نیازهای واقعی بیماران، مراقبت را دشوار کرده‌بود. به‌علاوه محدودیت‌های مالی، مانع دسترسی به خدمات مراقبت‌های سلامت به‌شمار می‌رفت. هزینه‌های خدمات بهداشتی و پوشش ناکافی بیمه‌ها مشکل بسیاری از خانواده‌ها بودند.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج مطالعه، مراقبان غیررسمی برای ایفای بهتر نقش مراقبتی خود نیازمند حمایت بودند. این درحالی است که مدیریت جامع بیمار، مستلزم حمایت مراقبان غیررسمی توسط اعضای گروه سلامت و سازمان‌های اجتماعی است.

کلمات کلیدی: مراقب غیررسمی، نیاز، حمایت، سالمند، دمانس.

psc-02850385

بررسی تاب‌آوری مراقبین خانگی سالمندان مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج و عوامل مرتبط با

آن در شهرستان کاشان سال ۱۴۰۱

سمیه ناظمی ۱، پریسا شاهمرادی ۱، فاطمه فلاحي ۲

۱. کارشناسی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. استادیار، گروه مدیریت و بهداشت، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه فلاحي (fallahifatema@gmail.com)

چکیده

مقدمه: بیماری‌های صعب‌العلاج از علل عمده‌ی ناتوانی در سالمندان هستند. به دلیل ماهیت ناتوان‌کننده و مزمن این بیماری‌ها مراقبت از این بیماران اغلب تاب‌آوری آنان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. مطالعه حاضر باهدف تعیین میزان تاب‌آوری مراقبین خانگی سالمندان مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج و بررسی عوامل مرتبط با آن انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۳۰۰ نفر از مراقبین خانگی سالمندان مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد تاب‌آوری مراقبین خانگی سالمند بود. این پرسشنامه با ۳۸ گویه در طیف پنج‌گزینه‌ای و در چهار مقیاس خود کارآمدی و پذیرش (۱۷ گویه)، تحمل و کنترل‌پذیری (۱۰ گویه) مسئولیت‌پذیری و تعهد (۸ گویه) و تنظیم هیجانی رفتاری (۳ گویه) تنظیم شده است. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS22 و آزمون‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه ۳۰۰ مراقب با میانگین سنی $42,72 \pm 10,54$ با دامنه سنی ۱۹ تا ۶۷ سال مشارکت داشتند. اکثر مراقبین مؤنث (۶۱,۷٪) و متأهل (۶۹٪) بودند. میانگین نمره کل تاب‌آوری مراقبین $123,64 \pm 17,59$ بود. همچنین مطابق یافته‌ها ۷۶,۳٪ از مراقبین سالمندان مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج، تاب‌آوری بالا و ۲۳,۷٪ تاب‌آوری پایینی داشتند. تاب‌آوری مراقبین با عوامل فردی اجتماعی ارتباط آماری معناداری نداشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه درصد قابل توجهی از نمونه‌ها تاب‌آوری پایینی داشتند، تدوین مداخلات روان‌شناختی برای ارتقا تاب‌آوری مراقبین سالمندان ضروری است. چرا که با توجه به هرم سنی کشور که حاکی از رشد افزون جمعیت سالمندان است و به‌ویژه سالمندان مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج، کیفیت زندگی این گروه در گرو افزایش تاب‌آوری مراقبین آنان می‌باشد.

کلمات کلیدی: تاب‌آوری، سالمندی، مراقبین خانگی، بیماری‌های صعب‌العلاج.

بررسی تأثیر واقعیت درمانی گروهی بر میزان اضطراب و افسردگی مراقبان خانوادگی سالمندان با چندین بیماری مزمن: یک مطالعه کار آزمایی بالینی تصادفی شده

سحر مال میر ۱، رضا نگارنده ۲، مهدی بیرجندی ۳

۱ استادیار پرستاری، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

۲ استاد پرستاری، گروه بهداشت جامعه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳ استادیار آمار زیستی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

نویسنده مسئول: سحر مال میر (saharmalmir93@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان با چندین بیماری مزمن اغلب در مراقبت از خود با چالش روبرو هستند و به شدت متکی به مراقبان خود هستند. این اتکا اغلب می‌تواند منجر به اضطراب، افسردگی و بار مسئولیتی مراقب شود. واقعیت درمانی رویکردی است که اثرات بالقوه بر اضطراب و افسردگی دارد. لذا پژوهش حاضر باهدف تعیین تأثیر واقعیت درمانی گروهی بر میزان اضطراب و افسردگی مراقبان خانوادگی سالمندان با چندین بیماری مزمن انجام یافته است.

مواد و روش‌ها: این کارآزمایی بالینی تصادفی شده با طرح آزمون قبل و بعد بود. تعداد ۵۰ نفر از میان مراقبان خانوادگی سالمندان با چندین بیماری مزمن از طریق دو پایگاه بهداشتی و درمانگاه سرپایی سه بیمارستان دولتی شامل بیمارستان عشایر، شهید مدنی و شهید رحیمی در شهر خرم آباد با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و با روش تخصیص تصادفی بلوکی در گروه‌های مداخله و گروه کنترل (هر گروه ۲۵ نفر) قرار گرفتند. داده‌ها قبل و بعد از مداخله توسط پرسشنامه‌ی DASS۲۱ جمع‌آوری شد. اعضای گروه مداخله واقعیت درمانی بر اساس نظریه انتخاب گلاسر را طی ۱ ماه در ۸ جلسه‌ی ۱ ساعته به‌صورت گروهی دریافت کردند. گروه کنترل هیچ نوع مداخله‌ای را دریافت نکردند. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۲ و با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: در حالت پایه دو گروه از نظر مشخصات فردی و میانگین نمره اضطراب و افسردگی قبل از مداخله تفاوت آماری معناداری با یکدیگر نداشتند ($P < 0/05$) پس از اجرای واقعیت درمانی، میانگین نمره اضطراب و افسردگی در گروه مداخله به طور معناداری کاهش یافت. ($P < 0/05$) همچنین میانگین تفاضل نمره پیش آزمون و پس‌آزمون اضطراب و افسردگی در گروه مداخله به طور معناداری بیشتر از گروه کنترل بود ($P < 0/01$).

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج پژوهش، واقعیت درمانی گروهی می‌تواند به عنوان یک روش مداخله‌ای مؤثر در کاهش اضطراب و افسردگی مراقبان خانوادگی سالمندان با چندین بیماری مزمن مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: واقعیت درمانی گروهی، اضطراب، افسردگی، مراقبان خانوادگی، سالمندان با چندین بیماری مزمن.

psc-03940444

تأثیر طب فشاری گوش بر افسردگی در سالمندان: یک کارآزمایی بالینی تصادفی سازی شده

دو سوکور

محمد عباسیان^۱، زهرا تقریبی^۲، خدیجه شریفی^۲، زهرا سوکی^۲، فاطمه زارع جوشقانی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محمد عباسیان (m_abbasian2015@yahoo.com)

چکیده

هدف: شناسایی مداخلات درمانی مناسب جهت کمک به سالمندان آسیب‌پذیر مهم و ضروری است. مطالعه حاضر با هدف بررسی تأثیر طب فشاری گوش بر افسردگی در سالمندان، طراحی و اجرا شد.

مواد و روش‌ها: این کارآزمایی بالینی دو سوکور روی ۴۷ سالمند افسرده در ایران در سال ۱۴۰۰ انجام شد. ۵۲ نمونه به‌صورت در دسترس بر اساس معیارهای ورود انتخاب و به‌صورت تصادفی سازی بلوکی به دو گروه مداخله (۲۶ نفر) و شم (۲۶ نفر) اختصاص داده شدند. در گروه مداخله روی نقاط شن‌من، زیرو، هارت، آنتی دپرسانت و مسترسبرال لاله گوش به مدت ۴ هفته با استفاده از سیدهای واکار یا فشار اعمال شد، در گروه شم روی نقاطی مشابه گروه مداخله برچسب بدون سید چسبانده شد و از فشار استفاده نشد. افسردگی در شروع مطالعه، پایان مداخله و یک ماه پس از آن بررسی شد، داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های داده‌های زمینه‌ای و مقیاس ۱۵ سؤالی افسردگی سالمندی (GDS-15) جمع‌آوری شد. داده‌های ۴۷ سالمند (در گروه شم ۲۳ و در گروه مداخله ۲۴ نفر) بر اساس طرح از پیش تعیین شده و داده‌های مربوط به کل نمونه‌ها به‌صورت قصد درمان با استفاده از آنالیز واریانس با اندازه‌های تکراری تحلیل شدند.

یافته‌ها: بین دو گروه از نظر متغیرهای جنسیت، سطح تحصیلات و شغل تفاوت معنی‌دار آماری وجود داشت ($p < 0/05$). نمره افسردگی در گروه مداخله، در پایان مداخله و همچنین یک ماه پس از آن بطور معنی‌دار کمتر بود ($p < 0/0001$). آنالیز درون گروهی، در گروه مداخله بین نمره افسردگی در شروع مطالعه با پایان مداخله و همچنین با دوره پیگیری تفاوت معنی‌داری را گزارش کرد ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: اوریکولوتراپی می‌تواند سبب بهبود افسردگی در دوره سالمندی گردد. پیشنهاد می‌شود در برنامه مراقبت از سالمندان دارای خلق افسرده، اوریکولوتراپی به عنوان یک روش درمانی مکمل مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: اوریکولوتراپی، طب فشاری گوش، افسردگی، سالمندی.

حمایت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه کیفی

بتول محمدیان^۱، فرحناز محمدی شاهبلاغی^۲، محمدعلی حسینی^۲، نرگس ارسلانی^۳، مسعود فلاحی خشکتاب^۴

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه پرستاری، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران. مربی پرستاری داخلی جراحی، گروه اتاق

عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران

۲. استاد پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۳. دانشیار پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۴. استاد پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: بتول محمدیان (mohammadian.batol@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: مراقبان خانوادگی، مشارکت‌کنندگان اصلی در مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان هستند. آن‌ها حمایت‌های جسمی، عاطفی، اجتماعی و مالی قابل توجهی را از سالمندان مبتلا به سرطان به عمل می‌آورند. این وظایف چالش برانگیز می‌تواند به سلامت و رفاه خود آن‌ها آسیب برساند. بنابراین، موقعیت مراقبان خانوادگی را می‌توان به‌عنوان «ارائه‌دهنده حمایت» و همچنین «نیازمند حمایت» در نظر گرفت. علیرغم اثرات متعدد مراقبت از سالمند بر مراقبان خانوادگی، اطلاعات در مورد اینکه خود مراقبان چطور حمایت می‌شوند، محدود است. لذا این مطالعه باهدف بررسی نحوه حمایت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان و پیامدهای آن در ایران انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش با رویکرد کیفی از نوع تحلیل محتوا در سال ۲۰۲۲-۲۰۲۰ انجام شد. سی و یک مشارکت‌کننده از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان، دیگر اعضای خانواده مراقبان اصلی و ارائه‌دهندگان مراقبت‌های سلامت بر اساس نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته جمع‌آوری و با استفاده از تحلیل محتوای مرسوم (بر اساس روش گران‌هایم و لاندمن) تحلیل شد. روایی و پایایی داده‌ها با استفاده از معیارهای لینکلن و گوبا مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: پنج طبقه اصلی و یازده زیر طبقه از تجزیه و تحلیل داده‌ها استخراج شد. خودیاری مراقب (خود توانمندسازی مراقب، همتاگرایی مراقب)، دگریاری مراقب (یارمندی خانواده محور مراقب، یارمندی جامعه محور مراقب) و مراقب یاری نظام سلامت (حمایت رسمی نظام سلامت از مراقب، حمایت شفقت آمیز تیم سلامت از مراقب) نشاندهنده چگونگی حمایت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان است. اعتلای مراقبت از سالمند (ارتقاء پتانسیل‌های مراقبتی مراقب، ارتقاء کیفیت مراقبت از سالمند، ارتقاء کیفیت زندگی سالمند) و شکوفایی مراقب (ارتقاء بهزیستی مراقب، خلق و تقویت معنای مراقبت) نیز بیانگر پیامدهای مراقبت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان هستند.

نتیجه‌گیری: بی شک حمایت از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان، به جهت منفعت دو طرفه برای مراقبان و سالمندانی که تحت مراقبت این افراد می‌باشند، ضروری است.

کلمات کلیدی: سرطان، سالمندی، مراقبان خانوادگی، حمایت، پیامد.

psc-04220512

تجارب مراقبان خانوادگی در مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان: یک مطالعه کیفی

بتول محمدیان^۱، فرحناز محمدی شاه‌بلاغی^۲، محمدعلی حسینی^۲، نرگس ارسلانی^۳، مسعود فلاحی خشک‌ناب^۴

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه پرستاری، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران. مربی پرستاری داخلی جراحی، گروه اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران
  ۲. استاد پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران
  ۳. دانشیار پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران
  ۴. استاد پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران
- نویسنده مسئول: بتول محمدیان (mohammadian.batol@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: مراقبان خانوادگی کمک قابل توجهی به مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان می‌کنند و نیروی کار نامرئی سیستم مراقبت‌های بهداشتی هستند. آن‌ها طیف وسیعی از چالش‌ها را تجربه می‌کنند و می‌توانند به‌تنهایی بیمار در نظر گرفته شوند و نیاز به توجه ویژه دارند. شناخت تجربیات این مراقبان برای طراحی مداخلات حمایتی به‌منظور کمک به آن‌ها، ضروری می‌باشد. لذا این مطالعه باهدف بررسی تجارب مراقبان خانوادگی در مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش با رویکرد کیفی از نوع تحلیل محتوا در سال ۲۰۲۰-۲۰۲۲ انجام شد. سی و یک مشارکت‌کننده از مراقبان خانوادگی سالمندان مبتلا به سرطان، دیگر اعضای خانواده مراقبان اصلی و ارائه‌دهندگان مراقبت‌های سلامت بر اساس نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته جمع‌آوری و با استفاده از تحلیل محتوای مرسوم (بر اساس روش گران‌هایم و لاندمن) تحلیل شد. روایی و پایایی داده‌ها با استفاده از معیارهای لینکلن و گوبا مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده، منجر به شناسایی تجارب مراقبان خانوادگی در مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان شد. این عوامل در سه دسته اصلی و هفت زیر طبقه شامل دومینوی پیچیده سرطان سالمندی (تنگنای سرطان، سالمندی ناگزیر)، مراقبت فرسایشی (مراقبت پیچیده، مراقبت تنشی) و نیازهای مغفول مانده مراقب (نیاز مراقب به حمایت اطلاعاتی، نیاز مراقب به حمایت جسمی، نیاز مراقب به درک معنای مراقبت) طبقه‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: با توجه به پیش‌بینی افزایش تعداد سالمندان مبتلا به سرطان در دهه‌های آینده، مراقبان خانوادگی باید به‌عنوان بخشی استاندارد از برنامه‌های مراقبت از سرطان مورد توجه قرار گیرند و یک برنامه جامع برای مراقبت و حمایت از آن‌ها طراحی گردد.

کلمات کلیدی: سرطان، سالمندی، مراقبان خانوادگی، تجارب.

psc-04230472

بار مراقبتی در مراقبین خانوادگی سالمندان تحت عمل جراحی

الهام نواب ۱، هانیه ساوئی ۲، آفاق یحیایی

۱. دانشیار، گروه آموزشی پرستاری مراقبت‌های ویژه و سالمندی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، پرستاری سالمندی دانشکده پرستاری و مامایی، علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: الهام نواب (elhamnavab2@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با توجه به رشد روز افزون جمعیت سالمندان و بالا بودن احتمال آسیب‌پذیری و ابتلا به انواع بیماری‌ها در روند پیری، جراحی در سالمندان یکی از مسائل حائز اهمیت به شمار می‌رود. به طوری که بیش از یک سوم جراحی‌ها در آمریکا، مختص سالمندان است. جراحی در سالمندان، علاوه بر ایجاد عوارضی برای خود فرد، پیامدهای منفی بسیاری نظیر بار مراقبتی، برای خانواده به‌عنوان جزء جدایی‌ناپذیر فرایند مراقبت و درمان، به همراه خواهد داشت. این مطالعه، باهدف شناسایی بار مراقبتی در مراقبین خانوادگی سالمندان تحت عمل جراحی انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری به روش جست‌وجو در پایگاه‌های Web of Science، PubMed، Magiran، SID و موتور جست‌وجو Google Scholar در بازه زمانی ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۳ و از طریق کلیدواژه‌های "بار مراقبتی"، "جراحی"، "سالمندان"، "مراقبین خانوادگی" و معادل انگلیسی آن‌ها، انجام شد. پس از حذف مقالات تکراری و نامرتب با موضوع، ۱۴ مطالعه مرتبط باهدف، انتخاب شد و از آن‌جا که متن کامل ۴ مقاله در دسترس نبود، در نهایت، ۱۰ مطالعه مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس نتایج حاصل از بررسی مقالات، مراقبین خانوادگی در موقعیت‌های قبل، حین و پس از جراحی، متحمل بار مراقبتی می‌شوند. در این شرایط، نیازهای روحی (امید و حمایت)، اطلاعاتی (آگاهی از سیر جراحی و مراقبت‌های قبل و بعد از جراحی) و فیزیکی (رفت و آمد و امکانات رفاهی جهت حضور در بیمارستان) آن‌ها برآورده نمی‌شود و اختلال در زندگی شخصی (تضاد نقش، غیبت از شغل، مشکل اقتصادی)، سلامت جسمی (خستگی، درد، کاهش وزن و اختلال خواب) و روانی (اضطراب، افسردگی و غم) را تجربه می‌کنند.

نتیجه‌گیری: عمل جراحی در سالمندان، بر ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی و اقتصادی مراقبین خانوادگی تأثیرگذار است و می‌تواند باعث نادیده گرفتن نیازهای آن‌ها شود. توجه به مراقبین به‌عنوان هسته مرکزی مراقبت از سالمند، اهمیت زیادی دارد و به نظر می‌رسد انجام اقداماتی برای کاهش بار مراقبتی تحمیل شده بر آن‌ها، می‌تواند باعث افزایش بهزیستی مراقبین و بهبود ظرفیت آن‌ها در ارائه مراقبت از سالمند شود.

کلمات کلیدی: بار مراقبتی، جراحی، سالمندان، مراقبین خانوادگی.

psc-04490531

تاب‌آوری در مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان

فرشته ملایی ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت، رشت، ایران

نویسنده مسئول: فرشته ملایی (fmknursing71@gmail.com)

چکیده

مقدمه: به دنبال ابتلا عضو خانواده به سرطان، اعضا خانواده تلاش می‌کنند حمایت همه‌جانبه از وی به عمل آورند. با اینکه مراقبت از بیمار مبتلا به سرطان وظیفه‌ای سخت، پیچیده و گاه ناتوان‌کننده می‌باشد، مطالعات نشان داده‌اند که داشتن تاب‌آوری به مراقبین خانوادگی کمک می‌کند که از عهده سختی‌ها برآیند، قدرت و منابع جدید به دست آورند، با فرآیند بیماری و مراقبت سازگار شوند، به رشد شخصی دست یابند و به مراقبت به‌عنوان تجربه‌ای رضایت‌بخش و مثبت نگاه کنند. از این رو مطالعه حاضر باهدف مروری بر مستندات موجود در زمینه تاب‌آوری در مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان انجام شد.

مواد و روش‌ها: مقاله حاضر به روش مرور روایتی با جستجو جامع و ترکیبی کلیدواژه‌ها به دو زبان فارسی و انگلیسی در پایگاه‌های اطلاعاتی Magiran، Iranmedex، SID، PubMed، Scopus، Science Direct در طی ۱۰ سال اخیر انجام شد.

یافته‌ها: تاب‌آوری مجموعه‌ای از مهارت‌ها و توانایی‌های روان‌شناختی است که به افراد اجازه می‌دهد از طریق استفاده مؤثر از منابع داخلی و خارجی با رویدادهای استرس‌زا کنار بیایند و انعطاف‌پذیر باشند. تاب‌آوری در مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان با پیامدهای مثبت روان‌شناختی ارتباط مستقیم دارد، به‌عنوان یک عامل محافظتی در برابر بار مراقبتی عمل می‌کند، تأثیر مثبت بر کیفیت زندگی آن‌ها دارد و منجر به یافتن نقاط مثبت در مراقبت و رشد شخصی خواهد شد. تاب‌آوری را می‌توان توسط مداخلات مختلف ایجاد کرد و با افزایش داد.

نتیجه‌گیری: تاب‌آوری به‌عنوان یک عامل محافظتی در برابر مشکلات ناشی از مراقبت در مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان به شمار می‌رود که می‌توان این توانایی را با برنامه‌های مختلفی از جمله کاهش استرس مبتنی بر ذهن‌آگاهی و تکنیک‌های تمدد اعصاب و ورزش ایجاد کرد و یا افزایش داد. بنابراین تمرکز بر مطالعات مرتبط با تاب‌آوری می‌تواند به پرستاران در جهت توانمندسازی مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان و توسعه برنامه‌های پیش‌گیرانه کمک کند.

کلمات کلیدی: تاب‌آوری، مراقبین خانوادگی، سرطان.

psc-04440519

پرستاری از راه دور: حامی مراقبین سالمندان

مهناز عباسی لعل آبادی ۱، فرزانه تقئی ۲

۱. کارشناسی ارشد، گروه روان پرستاری و دانشکده پرستاری ارتش، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران.
  ۲. کارشناسی ارشد، گروه پرستاری کودکان و دانشکده پرستاری ارتش، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران.
- نویسنده مسئول: فرزانه تقئی (ftaghaee@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: تا سال ۲۰۵۰ بیش از ۲ میلیارد نفر از جمعیت جهان ۶۰ سال یا بیشتر سن خواهند داشت. با پیرشدن جمعیت، شیوع بیماری‌های مزمن متعدد در افراد مسن افزایش می‌یابد. در بسیاری از کشورها، مراقبت‌ها بیشتر توسط مراقبان غیررسمی در زمینه‌های خانوادگی و خانگی ارائه می‌شود. مراقبت غیررسمی طولانی‌مدت سبب تأثیرات منفی بر کیفیت زندگی و افزایش بار درک شده مراقب دارد. یکی از روش‌های کمک‌کننده به مراقبین، پرستاری از راه دور است. مطالعه‌ی حاضر باهدف مروری بر اثرات پرستاری از راه دور بر بار مراقبتی و کیفیت زندگی مراقبین سالمندان مبتلا به بیماری مزمن انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر مروری است که با جستجو در پایگاه‌های معتبر انگلیسی و فارسی PubMed، Google Scholar، Science Direct، SID، Magiran و Iran medex در بازه زمانی ۲۰۱۸-۲۰۲۳ با کلمات کلیدی ذکرشده انجام شده است.

یافته‌ها: بررسی مطالعات متعدد نشان داد مراقبت از راه دور نسبت به برنامه آموزش مراقبتی در بیمارستان، در کاهش بار مراقبتی مراقبین خانگی بیماران با سکنه مغزی بسیار مؤثرتر هستند. با نظارت پرستار از راه دور کیفیت زندگی مرتبط با سلامت مراقبین بیماران مبتلا به شرایط مزمن یا ناتوان‌کننده بهبود می‌یابد. همچنین مداخلات آموزشی به روش پرستاری از راه دور، فشار مراقبتی در مراقبین خانگی بیماران سالمند با تشخیص آلزایمر را به‌طور معناداری نسبت به گروه کنترل کاهش داده و سبب افزایش کیفیت زندگی مراقبین سالمندان دارای آلزایمر شدند. در نهایت آموزش و پیگیری تلفنی می‌تواند روشی مؤثر و کم هزینه در کاهش فشار مراقبتی مراقبین بیماران سالمند با تشخیص سکنه مغزی باشد.

نتیجه‌گیری: پرستاری از راه دور می‌تواند منجر به دسترسی سریع بیمار به خدمات بهتر با هزینه‌های کمتر و افزایش کیفیت ارائه خدمات بهداشتی و کارایی مراقبین سالمندان شود. توصیه می‌شود از این روش جهت ارتقا سلامت روانی مراقبین سالمندان بیماران مزمن استفاده شود.

کلمات کلیدی: بیماری مزمن، بار مراقبتی، پرستاری از راه دور، کیفیت زندگی، مراقبین سالمند.

psc-03630561

عوامل مؤثر بر بار مراقبتی در مراقبین بیماران سالمند: مقاله مروری

نگین شاطریان ۱، نگار شاطریان ۲

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

۲. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران.

نویسنده مسئول: نگین شاطریان (negin_shaterian@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: تغییرات در جمعیت سالمندان، نیازهای خاصی را نیز با خود به همراه داشته است. افراد با قدم گذاشتن در سالمندی و افزایش سن، مراقبت‌های بیشتری را می‌خواهند و این موضوع منجر به بالا رفتن مسئولیت مراقبان آن‌ها می‌شود. بار مراقبت به‌عنوان اثر کلی جسمی، روان‌شناختی، اجتماعی و مالی مراقبت از بیمار تعریف شده است. لذا این پژوهش باهدف بررسی عوامل مؤثر بر بار مراقبتی در مراقبین بیماران سالمند انجام خواهد شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مروری می‌باشد. ابتدا کلمات کلیدی بر اساس Mesh تعیین شدند و سپس مطالعات کارآزمایی بالینی از پایگاه‌های اطلاعاتی براساس کلیدواژه‌های بار مراقبتی، مراقبین سالمندان و بیماران سالمند به زبان فارسی و Burden of care، Caregivers of the elderly و Elderly patient به زبان انگلیسی در PubMed، Scopus، Google Scholar بدون محدودیت زمانی جستجو شدند و اطلاعات عوامل مؤثر بر بار مراقبتی مراقبین بیماران سالمند مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع ۴۵ مقاله به دست آمد و در نهایت از ۱۵ مقاله برای نوشتن مطالعه استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعات نشان دادند که آموزش خانواده محور، آموزش حضوری و تلفنی در مراقبین سالمندان دیابتی، آموزش با اپلیکیشن تلفن همراه در مراقبین سالمندان مبتلا به اختلال شناختی، مشارکت در گروه‌های حمایتگر در مراقبین سالمندان مبتلا به آلزایمر بر کاهش بار مراقبتی تأثیر گذار است. اما آموزش و پیگیری تلفنی در مراقبین سالمندان مبتلا به سکته مغزی، آموزش با اپلیکیشن تلفن همراه در مراقبین سالمندان مبتلا به اختلال حرکتی بر کاهش بار مراقبتی تأثیری ندارد.

نتیجه‌گیری: باتوجه‌به اینکه بار مراقبتی مراقبین سالمندان بیمار تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله ویژگی‌های مرتبط با مراقب، ویژگی‌های مرتبط با سالمند بیمار متغیر می‌باشد، لذا، پیشنهاد می‌شود مداخلات موردنیاز و برنامه‌های حمایتی لازم توسط پرستاران و مراکز مشاوره‌ای اجرا شود.

کلمات کلیدی: بار مراقبتی، مراقبین سالمندان، سالمند، مروری.

psc-00420047

The Effectiveness of Self-Management Program based on 5A Model on Patient Care Burden for Stroke Patients

Maryam Heydari¹, Narges Arsalani², Asghar Dalvandi³, Mehdi Novroozi⁴, Reza Daneshvar⁵

1. Master's student in community health nursing, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
2. Assistant Professor of Nursing, Department of Clinical Sciences, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
- 3 Professor of Gerontology, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
4. Assistant Professor of Epidemiology, Research Center for Social Factors Affecting Health, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
5. Assistant Professor of Neurological Diseases, Department of Neurology, University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding Author: Narges Arsalani (nargesarsalani@gmail.com)

Abstract

Introduction: Chronic diseases around the world are rapidly increasing. One of these chronic diseases is stroke. Given the multiplicity of problems in this disease, it needs to be managed and provided with appropriate education and support services to the patient and family to achieve self-management ability to maximize functions, feel good, reduce care burden, and improve quality of life. The purpose of this study was to investigate the effect of a self-management program based on the 5A Model on caregiver burden of family caregivers of stroke patients.

Materials and Methods: This quasi-experimental study was performed on 64 family caregivers of patients with stroke in Kashan Shahid Beheshti Hospital. Sampling was done by convenience sampling based on inclusion criteria. Data collection tools included demographic characteristics of the patient questionnaire and the primary caregiver and The Zarit Burden questionnaire. The data were analyzed using descriptive and inferential statistics and SPSS-19 software.

Findings: Findings showed that the mean age of patients was 69.28 ± 15.57 and the mean age of caregivers was 44.10 ± 10.80 . Most of the patients' main caregivers (62.5%) were their children. There was no statistically significant difference in the mean of caregiver burden between the intervention and control groups in the pre-test (P-value=0.109), while the caregiving burden was significantly decreased in the intervention group and increased in the control group in the post-test (P-value=0.001).

Conclusion: Implementation of a self-management program based on the 5A Model is helpful in reducing the caregiver burden for family caregivers of patients with stroke and can be used as one of the effective methods for empowering them.

Keywords: Care Burden .Stroke .Self-Management .5 A Model.

psc-00680032

Associations between Dietary Total Antioxidant Capacity and Sarcopenia in Elderly People

Azadeh Aminianfar¹

1. Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding Author: Azadeh Aminianfar (aminianfar@gmail.com)

Abstract

Introduction: No study has investigated the relationship between dietary total antioxidant capacity and sarcopenia so far. This study aimed to investigate the association between dietary Total Antioxidant Capacity (d-TAC) and sarcopenia in elderly adults.

Materials and Methods: In this cross-sectional study we enrolled 300 elderly people (150 men and 150 women) aged ≥ 55 years using cluster random sampling method. Sarcopenia was defined based on European Working Group on Sarcopenia (EWGSOP) definition. A DXA scanner, a squeeze bulb dynamometer and a 4-Meter walk gait speed test was used to measure Appendicular Skeletal Muscle (ASM), muscle strength and muscle performance respectively. We also used a Block-format 117-item food frequency questionnaire (FFQ) to assess dietary intakes of participants. Multivariable logistic regression models were applied to examine the association between dTAC and sarcopenia.

Results: Mean $\pm$ SD age of study participants and their BMI was 66.8 ± 7.72 year and 27.3 ± 4.2 kg/m², respectively. People in the highest tertile of d-TAC had the greatest hand grip strength (11.9 ± 3.63 vs. 10.4 ± 3.55 psi, $p=0.009$) and had lower odds of sarcopenia compared with those in the lowest tertile, either before (OR= 0.39 ,95% CI: 0.17, 0.88) or after adjustment for potential confounders (OR= 0.33 , 95% CI: 0.11, 0.95). No other significant association was seen between d-TAC and components of sarcopenia.

Conclusion: We found an inverse association between dietary total antioxidant capacity and odds of sarcopenia. No significant association was seen between d-TAC and individual components of sarcopenia. Further studies are needed to confirm our findings.

Keywords: Sarcopenia ,total antioxidant capacity ,d-TAC ,elderly ,cross-sectional.

psc-01690161

Aromatherapy Massage Versus Reflexology on Female Older Patients with the Acute Coronary Syndrome

Tahereh Bahrami¹, Nahid Rejeh¹, Majideh Heravi-Karimooi¹, Mojtaba Vaismoradi², Seyed Davood Tadrissi³, Christina L Sieloff⁴

1. Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Elderly Care Research Center, Shahed University, Tehran, Iran

2. Faculty of Nursing and Health Sciences, Nord University, Bodø, Norway

3. Faculty of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran

4. College of Nursing, Montana State University, Bozeman, USA

Corresponding Author: Tahereh Bahrami (btahereh@rocketmail.com)

Abstract

Introduction: Fatigue and abnormalities in cardiovascular parameters are recognized as major problems for patients with acute coronary syndrome. Non-pharmacological nursing interventions are useful for controlling this fatigue and reducing patients' suffering during hospitalization. Aim: The present study compared the effects of aromatherapy massage and reflexology on fatigue and cardiovascular parameters in female older patients with acute coronary syndrome. Design: This randomized clinical trial.

Materials and Methods: The study was conducted with 135 female older patients with acute coronary syndrome who were hospitalized on a cardiac care unit in 2014. The patients with ACS, hospitalized in the CCU, were invited to take part in the study. Then were randomly divided into three groups: aromatherapy massage, reflexology, and control. The fatigue severity and cardiovascular parameters were assessed through the Rhoten fatigue scale and a checklist, respectively. Measurements in the groups were performed before and immediately after the intervention. Data analysis was performed using descriptive and analytical statistics via the SPSS software.

Results: Aromatherapy massage significantly decreased fatigue, systolic blood pressure, mean arterial pressure and O₂ saturation greater than reflexology. However, reflexology reduced heart rate more than aromatherapy massage ($P < 0.05$). Moreover, no significant changes were observed in diastolic blood pressures compared to the control group ($P = 0.37$).

Conclusions: Implementation of both aromatherapy massage and reflexology has positive effects on fatigue and cardiovascular parameters in patients with acute coronary syndrome. However, aromatherapy massage can be more beneficial to apply as a supportive approach in coronary diseases. Relevance to clinical practice: The need for reducing fatigue in ACS patients on a cardiac care unit is evident. Implementation of aromatherapy massage and reflexology has positive effects on fatigue in these patients physical and mental health.

Keywords: acute coronary syndrome .alternative therapies .aromatherapy .fatigue .reflexology.

psc-02680272

Towards Better Lymphedema Rehabilitation by Interdisciplinary Approach in the Elderly

Farid Rajae Rizi¹ ***Alireza Abrahami***²

1 Medical Intern, Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran. ORCID: 0000-0003-3331-9512

2 Dental Student, School of Dentistry, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran. ORCID: 0000-0002-9161-4416
Corresponding Author: Farid Rajae Rizi (faridrajaee1@gmail.com)

Abstract

Introduction: Lymphedema is a chronic disease caused by insufficient lymph transport capacity that can lead to several complications and disabilities. Conservative lymphedema therapy is the most important treatment in lymphedema rehabilitation. This aims to reintegrate patients into their social environment, obtain psychological stabilization, and improve their quality of life. The goal of this study was to review various treatment options in geriatrics.

Materials and Methods: The core set was developed through (1) literature review, (2) assessment of already used treatments, and (3) discussions with experts to reach consensus.

Results: Patients can be trained in complete decongestive therapy (CDT), which includes manual lymph drainage, compression bandages, and decongestion movement therapy. They also require lifestyle changes, psychological self-help techniques, and nutritional counseling. In some patients, special techniques such as LymphaTouch, low-level laser therapy, and reconstructive surgery may be required.

Conclusions: Lymphatic rehabilitation in elderly patients is an interdisciplinary approach. It is important to optimize the treatments according to individual characteristics to improve the quality of life.

Keywords: Rehabilitation Nursing .Geriatric Nursing .Lymphatic Abnormalities.

psc-01430142

The Role of Family Caregivers in the Safety of Older Adults with Chronic Diseases in Home Health Care: A Qualitative Study

Tahereh Najafi Ghezljeh¹, Sahar Keyvanloo Shahrestanaki¹, Forough Rafii¹, Mansoureh Ashghali Farahani¹, Zahra Amrollah Majdabadi Kohne¹

1. Nursing and Midwifery Faculty, Iran University of Medical Sciences, Teharn, Iran.

Corresponding Author: Sahar Keyvanloo Shahrestanaki (key_sahar@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Introduction: Older patients with chronic diseases with special and complex care needs are the most recipients of home health care services. Several factors affect the safety of these patients at home. The family caregivers as one of the members involved in home care play an important role in this regard. The present study was conducted with the aim of explaining the role of family caregivers in the safety of older adults with chronic diseases in home care.

Methods: The present study was a qualitative study with a conventional content analysis approach that was conducted in three home health care agencies in Tehran, Iran in 2022. To collect data, semi-structured interviews were conducted with 12 nurses, 2 assistant nurses, 1 physician and 3 family caregivers at home. Data analysis was carried out using Granheim & Lundman's five-step conventional content analysis method.

Results: The results showed that the family caregivers can be play a facilitating and inhibiting role in home care. If the families had appropriate participation and communication with other members involved in the care, especially the nurses, they could guarantee the safety of the patient in home care. However, family caregivers may cause a disturbance in the patient's safety in home care by insisting on problematic measures (implementation of traditional medicine or compassionate and excessive care), ineffective communication with other members involved in care, and lack of provision of care facilities (medicine, equipment and services) and hiring a nurse or a nursing assistant.

Conclusion: Family caregivers as one of the main members involved in the care of older adults with chronic diseases play a dual role (opportunity or threat). Identifying the facilitators and inhibitors facing family caregivers can help nurses and the health care system to plan and implement programs to improve the safety level of the older adults.

Keywords: Home Care, Family Caregiver, Older Adults, Chronic Diseases.

بازتوانی، توانبخشی و ارتقای کیفیت

زندگی

بررسی شاخص درد و کیفیت بهبودی در سالمندان تحت عمل جراحی فیوژن مهره‌های کمری

طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در کاشان

محمد حاجی جعفری ۱، فاطمه سادات عسگریان ۲، زهرا گندمکار ۳، عاطفه سنگکی ۳

۱. متخصص بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. اپیدمیولوژیست، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۳. کارشناس هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: محمد حاجی جعفری (dr_hajijafari@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: درد و کیفیت بهبودی پس از مداخلات پزشکی در سالمندان به اندازه خود مداخلات مهم است و نسبت مستقیم با نتیجه عمل و رضایت بیمار دارد. هدف از مطالعه حاضر تعیین شاخص درد و کیفیت بهبودی در سالمندان تحت عمل جراحی فیوژن مهره‌های کمری طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در کاشان می‌باشد

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی است که جامعه‌ی پژوهشی آن را، سالمندان تحت جراحی فیکساسیون مهره‌های کمری در بیمارستان شهید بهشتی و نقوی کاشان طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ تشکیل می‌دهد. ۳۷ نفر از سالمندان واجد شرایط از طریق نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک سالمندان و پرسشنامه میزان درد VAS و کیفیت بهبودی QOR-40 استفاده شد. داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۰ و با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی تحلیل شدند

یافته‌ها: بیشتر سالمندان شرکت‌کننده مرد، متأهل، بی‌سواد و با میانگین سنی 71.05 ± 67.94 سال بودند. ۲۸/۴ درصد سابقه‌ی بستری قبلی ۴/۸ درصد نیز سابقه‌ی جراحی قبلی داشتند. ۵۲ درصد حداقل یک بیماری زمینه‌ای داشتند که شایع‌ترین بیماری نیز دیابت (۲۶ درصد) بود. میانگین و انحراف معیار شاخص درد 34 ± 19 و کیفیت بهبودی بیماران 18.16 ± 104.39 (در حد متوسط) بود. رگرسیون خطی چندگانه نشان داد که سن، تعداد سطوح جراحی، وضعیت تأهل، وضعیت همزیستی، تحصیلات مهم‌ترین عوامل مؤثر بر شاخص درد و کیفیت بهبودی بعد از جراحی می‌باشند.

نتیجه‌گیری: حفظ و بهبود شاخص درد و کیفیت زندگی بعد از عمل با تمرکز و توجه به عوامل مرتبط توصیه می‌گردد.

کلمات کلیدی: شاخص درد، کیفیت بهبودی، جراحی، سالمند.

psc-00690185

تأثیر حرکات گهواره‌ای بر آرامش سالمندان

مهرانه شجاعی^۱، نیکی مزاری^۲

۱. مربی، گروه مامائی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، ایران

۲. مربی، کارشناس ارشد مامائی، رشت، ایران

نویسنده مسئول: مهرانه شجاعی (meh_sh_2003@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: تحقیقات جدید علمی در زمینه سلامت جسمی و روانی سالمندان نشان می‌دهد که حرکات آرام و پاندولی موجب آرامش روحی، روانی و جسمی این طیف سنی می‌شود. با توجه به شیب سنی سریع جهان به سوی سالمندی و افزایش جمعیت کهن‌سال، فراهم کردن آرامش جسمی و روانی در این گروه سنی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود.

مواد و روش‌ها: این مقاله، مروری بر مطالعات معتبر علمی برگرفته از سایت‌های داخلی و خارجی تأیید شده، تهیه گردیده است.

یافته‌ها: در مطالعه‌ای (سال ۲۰۱۵) اولین کنگره بین‌المللی طب مکمل ایران، از گهواره به‌عنوان ورزش معتدل غیرفعال که موجب دفع مواد زاید و رطوبت اضافه از بدن سالمند می‌شود یاد شده است. در مقاله "تدابیر حفظ سلامت سالمندان در طب سنتی ایران"، به موضوع استفاده از گهواره در حفظ سلامت سالمندان تأکید شده. سایت معتبر علمی امریکایی به تأثیر صندلی گهواره‌ای بر روی کاهش (فشارخون، اضطراب، دردهای کمر، شکم) و بهبود عملکرد سیستم گوارشی، اشاره شده است. ورزش‌های غیرفعال (صندلی گهواره‌ای) موجب بهبود خون‌رسانی به مفاصل و مغز (در افراد مبتلا به آلزایمر) شده و اثرات آرام‌بخش آن به علت ترشح اندورفین‌های داخلی در بدن گزارش گردیده است. شیوع اختلال خواب در سالمندان ۴۰ الی ۷۰ درصد برآورد شده؛ لذا در مجله پژوهشی خواب (سال ۲۰۲۰) به اثرات مثبت صندلی گهواره‌ای در خواب راحت سالمندان به دلیل تحریک وستیبولار اشاره شده همچنین در یک مطالعه موردی شاهدهی به تأثیر آن در افراد مبتلا به زوال عقل تأکید شد.

نتیجه‌گیری: استفاده از صندلی گهواره‌ای در منازل خانه‌های سالمندان در ساعاتی از روز می‌تواند موجبات بهبود خواب، اثر تسکینی بر دردهای استخوانی به‌خصوص در ناحیه پشت و کمر، کمک به بهبود گردش خون به‌ویژه مغز، پیشگیری از پیشرفت آلزایمر، کاهش استرس و اضطراب، آرام کردن دردهای کولیکی و کمک به رفع سوء هضم گوارشی، یبوست و بهبود خلق‌وخو شود.

کلمات کلیدی: حرکات گهواره‌ای، آرامش، سالمندان.

ارتباط سواد سلامت با رفتارهای خودمراقبتی در سالمندان مبتلا به بیماری سندروم حاد

کرونی بستی در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی بیمارستان سیدالشهدا

سارا رضایی^۱

۱ کارشناس ارشد پرستاری، بیمارستان سیدالشهدا، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: سارا رضایی (rezaii.sara@ymail.com)

چکیده

مقدمه: پدیده سالمندی نتیجه سیر طبیعی زمان است که منجر به تغییرات فیزیولوژیکی، روانی و اجتماعی می‌شود و به همین دلیل سالمندان بیش از سنین دیگر به بیماری‌های مختلف از جمله سندروم حاد کرونری مبتلا می‌شوند. افراد سالمند با سطح سواد سلامت پایین، یکی از گروه‌های در معرض خطر هستند؛ زیرا دارای مشکلاتی در فهم و ادراک و خواندن اطلاعات مرتبط با سلامتی و رفتارهای خودمراقبتی هستند. پژوهش حاضر باهدف تعیین ارتباط سواد سلامت و توان خودمراقبتی در سالمندان مبتلا به سندروم حاد کرونری بستری در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد که در سال ۱۴۰۰ با مشارکت ۱۰۰ نفر از سالمندان مبتلا به سندروم حاد کرونری بستری در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی بیمارستان سیدالشهدا انجام شد. نمونه‌گیری به‌صورت در دسترس و با در نظر گرفتن معیارهای ورود به مطالعه انجام شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل سه بخش مشخصات فردی، پرسشنامه سواد سلامت عملکردی بزرگسالان (HELIA) و پرسشنامه رفتارهای خودمراقبتی بود. داده‌ها بر اساس آمار توصیفی و با استفاده از آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی در نرم‌افزار SPSS تحلیل شدند.

یافته‌ها: از ۱۰۰ بیمار مورد پژوهش، ۷۹/۶ درصد زن و ۲۰/۴ درصد مرد بودند. میانگین سواد سلامت در زنان و در بیماران با تحصیلات بیشتر به طور معناداری بالاتر بود ($P=0/02$). میانگین نمره سواد سلامت ۸۷/۷۰ و میانگین نمره خودمراقبتی ۹۰/۵۶ و در حد متوسط برآورد شدند. همچنین سواد سلامت و خودمراقبتی همبستگی مثبت و معناداری داشت ($R=0/6$, $P=0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به ارتباط معنادار بین سواد سلامت و خودمراقبتی، می‌توان نتیجه گرفت که سواد سلامت سالمندان بر رفتارهای خودمراقبتی آنان تأثیرگذار است و هرچه سواد سلامت بالاتر باشد، رفتارهای خودمراقبتی افزایش می‌یابد؛ لذا توجه مسئولین و برنامه‌ریزان پرستاری به این متغیرها جهت ارائه برنامه‌های آموزشی ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: سواد سلامت، خودمراقبتی، سالمندی، سندروم حاد کرونری.

psc-00930052

تأثیر ماساژدرمانی بر تسکین علائم سالمندان مبتلا به استئوآرتریت زانو: یک مرور سیستماتیک

سید مهدی مطهری برزکی ۱، معصومه حسینیان ۲، ندا میرباقر آجریز ۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۳. دکتری پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: تحقیقات نشان داده که اکثر سالمندان از استئوآرتریت زانو رنج می‌برند. ماساژدرمانی یکی از روش‌های غیر دارویی جهت تسکین علائم سالمندان مبتلا به این بیماری می‌باشد. مطالعات نتایج متفاوتی در مورد تأثیر ماساژ بر تسکین علائم سالمندان مبتلا به استئوآرتریت زانو ارائه داده‌اند. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک، تأثیر ماساژدرمانی بر تسکین علائم سالمندان مبتلا به استئوآرتریت زانو بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی IranMedex، SID، Magiran و انگلیسی Ovid، Science Direct، Web Of Sciences، Scopus، Pubmed و با کلیدواژه‌های استئوآرتریت زانو، ماساژدرمانی، درد، دامنه حرکتی و سالمندان به‌تنهایی و در ترکیب با هم از سال ۲۰۰۶-۲۰۲۱ انجام شد. تمامی مقالات و مطالعات مرتبط با تأثیر ماساژ بر استئوآرتریت زانو بررسی شد و در انتها ۱۶ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۱۶ مقاله، ۲ مقاله فارسی و ۱۴ مقاله انگلیسی بود که ۱۵ مقاله از نوع کارآزمایی بالینی و یک مقاله کیفی بودند. در مطالعات از انواع ماساژ در مدت‌زمان‌های متفاوت استفاده شده بود. به‌طوری‌که اکثر مطالعات اثر ماساژ را در کاهش درد ناشی از استئوآرتریت زانو بررسی کرده بودند. ۱ مطالعه بیان نمود که ماساژدرمانی بر دامنه حرکتی زانو تأثیر مثبت و ۲ مطالعه حاکی از عدم تأثیر آن بر دامنه حرکتی زانو بودند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد انواع ماساژ (ماساژ چینی، خود ماساژی، ماساژ چینی تای نا، ماساژ آروماتراپی، ماساژ الفوراژ، هیدروماساژ، ماساژ تایلندی) بر تسکین درد سالمندان مبتلا به استئوآرتریت زانو مؤثر می‌باشد؛ بنابراین انجام ماساژدرمانی برای کاهش درد استئوآرتریت زانو توصیه می‌شود. با توجه به این که برخی مطالعات حاکی از عدم تأثیر انواع ماساژدرمانی بر دامنه حرکتی زانو در سالمندان بودند، تحقیقات بیشتر در این زمینه توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: استئوآرتریت زانو، ماساژدرمانی، درد، دامنه حرکتی، سالمندان.

psc-01550145

تأثیر توانمندسازی بر کیفیت زندگی بیماران سالمندان تحت همودیالیز

مرضیه مهدی فرانی^۱، ناهید رژه^۱، مجیده هروی کریموی^۱، سید داوود تدریسی^۱، بهاره مرغوب^۱

۱. مرکز تحقیقات مراقبت های سالمندی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

نویسنده مسئول: ناهید رژه (nrejah@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان تحت همودیالیز، با مشکلات جسمانی عدیده روبرو هستند. از آنجاکه ارتقا و بهبود کیفیت زندگی بیماران تحت همودیالیز بدون مشارکت و همکاری بیمار و اقدامات خودمدیریتی قابل دستیابی نمی باشد؛ لذا هدف از مطالعه حاضر تأثیر برنامه خودمدیریتی مبتنی بر توانمندسازی بر کیفیت زندگی سالمندان تحت همودیالیز است.

مواد و روش ها: این مطالعه کارآزمایی بالینی می باشد. سالمندان تحت همودیالیز در بیمارستان شهید هاشمی نژاد به صورت در دسترس و سپس به طور تصادفی دو گروه آزمون (۴۸ نفر) و کنترل (۴۸ نفر) تخصیص داده شدند. قبل از مداخله، پرسشنامه ها از طریق مصاحبه ها تکمیل شدند. سپس در گروه آزمون مداخله برنامه آموزشی خودمدیریتی مبتنی بر توانمندسازی صورت گرفت. گروه کنترل برنامه روتین مرکز درمانی را دریافت کرده و مداخله را دریافت نکردند. ابزار پژوهش در این مطالعه، پرسشنامه کیفیت زندگی KDQOL-SF TM1.3 بود که مجدداً ۴ هفته بعد از مطالعه در دو گروه تکمیل شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS 16 و آماره های کای اسکوتر، یومن ویتنی و تی مستقل تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: نتایج بیانگر آن است که اکثر واحدهای پژوهش مرد، متأهل و بازنشسته بودند. میانگین سنی واحدهای پژوهش $69/42 \pm 8/39$ سال بود. میانگین نمرات، در تمامی ابعاد کیفیت زندگی در گروه آزمون بعد از اتمام مطالعه ارتقا یافت و از نظر آماری تفاوت معناداری مشاهده شد ($p < 0.001$).

نتیجه گیری: این مطالعه نشان دهنده مؤثر بودن برنامه خودمدیریتی مبتنی بر توانمندسازی بر کیفیت زندگی سالمندان تحت همودیالیز در مدت مطالعه بود؛ لذا به کارگیری این روش مداخله ای برای پیشگیری یا کاهش مشکلات و نیز ارتقا کیفیت زندگی سالمندان تحت همودیالیز توصیه شود.

کلمات کلیدی: خودمدیریتی، همودیالیز، کیفیت زندگی، سالمندی.

psc-01040055

بررسی تأثیر تمرینات هوازی بر علائم جسمی و روان‌شناختی یائسگی: مرور سیستماتیک

نادیه ذاکر حسینی ۱

۱. کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، انستیتو کانسر، مجتمع بیمارستانی امام خمینی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: نادیه ذاکر حسینی (nadiaroses52@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یائسگی یک رویداد فیزیولوژیک است که منجر به پیامدهای جسمانی، روانی و اجتماعی در زندگی زنان شده، لذا مطالعه حاضر باهدف تعیین تأثیر تمرینات هوازی بر علائم جسمی و روان‌شناختی یائسگی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری سیستماتیک با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی و موتورهای جستجوی SID، Magiran، Pubmed، علم نت، Google Scholar، کتابخانه Cochrane و Scopus انجام شد. جستجوی مقالات با کلیدواژه‌های تمرینات هوازی، علائم جسمی، علائم فیزیولوژیک، علائم روان‌شناختی، اضطراب، افسردگی، کیفیت زندگی، یائسگی، گرگرفتگی و معادل انگلیسی آن‌ها بدون در نظر گرفتن محدودیت زمانی انجام شده است. پس از ارزیابی کیفیت مقالات از بین ۴۴ مقاله در نهایت ۱۲ مقاله مرتبط وارد مطالعه گردید. معیار خروج مقالات، شامل مطالعاتی در خصوص سایر تمرینات ورزشی بوده است.

یافته‌ها: نتایج مطالعات مختلف نشان داد تمرینات ورزشی هوازی باعث افزایش حداکثر اکسیژن مصرفی و بتا-اندورفین گردیده که می‌تواند موجب بهبود خرده مقیاس‌های علائم یائسگی همچون جسمانی، روان‌شناختی، کیفیت زندگی و بعد عملکرد فیزیکی آن، اضطراب و افسردگی زنان یائسه گردد. همچنین در مورد تأثیر این تمرینات بر روی برخی علائم وازوموتور نظیر گرگرفتگی و جنسی این افراد نتایج ضدونقیضی وجود داشت. بعد از چند روز بی تمرینی آثار مثبت تمرین هوازی بر علائم یائسگی از بین رفت. در بیشتر این مطالعات هشت جلسه تمرینی انجام شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اثرات فعالیت ورزشی هوازی بر بهبود علائم جسمی و روان‌شناختی یائسگی می‌توان از این تمرینات به‌عنوان روشی پیشگیرانه، درمانی یا کمک درمانی برای کنترل این علائم به‌صورت مداوم استفاده کرد. توصیه می‌شود مطالعات آتی به مقایسه تأثیر ورزش‌های مختلف در این زمینه بپردازند.

کلمات کلیدی: تمرینات هوازی، علائم جسمی، علائم فیزیولوژیک، علائم روان‌شناختی، اضطراب، افسردگی، یائسگی، گرگرفتگی، کیفیت زندگی.

مروری بر تأثیر تمرینات ورزشی در بازتوانی قلبی سالمندان مبتلا به بیماری‌های قلبی

هانیه حسن‌خانی^۱، زهرا علیجانی پریزاد^۲، علی جوادزاده^۳

۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ایران.

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ایران.

۳ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ایران.

نویسنده مسئول: هانیه حسن‌خانی (haniehhkh@gmail.com)

چکیده

مقدمه: بیماری‌های قلبی - عروقی یکی از مهم‌ترین علل مرگ میر می‌باشد. توان‌بخشی قلبی، نقش کلیدی در مراقبت از بیماران مسن پس از یک رویداد کرونر دارد. این مطالعه باهدف بررسی تأثیر تمرینات ورزشی در بازتوانی قلبی سالمندان مبتلا به بیماری‌های قلبی انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مطالعه مروری است که در سال ۱۴۰۱ انجام شد. با استفاده از کلیدواژه‌های Elderly Patient, Cardiac rehabilitation, Exercise training، در پایگاه فارسی و انگلیسی SID، Magiran، Google Scholar بدون محدودیت زمانی انجام و پس از بررسی کیفیت مقالات و تجزیه و تحلیل در چک‌لیست موردنظر وارد شدند.

یافته‌ها: از دست‌دادن توده عضلانی و قدرت ناشی از افزایش سن یا بیماری‌های مزمن مانند بیماری‌های قلبی و سرطان، منجر به ضعف و نقص فیزیکی می‌شود. بیماری‌های مرتبط با قلب و عروق، با افزایش سن احتمال بروز بیشتری می‌یابد. هدف درمانی در بیماری‌های قلبی جلوگیری از بدتر شدن علائم، بهبود کیفیت زندگی و هزینه‌های درمان است. توان‌بخشی قلبی بیشترین نتایج را در ظرفیت عملکردی، کیفیت زندگی و کاهش میزان بستری مجدد ارائه کرده و ایمن و مؤثر می‌باشد. تمرینات مقاومتی باعث افزایش قدرت عضلانی، استقامت و عملکرد فیزیکی در سالمندان مبتلا به بیماری عروق کرونر و نارسایی قلبی می‌شود. تمرین‌های هوازی در شروع فرآیندهای رگزایی و افزایش چگالی مویرگی نقش داشته و به‌عنوان فاکتوری تأثیرگذار در افراد مختلف به‌ویژه بیماران قلبی-عروقی مورد استفاده قرار می‌گیرد. ترکیب تمرین هوازی با تمرین مقاومتی در بیماران قلبی در بهبود قدرت عضلانی و آمادگی قلبی-تنفسی مؤثرتر است.

نتیجه‌گیری: در دوران سالمندی آنچه مسلم است این است که با بالا رفتن سن و رسیدن به این دوران، خطر ابتلا به بیماری‌ها، افزایش و توانایی عملکردی کاهش می‌یابد. شناخت صحیح فعالیت‌های ورزشی به بهترین شکل ممکن سبب پدیده آنژیوژنز شده و اهمیت بسزایی دارد. مزایای ورزش‌های مقاومتی متمایز و در عین حال مکمل تمرینات هوازی است. تحت راهنمایی و نظارت مناسب متخصصان، ایمن بوده و می‌تواند با حداقل عوارض جانبی اجرا شود؛ بنابراین، تمرینات ورزشی یک راه ایمن و مؤثر برای بهبود ظرفیت ورزش، بهبود عوامل خطر قلبی عروقی و کاهش ناتوانی در بیماران مسن در بازتوانی قلبی است.

کلمات کلیدی: سالمندان، بازتوانی قلبی، بیماری‌های قلبی، تمرینات ورزشی.

psc-01390191

تأثیرات استفاده از تلفن همراه در برنامه توان‌بخشی قلب: مقاله مروری

علی جوادزاده^۱، هانیه حسنخانی^۱، زهرا علیجانی پریزاد^۱

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ایران.

نویسنده مسئول: علی جوادزاده (ali.javadzadeh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: بیماری‌های قلبی عروقی شایع‌ترین علت مرگ و ناتوانی انسان‌های بالغ در دنیا هستند. برنامه‌های توان‌بخشی به‌منظور بهبود وضعیت روانی اجتماعی بیماران، محدود کردن اثرات جسمی، کاهش خطر مرگ و حمله مجدد بیماری و کنترل علائم صورت می‌گیرد. این مطالعه باهدف بررسی تأثیر استفاده از تلفن همراه در برنامه توان‌بخشی قلب انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مروری است که در سال ۱۴۰۱ انجام شد. با استفاده از کلیدواژه‌های Cardiac, Elderly patient, Mobile, rehabilitation در پایگاه‌های فارسی و انگلیسی Magiran, SID, Google Scholar بدون محدودیت زمانی انجام و پس از بررسی کیفیت مقالات و تجزیه و تحلیل در چک‌لیست موردنظر وارد شدند.

یافته‌ها: با افزایش روزافزون جمعیت افراد سالمند پیش‌بینی می‌شود ابتلا به بیماری‌های قلبی - عروقی نیز افزایش یابد. همچنین تعداد افراد مسنی که از تلفن همراه هوشمند و اینترنت استفاده می‌کنند پیوسته در حال افزایش است. نرم‌افزارهای تلفن همراه زیادی در زمینه بیماری‌های قلبی - عروقی طراحی شده است که مزایای زیادی از جمله بررسی متغیرهای فیزیولوژیک، آموزش‌های مربوط به بیماری، تشویق به پایبندی به مصرف صحیح و به‌موقع داروها از طریق هشدارهای یادآور، تسهیل حمایت‌های اجتماعی و خدمات دیگری را برای بیماران قلبی فراهم می‌کنند.

نتیجه‌گیری: توان‌بخشی قلب نقش مهمی در پیشگیری ثانویه از بیماری‌های قلبی - عروقی بازی می‌کند که موجب کاهش بستری مجدد در بیمارستان و افزایش کیفیت زندگی می‌شود. برنامه‌های توان‌بخشی سنتی در یک مرکز مشخص، با استفاده از یک برنامه ورزشی ساختاریافته، تحت نظارت کادر درمان صورت می‌گیرد. با وجود مزایای ثابت شده این روش نرخ مشارکت در آن بسیار پایین است. بسیاری از بیماران تمایل دارند فعالیت‌های توان‌بخشی را در منزل انجام دهند و در فعالیت‌های توان‌بخشی در منزل مشارکت بیشتری از خود نشان می‌دهند. نرم‌افزارهای تلفن همراه ابزار ارزشمند و ایمنی برای سالمندانی هستند که توان‌بخشی در مراکز درمانی را رد می‌کنند. استفاده از نرم‌افزارهای تلفن همراه در مقایسه با روش‌های سنتی باعث بهبود میزان خستگی، بهبود رژیم غذایی و کاهش وزن، کاهش قند خون سه‌ماهه، بهبود فعالیت‌های فیزیکی و آمادگی جسمانی بالاتری در برنامه‌های توان‌بخشی قلب شده است.

کلمات کلیدی: سالمندان، توان‌بخشی قلب، بیماری قلبی، تلفن همراه.

psc-01590105

تأثیر آوادرمانی بر امید به زندگی بیماران سرطانی: مطالعه کار آزمایی بالینی تصادفی سازی و کنترل شده

سحر ذوالنوری ۱، فاطمه یاراحمدی ۱، هانیه گودرزی ۲

۱. مربی، پرستاری، دانشکده پرستاری بروجرد، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه یاراحمدی (s.zonoori2018@gmail.com)

چکیده

مقدمه: ناامیدی یکی از چالش‌های روانی بیماران سرطانی است. آوادرمانی روشی مفید برای بهبود امید به زندگی است. هدف این مطالعه به تعیین تأثیر آوادرمانی بر امید به زندگی بیماران سرطانی می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: این کار آزمایی بالینی تصادفی سازی و کنترل شده در مرکز آموزش پزشکی شهید رحیمی خرم آباد بر روی ۷۰ بیمار سرطانی انجام شد. نمونه‌ها ابتدا به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و سپس با استفاده از نمونه‌گیری بلوک‌های تصادفی برای گروه‌های مداخله و کنترل به دو گروه ۳۵ نفری تقسیم شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه امید به زندگی میلر بود. بیماران گروه مداخله روزانه ۲۰ دقیقه به مدت ۳ روز روی تخت خود به صدای طبیعت از طریق هدفون گوش دادند. پرسشنامه امید به زندگی میلر توسط هر دو گروه کنترل و مداخله قبل، بلافاصله و یک ماه پس از مداخله تکمیل شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های مجذور کای، تی مستقل، آنالیز واریانس اندازه‌گیری مکرر و تعقیبی بونفرونی در نرم‌افزار SPSS 21 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمرات امید به زندگی گروه مداخله و کنترل قبل از مداخله تفاوت معنی‌داری نداشت ($p = 0/345$) در مقایسه با گروه کنترل، نمرات امید به زندگی گروه مداخله به طور قابل توجهی در طول زمان بهبود یافت ($p < 0,001$).

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که آوادرمانی امید به زندگی بیماران سرطانی را بهبود می‌بخشد؛ بنابراین، پرستاران باید آوادرمانی را با سایر مراقبت‌ها ترکیب کنند تا امید به زندگی بیماران سرطانی را افزایش دهند.

کلمات کلیدی: آوادرمانی، امید به زندگی، سرطان.

psc-01800219

تأثیر برنامه پیاده‌روی منظم بر کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به مزمن انسدادی ریه با شدت

متوسط

ندا میرباقر ۱، مهتاب لاوی ۲

۱. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی جهرم، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: ندا میرباقر (salam_20012003@yahoo.co.uk)

چکیده

مقدمه: با توجه به شیوع بیماری مزمن انسدادی ریه و عوارض شناخته شده آن و گزارشاتی دال بر موفقیت پیاده‌روی و به‌منظور تعیین تأثیر برنامه پیاده‌روی منظم بر کیفیت زندگی بیماران مزمن انسدادی ریه با شدت متوسط در مراکز آموزشی منتخب شهر اصفهان انجام شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک تحقیق نیمه تجربی است که روی ۵۰ بیمار در محدوده سنی بالای ۶۰ سال مبتلا به بیماری مزمن انسدادی ریه با شدت متوسط انجام شد. ۳۰ نفر از بیماران در گروه آزمون و ۲۰ نفر در گروه شاهد به طور تصادفی قرار گرفتند. شدت بیماری بر اساس نتایج اسپرومتری سنجیده شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه فرم کوتاه کیفیت زندگی (SF12) و چک‌لیست زمان پیاده‌روی انجام شده توسط فرد می‌باشد. ابتدا کیفیت زندگی بیماران دو گروه به‌وسیله پرسشنامه SF12 سنجیده شد و سپس در گروه آزمون برنامه پیاده‌روی منظم به مدت دو ماه و سه بار در هفته بر اساس چک‌لیست پیاده‌روی انجام شد. مسافت تعیین شده جهت پیاده‌روی این بیماران ۴۰۰ متر (با نظر پزشک) و زمان آن ۱۵ تا ۳۵ دقیقه بود. در پایان دو ماه کیفیت زندگی دو گروه مجدداً اندازه‌گیری شد. سپس نتایج به‌وسیله نرم‌افزار SPSS v.16 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین برخی از مشخصات دموگرافیک بیماران (سن، جنس، وضعیت تأهل، تحصیلات، مدت ابتلا به بیماری، مصرف سیگار) و نمره کیفیت زندگی آن‌ها ارتباط معنادار و مستقیم وجود دارد ($p < 0.05$). همچنین برنامه پیاده‌روی منظم باعث ارتقای کیفیت زندگی این بیماران می‌شود ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش توصیه می‌شود در مراقبت از این بیماران به مشخصات دموگرافیک آن‌ها توجه شده و در برنامه‌های مراقبتی آن‌ها پیاده‌روی گنجانده شود تا کیفیت زندگی ایشان ارتقا یابد.

کلمات کلیدی: پیاده‌روی منظم، کیفیت زندگی، سالمند، بیماری مزمن انسدادی ریه.

ضرورت اجرای برنامه مراقبت تسکینی در منزل و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به نارسایی

قلبی

عصمت نوحی ۱، محمد حسین خواجه پور ۲، پروین منگلیان شهر بابکی ۳

۱. دکتری آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

۲. مرکز تحقیقات پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

۳. دانشکده پرستاری مامایی رازی، کرمان، ایران

نویسنده مسئول: عصمت نوحی (smnouhi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: نارسایی مزمن قلبی از بیماری‌های شایع دوران سالمندی است که علاوه بر افت کیفیت زندگی، هزینه‌های مراقبتی بالایی به همراه دارد. این مطالعه باهدف تعیین اثربخشی مراقبت تسکینی در منزل بر رضایت از مراقبت و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به نارسایی قلبی تریخیص شده از بخش‌های قلب بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۴۰۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مداخله‌ای، ۱۰۰ بیمار مبتلا به نارسایی قلب در یکی از دو گروه مداخله یا در یک گروه کنترل قرار گرفتند. ابزار مطالعه پرسشنامه پژوهشگر ساخته سنجش رضایتمندی و پرسشنامه استاندارد کیفیت زندگی بیماران قلبی فرانس و پاورس بود. گروه آزمون برنامه مراقبت تسکینی در منزل را دریافت کردند. قبل و پس از برگزاری آخرین جلسه مراقبت، پرسشنامه رضایت از مراقبت تسکینی و کیفیت زندگی توسط هر دو گروه برای سنجش کیفیت زندگی و ۱ ماه پس از مداخله تکمیل گردید. داده‌های جمع‌آوری شده از بیماران در نرم‌افزار SPSS 22 وارد و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی سالمندان در گروه مداخله $61/11 \pm 46/69$ سال و در گروه کنترل $69/12 \pm 14/66$ سال بود. کیفیت زندگی و تمامی مؤلفه‌های آن و رضایت از مراقبت در سالمندان مبتلا به نارسایی قلبی در گروه مداخله در مرحله بلافاصله بعد از مداخله و یک ماه بعد از مداخله نسبت به قبل از برنامه مراقبت تسکینی در منزل تفاوت معنی‌دار آماری داشت ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: مراقبت تسکینی در منزل رضایت از مراقبت و کیفیت زندگی سالمندان نارسایی قلب را ارتقا می‌دهد؛ لذا به‌عنوان یک ضرورت در برنامه مراقبتی پرستاری به‌ویژه در بیماران مذکور مطرح می‌باشد.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی در منزل، سالمندان، نارسایی قلب، کیفیت زندگی.

psc-01930166

بررسی ارتباط سبک زندگی با کیفیت خواب در زنان یائسه مراجعه‌کننده به درمانگاه‌های زنان

مراکز آموزشی شهر مشهد

سکینه نظری ۱، محبوبه قربانی ۲

۱. مربی گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران، دانشجوی دکتری بیولوژی تولید مثل، دانشگاه علوم

پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۲. استادیار گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

نویسنده مسئول: محبوبه قربانی (Ghorbani.mahboobeh@gmail.com)

چکیده

مقدمه: اختلالات خواب یکی از مشکلات زنانی است که به دوران یائسگی پا گذاشته‌اند. با توجه به اینکه شواهد علمی بیان می‌کنند که سبک زندگی بر سلامت افراد تأثیرگذار است؛ بنابراین مطالعه حاضر باهدف تعیین ارتباط سبک زندگی و کیفیت خواب در زنان یائسه صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه همبستگی ۴۰۰ زن یائسه مراجعه‌کننده به درمانگاه‌های زنان مراکز آموزشی شهر مشهد به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب گردیدند. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌های سبک زندگی HPLP2، کیفیت خواب پیتزبرگ، صورت گرفت. روایی ابزار سبک زندگی ارتقادهنده سلامت اچ. پی. ال. پی. دو توسط محمدی زیدی در سال ۱۳۹۰ به روش روایی محتوی تعیین شده است و پایایی آن توسط والکر و هیل پولرسکی در سال ۱۹۹۷ با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴ تأیید شده است و روایی پرسشنامه کیفیت خواب پیتزبرگ در زنان یائسه توسط اسکندری (۱۳۸۹) در مشهد به تأیید رسیده است و پایایی آن توسط اسکندری در سال ۱۳۸۹ در مشهد با استفاده از فرمول آلفا کرونباخ با ضریب ۰/۸۴ به تأیید رسیده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با SPSS و ضریب همبستگی پیرسون انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس آزمون همبستگی پیرسون بین نمره کل کیفیت خواب با تغذیه ($p = ۰/۰۱۱$)، مدیریت استرس ($p = ۰/۰۰۱$) و نمره کل سبک زندگی ($p = ۰/۰۰۱$) همبستگی معکوس و معنی‌دار وجود داشت. بین مسئولیت‌پذیری در برابر سلامت، فعالیت بدنی، روابط بین‌فردی و رشد معنوی با نمره کل کیفیت خواب همبستگی معکوس وجود داشت؛ اما از نظر آماری معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت نقش مراقبان بهداشتی در آموزش بهداشت و تغییر رفتار و اهمیت تأثیر و سبک زندگی در مراقبت از خود و حفظ سلامتی و پیشگیری از بیماری‌ها، آموزش موارد فوق به زنان یائسه هنگام درمان مشکلات خواب و مشاوره با روان‌شناس در صورت لزوم ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: کیفیت خواب، سبک زندگی، یائسگی

psc-01960164

بررسی تأثیر مراقبت تسکینی (ناماسته) بر درد سالمندان دارای آلزایمر

زهرا امرالله مجدآبادی ۱، فاطمه اسکویی ۲، نعیمه سیدفاطمی ۳، سحر کیوانلو شهرستانکی ۱

۱. دانشجوی دکتری تخصصی آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. استاد، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، پژوهشکده مدیریت سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران،

ایران

۳. استاد، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه اسکویی (fatemehoskouie@gmail.com)

چکیده

مقدمه: برنامه‌ی مراقبت تسکینی ناماسته یک مفهوم مراقبتی فردمحور و به‌عنوان شیوه‌ای نوین در مراقبت‌های تسکینی برای سالمندان مبتلا به آلزایمر است که با استفاده از روش‌های تحریک حسی و لمسی و تشویق خانواده‌ها به مداخله در فعالیت‌های مراقبتی و در یک محیط گروهی به کاهش درد بیماران کمک می‌کند. پژوهش حاضر جهت بررسی تأثیر این نوع مراقبت به‌عنوان اقدام توان‌بخشی و پیشگیرانه سطح سوم بر درد در سالمندان دارای آلزایمر مقیم سرای سالمندان باهدف کاهش درد آنان طراحی شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به‌صورت پایلوت و به روش کارآزمایی بالینی یک گروهی و به‌صورت پیش‌آزمون و پس‌آزمون انجام گرفت. جامعه‌ی پژوهش شامل زنان سالمند مبتلا به آلزایمر مقیم سرای سالمندان توحید تهران بودند. تعداد ۱۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند و بر روی آن‌ها مراقبت تسکینی ناماسته به‌صورت دو ساعت در روز و چهار روز در هفته به مدت چهار هفته انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها فرم مشخصات فردی و چک‌لیست ارزیابی درد در سالمندان با توانایی محدود برای ارتباط (PACSLAC- II) بود.

یافته‌ها: در این پژوهش مراقبت تسکینی ناماسته میزان درد بیماران را به طور معنی‌داری کاهش داد ($p < 0.001$). از بین ابعاد درد، بیان علائم در چهره، حرکات بدنی و تغییر در الگوی فعالیت‌های معمول بر اثر مداخله، به صورت معنی‌داری بهبود یافتند ($p < 0.001$). به طور کلی مراقبت تسکینی ناماسته موجب بهبود وضعیت درد بیماران گردید.

نتیجه‌گیری: استفاده از برنامه‌ی مراقبت تسکینی ناماسته به عنوان یک اقدام پرستاری مؤثر، جهت بهبود و کاهش شدت درد سالمندان دارای آلزایمر، به مراکز نگهداری از بیماران مبتلا به آلزایمر و مراقبین خانگی پیشنهاد می‌شود. پژوهش‌های مشابه در جامعه‌های دیگر و با حجم نمونه بیشتر ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: برنامه‌ی مراقبت تسکینی ناماسته، بیماری آلزایمر، درد، سالمند.

psc-01650118

اجرای برنامه‌ی خودمدیریتی مبتنی بر مدل 5A در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن:

مطالعه مروری

عاطفه علیزاده ریسنی ۱

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، ارشد پرستاری داخلی و جراحی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: عاطفه علیزاده ریسنی (atefehalizaddeh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: امروزه مراقبت در بیماری‌های مزمن به سمت مشارکت فعال بیمار در دوره درمان تغییر پیدا کرده است. حمایت خودمدیریتی از اجزای ضروری در مراقبت تسکینی بیماری‌های مزمن می‌باشد. برنامه خودمدیریتی A5 یک استراتژی اصلاح رفتار است که تأثیر زیادی در مدیریت بیماری‌های مزمن، کنترل علائم و حفظ سلامتی توسط بیمار دارد. این مدل دارای ۵ مرحله می‌باشد. در مرحله اول، مشکلات هر فرد بررسی می‌شود. در مرحله دوم یا راهنمایی، مددجو از مشکلات آگاه می‌شود. در مرحله سوم یا توافق، بین بیمار و پژوهشگر توافقی در مورد عملکرد بیمار صورت می‌گیرد. در مرحله چهارم یا کمک، به بیمارانی که نیاز به آموزش یا مشاوره دارند، از طریق روش‌های مختلف کمک می‌شود. در مرحله پنجم یا پیگیری، وضعیت دستیابی به اهداف رفتاری پیگیری می‌شود. این مطالعه باهدف مرور مطالعات اجرای برنامه‌ی خودمدیریتی مبتنی بر مدل A5 در سالمندان مبتلا به بیماری‌های مزمن انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه به روش مروری به بررسی مطالعات منتشر شده با کلیدواژه‌های خودمدیریتی A5، بیماری مزمن، سالمندان و معادل انگلیسی آن‌ها از پایگاه‌های داده‌ای Elsevier، Scopus، PubMed، ProQuest، CINAHL، Google Scholar، Ovid، SID، IranDoc، IranMedex و Magiran از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ پرداخته شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که این مدل می‌تواند باعث بهبود کیفیت مراقبت تسکینی با افزایش خودکارآمدی، خودمراقبتی، کیفیت زندگی و توانمندی و کاهش تنگی نفس، شدت خستگی و هزینه مراجعات سالمندان مبتلا به بیماری مزمن از قبیل دیابت، فشارخون، نارسایی قلب و... شود.

نتیجه‌گیری: مدل خودمدیریتی A5، روش کارآمد و به‌صرفه جهت کنترل و اصلاح رفتار است که باید در این راستا، دوره آموزشی لازم برای کارکنان بهداشتی و مددجویان جهت بهبود کیفیت مراقبت تسکینی برگزار شود.

کلمات کلیدی: بیماری مزمن، سالمندان، خودمدیریتی A5.

تأثیر مراقبت‌های تسکینی بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی در

بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی یزد

عصمت نوحی^۱، منیره مشهدی^۱، رقیه مهدی پوررابری^۱

^۱ دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

نویسنده مسئول: عصمت نوحی (smnouhi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: محدودیت جریان هوا در بیماری‌های مزمن انسدادی ریه (Chronic Obstructive Pulmonary Diseases (COPDs) باعث کاهش فعالیت روزانه و کاهش کیفیت زندگی این بیماران می‌شود. این مطالعه با هدف تعیین تأثیر مراقبت‌های تسکینی بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا COPD بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی یزد انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه کار آزمایشی بالینی، جامعه‌ی پژوهش کلیه بیماران مبتلا به COPD بستری در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی یزد بودند که با تشخیص بیماری COPD بر اساس تأیید پزشک فوق تخصص ریه و آزمایشات تشخیصی، در صورت تمایل و با کسب رضایت آگاهانه وارد مطالعه شدند. ۶۰ شرکت‌کننده به روش تخصیص تصادفی در دو گروه مداخله و کنترل و گروه مداخله تحت مراقبت تسکینی غیر دارویی قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه SF-12 جمع‌آوری و با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی (آزمون‌های کلموگروف اسمیرنوف، لوین، تحلیل کوواریانس، تی مستقل و تی زوجی) در سطح معناداری $P < 0/05$ تحلیل شد.

یافته‌ها: جهت بررسی تأثیر مراقبت‌های تسکینی غیر دارویی بر نمره کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی از دو گروه کنترل و آزمایش در سه زمان پذیرش، ترخیص و یک ماه پس از ترخیص از آزمون تحلیل کواریانس استفاده شده است. تفاوت معناداری بین میانگین برآورد شده نمرات کیفیت زندگی آزمودنی‌های گروه آزمایش و کنترل وجود دارد میانگین سنی گروه کنترل 62.43 ± 5.59 و مداخله 59.13 ± 8.92 سال بود. در گروه کنترل و مداخله نمره کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های مزمن انسدادی ریه قبل و بعد از مداخله تفاوت معناداری ($P < 0/05$) وجود دارد. میزان تفاوت‌ها حاکی از آن است که $45/7$ درصد کواریانس نمرات پس از آزمون ناشی تأثیر مراقبت‌های تسکینی غیر دارویی بر نمره کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی است. بنابراین مراقبت‌های تسکینی غیر دارویی بر نمره کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی مؤثر است داده‌های به دست آمده پس از یک ماه بعد از ترخیص نیز حاکی از آن است که $81/3$ درصد کواریانس نمرات پس از آزمون ناشی از تأثیر مراقبت‌های تسکینی غیر دارویی بر نمره کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی بوده است.

نتیجه‌گیری: اجرای برنامه‌ی مراقبت تسکینی می‌تواند گام مؤثری در جهت افزایش کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های مزمن انسدادی ریه محسوب گردد. این نوع از مراقبت در بیماران COPD هم نیاز به آموزش کادر درمانی و هم نیاز به آموزش بیماران و خانواده آن‌ها دارد که تا حدی کیفیت زندگی این افراد را بهبود بخشد.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، کیفیت زندگی، بیماری‌های مزمن انسدادی ریه.

psc-01750265

بررسی تأثیر تمرینات ورزشی منظم و با شدت متوسط بر سالمندان

مریم ابراهیم پوررودپشتی^۱، مریم موحدی نجف آبادی^۱، محدثه ابراهیم پوررودپشتی^۲

^۱ دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

^۲ دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

نویسنده مسئول: مریم موحدی نجف آبادی (m.movahedi2019@gmail.com)

چکیده

مقدمه: هر انسانی در هر سرزمینی باید فرصت زندگی طولانی و سالم را داشته باشد. به گزارش سازمان جهانی بهداشت تعداد و نسبت افراد ۶۰ سال و بالاتر در جمعیت در حال افزایش است. در سال ۲۰۱۹، تعداد افراد ۶۰ سال و بالاتر یک میلیارد نفر بود. این تعداد تا سال ۲۰۳۰ به ۱،۴ میلیارد و تا سال ۲۰۵۰ به ۲،۱ میلیارد افزایش خواهد یافت. این افزایش با سرعتی بی‌سابقه رخ می‌دهد و در دهه‌های آینده، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه، سرعت بیشتری خواهد گرفت. این تغییر تاریخی مهم در جمعیت جهانی مستلزم انطباق با نحوه ساختار جوامع در همه بخش‌ها به‌خصوص سیستم بهداشت و درمان است. از جمله موارد در دسترس و ارزان در راستای بهبود شرایط زندگی سالمندان تمرینات ورزشی است. از این‌رو مطالعه حاضر باهدف بررسی تأثیر تمرین‌های ورزشی منظم و با شدت متوسط در سالمندان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به‌صورت مرور سیستماتیک انجام شده است. مقالات به دو زبان انگلیسی و فارسی در پایگاه‌های Scopus، Science Direct، PubMed، Scholar، SID، Magiran جست‌وجو شدند. در راستای جست‌وجوی مقالات از کلیدواژه‌های تمرین ورزشی، سالمند، سلامت، Exercise، Elderly، Health استفاده شد. بازه‌ی زمانی مطالعات ۲۰۱۵-۲۰۲۳ بوده است. در مجموع ۴۰ مطالعه مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: در بررسی مطالعات انجام شده، کاهش اضطراب، افزایش سلامت جسمی و روانی، افزایش کیفیت خواب، افزایش کیفیت زندگی، افزایش تعادل و کاهش خطر سقوط، افزایش شادکامی و کاهش زمان واکنش از مهم‌ترین اثرات تمرینات ورزشی منظم و با شدت متوسط بر سالمندان بوده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به ارزان، آسان و متفاوت بودن تمرینات ورزشی منظم و با شدت متوسط و تأثیرات متعدد آن بر سالمندان نیاز به برنامه‌ریزی برای آموزش و پیگیری انجام این تمرینات در دوره‌های متفاوت زندگی به‌خصوص میان‌سالی و سالمندی مشهود است.

کلمات کلیدی: تمرین ورزشی، سالمند، سلامت.

تأثیر آموزش بازخورد محور در سطح سواد سلامت سالمندان

مجید بدریان ۱

۱. مسئول واحد سلامت خانواده و جمعیت- شبکه بهداشت و درمان شهرستان دهقان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

نویسنده مسئول: مجید بدریان (majid_badrian@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: در کشور ما همانند بسیاری از کشورهای جهان، جمعیت سالمندان روبه افزایش است با این تفاوت که رشد سالمندی در ایران بسیار بیشتر از سایر کشورها است. اکثر سالمندان از یک بیماری مزمن رنج می‌برند که نشان‌دهنده نیاز آن‌ها به مراقبت‌های مستمر و حمایتی است. یکی از ارکان مراقبت بیماری‌های مزمن و غیرواگیر، خودمراقبتی بیمار است که لازمه خودمراقبتی، افزایش سطح سواد سلامت می‌باشد. با توجه به ویژگی‌های جسمی و شناختی سالمندان و همچنین سطح سواد پایین آنان و همچنین محدودیت زمان پرستاران و مراقبین سلامت از سوی دیگر باید یک شیوه آموزشی کاربردی برای این گروه هدف معرفی شود. در این مطالعه سعی شده است که نقش روش آموزش بازخورد محور در ارتقای سطح سواد سلامت سالمندان بررسی شود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به صورت مروری نظامند با جستجو در پایگاه داده‌ای Pubmed، Google Scholar و Scince Direct در بازه زمانی ژانویه ۲۰۱۰ تا دسامبر ۲۰۲۲ انجام شد. جستجو با کلیدواژه Teach Back به صورت مجزا و ترکیبی با کلیدواژه‌های Elderly، Aged و Senior انجام شد. مطالعاتی که چکیده انگلیسی آن در دسترس نبود و همچنین نتیجه مداخله آموزشی آن مرتبط با موضوعات سلامت نبود و یا گروه هدف سالمند نبودند، از فرآیند بررسی حذف شدند.

یافته‌ها: از بین ۱۳۰ مقاله به دست آمده در مرحله اول ۳۵ مورد آن با استراتژی جستجو همخوانی داشت و وارد مطالعه شد. از بین ۳۵ مقاله ۱۲ مقاله (۳۴٪) تأثیر آموزش بازخورد محور را در آموزش هنگام ترخیص از بیمارستان بررسی نموده بودند و سایر مطالعه در خصوص خودمراقبتی در بیماری‌های غیرواگیر بود. یافته‌های ۹۶ درصد مطالعات بررسی شده نشان داد که آموزش بازخورد محور سطح آگاهی و دانش فرد را در خصوص ابعاد مختلف خودمراقبتی بهبود می‌بخشد.

نتیجه‌گیری: بررسی یافته‌های مطالعات مختلف نشان می‌دهد که آموزش بازخورد محور سطح سواد سلامت سالمندان را به طور معناداری افزایش می‌دهد و با توجه به ویژگی‌های جسمی و شناختی سالمندان (نظیر کاهش قدرت شنوایی و بینایی) و زمان محدود پرستاران و سایر ارائه‌دهندگان خدمت می‌تواند یک شیوه آموزشی کاربردی برای این گروه هدف باشد.

کلمات کلیدی: آموزش بازخورد محور، سالمندان، سواد سلامت.

psc-02260275

مروری بر انواع تأثیرات درمانی طب فشاری بر سلامت سالمندان

مریم موحدی نجف آبادی ۱، مریم ابراهیم پوررودپشتی ۱

۱ دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: مریم ابراهیم پوررودپشتی (m.e.r.n.1373137@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با توجه به پیشرفت‌های تدریجی در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، افزایش امید به زندگی سبب افزایش درصد جمعیت سالمندان شده است. از این رو، شاید بتوان قرن ۲۱ را قرن سالخوردگی جمعیت جهان دانست. سالمندی با پیامدهایی از جمله کاهش عملکرد جسمی و آسیب‌پذیری روانی برای سالمندان همراه است. طب فشاری به‌عنوان یکی از روش‌های طب مکمل تأثیرات بسزایی بر عملکرد جسمی و روانی از خود نشان داده است. هدف از مطالعه حاضر مروری بر تأثیرات طب فشاری بر سلامت جسمی و روانی سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه داده‌ها به‌صورت مرور نظام‌بند جمع‌آوری شدند. جهت جست‌وجوی داده‌ها کلیدواژه‌های طب فشاری، سلامت جسمی، سلامت روانی، سالمندی و طب مکمل و جایگزین در پایگاه‌های Scholar، PubMed، ScienceDirect، Scopus، Magiran، SID از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ جست‌وجو شدند. در مجموع ۱۰۲۵ مقاله یافت شد. پس از حذف مقالات غیر مرتبط، نهایتاً ۳۷ مقاله وارد پژوهش شد و به‌طور کامل مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: در بررسی مطالعات انجام شده، بهبود کیفیت خواب، با گزارش ۱۷ موردی در بین مطالعات جزو بیشترین تأثیرات مثبت گزارش شده توسط طب فشاری بود. هم‌چنین سایر مطالعات تأثیرات مثبت طب فشاری در زمینه‌ی بهبود کیفیت زندگی، افسردگی، اختلالات روانی، بی‌قراری، اضطراب، درد و فشارخون را نشان دادند. این درحالی است که پنج مطالعه از بین مطالعات ارزیابی شده، به نتایج متناقضی در زمینه ارتباط طب فشاری و بی‌قراری و اضطراب دست یافتند.

نتیجه‌گیری: علی‌رغم تأثیرات مثبت طب فشاری بر سلامت جسمی و روانی سالمندان، برخی مطالعات نتایج متفاوتی را عنوان کرده‌اند. به نظر می‌رسد که طول مدت درمان و نقاط مورد فشار می‌تواند نتایج متفاوتی حاصل کند. پیشنهاد می‌شود که مطالعات بیشتر در این زمینه با تأکید بر ادامه‌دار بودن این روش به مدت طولانی‌تر مورد ارزیابی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: طب فشاری سلامت جسمی، سلامت روانی، سالمندی، طب مکمل و جایگزین.

بررسی میزان استفاده از تکنولوژی در زندگی روزمره در سالمندان و عوامل مرتبط با آن

فاطمه سادات ایزدی اونجی^۱، ملیحه یزدانی دارکی^۲، محسن ادیب حاج باقری^۳

۱. دانشیار، گروه داخلی جراحی و سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران

۲. کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، بیمارستان سوانح سوختگی اصفهان، ایران

۳. استاد، گروه داخلی جراحی و سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه سادات ایزدی اونجی (Fs.izadi@gmail.com)

چکیده

مقدمه: توجه به مسائل و نیازهای دوره سالمندی خصوصاً عوامل ارتقاء دهنده کیفیت زندگی مانند استفاده از تکنولوژی‌های روز، امری ضروری به شمار می‌رود، زیرا می‌تواند به بهبود عملکرد حسی، حرکتی و شناختی سالمند کمک کند؛ اما شواهد بیانگر شکافی عمیق میان سالمند و استفاده از تکنولوژی است. این پژوهش باهدف بررسی میزان استفاده از تکنولوژی در زندگی روزمره توسط سالمندان و عوامل مرتبط با آن در شهر کاشان ۱۳۹۸ انجام شد.

مواد و روش‌ها: مواد و روش: مطالعه حاضر از مقطعی است که روی ۴۰۰ سالمند دارای پرونده سلامت در مراکز خدمات جامع سلامت شهری کاشان انجام شد. نمونه‌گیری به صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام شد. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از مقیاس محقق ساخته استفاده از تکنولوژی در زندگی روزمره سالمندان انجام گرفت. داده‌ها پس از جمع‌آوری وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ شد. آزمون‌های تی مستقل، آنالیز واریانس یک‌طرفه و همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل داده‌ها بکار گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین نمره استفاده از تکنولوژی $17,25 \pm 8,6$ بود. نمره میانگین استفاده از تکنولوژی با جنس، وضعیت تأهل، وضعیت شغلی، تحصیلات، نحوه زندگی، میزان درآمد و داشتن بیماری زمینه‌ای مزمن مثل دستگاه عضلات و اسکلت و قلبی - عروق ارتباط معنی‌دار آماری داشت ($p < 0,05$). ضریب همبستگی پیرسون ارتباط معکوس و معنی‌داری بین سن و استفاده از تکنولوژی را نشان داد. ($p < 0,001$ ، $r = -0,3$).

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد میزان استفاده از تکنولوژی در زندگی روزمره با افزایش سن سالمندان کاهش داشت و ویژگی‌های دموگرافیک و بالینی سالمندان از عوامل مرتبط با آن بودند. با توجه به اینکه تکنولوژی در دنیای امروز باعث افزایش کیفیت زندگی افراد به‌خصوص سالمندان می‌شود؛ لذا لازم است تا سیاست‌گذاران و ارائه‌دهندگان خدمات سلامت با آگاهی از عوامل مرتبط با استفاده از تکنولوژی، شرایط و آموزش‌های لازم برای به‌کارگیری آن را در زندگی برای سالمندان فراهم سازند تا بتوان گامی در جهت بهبود کیفیت زندگی آنان بردارند.

کلمات کلیدی: تکنولوژی، سالمندی، فعالیت‌های زندگی روزانه.

psc-02600246

وضعیت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در حیطه سلامت توسط سالمندان مبتلا به

بیماری مزمن

فاطمه سادات ایزدی اونجی ۱، طاهره اسمعیلی ۲، زهره سادات ۳

۱. دانشیار، گروه داخلی جراحی و سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران

۲. کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی ساوه

۳. استاد، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه سادات ایزدی اونجی (Fs.izadi@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با افزایش سن بیماری‌های مزمن و ناخوشی‌های همراه آن افزایش می‌یابد. فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) نقش مهمی در مدیریت بیماری‌های مزمن و بهبود کیفیت خودمراقبتی بیماران سالمند دارد. این مطالعه باهدف بررسی وضعیت استفاده از ICT در سالمندان مبتلا به بیماری مزمن در کاشان ۱۳۹۹ انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی بود. ۳۳۲ سالمند مبتلا به بیماری مزمن مراجعه‌کننده به مرکز آموزشی درمانی شهید بهشتی شهر کاشان به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه محقق ساخته استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندگانه با استفاده از نرم‌افزار spss16 استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین سنی افراد $61,8 \pm 9$ بود. سطح تحصیلات اکثر ($49,4\%$) زیر دیپلم و کم‌سواد بود. نمره میانگین استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات $44,81 \pm 18,43$ بر مبنای ۱۰۰ بود. نمره میانگین آشنایی افراد با فناوری $52,7 \pm 17,3$ ، دسترسی به فناوری $65,5 \pm 16,2$ و کاربرد فناوری $31,6 \pm 10,3$ بود. سن، تحصیلات، شغل، رضایت از درآمد و محل زندگی شهری یا روستایی پیش‌بینی کننده استفاده از ICT توسط سالمندان بیمار بودند ($P < 0,01$). این عوامل ۴۴ درصد استفاده از ICT را تبیین می‌کردند. جنس با استفاده از ICT مرتبط نبود ($P > 0,05$). با افزایش سن استفاده از ICT کاهش داشت ($P < 0,001$ ، $r = -0,48$). جنسیت، وضعیت تأهل، تعداد فرزند، بیماری زمینه‌ای دیگر، سابقه خانوادگی بیماری مزمن با استفاده از ICT همبستگی معنی‌دار آماری نداشتند ($P > 0,05$).

نتیجه‌گیری: استفاده از ICT با افزایش سن سالمندان مبتلا به بیماری مزمن کاهش داشت. بسیاری از سالمندان با فناوری اطلاعات آشنایی و یا دسترسی کافی داشتند ولی در حیطه کاربرد ضعیف بودند که می‌تواند بیانگر نداشتن مهارت در استفاده از فناوری‌های جدید باشد؛ بنابراین ارائه‌دهندگان خدمات سلامت و سیاست‌گذاران بهداشتی برای ارتقاء رفتاری‌های خودمراقبتی بیماران لازم است برنامه‌های آموزشی استفاده از فناوری را در راستای کار خود قرار دهند.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، بیماری مزمن، سالمند.

بررسی میزان اثربخشی پاشویه با آب گرم در به عنوان یک روش مراقبت تسکینی در حل

مشکلات خواب سالمندان (مطالعه مروری)

سیدمحمد اسحاق زاده نامقی^۱، عالمه خورشاهی^۲، مهدیه السادات اسحاق زاده نامقی^۳

۱. دانشگاه علوم پزشکی مشهد، خراسان رضوی، ایران

۲. بیمارستان موسی بن جعفر، خراسان رضوی، ایران

۳. دانشگاه علوم پزشکی وارستان، خراسان رضوی، ایران

نویسنده مسئول: سیدمحمد اسحاق زاده نامقی (eshaghzadeh.mohammad.1995@gmail.com)

چکیده

مقدمه و هدف: به گزارش سازمان جهانی بهداشت تا سال ۲۰۲۵ بیشتر از ۸۰۰ میلیون سالمند بالاتر از ۶۵ سال در دنیا خواهد بود. همچنین با افزایش سریع تعداد افراد سالمند، مشکلات مراقبتی، بهداشتی و نیز تامین سلامت و آسایش آنان ابعاد بزرگتری در جامعه پیدا خواهد کرد. یکی از موضوعات اصلی مراقبت، مراقبت تسکینی می‌باشد. همچنین اختلالات خواب از متداول‌ترین اختلالات در افراد سالمند می‌باشد که به طور مشهودی کیفیت زندگی این افراد را نابسامان می‌کند. بیشتر از ۴۸ درصد از افراد بالای ۶۵ سال با اختلالات مزمن خواب درگیر می‌باشند. جهت کاهش نرخ مشکلات مرتبط با اختلالات خواب در افراد سالمند، درمان‌های غیردارویی، طب مکمل و جایگزین توصیه می‌گردد. هدف از انجام این مطالعه مروری، بررسی اثربخشی و کارآمدی پاشویه افراد سالمند با آب گرم به شیوه غوطه وری پاها در آب گرم ۳۹ تا ۴۳ درجه، در تسکین اختلالات خواب افراد سالمند می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مقاله حاضر یک مطالعه مروری می‌باشد که برای جمع‌آوری اطلاعات، کلیدواژه‌هایی چون اختلالات خواب، سالمندان، پاشویه، مراقبت تسکینی، Sleep Elderly Warm footbath Hot footbath و ... در پایگاه‌های اطلاعاتی و منابع الکترونیکی ISI، PubMed، Scopus، Science direct، Elsevier، ProQuest و ... تا سال ۲۰۲۲ مورد جستجو قرار گرفت. از مجموع آن‌ها محتوی علمی که معیارهای ورود را دارا بودند، تدوین شد.

یافته‌ها: یافته‌های این تحقیق نشان داد پاشویه با آب گرم از یک ساعت تا ۲۰ دقیقه، قبل از خواب در فواصل زمانی روزانه و به مدت ۳ تا ۶ هفته به طور چشم‌گیری به کیفیت بهتر زندگی، داوم و راحتی وضع خواب منجر می‌شود. همچنین در بهبود سلامت روانی این افراد نقش دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: باتوجه به نتایج مطالعات مختلف بررسی‌ها نشان داد پاشویه با آب گرم به‌عنوان یک راه ایمن، مناسب، غیرتهاجمی و با دسترسی آسان به طور واضح در بهبود کیفیت خواب و تسکین اختلالات مزمن خواب سالمندان مفید واقع است. توصیه می‌گردد این روش با برنامه‌ریزی بعنوان بخشی از برنامه مراقبتی بخصوص در مراکز مراقبت‌های تسکینی مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: اختلالات خواب، مراقبت تسکینی، سالمندان، Hot footbath

psc-02220196

چالش‌های مراقبت تسکینی در سالمندان

نسیم پیرزاده^۱، فرزانه بهادری^۲، مهسا یارالهی^۲

۱. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران.

۲. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، دانشگاه علوم توان‌بخشی سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: نسیم پیرزاده (n.pirzadeh7238@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با افزایش جمعیت سالمندی، شیوع بیماری‌های مزمن و سخت‌درمان، بیشتر می‌شود، لزوم ارائه خدمات مراقبت تسکینی در سطوح مختلف بهداشتی و درمانی و در سطح جامعه اهمیت بیشتری می‌یابد. از این رو برای ارائه با کیفیت مراقبت‌های تسکینی، لازم است که چالش‌های ارائه این خدمات در جمعیت سالمندان را شناسایی شود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری با کلمات Palliative care needs، Palliative care، Geriatric palliative care، Pain، Management، geriatric medicine، Challenges in palliative care، End-of-life care و معادل فارسی آن در پایگاه‌های داده انگلیسی و فارسی مانند Magiran، SID، PubMed، Science Direct، Google Scholar در بازه زمانی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ انجام شد و از بین ۹۱۱ مطالعه سپس ۴۳ و در نهایت ۱۶ مطالعه انتخاب شدند.

یافته‌ها: چالش‌های مراقبت‌های تسکینی برای سالمندان را می‌توان در سه سطح (الف) چالش‌های مراکز ارائه‌دهنده خدمات مراقبتی شامل: (۱) عدم آگاهی کافی برخی از پزشکان و کارکنان، (۲) کمبود زیرساخت‌های لازم (۳) کمبود همکاری و هماهنگی بین‌بخشی (۴) عدم هماهنگی و آگاهی‌بخشی با بیمار و خانواده وی (۵) عدم تضمین ارائه مراقبت در مناطق محروم و یا روستایی (۶) همپوشانی بین مراقبت‌های سالمندی و تسکینی (۷) عدم دریافت نشانه‌های وجود درد در بیماران مبتلا به زوال عقل، افسردگی شدید. (ب) چالش‌های بیمار شامل: (۱) ابتلا به چند بیماری مزمن همزمان و سندرم‌های شایع سالمندی، (۲) ابتلا به پلی‌فارمسی، (۳) عدم آگاهی و یا پذیرش مراقبت تسکینی. (ج) چالش‌های خانواده شامل: (۱) چالش‌های مراقبتی و اقتصادی انتقال بیمار به خانه، (۲) ارائه مراقبت‌های تسکینی به‌صورت غیرآکادمیک، (۳) کمبود آگاهی، نگرش و پذیرش به مراقبت تسکینی، (۴) عدم هماهنگی و تعامل با متخصصین، بررسی نمود.

نتیجه‌گیری: مراقبت تسکینی به ویژه در سالمندان، یک مفهوم چندبعدی و پیچیده است که عوامل متعددی می‌تواند آن را با چالش روبه‌رو نماید، بنابراین لازم است ابتدا چالش‌های مبتنی بر جوامع ارزیابی و برای رفع آن از راهبردهایی مانند آموزش، حمایت‌های اجتماعی و اقتصادی، ادغام رویکردهای سالمندی و تسکین‌دهنده با یکدیگر در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی برای سالمند بهره جست.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، نیازهای مراقبت تسکینی، چالش‌های مراقبت تسکینی، طب سالمندی.

مراقبت و حمایت پس از جراحی تعویض کامل مفصل زانو در سالمندان: یک مطالعه مروری

سجاد سبزه علی^۱، سلمان رهنما^۱، فرامرز کلهر^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: سجاد سبزه علی (sajjad.sabzzehali74@gmail.com)

چکیده

مقدمه: نیاز به تعویض کامل مفصل زانو در سنین بالا در حال افزایش می‌باشد. از علل آن افزایش سن جامعه، شیوع بالای بیماری‌های عضلانی - اسکلتی نظیر استئوپروز، آرتروز، آرتريت روماتوئید و ترومای شدید اشاره کرد. این جراحی عوارض قابل توجهی در سالمندان به همراه دارد. استفاده از روش‌های طب مکمل جهت افزایش تحرک و تسکین درد منجر به تسریع بازگشت به فعالیت‌های روزمره و کاهش مدت بستری می‌شود. در این مطالعه ما به بررسی روش‌های مراقبتی مورد استفاده در تعویض کامل مفصل زانو پرداخته‌ایم.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری از مقالات نمایه شده در پایگاه‌های اطلاعاتی Scopus، PubMed، Google Scholar استفاده شد. با استفاده از کلمات کلیدی Total Knee Replacement، Total Knee Arthroplasty، Complementary Therapies، Massage Therapy، Acupressure از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ تعداد ۱۵۰۰ مقاله جست و جو گردید. از این بین ۱۳۰۰ مقاله نامرتبط حذف گردید. معیارهای ورود مقالات به این مطالعه دسترسی کامل به مقاله، مقالات اصیل (مداخله‌ای و نیمه تجربی) و داشتن زبان انگلیسی یا فارسی بود. در نهایت ۲۰ مقاله جهت بررسی در این مطالعه انتخاب شد.

یافته‌ها: اجرای اقدامات پرستاری پس از جراحی باعث افزایش تحمل حرکت، افزایش تعادل و افزایش کیفیت زندگی بسیار اهمیت دارد. ماساژ درمانی، استفاده از طب فشاری و رایحه‌درمانی باعث بهبود حرکت زانو، کاهش یا رفع درد، افزایش خون‌رسانی به محل جراحی، کاهش اضطراب، ایجاد حس آرامش، افزایش اعتماد به نفس و کاهش مدت درمان می‌شود.

نتیجه‌گیری: در سالمندان جراحی شده تعویض مفصل زانو، استفاده از طب مکمل به منظور حفظ کیفیت زندگی در سطحی که فعالیت‌های خود را مستقل انجام دهند می‌تواند بسیار مفید باشد. هر چند در دسترس نبودن، لزوم وجود افراد آموزش دیده و هزینه بر بودن به‌کارگیری از آن را محدود نموده است.

کلمات کلیدی: Total Knee Replacement، Total Knee Arthroplasty، Complementary Therapies، Acupressure، Massage Therapy.

psc-01340339

بررسی تأثیر برنامه آموزش خودمدیریتی با استفاده از حمایت همتا بر میزان تبعیت از درمان در بیماران سالمند مبتلا به پرفشاری خون

سید احسان اسدی ۱، یگانه دهقانی ۲، فاطمه خدای ۳، صفورا رضانی ۴

۱. دکتری پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان، ایران

۲. کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان اصفهان، ایران

۳. کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ایران

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ایران

نویسنده مسئول: سید احسان اسدی (ehsanasadi26@yahoo.com)

چکیده

مقدمه و هدف: پرفشاری خون شایع‌ترین بیماری مزمن و یک چالش عمده در بهداشت عمومی جهانی است. مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر برنامه آموزش خودمدیریتی با استفاده از حمایت همتا بر میزان تبعیت از درمان در بیماران مبتلا به پرفشاری خون انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع کارآزمایی بالینی بود که بر روی ۹۰ بیمار سالمند (بالای ۶۵ سال) مبتلا به پرفشاری خون در شهر کاشان در سال ۱۳۹۸ انجام شد. بیماران به روش تصادفی به دو گروه کنترل و مداخله تقسیم شدند. قبل از مداخله، دو گروه پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک و تبعیت از درمان را تکمیل نمودند. گروه مداخله، به وسیله همتا در ۵ جلسه در طول ۵ هفته آموزش دیدند. گروه کنترل مراقبت‌های معمول را دریافت کردند. دو گروه بلافاصله پس از پایان مداخله و ۴۵ روز بعد آن مجدداً پرسشنامه را تکمیل نمودند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ و آزمون‌های تی تست، کای اسکوئر، ANOVA مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: دو گروه قبل از مداخله از نظر مشخصات دموگرافیک و نمره تبعیت از درمان تفاوت آماری معناداری نداشتند ($p > 0/05$). ولی بلافاصله بعد از مداخله و ۴۵ روز بعد از آن تفاوت آماری معناداری در نمره کل تبعیت از درمان و همه ابعاد آن به جز بعد مصرف سیگار در دو گروه وجود داشت ($p < 0/05$). نتایج آزمون آنالیز واریانس تکراری نشان داد که تغییرات میانگین تبعیت از درمان در طول زمان متفاوت بود و اثر متقابل گروه و زمان در مورد این متغیر معنادار بود ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد آموزش از طریق حمایت همتا باعث ارتقا تبعیت از درمان در طول زمان در بیماران مبتلا به پرفشاری خون می‌شود.

کلمات کلیدی: پرفشاری خون، تبعیت از درمان، همتا

psc-01360284

مراقبت تسکینی و زوال عقل در سالمندان: یک مرور سیستماتیک

حنانه ایپکچی^۱، ریحان ایپکچی^۱، ندا میرباقرآجرپز^۲

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۱. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: ندا میرباقرآجرپز (salam_20012003@yahoo.co.uk)

چکیده

مقدمه: از آنجایی که تعداد افراد مسن مبتلا به زوال عقل در حال افزایش است، بنابراین استفاده از مراقبت تسکینی در مراقبت از افراد مبتلا به زوال عقل پیشرفته، ضروری است در این بین نقش پرستاران حائز اهمیت می‌باشد. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک بررسی مراقبت تسکینی و زوال عقل در سالمندان می‌باشد.

روش کار: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی انگلیسی PubMed، Scopus، Web of Sciences، Ovid، Science Direct و با کلیدواژه‌های مراقبت تسکینی، زوال عقل، سالمندان بود که به صورت ترکیب با هم از سال ۲۰۲۲ - ۲۰۱۲ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با مراقبت تسکینی در زوال عقل پیشرفته در سالمندان جمع‌آوری شد و ۱۲ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۷۱ مقاله‌ای که مرور شد، ۱۲ مقاله معیارهای ورود را داشتند و همه انگلیسی بودند. تمامی مطالعات از نوع توصیفی مقطعی بودند. نتایج مرور نشان داد نشان داد استفاده از طب تسکینی توسط پرستاران، باعث ایجاد رضایت شغلی در پرستاران می‌شود و به آن‌ها کمک می‌کند سالمندان مبتلا به زوال عقل را زودتر شناسایی و برای بهبود آن‌ها مراقبت‌های تسکینی را برنامه‌ریزی کنند. نتایج مطالعات نشان داد آسیب‌پذیری بیماران مبتلا به زوال عقل نسبت به سایر بیماران بیشتر است، تأمین داروها مقرون‌به‌صرفه نیست و نیاز مبرم به طراحی مراقبت تسکینی برای رفع مشکلات دارند. در مطالعه‌ای نیز استفاده از طب تسکینی در سه کشور اسرائیل و هلند و امریکا در سالمندان مبتلا به زوال عقل بررسی گردید و نشان داد کیفیت مراقبت تسکینی در این سه کشور متفاوت است و نیاز به مطالعه بیشتر در این زمینه وجود دارد.

نتیجه‌گیری: به کارگیری طب تسکینی برای بهبود زوال عقل سالمندان ضروری به نظر می‌رسد و باید در این زمینه برنامه‌ریزی صورت گیرد.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، زوال عقل، سالمندان.

psc-01450455

بررسی همبستگی منزلت و استقلال عملکردی در سالمندان شهر تهران در سال ۱۳۹۹

الناز گودرزی ۱، رقیه اسمعیلی ۱

۱. دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: رقیه اسمعیلی (esmaeili.r@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با رشد روزافزون جمعیت سالمندان، چالش‌های متعددی در زمینه بهبود کیفیت زندگی این افراد مطرح می‌گردد. در این میان منزلت و استقلال عملکردی از جمله مواردی هستند که دوران سالمندی را تحت الشعاع خود قرار می‌دهند. این مطالعه با هدف تعیین همبستگی منزلت و استقلال عملکردی در دوران سالمندی انجام شده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی-همبستگی حاضر با همکاری ۲۶۳ نفر از سالمندان شهر تهران و با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای چندمرحله‌ای از مناطق ۴ گانه تهران انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌های ۱. جمعیت‌شناسی، ۲. آزمون کوتاه شناختی، ۳. فعالیت‌های روزمره، ۴. فعالیت ابزاری زندگی و ۵. پرسشنامه منزلت سالمندان، بودند. تحلیل اطلاعات با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی چون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندمتغیره در نرم‌افزار SPSS21 انجام شد.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت‌کنندگان $68/4 \pm 7/02$ بود. اکثریت سالمندان (۷۱/۹٪) سطح متوسطی از منزلت را احساس می‌کردند، تنها ۲۶/۶٪ افراد در انجام کارهای روزانه و ۱۷/۵٪ در انجام فعالیت‌های ابزاری کاملاً مستقل بودند. نتایج تأثیر معنادار استقلال عملکردی و سلامت را بر منزلت سالمندان را تأیید کرد ($P=0/001$) همچنین نتایج رگرسیون چند متغیره نشان داد به‌طور میانگین نمره منزلت در سالمندان سالم نسبت به بیمار ۴/۳۹ واحد بیشتر است.

نتیجه‌گیری: سالمندان دارای وابستگی برای انجام کارهای خود، سطح پایین‌تری از منزلت را احساس و بیان می‌کنند. لذا توجه به مفهوم عدم وابستگی و تدوین و آموزش برنامه‌های حفظ استقلال عملکردی می‌تواند با بهبود وضعیت منزلت در سالمندان منجر به ارتقای کیفیت زندگی و افزایش رضایت از زندگی در این افراد گردد.

کلمات کلیدی: Dignity, Functional independence, Elderly, Nursing.

psc-02480585

بررسی عوامل پیش‌بینی کننده مرگ و میر در سالمندان مبتلا به کووید-۱۹ بستری شده در

بیمارستان

وجیهه بی نیاز^۱، اسحاق ایلدرآبادی^۲، فروغ زمانی^۳

۱. دانشگاه علوم پزشکی بجنورد، خراسان شمالی، ایران

نویسنده مسئول: وجیهه بی نیاز (v.biniaz@gmail.com)

چکیده

مقدمه: شیوع بیماری‌های نو ظهور واگیردار، همواره به‌عنوان یک نگرانی فزاینده در دنیا مطرح بوده و سالمندان، یکی از آسیب‌پذیرترین گروه‌های سنی در معرض خطر ابتلا به این بیماری‌ها محسوب می‌شوند. مطالعه حاضر با هدف شناسایی عوامل پیش‌بینی کننده مرگ و میر در سالمندان مبتلا به کووید - ۱۹ طراحی گردید.

روش کار: این مطالعه به روش توصیفی همبستگی در ۴۰۳ سالمندی که به دلیل ابتلا به کووید ۱۹ در یکی از بیمارستان‌های مرکز کرونا بستری و تحت درمان قرار گرفته بودند انجام شد. علاوه بر اطلاعات دموگرافیک، چک‌لیستی مشتمل بر داده‌های بالینی بیمار در بدو ورود به بیمارستان از جمله علائم حیاتی، وضعیت هوشیاری، تنفسی و همودینامیک، همراه با اطلاعاتی از مدت‌زمان اقامت بیمار در بیمارستان، سابقه بیماری‌های زمینه‌ای، سابقه تزریق واکسن قبل از ابتلا، تست‌های تشخیصی مرتبط با بیماری کووید-۱۹، جزئیات داروهای مورد استفاده در حین درمان بیماری و نحوه نهای خروج بیمار از بیمارستان، از اطلاعات موجود در پرونده‌های بیماران تکمیل گردید. جهت ترسیم منحنی مدت‌زمان بستری تا ترخیص/فوت بیماران از نمودار کاپلان مایر و جهت بررسی ارتباط بین عوامل مؤثر با مدت‌زمان بستری تا ترخیص/فوت از مدل رگرسیون کاکس استفاده گردید. تمام تحلیل‌ها در نرم‌افزار آماری SPSS ورژن ۲۴ و با فرض سطح معناداری ۵ درصد برای آزمون‌ها اجرا شد.

یافته‌ها: ۵۴/۴ درصد سالمندان مورد مطالعه، مرد بودند. میانگین سن مشارکت‌کنندگان ۷۳/۹ (انحراف معیار ۵۵/۵۴) با حداقل سنی ۶۰ و حداکثر ۹۸ سال بود. میانه و میانگین مدت‌زمان بقا به ترتیب ۱۶ و ۴۵/۰۳ روز برآورد گردید. ۱۰۰ نفر از بیماران مورد بررسی (۲۴/۸ درصد) فوت کرده بودند. مدت‌زمان بستری تا فوت، ارتباط معنی‌داری با سن ($p=0.006$ - HR=1.031)، جنسیت ($p=0.020$ - HR=1.663)، شدت دیسترس تنفسی ($p=0.035$ - HR=1.695) و تعداد ضربان قلب ($p=0.015$ - HR=1.015) نشان داد.

نتیجه‌گیری: شناسایی عوامل منجر به وخامت بیماری و مرگ و میر در سالمندان، می‌تواند شواهد دقیقی جهت طبقه‌بندی خطر و تصویری واضح در راستای بهبود عملکرد بالینی در آنان

کلمات کلیدی: سالمند، مرگ و میر، کووید - ۱۹، کروناویروس.

psc-02500312

توانبخشی با نرم‌افزار گوشی هوشمند در بیماران پارکینسون

کوثر ضیغمی^۱، آلیس خاچیان^۱، طاهره السادات خوب بین خوش نظر^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: کوثر ضیغمی (kzeighami76@gmail.com)

چکیده

مقدمه: پارکینسون یک بیماری مزمن عصبی پیش‌رونده است که نیازمند توانبخشی مداوم می‌باشد. رشد سریع نرم‌افزارهای گوشی هوشمند در آموزش به بیماران، باعث بهبود کیفیت مراقبت سلامت با هزینه‌ی مؤثر شده است. هدف از این مطالعه، بررسی اثر سودمندی توانبخشی با نرم‌افزار گوشی هوشمند در بیماران پارکینسون بود.

مواد و روش‌ها: محتوای این نرم‌افزار مبتنی بر شواهد معتبر پزشکی، پرستاری و توانبخشی به روز است که شامل ارتقای آگاهی (آشنایی با ماهیت بیماری، روش‌های درمانی و دارویی)، توانبخشی عاطفی و شناختی (راهکارهای کاهش استرس، اضطراب و افسردگی)، توانبخشی اجتماعی (ارتباط با دیگران، انگ اجتماعی و کاهش انزوا) و توانبخشی جسمی (تغذیه، سیستم دفعی، تعادل، فعالیت‌های فیزیکی، حرکات اصلاحی و آرام‌سازی) بود. طراحی نرم‌افزار توسط مهندس مشاور مطابق استاندارد نرم‌افزاری انجام شد و مورد تأیید سه نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه ایران قرار گرفت. پس از اخذ مجوزهای لازم، ۷۷ نفر از بیماران واجد شرایط مراجعه‌کننده به درمانگاه‌های مراکز حضرت رسول و فیروزگر، ۱۲ هفته مورد مطالعه قرار گرفتند. ارزیابی این پروتکل با ثبت اظهارات شرکت‌کنندگان در ارتباطات تلفنی و شبکه‌های مجازی صورت گرفت.

یافته‌ها: اظهارات شرکت‌کنندگان نشان داد که بیماران در ابعاد مختلفی از جمله سیستم دفعی (گوارشی، ادراری)، عاطفی (اضطراب و افسردگی)، ارتباط، تعادل و فعالیت فیزیکی احساس بهتری داشته و تطابق با زندگی روزمره و ارتقای آگاهی و کیفیت زندگی به‌طور کلی مناسب بود. بررسی دقیق ابعاد محتوای این مطالعه با ابزار اختصاصی هر بعد، می‌تواند در مطالعات آتی مورد بررسی قرار گیرد.

نتیجه‌گیری: از یافته‌های این مطالعه می‌توان نتیجه گرفت که محتوای توانبخشی مبتنی بر نرم‌افزار استفاده شده، قابلیت استفاده خوبی دارد. توانبخشی با نرم‌افزار گوشی هوشمند با محتوای مبتنی بر شواهد و به روز می‌تواند برای افراد مبتلا به پارکینسون مفید باشد."

کلمات کلیدی: توانبخشی، پارکینسون، نرم‌افزار گوشی هوشمند.

نقش فعالیت فیزیکی در بهبود علائم عصبی - روانی آلزایمر در سالمندان

فرید رجائی ریزی^۱، علیرضا أبرحیمی^۲

۱. اینترن پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

۲. دانشجوی دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

نویسنده مسئول: فرید رجائی ریزی (faridrajaee1@gmail.com)

چکیده

مقدمه: علائم عصبی - روانی تقریباً همه بیماران مبتلا به بیماری آلزایمر را تحت تأثیر قرار می‌دهد. درمان‌های غیر دارویی (مانند فعالیت بدنی) می‌تواند به عنوان یک گزینه درمانی تکمیلی برای این اختلالات در نظر گرفته شود. هدف از این بررسی تأثیر فعالیت بدنی بر بهبود علائم عصبی - روانی در بیماران مبتلا به آلزایمر است.

مواد و روش‌ها: پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed و اسکوپوس را برای مقالات مرتبط با این زمینه مرور شده است.

یافته‌ها: هرچند که در مقالات مختلف نتایج متناقضی وجود دارد ولی در اکثر موارد گزارش شده است که تأثیر قابل توجهی بر اختلالات خواب و افسردگی در بیماران مبتلا به آلزایمر وجود دارد. این اثرات را می‌توان از طریق مکانیسم‌های متعددی، از جمله تولید تغییر در تولید نوروترانسمیترها توضیح داد. افزایش نوروتروفین‌ها، مانند فاکتور نوروتروفیک مشتق از مغز، کاهش استرس اکسیداتیو و التهاب، افزایش جریان خون مغزی، تنظیم محور غده فوق کلیوی هیپوفیز هیپوتالاموس و تأثیر بر انعطاف‌پذیری عصبی که تحت عنوان نوروپلاستیستی شناخته می‌شود توضیح داد. یکی از موضوعات مورد بحث در این زمینه هم این مورد است که فعالیت بدنی می‌تواند عوامل خطر قلبی عروقی که خود سبب تغییر در علائم عصبی و روانی بیماران می‌شود را بهبود می‌بخشد و از این طریق می‌تواند اثر خود را اعمال کند.

نتیجه‌گیری: فعالیت بدنی ممکن است تأثیر مثبتی بر افسردگی و اختلالات خواب را در بیماران مبتلا به آلزایمر داشته باشد. بنابراین، فعالیت بدنی می‌تواند یک درمان حمایتی بالقوه در کنار داروها برای کاهش یا جلوگیری از شروع و عود این علائم در بیماران مبتلا به آلزایمر باشد. با این حال، مطالعات بیشتری در این زمینه در مورد اثرات مختلف فعالیت‌های بدنی بر روی سایر علائم عصبی روانی همچنان لازم است.

کلمات کلیدی: فعالیت بدنی، آلزایمر، افسردگی، اختلال خواب.

psc-02910412

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی سنجش کیفیت زندگی حین بیماری شدید در

خانواده بیماران مبتلا به کووید ۱۹ (QOLLI)

آرمین فریدونی^۱، سلمان برسته^۲، اسماعیل تیموری^۳، شادی الماسی^۴

۱. مربی، عضو هیئت علمی گروه تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. استادیار، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری بقیه الله، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران

۳. مربی، عضو هیئت علمی گروه تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: آرمین فریدونی (Arminfereidoni@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: در سال‌های اخیر افزایش میزان مرگ و میر ناشی از پاندمی کووید-۱۹، به بزرگ‌ترین عامل تهدیدکننده سلامت انسان‌ها در قرن اخیر تبدیل شده است. مراقبت از این بیماران در مقایسه با سایر بیماری‌ها به دلیل نوظهور بودن، خانواده بیماران (Family caregivers) را با چالش‌های بیشتری روبرو کرده است. پاندمی کووید-۱۹ بر کیفیت زندگی همه اقشار جامعه بخصوص کیفیت زندگی خانواده بیماران تأثیر منفی داشته است. از این رو وجود ابزاری که با آن بتوان کیفیت زندگی خانواده بیماران مبتلا به بیماری‌های شدید از جمله کووید ۱۹ را به زبان فارسی اندازه‌گیری کرد ضروری است. لذا این مطالعه با هدف تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس کیفیت زندگی حین بیماری شدید - نسخه مراقب خانواده (QOLLI) انجام شد.

روش کار: مطالعه روش‌شناسی حاضر به ترجمه فارسی و بررسی ویژگی‌های روانسنجی مقیاس QOLLI پرداخته است. جمعیت مورد نظر در این مطالعه، خانواده بیماران مبتلا به کووید-۱۹ مراجعه‌کننده به بیمارستان بقیه الله تهران در سال ۱۴۰۱ بودند. نمونه‌گیری مطالعه حاضر به روش در دسترس انجام شد. در مجموع ۴۵۱ مراقبت دهنده خانوادگی بیمار مبتلا به کووید-۱۹ در مطالعه وارد شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل، داشتن حداقل سن ۱۸ سال، مراقبت از فردی که ابتلا وی به کووید-۱۹ اثبات شده باشد، علاقه به شرکت در مطالعه با امضا فرم رضایت کتبی آگاهانه، داشتن سواد خواندن و نوشتن به فارسی و عدم ابتلا به اختلالات شناختی و روانی به گفته خود فرد بود. معیارهای خروج از مطالعه شامل عدم تمایل و همکاری خانواده بیماران در تکمیل پرسشنامه یا تکمیل ناقص پرسشنامه بود. برای جمع‌آوری اطلاعات دموگرافیک از جمله جنس، سن، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات، وضعیت شغل، میزان رضایت از درآمد ماهیانه در یک پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری شد. ترجمه پس از دریافت مجوز از سازنده ابزار به روش Forward-Backward انجام شد. روایی صوری با استفاده از مصاحبه روانشناختی با ۱۰ مراقبت دهنده بیمار مبتلا به کووید-۱۹ انجام شد. روایی سازه از طریق انجام تحلیل عاملی اکتشافی ($n=251$) و تحلیل عاملی تأییدی ($n=200$) و روایی همگرا انجام شد. جهت پایایی از همسانی درونی با استفاده از آلفا کرونباخ و test-retest انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۲ و LISREL نسخه ۸٫۸ استفاده شد. در کلیه تحلیل‌ها $P < 0.05$ معنادار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: مشارکت‌کنندگان ۴۵۱ همراه بیمار شامل ۲۷۴ (۶۰٫۸٪) مرد و ۱۷۷ (۳۹٫۲٪) زن با میانگین سن 41.38 ± 13.62 بود. در مطالعه حاضر بین وضعیت تأهل ($P=0.01$) و میزان درآمد همراه بیمار با کیفیت زندگی او ارتباط معنادار آماری وجود دارد و بین جنسیت ($P=0.01$)، وضعیت تأهل ($P=0.89$)، سطح تحصیلات ($P=0.65$) و وضعیت شغلی ($P=0.83$) ارتباط معناداری آماری وجود ندارد. در تحلیل عاملی اکتشافی سه فاکتور ۱. احساس مراقبین نسبت به خود و زندگی خود ۲. مراقبت حرف‌های و ۳. تعاملات اجتماعی و وضعیت روحی و مالی مراقبت دهنده با واریانس جمعی ۵۱٫۸۵ درصد استخراج شد. تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مدل fit متوسط تا خوب از اطلاعات را دارا است. ($NFI: 0.98$, $RMSEA: 0.087$). $ICC = 0.087$ تأیید کرد. ($standardized RMR: 0.070$, $GFI: 0.89$, $IFI: 0.91$, $CFI: 0.91$). آلفای کرونباخ برای پرسشنامه ۰٫۷۱۹ و پایایی ثبات $ICC = 0.087$ تأیید شد.

نتیجه‌گیری: نسخه فارسی مقیاس QOLLI یک مقیاس روا و پایا است که می‌تواند کیفیت زندگی همراه بیمار را حین بیماری شدید در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ اندازه‌گیری کند. می‌توان از این ابزار در ارزیابی بالینی و همچنین اهداف پژوهشی در جامعه ایرانی استفاده کرد.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی، همراه بیمار، روانسنجی، مقیاس، روایی، پایایی.

psc-02940379

تأثیر برنامه آموزش شادی بر شادکامی در سالمندان مراجعه کننده به مراکز روزانه یزد

حسین توانگر^۱، علیرضا معینی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

نویسنده مسئول: علیرضا معینی (alirezamoeini98@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان به موجب کهنولت سن، کاهش توانایی و همچنین آسیب پذیر بودن، باید تحت توجه و حمایت‌های لازم قرار گیرند و توجه به این گروه سنی از نظر روانی و جسمانی از اهمیت بسزایی برخوردار است. این مسئله ضرورت انجام مداخلات کارآمدتر و چندگانه را بیش از پیش آشکار می‌کند. هدف اصلی پژوهش حاضر تأثیر برنامه آموزش شادی بر شادکامی سالمندان بوده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر جزء تحقیقات نیمه آزمایشی (تجربی) و با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل و از نوع مداخله‌ای (برنامه آموزش شادی) بوده است؛ و از نظر نحوه گردآوری داده‌های تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی محسوب می‌شود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی سالمندان ساکن در خانه‌های سالمندان شهر یزد در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بوده است که با روش نمونه‌گیری در دسترس و با استفاده از ملاک‌های ورود و خروج ۷۶ نفر انتخاب شدند و به طور تصادفی در دو گروه مساوی قرار گرفتند. گروه آزمایش در ۶ جلسه ۶۰ دقیقه‌ای برنامه‌ی آموزش شادی شرکت داده شد و گروه کنترل در لیست انتظار باقی ماند. سپس در پایان دوره آموزشی مجدداً پرسشنامه‌ها روی گروه آزمایش و کنترل اجرا گردید. داده‌های حاصل از پیش‌آزمون و پس‌آزمون از طریق تحلیل کوواریانس و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ تحلیل شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها نشان داد که مداخله برنامه شادی، شادکامی را در شرکت‌کنندگان گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل به طور معناداری بهبود داده است ($P < 0/05$)

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های این مطالعه، برنامه شادی، سبب افزایش شادکامی سالمندان می‌شود و نمایانگر افق‌های تازه‌ای در مداخلات بالینی است و می‌توان از آن به‌عنوان یک روش مداخله‌ای مؤثر در بهبود سلامت عمومی و کیفیت زندگی سالمندان بهره گرفت.

کلمات کلیدی: برنامه شادی، بهزیستی روانشناختی، سالمندی.

psc-03070306

ارتباط تجربه علائم تنفسی با کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در سالمندان مبتلا به بیماری مزمن

انسدادی ریه

نسرین فدایی اقدم^۱، منصوره خیری^۱، محبوبه خواجه^۲

۱. مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
  ۲. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
- نویسنده مسئول: نسرین فدایی اقدم (fadae_n@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از بیماری‌های دوران سالمندی، بیماری مزمن انسدادی ریه است که تجربه نشانه‌های ناشی از این بیماری با پیامدهای سوئی همچون اختلالات خواب، افزایش اضطراب و افسردگی همراه است. از آنجایی که هدف نهایی درمان این بیماران بهبود عملکرد و کیفیت زندگی آن‌ها می‌باشد، این مطالعه با هدف بررسی ارتباط علائم تنفسی تجربه شده با کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در بیماران سالمند مبتلا به بیماری مزمن انسدادی ریه انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع توصیفی و همبستگی است که بر روی ۲۱۷ بیمار سالمند مبتلا به بیماری مزمن انسدادی ریه بستری در پنج بیمارستان آموزشی شهر تهران انجام شد. بیماران با استفاده از روش نمونه‌گیری متوالی وارد مطالعه شدند و فرم اطلاعات دموگرافیک، بخش علائم تنفسی پرسشنامه تنفسی سنت جورج (SGRQ) و پرسشنامه کیفیت زندگی مرتبط با سلامت را تکمیل نمودند. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۵، آمار توصیفی و آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس یک طرفه و رگرسیون خطی چندگانه صورت گرفت.

یافته‌ها: سالمندان مبتلا به بیماری مزمن انسدادی ریه، کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در سطح پایینی داشتند و این اختلال بیشتر در بعد فیزیکی مشاهده شد. بین علائم تنفسی تجربه شده با بعد فیزیکی ($p=0/03$) و روانی ($p>0/01$) کیفیت زندگی مرتبط با سلامت رابطه معکوس و معنی‌داری وجود داشت. همچنین سالمندان با سطح تحصیلات پایین، افزایش طول مدت بیماری، افزایش تعداد بستری شدن در بیمارستان طی سال گذشته، استفاده همزمان از دو دسته دارویی و جنس مؤنث با اختلال بیشتری در کیفیت زندگی مواجه بودند. **نتیجه‌گیری:** با توجه به ارتباط منفی علائم تنفسی با کیفیت زندگی مرتبط با سلامت، پرستاران و سایر کادر درمان می‌بایست راهکارهایی جهت بهبود کیفیت زندگی مرتبط با سلامت این بیماران طراحی نمایند.

کلمات کلیدی: سالمندی، کیفیت زندگی مرتبط با سلامت، بیماری مزمن انسدادی ریه.

موانع و تسهیل‌کننده‌های صلاحیت پرستاران در مراقبت توانبخشی سالمندان: یک بحث گروهی

متمركز

هاجر صادقی ۱، عرفان یآوری ۲، زهرا جمشیدی ۳

۱. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی تهران، تهران، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳. استادیار پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: هاجر صادقی (haj.sadeghi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: تغییر استفاده از راهکارهای مدرن اولویت‌ها در سیاست‌گذاری و درمانی، مبتنی بر جامعه برای حل مشکلات بهداشتی و تغییرات جمعیتی و شیوع بیماری‌های مزمن نیاز به ارائه درمانی تخصصی را افزایش داده است. مراقبت‌های بهداشتی و مراقبتی که توسط افراد ماهر مانند پزشکان، پرستاران و معانی متفاوتی دارد. مراقبت توانبخشی به تدریج در حال تبدیل شدن به یک الگوی پرستاری است. پرستاران صلاحیت کافی در مراقبت توانبخشی سالمندان را ندارند. درحالی‌که مراقبت توانبخشی یکی از وظایف حرف‌های پرستاران است. هدف از این مطالعه شناسایی موانع و تسهیل‌کننده صلاحیت پرستاران در ارائه مراقبت تخصصی توانبخشی در سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه گروهی متمركز در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۴۰۱ (تعداد ۲۱ نفر) استفاده شد. شرکت‌کنندگان شامل پرستاران، متخصصان طب سالمندی، مربیان پرستاری و پزشکان بودند. تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق تحلیل محتوای مقایسه‌ای استقرایی دو مرحله‌ای انجام شد.

یافته‌ها: پرستاران باید در ارزیابی، شناخت نوع مشکل، سندرم‌های شایع سالمندی، برنامه‌ریزی درمان، مراقبت و پیگیری صلاحیت کسب کنند. عوامل آموزشی، مدیریتی، سیاست‌گذاری، نظام سلامت و اقتصادی از مهم‌ترین موانع بودند. ارزش‌های حرف‌های و تعهد به افزایش کیفیت مراقبت، تسهیل‌کننده بودند.

نتیجه‌گیری: سالمندان مبتلا به مشکلات مزمن نیاز به مراقبت‌های پرستاری تخصصی دارند. آموزش مؤثر پرستاران در مراقبت توانبخشی می‌تواند صلاحیت آن‌ها را افزایش دهد و باید از سطح دانشجویی و تغییر در رویکرد برنامه درسی پرستاری آغاز شود.

کلمات کلیدی: سالمندی، مراقبت، توانبخشی، صلاحیت، پرستاران.

psc-03480503

آثار روان‌شناختی معنویت درمانی در سالمندان دریافت‌کننده مراقبت تسکینی، مطالعه

مروری

زهره رضائی هفتادری ۱، فاطمه دهقانی ۲

۱. دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

۲. کارشناسی ارشد پرستاری، عضو هیأت علمی، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه دهقانی (fatemeh dehghani65.6@gmail.com)

چکیده

مقدمه: معنویت درمانی، یکی از شاخه‌های مراقبت تسکینی می‌باشد که نوعی از روان‌درمانی است که با استفاده از اصول خاص و با کاربرد شیوه‌های معنوی - مذهبی به بیماران کمک می‌کند تا به ادراکی فرامادی از خود، دنیا، حوادث و پدیده‌ها دست یابند. با توجه به افزایش تعداد سالمندان، طولانی شدن عمر و سپری شدن بخش قابل توجهی از زندگی‌های افراد در دوران سوم زندگی و شیوع روزافزون بیماری‌های مزمن، لزوم ارائه خدمات مراقبت تسکینی و معنویت درمانی در سالمندان اهمیت بیشتری می‌یابد. از این رو، نیاز تحقیقاتی جهت شناسایی آثار روان‌شناختی معنویت درمانی در راستای سیاست‌گذاری اجتماعی در سالمندان بیش از پیش احساس می‌شود. پژوهش حاضر با هدف شناسایی آثار روان‌شناختی معنویت درمانی در سالمندان دریافت‌کننده مراقبت تسکینی با مروری بر مطالعات گذشته انجام گردید.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر با جست‌وجوی کلیدواژه‌های روان‌شناختی، معنویت درمانی، سالمندی و مراقبت تسکینی در پایگاه‌های اطلاعاتی داده بین‌المللی و فارسی پاب مد، SID، مگیران، گوگل اسکالر و اسکوپوس در محدوده‌ی زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳ انجام گردید. پس از بازبینی، ۲۳ مقاله با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: مطالعات مورد بررسی نشان داد، معنویت درمانی در سالمندان و بیماران، می‌تواند منجر به بهبود امید به زندگی، بهزیستی روان‌شناختی و کاهش افسردگی، اضطراب، استرس و نگرش‌های ناکارآمد شود. سالمندان بیماری که اعتقادات مذهبی و معنوی بیشتری دارند، با مشکلات شناختی کمتری روبه‌رو هستند. همچنین سایر آثار روان‌شناختی معنویت درمانی شامل رضایت از زندگی، تأثیر مفید در جهت جستجوی معنا و هدف‌دار زندگی و تأثیر قابل توجه معنویت روی سلامت روان و موفقیت در این دوران می‌باشد.

نتیجه‌گیری: معنویت درمانی می‌تواند بر فاکتورهای روان‌شناختی سالمندان نیازمند مراقبت تسکینی تأثیر مطلوبی بگذارد، بنابراین، جهت گذراندن مراحل نهایی زندگی با سلامت بیشتر و کارکردهای روانی و اجتماعی بهینه، اجرای برنامه‌های معنویت درمانی از طریق مدیریت نگرانی‌های اجتماعی و روانی و آموزش بهبود ارتباط فرد با خود، جامعه و محیط، مؤثر واقع شود.

کلمات کلیدی: روان‌شناختی، معنویت درمانی، سالمندی، مراقبت تسکینی.

تأثیر مراقبت‌های تسکینی بر کیفیت زندگی از دیدگاه سالمندان مبتلا به سرطان، مطالعه

مروری

امین کمالی اردکانی ۱، محمد دهستانی اردکانی ۲، مصطفی داراب ۳، سید محمد محمدی زارچ ۳، زهرا رضائی هفتادری ۳
۱. کارشناس پرستاری، دانشکده پرستاری - مامایی یزد، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
۲. کارشناس پرستاری، دانشکده پرستاری اصفهان، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
۳. دانشجو کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، کمیته تحقیقات پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
نویسنده مسئول: زهرا رضائی هفتادری (zahra_rezaei78@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: آمارها حاکی از آن است که تعداد افراد سالمند در دنیا سیر صعودی دارد. همچنین امروزه تعداد افراد سالمند مبتلا به سرطان نیز افزایش پیدا کرده است، به طوری که سرطان، به‌عنوان شایع‌ترین بیماری مزمن، از علل مهم مرگ در این گروه سنی محسوب می‌شود، در نتیجه، چالش‌های متعددی برای سالمندان به وجود آمده است که یکی از عمده‌ترین آن‌ها، افزایش نیازهای مراقبتی و کیفیت زندگی این افراد می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر مراقبت‌های تسکینی بر کیفیت زندگی از دیدگاه سالمندان مبتلا به سرطان با مروری بر مطالعات گذشته انجام شده است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر با جست‌وجوی کلیدواژه‌های مراقبت تسکینی، سالمند، کیفیت زندگی و سرطان در پایگاه‌های اطلاعاتی داده بین‌المللی و فارسی پاب مد، SID، مگیران، گوگل اسکالر و اسکوپوس در محدوده‌ی زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ انجام گردید. پس از بازبینی، ۲۳ مقاله با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج بررسی شد.

یافته‌ها: مطالعات مورد بررسی نشان داد، سرطان یکی از مهم‌ترین اختلالاتی است که بسیار بر سلامت (جسمی و روانی) و متعاقباً کیفیت زندگی افراد سالمند تأثیر می‌گذارد و ارائه مراقبت‌های تسکینی باعث افزایش کیفیت زندگیشان می‌شود، چرا که به این بیماران در احساس توانایی فائق آمدن به بیماری کمک می‌نماید. مراقبت‌های تسکینی در حیطه‌های عملکردی، شناختی، ایفای نقش اجتماعی و همچنین کاهش برخی نشانه‌ها و علائم بیماری می‌تواند مؤثر واقع شود و تأثیر بسزایی بر روی کاهش اضطراب و افسردگی، تسریع بهبودی، کاهش مدت‌زمان بستری و هزینه‌های بیمارستانی - درمانی بگذارد.

نتیجه‌گیری: در سال‌های اخیر، مراقبت‌های تسکینی در رابطه با کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان اهمیت بیشتری یافته است. سالمندان بنا به ویژگی‌های شخصیتی‌شان، غالباً دیدگاه و انتظارات متفاوتی نسبت به دیگران در دریافت مراقبت‌های خود دارند، به نظر می‌رسد شروع مراقبت تسکینی در اسرع وقت برای بیماران سرطانی باعث می‌شود تا حداکثر تأثیر مثبت را بر کیفیت زندگی آن‌ها بگذارد، همچنین بهبود و ارتقا کیفیت زندگی از این طریق باید به‌عنوان یکی از اهداف اولیه در درمان سرطان در نظر گرفته شود، چراکه امید به زندگی یکی از نیازهای اساسی این افراد در راستای ارتقا کیفیت زندگی آنان بشمار می‌رود.
کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، سالمند، کیفیت زندگی، سرطان.

psc-03560434

اقدامات حمایتی و تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر: یک مرور یکپارچه

حانیه زارع ۱، محمد زارع ۲

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. مری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: حانیه زارع (zare-hanieh@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: آسیب‌پذیری به‌عنوان یک سندروم سالمندی تعریف می‌شود که با کاهش ظرفیت و توانایی مقاومت فرد در برابر عوامل استرس‌زا منجر به شکنندگی در برابر پیامدهای نامطلوب سلامتی می‌گردد. از آنجایی که آسیب‌پذیری یک مشکل پیش‌رونده در سالمندان به شمار می‌رود، لذا اجرای برخی اقدامات و مداخلات لازم و ضروری به نظر می‌رسد. مطالعه حاضر با هدف مرور اقدامات تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر انجام شده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر، یک مرور یکپارچه است. اطلاعات با جستجوی نظام‌مند در پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی PubMed، Proquest، Scopus، ISI Web of Science، CINAHL و همچنین پایگاه‌های فارسی‌زبان MagIran، IranDoc، ISC و SID بدون در نظر گرفتن محدودیت زمانی گردآوری گردید. در این مطالعه از کلیدواژه‌های Elder، Supportive، Palliative، Frailty و سایر واژگان مترادف و مشابه استفاده گردید که نهایتاً ۶ مقاله وارد مطالعه شدند.

یافته‌ها: به‌عنوان اولین گام در ارائه مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر، ارزیابی جامع سالمندان (CGA: Comprehensive Geriatric Assessment) با رویکرد مراقبت تسکینی و با هدف بهبود کیفیت زندگی پیشنهاد شده است که می‌تواند منجر به توقف یا حتی بهبود آسیب‌پذیری سالمندان شود. همچنین در سایر مطالعات، انجام برنامه‌ریزی مراقبت‌های پیشرفته (ACP: Advance Care Planning) با هدف تعیین اهداف مراقبت تسکینی بر اساس CGA، درمان بالینی مناسب و ارزش‌های شخصی افراد، انجام مشاوره زودهنگام مراقبت تسکینی برای بیماران آسیب‌پذیر بستری (به ویژه پیش از عمل جراحی) پیشنهاد شده است. هم‌چنین پس از عمل جراحی و در بخش‌های ویژه ارائه مراقبت‌های حمایتی تسکینی برای بیماران آسیب‌پذیر می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی آنان کمک کند. ذکر این نکته ضروری است که افراد آسیب‌پذیر درد و ناراحتی عاطفی در سطوحی مشابه افراد مبتلا به سرطان تجربه می‌کنند و همچنین طیفی از نیازهای جسمی و روانی اجتماعی از جمله ضعف و اضطراب را گزارش می‌کنند، بنابراین کاهش پریشانی روانی، اجتماعی و وجودی باید در اولویت مراقبت قرار گیرد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت ارائه مراقبت‌های حمایتی و تسکینی در سالمندان آسیب‌پذیر، پیشنهاد می‌گردد پیش از هر اقدام، یک ارزیابی جامع با استفاده از ابزارهای معتبر و قابل اطمینان با رویکرد مراقبت‌های حمایتی و تسکینی انجام پذیرد. انجام هرچه زودتر ارزیابی‌ها و اقدامات می‌تواند در کاهش بروز پیامدهای ثانویه به طور چشمگیری تأثیر بگذارد.

کلمات کلیدی: آسیب‌پذیری، مراقبت حمایتی، مراقبت تسکینی، مرور یکپارچه.

تعیین تأثیر اوقات فراغت بر سلامت روان سالمندان

مریم تاجور ۱، جعفر باباپور ۲، سیده معصومه حسینی زارع ۳، احمد صدر ۴، سیده محبوبه حسینی زارع ۱

۱. دکترای مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۲. استادیار گروه علوم مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳. استادیار گروه علوم بالینی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۴. کارشناس سلامت، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

۵. دکترای فناوری اطلاعات، دانشگاه صنعتی شریف، تهران، ایران

نویسنده مسئول: سیده محبوبه حسینی زارع (hosseinizare@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: بررسی وضعیت اوقات فراغت سالمندان با توجه به گستره زمان آزادی که در اختیار دارند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. غنی نمودن اوقات فراغت برای سالمندان به سبب فراهم نمودن فرصتی برای دستیابی به انجام امور خلاق و اعتماد به نفس می‌تواند بر سلامت روانی اثرگذار باشد. هدف از مطالعه حاضر تعیین ارتباط بین روش‌های گذران اوقات فراغت و سلامت روانی سالمندان شهر تهران بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع مقطعی و توصیفی - تحلیلی و در سال ۱۴۰۱ انجام گردید. ۴۱۳ سالمند بالای ۶۰ سال به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای با رعایت نسبت جنسی از ۵ منطقه شهر تهران بر اساس ملاک‌های ورود وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه ۱۵ سؤالی سلامت عمومی و پرسشنامه اوقات فراغت محقق ساخته بود که بر مبنای داده‌های یک مطالعه بزرگ‌تر تهیه شد که روایی محتوایی آن با آزمون‌های CVR و CVI و پایایی آن با روش دو نیمه کردن اندازه‌گیری شد. در تحلیل آماری داده‌ها از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی نظیر فراوانی، انحراف معیار، اسپیرمن و رگرسیون در نرم‌افزار SPSS21 استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه نشان داد که بیشترین فعالیت فراغتی در سالمندان تماشای تلویزیون می‌باشد. با بررسی رابطه رگرسیون اوقات فراغت و سلامت روانی مشخص شد که بین شیوه‌های گذران اوقات فراغت و سلامت روانی سالمندان ارتباط معنادار وجود دارد ($P < 0/0001$). طبقات تفریح و فرایض مذهبی با سلامت روانی ارتباط داشتند در بین عوامل مخدوش‌کننده سلامت جسمی بیشترین تأثیرگذاری را داشت.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که سلامت جسمی عامل اثرگذار در رابطه چگونگی گذران اوقات فراغت و سلامت روانی سالمندان است. از آنجا که طبقات تفریح و فرایض مذهبی با سلامت روانی سالمندان ارتباط معنی‌دار دارند برنامه ریزان می‌بایست نقش مساجد، هیئت‌های مذهبی، حسینیه‌ها و متولیان حوزه‌های فراغت مانند شهرداری‌ها را در این زمینه جدی بگیرند. فراهم نمودن زمینه‌هایی در این مکان‌ها که بتواند سالمندان را درگیر فعالیت‌های تفریحی مانند سفرهای زیارتی یا انواع بازی‌های سرگرم‌کننده سالمندان نماید گام مؤثری جهت افزایش سلامت روانی سالمندان می‌باشد.

کلمات کلیدی: سلامت روان، اوقات فراغت، سالمند.

psc-03600375

شناسایی روش‌های گذران اوقات فراغت در سالمندان ایرانی: تحلیل محتوای کیفی

مریم تاجور ۱، جعفر باباپور ۲، سیده معصومه حسینی زارع ۳، احمد صدر ۴، نجمه آشوری ۵، سیده محبوبه حسینی زارع ۶

۱. استادیار گروه علوم مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. استادیار گروه علوم بالینی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۳. کارشناس سلامت، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

۴. دکترای فناوری اطلاعات، دانشگاه صنعتی شریف، تهران، ایران

۵. کارشناس ارشد مدیریت اطلاعات سلامت دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۶. دکترای مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: سیده محبوبه حسینی زارع (hosseinizare@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: پدیده افزایش جمعیت سالمندان یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی می‌باشد. سالم پیرشدن حق همه افراد بشر است و این امر بر اهمیت پدیده سالمندی و پیشگیری از مشکلات آن‌ها می‌افزاید. از آنجائیکه جمعیت سالمندان رو به افزایش است و تبعات آن منجر به افزایش هزینه‌ها به ویژه در بخش سلامت می‌گردد و از آنجایی که مشارکت در فعالیت‌های فراغتی، سلامت جسمی و روانی سالمندان را بهبود می‌بخشد، در این مطالعه به تبیین و تحلیل الگوهای فراغتی سالمندان جهت آشکارسازی مشکلات، نیازها و موانع فراغتی برای سیاست‌گذاران حوزه سلامت پرداخته شده است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر، حاصل مطالعه‌ی کیفی است که در آن بر اساس نمونه‌گیری هدفمند، ۲۱ سالمند بالای ۶۰ سال با حداکثر تنوع انتخاب شده و جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه‌ی نیمه ساختار یافته تا اشباع داده‌ها و در سال ۱۴۰۱ صورت پذیرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با توجه به مراحل پیشنهادی گرانهم و لندمن انجام شد.

یافته‌ها: هشت طبقه به‌عنوان مضامین اصلی اوقات فراغت شامل "تفریح"، "ورزش"، "تعاملات اجتماعی"، "استراحت"، "فعالیت هنری"، "فعالیت فرهنگی"، "رسانه"، "پرداختن به فرایض دینی" و زیر طبقه‌ها آن از آنالیز داده‌ها استخراج شد رایج‌ترین فعالیت‌های اوقات فراغت در سالمندان تماشای تلویزیون، پیاده‌روی، رفتن به پارک و رفتن به مساجد بود. همچنین، مهم‌ترین موانع مشارکت در فعالیت‌های فراغتی مشکلات اقتصادی، ناتوانی جسمی و عدم دسترسی به تسهیلات فراغتی بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به رایج‌ترین فعالیت‌های فراغتی در سالمندان و موانع مشارکت در فعالیت‌های فراغتی، می‌توان با تدارک برنامه‌های تفریحی، ورزشی، آموزشی و مذهبی از جمله پیاده‌روی و توجه به غنی‌سازی برنامه‌های تلویزیون، از سوی نهادها و سازمان‌های مسئول و در دسترس قرار دادن این تدارکات، زمینه‌ی رفاه و سلامت سالمندان را فراهم نمود.

کلمات کلیدی: اوقات فراغت، سالمند، مطالعه کیفی.

بررسی تأثیر فاز اول توانبخشی بر میزان بستری مجدد سالمندان کاندید CABG در یکی از

مراکز منتخب دانشگاه علوم پزشکی البرز

فاطمه رحیمی^۱، فهیمه ریحانی^۲، شهرروز یزدانی^۲، زینب رحیمی^۲، سپیده عباس پور^۲، لیلا سادات رسول^۲

۱. مرکز تحقیقات قلب و عروق، مرکز آموزشی درمانی شهید رجایی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران

۲. واحد توسعه تحقیقات بالینی رجایی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران

نویسنده مسئول: فاطمه رحیمی (rahimi.yaali110@gmail.com)

چکیده

مقدمه: در میان بیماری‌های قلبی و عروقی، بیماری عروق کرونر مهم‌ترین عامل مرگ و میر در این دسته از بیماری‌ها می‌باشد. سازمان بهداشت جهانی از این بیماری به‌عنوان همه‌گیری دوران نوین یاد می‌کند. سندرم‌های کرونری حاد از بیماری‌های تهدیدکننده سلامتی در دوران سالمندی و یکی از اختلال‌های مهم و بسیار شایع در افراد بالای ۶۰ سال می‌باشند. جراحی عروق کرونری یکی از معمول‌ترین روش‌های درمانی در بیماری‌های قلبی - عروقی در سالمندان می‌باشد. با وجود این که کاهش در میزان مرگ و میر بیماری‌های قلبی - عروقی امیدوارکننده است، افزایش شدید در میزان موارد بستری مجدد نگران‌کننده می‌باشد که نسبت قابل توجهی از موارد بستری مجدد سالمندان در بیمارستان‌ها را بیماری‌هایی قلبی به خود اختصاص می‌دهند به طوری که این بیماری و همچنین نئوپلاسم‌ها دارای بیشترین موارد بستری مجدد در بین تمام انواع بیماری‌ها می‌باشند در مطالعات، فراوانی بستری مجدد در بیماران نارسایی قلبی ۶۰ درصد، همچنین فراوانی بستری مجدد بیماری‌های ایسکمیک قلبی را ۵۳ درصد گزارش کرده‌اند. در سال‌های آغازین قرن ۲۳ قرار داریم، قرنی که در آن، امید به زندگی برای بشر از مرز ۶۶ سالگی عبور کرده است. از سوی دیگر جمعیت جهان و کشور نیز به سرعت رو به پیری است. در سال ۲۰۰۶ تعداد کل سالمندان جهان از رقم ۶۸۷ میلیون و ۹۲۳ هزار نفر گذشت و پیش‌بینی می‌شود این تعداد در سال ۲۰۵۰ به رقم بالای ۱ میلیارد برسد. حدود ۵۴ درصد از سالمندان جهان در آسیا ساکن می‌باشند. در ایران بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰، جمعیت سالمندان بالای ۶۵ سال، ۵/۷ درصد جمعیت کل کشور بوده است که پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۱۴۱۰ به ۲۵ الی ۳۰ درصد افزایش می‌یابد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک مطالعه کارآزمایی بالینی است که روش نمونه‌گیری این مطالعه، انتخاب تصادفی و دسترسی آسان (Easy Access) با رعایت شرایط ورود و خروج مطالعه بود. اطلاعات مربوط به افراد نظیر سن، جنسیت و BMI و سابقه بیماری‌های زمینه‌ای (دیابت - فشارخون و هیپر لیپدیمی) توسط ابزار مطالعه و به منظور بررسی تأثیر به‌کارگیری فاز اول توانبخشی بر فراوانی بستری مجدد بیماران (بستری بیمار ۶ ماه پس از جراحی) با جراحی بای پس عروق کرونر بر روی تمام بیماران با بستری مجدد در سال ۹۸ و ۹۹ در بخش‌های قلب و عروق و ویژه بیمارستان شهید رجایی کرج که معیارهای ورود پژوهش یعنی تشخیص بستری مجدد (۶-۹ ماه پس از جراحی) ثبت شده در پرونده بیمار، تمایل به همکاری در پژوهش، سکونت در شهر کرج انجام خواهد شد. داده‌های این پژوهش از ۱۰۰ بیمار از طریق انجام مصاحبه با بیمار و خانواده وی و با استفاده از پرسشنامه قبل و بعد از اجرای فاز اول انجام شد.

یافته‌ها: میانگین سن سالمندان در گروه کنترل ۶۸/۳۲ و در گروه مداخله ۶۷/۳۶، ۶۸ درصد گروه مداخله درگیری ۳ رگ، میانگین بستری مجدد در گروه مداخله یک سال بعد از فاز اول ۱۶۶/۵۲ با انحراف معیار ۲۱/۳۰ بوده است و میانگین آن در گروه کنترل ۱۸۹/۳۲ با انحراف معیار ۲۱/۱۵ بوده است که میانگین بستری مجدد در گروه مداخله به طور معناداری کمتر از میانگین گروه کنترل است (۰/۰۰۱). بیشترین علل بستری مجدد بیماران در گروه کنترل، اختلالات روانشناختی، بیماری‌های زمینه‌ای و سندرم متابولیک بود.

نتیجه‌گیری: توانبخشی قلبی مداخله‌ای جامع و سازمان یافته است که به‌عنوان بخش اصلی پیشگیری ثانویه می‌تواند موجبات بهبودی جسمی و روانی بیماران جراحی قلب را فراهم سازد و همانطور که تحقیقات نشان داده است بیماران پس از عمل جراحی دچار عوارض و مشکلات ناشی از عمل شده که این عوارض هر چند کوچک هم که باشد به علت عدم آگاهی کافی و ترس از عوارض بعد از عمل در بیمار باعث می‌شود که این مشکلات بر کاهش کیفیت زندگی بیماران و مراجعه مکرر و بستری مجدد بیماران در مراکز آموزشی درمانی می‌گردد. مداخلات درمانی و توانبخشی باعث کاهش بستری مجدد و مورتالیتی بیماران شده و بار هزینه‌های بستری مجدد بیماران را در سیستم بهداشت و درمان کاهش خواهد داد.

کلمات کلیدی: CABG، قلب و عروق، فاز اول سالمندی.

psc-03940457

تأثیر خنده درمانی بر سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی سالمندان: مرور سیستماتیک

زهرا سوکی ۱، خدیجه شریفی ۲، زهرا تقریبی ۲

۱. دکتری بهداشت باروری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، اصفهان

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

مسئول نویسنده: خدیجه شریفی (sharifi81k@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: خنده درمانی یکی از درمان‌های طب مکمل، روانشناختی و غیر دارویی برای افزایش سطح سلامتی و تطابق فرد با بیماری است که از تکنیک حواس‌پرتهی استفاده می‌کند و به کاهش مشکلات سالمندان کمک می‌کند. پژوهش مروری حاضر با هدف بررسی تأثیر خنده درمانی بر سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه مرور سیستماتیک بر اساس سرچ مقالات انگلیسی و فارسی چاپ شده در بانک‌های اطلاعاتی، Scopus، PubMed، Science Direct، Web of Science و Google Scholar و پایگاه‌های داخلی شامل Scientific Information Database، Magiran و Iranmedex از سال ۲۰۰۰ تا ژانویه ۲۰۲۳ انجام شد. کلیدواژه‌های فارسی "خنده درمانی و سالمند" و در پایگاه‌های خارجی با عبارت‌های، elderly و laughter therapy و معادل‌های MeSH آن با همه ترکیبات احتمالی (استفاده از عملگرهای OR و AND) انجام شد. مقالات کمی، مقطعی، توصیفی و تجربی در مورد خنده درمانی در سالمندان توسط ۲ (در برخی موارد ۳) پژوهشگر مستقل استخراج گردید. در سرچ اولیه ۱۵۲ مقاله بدست آمد و در نهایت ۲۱ مقاله بر اساس معیارهای ورود انتخاب شد. برای ذخیره و جداسازی مقالات از نرم‌افزار End Note و برای نقد مقالات از ابزار STROBE و CONSORT استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های مطالعات متعدد خنده درمانی سبب تغییرات عمده و اساسی در ابعاد جسمانی، روحی/روانی و اجتماعی سلامت در سالمندان می‌شود. این تغییرات شامل، ابعاد جسمانی (بهبود سلامت عمومی، بهبود کیفیت خواب، مقاومت بدن در برابر درد، بهبود تهویه ریوی، کاهش قند خون، کاهش شدت درد و تعداد نواحی درد، کاهش علائم جسمی، کاهش قابل توجه فشار خون سیستمیک و ضربان قلب، کاهش هورمون‌های تنش، افزایش قابل توجه در غلظت سروتونین پلاسما)، ابعاد روحی/روانی (افزایش احساس خوشایند، رضایت از زندگی، امید به زندگی، کیفیت زندگی، شادکامی، امیدواری معنایی، شفقت به خود، رفاه و بهزیستی، اعتماد به نفس، کاهش اضطراب، استرس و افسردگی) و ابعاد اجتماعی (تقویت روابط اجتماعی و کاهش احساس تنهایی سالمندان) بوده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش، خنده درمانی می‌تواند به‌عنوان یک رویکرد مناسب برای کادر نظام سلامت در جهت ارتقای ابعاد مختلف سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و بهبود کیفیت زندگی سالمندان در نظر گرفته شود و می‌تواند توسط متخصصان مراقبت‌های بهداشتی که در بیمارستان‌ها، مراکز اجتماعی و سرای سالمندان کار می‌کنند به‌عنوان یک روش مکمل درمان غیر دارویی، ساده و ارزان بکار گرفته شود.

کلمات کلیدی: سالمندان، سلامت جسمی، سلامت روانی، سلامت اجتماعی.

امورات جنسی در زنان یائسه سالمند: مرور سیستماتیک

زهرا سوکی^۱، خدیجه شریفی^۲، زهرا تقریبی^۲

۱. دکتری بهداشت باروری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، اصفهان

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان

نویسنده مسئول: زهرا سوکی (z.sooki@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: با توجه به افزایش امید به زندگی و رشد فزاینده جمعیت زنان یائسه سالخورده، مسائل متعدد مرتبط با یائسگی از دیدگاه بهداشتی حائز اهمیت است. یکی از شایع‌ترین مشکلات زنان در سنین یائسگی، تغییر در عملکرد جنسی می‌باشد که کیفیت زندگی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. پژوهش مروری حاضر با هدف ارزیابی امورات جنسی (عملکرد، رضایت و اختلالات) در زنان سالمند یائسه انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه مرور سیستماتیک بر اساس سرچ مقالات انگلیسی و فارسی چاپ شده در بانک‌های اطلاعاتی، Scopus، PubMed، Web Of Science، Science Direct و Google Scholar و پایگاه‌های داخلی شامل Scientific Information Database، Iranmedex و Magiran از سال ۲۰۰۰ تا ژانویه ۲۰۲۳ انجام شد. کلیدواژه‌های فارسی "زن، یائسگی، امورات جنسی، سالمند" و در پایگاه‌های خارجی با عبارت‌های، Women، Menopause، Elderly، Sexual Issue/Affairs و معادل‌های MeSH آن با همه ترکیبات احتمالی (استفاده از عملگرهای OR و AND) انجام شد. مقالات کمی، مقطعی و توصیفی در مورد مسائل جنسی زنان یائسه توسط ۲ (در برخی موارد ۳) پژوهشگر مستقل استخراج گردید. در سرچ اولیه ۳۱۹ مقاله بدست آمد و در نهایت ۲۸ مقاله بر اساس معیارهای ورود انتخاب شد. برای ذخیره و جداسازی مقالات از نرم‌افزار End Note و برای نقد مقالات از ابزار STROBE استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های مطالعات متعدد اکثر زنان یائسه سالمند رضایت و عملکرد جنسی نامطلوب داشته و درصد قابل توجهی از این گروه در سنین سالمندی اختلالات عملکرد جنسی اثرگذار بر کیفیت زندگی را تجربه کرده بودند. عواملی چون افزایش دفعات ازدواج همسر، کاهش رضایتمندی از ازدواج، مشکلات سایکولوژیک و روانشناختی، کمبود دانش جنسی، حضور عوامل استرس‌زا در حوزه‌های مختلف زندگی، سبک زندگی نادرست، برخی ویژگی‌های فردی و اجتماعی نظیر سطح تحصیلات و ارتباط صمیمی با همسر، مصرف مدیریت نشده برخی داروها، عوارض بیماری‌های مزمن، رژیم غذایی و ورزش با امورات جنسی به‌ویژه اختلالات جنسی ارتباط تنگاتنگ داشته است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش و وضعیت نامطلوب رضایت، اختلالات و عملکرد جنسی در زنان سالمند یائسه برنامه‌ریزی در سطح کلان نظام سلامت برای رفاه اجتماعی - روانی و استفاده از روش‌های مؤثر آموزشی، به منظور ارتقای کیفیت زندگی جنسی و سلامت این گروه پیشنهاد می‌شود. مشکلات جنسی در میان زنان سالمند پیامد اجتناب‌ناپذیر پیری نیست، بلکه پاسخی به حضور عوامل استرس‌زا در حوزه‌های مختلف زندگی است. این تأثیر تا حدی در زنان سالمند نسبت به سلامت جسمانی آن‌ها بیشتر از مردان صادق است. کادر نظام سلامت که در حال درمان زنان سالمند دارای مشکلات جنسی هستند، نه تنها سلامت جسمانی بلکه سلامت روانی اجتماعی و رضایت از رابطه صمیمی افراد را نیز باید در نظر بگیرند. مدیریت بهینه یائسگی مستلزم تخصص یک تیم بهداشتی چند رشته‌ای است که هر کدام مجهز به مهارت‌های مختلف لازم برای برخورداری بیمار از کیفیت مطلوب زندگی هستند. یک رویکرد جامع برای مدیریت امورات جنسی در زنان سالمند یائسه مورد نیاز است.

کلمات کلیدی: زنان یائسه، یائسگی، سالمندی، امورات جنسی.

psc-04100451

بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر علائم بالینی سالمندان مبتلا به آلزایمر

دیبا نیکخواه دشتی زاده ۱، فائزه فخری ۱، محسن یغمایی ۱

۱. کمیته تحقیقات پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: محسن یغمایی (mohsenyaghmaei77@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: امروزه افزایش سن جمعیت و شیوع سالمندی به‌عنوان یک دغدغه جهانی مطرح می‌شود. کشورهای در حال توسعه از جمله ایران، سهم عمده‌ای از این رشد نگران‌کننده را به خود اختصاص می‌دهند. در دوره سالمندی بیماری‌های گوناگونی بروز می‌کند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها دمانس می‌باشد. شایع‌ترین نوع دمانس، آلزایمر است. از جمله علائم این بیماری نوروژنراتیو پیش‌رونده می‌توان به کاهش عملکرد شناختی، مشکلات مربوط به حافظه، اختلالات روانی رفتاری، اضطراب، بی‌قراری، پرخاشگری و بی‌تفاوتی اشاره کرد. تاکنون درمان قطعی برای این بیماری مطرح نشده است. صرفاً داروهایی به‌منظور تخفیف علائم در این افراد به‌کاربرده شده‌اند که علاوه بر ایجاد عوارضی مثل سرگیجه، تهوع و خستگی، فاقد کارایی بالقوه به‌ویژه در تظاهرات غیرشناختی بوده‌اند. بنابراین مداخلات غیر دارویی، مانند روان‌درمانی و رفتاردرمانی به‌عنوان خط اول مراقبت از سالمندان مبتلابه آلزایمر در نظر گرفته می‌شوند. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر موسیقی درمانی به‌عنوان یکی از مداخلات غیر دارویی بر علائم بالینی سالمندان مبتلا به آلزایمر می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری سیستماتیک، مقالات فارسی و انگلیسی در پایگاه‌های جستجو PubMed، Google Scholar و scopus، با استفاده از کلمات کلیدی سالمندی، دمانس، آلزایمر و موسیقی‌درمانی به هر دو زبان فارسی و انگلیسی از سال ۲۰۱۴ به بعد جستجو شد که از ۷۸ مقاله به دست آمده ۴۳ مقاله در راستای مطالعه بودند که مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و نتایج آن‌ها استخراج شد.

یافته‌ها: روش‌های متنوعی جهت تعدیل علائم بالینی افراد سالمند مبتلابه آلزایمر از طریق موسیقی به کار گرفته شده‌اند. از جمله این روش‌ها می‌توان به اشکال مختلف موسیقی‌درمانی مانند گوش‌دادن، هم‌خوانی با موسیقی، نواختن و یا فعالیت بدنی همراه موسیقی اشاره کرد. موسیقی‌درمانی با مکانیسم‌های نوروژنر، تحریک ترشح دوپامین و اعمال تأثیرات مثبت بر سیستم ایمنی موجب کاهش اضطراب، افسردگی، بی‌قراری و تعدیل علائم روانی رفتاری و کنترل هیجانات احساسی شده است. همچنین موسیقی با تحریک عصبی حسی، تقویت حافظه اپیزودیک و بهبود مهارت کلامی را به‌دنبال داشته و انجام مداخلات به‌صورت گروهی نیز، منجر به تسهیل روابط اجتماعی شده است.

نتیجه‌گیری: نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان داد که موسیقی درمانی تأثیر بسزایی در تعدیل علائم بالینی سالمندان مبتلابه آلزایمر داشته است. همچنین روند پیشرفت بیماری را کند کرده و بروز نشانه‌های آن را به تعویق می‌اندازد که همین امر موجب کاهش هزینه‌های تحمیل شده به سیستم بهداشتی درمانی کشور و کاهش بارکاری ارائه‌دهندگان مراقبت‌های مربوط به سالمندان می‌شود.

کلمات کلیدی: سالمندی، دمانس، آلزایمر، موسیقی‌درمانی.

psc-04310486

ارتقا کیفیت زندگی و بازتوانی سالمندان سرطانی شهر سمنان

کیانا غفاری نژاد ۱

۱. دانشجوی کارشناسی، پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی بم

نویسنده مسئول: کیانا غفاری نژاد (ghaffarinejad.amin@gmail.com)

چکیده

در این تحقیق سعی بر آن شده است تا به بررسی عوامل مؤثر در سرای سالمندان بر تأمین نیازهای جسمی و روحی عاطفی سالمندان و به‌ویژه احساس امید و رضایت آن‌ها پرداخته شود. از جمله اهداف این پژوهش می‌توان اینگونه اشاره کرد:

۱- یافتن راه‌کارهایی برای پیشگیری از شیوع افسردگی در بین سالمندان ساکن در سرای سالمندان. ۲- ایجاد انگیزه به ادامه‌ی زندگی در بین سالمندان. ۳- بهره‌گیری از عوامل روانشناختی در برانگیختن احساس خشنودی و امید به زندگی. فرضیاتی که در این پژوهش مطرح است عبارتند از: ۱- سلامت جسمانی در حفظ امید و ایجاد انگیزه در زندگی نقش مؤثری دارد. ۲- سالمندان با ایجاد فضایی که دارای حس تعلق برای سالمندان است می‌تواند تأمین‌کننده سلامت روانی در مددجویان باشد. ۳- امکان اشتغال در میان سالمندان در ایجاد انگیزه مؤثر است.

زمینه و هدف: مشکلات فراوانی در تمامی ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی، اقتصادی و خانوادگی برای سالمندان در اثر ابتلا به سرطان می‌تواند ایجاد شود. این مطالعه به منظور تعیین نیازهای مراقبتی حمایتی سالمندان مبتلا به سرطان انجام شد.

کلمات کلیدی: سالمندی، سرطان، نیاز سالمند، مراقبت سلامتی.

psc-04330491

چالش‌ها و راهکارهای ارائه خدمات کاردرمانی در درمان‌های حمایتی در سالمندان مقیم آسایشگاه

درسا حامدی ۱، میمنت اکبری ۱، نسیبه نوری ممبینی ۲

۱. دانشجوی دکتری تخصصی کاردرمانی، گروه آموزشی کاردرمانی، دانشکده علوم توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۲. مرکز تحقیقات توانبخشی عضلانی اسکلتی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز.

نویسنده مسئول: درسا حامدی (d.hamedi.ot@gmail.com)

چکیده

مقدمه: کاردرمانی کمک می‌کند که دریافت‌کنندگان مراقبت‌های آسایشگاهی قبل از مرگ، با کرامت زندگی کنند. در آمریکا بیش از ۸۵ درصد سالمندان مراکز آسایشگاهی نیازمند دریافت درمان‌های حمایتی برای حداقل یکی از وظایف روزمره زندگی خود هستند، درحالی‌که ۱۰ درصد سالمندان این خدمات را دریافت می‌کنند که نشان‌دهنده چالش و کمبود در این زمینه است. بنابراین هدف این مطالعه، مروری بر چالش‌ها و راهکارهای ارائه خدمات کاردرمانی در درمان‌های حمایتی در سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری با استفاده از کلیدواژه‌های Supportive Care, Services Occupational Therapy, Older Adult, Hospice Care, Palliative Care در پایگاه اطلاعاتی PubMed, Science direct, Cochrane, OT seeker و Google Scholar از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ جستجو انجام شد. تعداد ۱۴ مقاله بدست آمد که ۱۱ مقاله، متن کامل آن در دسترس بود و مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج مطالعاتی از سراسر جهان نشان می‌دهد که آموزش و دانش ناکافی، درک نامناسب دانشجویان کاردرمانی، کاردرمانگران و سایر متخصصان حوزه سالمندان مثل پزشکان و پیراپزشکان از پتانسیل و نقش کاردرمانی در مراقبت‌های تسکینی سالمندان، از جمله چالش‌های ارائه مراقبت تسکینی توسط کاردرمانگران می‌باشد. علاوه بر آن بودجه ناکافی برای کاردرمانی مؤثر و به موقع در حوزه مراقبت حمایتی سالمندان و تحقیقات محدود در مورد نقش کاردرمانی در مراقبت‌های تسکینی سالمندان از دیگر چالش‌ها می‌باشند. برای رفع این چالش‌ها نیاز به آموزش مستمر و افزایش آگاهی درباره نقش کاردرمانی در زمینه مراقبت‌های حمایتی سالمندان، آموزش بیشتر در مقاطع کارشناسی و بالاتر و اضافه شدن این مورد به کوریکولوم کاردرمانی و افزایش پرسنل کاردرمانی در مراکز مراقبت تسکینی سالمندان مقیم آسایشگاه می‌باشد.

نتیجه‌گیری: نتایج این مرور نشان می‌دهد که با وجود اهمیت و لزوم ارائه خدمات کاردرمانی در حوزه مراقبت حمایتی و تسکینی سالمندان، این حوزه هنوز برای کاردرمانگران و سایر حرف مراقبتی شناخته شده نیست و نیاز به آموزش و پژوهش بیشتر در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، سالمندان، خدمات کاردرمانی، چالش‌ها و راهکارها.

بررسی تأثیر روش رفلکسولوژی در مراقبت تسکینی از سالمندان: یک مرور سیستماتیک

اکبر زارع کاسب ۱، ثمین بخشعلی زاده رشتی ۱، محمد جواد غضنفری ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ساری، مازندران

نویسنده مسئول: ثمین بخشعلی زاده رشتی (Samin.rashti78@gmail.com)

چکیده

مقدمه: امروزه سالمندان با وجود افزایش بار بیماری‌های مزمن، ضعف، تغییر در عملکرد شناختی و سایر مشکلات مربوط به سلامتی، نیازمند مراقبت بهداشتی ویژه‌ای هستند. رفلکسولوژی نوعی مراقبت تسکینی از نوع لمس درمانی می‌باشد که با وارد نمودن فشار ملایم توسط فردی متخصص بر روی نقاط خاصی از دست و پا، منجر به بروز تأثیرات مختلفی بر اندام‌ها و غدد بدن می‌شود. هدف مطالعه حاضر مروری سیستماتیک بر تأثیر روش رفلکسولوژی در مراقبت تسکینی از سالمندان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: جستجو در پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی همچون PubMed، Scopus، SID و Google Scholar با کلیدواژه‌های Geriatrics، Palliative Care، Reflexology و Touch Therapy از ابتدا تا به امروز صورت گرفت. معیار ورود به مطالعه شامل انواع مطالعات از نوع توصیفی و کارآزمایی‌های تصادفی‌سازی شده (RCTs) بودند که به بررسی اثرات رفلکسولوژی به‌عنوان یک مراقبت تسکینی پرداختند و افراد شرکت‌کننده در این مطالعات شامل افرادی که در یک محیط مراقبت تسکینی مثل آسایشگاه‌ها سکونت داشتند یا افراد با یک بیماری پیشرفته که با هدف تسکینی تحت درمان قرار گرفتند، بودند. مطالعات با شرکت‌کنندگان زیر ۱۸ سال، از مطالعه حاضر خارج شدند.

یافته‌ها: نتیجه‌ی جستجو ۱۵۲ مقاله بود که در نهایت ۵ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. در مطالعات مختلف بررسی شده، رفلکسولوژی به‌عنوان نوعی مراقبت تسکینی، اثراتی نظیر کمک به بهبود دردهای مزمن (۴ مورد)، کاهش خستگی (۴ مورد)، افسردگی (۴ مورد)، خواب نامنظم (۳ مورد)، تنگی نفس (۳ مورد)، خشکی دهان (۲ مورد)، فقدان اشتها (۲ مورد) و مشکلات شناختی (۱ مورد) از آن استنباط شده است.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه می‌تواند جهت کمک به بهبود اجرای مراقبت‌های تسکینی در سالمندان در مراکز مراقبت از سالمند از جمله آسایشگاه‌ها و بیمارستان‌ها بکار رود.

کلمات کلیدی: Geriatrics، palliative care، reflexology، touch therapy

psc-04640570

بررسی ابزارهای سنجش وضعیت سبک زندگی سالمندان ایرانی: یک مرور نظام‌مند

ناصر جوادی ۱

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: ناصر جوادی (nasnurse90@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سبک زندگی از موضوعات مهم در سلامت افراد و بخصوص سالمندان است. شناخت سبک زندگی سالمندان قبل از مداخلات اصلاح سبک زندگی امری ضروری است. در ایران از ابزارهای مختلف جهت سنجش سبک زندگی سالمندان استفاده می‌شود. هدف این پژوهش بررسی ابزارهای سنجش وضعیت سبک زندگی سالمندان ایرانی است.

مواد و روش‌ها: در این مرور نظام‌مند پژوهش‌هایی با موضوع ابزارهای سنجش سبک زندگی سالمندان ایرانی طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ میلادی جستجو شد. کلیدواژه‌های بکار رفته شامل طراحی، ترجمه، ابزار، پرسشنامه، سبک زندگی و ایران بود که به‌صورت ترکیبی و به زبان‌های فارسی و انگلیسی در پایگاه‌های داده شامل PubMed، Scopus، ScienceDirect، Web of Sciences و SID با راهبرد مشخص به هر پایگاه جستجو شد. در مجموع تعداد ۲۰۸۲ مقاله بدست آمد که در نهایت ۱۱ مقاله در این مطالعه انتخاب و تحلیل شد.

یافته‌ها: از مقالات منتخب ۲ مقاله به زبان فارسی و ۹ مقاله به زبان انگلیسی منتشر شده بود. همچنین ۴ مقاله طراحی ابزار و در ۷ مقاله ترجمه ابزار برای استفاده سالمندان ایرانی صورت گرفته بود. ابزارهای طراحی شده شامل پرسشنامه سنجش سبک زندگی سالمندان، پرسشنامه سبک زندگی سالمندان ایران برای گیرندگان خدمات در منزل، توسعه پرسشنامه سبک زندگی سالم برای سالمندان و توسعه پرسشنامه رفتار سلامت سالمندان ایرانی است. ابزارهای ترجمه شده نیز شامل پرسشنامه تجربیات طول زندگی، مقیاس فعالیت فیزیکی سالمندان، ابزار خود مراقبتی برای سالمندان مبتلا به فشار خون بالا، ابزار سبک زندگی سالم دو، مقیاس سالمندی مردان و ابزار ارزیابی مختصر تغذیه‌ای سالمندان بود.

نتیجه‌گیری: انتخاب یک و یا حتی چند مورد از میان ابزارهای بومی و ترجمه شده‌ی موجود امری دشوار است. پرسشنامه بومی با عنوان توسعه و روانسنجی سبک زندگی سالم در بین سالمندان ایرانی و پرسشنامه سبک زندگی سالم در بین سالمندان ایرانی گیرنده خدمات درمانی در منزل از جامع‌ترین پرسشنامه‌های موجود است. پژوهش‌های بیشتر برای طراحی ابزارهای بومی با هدف بررسی ابعاد سبک زندگی افراد مبتلا به بیماری‌هایی با مرگ و میر و ناتوانی بالا مثل بیماری‌های قلبی عروقی، دیابت، سرطان و بیماری‌های تنفسی برای سالمندان ایرانی پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: طراحی، ترجمه، ابزار، پرسشنامه، سبک زندگی، ایران.

psc-04650586

اثرات مداخله موسیقی بر کیفیت خواب افراد مسن: مروری سیستماتیک و متاآنالیز

غزاله قاسم زاده ۱

۱. دانشجو کارشناسی ارشد پرستاری سالمندان کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: غزاله قاسم زاده (ghazale.kaums1401@gmail.com)

چکیده

مقدمه: خواب برای سلامت روحی و جسمی ضروری می‌باشد. کمبود خواب بر روی توانایی‌های انسان از جمله شناخت، احساسات و تنظیم رفتار تأثیر منفی دارد. درصد زیادی از سالمندان خواب غیر طبیعی دارند اضطراب، افسردگی، زوال عقل، فشار خون، اختلالات ایمنی و بیماری‌های قلب و عروقی می‌تواند همراه کمبود خواب وجود داشته باشد. آموزه از درمان‌های دارویی برای اصلاح وضعیت خواب سالمندان استفاده می‌شود اما این مداخلات دارویی تنها برای زمان کوتاهی مؤثر بوده و تحمل و وابستگی و حتی عوارض و مرگ برای شخص به همراه داشته باشد. امروزه از طب فشاری، نوردرمانی، یوگا و موسیقی جهت درمان مشکلات خواب استفاده می‌شود. موسیقی می‌تواند بر روی سیستم عصبی مغز، مانند سیستم لیمبیک تأثیر بگذارد. همچنین موسیقی ارتباط نزدیکی با پاسخ‌های فیزیولوژیکی و روانی دارد و بر فعالیت سیستم عصبی خود مختار و غدد درون‌ریز تأثیر می‌گذارد.

روش کار: به طور سیستماتیک از ترکیب کلمات (Music or Song or Songs or Melody or Melodies) و (Aged or Senior) (Sleep or Sleeping or Dreams or Dorm or Rem or Slumber) از پایگاه‌های اطلاعاتی Embase، PubMed، Web Of Science، مطالعات با توجه معیارهای ورود و خروج انتخاب شدند. مجموعاً ۲۳۴۶ مطالعه در ابتدا از پایگاه‌های اطلاعاتی بازیابی شد. ۲۹۸ مطالعه در نتیجه سوابق تکراری حذف شدند و ۲۰۴۸ مطالعه با عنوان و چکیده غربالگری شدند سپس ۱۹۹۶ مطالعه از طریق غربالگری حذف شدند و ۵۲ مطالعه از نظر واجد شرایط بودن مورد ارزیابی قرار گرفتند. ۴۳ مطالعه به دلیل طراحی مطالعه، شرکت‌کنندگان، نوع مداخله و پیامدهای خواب حذف شدند. در نهایت مطالعه دارای معیارهای واجد شرایط بودن در بررسی سیستماتیک ۳ مطالعه در تجزیه و تحلیل و ۶ مطالعه در متا آنالیز گنجانده شد.

یافته‌ها: این مطالعه مروری نشان داد که مداخلات موسیقی ممکن است تأثیر مثبتی بر کیفیت خواب داشته باشد فقط در یک مطالعه عوارض جانبی مورد ارزیابی قرار گرفته شده بود که ناراحتی صفر گزارش شده بود.

نتیجه‌گیری: مطالعات نشان داده‌اند که مداخلات موسیقی ممکن است به‌عنوان یک مداخله مؤثر برای بهبود کیفیت خواب افراد مسن توصیه شود. با این حال، این نتایج باید با کیفیت بالا، حجم نمونه بزرگ، محتوای مداخلات یکپارچه و اندازه‌گیری‌های ترکیبی در آینده مورد نیاز است.

کلمات کلیدی: مداخلات موسیقی، کیفیت خواب، متاآنالیز، بزرگسالان مسن.

psc-04440517

توانبخشی مجازی در تعویض مفصل لگن و زانو در سالمندان

مهناز عباسی لعل آبادی ۱، فرزانه تقئی ۲

۱. کارشناسی ارشد، گروه روان پرستاری و دانشکده پرستاری ارتش، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران.
۲. کارشناسی ارشد، گروه پرستاری کودکان و دانشکده پرستاری ارتش، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران
نویسنده مسئول: فرزانه تقئی (ftaghaee@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از بیماری‌های شایع سالمندان استئوآرتریت می‌باشد. مفصل هیپ و زانو از شایع‌ترین مفاصلی هستند که در سالمندان دچار استئوآرتریت تعویض می‌شود. آرتروپلاستی مفصل یکی از درمان‌های این بیماران است. توانبخشی قبل و بعد از آرتروپلاستی می‌تواند به بازتوانی سالمند کمک کند. امروزه از آموزش مجازی برای این بیماران به خوبی بهره گرفته می‌شود. این مطالعه مروری بر تأثیر توانبخشی مجازی در تعویض مفصل لگن و زانو در سالمندان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر مروری است که با جستجو در پایگاه‌های معتبر Science Direct, Pubmed, Google Scholar در بازه زمانی ۲۰۲۳-۲۰۱۸ با کلمات کلیدی ذکر شده انجام شده است.

یافته‌ها: بررسی مطالعات متعدد نشان داد آموزش مجازی توانبخشی در بیماران تعویض مفصل زانو روشی مؤثر است. برنامه توانبخشی مجازی قدرت عضلانی، دامنه حرکتی و نتایج عملکردی را قبل از تعویض مفصل زانو بهبود بخشیده و به بهبود عملکرد بهتر بعد از عمل کمک کرده است. برنامه‌های توانبخشی از راه دور را می‌توان به بیماران تعویض کامل لگن در خانه‌هایشان، با استفاده از فناوری‌های در دسترس ارائه کرد و در عین حال سطوح بالایی از رضایت را حفظ کرد. با وجود اینکه در برخی مطالعات آموزش توانبخشی مجازی نسبت به آموزش سنتی برتری نداشت، اما این نوع آموزش حس بهتری برای بیماران به ارمغان آورد.

نتیجه‌گیری: آموزش مجازی بر روی کاهش هزینه‌ها و زمان درمان تأثیرگذار است. امروزه از این نوع آموزش برای بازتوانی در سالمندان به خوبی بهره گرفته می‌شود، بنابراین توصیه می‌شود که از این نوع آموزش در جهت بازتوانی سالمندان استفاده شود. البته انجام این کار نیازمند بسترسازی مناسب توسط مسئولین می‌باشد.

کلمات کلیدی: توانبخشی، فضای مجازی، تعویض مفصل لگن، تعویض مفصل ران، سالمندان.

طراحی و اعتباریابی برنامه مراقبتی برای زنان مبتلا به اختلالات کف لگن با استفاده از مدل

منطقی

زهرا هادی زاده طلاساژ ۱، طلعت خدیوزاده ۲، حسین ابراهیمی پور ۳، نیره خادم ۴

۱. استادیار بهداشت باروری، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲. دانشیار، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۳. استاد، مدیریت خدمات بهداشتی، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۴. استاد، گروه زنان و زایمان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده مسئول: زهرا هادی زاده طلاساژ (hadizadehz@mums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: اختلالات کف لگن وضعیتی مزمن است که فرد را مدت زیادی درگیر می‌نماید و برنامه‌ای طولانی‌مدت برای مراقبت که بتواند کیفیت زندگی آن‌ها را ارتقا دهد، ایجاد می‌کند. طراحی برنامه‌های مناسبی که بتواند پاسخگوی نیازهای واقعی زنان مبتلا با توجه به خصوصیات فرهنگی و اجتماعی آن‌ها باشد، بسیار مؤثر می‌باشد. از این‌رو هدف از مطالعه‌ی حاضر طراحی و اعتباریابی برنامه مراقبتی برای زنان مبتلا به اختلالات کف لگن با استفاده از مدل منطقی است.

مواد و روش‌ها: داده‌های تولید شده از طریق یک مطالعه گردند تئوری برای طراحی برنامه‌ی مراقبتی برای زنان مبتلا به اختلالات کف لگن بر اساس مدل منطقی استفاده شد. طی نمونه‌گیری هدفمند و نظری ۳۸ فرد مبتلا و متخصص در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ وارد شدند و داده‌ها از طریق مصاحبه‌ای نیمه‌ساختاریافته جهت شناسایی مشکلات، تعریف ورودی‌ها، فعالیت‌ها، خروجی‌ها دستاوردها و پیامد جمع آوری شد. در مطالعه‌ی حاضر نیز جهت تحلیل ذی‌نفعان از ماتریس علاقه_ قدرت استفاده شد. اعتباریابی برنامه با استفاده از تکنیک گروه اسمی با مشارکت یازده نفر از متخصصان مربوطه انجام شد.

یافته‌ها: در برنامه‌ی مراقبتی طراحی شده پنج حوزه «زیرساخت»، «تجهیزات»، «تسهیلات»، «نیروی انسانی» و «هزینه‌های مالی» در ورودی‌ها طبقه‌بندی شدند. فعالیت آموزشی (مختص بیمار و پرسنل)، فعالیت مشاوره‌ای، ویزیت و تشخیص، درمان و ارزیابی در زیردسته فعالیت‌ها طبقه‌بندی شدند. نسبت خدمات استفاده شده در خروجی و درصد تغییرات در دستاورد قرار گرفتند. ارتقای سلامت جسمی، روانی، جنسی، اجتماعی و معنوی زنان مبتلا به اختلالات کف لگن پیامد برنامه بود. تکنیک گروه اسمی جهت اعتباریابی در شش مرحله شروع جلسه، نگارش انفرادی در حالت سکوت، ثبت ایده‌های گروه به‌صورت چرخشی، بحث متوالی، رأی‌گیری برای انتخاب مهم‌ترین ایده‌ها، بحث در مورد ایده‌های انتخاب شده انجام شد. در نهایت با اعمال نظرات، برنامه به‌صورت نهایی نگارش شد.

نتیجه‌گیری: ادغام هم‌زمان روش گروه اسمی و مدل منطقی موجب شد تا طراحی برنامه جامع و کامل باشد. برنامه مراقبتی طراحی شده به‌عنوان یک برنامه کل‌نگر می‌تواند به‌جای برنامه‌های موجود اجرا شود. استفاده از این برنامه مبتنی بر شواهد می‌تواند به کاهش بار عوارض بیماری در سراسر جهان کمک کند.

کلمات کلیدی: برنامه مراقبتی، اختلالات کف لگن، مدل منطقی.

psc-03020377

بیان یک تجربه: مرکز دانشگاهی مراقبت روزانه سالمندان (مراقبت، آموزش و پژوهش)

تهمینه صالحی^۱، راضیه سادات حسینی^۱، احمد مهدی زاده^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی ایران تهران، ایران

نویسنده مسئول: تهمینه صالحی (Salehi.t@iums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: افزایش جمعیت سالمندان یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی برای جوامع مدرن در سده بیست و یکم است. تجربه مراکز مراقبت و نگهداری روزانه سالمندان این فرصت را فراهم آورده است که سالمندان بتوانند در محل زندگی خود و با حفظ کرامت انسانی زندگی نمایند و در عین حال خانواده‌ها فرصتی برای انجام امور، شغل، استراحت و ... داشته باشند.

مواد و روش‌ها: طراحی مرکز دانشگاهی مراقبت روزانه سالمندان از ابتدای سال ۱۴۰۱ در دانشکده پرستاری مامایی علوم پزشکی ایران توسط گروه پرستاری سلامت جامعه، که پرستاری سالمندی یکی از رشته‌های آن است، آغاز شد. جذب خیرین برای ساخت و تجهیز مرکز انجام شد. مجوز مرکز، بجای مراکز معمول که از سازمان بهزیستی است از وزارت بهداشت و درمان درخواست شده است. این مرکز در راستای پاسخگویی اجتماعی در حال راه‌اندازی است.

یافته‌ها: راه‌اندازی این مرکز دو هدف اصلی و دو هدف فرعی را دنبال می‌کند. اهداف اصلی: ۱- ایجاد فرصت برای سالمند جهت خروج از خانه، دریافت محرک‌های ذهنی و اجتماعی، توانبخشی جسمی و روانی، سرگرمی، دریافت مراقبت، آموزش و انجام معاینات روتین دوره‌ای. ۲- ایجاد فرصت برای مراقبان خانگی جهت کار، رسیدگی به نیازهای شخصی و استراحت. اهداف فرعی: ۱- ایجاد فیلد آموزشی مناسب برای دانشجویان کارشناسی پرستاری، کارشناسی ارشد پرستاری توانبخشی، پرستاری سالمندی و روان‌پرستاری. ۲- انجام پژوهش‌های کاربردی در جهت بهبود کیفیت زندگی سالمندان.

نتیجه‌گیری: مراقبت روزانه بزرگسالان یک موقعیت برد/ برد برای همه اعضای خانواده است و هدف آن هم سالمند و هم اعضای خانواده که مسئولیت مراقبت را به عهده دارند، را در بر می‌گیرد. به علاوه فیلد مناسب آموزشی پژوهشی نیز برای دانشجویان فراهم کرده و آموزش و پژوهش پاسخگو را نهادینه می‌کند.

کلمات کلیدی: مرکز روزانه، مراقبت سالمندی، آموزش، پژوهش، Day center، Elderly care، Education، Research.

psc-04500565

The Effect Social Isolation on the Quality of Life of Elderly in the Period of Covid-19

Mahsa khosravi¹

1. Master`s student of Tehran Azad University of Research Sciences,
Corresponding author: Mahsa khosravi (m.kkhosravi 75@gmail.com)

Abstract

Introduction and goal: The covid-19 which was declared as an epidemic by the world health organization (WHO) on march 11,2020 caused great concern all over the world.in this pandemic disease, older people are at higher risk.therefore health strategies such as quarantine and social distancing are important in the elderly to prevent the spread of coronavirus. However with limited contact with other people can lead to the loss of social support,which is especially important for older people. Also social isolation may result in loneliness, which is a factor significantly associated with depression in the elderly. Loneliness is a strong risk factor for the development of number of health conditions, such as coronary heart disease and stroke and increased risk in mortality. These situations have been shown to predict worse disease outcomes and quality of life in older populations. The aim of this review study is to evaluate the social isolation loneliness and quality of life of elderly individuals during the covid-19 pandemic and to map suggestions to reveal and improve the current situation.

Materials and ways: during this review of articles related to the keywords of social isolation, quality of life, elderly from foreign databases: Google Scholar, PubMed, proquest, after reviewing the articles during the years2021 to2023, 18 related articles were analyzed and categorized.

Results: The findings show that older adults experience social isolation in connection with the restrictions during the pandemic, and that their degree of loneliness and quality of life are negatively effected. Study have shown that teaching the elderly to use today communication technology (video calls with their children), exercise at home and improve their nutritional status can be effective in reducing the complications of the quarantine period and improving the quality of life of the elderly.

Keywords: social isolation .elderly .quality of life

psc-01070207

The Effect of Rehabilitation on Depression in Elderly Patients undergoing Hemodialysis Treatment

Mina moradi¹, ***Zeinab sadat Moosavifard***², ***Elahe Shahbazi***³

1. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran

2. Faculty, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran

3. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran

Corresponding Author: Mina Moradi (Minamoradi2427@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Hemodialysis is a stressful process and one of the life events is known to cause depression in elderly hemodialysis patients. The present study was conducted with the aim of the effect of rehabilitation on depression in elderly patients undergoing hemodialysis treatment in Shiraz.

Material and Methods: This research is a semi-experimental study with before and after method, which was conducted on all elderly people (14 people) under hemodialysis who referred to Shiraz Dialysis Center in 1400. The rehabilitation program was implemented for 6 weeks with the participation of experts in the fields of nursing, physiotherapy, and clinical psychology. The data collection tool was the Beck Depression Questionnaire, which was completed before and after the rehabilitation program by the researcher's assistant during the interview with the patients. Then the data was analyzed using spss20 software and descriptive statistics tests, paired t-test, one-way analysis of variance.

Result: The average age of the patients was 56.8 ± 11.1 years, 61% were male and 97.1% were married. 41% of the patients were illiterate and 71.1% were unemployed. The average duration of dialysis in these patients was 1 ± 1.1 years. Data analysis showed a significant difference between the average depression score before rehabilitation (26.1 ± 1.3) and after rehabilitation (11.5 ± 1.1). In the comparative analysis of depression index in hemodialysis patients by individual characteristics and duration of dialysis, the results showed that there is a significant difference in the average level of depression according to age, sex, marital status, education level and duration of dialysis in the studied patients. It was not possible, but the level of depression in working patients was significantly lower than that of non-working patients, and based on the independent t-test, this difference was statistically significant.

Conclusion: With the implementation of rehabilitation, a significant difference was made in the depression of hemodialysis patients, so that the implementation of rehabilitation is associated with the improvement of the living conditions of hemodialysis patients, therefore, it is suggested that rehabilitation programs be implemented with the participation of experts from different fields of nursing, physiotherapy and clinical psychology in hemodialysis centers. Also, in the next researches, the impact of new energy programs on the number of times of hemodialysis, blood indicators, mental health and patient satisfaction should be studied.

Keywords: Old aging .Rehabilitation .depression .hemodialysis .nursing.

psc-01350269

Effect of Sedative Music on Improving Sleep Quality in Older Adults: A Review Study

Fatemeh Bagheri¹, ***Mohammadreza Zarei***²

1. Department of Surgical Technology, Faculty of Nursing and Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. Autoimmune Diseases Research Center, Kashan University of Medical Science, Kashan, Iran

Corresponding Author: Mohammadreza Zarei (mohammad.zarei3113@gmail.com)

Abstract

Introduction: Sleep disorders are common problems in older adults due to age-related changes in circadian regulation and sleep architecture. Listening to sedative music may be an effective way for sleep quality in older adults. This study aimed to evaluate the effect of sedative music on improving sleep quality in older adults.

Material and Methods: A literature search of research articles was conducted in PubMed and Google Scholar with the following key terms: "sedative music", "sleep improvement", "sleep disorder", "older adults" and older people. 170 cross-sectional articles published from 2005 to 2022 were found and reviewed based on the title and abstract, and only 25 cross-sectional articles were included in this review. Finally, the positive effect of sedative music on the sleep quality of older adults was discussed.

Result: The results showed listening to music effectively enhances sleep quality in older adults aged 60 years or older. Listening to music for a period longer than 4 weeks was more effective at enhancing sleep quality in older adults than listening to music for less than 4 weeks. Listening to sedative music provides a significantly higher improvement in sleep quality in older adults than listening to rhythm-centered music (e.g. rap music). According to psychophysiological opinions, listening to sedative music can enhance sleep by regulating sympathetic nervous system activity and the release of neuroendocrine levels of cortisol, by that means decreasing levels of stress and anxiety responses.

Conclusion: Music therapy is an effective way for improving sleep quality among older adults and might be the first line of therapy to suggest to older adults with sleep disorders. Music therapy would decrease the need for or dependence on sleeping and sedative medication.

Keywords: sedative music .sleep quality .sleep disorder .sleep improvement.

psc-01640210

Investigating the Effect of Self-Care Training on the Quality of Life of the Elderly Treated with Hemodialysis

Elahe Shahbazi¹, Zeinab sadat Moosavifard², Mina Moradi³

1. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
2. Faculty, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
3. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran

Corresponding Author: Elahe Shahbazi (elahe.shahbazi98@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Chronic kidney failure and hemodialysis cause major changes in the lifestyle of the elderly, which affects their quality of life. Patient education is an important part of modern health care and a factor in improving the quality of life in the elderly. Education can improve the quality of life of the elderly by increasing the knowledge of caring for the elderly and their families. The present study was conducted in order to determine the effect of education on the quality of life of hemodialysis elderly in Shiraz city.

Material and Methods: This research was conducted as a semi-experimental on 20 elderly people with renal failure who were selected by simple random method. The data collection tool was a questionnaire consisting of demographic information and level of awareness about how to take care of oneself and a quality of life measurement tool SF36. The awareness measurement tool was self-made and its validity was determined by the content validity method and its reliability was determined by Cronbach's alpha=78%. 36 SF quality of life measuring tool in the first stage (before the intervention), the questionnaire was completed in the form of face-to-face interview, and after determining the training needs and developing a self-care training program based on Orem's self-care model, with the consultation of kidney and nutrition specialists, face-to-face training was conducted. It was conducted for the elderly in 4 one-hour sessions during three weeks. After three months from the last day of training, the questionnaire was completed again by the researcher and colleagues in the form of face-to-face interviews and analyzed by SPSS software using descriptive statistics and paired T-test, Pearson's correlation coefficient and analysis of variance.

Result: According to the significance level ($p < 0.001$), the results showed a significant relationship between the average score obtained from quality of life before and after training and the level of awareness related to self-care before and after training ($p < 0.001$) so that The average quality of life score increased from 30.5 before to 40.2 after and the average awareness level increased from 5.2 before to 12.7 after the training. Self-care training resulted in significant improvement in general health levels, physical performance, energy level, mental health, and overall perception of health.

Conclusion: According to the results of the research, providing appropriate training in hemodialysis departments can improve the level of energy, general health, physical performance, mental health, and ultimately the general understanding of health, and as a result, increase the overall quality of life in patients by raising the level of awareness. Hemodialysis.

Keywords: self-care training .quality of life .elderly .hemodialysis.

psc-02070217

Investigating the Relationship between Spiritual Health and Quality of Life among Elderly with Lupus

***Shiva Pirsabzi*¹, *Zeinab sadat Moosavifard*², *Elahe Sedigh*³**

1. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
2. Faculty, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran
3. Bachelor of Nursing student, Young and Elite Researchers Club, Department of Nursing, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran

Corresponding Author: Shiva Pirsabzi (shivaa9673@gmail.com)

Abstract

Introduction: Chronic diseases and their treatments have a negative effect on various physical, psychological and social aspects of the quality of life of the elderly. Lupus is one of the chronic and autoimmune diseases that has created many challenges regarding the mental health and quality of life of the affected elderly all over the world. The present study was conducted with the aim of determining the relationship between spiritual health and the quality of life of the elderly with lupus.

Material and Methods: In this descriptive-correlational study, 21 patients with lupus were selected and included in the study by a convenient sampling method from the Association of Special Diseases in Hormozgan province in 2019. Data were collected by self-report method. The tools used included a demographic profile form, a shortened form of the World Health Organization questionnaire for quality of life, a 28-question general health questionnaire, and a spiritual health questionnaire. The data were analyzed using SPSS version 19 statistical software and using t-test, one-way analysis of variance and Pearson's correlation coefficient at a significant level.

Result: The results of this study showed that the average overall quality of life score of lupus patients was 57.10 ± 7.62 . physical, quality of life, 5.3 ± 6.17 , mental dimension, 1.2 ± 7.17 , spiritual health dimension, 9.3 ± 8.67 , and total spiritual health It was 8.11 ± 3.87 . A direct relationship was observed between the dimension of spiritual health with the overall quality of life score and the physical and mental dimensions of quality of life...

Conclusion: Considering that lupus disease is a multifaceted problem and causes many damages to the elderly and affects their quality of life, it is possible to improve the quality of life of patients by improving the existential dimension of spiritual health. Therefore, it is recommended to pay attention to the spiritual dimensions of the elderly with lupus, along with the physical, psychological and social dimensions of the patients, in order to implement nursing care.

Keywords: Elderly .lupus, quality of life .spiritual health.

psc-02670245

The Effect of Swedish Massage combined with Exercise Therapy on Nonspecific Low Back Pain among Elderly People

Zohre Sadat¹, Mohammad Afshar¹, Elaheh Mianehsaz¹, Leily Shokrollahi leily¹

1. Kashan University of Medical Science, kashan, iran

Corresponding Author: Mohammad Afshar(afshar_m_1343@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The aim of this study was to determine the effect of Swedish massage combined with exercise therapy on nonspecific low back pain (NSLBP) in older adults.

Material and Methods: This randomized controlled clinical trial was carried out on 70 elderly people with NSLBP. Participants were assigned randomly to the intervention and control groups. The interventional group was treated using Swedish massage combined with exercise therapy, while the control group was treated using exercise therapy alone. The Visual Analog Scale (VAS) and the Quebec Back Pain Disability Scale (QBPDs) were used to determine the severity of low back pain (LBP) and the LBP disability, respectively. All participants were completed two scales for three times (at the beginning and the end of the intervention as well as 4 weeks after completion of the intervention).

Result: It was seen that the participants in the intervention and control groups were similar in baseline scores of VAS and QBPDs. Using repeated measures analysis of variance, the comparison of the mean scores of both the scales in the two groups indicated that the scores decreased significantly ($P < 0.05$) in the intervention group compared to the control group at the second and the third measurements.

Conclusion: The findings indicated that the Swedish massage combined with exercise therapy could be more effective for reducing LBP and back pain disability compared to exercise therapy alone. Further studies are needed to reach more evidence.

Keywords: Exercise ,low back pain ,Swedish massage ,therapy.

psc-02670247

The Effect of Swedish Massage on Pain in Rheumatoid Arthritis Patients: A Randomized Controlled Trial

Zohre Sadat¹, Neda Mirbagher¹, Betul Zamani¹, Mohammad Afshar¹, Elaheh Mianehsaz¹

1. Kashan University of Medical Science, Kashan, Iran

Corresponding Author: Neda Mirbagher(mirbagher_n@kaums.ac.ir)

Abstract

Introduction: Joint pain is one of the most common symptoms in rheumatoid arthritis patients and require medical attention. The purpose of this study was to assess the effects of Swedish massage on pain and painkiller consumption in rheumatoid arthritis patients.

Material and methods: A total of 60 patients participated in the experiment, with half assigned to the control group (n = 30) and half to the experimental (n = 30) group using the block randomization method. On patients in the experimental group, a 30-min Swedish massage was performed regularly for eight weeks: twice a week for the first four weeks, and three times a week for the last four weeks. The control group received routine care. The visual analogue scale-pain was used to measure pain in the two groups at three points of time: before the beginning of the experiment, immediately after the last session, and one month after the last session of the intervention.

Result: The analysis of covariance showed that there were significant differences between the two groups' mean scores of pain and painkiller consumption immediately after and one month after the last session of the intervention ($p = 0.01$). Furthermore, in the experimental group, the mean scores of pain and painkiller consumption decreased over the three points of time ($p < 0.05$).

Conclusion: Swedish massage can be effective in reducing pain and the need to use painkillers in rheumatoid arthritis patients.

Keywords: rheumatoid arthritis ,pain ,Swedish massage.

psc-02820271

The Effect of Superbrain Yoga Exercises on Cognitive Functions of the Older Adults

***Saeed Khayat Kakhki¹, Azade Darayat¹, Tahera Balochi Biddekhti¹, Mahmoud Reza Motaghi¹,
Leila Sadegh Moghadam¹***

1. Gonabad University of Medical Science, Gonabad, iran

Corresponding Author: Leila Sadegh Moghadam (ls_moghadam@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The prevalence of cognitive disorders among older individuals is considered to be one of the most significant and controversial health problems. This study was conducted with the aim of determining the effect of Superbrain yoga exercises on the older adult's cognitive status. This study was conducted with the aim of determining the effect of Superbrain yoga exercises on the older adult's cognitive status.

Material and Methods: This a is randomized controlled clinical trial was conducted on 60 older adults' people who referred to centers of comprehensive health services in Khaf city in 2020. The participants were selected by random allocation and randomly divided into two groups. Mini mental status examination was used to assess cognitive status, which was completed at the beginning and end of the intervention. Subjects, after obtaining a score of 21 to 23 from the above questionnaire, were placed in two intervention and control groups. The intervention group performed Superbrain yoga exercises three days a week for one month. Data analysis was done using SPSS version 20 software.

Result: The mean score of mini mental status examination in the intervention group was higher than the control group before the intervention ($P=0.009$). Comparison score of the mini mental status examination research units after the intervention showed that the score of the intervention group was higher than the control group ($P<0.001$). Also, the comparison of the mean score of the groups after the intervention showed that the mini mental status examination score increased in the intervention group compared to before the intervention ($P<0.001$).

Conclusion: Superbrain yoga exercises have a positive effect on the cognitive status of the older adults with mild cognitive impairment, so it is recommended to prevent it and improve the cognitive status of these people.

Keywords: Cognitive function .Elderly .Yoga.

psc-02150264

Designing and Developing a Clinical Practice Guideline for Palliative Home Health Care of the Elderly with Dementia

Alireza Irajpour¹, Fateme Maleki¹, Mohsen Shetti², Mohammadreza Najafi¹

1. Isfahan University of Medical Science, Isfahan, iran

2. Iran University of Medical Science, Tehran, iran

Corresponding Author: Alireza Irajpour(irajpour@nm.mui.ac.ir)

Abstract

Introduction: The progressive deterioration of cognitive function in dementia causes self-care disorders. Home is a common place providing care for most patients with dementia. Hence, world health organization suggests home-based palliative care to improve patients' quality of life with dementia and their caregivers. This study aimed to design and develop a clinical practice guideline for home care of the elderly with dementia. The developed guideline may facilitate the decision-making process and nursing evidence-based practice at home care services.

Material and Methods: Adapting the clinical practice guideline was done according to the model of the international guideline network. The set-up phase included examining the possibility of adaptation, forming the committee, and planning the adaptation process. Clinical practice guidelines were searched, screened, and selected after setting the research in the adaptation phase. Also, the data were analyzed using qualitative content analysis to determine people's need who have dementia. After drafting guideline, experts reviewed recommendations in the RAND/UCLA Appropriateness Methodology (RAM) panels. Developing the latest guideline version was done in the finalizing phase. Target users confirmed this version.

Result: Designed clinical guideline was developed based on recommendations of mains and supplements guidelines and identified cared needs. Adapted guideline according to the Nursing Process theoretical framework, included 186 recommendations in five domains (assessment, diagnosis, Planning, implementation and, evaluation). Caring for a patient with dementia based on the needs identified in the qualitative part of the research covers different construct including physical, psychological, safety and security, interpersonal relationships, and caregiver support.

Conclusion: The developed clinical guideline can be provided to nurses as a guide to improve the quality of care services to dementia patient. Using a holistic and person-oriented approach to patient care, while adapting to the service delivery platform, can increase the applicability of the guide in Iranian society.

Keywords: Dementia .Palliative care .Home Health Care .Guidelines .Islamic Republic of Iran.

psc-01010292

Effectiveness of Palliative Care on Quality of Life in Elderly People with Cancer: A Systematic Review

Negar Mohammadi Fesharaki¹, Sara Khalili Ataabadi¹, Nahid Norouzi¹

1. Department of Surgical Technology, Faculty of Nursing & Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding Author: Nahid Norouzi (n.norouzi1992@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Elderly people are a growing population with life-limiting illnesses, including cancer, which symptoms and treatment negatively affect patients' quality of life because of physical discomfort, mental stress, and economic pressure. Recently, palliative care has become more important in relation to the quality of life of cancer patients. The purpose of this study was to review published studies about palliative care effects on the experienced symptoms of elderly with cancer, their function, and quality of life.

Method: A systematic review search was conducted using PubMed, Google Scholar, and SID from 2012 to 2022. We identified studies by using the appropriate keywords. Search terms included 'quality of life', 'cancer', 'palliative care', and 'elderly'. By analyzing the full text of Persian and English articles and applying the inclusion and exclusion criteria a total of 13 studies were selected and analyzed in this review.

Results: In two studies, after comparing the test results of the control group and those receiving palliative care showed the same growth in the quality of life. In one of the studies, a positive effect of palliative care on the quality of life of the elderly with cancer was not observed, which was due to the disproportion of the statistical population receiving palliative care compared to those who did not receive this type of care. Other studies reported the positive effects of receiving palliative care on the quality of life, pain treatment, the expectancy of life and relieving physical, mental, and social problems caused by the disease, reducing the use of expensive and ineffective medical services, especially in final stages of the life of the elderly with cancer.

Conclusion: This review indicates that palliative care had a significant effect in increasing the expectancy and quality of life. Results show that quality of life for those with a life-limiting illness is critically important, as people may prioritize the quality of life over treatment that extends its quantity. Therefore, it is recommended to consider palliative care as the primary goal in the treatment of elderly people with cancer.

Keywords: Palliative Care, Quality of life, Elderly, Cancer, Systematic review.

psc-03000294

Components of the Interprofessional Supportive Care of Cancer Elderly Patients undergoing Chemotherapy in Iran: The Stakeholders' Perceptions

Shahin Salarvand¹

1. Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran

Corresponding Author: Shahin Salarvand (salarvand60@gmail.com)

Abstract

Background: Cancer elderly patients undergoing chemotherapy have unmet needs. Health care professionals(HCP) play a central role in their supportive treatment. This study aims to describe Iranian HCPs' perceptions in terms of priorities of the Interprofessional supportive care of cancer patients undergoing chemotherapy.

Methods: We conducted this study using a descriptive, exploratory qualitative approach with a purposive sampling method. The stakeholders including, elderly cancer patients, their families, oncologists and nurses. Interviews were conducted from July to October 2022. Data saturation was achieved with 12 participants. Interviews were semi-structured. Graneheim and Lundman's qualitative content analysis approach and MAXQDA software were used to analyze the data.

Results: There were two main categories obtained from data analysis: 1. continued comprehensive support in the disease continuum from diagnosis to rehabilitation (education and consultation, social and treatment support for patients, consideration of family support, addressing cultural conditions, psychological support, and financial support) and 2. Prerequisites in the preparation of the care system (the need for creating Interprofessional teams, development and improvement of health care settings to provide services, and empowering the healthcare team to provide quality care).

Conclusion: Comprehensive care for these patients and integration of these supports are essential in routine care. Major needs which must be addressed more seriously in the Iranian care system include the need for continued comprehensive support in the disease continuum from diagnosis to rehabilitation and prerequisites in the preparation of the care system.

Keywords: Chemotherapy, Cancer elderly patients, Supportive care.

psc-03180319

Effects of Oro-motor Exercises on Clinical Function Recovery of Swallowing and Quality of Life in Elderly People: A Pilot Randomized Controlled Trial

Jalal Bakhtiyari¹, Maryam Khoddami¹

1. Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding author: Jalal Bakhtiyari (bakhtiyari.slp@gmail.com)

Abstract

Introduction: Swallowing problems are most serious and common conditions in healthy elders. The presence of dysphagia causes aspiration pneumonia, malnutrition, and dehydration in elderly persons. Also, swallowing difficulties will negatively affect the person's quality of life (QOL). Thus, to prevent and minimize these complications, diagnosis and proper interventions are important. This study aimed to investigate the effects of rehabilitative exercises on swallowing function and quality of life in older adults.

Methods & Materials: A total of forty healthy elders were randomly assigned to the rehabilitative exercises group (n = 20) and the compensatory group (n = 20). Inclusion criteria in this study were as follows: age 60 – 80, the presence of swallowing problems assessed clinically by a speech therapist, no history of swallowing treatment, pneumonia or head and neck surgery, and other neurological or general disorders that can influence swallowing function. Randomization was undertaken using a block randomization technique. Rehabilitative exercises, including muscle strengthening exercises, were used in 3 sets of 10 per muscle group and three times per week for one month for the rehabilitative exercise group. In order to evaluate the outcomes, the Mann Assessment of Swallowing Ability (MASA) and the P-Dysphagia Handicap Index (P-DHI) were administered. Statistical analysis of data was done by the use of parametric statistical tests such as independent t-test, paired sample t-test, and nonparametric tests such as Mann-Whitney test, and P-value ≤ 0.05 was considered to be statistically significant.

Results: There were no significant differences between the two groups regarding demographic and clinical swallowing function before intervention ($P \leq 0.05$). There was a significant improvement in the clinical function of swallowing and swallow-related quality of life in the group which received the rehabilitative exercises compared to the group that received only the compensatory methods ($P < 0.001$).

Conclusions: Our research has indicated that swallowing rehabilitative exercises are more effective in improving clinical swallowing function and quality of life in elderly persons than compensatory exercises.

Keywords: Dysphagia, Elderly, Speech Therapy.

psc-03880415

The Development and Psychometric Evaluation of Nurses' Knowledge, Attitude, and Practice Regarding Elder Abuse

Fatemeh Estebarsari¹, Zohre Bakrani¹, Meimanat Hosseini¹, Maliheh Nasiri¹

1. Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran
Corresponding Author: Fatemeh Estebarsari (estebarsari.fa@gmail.com)

Abstract

Objective: The purpose of this study was to develop and psychometrically evaluate a tool to measure nurses' knowledge of, attitude towards, and practice regarding the elder abuse phenomenon.

Design: The present study is methodological research that was conducted in two stages. In the first stage, the available tools related to knowledge, attitude, and practice regarding elder abuse were identified through an extensive review of theoretical principles, previous research, and related articles. The initial items were extracted and categorized. In the second stage, the psychometric properties of the tool were examined by assessing face validity, content validity, construct validity, internal consistency, and stability. 400 nurses working in the hospitals of Shahid Beheshti University of Medical Sciences.

Results: The initial tool consisted of 114 items extracted, 34 of which were removed according to the experts' opinions. The face validity of the 80-item questionnaire was then examined. The number of the items was reduced to 74 after measuring the face validity. After the qualitative measurement of the content validity, 3 items were eliminated. After measuring the content validity using a quantitative approach, 8 other items were removed and 63 items remained. According to the content validity index, 1 more item was removed, reducing the number to 62. The construct validity approved 3 dimensions of knowledge, attitude, and practice. Cronbach's alpha coefficient was calculated to be 0.84. The stability was also confirmed through test-retest with a value of 0.85 for the whole scale.

Conclusion: The tool developed for assessing nurses' knowledge, attitude, and practice regarding elder abuse have acceptable dependability and credibility. Given the advantages of this tool, including the simplicity and fluency of sentences, and the comprehensive evaluation of nurses' knowledge, attitude, and practice regarding elder abuse, it is recommended to use this tool in relevant future studies.

Keywords: Elder Abuse .Questionnaire .Knowledge .Attitude .Practice.

مسائل قانونی و فرہنگی

اثربخشی مداخله مددکاری اجتماعی بر کاهش تجربه سوء رفتار در سالمندان

زهرا خلیلی ۱، مینا نهامین ۲

۱. مربی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

۲. استادیار، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

نویسنده مسئول: مینا نهامین (m.nahamin@arums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: درحالی که جمعیت مسن تر می شود، اشخاص سالمند نیاز به کمک بیشتری در فعالیتهای روزانه زندگی خواهند داشت و این افراد فشار بیشتری را بر روی اعضا خانواده وارد خواهند کرد. از سویی هزینه بالای نگهداری از آنان در مراکز مراقبت از سالمندان، آنها را در موقعیتی قرار می دهد که درخطر بالاتری برای سوء رفتار باشند. سوء رفتار با سالمندان یا سالمند آزاری یک مشکل عمده بهداشت عمومی در جوامع امروزی هست که میزان بروز آن در دو دهه اخیر به سرعت افزایش یافته است هدف از این پژوهش بررسی تأثیر مداخله مددکاری اجتماعی بر کاهش آزار سالمندان در خانواده است.

مواد و روش ها: این پژوهش به شیوه کارآزمایی بالینی انجام گرفت. ۳۰ سالمند مراجعه کننده به کانون بازنشستگان شهر اردبیل به شیوه در دسترس انتخاب شدند و به صورت تصادفی در گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه "سوء رفتار نسبت به سالمندان در خانواده" بود و افرادی که بر اساس پرسشنامه حداقل یکی از مؤلفه های آزار را داشتند وارد پژوهش شدند. گروه آزمایش مداخله مددکاری اجتماعی با رویکرد شناختی - رفتاری را طی ۵ جلسه ۹۰ دقیقه ای دریافت کردند درحالی که گروه کنترل هیچ مداخله ای را دریافت نکردند. پرسشنامه "سوء رفتار نسبت به سالمندان در خانواده" بلافاصله بعد از اتمام مداخله (پیگیری اول) و ۳۰ روز پس از اتمام مداخله (پیگیری دوم) توسط تکمیل شد. داده ها با استفاده از تحلیل واریانس با اندازه های مکرر و آزمون ویکاکسون زوجی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: دو گروه از نظر نمره کل آزمون پیش از مداخله تفاوت معنادار نداشتند درحالی که بعد از انجام مداخله تفاوت معناداری میان آنها مشاهده شد ($p < 0.001$). از بین خرده مقیاس های پرسشنامه "سوء رفتار نسبت به سالمندان در خانواده" خرده مقیاس های غفلت مراقبتی ($P = 0.03$)، سوء رفتار روان شناختی ($p < 0.001$)، سوء رفتار مالی ($p = 0.04$) و سلب اختیار ($p < 0.001$) تفاوت معناداری بین دو گروه مشاهده شد، بدین معنی که غفلت مراقبتی، سوء رفتار روان شناختی، سوء رفتار مالی و سلب اختیار در گروه آزمایش کاهش یافته است. درحالی که مداخله طراحی شده در مورد سوء رفتار جسمی اثربخش نبود ($p = 0.42$) و بر غفلت مالی اثر کمی داشت ($p = 0.06$). همچنین این مداخله موجب کاهش غفلت عاطفی شد ($p = 0.04$).

نتیجه گیری: اجرای مداخله مددکاری اجتماعی با رویکرد شناختی - رفتاری می تواند برای کاهش سوء رفتار نسبت به سالمندان مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: سالمند آزاری، مددکاری اجتماعی، سالمند، سوء رفتار.

psc-03610400

بررسی مسائل و چالش‌های اخلاقی و قانونی در فرایند مراقبت از بیماران سالمند

پارسا فرمهین فراهانی^۱، امیرعلی علی زاده^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پیراپزشکی، گروه اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: پارسا فرمهین فراهانی (parsafarahany1998ssparsa@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: مسائل اخلاقی و قانونی به طور فزاینده‌ای توسط اعضای تیم مراقبت از سلامت گزارش می‌شود. با این حال اطلاعات بسیار محدودی در رابطه با ماهیت این مسائل در فرایند مراقبت از سالمندان وجود دارد. درک و شناخت ماهیت این مسائل می‌تواند شرایط کار و مراقبت در مراقبت‌های بهداشتی و به تبع آن سلامت و رفاه سالمندان را بهبود بخشد. هدف از انجام این مطالعه مروری، شناسایی پژوهش‌های متمرکز بر مسائل اخلاقی و قانونی در مراقبت‌های سالمندان، به منظور ارائه یک دید کلی از شکایات موجود و راه‌حل‌های ممکن جهت مراقبت از بیماران سالمند به روش اخلاقی و قانونی به پرستاران و سایر کارکنان مراقبت‌های بهداشتی است.

مواد و روش‌ها: با استفاده از رویکرد مبتنی بر Aveyard، جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، CINAHL و Ethicshare جهت یافتن مقالات منتشر شده در مورد مسائل اخلاقی و قانونی در فرایند مراقبت از سالمندان انجام شد.

یافته‌ها: تعداد ۳۰ مقاله به منظور تجزیه و تحلیل سیستماتیک که مسائل اخلاقی و قانونی در مراقبت‌های سالمندان را گزارش می‌کنند، وارد مطالعه گردید. نتایج ارائه شده در این مقاله نشان داد که عمده مسائل اخلاقی در این زمینه مربوط به استقلال سالمندان و احترام به نیازها، خواسته‌ها و ارزش‌های بیماران و حق تصمیم‌گیری آن‌ها می‌باشد. مسائل حقوقی و قانونی مهم نیز شامل حقوق بیماران، دستورالعمل‌های نوین پزشکی، حقوق سالمندان، موضوع تغذیه‌درمانی و استقلال بیماران است.

نتیجه‌گیری: برنامه‌های آموزشی بیشتر برای مراقبین حرف‌های، سالمندان و اعضای خانواده آن‌ها پیرامون موضوعات برنامه‌ریزی مراقبت‌های بهداشتی، دستورالعمل‌های مراقبتی مصوب و بهبود روابط میان فرد ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی و اعضای خانواده بیماران جهت هدایت و حمایت از سالمندان در فرایندهای تصمیم‌گیری موردنیاز است.

کلمات کلیدی: مسائل اخلاقی، استقلال، مسائل قانونی، چالش، سودمندی، مراقبت از سالمندان.

psc-00980119

ملاحظات روان‌شناختی-اجتماعی و فرهنگی در مراقبت تسکینی

فرزانه بهادری ۱، نسیم پیرزاده ۲، مهسا یارالهی ۳

۱. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، دانشگاه علوم توان‌بخشی سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

۲. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران.

۳. دانشجوی دکتری سالمندشناسی، دانشگاه علوم توان‌بخشی سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: فرزانه بهادری (Bahadori_farzaneh@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: در مدل زیست پزشکی رایج که جنبه‌های اساسی روان‌شناختی، اجتماعی فرهنگی را نادیده می‌گیرد می‌تواند منجر به ارائه درمان‌های ناکارآمد شود که ضمن افزایش هزینه‌های مراقبت، کیفیت زندگی بیماران را کاهش دهد. لذا تمایل خانواده و بیمارانی که در مراحل انتهایی زندگی هستند، این است که ادامه مراقبت‌ها را در مراکز مراقبت تسکینی دریافت کنند که بتوانند کیفیت زندگی قابل قبولی در مدت زمانی که فرصت دارند زندگی کنند را تجربه نمایند: لذا هدف از مطالعه حاضر شناسایی ملاحظات روان‌شناختی-اجتماعی و فرهنگی در مراقبت تسکینی است.

مواد و روش‌ها: پایگاه‌های داده PubMed، Direct Science، Scopus و Google Scholar بوده‌اند. کلیدواژه‌های اصلی Palliative Care، Considerations، Cultural، Psychosocial و Older Adults بودند که در مقالات منتشر شده طی سال‌های ۱۹۸۰-۲۰۲۲ جستجو شدند. ۱۸ مقاله یافت شد که در پایان مرحله غربالگری ۸ مقاله مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: عمده کسانی که در مراکز مراقبت تسکینی بستری می‌شوند، مبتلا به بیماری‌های صعب‌العلاج و یا در مراحل انتهایی زندگی به سر می‌برند، بنابراین عمدتاً دچار اندوه، اضطراب، افسردگی، اختلال استرس پس از سانحه و ترس از مرگ می‌شوند، ضروری است که همزمان مداخلات دارویی و غیر دارویی به بیماران ارائه گردد. از ملاحظات اجتماعی می‌توان به شناسایی و مقابله با تبعیض سنی، جنسی، نژادی، دیدگاه‌های کلیشه‌ای و خشونت اشاره کرد. از ملاحظات فرهنگی در مراقبت‌های تسکینی می‌توان به ارائه اطلاعات شفاف به بیمار و خانواده ی آن‌ها می‌باشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به رشد روزافزون جمعیت سالمندی، بیماری‌های صعب‌العلاج و همچنین تأسیس مراکز مراقبت‌های تسکینی در سراسر دنیا، ضروری است هر جامعه توجه ویژه، اصولی و اخلاقی به ملاحظات روان‌شناختی-اجتماعی و فرهنگی مردم آن مرز و بوم داشته باشد.

کلمات کلیدی: ملاحظات، روان‌شناختی-اجتماعی، فرهنگی مراقبت تسکینی، سالمند.

اتانازی در سالمندان

دکتر وحید راشدی ۱

۱. استادیار سالمندشناسی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

vahidrashedi@yahoo.com

چکیده سخنرانی

در عصر حاضر موضوع اخلاق در حیطه های سلامت، درمان و تمام شئون علوم پزشکی جاری بوده و از اهمیت خاصی برخوردار است. یکی از اصول چهارگانه اخلاق پزشکی نوین، احترام به اصل مشارکت بیمار در تصمیم‌گیری های مربوط به درمان خود می‌باشد. درد و رنج سالمندان از یک سو و هزینه های سنگین درمان که بر بیماران، خانواده ها و نظام سلامت تحمیل می‌شود از سوی دیگر، اتانازی را از جمله مسائل بحث برانگیز در محافل پزشکی و حقوقی دنیا کرده است. براساس تعریف انجمن پزشکی جهانی، اتانازی اجرای آگاهانه و عمدی عملی است که به طور آشکارا، قصد خاتمه دادن به زندگی فرد دیگری را دارد. در این عمل، بیمار به عنوان یک انسان صلاحیت دار و مطلع از بیماری لاعلاج خود، به صورت داوطلبانه خواستار خاتمه یافتن زندگی می‌شود. در این مقاله، علاوه بر تعاریف و انواع، نگاه اجتماعی، فرهنگی، حقوقی و اخلاقی به مسئله اتانازی مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

کلمات کلیدی: اتانازی، سالمندان، اختیار، صلاحیت.

psc-01740138

The Barriers of Implementing Advance Directives at the End of Life Care of Older Adults

***Mehrnoosh Partovirad*¹, *Saba Barati Rizi*², *Elham Navab*²**

1. MSc, Geriatric Nursing Student, School of Nursing & Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
2. Assistant Professor, Department of Critical Care Nursing & Nursing Management, School of Nursing & Midwifery, Tehran University Of Medical Sciences. E-mail: elhamnavab2@gmail.com
Corresponding Author: Elham Navab, (E-mail: elhamnavab2@gmail.com)

Abstract

Introduction: Recently, Advance Directive (AD) has been noticed in some developed countries, especially among the elderly. It is a legal document based on the principle of autonomy that lists a person's care preferences for when they are unable to make decisions. AD seeks to legitimize people's preferences, especially when they receive end-of-life care. AD leads to improving the quality of care provided to older adults but the completion rate of AD is low, so it seems necessary to review the barriers of completion of this legal document.

Materials and Methods: In this review article an electronic search with keywords "Advance Directives", "Aged" and "Terminal Care" were done without time limitation in scientific databases such as Web of Science, Google Scholar, PubMed, Scopus, ProQuest, Magiran and SID in Tehran-2022. The criteria for entering the research are relevance, full text, quantitative and qualitative structure, and publication in Farsi and English. After checking by two researchers, the articles were excluded from the study if the content was repetitive or not related to the topic. Data reliability and validity were confirmed through the Lincoln and Guba method.

Results: The results of 15 studies show that the barriers to completing the AD can be placed in the following three categories: individual barriers (younger age, male gender, lower income, racial minorities, lower education, and being single), psycho-social barriers (lack of understanding the severity of the disease and lack of social support) and spiritual barriers (lack of spirituality, death anxiety, and fear of death). Furthermore, factors related to health status, such as having cognitive problems, and recent hospitalization can also affect the desire to complete AD.

Conclusion: Considering the physical, social, economical, and cultural factors of the elderly regarding implementing the AD can reduce the obstacles to the implementation of advanced directives. Also, adopting national policies and carrying out interventions such as public education based on family participation, regardless of the age or health status of the older adults, makes these people decide based on their preferences. In addition, evidence suggests that AD can significantly reduce the costs of medical and end-of-life care.

Keywords: Advance Directives ,Aged ,Terminal Care.

طب سنتی

بررسی رویکرد طب گیاهی بر کنترل درد در بیماران مبتلا به سرطان

عاطفه اسماعیل پور^۱، احترام السادات ایلالی^۱، شهاب پاپی^۱، ساناز متولیان^۱، فاطمه ملامحمدزمانی^۱، رحیمه نجفی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

نویسنده مسئول: عاطفه اسماعیل پور (atefeesmailpour75@gmail.com)

چکیده

مقدمه: کنترل درد عامل مهمی در مدیریت سرطان است که بر کیفیت زندگی و بقای بیمار تأثیر می‌گذارد. یافتن روش ایمن، آسان و ارزان در کنترل درد یک ضرورت محسوب می‌شود. طب گیاهی از دیرباز برای کنترل درد و درمان بیماری‌های گوناگون مورد استفاده قرار می‌گرفت. هدف از این مطالعه مرور حیطه‌ای، بررسی رویکرد طب گیاهی بر کنترل درد در بیماران مبتلا به سرطان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مرور حیطه‌ای، با جستجو در پایگاه‌های انگلیسی و فارسی، PubMed، Embase، Web Of Science، SID، Magiran، Scopus و موتور جستجوگر Google Scholar انجام شده است. در جستجوی منابع انگلیسی زبان، کلیدواژه‌های Pain management، Cancer pain، Herbal medicine و در جستجوی منابع فارسی از کلیدواژه‌های طب سنتی، طب گیاهی، مدیریت درد، سرطان مربوط به سال‌های ۲۰۲۲-۱۹۹۵ استفاده گردید.

یافته‌ها: در جستجوی اولیه ۶۸۴۰۰ مقاله یافت شد و از بین این مقالات، ۱۰ مقاله وارد مطالعه شدند. نتایج این مطالعات نشان داد داروهای گیاهی آسیای شرقی، می‌تواند به صورت ایمن برای کاهش درد سرطان مؤثر واقع شود. همچنین استفاده موضعی از عسل و بابونه می‌تواند بر پیشگیری از موکوزیت ناشی از شیمی‌درمانی مؤثر باشد. بارهنگ، گلنار، گل سرخ، پنیرک، کافور، عدس، خرفه، به دانه، کتان و تخم مرو می‌تواند در کاهش درد ناشی از سرطان اثرگذار باشد. در مطالعات مختلف اثر ضد دردی اسطوخودوس در کنترل دردهای حاد و مزمن ناشی از سرطان نیز مورد تأیید قرار گرفته است.

نتیجه‌گیری: شواهد نشان می‌دهد که طب گیاهی می‌تواند به عنوان گزینه‌ای برای کنترل درد ناشی از سرطان در نظر گرفته شود. درمان دارویی به همراه طب گیاهی منجر به تسکین شدت درد و بهبود وضعیت عملکرد می‌شود. با این حال اثربخشی و ایمنی تسکین درد تنها به کمک طب گیاهی مورد بحث است و مطالعات بیشتری باید انجام شود.

کلمات کلیدی: طب سنتی، طب گیاهی، مدیریت درد، سرطان.

psc-01130120

بررسی مروری رویکردهای طب سنتی جهت حفظ سلامت سالمندان

کیمیا رفسنجانی^۱، محمدطاهر رضانژاد^۲

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

۲. عضو هیئت علمی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

نویسنده مسئول: کیمیا رفسنجانی (Rezanejad2014@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی یکی از مهم‌ترین دوره‌های زندگی هر فرد می‌باشد. به دلیل تغییراتی که در این دوره از زندگی افراد اتفاق می‌افتد سالمندان نیازمند توجه ویژه جهت حفظ سلامتی خود هستند. طب سنتی که در طب مدرن به‌عنوان زیرشاخه‌های طب مکمل شناخته می‌شود، اخیراً مورد توجه بوده و مطالعات بسیاری جهت مکتوب و مستند کردن تأثیرات آن انجام شده است. با توجه به اقبال بسیار مردم به طب سنتی، شناخت راهبردهای پیشگیرانه و درمانی در این طب ضروری به نظر می‌رسد. لذا این پژوهش باهدف بررسی مروری رویکردهای طب سنتی جهت حفظ سلامت سالمندان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این یک مطالعه مروری بود که با استفاده از کلیدواژه‌های سالمندی، طب سنتی، سلامتی و بهبودی و معادل‌های انگلیسی آن در پایگاه‌های SID، Pubmed و Science direct و پس از تعیین استراتژی‌های جستجو به مرور مطالعات در این زمینه پرداخت. مطالعات مرتبط جست و جو و نتایج آن مورد ارزیابی قرار گرفت و در قالب جداول خلاصه و دسته‌بندی شدند.

یافته‌ها: نتایج مطالعات منتشر شده در این زمینه گویای تأثیر مثبت طب سنتی بر حفظ سلامت سالمندان بود که تعدادی از آن‌ها را در جدول زیر ارائه شده است. در نتایج رویکردها و روش‌های طب سنتی ارائه شده متنوع بودند ولی اکثریت آن‌ها چنین جمع‌بندی کردند که به‌طور کلی طب سنتی تأثیر بسزایی بر حفظ و ارتقای سلامت سالمندان دارد.

ردیف	سال انتشار	نام نویسنده	عنوان	نتیجه‌گیری
۱	۲۰۱۵	Haleh Tajadini	روش‌های سبک زندگی برای پیشگیری از بیماری آلزایمر از دیدگاه طب سنتی ایرانی	توصیه‌های ذکر شده در متون طب سنتی فارسی برای پیشگیری از بیماری آلزایمر مفید واقع شده است.
۲	۲۰۱۷	Ying Jin	مقایسه ارتباط پزشک و بیمار سالمند بین برخوردهای طب سنتی چینی و طب غربی: داده‌های چین	تفاوت معناداری در رفتارهای ارتباطی در سطح سبک زندگی و مبادلات روانی-اجتماعی، نوع سؤالات، صحبت‌های کوچک غیرپزشکی و افشای هیجانی مشاهده شد.
۳	۲۰۱۴	Morteza Emami	دیدگاه پزشکان سنتی ایرانی در مورد تغذیه سالمندان	توصیه‌های تغذیه‌ای همچون مربوط به شرایط فیزیولوژیکی سالمندان مانند یبوست، اختلالات خواب و کمبود حافظه بود. بسیاری از نیازهای تغذیه‌ای سنتی سالمندان در عصر حاضر مرتبط هستند. با این حال، هنوز نکاتی وجود دارد که ممکن است برای بررسی مفید باشد.

نتیجه‌گیری: باتوجه به تأثیر طب سنتی بر سلامت سالمندان و اقبال عمومی نسبت به این طب که ریشه در تاریخ و فرهنگ کهن جامعه ما و دیگر جوامع دارد، استفاده از طب سنتی در صورت مورد تأیید بودن تأثیرات آن با بررسی‌های دقیق و علمی و با متد پژوهشی شناخته شده و مورد پذیرش جوامع علمی می‌تواند در پیشگیری و بهبود بیماری‌های دوره سالمندی مفید باشند. لذا لازم است مطالعات آتی باهدف بررسی تأثیرات متد و رویکردهای اشاره شده در طب سنتی که اغلب هزینه و عوارض چندانی ندارند، انجام شوند تا با در دست داشتن مستندات علمی کافی بتوان در رابطه با استفاده از این طب در بهبود بیماری‌ها و مشکلات دوره سالمندی توصیه‌های لازم را ارائه کرد.

کلمات کلیدی: سالمندی، طب سنتی، سلامتی، بهبودی.

psc-01700130

چالش‌های سالمندان در به‌کارگیری طب سنتی در پاندمی کووید-۱۹ (مروری بر شواهد)

امیر احمدی ۱، حسین مطلبی ۲

۱ دانشجوی دکترای تخصصی، گروه بهداشت سالمندان، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

۲ دانشیار، گروه بهداشت سالمندان، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

نویسنده مسئول: امیر احمدی (amirahmadi2066@gmail.com)

چکیده

مقدمه: طب سنتی یکی از روش‌های درمانی پرکاربردی است که از دیرباز مورد توجه سالمندان بوده است. در اوایل پاندمی کووید-۱۹ با توجه به اینکه روش درمان قطعی در دسترس نبود، افراد زیادی از سالمندان به این روش درمانی سنتی روی آوردند. در این بین سالمندان با توجه به برخی ویژگی‌ها در معرض چالش‌های متعددی در به‌کارگیری این روش درمانی بودند. در این مقاله به بررسی چالش‌های پیش روی سالمندان در به‌کارگیری طب سنتی در دوران پاندمی کووید-۱۹ پرداخته‌ایم.

مواد و روش‌ها: برای پیدا کردن مقالات و شواهد مرتبط، جست و جو در پایگاه‌های الکترونیک در دسترس Scopus، Embase، Pubmed، Proquest، The Cochrane Library و موتور جستجوی Google Scholar با کلیدواژه‌های Aging، Older adult، Pandemic، Covid-19، Traditional medicine و کلیدواژه‌های فارسی سالمندی، سالمندان، طب سنتی، کووید-۱۹، پاندمی و ترکیب این کلیدواژه‌ها در بانک‌های اطلاعاتی SID، Magiran، Iranmedex، Medlib در عنوان و چکیده مقالات از سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ انجام شد.

یافته‌ها: ۱۷ مقاله دارای معیارهای انتخاب و ورود به مطالعه بودند که مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. پایین بودن سواد سلامت در سالمندان، در دسترس بودن اطلاعات نادرست پیرامون طب سنتی، نامشخص بودن مرز بین خوددرمانی و طب سنتی، عدم قطعیت در درمان کووید-۱۹ به‌عنوان چالش‌های مهم سالمندان در به‌کارگیری طب سنتی در دوران پاندمی کووید-۱۹ دسته‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: طب سنتی به‌عنوان یکی از روش‌های درمانی سنتی می‌تواند نقش پررنگ‌تری در سلامتی سالمندان در بحران‌ها و پاندمی‌ها ایفا کند. برطرف کردن چالش‌های سالمندان در به‌کارگیری این روش درمانی می‌تواند زمینه‌ساز استفاده هر چه بیشتر سالمندان از طب سنتی گردد.

کلمات کلیدی: طب سنتی، سالمندان، کووید-۱۹، پاندمی.

تأثیر آروماتراپی بر کیفیت خواب در سالمندان

علیرضا نوازی^۱، احمد حبیب پور گودرزی^۱، کیمیا خضری^۱، راضیه حسینی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: علیرضا نوازی (alirezanavazani1005@gmail.com)

چکیده

مقدمه: افزایش جمعیت سالمندان به علت کاهش موالید، بهبود وضعیت بهداشت و افزایش امید به زندگی، ضرورت توجه به مشکلات این قشر را به صورت روزافزون افزایش داده است. خواب با کیفیت ضعیف، بعد از سردرد و اختلالات گوارشی، در رتبه سوم مشکلات افراد سالمند قرار دارد و یکی از مشکلات شایع و دلیل مراجعه افراد سالمند به پزشکان است. این مطالعه باهدف مروری بر مطالعات انجام شده در ارتباط با تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری (Narrative) پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی شامل SID، Magiran و Irandoc را با کلیدواژه‌هایی همچون رایحه‌درمانی، آروماتراپی، کیفیت خواب سالمندان و همچنین پایگاه‌های اطلاعاتی لاتین شامل Science direct، Google Scholar، Pubmed با کلیدواژه‌های مانند elderly، older adult، Aged، Sleep Quality، Aromatherapy در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ مورد جستجو قرار گرفت.

یافته‌ها: مطالعاتی که مداخله‌ای را انجام نداده بودند از مطالعه خارج شدند و پس از حذف مطالعات تکراری، ۱۰ مطالعه مورد استفاده قرار گرفت. بر اساس مواد مورد استفاده در مداخلات، آن‌ها را به ۴ دسته شامل: (۱) رایحه‌درمانی با اسطوخودوس (n=6)، (۲) رایحه‌درمانی با بابونه (n=2)، (۳) رایحه‌درمانی با بهار نارنج (n=1)، (۴) رایحه‌درمانی با گل رز و مرکبات (n=1) تقسیم‌بندی کردیم.

نتیجه‌گیری: با وجود این که هر کدام از این مطالعات روش متفاوتی نسبت به یکدیگر اتخاذ کرده بودند، در تمامی مطالعات رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان تأثیر مثبتی داشت و سبب افزایش کیفیت خواب سالمندان شده بود. پیشنهاد می‌شود که مطالعات کارآزمایی بالینی بیشتری در ارتباط با گل رز و مرکبات انجام شود.

کلمات کلیدی: رایحه‌درمانی، آروماتراپی، کیفیت خواب، سالمندان.

psc-02040179

تأثیر استفاده موضعی روغن سیاهدانه بر بی‌اختیاری ادراری زنان سالمند: یک کارآزمایی

بالینی دو سو کور

معصومه مدانلو ۱، منیژه زکی زاد ابکنار ۱، زهره ترقی ۱، اسیه جوکار ۲، سیدنورالدین موسوی نسب ۳، مرضیه زمانیان ۴

۱. دانشکده پرستاری مامایی نسیبه، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ایران

۲. مرکز تحقیقات طب سنتی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ایران

۳. گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ایران

۴. مرکز ناباروری، گروه زنان و زایمان، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ایران

نویسنده مسئول: منیژه زکی زاد ابکنار (zakizadeha@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: بی‌اختیاری ادراری یک بیماری شایع در جمعیت عمومی و به ویژه زنان سالمند می‌باشد که سبب کاهش کیفیت زندگی این افراد می‌شود. این مطالعه باهدف تعیین تأثیر استفاده موضعی روغن سیاهدانه بر بی‌اختیاری ادراری زنان سالمند طراحی شد.

مواد و روش‌ها: در یک کارآزمایی بالینی تصادفی سازی شده دو سوکور ۸۰ زن سالمند ۶۰ تا ۸۰ ساله دچار بی‌اختیاری ادراری استرسی، فوریتی و ترکیبی، با استفاده از روش بلوک‌بندی تصادفی به دو گروه آزمون روغن سیاهدانه و دارونما با روغن بچه فیروز اختصاص داده شدند. هر دو گروه به مدت ۶ هفته، دو بار در روز (صبح و شب) و هر بار ۱۵ قطره از روغن ویژه گروه را از ناحیه زیر ناف تا عانه استعمال نمودند. در هر دو گروه میزان بی‌اختیاری در سه مرحله زمانی قبل از مداخله و در پایان هفته‌های سوم و ششم سنجیده شد. داده‌ها ICIQ-SF ادراری توسط پرسشنامه با استفاده از آزمون‌های توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد در گروه مداخله هفته سوم نسبت به قبل مداخله ۲/۴ نمره ($P < 0/001$) و هفته ششم نسبت به قبل مداخله ۴/۸ نمره ($P < 0/001$) و هفته ششم نسبت به هفته سوم ۲/۳ نمره ($P < 0/001$) کاهش داشته است و این تفاوت‌ها از لحاظ آماری معنی‌دار بوده است؛ اما در گروه کنترل هفته سوم نسبت به قبل مداخله ۰/۶ نمره ($P = 0/005$) و هفته ششم نسبت به قبل مداخله ۰/۴۷ نمره ($P = 0/203$) و هفته ششم نسبت به هفته سوم ۱/۰۸ نمره ($P = 0/003$) کاهش داشته است.

نتیجه‌گیری: استفاده موضعی روغن سیاهدانه در ۳ و ۶ هفته بعد از مداخله بر کنترل بی‌اختیاری ادراری زنان سالمند مؤثر بود و تأثیر آن طی شش هفته افزایش یافت.

کلمات کلیدی: بی‌اختیاری ادراری، روغن، سیاهدانه، سالمند.

تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان

حنانه ایپکچی ۱، ریحان ایپکچی ۱، ندا میرباقرآجرپز ۲

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: ندا میرباقرآجرپز (salam_20012003@yahoo.co.uk)

چکیده

مقدمه: خواب یک فرایند زیستی پویا و بسیار سازمان‌یافته است که بخش مهمی از زندگی محسوب می‌شود. بر اساس مطالعات با افزایش سن تغییراتی در کیفیت، ساختار و سیکل خواب و بیداری ایجاد می‌شود. این تغییرات منجر به بروز اختلالات خواب و شکایت ناشی از آن می‌گردد. در این مطالعه به تأثیر رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان می‌پردازیم.

روش کار: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی SID، Magiran، IranMedex و انگلیسی PubMed، Scopus، Ovid، Science Direct و با کلیدواژه‌های رایحه‌درمانی، کیفیت خواب، سالمندان بود که به صورت ترکیب با هم از سال ۲۰۲۲ - ۲۰۱۲ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با رایحه‌درمانی بر کیفیت خواب سالمندان جمع‌آوری شد و ۱۲ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۴۹۳ مقاله ۱۲ مقاله معیار ورود به مطالعه را داشتند که ۳ مقاله فارسی و ۹ مقاله انگلیسی بود. همه مقالات حاکی از تأثیر مثبت رایحه‌درمانی بر کیفیت، ساختار و سیکل خواب بود. رایحه‌درمانی در مطالعات بررسی شده با اسطوخودوس، بابونه، گلاب و مرکبات انجام شده و رایحه‌درمانی هر شب قبل خواب به مدت یک تا چهار هفته در مطالعات مختلف انجام شده بود.

نتیجه‌گیری: رایحه‌درمانی به عنوان یک مداخله غیر دارویی کیفیت خواب را در افراد مسن بهبود بخشید. پیشنهاد می‌گردد با توجه به استفاده بی‌خطر و آسان آن، برای بهبود کیفیت خواب سالمندان استفاده گردد.

کلمات کلیدی: رایحه‌درمانی، کیفیت خواب، سالمندان.

psc-02170333

حفظ سلامتی سیستم ادراری در سالمندان از دیدگاه طب ایرانی

رائفه مردی ۱، مرضیه اخباری ۲، مریم السادات پاک‌نژاد ۳، ریحانه علی‌پور ۱

۱. دانشجوی دکترای تخصصی طب ایرانی، گروه طب سنتی ایرانی، دانشکده طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. دانشجوی دکترای تخصصی طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

۳. متخصص طب ایرانی، واحد توسعه تحقیقات بالینی رجایی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران

نویسنده مسئول: ریحانه علی‌پور (ralipour@razi.tums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: سنگ کلیه، عفونت ادراری، شب‌ادراری و بی‌اختیاری ادرار از جمله مشکلات شایع در سالمندان است. طب ایرانی با تمرکز بر اصلاح سبک زندگی می‌تواند نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی سالمندان ایفا کند. در این پژوهش قصد داریم به برخی از تدابیر سبک زندگی که به سلامت دستگاه ادراری سالمندان کمک می‌کند، بپردازیم.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه مروری کتابخانه‌ای است که منابع طب ایرانی مانند قانون ابن‌سینا، خلاصه التجارب، اکسیر اعظم، خفی علانی و... با کلیدواژه‌های ادرار، بول، کلیه، مثانه، قاروره، حصات و ... مورد بررسی قرار گرفتند. همزمان پایگاه‌های معتبر علمی نیز جهت بررسی مقالات جدید مورد جستجو قرار گرفتند. سپس مطالب فیش‌برداری و جمع‌بندی شد.

یافته‌ها: پیری ملاحظات خاصی برای حفظ سلامت دستگاه ادراری دارد، مزاج سن پیری سرد و خشک است، بهتر است در این سن از غذاهای گرم‌کننده و رطوبت بخش و مقوی کلیه‌ها و مثانه استفاده شود. آب سیب، آب به، شیر تازه، مغزها (گردو، فندق، پسته، بادام)، انجیر خشک، زرده تخم‌مرغ از جمله این غذاهاست. از عوامل آسیب‌رسان به سیستم ادراری سالمندان می‌توان نوشیدن آب بسیار سرد در حالت ناشتا یا پس از حمام یا فعالیت بدنی، پوشش کم بدن در ناحیه پهلوها و شکم، خستگی زیاد، نشست و برخاست بی‌اندازه، پیاده‌روی طولانی، مقاربت جنسی بیش از حد، بلندکردن اجسام سنگین، حمام طولانی، خوابیدن در بستر سرد و مصرف بیش از اندازه مدرات و خوردن ترشی را برشمرد. علاوه بر این، لازم است یبوست سالمندان نیز درمان شود. به طور کلی سن پیری ملاحظات خاصی دارد و بهتر است تغییرات ناگهانی صورت نگیرد تا سالمند آرام آرام به آن عادت کند.

نتیجه‌گیری: رعایت اصول ساده حفظ سلامتی از دیدگاه طب ایرانی، می‌تواند در افزایش سطح سلامت دستگاه ادراری سالمندان و پیشگیری و کنترل امراض ادراری آنان بسیار مؤثر باشد که نیاز به مطالعات بالینی دارد.

کلمات کلیدی: مشکلات ادراری - تناسلی، سالمندان، طب ایرانی، حفظ سلامتی، سبک زندگی سالم.

مروری سیستماتیک بر گرگرفتگی ناشی از یائسگی و کاربرد طب گیاهی در ایران

زهرا کریمیان^۱، افسانه کرامت^۲

۱. دکتری سلامت باروری دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

نویسنده مسئول: زهرا کریمیان (karimian62@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: روی آوردن به درمان‌های جایگزین و تکمیلی در زمینه یائسگی و مشکلات آن با توجه به عوارض شناخته شده داروهای هورمونی و شیمیایی گسترش یافته است. مطالعه حاضر با عنوان مروری سیستماتیک بر درمان‌های گیاهی جهت درمان گرگرفتگی ناشی از یائسگی در ایران انجام شد که هدف از آن، تحلیل کارآزمایی‌های بالینی در این زمینه می‌باشد.

روش کار: جستجو در کلیه بانک‌های اطلاعاتی و با استفاده از کلیدواژه‌های استاندارد انجام گرفت، مقالات از ابتدای سال ۲۰۰۰ بر اساس معیارهای ورود و خروج مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت ارزیابی مقالات از معیار جداد استفاده شد. مقالاتی که بر اساس این معیار نمره ۳ یا بیشتر را گرفتند، وارد مطالعه شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت کمی و کیفی صورت گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه ۲۷ کارآزمایی بالینی بررسی شد که ۲۲ مورد آن‌ها بر اساس معیار جداد، نمره ۳ یا بیشتر را گرفتند. در این بررسی ۲۳ درصد مقالات در مورد سویا، ۱۴ درصد در زمینه پنج‌انگشتی و بقیه آن در مورد شیرین‌بیان، شنبلیله، گل راعی، گل ساعتی، سنبل الطیب، دانه کتان، مریم گلی، چای شمعدانی، بادیان، مانته، شبدر قرمز و کوهوش سیاه انجام شده بود که تعداد مقالات انجام شده محدود بود. در مطالعات انجام شده عارضه‌ای از مصرف در زنان دیده نشد. به دلیل ناهمگونی طول مدت مطالعات، دوزها و محصولات خاص، امکان انجام متآنالیز در این مطالعه نبود.

نتیجه‌گیری: تحقیقات انجام شده در این زمینه در ایران بسیار متنوع می‌باشد. مقالات متعدد و با اعتبار بالا در زمینه سویا نوشته شد و همگی نشان‌دهنده اثربخشی این گیاه می‌باشد، به نظر می‌رسد می‌توان سویا را در درمان علائم یائسگی پیشنهاد کرد.

کلمات کلیدی: یائسگی، طب گیاهی، طب مکمل، گرگرفتگی، مرور سیستماتیک

psc-04000430

رزوراترول و بیماری آلزایمر: آیا به‌عنوان کاندید درمانی می‌تواند شناخته شود؟

معین رفیعی ۱،۲

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: معین رفیعی (moein.rafieei66@gmail.com)

چکیده

مقدمه: بیماری آلزایمر 60 (AD) تا ۷۰ درصد از موارد زوال عقل تشخیص داده‌شده را شامل می‌شود و با رسوب پپتید β -آمیلوئید و تشکیل رگه‌های عصبی فیبریلاری پروتئین تاو (Tau Protein) مشخص می‌شود. رزوراترول (Resveratrol) یک استیلبن (stilbene) نوعی هیدروکربن آروماتیک است که در چندین گیاه از جمله انگور، زغال اخته، تمشک و بادام زمینی یافت می‌شود.

مواد و روش‌ها: ما برای یافتن مقالاتی در مورد اثرات محافظتی رزوراترول بر مغز و سیستم عصبی در مدل‌های مختلف منابع داده را جستجو کردیم. ما سه منبع داده را جستجو کردیم: PubMed، Web of Science و Google Scholar. نام‌های جستجوی ما «رزوراترول (عنوان/چکیده)» و «بیماری آلزایمر (عنوان/چکیده) یا بیماری آلزایمر (عنوان/چکیده)» بود.

یافته‌ها: رزوراترول نقش مهمی در راه‌اندازی و افزایش برش غیر آمیلوئیدوژنیک پروتئین پیش‌ساز آمیلوئید ایفا می‌کند. همچنین پاکسازی پپتیدهای بتا آمیلوئید را افزایش می‌دهد و آسیب نورون‌ها را کاهش می‌دهد.

نتیجه‌گیری: شواهد متعددی در دهه‌های گذشته نشان داده‌اند که رزوراترول در مدل‌های تجربی بیماری آلزایمر، اقدامات محافظتی عصبی را ارائه می‌دهد. با این حال، احتمالاً به دلیل فراهمی زیستی کم رزوراترول، در میان سایر ویژگی‌های فارماکوکینتیک، آزمایش‌های بالینی نتوانسته‌اند این اثرات را نشان دهند.

کلمات کلیدی: رزوراترول، بیماری آلزایمر، اختلالات مخرب عصبی.

درمان و کنترل بیماری آلزایمر در طب سنتی ایران

هما فقیهی ۱، مانده شمس نورایی ۲

۱. دکتری، داروسازی، دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی ایران

۲. دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران

نویسنده مسئول: هما فقیهی (homafaghihipharm@gmail.com)

چکیده

مقدمه: آلزایمر یک اختلال مغزی پیش‌رونده و شایع‌ترین علت زوال عقل در سالمندان می‌باشد. تجمع پلاک‌های آمیلوئیدی در کورتکس مغز، استرس اکسیداتیو، التهاب، دیستروپی سلول‌های عصبی و مرگ سیناپس از جمله عوامل مرتبط با این بیماری شناخته می‌شوند. درمان‌های دارویی، جهت کاهش علائم شناختی بوده و بیماری را درمان نمی‌کنند. در منابع طب ایرانی، به‌عنوان سیستم درمانی مکمل، توصیه‌های بسیاری جهت پیشگیری و کاهش نشانه‌های بیماری نسیان (آلزایمر) شده است که شامل اصلاح رژیم غذایی، خواب کافی، انجام فعالیت‌های بدنی و ذهنی می‌باشد. در این مطالعه، معرفی داروهای گیاهی و رژیم‌های غذایی بر اساس کتب دارویی طب ایرانی انجام گردیده است.

مواد و روش‌ها: کتب استفاده شده در این مطالعه عبارت است از: درس‌نامه طب ایرانی مبتنی بر شواهد، قرابادین کبیر، اکسیر اعظم، دقایق العلاج، قرابادین شفایی، قرابادین اعظم و قانون.

یافته‌ها: غذاهای پرهیزی شامل انواع سودازا مانند عدس، بادمجان، گوشت گاو، بز، خرگوش، گوسفند، غذاهای شور و غذاهای بلغم‌زا مانند ماهی، هندوانه، خیار، خربزه، کدو، کاهو، سیر، پیاز، کلم، لوبیا (نارس)، سیب، گشنیز، پنیر، ماست و شراب انگوری می‌باشد. غذاهای پیشنهادی شامل گوشت مرغ، گنجشک، قراول، بره، زرده تخم‌مرغ غاز، بلدرچین، بوقلمون، اردک، مرغ، گردو، فندق، بادام شیرین، کشمش، توت، انجیر خشک، نارگیل، شیر برنج، شیر و عسل، شیر و زنجبیل می‌باشد. مهارکننده‌های گیرنده ان متیل دی آسپاراتات و استیل کولین استراز در کنترل علائم آلزایمر مؤثر می‌باشند. از جمله این گیاهان می‌توان به دارفلفل، سنبل الطیب، هلیله سیاه، سیاه دانه، کندر، عود الصلیب، بلادور، وشا، باریج و اسپند اشاره نمود. دانه اسپند به دلیل حضور دو ماده آلکالوئیدی هارمالین و هارمین دارای اثر قوی در کنترل آلزایمر می‌باشد. هل سیاه دارای اثر ضد التهابی بوده و بلبله، آملا و زنجبیل به‌عنوان آنتی اکسیدانت عمل می‌کنند. زعفران به‌عنوان مهارکننده‌ی تجمع پلاک‌های آمیلوئیدی بتا در مغز معرفی شده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع فزاینده بیماری آلزایمر و نیز افزایش کاربرد فرآورده‌های با منشأ طبیعی بررسی اثرات فارماکولوژیک و مطالعات بالینی جهت سنجش اثربخشی ترکیبات معرفی شده در کتب طب سنتی ایرانی ارزشمند می‌باشد.

کلمات کلیدی: طب سنتی ایرانی، آلزایمر، گیاهان دارویی، رژیم غذایی.

psc-04420552

بررسی تأثیر روغن به‌لیمو بر مدت‌زمان خواب سالمندان. مطالعه کارآزمایی بالینی دو سو کور

سیران محمدی بلبان آباد ۱، غلامرضا انصاری ۲، مهرداد کریمی ۳، احمدعلی اکبری کامرانی ۴، محسن شتی ۵، رباب صحاف ۶

۱. کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، گروه آموزشی سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۲. MPH، MD، گروه آموزشی سالمندی و مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۳. PhD، MD، استادیار، گروه آموزشی طب سنتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۴. MD، دانشیار، گروه آموزشی سالمندی و مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۵. PhD، MD، استادیار، مرکز تحقیقات سالمندی و گروه آموزشی سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۶. PhD، MD، دانشیار، مرکز تحقیقات سالمندی، گروه آموزشی سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: سیران محمدی بلبان آباد (Se.mohamadi@uswr.ac.ir)

چکیده

مقدمه: خواب از نیازهای اساسی انسان بوده و با افزایش سن مشکلات سالمندان از جمله مشکلات مربوط به خواب افزایش می‌یابد. اختلال خواب عوارضی را در سالمندان ایجاد می‌کند که باید مورد توجه قرار گیرند. گیاه به‌لیمو به دلیل دارا بودن خاصیت آرام بخشی ممکن است روی مدت‌زمان خواب سالمندان مؤثر باشد. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر روغن به‌لیمو در مقایسه با روغن بی اثر بر مدت‌زمان خواب سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه کارآزمایی بالینی دو سوکور با کد ثبت IRCT2016061528485N1 و کد اخلاق IR.USWR.REC.1395.50

کمیته اخلاق دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی می‌باشد. جامعه هدف شامل ۸۵ سالمند ساکن مراکز نگهداری تهران، ۴۳ زن (۵۱ درصد) و ۴۲ مرد (۴۹ درصد) که ۴۱/۱۷ درصد در گروه سنی ۶۰-۷۴ سال و ۵۸/۸۲ درصد در گروه سنی بالاتر از ۷۵ سال بوده و با توجه به نمره کسب شده بیشتر از ۵ از پرسشنامه پیترزبرگ، ویزیت روانپزشک و خود اظهاری اختلال خواب، بررسی پرونده پزشکی، داروهای مصرفی و معیارهای ورود وارد مطالعه شدند. با استفاده از ۸ جداول رندومیزاسیون به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شده، فرم رضایت آگاهانه توسط سالمندان یا خانواده آنان امضا و سپس پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک و کیفیت خواب پیترزبرگ با مصاحبه تکمیل گردید. گروه مداخله روغن به‌لیمو و گروه کنترل روغن بی اثر را دو بار در روز به‌صورت چکاندن قطره در بینی دریافت نمودند. دو و چهارهفته بعد از شروع مداخله مجدداً پرسشنامه پیترزبرگ پرسیده شد. اطلاعات به دست آمده با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ تحلیل، فرضیه‌های پژوهش با آمار استنباطی (تحلیل واریانس یک‌راهه، آزمون‌های تعقیبی، تی نمونه‌های مستقل و تی تک نمونه ای) مورد آزمون قرار گرفتند.

یافته‌ها: مدت‌زمان خواب سالمندان گروه مداخله در زمان دو هفته پس از مداخله و یک ماه پس از مداخله بیشتر از گروه کنترل بوده و در کل مدت‌زمان خواب سالمندان در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل افزایش پیدا کرد

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج روغن به‌لیمو در مقایسه با روغن بی اثر باعث افزایش مدت‌زمان خواب شده لذا جهت بهبود مدت‌زمان خواب سالمندان توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: سالمند، مدت‌زمان خواب، روغن به‌لیمو.

بررسی تأثیر عصاره اتانولی برگ شاه توت بر فاکتورهای مرتبط با متابولیسم قند و لیپید، آنزیم‌های کبدی و بررسی هیستولوژی کبد در موش‌های مبتلا به کبد چرب غیرالکلی

لیلی زهرا بحرینی ۱،۲، محمد مهدی حقیقت ۱،۲

۱ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲ مرکز تحقیقات بیوشیمی و تغذیه در بیماری‌های متابولیک، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، جمهوری اسلامی ایران

نویسنده مسئول: محمد مهدی حقیقت (haghighat1998@gmail.com)

سابقه و هدف: کبد چرب غیرالکلی طیفی از آسیب‌های کبد از استئاتوز اولیه تا سیروز کبد را شامل می‌شود. از آنجایی که شیوع این بیماری در جهان رو به افزایش است، پیدا کردن درمان مناسب برای این بیماری ضروری به نظر می‌رسد. لذا هدف از این مطالعه بررسی تأثیر عصاره برگ شاه توت بر کبد چرب غیرالکلی ایجاد شده با رژیم پرچرب در موش‌های صحرایی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه تجربی ابتدا ۶۰ سر موش صحرایی نر به صورت تصادفی به گروه‌های شاهد (۱۲ سر) و تغذیه با رژیم پرچرب (۴۸ سر) تقسیم شدند. پس از ۴ ماه تغذیه با رژیم پرچرب و تأیید ایجاد کبد چرب در موش‌ها توسط پاتولوژیست، موش‌های مبتلا شده به کبد چرب به ۵ گروه ۱۰ تایی تغذیه با رژیم پرچرب (یک گروه کنترل بدون دریافت عصاره) و چهار گروه: گروه اول عصاره برگ شاه توت (۳۰۰ میلی گرم در روز)، گروه دوم عصاره برگ شاه توت (۳۰۰ میلی گرم در روز)، گروه سوم عصاره برگ شاه توت (۱۵۰ میلی گرم در روز) و در گروه ۴ گروه کنترل قرار گرفتند و به مدت ۱ ماه تحت تیمار با عصاره برگ شاه توت قرار گرفتند. در پایان وزن، قند خون، پروفایل لیپیدی، میزان فعالیت آنزیم‌های کبدی در سرم و هیستولوژی کبد مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: تغذیه با رژیم پرچرب سبب افزایش قند خون، هیپرتری‌گلیسیدمی، هیپرکلسترولمی و افزایش فعالیت آنزیم‌های کبدی در سرم شد ($P < 0.0001$). دریافت عصاره با دوز ۶۰۰ میلی‌گرم توانست تأثیر معنی‌داری بر شاخص‌های خونی بگذارد به طوری‌که به طور معناداری باعث کاهش ($P < 0.0001$)، FPG، کلسترول ($P = 0.0001$)، آنزیم‌های کبدی ($P = 0.0001$) شد. در گروه دریافت‌کننده عصاره با دوز ۳۰۰ میلی‌گرم در روز شاخص‌های کلسترول ($P = 0.014$)، AST ($P = 0.002$) و ALT ($P = 0.057$) به طور معناداری کاهش یافتند. در گروه دریافت‌کننده دوز ۱۵۰ میلی‌گرم عصاره فقط شاخص‌های AST ($P = 0.0017$) و ALT ($P < 0.0001$) به طور معناداری بهبود یافتند. یافته‌های آسیب‌شناسی کبد تغییرات ناشی از رژیم پرچرب و درمان با عصاره را تأیید نمود ($P < 0.0001$).

نتیجه‌گیری: تغذیه با رژیم پرچرب سبب ایجاد کبد چرب غیرالکلی شده و تیمار با عصاره برگ شاه توت سبب بهبود شاخص - های این بیماری می‌گردد. بنابراین تیمار با این عصاره می‌تواند به‌عنوان روشی برای درمان کبد چرب مطرح گردد و نیازمند مطالعات بیشتر در آینده بخصوص مطالعات انسانی می‌باشد.

کلمات کلیدی: عصاره، گیاهان دارویی، برگ شاه توت، کبد چرب غیرالکلی، رژیم پرچرب.

psc-01730139

Using Chemical Drugs and Medicinal Plants for Symptom Management among Patients Receiving Chemotherapy

Fereshte Jalili¹, ***Najin Alavi Masoudi***¹, ***Masoumeh Abedzadeh Kalhorodi***¹, ***Mustafa Sarvizadeh***²

1. Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran.

2. Yathrabi Hospital, Kashan, Iran.

Corresponding Author: Fereshte Jalili (fereshtehjalili@hotmail.com)

Abstract

Introduction: Patients with cancer suffer from different symptoms which can cause discomfort, reduce quality of life, necessitate frequent hospitalization, and impose heavy costs. Health care providers sometimes overlook symptom management, and hence, patients resort to self treatment. **Objectives:** This study sought to assess the use of chemical drugs and medicinal plants for the symptom management among patients receiving chemotherapy.

Materials and Methods: This cross sectional study was conducted in 2017 on 186 cancer patients who referred to two chemotherapy centers in Kashan, Iran. Data were collected using a researcher made instrument consisted of items on demographic characteristics, symptoms, symptom severity and duration, use of chemical drugs and medicinal plants, and their perceived effectiveness. Data were presented using the measures of descriptive statistics and were analyzed using the Spearman's correlation analysis.

Results: The most common symptom was fatigue (89.2%), with moderate severity in 51.2% of participants. The least common symptom was vomiting (24.2%), with mild severity in 62.2% of participants. Vitamins and supplements were the most commonly used chemical drugs (40.3%). Chemical drugs had mostly been recommended by health care providers. Only, 50% of patients with pain and 12.2% of patients with dry mouth and oral ulcer used chemical drugs. Medicinal plants were used by 87.4% of participants, without medical prescription.

Conclusion: Cancer patients suffer from many symptoms which need careful assessment and effective management by health care providers. These patients use medicinal plants more commonly than chemical drugs for symptom management, whereas chemical drugs are more effective. Symptom management among cancer patients is not effective enough, and hence, most of them resort to over the counter medicinal plants.

Keywords: Cancer .Chemical drugs .Herbal medicine .Symptom.

psc-01840254

The Therapeutic Effect of Curcumin on Psychological Symptoms in Elderly: A Randomized, Double-Blind, Placebo-Controlled Clinical Trial

Samira Abbaszadeh-Mashkani¹, Mohammad Afshar², Zohreh Sadat², Marzieh zahedimoghadam², Fatemeh Sadat Ghoreishi³, Amir Ghaderi³

1 Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran.

2 Trauma Nursing Research Center, Faculty of Nursing and Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran.

3 Department of Addiction Studies, School of Medicine AND Clinical Research Development Unit, Matini/Kargarnejad Hospital, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran.

Corresponding Author: Samira Abbaszadeh-Mashkani1 (s.abbaszadeh1390@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Mental health problems can have a high impact on an older person's ability to carry out basic daily living activities, reducing their quality of life. This study investigates the effect of curcumin on psychological symptoms in elderly population.

Materials and Methods: This clinical trial recruited elderly referred to the health center in Kashan, Iran, at 2022 (n = 52). The study samples divided into intervention and control groups using computer-generated random numbers to receive either 80 mg/day curcumin (n = 26) or placebo (n = 26), one hour after taking food, for 4 weeks. The sleep quality and general health was evaluated on the at study baseline, 4 and 8 weeks after the intervention. SPSS software version 17 was used for data analysis.

Results: The two groups matched for demographic characteristics (P>0.05). Sleep quality and general health score did not indicate a significant difference by curcumin intervention during the time (p > 0.05).

Conclusions: Our finding rejected the effectiveness of 80 mg/day of curcumin for four weeks on sleep quality and general health in elderly population. Hence, due to the small sample size and limited scientific evidence on elderly, further studies are necessary.

Keywords: Curcumin .Sleep quality .General health .Elderly.

psc-02160189

Effect of Rosa Damascena Aromatherapy on the Sleep Quality of the Elderly Living in the Nursing Home

***Roya Mansour-ghanaei*^{1,2}, *Bastaneh Ghanbari Khangah*², *Azar Darvishpour*²**

1 Assistant Professor, Gastrointestinal and Liver Diseases Research Center, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

2 Zeynab (P.B.U.H) School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

Corresponding Author: Roya Mansour-ghanaei (r_ghanaei@gums.ac.ir)

Abstract

Introduction: One of the common problems of old age is sleep disorders, and most of the elderly have trouble getting comfortable sleep. Therefore, it is necessary to take measures to improve the quality of sleep. Aromatherapy as a supplemental medicine is one of the strategies to improve sleep quality. Since the elderly make up a significant part of the country's population, paying attention to their health status and sleep quality can be effective in reducing the incidence of various diseases, improving the level of health, and reducing treatment costs. Therefore, the present study was conducted with the aim of determining the effect of aromatherapy with Rosa damascena on the sleep quality of elderly residents of the Rasht nursing home.

Materials and Methods: This quasi-experimental pre- and post-intervention study was conducted among 35 elderly residents in Guilan Province, Rasht City, in 2019 using available sampling methods. Data collection was done using demographic information and the Pittsburgh Sleep Quality Questionnaire. The Pittsburgh Questionnaire's psychometrics have been validated in Iranian studies. For aromatherapy, 10% Rosa damascena extract was used by inhalation for 10 nights. The data was analyzed using SPSS version 21 software and descriptive statistics (frequency distribution tables, mean, and standard deviation) and inferential statistics (Wilcoxon test).

Results: Most of the patients were male (54.3%), married (28%), had free income (51.4%), and were illiterate in terms of education (51.4%). The mean scores of sleep quality pre- and post-intervention were respectively equal to 11.6 ± 2.8 and 8.05 ± 2.5 , representing a significant relationship ($p = 0.0001$). The sleep quality in the dimensions of subjective sleep quality, sleep latency, duration, and efficiency was significantly different before and after intervention ($P = 0.0001$). However, no significant difference was observed in terms of sleep disturbances ($p = 0.29$) and daytime dysfunction ($p = 0.22$), as well as the use of sleeping medication ($p = 0.45$).

Conclusions: Rosa damascena aromatherapy has an effect on the sleep quality of the elderly, and nurses can use it as a complementary medicine to improve the quality of sleep and the quality of life of the elderly.

Keywords: Aged; Aromatherapy; Rosa damascene; Sleep quality.

Investigating the Palliative Effect of Acupuncture on Chronic Knee Pain and Quality of Life in the Elderly: A Systematic Review

Sara Khalili Ataabadi¹, Negar Mohammadi Fesharaki¹, Nahid Norouzi¹

1 Department of Surgical Technology, Faculty of Nursing & Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding Author: Nahid Norouzi (n.noroozi1992@yahoo.com)

Abstract

Background: Chronic knee pain is a common complaint in elderly patients with knee osteoarthritis which can lead to muscle weakness, reduction of social activities, and life quality. Complementary and alternative therapies, including acupuncture, may be employed as adjuvant treatments. The purpose of this review study was to investigate the palliative effect of acupuncture on pain intensity and quality of life in the elderly with chronic knee pain.

Method: We included randomized controlled trials of acupuncture that were used as the sole treatment or as an adjunctive treatment for Chronic knee pain, and published during 2012-2022 in PubMed, Google Scholar, and SID databases. To facilitate the search, by using the appropriate keywords, the terms "chronic knee pain, quality of life, acupuncture" were used. Articles were limited by an age filter of "aged 65 and above" to focus on articles related to older adults. Then, by analyzing the full text of Persian and English articles, by applying the inclusion and exclusion criteria a total 13 studies were selected and analyzed in this review.

Results: In these reviewed studies, acupuncture was compared with no treatment, sham laser acupuncture (placebo), and standard care (oral therapy). The primary outcome was pain intensity measured by visual analogue scale (VAS) and index score pain subscale, secondary outcome was "quality of life" that measured by using a standard checklist. In 11 studies the acupuncture groups showed an association with significantly reduced chronic knee pain and physical function improvement in short term (up to 13 weeks) and long term (about 6 months). Investigating the effect of acupuncture on quality of life in 9 out of 11 articles also had acceptable results. Only 2 articles considered the use of acupuncture to be ineffective due to the lack of significant differences between acupuncture and standard care in improving knee pain and function.

Conclusions: The results indicate that acupuncture is an effective, safe, and acceptable method to improve functional mobility and quality of life and reduce patients' pain in short and long term. It seems this method is also a good alternative for painkillers in the elderly with chronic knee pain.

Keywords: Acupuncture, Complementary Therapy, Chronic Knee Pain, Quality Of Life, Elderly.

psc-03130327

The Effect of Auriculotherapy on Improving Sleep Quality in Postmenopausal Women Aged 45-60 Years: A Clinical Trial Study

***Mona Eidani*¹, *Simin Montazeri*², *Parvaneh Mousavi*², *Mahboubeh Valiani*²**

1. MSc Midwifery, Ahwaz University of Medical Sciences, Ahwaz, Khoozestan, Iran

2. Ahwaz University of Medical Sciences, Ahwaz, Khoozestan, Iran

Corresponding Author: Mona Eidany (m.eidany1363@gmail.com)

Abstract

Introduction: Menopause is one of the developmental stages of women. One of the most common problems during this period is sleep disorders. Sleep disorders can affect the quality of life of these people. To improve sleep disorders, auriculotherapy has received less attention due to its low cost and effectiveness, and side effects. Therefore, the aim of this study was to determine the effect of auriculotherapy on improving sleep quality in postmenopausal women aged 45–60 years.

Materials and Methods: The present study is a clinical trial study that was performed on 82 postmenopausal women aged 45–60 years under the auspices of health centers in Mahshahr city, Iran from 2021–2022. Women with inclusion criteria were randomly divided into two groups (intervention and control). The intervention group underwent auriculotherapy for 4 weeks. The St. Petersburg Sleep Quality Questionnaire was completed by both groups at the beginning and 4 weeks after the start of the intervention. Finally, the data were analyzed by SPSS software version 22 and independent t- test, paired t- test and Chi- square test.

Results: At the beginning of the study, both groups were homogeneous in terms of demographic variables. The results of data analysis using independent t- test showed that before the intervention, mental quality ($P = 0.513$), length of incubation period ($P = 0.285$), sleep duration ($P = 0.121$), sleep efficiency ($P = 0.513$), sleep disorders ($P = 0.685$), use of sleeping pills ($P = 0.530$), daily functioning ($P = 0.60$), and overall sleep quality score ($P = 0.30$) in the control and intervention groups were not statistically significant. However, comparing the mean scores after the intervention in the control and intervention groups showed that mental quality ($P < 0.001$), incubation period ($P < 0.001$), sleep duration ($P < 0.001$), sleep efficiency ($P < 0.001$), sleep disorders ($P < 0.001$), use of hypnotics ($P = 0.002$), daily functioning ($P = 0.001$), overall sleep quality score ($P < 0.001$), sleep duration ($P = 0.822$), sleep efficiency ($P = 0.889$), sleep disorders ($P = 0.889$), use of sleeping pills ($P = 1.00$), daily performance ($P = 0.767$), overall sleep quality score ($P = 0.69$) were statistically significant between the two groups. In- group comparison using paired t- test in the control group showed that mental quality ($P = 0.128$), length of the incubation period ($P = 1.00$), and before and after the intervention did not differ significantly in the mean scores. However, a within- group comparison in the intervention group showed that mental quality ($P < 0.001$), incubation period ($P < 0.001$), sleep duration ($P < 0.001$), sleep efficiency ($P < 0.001$), sleep disorders ($P = 0.003$), use of sleeping pills ($P = 0.007$), daily functioning ($P < 0.001$), and overall sleep quality score ($P < 0.001$) before and after the intervention had a significant difference in the mean scores.

Conclusion: The results showed that auriculotherapy has significant effectiveness in improving the quality of sleep, and its dimensions and can be used as an effective method in this area that can be implemented at a low cost and easily. According to reports from participants and previous studies in this field, auriculotherapy did not have any side effects and can be used as a safe way to improve sleep quality".

Keywords: Auriculotherapy, ear acupressure, menopausal women, postmenopause, sleep quality.

Effects of Medicinal Plants on Alzheimer's Disease and Memory Deficits: A Systematic Review Study

***Nahid Abdi Ghohroodi*¹, *Nahid Norouzi*¹**

1. Department of Surgical Technology, Faculty of Nursing & Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Nahid Norouzi (n.noroozi1992@yahoo.com)

Abstract

Background: Alzheimer's disease is an age-related neurodegenerative disorder characterized by memory deficits. There is no cure for Alzheimer's disease, but symptomatic treatment may improve the memory and other dementia related problems. Natural therapy including medicinal plants has been used in the treatment of memory deficit's disease since a long time. The purpose of this study was to reviewed the role of different medicinal plants that play an important role in the treatment of Alzheimer's disease and memory deficits using conventional herbal.

Method: We included randomised controlled trials studies that done on medicinal plants such as, zizyphus jujube, cinnamomum verum and ginkgo biloba which have an antioxidant and anti inflammatory effects on Alzheimer's disease, and were published in PubMed, Google Scholar and SID databases during 2012- 2022. Then, by analyzing the full text of Persian and English articles, by applying the inclusion and exclusion criteria a total 10 studies were selected and analyzed in this review.

Results: From the review of studies, it was found that Alzheimer's disease has been linked with oxidative stress, acetylcholine deficiency in the brain, and inflammatory processes. Substances extracted from plants, such as acetylcholine, which has neurological properties and is effective on short - term memory, can prevent this disease. zizyphus jujube, cinnamomum verum and ginkgo biloba are effective On acetylcholine transferase, they prevent the progress of Alzheimer's disease and have relieving effects.

Conclusions: According to the studies, despite the bulk of knowledge regarding this complex disease, there is no complete cure except symptomatic treatment. So, the herbal therapy is now anticipated to control Alzheimer's disease progression and help to relieve the symptoms related to it. Herbal therapy can improve the life quality of patients with Alzheimer's disease and memory deficits.

Keywords: Alzheimer's Disease .Medicinal Plants .Palliative Care .Complimentary And Alternative Medicine.

psc-03680397

Curcumin as New Option in the Treatment of Alzheimer's Disease

Mahtab Montazeri^{1,2}

1. Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. Department of Laboratory Medicine, School of Allied Medical Sciences, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Mahtab montazeri (mahtab.montazerii83@gmail.com)

Abstract

Background: Alzheimer's disease (AD) is a progressive neurodegenerative disease. Curcumin is a polyphenol with strong antioxidant and anti-inflammatory effects that has been shown to be effective in ameliorating cognitive decline in AD patients.

Methods: Databases such as Embase, Web of Science, PubMed and The Cochrane Library were searched from the database establishment to December 2022 to collect in vivo, and clinical studies of Curcumin and Curcuma longa Extract in the treatment of AD. Then the literature was screened and the data were extracted.

Results: Because of its multi-target effects, curcumin has protective and preventive effects on many chronic diseases such as cerebrovascular disease, hypertension, and hyperlipidemia. For prevention and treatment of AD, curcumin has been shown to effectively maintain the normal structure and function of cerebral vessels, mitochondria, and synapses, reduce risk factors for a variety of chronic diseases, and decrease the risk of AD. The effect of curcumin on AD involves multiple signaling pathways: anti-amyloid and metal iron chelating properties, antioxidation and anti-inflammatory activities.

Conclusion: Based on the main findings detailed above, curcumin will lead to a promising treatment for AD. The clinically studied chemical properties of curcumin and its various effects on AD shows the possibility to do further research and develop better drugs based on curcumin for treating AD.

Keywords: Curcumin, Neurodegenerative disorders, Alzheimer's Disease.

psc-04010429

Ginkgo Biloba in the Prevention and Treatment of Alzheimer's Disease

Hale Hoseinzade^{1,2}

1. Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. Department of Laboratory Medicine, School of Allied Medical Sciences, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Hale Hoseinzade (halehoseinzade@gmail.com)

Abstract

Background: Alzheimer's disease (AD), a neurodegenerative disease, is one of the most common causes of dementia if elderly people worldwide. Although donepezil and memantine could delay AD symptom progression, side effects have been reported. Considering the number of AD patients and corresponding societal costs, plenty of clinical research has focused on the potential benefits of natural medicines. Ginkgo biloba leaves are one of the popular herbal medicines, and they are recorded in the Chinese Pharmacopoeia.

Method: Electronic search was conducted from PubMed, Cochrane Library from their inception up to 1(st) December, 2000 for animal model and randomized clinical trials on Ginkgo biloba in treating mild cognitive impairment or Alzheimer's disease.

Results: Several protective agents such as antioxidants, anti-inflammatory drugs, cholinergic agents, estrogens, neurotrophic factors and calcium ion channel antagonists have been proposed for the prevention and treatment of AD, but none of them is proved to have a definite therapeutic effect. In contrast, Ginkgo biloba has long been thought to be "multivalent" and demonstrated to possess different profiles of action of various commonly-used drugs proposed for AD. Ginkgo biloba is potentially beneficial for the improvement of cognitive function, activities of daily living, and global clinical assessment in patients with mild cognitive impairment or AD.

Conclusion: In summary Ginkgo biloba has not been shown to prevent dementia but may have a minor impact on cognitive decline in those already afflicted with certain types of dementia Also, Ginkgo biloba plays a role in reducing depression and counteracts the side effects of antidepressants in people suffering from dementia.

Keywords: Neurodegenerative disorders, Alzheimer's disease, Herbal medicines, Ginkgo biloba.

psc-04590554

Saffron and Parkinson Disease: New Therapeutic Candidate

Maryam Sadat Hosseini Khabar¹, ***Hamed Mirzaei***²

1. Student Research Committee, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

2. Medicine Faculty, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding author: Hamed Mirzaei (h.mirzaei2002@gmail.com)

Abstract

Background: Parkinson's disease (PD) is a common neurodegenerative disorder with motor symptoms linked to the loss of dopaminergic neurons in the brain that causes unintended movements, such as shaking, stiffness, and difficulty with balance and coordination. Saffron (crucus), a common herb in our country, Iran known as a medicinal plant that has many therapeutic effects include cytoprotective effect on human neuronal cells and protective effects on the progression of PD disease that can be used to treat PD.

Methods: We conducted an electronic literature search to find articles on the neuroprotective effects of saffron in PD. We searched three data resources: "PubMed," "Web of Science," and "Google Scholar." Our search designations were "[saffron (Title/Abstract)] AND [Parkinson disease (Title/Abstract)] OR Parkinson's disease (Title/Abstract)."

Results: Despite observing an overall down-regulation of broad, generic pathways relating to cell damage and death, the results suggested significant up-regulation of specific stress-inducible pathways, such as Fas and TNFR1 signaling. In addition to concerted changes across molecular networks, we also observed various gene expression changes that would usually be associated with a stress response. Moreover, findings provided evidence in support of the idea that saffron might indeed act as a mild stressor, and that this mechanism of action might play an important role in its capacity to induce a neuroprotective response.

Conclusion: In summary, increasing evidence points towards the potential neuroprotective actions of saffron and other dietary phytochemicals in the context of neurodegenerative disease. Previous explanations for this beneficial effect have focused largely on the strong antioxidant capabilities of saffron, but there is now evidence to suggest that saffron can act by modulating the brain transcriptome in the absence of an insult.

Keywords: Neurodegenerative disorders .Parkinson disease .saffron .crocus.

مراکز ارائه دهنده مراقبت تسکینی

psc-00650106

بررسی میزان دانش پرستاران و نیازهای آموزشی آن‌ها در ارتباط با مراقبت تسکینی در جنوب ایران

۱. الهام خالوباقری ۱، بهارنوری ۲، محمد احسان خدایی ۳، غلامرضا بازماندگان ۴، زهرا کامیاب ۵
۱. دانشجوی دکتری پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.
  ۲. استادیار گروه آموزشی بیهوشی و مراقبت‌های ویژه دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
  ۳. دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری رفسنجان، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
  ۴. استادیار گروه فارماکولوژی، مرکز تحقیقات بالینی، بیمارستان علی بن ابی طالب، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
  ۵. متخصص بیهوشی، مرکز تحقیقات بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
- نویسنده مسئول: الهام خالوباقری (۳۰۵) az222@gmail.com

چکیده

مقدمه: پیر شدن جمعیت سبب افزایش بیماری‌های مزمن شده به نحوی که بستری‌های متعدد، طولانی و طول عمر کمتر از یک سال را افزایش داده است که این امر نشان‌دهنده افزایش نیاز جامعه به مراقبت تسکینی برای افزایش کیفیت زندگی می‌باشد. لذا این مطالعه به بررسی سطح دانش پرستاران در زمینه مراقبت تسکینی پرداخته است.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی مقطعی حاضر با مشارکت ۷۷ پرستار جهت بررسی سطح اطلاعات پرستاران شاغل در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان علی ابن ابیطالب رفسنجان در سال ۱۳۹۹ انجام شد. اطلاعات دموگرافیک پرستاران ثبت شد و سطح اطلاعات پرستاران با استفاده از پرسشنامه PCNQ سنجیده شد. داده‌های دموگرافیک و پرسشنامه PCNQ وارد نرم‌افزار آماری SPSS-ver20 شد. جهت آنالیز داده‌ها از آمار توصیفی، میانگین، فراوانی، انحراف میانگین، آزمون T غیروابسته و همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها: اکثریت پرستاران شرکت‌کننده در این مطالعه بین سنین ۳۰ الی ۳۹ سال ($n=48$, 62.3%) و خانم‌های مجرد ($n=53$, 68.8%) با سابقه کار بیشتر از ده سال ($n=36$, 46.8%) بودند. نمره کلی پرسشنامه PCNQ از صفر تا ۲۰ نمره بندی شد. متوسط نمره پرستاران در این پرسشنامه ۲۰٫۷ ($SD=0,72$) بود (رنج نمره آن‌ها بین ۱ الی ۴ بود). سؤالات این پرسشنامه به سه گروه شامل سؤالات مربوط به فلسفه و اصول مراقبت تسکینی، علائم درد و کنترل آن، خدمات طب تسکینی تقسیم شدند و نمره متوسط هر گروه به ترتیب، نمره ۲٫۶۵ ($SD=0,40$)، ۳٫۳۷ ($SD=13,89$) و ۱٫۸۶ ($SD=0,97$) بود.

نتیجه‌گیری: دانش پرستاران در ارتباط با اصول مراقبت تسکینی و همچنین خدمات طب تسکینی نسبتاً پایین بود درحالی‌که بیشترین اطلاعات را پرستاران در زمینه علائم درد و کنترل آن داشتند. با توجه به نوپا بودن علم مراقبت تسکینی، این مطالعه لزوم آموزش مداوم پرستاران را در این زمینه مسجل می‌کند.

کلمات کلیدی: اصول مراقبت تسکینی، خدمات طب تسکینی، دانش پرستاران.

تأثیر موسیقی درمانی بر تسکین درد بزرگسالان مبتلا به سرطان: یک مرور سیستماتیک

حانیه قربانی ۱، معصومه حسینیان ۱، ندا میرباقر آجریز ۲، حسین کیانی ۱

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: یکی از مشکلات بیماران سرطانی درد است که روش‌های متعددی برای تخفیف آن وجود دارد. یک روش غیر تهاجمی برای کاهش درد، موسیقی درمانی است. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک بررسی تأثیر موسیقی بر تسکین درد بزرگسالان مبتلا به سرطان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی IranMedex, Magiran, SID و انگلیسی Pubmed, Scopus, Web of Sciences, Ovid, Science Direct و با کلیدواژه‌های درد، موسیقی درمانی، سرطان، بزرگسالان بود که به صورت ترکیب با هم از سال ۲۰۲۲ - ۲۰۰۴ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با تأثیر موسیقی درمانی بر درد سالمندان مبتلا به سرطان جمع‌آوری شد و ۱۲ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۱۲ مقاله‌ای که مرور شد ۲ مقاله فارسی و ۱۰ مقاله انگلیسی بود. تمامی مطالعات از نوع کارآزمایی بالینی بودند. ۱۰ مقاله از پژوهش‌های مرور شده حاکی تأثیر مثبت موسیقی بر کاهش درد بزرگسالان مبتلا به سرطان بود. ولی نتایج ۲ مطالعه که حاصل مقایسه دو روش ماساژدرمانی و آرام‌سازی پیشرونده عضلانی با موسیقی درمانی بود نشان دادند که دو روش ذکر شده نسبت به موسیقی درمانی در کاهش درد بزرگسالان مبتلا به سرطان ارجحیت دارند و نیاز به مطالعه بیشتر در این زمینه وجود دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج متناقض مطالعات مرور شده، پیشنهاد می‌گردد مطالعات بیشتر در این زمینه انجام شود.

کلمات کلیدی: درد، موسیقی درمانی، سرطان، بزرگسالان.

psc-01170063

بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر سلامت روان سالمندان مبتلا به آلزایمر: یک مرور سیستماتیک

مرضیه یاری ۱، معصومه حسینیان ۱، ندا میرباقر آجرپز ۲

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

نویسنده مسئول: معصومه حسینیان (hoseinian_1342@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: بیماری آلزایمر به‌عنوان مهم‌ترین و شایع‌ترین علت زوال عقل در سالمندان است. بیماران مبتلا به آلزایمر از اختلالات روان مثل افسردگی، اضطراب، بی‌قراری رنج می‌برند. تحقیقات نشان می‌دهد استفاده از طب مکمل مثل موسیقی درمانی در کنترل علائم روانی بیماری‌های مزمن مؤثر می‌باشد. هدف از این مطالعه مرور سیستماتیک بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر سلامت روان سالمندان مبتلا به آلزایمر بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی SID، Magiran، IranMedex و انگلیسی Scopus، Pubmed، Web of Sciences، Ovid، Science Direct و با کلیدواژه‌های موسیقی درمانی، طب تسکینی، سلامت روان، افسردگی، اضطراب، بی‌قراری و سالمند بود که به‌صورت ترکیب با هم از سال ۲۰۲۲ - ۲۰۰۹ انجام شد. تمام مقالات و مطالعات مرتبط با دانش مراقبت تسکینی در سالمندان جمع‌آوری شد و ده مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ده مقاله‌ای که مرور شد یک مقاله فارسی و نه مقاله انگلیسی بود. تمامی مطالعات از نوع مداخله‌ای بودند. نه مقاله از پژوهش‌های مرور شده حاکی از تأثیر مثبت موسیقی بر سلامت روان (اضطراب و افسردگی) و بی‌قراری سالمندان مبتلا به آلزایمر بود. ولی نتایج یک مطالعه نشان دادند موسیقی درمانی بر سلامت روان و کاهش افسردگی سالمندان مبتلا به آلزایمر تأثیری ندارد.

نتیجه‌گیری: با توجه عدم اتفاق نظر در مقالات در مورد تأثیر موسیقی درمانی بر سلامت روان سالمندان مبتلا به آلزایمر، پیشنهاد می‌گردد مطالعات بیشتر در این زمینه انجام گیرد.

کلمات کلیدی: موسیقی درمانی، سلامت روان، افسردگی، بی‌قراری، سالمند.

ارتباط بین صلاحیت بالینی و نیازهای آموزشی پرستاران در رابطه با ارائه مراقبت‌های تسکینی

عصمت نوحی^۱، وحید فرامرزیپور^۱، پروین منگلیان شهر بابکی^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

نویسنده مسئول: عصمت نوحی (smnouhi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سرطان و بیماری‌های مزمن هر روز در حال گسترش می‌باشند به علت این که این بیماری‌ها کیفیت زندگی مبتلایان را در مراحل پیشرفته بیماری کاهش می‌دهند بیماران نیازمند دریافت خدمات مراقبت تسکینی خواهند شد. این مطالعه باهدف تعیین ارتباط بین صلاحیت بالینی و نیازهای آموزشی پرستاران در رابطه با ارائه مراقبت‌های تسکینی طراحی گردیده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد و جامعه آماری شامل کلیه پرستاران شاغل در بخش‌های آنکولوژی، داخلی عمومی و ویژه (سی سی یو، آی سی یو، دیالیز) بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی کرمان شهر کرمان بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه ای و با کسب رضایت وارد مطالعه شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های روا و پایا استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس و ضریب همبستگی پیرسون انجام شد

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میانگین نمره نیازهای آموزشی در سطح زیاد بود ($3/62 \pm 0/7$). بیشترین میانگین نمره نیاز آموزشی مربوط به بعد روحی و روانی ($3/83 \pm 0/79$) و کمترین میانگین مربوط به بعد اجتماعی ($3/34 \pm 0/84$) بود. میانگین نمره صلاحیت بالینی پرستاران در سطح کم بود ($1/78 \pm 0/51$). بیشترین میانگین نمره صلاحیت پرستاران مربوط به بعد مهارت بین‌فردی ($2/28 \pm 0/74$) و کمترین میانگین مربوط به بعد استفاده ارزیابی علائم ادمونتون ($1/10 \pm 1/27$) بود. صلاحیت بالینی پرستاران مورد مطالعه با نیازهای آموزشی آنان ارتباط معنادار و معکوسی دیده شد ($t=0/242$ ، $P<0/001$).

نتیجه‌گیری: اکثر پرستاران مورد مطالعه دارای صلاحیت در مراقبت تسکینی در سطح کم و نیاز آموزشی در سطح بالا بوده‌اند. ضرورت رفع نیاز آموزشی پرستاران جهت بهبود صلاحیت در مراقبت تسکینی و ارائه برنامه‌های آموزشی لازم به پرسنل پرستار شاغل در بیمارستان‌ها آشکار گردید؛ که می‌تواند نقش بسیار مهمی در مدیریت داشته باشد.

کلمات کلیدی: صلاحیت بالینی، نیازهای آموزشی، پرستاری، مراقبت تسکینی.

psc-02030176

تأثیر استفاده از Virtual Reality (VR) در مدیریت درد سالمندان بستری در مراکز

ارائه‌دهنده مراقبت‌های تسکینی

امیرحسین بیگدلو^۱، علیرضا مهدی^۱

۱. دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: امیرحسین بیگدلو (amirhosseinbeig1997@gmail.com)

چکیده

مقدمه: درد در سالمندان مربوط به بیماری‌های عصبی و اسکلتی عضلانی، عروقی، مزمن، انواع زخم‌ها، آرتروز و استئوآرتریت است که به دنبال آن کیفیت پایین زندگی، انزوای اجتماعی، اختلال در فعالیت بدنی و وابستگی در انجام فعالیت‌های روزانه اتفاق می‌افتد. سوء استفاده از مواد افیونی، مسمومیت‌های دارویی و چنددارویی احساس فوریت نسبت به جستجو و شناسایی روش‌های کاهش درد مؤثر غیرافیونی را افزایش داده است و روش‌هایی مانند Virtual Reality (VR) به یک گزینه مهم برای مدیریت مؤثر درد تبدیل شده‌اند. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر VR بر مدیریت درد است که دارای مکانسیم‌هایی برای پرت کردن حواس و کاهش درد است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه، مروری و حاصل جستجوی نظام‌مند در پایگاه‌های اینترنتی مانند Elsevier, Scopus, Cochran Library, Embase و نیز پایگاه‌های SID, IranMedex و Magiran در محدوده سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ می‌باشد. مقالاتی که هر یک از کلیدواژه‌های Pain Management, Virtual Reality, Chronic Pain, Palliative Care را داشتند و Full text مقاله در دسترس بود وارد مطالعه شدند. در مجموع ۷۳ مقاله در مرحله اول وارد مطالعه شد که پس از حذف موارد تکراری به وسیله نرم‌افزار اندنوت ۲۸ مقاله مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: شواهد ارائه شده در این بررسی، پتانسیل درمان کمکی VR را برای ارائه مسکنی مؤثر برای بیمارانی که از دردهای متفاوتی از جمله درد حاد و مزمن، حرارتی، فیبرومیالژیا، سندروم SIAS و حتی درد خیالی عضو قطع شده رنج می‌برند نشان می‌دهد. واقعیت مجازی می‌تواند حواس بیمار را از درد و اضطراب منحرف کند. حواس‌پرتی VR محیط‌های غوطه‌وری را فراهم می‌کند که در آن بیماران با سناریوی مجازی تعامل دارند.

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد تحقیقات بیشتری در خصوص تعیین درجه اثربخشی درمانی و شناسایی پتانسیل درمان طولانی‌مدت درد با استفاده از سیستم VR نیاز است.

کلمات کلیدی: واقعیت مجازی، مدیریت درد، مراقبت‌های تسکینی در سالمندان.

psc-02780262

انطباق بیمارستان‌های آموزشی استان خراسان رضوی با معیارهای بیمارستان دوستدار سالمند

در سال ۱۴۰۱

صالحه عباسیان ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، خراسان رضوی، ایران.

نویسنده مسئول: صالحه عباسیان (abasians11@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان گروهی پر هزینه با مراجعه فراوان به بیمارستان‌ها بوده و در سال‌های آینده بر تعداد آن‌ها افزوده خواهد شد. یکی از موضوعات مورد تأکید برای این قشر آسیب‌پذیر ارائه خدمات مراقبت سلامت است که در قالب بیمارستان‌های دوستدار سالمند تبیین شده است. حرکت به سمت بیمارستان‌های دوستدار سالمندان یکی از موضوعات کلیدی در سیاست‌های بین‌المللی در مورد سلامت سالمندان، بوده است. این مطالعه باهدف تعیین میزان انطباق بیمارستان‌های آموزشی استان خراسان رضوی با معیارهای بیمارستان‌های دوستدار سالمند در انجام شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی بود که در سال ۱۴۰۱ با مشارکت بیمارستان‌های آموزشی استان خراسان رضوی انجام شد. روش نمونه‌گیری سرشماری از ۱۶ بیمارستان آموزشی خراسان رضوی بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها "چک‌لیست بیمارستان‌های دوستدار سالمند" بود که شامل ۵۰ گویه است که در ۹ بعد وضعیت ارائه خدمات سلامت به سالمندان را ارزیابی می‌کند. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و از آمارهای توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار، تعداد و درصد استفاده شد.

یافته‌ها: از نظر معیارهای بیمارستان دوستدار سالمند در حیطه محیط فیزیکی اکثر بیمارستان‌ها به لحاظ واقع شدن در نزدیکی مترو و ایستگاه اتوبوس، نورپردازی، دسترسی به آسانسور، درب‌ها و راهروهای پهن، وجود رمپ، تابلوهای راهنما وضعیت مناسبی داشتند. در حیطه آموزش کارکنان، اکثر بیمارستان‌ها دستورالعملی در زمینه غربالگری و ارائه مشاوره به سالمندان نداشتند و بیمارستان‌ها فاقد پرسنل آموزش دیده در زمینه مسائل و مشکلات عمده دوران سالمندی بودند. در حیطه سیستم‌های مدیریت مراقبت‌های بهداشتی وضعیت مطلوبی مطابق معیارهای بیمارستان دوستدار سالمند نداشتند.

نتیجه‌گیری: برای ارائه مراقبت مناسب به سالمندان ضروری است که مؤلفه‌های بیمارستان دوستدار سالمند بخصوص در حیطه‌های آموزش پرسنل و برنامه‌های ویژه مراقبت‌های دوران سالمندی مورد توجه جدی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: سالمند، بیمارستان دوستدار سالمند، بیمارستان‌های آموزشی.

psc-01480089

غفلت و عوامل مرتبط با آن در سالمندان شهر اردبیل

زهرا خلیلی ۱

۱. مربی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

نویسنده مسئول: زهرا خلیلی (Zahra.khalili@arums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: غفلت به نارسایی در برآورده کردن متعلقات و نیازمندی‌های شخص سالمند گفته می‌شود که ممکن است شامل ناتوانی شخص مسئول فرد سالمند در امر مراقبت و یا نارسایی در فراهم‌سازی ضروریات زندگی شبیه غذا، آب، سرپناه، بهداشت شخصی، دارو، راحتی و آسایش، امنیت شخصی و دیگر ضروریاتی است که برای شخص سالمند لازم است. مطالعه‌ای مبنی بر شیوع غفلت و بررسی عوامل مرتبط با آن در سالمندان ساکن خانه‌های سالمندان در ایران انجام نشده است. فلذا مطالعه حاضر با این هدف در سالمندان تحت پوشش مراکز بهزیستی شهر اردبیل در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی تحلیلی حاضر بر روی ۱۳۰ سالمند انجام شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه دو قسمتی شامل اطلاعات دموگرافیک و چک‌لیست مشاهده‌ای غفلت در سالمندان بود. نمونه‌ها به صورت سرشماری و از سالمندان ساکن خانه‌های سالمندان تحت پوشش بهزیستی انتخاب شدند. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS با آمار توصیفی و استنباطی با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل شدند

یافته‌ها: در پژوهش حاضر میانگین و انحراف سنی سالمندان $71/34 \pm 11/38$ سال و شیوع غفلت ۳۹/۲٪ بود. یافته‌ها حاکی از آن بود بیشترین غفلت مشاهده شده نداشتن دندان و وجود خطرات محیطی بود؛ و بین وضعیت تأهل، شغل قبلی و سابقه بیماری با غفلت مشاهده شده در سالمندان ارتباط آماری معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد غفلت در سالمندان ساکن خانه‌های سالمندان شهر اردبیل وجود دارد که بر اهمیت غربالگری برای عوامل خطر تأکید می‌کند. پیشنهاد می‌شود تدابیر لازم جهت پیشگیری و رفع غفلت توسط مسئولین ذی‌ربط اتخاذ گردد.

کلمات کلیدی: غفلت، سالمند، سوء رفتار با سالمند.

سطح دانش مراقبت تسکینی در پرستاران شاغل در بیمارستان شهید بهشتی کاشان ۱۴۰۱

فاطمه حاجی رضائی کاشان ۱، فاطمه خدابخشیان ۲، سید محمد احمدی ۳، ندا میرباقر آجرپز ۴

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۳. کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۴. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجرپز (Mirbagher_n@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: ارائه مراقبت تسکینی مؤثر به سالمندان مستلزم آن است که پرستاران در مورد جنبه‌های مختلف مراقبت تسکینی که برای بیماران سالمند ارائه می‌دهند آگاه باشند؛ لذا این مطالعه باهدف بررسی دانش مراقبت‌های تسکینی پرستاران شاغل در بیمارستان بهشتی انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۱۰۰ نفر از پرستارانی که سابقه مراقبت از سالمند در حال مرگ را داشتند، با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک و مراقبت تسکینی برای پرستاری [Palliative Care Quiz for Nursing (PCQN)] بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام شد. سطح معناداری در این مطالعه ۰,۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سنی پرستاران شرکت‌کننده در مطالعه $30,56 \pm 7,28$ بود. اکثر پرستاران (۳۴٪) در بخش‌های داخلی و جراحی مشغول به ارائه خدمت بودند. ۶۵ درصد از پرستاران تا کنون هیچ مطالعه‌ای در ارتباط با مراقبت تسکینی نداشته بودند. میانگین نمره دانش ایشان $7,66 \pm 1,97$ از ۲۰ نمره بود. اکثر پاسخ‌های صحیح مربوط به بعد مدیریت درد و دیگر علائم بود (۴۴,۶۹٪) و کمترین پاسخ‌های صحیح مربوط به بعد مراقبت روحی و روانی (۲۳,۳۳٪) بود. بین سابقه مطالعه در ارتباط با مراقبت تسکینی و سطح دانش پرستاران ارتباط مثبت و معنی‌داری یافت شد ($p=0,045$).

نتیجه‌گیری: با توجه به سطح نامطلوب دانش مراقبت تسکینی در پرستاران مراقب سالمند لزوم برگزاری برنامه‌های جامع آموزش مداوم برای این گروه بیش‌ازپیش احساس می‌شود. همچنین ادغام واحد درسی مراقبت تسکینی در کوریکولوم مقطع کارشناسی پرستاری می‌تواند در جهت افزایش دانش مراقبت تسکینی پرستاران کمک‌کننده باشد.

کلمات کلیدی: دانش، مراقبت تسکینی، سالمند، پرستار.

psc-01630325

کیفیت مراقبت تسکینی از دیدگاه سالمندان بستری در بیمارستان شهید بهشتی کاشان در سال

۱۴۰۱

فاطمه خدابخشیان ۱، فاطمه حاجی رضائی کاشان ۲، الهام رسولیان ۳، ندا میرباقر آجرپز ۴

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۳. گروه پرستاری داخلی و جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۴. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجرپز (Mirbagher_n@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: سالمندان یکی از اصلی‌ترین گروه‌های دریافت‌کننده مراقبت تسکینی می‌باشند. دیدگاه سالمندان نسبت به کیفیت مراقبت تسکینی ارائه شده به ایشان برای مدیران پرستاری در جهت بهبود خدمات مراقبتی از اهمیت بالایی برخوردار است؛ لذا این مطالعه باهدف تعیین کیفیت مراقبت تسکینی از دیدگاه سالمندان بستری در بیمارستان شهید بهشتی کاشان در سال ۱۴۰۱ انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۱۰۰ نفر از سالمندان مبتلا به بیماری‌های خودآیمنی، تنفسی و سرطان که در بیمارستان شهید بهشتی کاشان بستری بودند با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه عوامل دموگرافیک و پرسشنامه کیفیت مراقبت‌های تسکینی (QEOLC - ۱۰) بود که به‌صورت مصاحبه پژوهشگران با نمونه‌های پژوهش تکمیل شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از SPSS نسخه ۲۶ و آزمون‌های آماری کروسکال والیس، من ویتنی و ضریب همبستگی اسپیرمن تحلیل شدند. سطح معناداری در این مطالعه ۰,۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: اکثر سالمندان مورد مطالعه (۵۳٪) سن بالای ۷۰ سال داشتند. میانگین نمره کیفیت مراقبت تسکینی از دیدگاه سالمندان مورد مطالعه $21/64 \pm 83/75$ بود که در سطح بسیار مطلوب می‌باشد. ۸۳٪ از سالمندان مورد مطالعه کیفیت مراقبت تسکینی ارائه شده را در سطح بسیار مطلوب می‌دانستند. ۶۸٪ از سالمندان مهارت پرستاران را خوب ارزیابی می‌کردند. بین مهارت پرستاران و کیفیت مراقبت تسکینی ارائه شده رابطه مثبت و معنی‌داری یافت شد ($p < 0,001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به سطح بسیار مطلوب کیفیت مراقبت تسکینی ارائه شده به سالمندان، لزوم حفظ و ارتقا سطح مراقبت تسکینی ارائه شده توسط پرستاران احساس می‌گردد. مدیران پرستاری با بررسی دائمی سطح کیفیت مراقبت تسکینی ارائه شده به بیماران در تمامی گروه‌های سنی بخصوص سالمندان و سعی در ارتقا آن می‌توانند رضایت و کیفیت زندگی بیماران را افزایش دهند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، سالمند، کیفیت، بستری.

psc-01630511

نگرش پرستاران شاغل در بیمارستان شهید بهشتی کاشان نسبت به مراقبت تسکینی از سالمندان

۱۴۰۱

فاطمه خدابخشیان ۱، فاطمه حاجی رضائی کاشان ۲، حنا زینلی بادی ۱، ندا میرباقر آجرپز ۳

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
  ۲. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
  ۳. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
- نویسنده مسئول: ندا میرباقر آجرپز (Mirbagher_n@kaums.ac.ir)

چکیده

مقدمه: پرستاران مراقب سالمند به طور دائم با موقعیت‌های مختلف جهت ارائه مراقبت تسکینی مواجه می‌شوند. ارائه مراقبت تسکینی مطلوب وابسته به نوع نگرش پرستاران می‌باشد؛ لذا این مطالعه باهدف تعیین نگرش مراقبت تسکینی در پرستاران شاغل در بیمارستان شهید بهشتی کاشان در سال ۱۴۰۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی ۱۰۰ نفر از پرستارانی که سابقه مراقبت از سالمند در حال مرگ را داشتند، با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک و نگرش نسبت به مراقبت تسکینی رازبن بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام شد. سطح معناداری در این مطالعه ۰,۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سنی پرستاران شرکت‌کننده در مطالعه 29.95 ± 7.62 بود. اکثر پرستاران (۳۷,۶٪) در بخش اورژانس مشغول به ارائه خدمت بودند. ۵۳,۵ درصد از پرستاران تا کنون هیچ آموزشی در ارتباط با مراقبت تسکینی ندیده بودند همچنین ۶۶,۳٪ از پرستاران تا کنون هیچ مطالعه‌ای در ارتباط با مراقبت تسکینی نداشته بودند. میانگین نمره نگرش ایشان 3.39 ± 0.83 از ۵ بود. بالاترین میانگین مربوط به بعد قطع و خودداری از درمان (3.68 ± 0.62) و پایین‌ترین میانگین مربوط به ابعاد ارتباط و مراقبت طولانی‌مدت (3.16 ± 0.53) بود. آزمون تی تست مستقل بین سابقه مطالعه در ارتباط با مراقبت تسکینی و نگرش پرستاران ارتباط مثبت و معنی‌داری را نشان داد ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد نگرش پرستاران دارای سابقه مراقبت از سالمندان نسبتاً مطلوب می‌باشد، لذا در جهت حفظ و ارتقا سطح نگرش پرستاران برگزاری دوره‌های آموزشی پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: نگرش، مراقبت تسکینی، سالمند، پرستار.

psc-02910411

مکان ترجیحی مرگ و مراقبت انتهایی زندگی در بیماران مبتلا به سرطان: یک مطالعه مقطعی

در ایران

آرمین فریدونی^۱، سلمان برسته^۲، شادی الماسی^۳، اسماعیل تیموری^۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران

۳. دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: آرمین فریدونی (Arminfereidoni@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سرطان دومین علت مرگ در جهان و سومین علت مرگ در ایران محسوب می‌شود به‌گونه‌ای که طبق گزارش GLOBALCAN سالانه بیش از ۵۰۰۰۰ هزار مرگ در اثر سرطان در بیمارستان‌های ایران اتفاق می‌افتد. تعیین مکان ترجیحی مرگ و مراقبت‌های انتهایی زندگی در بیماران مبتلا به سرطان، یک معیار حیاتی در سراسر جهان برای داشتن مرگ و مراقبت انتهایی زندگی خوب است. ضعف در دسترسی به مراقبت انتهایی زندگی در بیماران مبتلا به سرطان جدی‌تر است. به‌نحوی که ۳۴ درصد از بیماران نیازمند مراقبت‌های انتهایی زندگی، مبتلا به سرطان هستند که تنها ۱۴ درصد از این افراد مراقبت‌های انتهایی زندگی را دریافت می‌کنند. یافتن مکان مناسب و ترجیحی مراقبت انتهایی زندگی و مرگ جهت انجام سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مؤثر بر اساس ترجیحات بیماران مبتلا به سرطان برای ارائه مطلوب‌تر مداخلات تسکینی ضروری است. با وجود تمام این مزایا و اهمیت پرداختن به موضوع مکان ترجیحی مراقبت انتهایی زندگی و مرگ، همچنان توجه جدی به این موضوع در نظام سلامت ایران مغفول مانده است؛ لذا مطالعه حاضر باهدف تعیین مکان ترجیحی مراقبت انتهایی زندگی و مرگ در بیماران مبتلا به سرطان در ایران انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی تحلیلی حاضر در سال ۱۴۰۰ انجام شد. بیماران به روش نمونه‌گیری در دسترس از ۳ بیمارستان شهر تهران انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل تشخیص قطعی ابتلا به سرطان توسط پزشک، تمایل بیماران به شرکت در مطالعه، داشتن سن بالای ۱۸ سال، توانایی خواندن و نوشتن به زبان فارسی، شرایط جسمی مناسب بیمار جهت تکمیل پرسشنامه و عدم وجود مشکلات شناختی نظیر آلزایمر و دمانس بود. بیمارانی که شرایط ورود به مطالعه را داشتند پس از آگاهی از اهداف مطالعه و امضای فرم رضایت‌نامه آگاهانه‌ی کتبی وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه پژوهشگر ساخته شامل ۳ بخش اطلاعات دموگرافیک، ویژگی‌های بالینی و ۲ سؤال در ارتباط با انتخاب مکان ترجیحی مرگ و مراقبت‌های انتهایی زندگی در بیماران مبتلا به سرطان بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ تجزیه و تحلیل شد. ارتباط ۲ متغیر مکان ترجیحی مرگ و مراقبت‌های انتهایی زندگی با سایر متغیرها با استفاده از آزمون‌های کای اسکوئر، رگرسیون و آزمون فیشر بررسی شد. سطح آماری معناداری ($P < 0.05$) در نظر گرفته شد.

کلمات کلیدی: سرطان، مراقبت تسکینی، مکان ترجیحی مرگ، مکان ترجیحی مراقبت انتهایی زندگی.

بررسی میزان افسردگی و عوامل مؤثر بر آن در سالمندان ساکن خانهای سالمندان

امیرعلی علی زاده^۱، فاطمه رستمی^۱، سمیرا نوده^۱

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل، گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نویسنده مسئول: امیر علی علی زاده (amirali.az1999@gmail.com)

چکیده

مقدمه: جمعیت جهان در حال پیر شدن است، بین سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۵۰ نسبت جمعیت بالای ۶۰ سال جهان از ۱۲٪ به ۲۲٪ خواهد رسید. افسردگی شایعترین اختلال روانی بین سالمندان است و شیوع آن بین ۳۵/۶٪ تا ۳/۶۰٪ می باشد که اثرات منفی بر کیفیت زندگی و سلامتی، میل به انزوایی، ناتوانی عملکردی و میل به خودکشی می گذارد. این مطالعه مروری تا ژانویه ۲۰۲۳ باهدف بررسی میزان افسردگی و عوامل مؤثر بر آن در بین سالمندان ساکن خانهای سالمندان انجام شده است.

مواد و روشها: با استفاده از کلیدواژههای فارسی سالمندان، خانهای سالمندان، افسردگی و معادل جستجو بین پایگاههای اطلاعاتی Pubmed، Google Scholar، Sid، Springer انجام شد. مقالات فارسی و انگلیسی بین سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۳ که دارای اصل مقاله بودند وارد مطالعه شدند. ۱۸ مقاله انتخاب شد، در نهایت ۱۰ مقاله که متناسب با اهداف مطالعه بودند توسط تیم تحقیق بررسی شد.

یافتهها: بر اساس نتایج مطالعات بررسی شده، مشخص گردید که شیوع افسردگی در بین سالمندان خانهای سالمندان بالا است. این اختلالات بین ساکنین خانهای سالمندان نسبت به ساکنین جامعه به دلایل فقدان روابط نزدیک و معنادار با اعضای خانواده، تنهایی، احساس طردشدگی، بی کفایتی و بی ارزشی و کمبود انگیزه بیشتر است. افسردگی از نظر آماری با سن، تحصیلات، وضعیت تأهل، تعداد فرزندان، تعداد ملاقات با اعضای خانواده، طول مدت اقامت و وضعیت پزشکی رابطه معناداری دارد. علائم افسردگی در بین زنان سالمند بیشتر است، چون در برابر مشکلات آسیب پذیرتر هستند و بیشتر عمر می کنند.

نتیجه گیری: افسردگی در بین سالمندان خانهای سالمندان نسبت به سالمندانی که در خانه زندگی می کنند بیشتر است. توجه بیشتری برای مراقبت از نیازهای روانی اجتماعی سالمندان مورد نیاز است. پیشنهاد می شود که ارائه دهندگان مراقبت های بهداشتی در خانه های سالمندان، برنامه ای ارتقای سلامت مؤثری برای افراد مسن ایجاد کنند. مشارکت خانواده در ارائه خدمات رفاهی و سلامت روان، حمایت از پوشش بیمه ای مناسب نیز می تواند برای ارتقای سلامت روان آنها بسیار مفید باشد.

کلمات کلیدی: سالمندان، افسردگی، خانه سالمندان.

psc-03250344

اهداف، برنامه درسی و محتوای آموزش مؤثر مراقبت تسکینی از سالمندان ایرانی: یک

مطالعه دلفی

هاجر صادقی^۱، عرفان یاور^۲، کبری قربان زاده^۳

۱. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی تهران، تهران، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳. استادیار پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی خلخال، خلخال، ایران

نویسنده مسئول: هاجر صادقی (haj.sadeghi@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: پرستاران به دلیل ماهیت حرف‌های خود با سالمندان نیازمند مراقبت تسکینی سروکار دارند و برای ارائه مراقبت مؤثر نیاز به کسب دانش و تخصص کافی دارند. اجرای فرایند پرستاری شامل ارزیابی و شناخت، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی نیازمند شناخت اصول مراقبت تسکینی است. بر اساس برنامه‌های درسی موجود، آموزش تخصصی مراقبت تسکینی سالمندان در ایران به‌طور جدی و منظم ارائه نمی‌شود، این مطالعه باهدف بررسی محتوای آموزش مؤثر مراقبت تسکینی سالمندان ایرانی از دیدگاه متخصصان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش با رویکرد دلفی به‌منظور اجماع نظرات کارشناسان انجام شد. پانل دلفی متشکل از کارشناسان پرستاری سالمندی، مربیان و اساتید پرستاری و پزشکان بود. اهداف، برنامه درسی و محتوای آموزشی برای آموزش مراقبت تسکینی سالمندان که بر اساس مصاحبه‌های گروهی متمرکز تدوین شده بود به پانل دلفی ارائه شد. داده‌ها در سال ۱۴۰۰ با سه دور دلفی آنلاین از طریق ایمیل جمع‌آوری شد: ۳۶ شرکت‌کننده در دور اول، ۳۲ شرکت‌کننده در دور دوم و ۲۷ شرکت‌کننده در دور سوم. تحلیل با آماری توصیفی و تحلیل محتوای کیفی انجام گردید.

یافته‌ها: برنامه درسی مراقبت تسکینی سالمندان در بخش‌های شناختی و عملی ارائه شد. اهداف و محتوای آموزشی شامل شش حوزه صلاحیت: ۱. مبانی مراقبت تسکینی در سالمندان، ۲. مراقبت تسکینی در بیمارستان، ۳. مراقبت در جامعه، ۴. فرایندهای نظام مراقبت اجتماعی، ۵. ارزیابی نیاز سالمند نیازمند مراقبت تسکینی، ۶. برنامه‌ریزی برای انجام مراقبت‌ها بر اساس فرایند پرستاری بودند. حوزه‌های شایستگی شامل ۳۸ هدف یادگیری بود. ضریب توافق کاپا نشان داد که اجماع بین اعضای پانل در همه حوزه‌های صلاحیت بالا (۰.۸۹) بود.

نتیجه‌گیری: نیاز غیرقابل‌انکار پرستاران به یادگیری مراقبت‌های تسکینی سالمندان به‌ویژه در دوره کارشناسی، ارائه الگوی آموزشی واحد را ضروری می‌سازد. نتایج در ارائه برنامه درسی تخصصی مراقبت پرستاری سالمندان در حیطه مراقبت تسکینی به سیاست‌گذاران آموزش پرستاری کاربرد دارد.

کلمات کلیدی: سالمندی، مراقبت، تسکینی، دلفی.

مراقبت تسکینی در منزل: مراقبت فراموش شده در سالمندان End Stage

ندا میرباقر ۱، مهتاب لاوی ۲

۱. مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران

نویسنده مسئول: ندا میرباقر (salam_20012003@yahoo.co.uk)

چکیده

مقدمه: درحالی‌که بیشتر سالمندان در مرحله نهایی بیماری ترجیح می‌دهند در خانه مراقبت شوند و مرگ آرام در منزل داشته باشند، ولی این رویکرد حاصل نمی‌شود. این نشان‌دهنده یک شکاف مراقبتی بین درمان و مراقبت است. هدف پژوهش مروری حاضر بررسی مراقبت تسکینی در منزل در سالمندان مبتلا به مرحله نهایی بیماری می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به شیوه مرور سیستماتیک انجام شد. جستجوی منابع اطلاعاتی فارسی SID، Magiran، IranMedex و انگلیسی Scopus، Pubmed، Web of Sciences، Ovid، Science Direct و با کلیدواژه مراقبت تسکینی در منزل، سالمند، مرحله انتهایی بیماری به‌تنهایی و در ترکیب با هم از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ جمع‌آوری شد و ۵۴ بدست آمد که ۱۲ مطالعه معیارهای ورود را داشتند.

یافته‌ها: از ۱۲ مقاله‌ای که مرور شد ۱ مقاله فارسی و ۱۱ مقاله انگلیسی بود. مطالعات نشان داده‌اند که مراقبت تسکینی در منزل علی‌رغم مؤثر بودن بر ابعاد جسمی و روانی سالمندان، به دست فراموشی سپرده شده است. بر اساس مطالعات از موانع ارائه مراقبت‌های تسکینی در منزل در سالمندان End stage می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: عدم حمایت دولت از خدمات طب تسکینی، عدم آمادگی نیروهای حرفه‌ای برای ارائه خدمات تسکینی، محدودیت دسترسی به داروهای ضد درد مخدر، محدودیت منابع، عدم آشنایی سیاست‌گذاران با طب تسکینی، نداشتن آگاهی خانواده، نگرش منفی جامعه و مسائل اجتماعی. مطالعات نشان داد مراقبت تسکینی در منزل توسط یک گروه چند رشته‌ای شامل پزشک، پرستار، کارکنان بهداشت جامعه باید انجام گیرد. ضروریات مراقبت تسکینی در منزل شامل زیرساخت‌های ضروری (وسیله ارتباطی نظیر موبایل، وسایل ایاب و ذهاب)، نیروی انسانی (پزشک، پرستار)، مالی، دارو و تجهیزات می‌باشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع زیاد بیماری‌های مزمن در سالمندان، رشد فزاینده پدیده سالمندی، محدودیت تخت‌های ویژه در مراکز درمانی و با عنایت به فواید به استفاده از مراقبت تسکینی مبتنی در منزل، مسئولان نظام سلامت می‌بایست این شیوه مراقبتی را به‌عنوان یکی از اولویت‌های مهم نظام سلامت در نظر بگیرند تا بیماران بتوانند در طی فرایند بیماری و همچنین روزهای آخر عمر، در کنار خانواده زندگی با کیفیت و مرگی آرام را تجربه کنند.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی در منزل، سالمند، مراقبت فراموش شده.

psc-02540280

چالش‌های موجود در ارائه مراقبت تسکینی در سالمندان، یک مرور سیستماتیک

فرشته شیخ حائری ۱، مهدیه صابری ۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی کاشان، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲. دکتری، پرستاری، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، اصفهان

نویسنده مسئول: فرشته شیخ حائری (fereshtehaeri7676@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مراقبت از سالمندان با چندین بیماری مزمن یک چالش بزرگ سیستم‌های مراقبت بهداشتی است. مراقبت تسکینی (PC) یکی از مهم‌ترین روش‌های درمانی است که به منظور ارائه مراقبت‌های تخصصی به بیماران مزمن طراحی می‌شود و با شناسایی زود هنگام مشکل و تسکین درد و رنج، کیفیت زندگی بیماران و سالمندان را بهبود می‌بخشد. علی‌رغم اهمیت مراقبت تسکینی، چالش‌های زیادی در زمینه ارائه این نوع مراقبت وجود دارد که باید شناسایی و در گام‌های بعدی حل و فصل شود تا بتوان گام مؤثری بر ارتقای کیفیت زندگی سالمندان برداشت. مطالعه حاضر با هدف شناسایی چالش‌های مراقبت تسکینی سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری سیستماتیک، جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعات فارسی (SID, Magiran) با استفاده از کلیدواژه‌های فارسی مراقبت‌های پایان زندگی، مراقبت‌های تسکینی، مراقبت حمایتی، سالمندان و چالش‌ها و در پایگاه‌های اطلاعات زبان انگلیسی (PubMed, SCOPUS, ProQuest, Science Direct) با استفاده از کلیدواژه‌های (Elderly, End Of Life, Supportive care, Palliative Care, Older Adult Challenges) انجام شد. معیار ورود شامل کلیه مقالات چاپ شده در ۱۰ سال گذشته (۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳) بود و کلیدواژه‌های مزبور در عنوان یا چکیده وجود داشتند.

یافته‌ها: در جست‌وجوی اولیه در پایگاه‌های اطلاع خارجی ۹۴ مقاله و در پایگاه‌های ایرانی یک مقاله توصیفی بازبایی شد. پس از بررسی عنوان و چکیده تعداد ۲۰ مقاله معیارهای ورود به مطالعه را داشتند. در مرحله خواندن چکیده تعداد ۵ مقاله به دلیل مرتبط نبودن حذف شدند و در نهایت ۱۲ مطالعه وارد مرحله ارزیابی کیفی مقالات با ابزارهای متناسب با هر مطالعه شدند. در این مرحله مقاله‌ای حذف نشد؛ که از این تعداد ۸ مطالعه مروری، ۱ مطالعه توصیفی، ۳ مطالعه کارآزمایی بالینی بود.

نتیجه‌گیری: بر اساس مرور مطالعات چالش‌ها در ۵ دسته‌بندی اصلی قرار داده شد. این دسته‌ها شامل (۱) ماهیت بیماری‌های مزمن و ناتوان‌کننده، تداوم بیماری مشکلات ارتباطات و رفتاری و نادیده گرفتن جنبه‌های اخلاقی، فرهنگی و معنوی مراقبت (۲) کمبود دانش در ارائه مراقبت بر اساس مدل‌های منطقی و استفاده از ابزارهای مبتنی بر شواهد، (۳) کمبود روش‌شناختی خلاق و تحقیقات اخلاقی برای ترویج مراقبت و آموزش مبتنی بر شواهد مراقبت تسکینی، (۴) وجود سوءبرداشت‌های زیاد در ارائه مراقبت تسکینی، (۵) عدم اجرای مراقبت ادغام یافته، هماهنگ و مستمر، ضعف مراقبت مسئولانه و تصمیم‌گیری درمانی در مواجهه با زمینه‌های اجتماعی پیچیده.

کلمات کلیدی: مراقبت‌های تسکینی، سالمندان، مراقبت‌های پایان زندگی، چالش‌ها.

psc-04830589

چالش‌های مراقبت تسکینی در منزل در سالمندان (مرور نظام‌مند)

فرشته مظهري آزاد ۱، الهه ارمي ۲

۱. مربی، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس، بندرعباس، ایران

۲. مربی، گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

نویسنده مسئول: فرشته مظهري آزاد (fmazharyazad@gmail.com)

چکیده

مقدمه: مقدمه: مراقبت‌های تسکینی نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی سالمندان دارد. بنابراین، ضروری است موانع دسترسی به مراقبت‌های تسکینی برطرف شود تا نیاز بیماران به این خدمات تأمین گردد. مطالعه حاضر با هدف شناسایی چالش‌های مراقبت تسکینی در منزل در سالمندان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش، یک مطالعه سیستماتیک است که در آن مقالات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ در پایگاه اطلاعاتی Pubmed مورد بررسی قرار گرفت. جهت جستجو از کلیدواژه‌های Home care، Palliative Care، elderly، geriatric، older adult استفاده شد. کلیه مقالات به دست آمده در سه مرحله (بررسی عنوان، چکیده و متن کامل) غربال گردید. مطالعات کارآزمایی بالینی که تمام متن مقاله در دسترس پژوهشگران بود، وارد این مطالعه شدند.

یافته‌ها: در این پژوهش، ۱۰ مقاله وارد مطالعه شدند. تغییر در ساختار خانواده به همراه عواملی مانند شهرنشینی، رشد اشتغال زنان، طلاق و مشکلات اقتصادی ارائه خدمات مراقبتی توسط خانواده‌ها را کاهش داده است. سالمندان وابسته، سالمندانی که به تنهایی زندگی می‌کنند و زوج‌های سالمند بدون فرزند و فضاهای فیزیکی نامناسب درونی و بیرونی مراقبت از سالمندان دشوار کرده و منجر به انتقال آن‌ها به خانه سالمندان گردیده است.

نتیجه‌گیری: مراقبت تسکینی مبتنی بر منزل از نظر بالینی مؤثر و هزینه اثربخش است و موجبات رضایت خانواده و بیمار را فراهم می‌آورد. با توجه به تغییر نگرش خانواده در مورد مراقبت از سالمندان، به نظر می‌رسد تسهیلات مراقبت اقامتی تمام‌وقت (RCF) برای سالمندان مورد نیاز باشد.

کلمات کلیدی: مراقبت در منزل، مراقبت تسکینی، سالمندان

psc-04060441

طراحی خدمات مراقبت تسکینی در یک بیمارستان فوق تخصصی در استان اصفهان: مطالعه

امکان‌سنجی

عسل سادات نیارنئیس زواره ۱، علیرضا جباری ۲، کریم سهرابی ۱

۱ دانشجوی دکتری اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲ دانشیار گروه مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۳ متخصص طب اورژانس، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده مسئول: عسل سادات نیارنئیس زواره (asal7447@gmail.com)

چکیده

مقدمه: با توجه به مزایای فراوان خدمات مراقبت تسکینی، راه‌اندازی این خدمت در یک مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی ریفرال موردنیاز است؛ اما در ایران به دلیل توسعه کمی این‌گونه خدمات، دستورالعمل‌ها و راهنماهای اجرایی کاربردی چندانی برای راه‌اندازی آن در اختیار بیمارستان‌ها قرار ندارد. ما در این مطالعه قصد داریم با شناسایی انواع روش‌های راه‌اندازی خدمات مراقبت تسکینی مبتنی بر بیمارستان در دنیا و با توجه به شرایط موجود و امکانات موردنیاز، روش‌های قابل‌اجرا را شناسایی کرده و یک مدل برنامه‌ی مراقبت تسکینی ویژه‌ی بیمارستان مورد مطالعه تدوین نماییم.

مواد و روش‌ها: مطالعه در سه فاز انجام شد، فاز اول با استفاده از مرور در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر به منظور شناسایی و مقایسه‌ی مدل‌های موجود مراقبت تسکینی مبتنی بر بیمارستان و استخراج الزامات راه‌اندازی انواع مدل‌های خدمات مراقبت تسکینی مبتنی بر بیمارستان انجام شد. فاز دوم با استفاده از یک جدول امتیازدهی به منظور انتخاب مدل / مدل‌های مناسب برای بیمارستان مورد مطالعه انجام شد. در نهایت در فاز سوم امکان‌سنجی مدل مراقبت تسکینی طراحی شده برای بیمارستان مورد مطالعه با استفاده از تشکیل پنل متخصصان انجام شد.

یافته‌ها: ۹ مدل مراقبت تسکینی مبتنی بر بیمارستان و الزامات هر کدام از مدل‌ها شناسایی شد که از میان آن‌ها یک مدل ترکیبی شامل کلینیک سرپایی مراقبت تسکینی، تیم مشاوره مراقبت تسکینی برای بیماران بستری در بیمارستان و بخش مراقبت تسکینی به صورت تخت در گردش برای بیمارستان مورد مطالعه انتخاب و چهارچوب خدمات و الزامات طراحی گردید. در نهایت مدل طراحی شده از نظر اعضای پانل متخصصان مورد ارزیابی قرار گرفت و پس از انجام تعديلات پیشنهادی، امکان‌سنجی مدل طراحی شده قابل قبول در نظر گرفته شد.

نتیجه‌گیری: بیمارستان مورد مطالعه باید بر اساس الزامات ارائه شده در مدل، یک تیم به منظور راه‌اندازی برنامه‌ی مراقبت تسکینی تشکیل دهد و ابعاد مختلف مدل را بررسی کرده و سپس بر اساس گام‌های پیشنهادی پیش رود؛ اما به منظور داشتن سرویس مراقبت تسکینی با کیفیت، کارا و هزینه‌اثر بخش به تحقیقات و اقدامات بیشتری در زمینه‌های بالینی و مالی در سطوح مختلف نیاز است.

کلمات کلیدی: مراقبت تسکینی، مراقبت تسکینی مبتنی بر بیمارستان، امکان‌سنجی.

psc-02510581

Ethical Issues Perceived by Nurses Working in Palliative Care Centers for the Elderly

Mostafa Gholami¹

1. PhD candidate of Nursing, Nursing Care Research Center (NCRC), School of Nursing and Midwifery, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Mostafa Gholami(mmghnurse@gmail.com)

Abstract

Introduction: Many countries face an increasingly older population. Aging population implies an increased prevalence of age-related diseases and disabilities. Thus, community nurses have a central role in caring for the elderly in palliative care centers. Furthermore, nurses experience ethical and moral questions in relationships with these patients. This study was conducted to explore nurses' experiences of perceived ethical issues in palliative care centers for the elderly.

Materials and Methods: This qualitative study was conducted in Tehran (Iran), 2021. Twenty-two nursing employed palliative care centers for the elderly were enrolled using purposive sampling. In-depth and semi-structured interviews were used for data collection and continued until reaching data saturation. Data were analyzed by conventional content analysis using Graneheim and Lundman's approach. Lincoln and Guba's (1985) criteria were used to ensure trustworthiness.

Results: Four main categories and twelve sub-categories emerged from the data analysis: Managing family distress (continuous debate, client-nurse relationship), Inadequate care due to lack of resources (Ethical dilemmas, Breaches of the patient's autonomy, unsatisfactory nursing care), Moral Residue (ethical conflict, moral distress, paternalism, Disagreements), and Impacts on career (professional strength and values, job competency, Tensions). Supporting healthcare professionals when they experience moral challenges is important particularly because such challenges seem to involve a challenge to healthcare professionals' self-understanding.

Conclusion: Therefore, building ethical competence should be a priority in education of nurses in clinical practice.

Keywords: Ethical issues, nurses, palliative care.

psc-02570340

Integrating Palliative Care in the Primary Health Care Network of Iran

***Hossein Jabari Beirami*¹, *Fariba Bakhshian*², *Babak Mohammadpour*³, *Saba Jabari Beirami*⁴**

1. professor of Tabriz medical school, Tabriz, Iran

2. Ms of midwifery and seniorexper in the field of university president, Tabriz, Iran

3. emergency medicine specialist and director of the university president's office, Tabriz, Iran

4. resident of oral, maxillofacial diseases, dental College, Tabriz, Iran

Corresponding Author: Hossein Jabari Beirami(hosseinhosseinj@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The provision of palliative end-of-life care (P/EOLc) for patients, wherever they live, is an increasingly important service, particularly given the increasing rates of cancer and other life-threatening diseases in Iran. However, unfortunately, those living in the rural areas of Iran are greatly disadvantaged with respect to this type of care. Therefore, the present study explored the feasibility of organizing P/EOLc in the rural areas of Iran.

Material and Methods: In this qualitative study, two focus group (FG) discussions were held in Tabriz (Iran) with rural family physicians (FPs, n=23) and key P/EOLc stakeholders (n=13). The FG sessions were recorded, transcribed, and the transcriptions checked by participants before the data were subjected to content analysis.

Results: While most FPs indicated that they did not have sufficient involvement in providing P/EOLc, they emphasized the necessity of providing P/EOLc through four main themes and 25 subthemes. The four main themes were labeled as "structures and procedures," "health care provider teams," "obstacles," and "strategies or solutions." Furthermore, according to the main themes and subthemes identified here, the key stakeholders believed that the Iranian health system and the FPs' team as well as community participation approach have the potential to provide P/EOLc services in rural areas.

Conclusion: The most feasible strategy for providing P/EOLc in Iranian rural areas would be integrating palliative care in the primary Health Care network

Keywords: palliative end-of-life care .rural areas .community participation approach.

psc-01850277

The Effects of Iran Health Transformation Plan on the "End Of Life" Care in Acute Hospital Setting: Perspectives of Patients and Families

Fariba Bakhshian¹, ***Hossein Jabari Beirami***¹, ***Babak Mohammadpour***¹, ***Saba Jabari Beirami***¹

1. Tabriz university of medical sciences, Tabriz, Iran

Corresponding Author: Fariba Bakhshian (f_bakhshian124@yahoo.com)

Abstract

Introduction: End of life (EOL) care is a set of medical care services provided both as therapeutic and palliative measures, to patients with terminal diseases. EOL care has been implemented in health care services in multiple industrial countries, but is still not provided systematically in many developing countries, such as Iran. The Health Transformation Plan (HTP) was the last major policy reform put forward in Iran to increase the quality of care and provide financial protection against catastrophic health expenditure. In this study we aim to assess how HTP has affected the patients receiving EOL care in Iran.

Material and Methods: The present qualitative study was performed in the East Azerbaijan province, Northwest of Iran. The samples of this study were individuals who were receiving EOL care because of debilitating conditions such as cancer and progressive neurological disease and their families. All of the subjects were entered into a structured interview and themes and subthemes were extracted. Interviews were done before and after of HTP implementation.

Results: Before the implementation of the HTP, the main concerns of patients receiving EOL care was financial challenges, hurdles in receiving health services and psychological support. After the HTP the main challenge facing patients were provision of medical services and the increasing bureaucracy involved in receiving health care.

Conclusion: HTP increased the steps necessary to receive care for terminally ill cancer patients. The financial protection of patients is not enough to compensate for the increasing cost of medical services. After the HTP implementation, increase in the demand of medical services in public health centers has caused the exhaustion of health care resources.

Keywords: End of life care .Health Transformation .Elder

psc-04280557

The Impact of the COVID-19 Pandemic on the Quality of Palliative Care in Nursing Homes: A Systematic Review

Fatemeh Zahra Najari¹, Nahid noroozi¹

1. Kashan School of Nursing and Midwifery, kashan, iran

Corresponding Author: Nahid noroozi (n.noroozi1992@yahoo.com)

Abstract

Introduction: The elderly people live in nursing homes need special palliative care due to their age and physical conditions, simultaneous suffering from several chronic diseases such as (cardiovascular disease, cancer, diabetes, etc.), psychological-spiritual problems and group life. During the COVID-19 pandemic, the need for palliative care in this group had increased significantly for the reasons mentioned above. The purpose of this review was to investigate and compare the quality level of palliative care in nursing homes before and during the COVID-19 pandemic.

Material and Method: PubMed, Google Scholar, and SID databases were searched for relevant articles published through the years 2017-2022. The terms 'palliative care, nursing home, elderly and covid_19' were used to accelerate the search. Then, by applying the inclusion and exclusion criteria, the full text of the articles was examined. Thus, a total 10 studies were selected and analyzed in this review.

Results: All the articles agreed on the negative impact of the covid_19 pandemic on the quality of palliative care of nursing home residents and the unexpected challenges of dealing with them. The high number of deaths in nursing homes during the pandemic and the deterioration of the mental and physical condition of the residents who were not infected, compared to the before of the pandemic, was another confirmation of this issue. Death statistics in nursing homes due to group living, lack of resources and equipment located in the place, lack of health care workers and human resources and their limited knowledge have increased significantly. Mental and psychological problems such as seclusion, depression and stress due to quarantine and The limited communication with the family was also intensified.

Conclusions: According to the results of the studies and the consensus about the reduction in the quality of palliative care, including physical, emotional, psychological and spiritual pain in the residents of nursing homes during the covid_19 pandemic compared to the before, we conclude that governments and heads of countries, They should equip the nursing homes for future pandemics by increasing the resources, equipment and workers of the nursing homes and also increase the knowledge of workers by holding courses.

Systematic Review. .Elderly, Covid_19 .Nursing Home .**Keywords:** Palliative Care

تروما در سالمندان

مباحث اخلاقی و قانونی در مراقبت تسکینی

دکتر نگین مسعودی علوی ۱

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

مبحث مراقبت تسکینی سرشار از چالش‌های قانونی و اخلاقی است که باید به نحو مؤثر و همه جانبه مورد توجه قرار گیرد. برخی از سؤالات اخلاقی و قانونی که می‌توان به عنوان مثال به آن‌ها اشاره نمود به شرح ذیل است:

- برای کسی که امید به زندگی اندکی برایش باقیمانده، چه درمان‌ها و مراقبت‌هایی باید ارائه شود؟
- چگونه پزشک و پرستار می‌توانند خود را محافظت نمایند که مورد شکایت بی‌توجهی و غفلت قرار نگیرند؟
- خانواده بیمار تا چه حد می‌توانند تصمیمات مهم را اتخاذ نمایند؟
- چنانچه جهت تصمیم‌گیری بین اعضای خانواده توافق وجود نداشته باشد چه باید کرد؟

سؤالات بالا و بسیاری دیگر از سؤالات مبحث مسائل قانونی و اخلاقی در مراقبت تسکینی را مهم نموده است. خصوصاً که خانواده بیمار می‌تواند به دلایل بی‌توجهی negligence، خطا malpractice، جلو انداختن مرگ wrongful death و سوء رفتار elder abuse از پزشک و پرستار شکایت نماید.

معمولاً پزشکان به خاطر ترس از شکایت‌های قانونی، اقداماتی را انجام می‌دهند که غیرضروری و حتی غیراخلاقی است. در تحقیقی در آمریکا ۹۳٪ پزشکان در مواجهه با بیماران لاعلاج از پزشکی تدافعی استفاده می‌کردند (۱). حتی اگر فکر می‌کردند اقدامات آن‌ها از نظر بالینی بی‌تأثیر و فاقد اندیکاسیون است. پزشکی تدافعی عبارت است از درمان‌ها، آزمایشات و تجویزهای غیرضروری برای بیماران در شرایط بحرانی با هدف برطرف کردن خطر مسئولیت قانونی در شکایت‌های احتمالی. این نوع از درمان ضمن افزایش قابل توجه هزینه‌ها، بیمار را در معرض خطرات غیر ضروری قرار داده و غیراخلاقی است. به عنوان مثال درخواست سی تی اسکن غیرضروری که ضمن هزینه بالا، بیمار را در معرض اشعه قرار می‌دهد (۲).

برای پیدا کردن جواب مناسب به این چالش‌ها باید در درجه اول اصول اخلاقی مراقبت در نظر گرفته شود (۳). این اصول عبارتند از:

- اصل استقلال Autonomy: احترام به استقلال بیمار و دادن حق به بیمار برای تصمیم‌گیری آگاهانه در مورد این که چه درمانی را دریافت کنند و چه درمانی را دریافت نکنند. اصل استقلال پایه درمان‌ها و مداخلات در مراقبت تسکینی است. لازمه این اصل اخلاقی صحبت شفاف با بیمار در مورد بیماری و راه‌های درمان است (۴). این مسئله می‌تواند در بستر فرهنگی کشور با مشکل روبرو شود.
- اصل سودمندی Beneficence: باید درمان‌ها و مراقبت‌ها به نحوی باشد که بیمار بیشترین سود را ببرد. این اصل در بستر مراقبت تسکینی شفاف نیست. یکی از مثال‌های این اصل در حرفه پرستاری اقدامات غیر دارویی است که پرستار با هدف بهبود کیفیت زندگی بیمار انجام می‌دهد؛ مانند نگه داشتن دست بیمار. این اقدامات در بستر فرهنگی ممکن است مورد سوءبرداشت قرار گیرد (۵).
- عدم ضرر رسانی Non-maleficence: این وظیفه کادر درمانی و مراقبتی است که به بیمار آسیب نرسانند. نباید منجر به درد و رنج غیرضروری برای بیمار شد. برای رعایت این اصل اخلاقی، پزشک و پرستار باید مرتباً سود و زیان کارهایی که انجام می‌دهند بسنجند و بهترین تصمیم را در مورد بیمار بگیرند. در بستر مراقبت تسکینی، ادامه درمان‌های دردناک، شروع تغذیه وریدی و بسیاری دیگر از اقدامات درمانی و تشخیصی باید با دقت همراه باشد که ضرر آن‌ها بر منفعتشان پیشی نگیرد (۵).
- عدالت Justice: عدالت به معنی رفتار منصفانه و یکسان با افراد مختلف است. در سیستم بهداشت و درمان دسترسی مساوی و بدون تبعیض‌آمیز مردم به امکانات درمانی و مراقبتی از اصول اخلاقی است. در این اصل اخلاقی مسئله مهم تعارض منافع

قرار می‌گیرد وقتی که پزشک به دلیل نفع شخصی بیمار را مجبور به انتخاب درمان پرهزینه‌تر می‌کند و یا بستری غیرضروری انجام می‌دهد (۶).

در برخی از کشورهایی که مراقبت تسکینی در آن به صورت گسترده انجام می‌شود، برای تصمیم‌گیری بهتر، در زمانی که بیمار قادر به تصمیم‌گیری است، وصیت‌نامه زندگی Living Will تهیه می‌کنند که در آن بیمار بیان می‌کند که ترجیحات او در زمانی که به دلیل وضعیت جسمی نامناسب قادر به تصمیم‌گیری نباشد چیست و چه کسی می‌تواند به جای او تصمیم بگیرد (۷).

مثالی از تصمیم‌گیری اخلاقی در بستر مراقبت تسکینی:

آقای X ۶۸ سال دارد و با تشخیص کارسینوم لوزالمعده با متاستاز به کبد تحت درمان است. با صحبت به بیمار با توجه به پیشرفت بیماری، بیمار و همسرش درمان تسکینی در خانه را انتخاب می‌نمایند.

به بیمار داروی مخدر، مسهل و ضد تهوع داده می‌شود. بیمار کاهش وزن پیدا کرده و قادر به بیرون آمدن از تخت نیست. در خانه توسط همسر، دختر و پرستار تسکینی که به خانه سر می‌زند نگهداری می‌شود.

با توجه به احساس تهوع و استفراغ، داروها به صورت زیر پوستی تزریق می‌شود شامل ۳۰ میلی‌گرم مرفین و ۲/۵ میلی‌گرم هالوپریدول. علائم به خوبی کنترل شده. بیمار بی‌اشتها است.

بیمار در دو روز گذشته گیج بوده است، پسر بیمار که خود پزشک است از خارج آمده و معتقد است پدرش دچار کم‌آبی است و باید در بیمارستان بستری شود.

همسر و دختر بیمار که تا کنون از بیمار مراقبت کرده‌اند معتقدند که باید به خواسته بیمار مبنی بر مرگ آرام در خانه احترام گذاشته شود ولی پسر بیمار اعتقاد دارد پدرش مورد بی‌توجهی قرار گرفته و با بستری در بیمارستان می‌توان وضعیت او را بهبود بخشید.

بیمار به وضوح روزهای آخر عمر را سپری می‌کند.

- چه باید کرد؟
- **استقلال:** بیمار خود قادر به تصمیم‌گیری نیست ولی قبلاً در حضور همسر و پزشک ترجیحات خود را بیان نموده است. همسر بیمار جایگزین او در تصمیم‌گیری محسوب می‌شود و باید خواسته او اجرا شود. وجود living will کمک‌کننده است.
- **سودمندی:** چه درمانی در این مرحله برای بیمار سودمند است؟ ممکن است متابولیت‌های مرفین منجر به گیجی در بیمار شده باشند. می‌توان دارو را به فنتانیل تغییر داد. بیمار به مایعات بیشتری نیاز دارد. می‌توان مایعات را از طریق وریدی یا زیرپوستی به بیمار رساند (hypodermoclysis). تأثیر نامشخص است ولی ارزش امتحان کردن را دارد.
- **عدم ضرر رسانی:** بستری کردن بیمار در بیمارستان ضمن این که مخالف خواسته او و همسرش است، همچنین می‌تواند برای بیمار مشکلاتی ایجاد نماید مانند روش‌های تهاجمی و دردناک، آزمایش‌های غیرضروری، قرار دادن سوند، مایعات زیاد و ادم ریوی.
- **عدالت:** با در نظر گرفتن هزینه‌ها و منابع، اگر بستری شدن در بیمارستان هیچ فایده‌ای برای بیمار ندارد نباید این کار انجام شود چون مخالف عدالت است.

تروماهای سالمندی با تمرکز بر سطوح پیشگیری در کشور و منطقه

دکتر مجتبی صحت

مقدمه

تروما به عنوان "بیماری نادیده گرفته شده در جوامع مدرن" بالاترین هزینه‌های مالی و روانی را به خانواده‌ها تحمیل می‌کند. حوادث تصادفی به وقوع نمی‌پیوندند بلکه مجموعه‌ای از علل باعث وقوع و تشدید عوارض آن‌ها می‌شوند و امروزه برخی کشورها با کنترل این عوامل راه را برای رسیدن به حوادث صفر هموار کرده‌اند. تروماهای سالمندی با افزایش طول عمر جمعیت رو به افزایش است. افراد سالمند به علت بیماری‌های مزمن، کاهش متابولیسم و اختلالات عصبی و روانی افراد سالمند نسبت به تروما آسیب‌پذیرتر هستند و مرگ و میر و عوارض خصوصاً در سال اول بعد از تروما بالاتر است. در آمریکا به ازای هر فردی که با آسیب ناشی از سقوط بستری می‌شود ۴ نفر مراجعه به اورژانس و ۴۰ برابر عدم مراجعه داریم. Frailty و ناتوانی ناشی از افزایش سن به علت تغییرات بیولوژیک سلولی و ساب سلولار باعث افزایش آسیب‌پذیری افراد مسن به استرس‌های داخلی و خارجی می‌شود و به عنوان مهمترین پیش‌بینی کننده پیامد نهایی تروماها مطرح می‌شود.

پیشگیری از تروما

سطوح پیشگیری در تمام بیماری‌ها برای مدیریت جامع آن مورد استفاده قرار می‌گیرد. در حیطه تروما سطح اولیه به کلیه اقداماتی توجه دارد که مانع وقوع سوانح می‌شود. سطح دوم پیشگیری به کاهش تأثیرات و آسیب ناشی از تروما منجر می‌شود و سطح سوم پیشگیری به بازتوانی و افزایش کیفیت زندگی می‌پردازد.

شایعترین و کاربردی‌ترین مدل در حیطه حوادث مدل هادون ماتریکس است. در این مدل حوادث از لحاظ زمان و علت در یک ماتریکس ۱۲ بخشی تقسیم می‌شوند. زمان تأثیرگذاری این عوامل در سه دوره قبل، در زمان حادثه و بعد از حادثه تقسیم می‌شود. عوامل ایجادکننده حوادث نیز در ۴ حیطه عوامل فردی (آگاهی یا سطح سلامت سالمند)، عوامل مرتبط با آسیب‌رسان‌ها (مانند وسیله نقلیه) عوامل مرتبط با محیط فیزیکی سالمند و نهایتاً عوامل اجتماعی (مانند قوانین و سیاست‌های حمایتی، بیمه و ...).

برای تحقق بخش‌های مختلف پیشگیری در تمامی سطوح سه نوع اقدام قانون‌گذاری، آموزش و تغییر رفتار و مهندسی محیط و تجهیزات لازم است انجام گیرد. اجرای آن‌ها نیازمند همکاری بین بخشی گسترده در کنار خود مردم می‌باشد. حیطه‌های مختلفی چون متخصصین سلامت، گروه‌های آکادمیک و حتی مدارس، پزشکان خانواده، اپیدمیولوژیست‌ها، روانپزشکان، شرکت‌های تولیدی، NGOها، خیریه‌ها، پلیس و نیروهای انتظامی و قضایی، حمل و نقل، متخصصین بیومکانیک، کارشناسان آموزشی و رسانه و بازیابان حیطه‌های مختلف سلامت باید همراه تیم تخصصی باشند. قطعاً بهترین نتایج وقتی حاصل می‌شود که یک نهاد راهبر برای رهبری کل این مجموعه وجود داشته باشد. تأمین بودجه پیشگیری در مرحله نخست لازم است از سوی دولت‌ها و سایر ذی‌نفعان تأمین گردد و در ادامه با فرهنگ‌سازی و ایجاد نیاز در بازار، بخش قابل توجهی از نیاز سالمندان توسط بخش‌های خصوصی قابل تأمین خواهد بود. از ملزومات اجرای سطوح پیشگیری در تروماهای سالمندی پایش و ارزشیابی وضع موجود و اقدامات و مداخلات است که باید به صورت مستمر توسط تیم‌های تخصصی با شاخص‌های ساده و حتی جایگزین اندازه‌گیری شود.

نتیجه‌گیری

با تحلیل عوامل مؤثر بر سطوح مختلف جهت پیشگیری از تروماهای سالمندی بر اساس مدل هادون ماتریکس نیازمند است که در سطح مقطع پیش از حادثه، در زمان وقوع و بعد از آن نسبت به وضع قوانین، آموزش و مهارت افزایی و تأمین تجهیزات لازم اقدامات مؤثری در سطح فرد، وسایل بالقوه آسیب‌رسان و محیط فیزیکی و اجتماعی سالمندان اقدام گردد. به نظر می‌رسد ارائه خدمات سلامت به هیچ وجه با نیازهای روز افزون مردم پیش نرفته است و در صورت عدم توجه با مشکلات عدیده در حیطه ترومای سالمندی مواجه خواهیم بود.

کلمات کلیدی: پیشگیری، تروما،

بررسی فراوانی انواع تروما در سالمندان مراجعه کننده به بیمارستان نمازی شیراز

آمنه مرزبان ۱، رضا فرجی ۲، نگار فانی ۳، عابد خانی زاده ۱

۱. دانشجوی دکترا، گروه سلامت در بلایا و فوریت‌ها، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. کارشناس ارشد، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۳. کارشناس ارشد، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسئول: رضا فرجی (Rezafaraji1989@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان به علت تغییرات فیزیولوژیکی مرتبط با سن، بیماری‌های زمینه‌ای قبلی، کاهش قدرت بدنی، ناتوانی در ترمیم بافتی، مصرف داروها نسبت به افراد جوان بیشتر دچار عوارض و مرگ ناشی از تروما می‌شوند. این مطالعه باهدف بررسی فراوانی انواع تروما در سالمندان مراجعه کننده در بیمارستان نمازی شیراز صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش گذشته‌نگر، پرونده ۳۲۴ سالمند ۶۰ سال و بالاتر دچار تروما طی مدت شش ماه دوم سال ۱۴۰۰ با مراجعه به دفتر بایگانی اورژانس بیمارستان نمازی شهر شیراز مورد مطالعه قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میانگین سن بیماران سالمند دچار تروما $65/57 \pm 5/04$ سال بوده و ۶۱/۰۹٪ آن‌ها مرد و سایرین را زنان تشکیل می‌دادند. سقوط و زمین خوردن با ۵۳/۹۶٪ بیشترین علت تروما و همچنین صدمات اندام فوقانی با ۶۶/۱۵٪ بیشترین ناحیه آسیب دیده بود. ۶۰/۸۴٪ این افراد نیازمند به بستری جهت اقدامات درمانی بیشتر بودند که ۵۲/۰۷٪ از آن‌ها در بخش ارتوپدی بستری شده بودند. ۵۷/۱۱٪ حوادث در خارج از منزل اتفاق افتاده بود.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطالعه و فراوانی بالای تروما در سالمندان شیرازی، افزایش آگاهی سالمندان و مراقبین آن‌ها در خصوص پیشگیری و مراقبت‌های خاص تروما به وسیله کارگاه‌های آموزشی ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: سالمند، تروما، شیراز، بیمارستان نمازی، فراوانی.

psc-01150267

شکستگی لگن، تهدیدی برای سالمندان، یک مرور سیستماتیک

محمد رضا یوسفی ۱، محدثه شاهرودی ۲، الهه دولتی ۳

۱. کارشناسی ارشد پرستاری سالمندان، مؤسسه درمانی آستان قدس رضوی، علوم پزشکی مشهد، خراسان رضوی، مشهد، ایران

۲. کارشناسی ارشد مراقبت‌های ویژه پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد گنبد کاووس، گلستان، گنبد کاووس، ایران

۳. کارشناسی ارشد اتاق عمل، عضو هیئت علمی گروه اتاق عمل دانشگاه آزاد آزادشهر، گلستان، آزادشهر، ایران

نویسنده مسئول: محمد رضا یوسفی (yousefi.reza66@gmail.com)

چکیده

مقدمه: شکستگی لگن یکی از جدی‌ترین مشکلات مراقبت‌های بهداشتی در افراد بالای ۶۵ سال است. با افزایش امید به زندگی و در نتیجه افزایش تعداد سالمندان، تعداد شکستگی‌های لگن نیز افزایش می‌یابد. مرگ و میر در سالمندانی که شکستگی لگن دارند، سه برابر بیشتر از افراد دیگر است و از افرادی که زنده مانده اند بین ۲۵ تا ۷۵ درصد هرگز به سطح استقلال در فعالیت‌های روزانه قبل از شکستگی نمی‌رسند. این مطالعه باهدف بررسی علل، پیامدها و روش‌های پیشگیری و درمان شکستگی لگن در سالمندان در مقالات و مطالعات انجام شده، صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش ۴۵ مقاله مرتبط با شکستگی لگن در سالمندان در پایگاه‌های Scopus، Google Scholar، PubMed، Embase، Springer link، SID با کلیدواژه‌های شکستگی لگن، سالمندان، Elderly، Fracture Hip از سال ۲۰۱۲ تا به امروز، به‌صورت جامع و دقیق مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: پس از بررسی ۱۰۳۱ مقاله بالقوه واجد شرایط، ۴۵ مورد معیارهای ورود را برآورده کردند. همه مطالعات وارد شده کارآزمایی بالینی تصادفی و کنترل شده یا مطالعات توصیفی و آینده نگر بودند. ۸۶ درصد از شکستگی‌های لگن در افراد بالای ۶۵ سال اتفاق می‌افتد. عملکرد بیماران در حوزه‌های فیزیکی، اجتماعی و عاطفی پس از شکستگی لگن تحت تأثیر قرار گرفت و تقریباً ۲۵ درصد نیاز به مراقبت‌های طولانی‌مدت پیدا می‌کنند. زمین خوردگی و پوکی استخوان در زنان مهم‌ترین عوامل خطر مرتبط با شکستگی لگن در سالمندان بود.

نتیجه‌گیری: شکستگی لگن در سالمندان یکی از مهم‌ترین علل بستری در بیمارستان و جراحی ارتوپدی می‌باشد که منجر به ازدست‌دادن استقلال عملکردی، وابستگی به دیگران و کاهش کیفیت زندگی شده و با مرگ و میر بالایی همراه است. پیشگیری از سقوط و بهینه سازی تغذیه و بهره‌گیری از مکمل‌ها در جهت جلوگیری از پوکی استخوان از الویت برخوردار است.

کلمات کلیدی: شکستگی لگن، سالمندان، تهدیدی، مرور سیستماتیک.

بررسی تروما در سالمندان و عوامل مؤثر بر آن: یک مرور سیستماتیک

مهسا دادخواه تهرانی ۱، محمدجواد غضنفری ۲، محمدهاشم غلامپور ۳، اکبر زارع کاسب ۲، رضا حاجی علی بیگلو ۲، محسن تقدسی ۱

۱. دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

۲. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران ایران

۳. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران ایران

نویسنده مسئول: مهسا دادخواه تهرانی (dadkhah_1373@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: رشد جمعیت سالمندی همراه با چالش‌های فراوانی است. تروما در بیماران سالمند با افزایش سن افزایش می‌یابد و علت اصلی ناتوانی می‌باشد و همچنین منجر به عوارض جسمی و مرگ و میر می‌شود. هدف از این بررسی، شناسایی انواع تروما در سالمندان و عوامل مؤثر بر تروما می‌باشد.

مواد و روش‌ها: جستجوی سیستماتیک از ۲۷ دسامبر ۲۰۱۸ تا ۲۷ دسامبر ۲۰۲۲ در پایگاه‌های اطلاعاتی نظیر PubMed، Scopus، ISI، Google Scholar با کلیدواژه‌های Geriatric، Elderly، Trauma به زبان انگلیسی صورت گرفت. در مطالعه حاضر، تمامی مقالات توصیفی و مقطعی انگلیسی زبان که واجد شرایط مطالعه حاضر بوده وارد مطالعه شدند. انواع مطالعات مروری، مداخله‌ای، نامه به ادیتور، کامنت و کنفرانسی از مطالعه حاضر خارج شدند.

یافته‌ها: در مجموع با بررسی سیستماتیک در پایگاه‌های اطلاعاتی، ۹۱۲ مقاله به دست آمد که با بررسی عنوان/چکیده، ۲۳۰ مطالعه باقی ماند و با بررسی متن کامل ۲۴ مقاله نهایی باقی ماند. در مجموع ۲۶۵۰ تعداد از سالمندان دچار تروما با میانگین سنی ۶۵ سال مورد بررسی قرار گرفتند. عوامل مؤثر بر بروز تروما در سالمندان، می‌توان به سن، جنسیت، موقعیت اجتماعی و اختلال در بینایی و شنوایی با ۱۲ مورد، اختلال در راه رفتن با ۷ مورد، زوال عقل با ۶ مورد، فشار خون بالا با ۴ مورد و بیماری قلبی با ۲ مورد اشاره نمود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه حاضر، سالمندان نسبت به بیماران بالغ جوان بیشتر مستعد آسیب ناشی از تروما می‌باشند. افراد سالمندی که علاوه بر سن بالا، دارای بیماری زمینه‌ای هستند، بیشتر مستعد تروما هستند و بررسی، تشخیص و درمان سریع باعث بهبود عوارض و مرگ و میر می‌شود. پیشنهاد می‌شود به این جمعیت پرخطر در مداخلات درمانی توجه ویژه‌ای شود و به طور جداگانه نسبت به سایر جمعیت‌ها مورد بررسی قرار گیرند.

کلمات کلیدی: تروما، سالمندی، بیماری زمینه‌ای.

psc-02730366

مقایسه پیامدهای بالینی دو تکنیک بایپولار همی آرتروپلاستی و پیچ دینامیک لگن برای درمان

شکستگی اینترتروکانتر فمور سالمندان

سیده مهسا لطفی^۱، محمدرضا زارعی^۲

۱. دانشجوی تکنولوژی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، اصفهان، ایران

۲. مرکز تحقیقات اتوایمیون، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، اصفهان، ایران

نویسنده مسئول: محمدرضا زارعی (mohammad.zarei3113@gmail.com)

چکیده

مقدمه: شکستگی اینترتروکانتر فمور (Femoral intertrochanteric fracture [FIF]) در سالمندان بسیار شایع می‌باشد. شرایط خون‌رسانی ضعیف و ساختار آناتومیک، ویژگی‌های عملکردی و بیومکانیکی مرتبط با گردن فمور، درمان FIFs را با چالش‌های زیادی روبه‌رو کرده است. دو تکنیک درمانی شایع نظیر بای‌پلار همی آرتروپلاستی (Bipolar Hemiarthroplasty [BHA]) و پیچ دینامیک هیپ (Dynamic Hip Screw [DHS]) برای درمان FIFs وجود دارد و نظرات در مورد نتایج درمانی آن‌ها متفاوت است. لذا مطالعه مروری حاضر با هدف بررسی و مقایسه نتایج درمانی دو روش BHA و DHS انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: طی جست‌وجوی اولیه در پایگاه‌های PubMed، Science Direct و Google Scholar در محدوده‌ی زمانی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۳ با کلیدواژه‌های FIF، BHA، DHS، Older Adults و FIF treatment، ۲۰۰ مطالعه یافت شد. بعد از غربالگری‌هایی که توسط محققان صورت گرفت، تنها ۴ مطالعه یافت شد که معیار مورد نظر را برای تجزیه و تحلیل داشتند.

یافته‌ها: مرور مطالعات نشان داد که تحرک زود هنگام و تحمل وزن جزئی در روز اول پس از عمل در تکنیک BHA، به طور قابل توجهی نسبت به تکنیک DHS بیشتر است. در حالی که در تکنیک DHS، اکثر بیماران با گذشت دو هفته از عمل جراحی، قادر به تحمل وزن جزئی بودند. با این حال، میزان بروز مرگ و میر در بین دو گروه یکسان بود. بررسی‌ها نشان داد بروز عوارض عمومی و مکانیکی در تکنیک DHS نسبت به تکنیک BHA بیشتر است.

نتیجه‌گیری: تکنیک BHA برای درمان FIF ناپایدار یک گزینه ایمن‌تر محسوب می‌شود. تکنیک BHA به دلیل نتایج عملکردی بهتر، شروع تحمل وزن در بازه زمانی کوتاه‌تر و سایر پارامترها (مثل زمان عمل کوتاه‌تر، مدت‌زمان بستری کوتاه‌تر و محدوده حرکتی بیشتر) درمان جایگزین مناسب‌تری نسبت به تکنیک DHS، برای درمان FIFs در سالمندان است.

کلمات کلیدی: بایپولار همی آرتروپلاستی، پیچ دینامیک هیپ، شکستگی اینترتروکانتر فمور، افراد سالمند، درمان.

بررسی اپیدمیولوژیک خدمات اورژانس پیش بیمارستانی شرق ایران به سالمندان قبل و بعد از

پاندمی کووید ۱۹

محمد نمازی نیا ۱، محمدرضا صباغی ۲، خیزران میری ۳

۱. مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۲. مربی، گروه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۳. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

نویسنده مسئول: دکتر خیزران میری (mirikheizaran96@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سیستم فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی، متولی پاسخگوی ارائه مراقبت‌های مؤثر در بحران‌ها و مواقع اضطراری است. روند سالمند شدن جمعیت و بحران کووید ۱۹ بر روی کارایی و اثربخشی EMS تأثیر می‌گذارد. لذا هدف از این مطالعه بررسی اپیدمیولوژیک خدمات اورژانس پیش بیمارستانی شرق ایران به سالمندان قبل و بعد از پاندمی کووید ۱۹ می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی مقطعی با سرشماری ۱۰۲۶۴ نفر از سالمندان که در مدت‌زمان اسفند ۱۳۹۷ تا اسفند ۱۴۰۰ با اورژانس پیش بیمارستانی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه تماس گرفته‌اند. ابزار مورد نظر برای گردآوری داده‌ها، چک‌لیست پژوهشگر ساخته مرتبط با شاخص‌های اپیدمیولوژیک در سالمندان بود. تجزیه و تحلیل‌های آماری در محیط نرم‌افزار SPSS ۲۵ با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های آماری تی مستقل، کای اسکوئر و فیشر استفاده شد.

یافته‌ها: در بازه زمانی مطالعه تعداد ۳۳۸۴۷ تماس با EMS تربت‌حیدریه برقرار گردید که حدود ۳۰٪ (تعداد ۱۰۲۶۴) از این تماس‌ها مربوط به سالمندان بوده است. علت اصلی تماس با EMS در سالمندان قبل از پاندمی کووید - ۱۹ با شکایت قلبی و عروقی و در حین پیک‌های پاندمی کووید - ۱۹ با شکایت کاهش هوشیاری بوده است که از نظر آماری معنی‌دار بوده است ($P < 0.001$). اکثریت تماس‌ها با EMS در دوره قبل از پاندمی کووید - ۱۹ و حین پاندمی کووید - ۱۹ منجر به اعزام سالمند به بیمارستان شده است که از نظر آماری معنادار بوده است ($P < 0.001$).

نتیجه‌گیری: یافته‌های این مطالعه، سطح بالای تماس‌های مربوط به سالمندان را با EMS نشان داد که شکایت‌هایی مانند اختلال هوشیاری، مشکلات تنفسی و قلبی عروقی دلیل اصلی مأموریت‌های EMS بوده است. لذا پیشنهاد می‌شود با توجه به حرکت جامعه ایران به سمت سالمندی، تحقیقات بیشتری در مورد این موضوع و توسعه راه‌حل‌هایی، مانند واحدهای واکنش ویژه اختصاص داده شده به سالمندان انجام داد.

کلمات کلیدی: سالمندان، کووید ۱۹، فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی.

psc-04130505

بررسی ارتباط میزان تروما در سالمندان با افزایش سن: مطالعه مروری

محمد جعفری شهبابی^۱، صدیقه خنایی^۲، یوسف عبدالملکی^۱، ندا زینلی زاده^۱، کیارش کامبوزیا^۱

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران

۲. عضو هیئت علمی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران

نویسنده مسئول: محمد جعفری شهبابی (mohammad.jafariiii1988@gmail.com)

چکیده

مقدمه: تروما یکی از علل اصلی آسیب‌ها و مرگ‌ومیر در سراسر جهان است. ۱۲٪ از کل موارد تروما در سالمندان روی می‌دهد که صدمات ناشی از آن در سالمندان به سرعت در حال تبدیل شدن به یک نگرانی عمده بهداشت عمومی است. سقوط تروماتیک در میان سالمندان بیش از ۶۵ سال به‌عنوان علت اصلی آسیب محسوب می‌شود. سالمندان با توجه به این که علائم حیاتی قابل اعتمادی ندارند ممکن است بعد تروما علائم حیاتی در آن‌ها طبیعی باشد پس بررسی سالمندان حتی پس از ترومای نسبتاً متوسط نیز ضروری می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری ۴۰ مقاله از پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و انگلیسی SID، PubMed، Web of Science، Scholar از سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۲ مورد بررسی قرار گرفتند و از بین آن‌ها ۲۰ مقاله انتخاب شدند.

یافته‌ها: مطالعات نشان دادند که بین ضعف و تروما که باعث آسیب و مرگ‌ومیر در سالمندان می‌شود ارتباط وجود دارد. آسیب شدید سر و عروق بزرگ دو علت مهم مرگ‌ومیر در سالمندان می‌باشند. پاسخ سریع بخش اورژانس به تروما در سالمندان می‌تواند به طور قابل توجهی درگیری تیم تروما را در مواجهه با این بیماران کاهش دهد. در دوران پاندمی کووید ۱۹ سالمندان بیشتر در خانه دچار تروما شدند که بیشترین شکستگی نیز مربوط به استخوان لگن بود که علت اصلی آن نیز سقوط از ارتفاع عنوان شد که اکثر این شکستگی‌ها نیز با جراحی درمان شدند. برای تشخیص شکستگی‌ها در سالمندان CT اسکن نسبت به MRI ترجیح داده می‌شود و روش مناسب‌تری است. مطالعات نشان داد بیش از نیمی از سالمندان در مورد کیفیت کلی زندگی خود پس از آسیب نظر مثبت داشتند.

نتیجه‌گیری: می‌توان گفت بین افزایش سن و میزان وقوع تروما ارتباط مستقیم وجود دارد ولی می‌توان با ایجاد محیطی مناسب و امن و توجه ویژه به سالمندان از وقوع تروما پیشگیری کرد و یا با آشنایی با مراقبت‌های خاص هنگام وقوع تروما از آسیب بیشتر آن جلوگیری کرد.

کلمات کلیدی: سالمندان، تروما، شکستگی.

بررسی تأثیر آموزش بر رفتارهای مراقبت از سقوط سالمندان تحت پوشش مراکز

بهداشتی‌درمانی: کار آزمایی بالینی تصادفی شده دوسوکور

سمیرا صمدزاده ۱، ناصر مظفری ۲، محمدعلی محمدی ۳، سجاد جبرائیل زاده ۴

۱. مربی، گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی سراب، سراب، ایران

۲. استادیار، گروه پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

۳. استادیار، گروه پرستاری داخلی - جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

۴. کارشناس پرستاری، مرکز آموزشی درمانی بوعلی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

نویسنده مسئول: سمیرا صمدزاده (samira.samadzade2014@gmail.com)

چکیده

مقدمه: سقوط یک مشکل جدی در جامعه سالمندان محسوب می‌شود که در نتیجه تداخل عوامل خطر ساز متعددی مانند عوامل زیستی، رفتاری، محیطی و اقتصادی - اجتماعی بروز می‌کند و عوارض فراوانی به همراه دارد. این مطالعه با هدف تعیین تأثیر آموزش بر رفتارهای مراقبت از سقوط سالمندان تحت پوشش مراکز بهداشتی - درمانی شهر اردبیل انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده دوسوکور بود که بین ۱۱۰ سالمند تحت پوشش مراکز بهداشتی - درمانی شهر اردبیل انجام گرفت. سالمندان به روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای انتخاب و با تخصیص تصادفی در گروه‌های مداخله و شاهد قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه اطلاعات جمعیت‌شناختی، آزمون کوتاه شده وضعیت شناختی (AMTS)، آزمون کوتاه وضعیت ذهنی (MMSE) و مقیاس رفتاری سقوط افراد سالمند (FaB) بود. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری (کای دو، تی مستقل، آنالیز واریانس یکطرفه و اندازه گیری‌های مکرر) تحت نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمرات رفتارهای مراقبت از سقوط در سالمندان گروه مداخله و شاهد قبل از آموزش به ترتیب $64/01 \pm 11/06$ و $65/9 \pm 12/30$ بود. نتایج ارزیابی مجدد ۱ و ۳ ماه پس از آموزش در سالمندان گروه مداخله نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمرات رفتارهای مراقبت از سقوط افزایش یافت (به ترتیب $77/28 \pm 11/91$ و $81/61 \pm 9/67$) که از نظر آماری معنی دار بود ($P=0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد آموزش رفتارهای مراقبت از سقوط، عملکرد سالمندان را در پیشگیری از سقوط افزایش می‌دهد، از این رو پیشنهاد می‌شود ارتقای سطح آگاهی و عملکرد سالمندان در برنامه خود مراقبتی آنان مدنظر قرار گیرد. **کلمات کلیدی:** سالمند، سقوط، رفتارهای مراقبت از سقوط، آموزش، مراکز بهداشتی - درمانی.

psc-01670129

بررسی مشکلات سالمندان جانباز و بازماندگان جنگ در ابعاد مختلف سلامت: یک مطالعه

مروری

طاهره رضانی^۱، نسیمه زنجری^۲

۱. دانشجوی دکترای سالمندشناسی، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

۲. استادیار، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران

نویسنده مسئول: طاهره رضانی (t_ramezani533@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سالمندان جانباز به دلیل مواجهه با حوادث دوران جنگ، در طول دوران سالمندی با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می‌کنند که این امر می‌تواند بطور جدی سلامتی آنان را تحت تأثیر قرار دهد. مطالعه حاضر باهدف مروری بر مشکلات سالمندان جانباز و بازماندگان جنگ در ابعاد مختلف سلامت صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مروری و جست‌وجوی نظام‌مند است. در آذر ماه سال ۱۴۰۱ مرور مقالات فارسی و انگلیسی در پایگاه‌های پابمد، وب آف ساینس، ساینس دایرکت، گوگل اسکالر و SID با کلیدواژه‌های Physical health, Psychological health, Mental Health, War survivors, Veterans, Aging, Senior, Aged, Older adults, Older people, Elderly, Social health, disorders و همچنین سلامت جسمی، سلامت روانی، اختلالات روانی، سلامت اجتماعی، سالمند، سالخورده، پیر، مسن و جانباز و بازماندگان جنگ انجام شد و باتوجه‌به معیارهای ورود و خروج، ۲۵ مقاله مرتبط وارد پژوهش شدند.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه در سه بُعد اصلی مشکلات حوزه سلامت جسمی، روانی و اجتماعی تقسیم و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بُعد جسمی، سالمندان جانباز با مشکلاتی از قبیل سوء تغذیه، زخم بستر، التهاب مفاصل، اختلال در فعالیت‌های روزمره زندگی، در بُعد روان‌شناختی، اختلالاتی از جمله اختلال استرس پس از سانحه (PTSD)، اختلال جسمی‌سازی، وسواس- اجبار، پرخاشگری، اضطراب، افسردگی، افکار پارانوئیدی، اختلالات خواب، افکار خودکشی، سوء مصرف الکل و مواد، دمانس، اختلال دوقطبی و اسکیزوفرنی و در بُعد اجتماعی، مسائلی از جمله فقدان حمایت‌های اجتماعی، تنهایی، انزوای اجتماعی، حساسیت بین‌فردی و سالمندآزاری مواجه می‌شوند.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج این مطالعه، وجود مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی در سالمندان جانباز و بازماندگان جنگ بیانگر ضرورت انکارناپذیر غربالگری در آنان است؛ بنابراین دست‌اندرکاران تیم سلامتی با شناسایی بموقع مشکلات این گروه آسیب‌پذیر، قادر خواهند بود اقدامات مراقبتی لازم را در جهت ارتقاء سلامت آنان پیش‌بینی، طراحی و اجرا نمایند.

کلمات کلیدی: سلامت، سالمند، جانباز، بازماندگان جنگ.

راهکارهای کاهش ترس از افتادن در سالمندان

نگین شاطریان ۱

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

نویسنده مسئول: نگین شاطریان (negin_shaterian@yahoo.com)

چکیده

مقدمه: سالمندی، فرآیندی است که بر اساس تغییرات آرام و پیش‌رونده همراه با افزایش سن، تمامی وجود انسان را در برمی‌گیرد. افتادن (یا سقوط) در میان سالمندان، حادثه‌های چندعاملی و تکراری است. گرچه پدیده سالمندی را نمی‌توان متوقف نمود، ولی می‌توان با برنامه ریزی درست و به‌کارگیری روش‌ها و مراقبت‌های اصولی، از اختلالات و معلولیت‌های ناشی از افتادن در این دوران پیشگیری کرده و یا اینکه آن را به تعویق انداخت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مروری می‌باشد. ابتدا کلمات کلیدی بر اساس Mesh تعیین شدند و سپس مطالعات کارآزمایی بالینی از پایگاه‌های اطلاعاتی براساس کلیدواژه‌های ترس از افتادن، سالمندان به زبان فارسی و Fear of fall و Older به زبان انگلیسی در PubMed، WHO، Scopus، Google Scholar جستجو شدند و اطلاعات نوع راهکار و اثربخشی آن‌ها بر ترس از افتادن در سالمندان مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع ۱۷۹ مقاله به دست آمد و در نهایت از ۱۵ مقاله برای نوشتن مطالعه استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که تمرین ذهن آگاهی، تعادلی، قدرتی، تمرینات اوتاکو نظارت شده در خانه، تمرین گامبرداری، تمرینات فال پروف نظارت شده در خانه، تمرینات ذهنی، تمرینات تای چی، مدل مراقبت مشارکتی، تمرینات چرخشی، برنامه پیشگیرانه از زمین خوردن و ترکیب ذهن آگاهی - تعادلی باعث کاهش ترس از افتادن در سالمند می‌شود.

نتیجه‌گیری: از جمله مهم‌ترین پیامدهای افزایش سن، کاهش قدرت عضلات است که می‌تواند تعادل و تحرک پذیری سالمندان را به میزان زیادی تحت تأثیر قرار دهد. و به دنبال آن باعث ترس از افتادن در سالمندان گردد. لذا، انجام تمرینات جسمی نام برده شده می‌تواند باعث تقویت عضلات، کاهش افتادن و به دنبال آن کاهش ترس از افتادن سالمندان شود. همچنین، تمرینات ذهنی می‌تواند باعث آرامش بیشتر سالمندان و کاهش ترس آن‌ها از افتادن می‌شود.

کلمات کلیدی: ترس از افتادن، سالمندان، راهکار، سالمند.

psc-03770538

Educational Intervention in Elderly People: Prevention of Falling Down

Sadaf Rezaei¹, Ali Khani Jeihooni¹

1. Department of Public Health, School of Health, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran
Corresponding author: Ali Khani Jeihooni (khani_1512@yahoo.com)

Abstract

Introduction: Fall, one of the threatening factors for the elderly which can cause death and disabilities leading high health care cost. Therefore, the present study aimed to determine the effect of educational intervention based on Health Belief Model on prevention and fear of falling among elderly.

Material and Methods: The current study was performed on 140 elderly people in Fasa city, Fars Province, Iran 2019-2020. The subject sampling method was selection via simple and randomly method which divided into intervention (n = 70) and control (n = 70) groups. In details, the educational intervention for the experimental group included 90 minutes sessions using group discussions, practical demonstrations, video-clips, PowerPoint and booklets. The questionnaire was completed before and three months after the educational intervention. The data analysis was performed via SPSS 22 software through Chi-square, independent t-test and paired t-test.

Results: In the current study the mean age of the elderly people in the experimental and control group was 67.40 ± 6.12 and 68.09 ± 6.04 years. It was shown before the educational intervention, there was no significant difference between both groups in terms of knowledge, perceived sensitivity, perceived intensity, perceived benefits, perceived barriers, self-efficacy, cues to action and performance. In contrast, three months after the intervention, the experimental group showed a significant increase in each of the mentioned variables except perceived barriers. There was no significant difference between the two groups in terms of the fear of falling before the intervention, but after the educational intervention the mean score of fear of falling in the experimental group showed a statistically significant decrease.

Conclusion: This study showed the effectiveness of educational intervention based on the Health Belief Model on the prevention and fear of falling in the elderly. Considering the elderly population is growing, so that good planning is needed to prevent and decrease the fall incidence.

Keywords: Educational Intervention, Health Belief Model, Fear of Falling, Elderly.

psc-01210183

The Effect of Melatonin on Prevention of Postoperative Delirium After Lower Limb Fracture Surgery in Elderly Patients

Mehrdad Mahdian¹, Mohammad Reza Fazel¹, Saba Mofidian¹, Hossein Akbari¹, Mohammad Reza Razavizadeh¹

1. Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Corresponding Author: Mohammad Reza Fazel (drmfazel@gmail.com)

Abstract

Introduction: Postoperative delirium is a common complication with a high morbidity rate. This study was designed to consider the effectiveness of melatonin in prevention and treatment of postoperative delirium.

Material and Methods: Seventy-two patients aged >60 years old with Abbreviated Mental Test (AMT) >8 scheduled for orthopedic surgery under spinal anesthesia, were randomly distributed equally to melatonin or placebo groups. In the melatonin group, the patients were given 5 mg melatonin capsules orally the night before surgery, the night of the operation, and two nights after the surgical operation at 9 pm. Likewise, in the placebo group, the patients received placebo in the same times. For diagnosis of postoperative delirium, the AMT test was used before the operation and three days after that. The Generalized estimating equations model (GEE) with logit link to Multivariate analysis was used in the study and P

Results: In total, 72 patients completed the study. Thirty-three patients (45.8%) were male with a mean (SD) age 71.4 (3.6) years. On the first day after the surgery, the incidence of delirium was significantly lower in the melatonin group compared to the placebo group (22.2% vs. 44.4%, P=0.046). On the second and third days after the surgery, the level of delirium in the melatonin group was also significantly lower than that in the placebo one. The GEE model showed a significant interaction between time and treatment groups.

Conclusion: The findings of the study showed that melatonin prevented delirium after the orthopedic surgeries in the elderly patients and could be useful for the patients as such.

Keywords: Melatonin .delirium .surgery .orthopedics .aged.

psc-0100521

Investigating the Palliative Effect of an Exercise Intervention on Balance, Prevention of Falling and Quality of Life in Older Adults: A Systematic Review

Sara Khalili Ataabadi¹, Negar Mohammadi Fesharaki¹, Nahid Norouzi¹

1. Department of Surgical Technology, Faculty of Nursing & Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran
Corresponding Author: Nahid Norouzi (n.noroozi1992@yahoo.com)

Abstract

Background: The normal changes of aging like sarcopenia, poor eyesight, and lacking balance make elderly people vulnerable and likely to fall. Falls in older adults are a serious public health problem. Previous research has shown evidence for the efficiency of exercise as falls prevention. Exercise plays a key role in reducing fall risk and stimulates postural control by improving body power. The present study intended to investigate the palliative effect of an exercise intervention on quality of life, physical function, and prevention of falling in older adults.

Method: PubMed, Google Scholar, and SID databases were searched for relevant clinical trials published through the years 2012-2023. The terms 'exercise, fall, and elderly' were used to accelerate the search. Then, by applying the inclusion and exclusion criteria, the full text of the articles was examined. Thus, a total 16 studies were selected and analyzed in this review.

Results: In this study, the exercise intervention group was compared with the control group. In the studies reviewed, several different sports such as Pilates, YoMed (Yoga Meditation), and 17 exercise movements named Otago were tested. The follow-up duration across included trials ranged from 3 months to 2 years. Pilates improved functional mobility and static and dynamic balance which was measured by Berg Balance Scale and posturographic analysis. YoMed was the next experimental subject. It had a great effect on reducing fall risks by enhancing elderly confidence leading to a reduction of fear of falling. It was measured by the Activities-specific Balance Confidence scale. Otago Exercise Programme was another reviewed one which influenced the strength and physical performance measured by Physiological Profile Assessment. A few articles examined some exercise movements that reduced the number of falls and were measured by the Timed Up and Go test. Generally, all these improvements led to a health-related quality of life (HROQL) in older adults.

Conclusions: Regular exercise intervention has the potential to be used as a therapeutic method since it has beneficial effects on improving muscle strength and balance which leads to more mobility, preventing falling, and enhancing HRQOL in the elderly based on the obtained data.

Keywords: Exercise Intervention, Fall Prevention, Elderly, Systematic Review.

psc-03820530

Investigating the Prevalence of Accidents in the Elderly in Eastern Iran before and after the Covid-19 Pandemic

Ali Abbaszade-cheragheali¹, Kheizaran Miri², Mohammad Namazinia¹, Mohammadreza Sabbaghi¹

1. School of Nursing and Midwifery, Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences, Torbat Heydariyeh, Iran

2. Department of Nursing, Faculty of Medical Sciences, Tarbiat Modares University. Tehran. Iran

Corresponding author: Kheizaran Miri (mirikheizaran96@gmail.com)

Abstract

Background: The Covid-19 widespread has caused genuine challenges for the elderly around the world. On the other hand, the passing rate due to activity mishaps is tall among the elderly. Considers appears that 20% of elderly individuals have activity mishaps in cities once a year. Subsequently, the reason for this ponder is to explore the predominance of mishaps among the elderly in eastern Iran some time recently and after covid-19

Material and Methods: This cross-sectional descriptive study was conducted with a census of 10,264 elderly people who contacted the pre-hospital emergency room of Torbat Heydarieh University of Medical Sciences between March 2018 and March 2021. The intended tool for data collection was a checklist made related to epidemiological indicators in the elderly. Statistical analyzes were performed using SPSS 25 software using descriptive statistics and independent t, Chi-square and Fisher statistical tests.

Results: During the study period, 33,847 calls were made to Torbat Heydarieh EMS, and about 30% (10,264) of these calls were related to the elderly. The main reason for contacting EMS in the elderly before the Covid-19 pandemic with cardiovascular complaints and during the peaks of the Covid-19 pandemic with complaints of reduced level of consciousness due to trauma, part of which is related to traffic accidents. This difference was statistically significant ($P < 0.001$).

Conclusion: The findings of this study showed the high level of calls related to the elderly with EMS, that complaints such as trauma, impaired consciousness, and respiratory and cardiovascular problems, some of which were due to traffic accidents, were the main reason for EMS missions. Considering the movement of Iranian society towards old age, it is necessary to make new decisions and policies regarding the level of care for the elderly.

Keywords: The elderly, Covid-19, Emergency medical services, traffic accidents.

psc-01210182

Prediction of Mortality in Hip Fractured Elderly Patients: Role of Routine Blood Tests

Mehrdad Mahdian¹, Hamidreza Seyyedi¹, Gholamreza Khosravi¹, Mohammadreza Razavizadeh¹, Gholamabbas Mousavi¹

1. Kashan University of Medical Sciences, kashan, iran

Corresponding Author: Mehrdad Mahdian (mmahdian78@gmail.com)

Abstract

Introduction: To assess the mortality predictive value of routine blood tests in patients with hip fracture.

Material and Methods: In a retrospective descriptive study, medical records of 204 hip fractured patients with the age of 60 or older who were admitted to the Department of Orthopedics was considered regarding routine laboratory tests. Predictive values of these tests were assessed using receiver operating characteristic curve (ROC).

Results: The incidence of death due to hip fracture was 24%. The mortality rate was significantly increased with age > 65 (OR= 15). There was no significant difference between mortality in regards to gender. High plasma BUN (more than 20 mg/dl) and creatinine (more than 1.3 mg/dl) significantly increased the chance of mortality. [OR= 3.0 and OR=2.5 for BUN and creatinine, respectively]. Patients' mortality did not show any correlation with sodium and potassium plasma levels and blood hemoglobin.

Conclusion: There is direct correlation between plasma levels of BUN and creatinine and 3-month mortality after hip fractures. Patients with high plasma levels of BUN were three times more likely to die than those with normal BUN. Also, patients with high plasma creatinine levels were 2.5 times more likely to die than those who had normal values. Mortality was also associated with increasing age but did not vary with gender. Patients aging more than 65 were 15 times more likely to die following a hip fracture than those with younger age.

Keywords: BUN, Creatinine, Hematologic tests, Hip fracture, Prognosis, Serologic tests.

یادداشت

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

